

ΚΕΙΜΕΝΑ
ΤΟΥ
σ. ΝΙΚΟΥ
ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ
Γ.Γ. Κ.Κ.Ε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΑ.....	4
2. Ο λόγος του σ. Ζαχαριάδη στα 4χρονα του ΕΑΜ.....	6
3. Ομιλία στη Θεσσαλονίκη 12/4/1946.ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.Η Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	10
4. Η θέση μας στον πόλεμο.....	19
5. Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.....	21
6. Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	24
7. ΜΕΡΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ.....	29
8. Νίκου Ζαχαριάδη: Ο Αληθινός Παλαμάς.....	49
9. Ο ΠΑΛΑΜΑΣ ΣΤΟ «ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ» ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΕΡΑ.....	63
10. ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ.....	119
11. Ο ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ - ΛΕΝΙΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	144
12. ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΚΑΤΟΧΗ : Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ.....	151
13. Εισήγηση στην 3η Συνδιάσκεψη του ΚΚΕ πάνω στο 1 ^ο θέμα.Δέκα χρόνια αγώνων. Διδάγματα, συμπεράσματα, καθήκοντα.....	164
14. ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΚΕ.....	178
15. Νίκου Ζαχαριάδη : Η πάλη για τη Λευτεριά και τη Δημοκρατία στην Ελλάδα.....	200
16. Χαιρετιστήριο λόγος του Γεν. Γραμματέα της ΚΕ του ΚΚΕ Νίκου Ζαχαριάδη Στο 19ο Συνέδριο του ΚΚΣΕ.....	211
17. ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΥΣΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.....	215
18. ΤΟ ΣΤΙΛΕΤΟ ΤΟΥ ΤΙΤΟ ΧΤΥΠΑ ΠΙΣΩΠΛΑΤΑ ΤΗ ΛΑΪΚΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ.....	219
19. ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	228

20. Το 2ο Ανοιχτό Γράμμα.....	230
21. Το 3ο ανοιχτό γράμμα.Γράμμα στην Κομμουνιστική Φοιτητική Οργάνωση (ΚΚΕ και ΟΚΝΕ).....	232
22. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.....	235
23. Η πλαστογραφία της 4ης Αυγούστου.....	239
24. Οι 4 προτάσεις του σ. Ζαχαριάδη.....	239

1. ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΑ

Άρθρο του αρχηγού του Κ.Κ.Ε. σ. ΝΙΚΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

Είναι ολοφάνερο πως για να μπορέσει να εξασφαλιστεί μια ομαλή τάξη και εξέλιξη στην Ελλάδα χρειαζόμαστε όπως διαμορφώνεται σήμερα η μεταπολεμική εξέλιξη ένα ολόπλευρο ξεκαθάρισμα των σχέσεων μας με την Αγγλία. Πρέπει από την πρώτη στιγμή να το πούμε ανοιχτά ότι με την Αγγλία μας χωρίζει κύρια και βασικά το εσωτερικό μας ζήτημα. Δίκαια είτε άδικα, η πλειοψηφία του λαού μας πιστεύει –και αυτό το αναγνωρίζει απερίφραστα και ο απεσταλμένος των «Τάιμς» στα Βαλκάνια- ότι «**Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΑΠΟΣΚΟΠΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΙΕΣΙΝ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΙΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΩΣ**».

Η νεοελληνική ιστορία και τα γεγονότα και όχι μόνο τα γεγονότα του Δεκέμβρη, μια και η σημερινή στάση που κρατάν οι αγγλικές στρατιωτικές αρχές στις ληστοκρατούμενες περιοχές και άλλα πολλά επιβεβαιώνουν και δυναμώνουν την εντύπωση αυτή του λαού. Λόγου χάρι, ο κ. Ήντεν σε ανακοινώσεις του στη Βουλή των Κοινοτήτων για τις εκλογές στα εργατικά συνδικάτα στην Αθήνα, ανέφερε αριθμούς που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Δε χωράει καμιά αμφιβολία πως του κ. Ήντεν του 'δωσαν λανθασμένα στοιχεία. Μα ο κόσμος έμαθε να πιστεύει πως ένα Άγγλος υπουργός για τα εξωτερικά, είναι πάντα καλά πληροφορημένος. Όταν λοιπόν οι δημοκρατικοί εργάτες της Αθήνας διαβάζουν τις ανακοινώσεις αυτές του κ. Ήντεν ενισχύεται η δυσπιστία τους.

Άλλο ένα ΓΕΓΟΝΟΣ –απ' τα πάμπολλα: Άγγλοι αξιωματούχοι και στρατιώτες υπάρχουν, και όχι λίγοι, στη Λαμία... όπου εδρεύει το φρουραρχείο του Σούρλα! Και ο Σούρλας οργιάζει, δολοφονεί, σφάζει, εξοντώνει, ρημάζει. Βουίζει ο τόπος και η οικουμένη. Γιατί δεν τον 'χτυπάν οι Άγγλοι; Αφού μάλιστα έχουν και την ηθική υποχρέωση, μια και εγγυήθηκαν τη συμφωνία της Βάρκιζας; Είναι αδύνατο να βγάλεις έτσι απ' τη σκέψη του δημοκρατικού πολίτη την εντύπωση ότι η επίσημη Αγγλία ανέχεται την κατάσταση αυτή. Κάποιοι άλλοι πάνε ακόμα πιο μακριά και λεν ότι τάχα η Αγγλία έχει συμφέρον να μη στερεώσει η τάξη και η ησυχία στην Ελλάδα, γιατί έτσι δικαιολογεί την κατοχή, αδυνατίζει τους δημοκρατικούς, ενισχύει τις προσπάθειες για τη μοναρχική παλινόρθωση! Αυτοί, φυσικά, τραβάν πολύ μακριά...

Ένα είναι πάντως το γεγονός: Η ΔΥΣΠΙΣΤΙΑ ΥΠΑΡΧΕΙ. Μα η δυσπιστία υπάρχει και απ' την άλλη μεριά. Η επίσημη Αγγλία σα να πιστεύει ότι η δημοκρατική Ελλάδα, πιο καλά ακόμα, η Ελλάδα της Λαϊκής Δημοκρατίας, υπονομεύει και αντιτίθεται απόλυτα στα στρατηγικά συμφέροντα που 'χει η Αγγλία στη Μεσόγειο και στην Ελλάδα. Και πρέπει να το πούμε καθαρά, ότι η ντόπια αντίδραση, κατασυκοφαντώντας με όλα τα

μέσα το δημοκρατικό κόσμο, θέλει ν' αυξήσει τη δυσπιστία αυτή για να κάνει τη δουλειά της. Αυτό το τελευταίο ζήτημα εμείς έχουμε την υποχρέωση να το ξεκαθαρίσουμε.

Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας ξετυλίγεται, πρέπει να ξετυλίγεται γύρω από δυο βασικούς πόλους: το βαλκανικοευρωπαϊκό και το μεσογειακό.

Η Ελλάδα, γεωγραφικά και οικονομικο-πολιτικά ανήκει στο βαλκανικό και γενικότερα στον ευρωπαϊκό κόσμο. Αυτό είναι αναμφισβήτητο και γι' αυτό που αφορά το εξωτερικό της εμπόριό της –εξαγωγικό και εισαγωγικό- βλέπει τη βασική εμποροοικονομική ενδοχώρα της στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη. Αυτή η κατεύθυνση είναι η πιο σωστή γιατί είναι η πιο υγιής. Εμείς, στην Ευρώπη, κατά πρώτο λόγο πρέπει να βρίσκουμε την αγορά όπου θα τοποθετούμε τα προϊόντα τα οποία μας περισσεύουν και όπου θ' αγοράζουμε αυτά που μας χρειάζονται.

Μα η Ελλάδα γεωγραφικά ανήκει και στη μεσογειακή θάλασσα αρτηρία, έναν απ' τους πιο ζωντανούς για τη βρετανική αυτοκρατορία θαλάσσιους δρόμους. Το γεγονός αυτό εμείς σήμερα, με το σημερινό συσχετισμό δυνάμεων σε ευρωπαϊκή και παγκόσμια κλίμακα, ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΤΟ ΑΓΝΟΗΣΟΥΜΕ. Αν το παραγνωρίσουμε θα βρεθούμε όξω απ' την πραγματικότητα.

Πρέπει λοιπόν ο κόσμος της δημοκρατικής Αριστεράς, όπως τον λένε, το ζήτημα αυτό να το αντιμετωπίσει καθαρά, για να λείψει η δυσπιστία απ' τη μια μεριά. Μα η δυσπιστία πρέπει να λείψει και απ' την άλλη μεριά, δηλαδή της δυσπιστίας που 'χει ο δημοκρατικός κόσμος για την Αγγλία.

Μα γι' αυτό χρειάζεται μια ΒΑΣΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ: το δημοκρατικό ξεκαθάρισμα για το εσωτερικό μας πρόβλημα. Θα πρέπει, δηλαδή, να λείψει ο αγγλικός παρεμβατισμός στα εσωτερικά μας, μα καθαρά και ειλικρινά. Το εσωτερικό μας πρόβλημα θα το λύσουμε λέφτερα, δημοκρατικά, έτσι όπως θέλουμε εμείς, σύμφωνα με τη θέληση της πλειοψηφίας του λαού μας. Κα τότε λέφτερα, δίχως κανένα βιασμό και εξαναγκασμό, ΙΣΟΤΙΜΑ, δηλαδή ίσος προς ίσον και όχι αφεντικό με παραγιό, θα συζητήσουμε με την Αγγλία το ζήτημα για τα συμφέροντά της που έχει στη Μεσόγειο σε σχέση με τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας και ΘΑ ΣΥΜΦΩΝΗΣΟΥΜΕ μαζί της, μια και αυτό δε θα θίγει την εθνική μας τιμή, ανεξαρτησία και ακεραιότητα.

Αυτό άλλωστε είναι και το πραγματικό συμφέρον της Αγγλίας: να εξασφαλίσει, δηλαδή, τα στρατηγικά της συμφέροντα στο ελληνικό κομμάτι της Μεσογείου σε ισότιμη συνεννόηση με μια δημοκρατική Κυβέρνηση και όχι σε συμφωνία με μια αντιλαϊκή εξουσία, που θα κάνει πολύ αμφίβολη τη στερεότητα μια τέτοιας συμφωνίας. Αυτό τελειωτικά θα έβλαπτε τα ίδια τα αγγλικά συμφέροντα στην Ελλάδα και θα ανάγκαζε την Αγγλία να εξασκεί ανοιχτή βία στον τόπο μας για να στηρίξει μια αντιλαϊκή εξουσία και να επιβάλλει αντιδημοκρατικά τη θέλησή της ενάντια σ' ένα μικρό λαό, μα που δεν το βάζει ποτέ κάτω όταν πρόκειται για την τιμή και τη λεφτεριά του.

Στη Μεσόγειο υπάρχουν και άλλα ελληνικά μα όχι ακόμα ελλαδικά σημεία, όπως τα Δωδεκάνησα και η Κύπρος. Η ελληνικότητά τους είναι αναμφισβήτητη. Η ένωσή τους με

τη μητέρα Ελλάδα θα μας έδινε ακόμα πιο πλατειά και στέρεη βάση για μια ελληνοαγγλική μεσογειακή συνεννόηση. Αυτό και την Αγγλία θα εξασφάλιζε και μας θα μας βοηθούσε να βρούμε τη δημοκρατική ομαλότητα, απαραίτητη προϋπόθεση για το εσωτερικό λαϊκό ξεσήκωμα.

Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ «Ριζοσπάστης», 5 Ιούνη 1945

2. Ο λόγος του σ. Ζαχαριάδη στα 4χρονα του ΕΑΜ

Όταν ο εκφωνητής είπε στο μικρόφωνο: «Θα μιλήσει ο Αρχηγός του Κ.Κ.Ε. Ζαχαριάδης», ολόκληρη η ανθρωποθάλασσα ξέσπασε σε ζητωκραυγές και θυελλώδη χειροκροτήματα. Επί αρκετά λεπτά ολόκληρο το Στάδιο σείονταν απ' τις πρωτοφανείς εκδηλώσεις των εκατοντάδων χιλιάδων λαού. Σ' όλη τη διάρκεια του λόγου ο σ. Ζαχαριάδης διακόπτονταν συνεχώς με συγκινητικές εκδηλώσεις επιδοκιμασίας και οι βασικές γραμμές του λόγου του μετατρέπονταν αμέσως σε συνθήματα ολόκληρης της μάζας.

Λαέ της Αθήνας

Συναγωνιστές και συναγωνίστριες

Η 4η επέτειος του ΕΑΜ μας βρίσκει σε μια κρίσιμη για την Ελλάδα στιγμή. Δεν συμπληρώθηκε ακόμα χρόνος που ο λαός με πρωταγωνιστή το ένοπλο κομμάτι του, τον ηρωικό ΕΛΑΣ, έδιωχνε τον κατακτητή. Και όμως η χώρα στέκει μπροστά στο γκρεμό και την καταστροφή.

Την αιτία την γνωρίζετε όλοι σας. Η ένοπλη εξωελληνική επέμβαση του Δεκέμβρη ανέκοψε το έργο του ΕΑΜ και του ΕΛΑΣ. Η αποκατάσταση της εθνικής ανεξαρτησίας και λευτεριάς δεν ολοκληρώθηκε. Η βίαιη εκείνη επέμβαση δεν άφησε το λαό μας να καταπιαστεί με το έργο της δημιουργικής ανοικοδόμησης. Με το χτίσιμο της Λαϊκής Δημοκρατίας. Ενάντια στη θέληση του λαού έφερε ξανά στην αρχή την κλίκα του δοσιλογισμού. Τους προδότες συνεργάτες του χιτλεροφασίστα κατακτητή. Τη χούφτα των μεγαλοκαρχαριών του πλούτου που γδέρνει το λαό και ξεπουλά τον τόπο.

Η κλίκα αυτή που θέλει να φορτώσει όλα τα σπασμένα στην πλάτη του λαού και που δεν έχει το λαό μαζί της, εφαρμόζει για να κρατηθεί την πιο άγρια δολοφονική τρομοκρατία σε όλη τη χώρα.

Και με τη βοήθεια των αγγλικών στρατιωτικών και πολιτικών αρχών κατοχής πάει να επιβάλλει την αντιλαϊκή της θέληση. Αυτή η εξωελληνική επέμβαση και η αντιλαϊκή πολιτική των δοσίλογων εκμεταλλευτών του λαού είναι η μοναδική αιτία που η Ελλάδα από το Δεκέμβρη και ύστερα παραπαίει και βολοδέρνει σε μια βαθειά οικονομική, πολιτική και ηθική κρίση.

Η κυβέρνηση Βούλγαρη και ο Αντιβασιλέας που πραγματοποιούν τις θελήσεις της πλουτοκρατικής ολιγαρχίας και υποστηρίζουν το Μαύρο Μέτωπο, το ΣΑΝ, Χ και Σία οδηγούν τη χώρα απ' το κακό στο χειρότερο.

Ούτε η καινούρια πολιτική επέμβαση των κυβερνήσεων Αγγλίας, Αμερικής και Γαλλίας, που εγκαινιάστηκε με το ανακοινωθέν τους και που αποτελεί κατάφωρη προσβολή ενάντια στα κυριαρχικά δικαιώματα και το αίσθημα ανεξαρτησίας του ελληνικού λαού, θα διορθώσει την καταστροφή. Γιατί η καινούργια αυτή επέμβαση πάει να ολοκληρώσει υπέρ της μοναρχοαντιδραστικής δεξιάς το έργο που εγκαινιάστηκε τον περασμένο Δεκέμβρη όταν η ξένη ένοπλη επέμβαση συντρίψε τη θέληση του λαού μας να ζήσει ανεξάρτητος, αφέντης και νοικοκύρης στον τόπο του.

Ο Αντιβασιλέας, η Κυβέρνηση, το Μαύρο Μέτωπο, ο ΣΑΝ και η πλουτοκρατική ολιγαρχία με τις λοιπές πολιτικές και τρομοκρατικές οργανώσεις της, έχοντας και την κατάφωρη μεροληπτική συμπαράσταση των ξένων, παν' να νοθεύσουν ολοκληρωτικά την εσωτερική μας ζωή και ανάπτυξη. Δυναμώνουν και επεκτείνουν ακόμα πιο πολύ τη δολοφονική τρομοκρατία τους. Συμπληρώνουν την πλαστογραφία των εκλογικών καταλόγων. Και ετοιμάζονται με τον τρόπο αυτό να κάνουν εκλογές μέσα στο χρόνο τούτο. Θέλουν έτσι να νομιμοποιήσουν το άνομο καθεστώς που μονάχα τον τελειωτικό χαμό του λαού και το ολοκληρωτικό ξεπούλημα της Ελλάδας κατεργάζεται. Αυτές τις μέρες και ώρες ανάμεσα σε όλα τα αστικά κόμματα, μοναρχικά και «δημοκρατικά» και την κυβέρνηση γίνονται αγοροπωλησίες και παζαρέματα για να παν' για εκλογές με τους «σημερινούς καταλόγους» αποκλείοντας το ΕΑΜ. Στα παζαρέματα αυτά παίρνουν μέρος πρόσωπα και ομάδες που θέλουν να λέγονται σοσιαλιστικές. Πρόκειται για πραγματικό σωματεμπόριο σε βάρος της Ελλάδας. Το καταγγέλλουμε στο λαό μαζί με την κατηγορηματική δήλωση: δεν πρόκειται ποτέ να μας κλονίσουν στην απόφασή μας να πάρουμε μέρος μόνο σε πραγματικά λεύτερες δημοκρατικές εκλογές.

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΓΚΡΕΜΟ

Μπροστά σ' αυτή την κατάσταση βρισκόμαστε σήμερα. Η κατάσταση αυτή δεν έχει καμιά σχέση με τη Γιάλτα και τη Βάρκιζα. Και ολοκληρώνεται απ' το οικονομικό χάος που ξαπόλυσε η πλουτοκρατία. Γιατί είναι ανίκανη να σηκώσει τον τόπο. Ξέρει μόνο να αρπάζει και να γδέρνει. Να καταστρέφει και να ρημάζει. Και το μόνο αποτέλεσμα είναι ότι μας έφερε μπροστά στο γκρεμό. Μια ανήκουστη τραγωδία πείνας και αφανισμού μας περιμένει τους κοντινούς μήνες αν μείνουμε με σταυρωμένα χέρια. Οι εκμεταλλευτές που μας έφεραν στα χάλια αυτά βλέπουν το λαϊκό φούντωμα και γι' αυτό και ολοκληρώνουν την τρομοκρατική τους οργάνωση και δράση. Να ν' αποφασίσουμε πρέπει κι' εμείς. Οι αποφάσεις που θα πάρουμε εδώ σήμερα θα είναι το ίδιο αποφασιστικές και ιστορικές για το μέλλον της Ελλάδας, σαν κι' εκείνες που πάρθηκαν πριν 4 ακριβώς χρόνια εδώ στην Αθήνα, όταν το εγερτήριο σάλπισμα του ΕΑΜ καλούσε το Λαό στον ένοπλο αγώνα ενάντια στον χιτλεροφασίστα κατακτητή. Αν θέλουμε να ζήσουμε πρέπει να ολοκληρώσουμε το έργο που άρχισε η Εθνική Αντίσταση, Η ολοκλήρωση αυτή λέγεται Λαϊκή Δημοκρατία.

Και όπως η εθνική απελευθέρωση έτσι και η Λαϊκή Δημοκρατία δεν μπορεί να είναι παρά έργο του ίδιο του Λαού.

Και όπως το έργο εκείνο και έτσι και αυτό το δεύτερο δε μπορεί να κερδηθεί παρά μονάχα με σκληρούς αγώνες και θυσίες.

Μονιασμένος και ενωμένος θα νικήσει και σήμερα. Η Λαϊκή Δημοκρατία χρειάζεται ομόνοια και ενότητα. Η πλουτοκρατία, το Μαύρο Μέτωπο, ο ΣΑΝ για να ζήσουν χρειάζονται λαϊκή διχόνοια και εθνική διαίρεση. Γι' αυτό σπέρνουν και καλλιεργούν το χωρισμό και το αλληλοφάγωμα.

Εθνική ενότητα και ομόνοια είναι σήμερα υπέρτατη επιταγή της στιγμής και πανεθνική αξίωση. Σ' αυτήν πρέπει να δουλέψουμε όλοι. Σ' αυτή να συμπεριλάβουμε όλους τους τίμιους Έλληνες χωρίς μνησικακία για το παρελθόν ξεχνώντας και συγχωρώντας τα λάθη και τις υπερβασίες κι' απ' τις δυο μεριές μπροστά στο συμφέρον της Ελλάδας.

Μ' αυτή θα νικήσουμε την εσωτερική αντίδραση. Μ' αυτή θα γίνουμε σεβαστοί στους ξένους που τελικά θα αναγκαστούν να σεβαστούν τη λαϊκή θέληση. Γιατί θα τους πείσει ότι κάθε συνέχιση του αναξιοπρεπούς παρεμβατισμού στα εσωτερικά μας θα οδηγήσει σε καταστροφή.

Είναι αυτονόητο ότι ο ελληνικός Λαός δε μπορεί να ανεχθεί απεριόριστα το δολοφονικό τραμπουκισμό της πλουτοκρατικής αντίδρασης που βρίσκει ακόμα την υποστήριξη των Άγγλων και φέρνει σε τελειωτικό αφανισμό την Πατρίδα του. Θα έρθει μια στιγμή που αν δεν παρθούν αποφασιστικά και ριζικά μέτρα να διορθωθεί η κατάσταση αυτή θ' αναγκαστεί ο Λαός στον ένοπλο αγώνα που διεξάγει ενάντια του η μοναρχοφασιστική δεξιά ν' απαντήσει με τα ίδια μέτρα. Και τη βασική ευθύνη να τη φέρνουν πάλι εκείνοι που και το Δεκέμβρη και τώρα κατάφορα στηρίζουν στην Ελλάδα τους προδότες, τους δοσίλογους και τους εκμεταλλευτές του Λαού της. Αν πρόκειται να μένουν εδώ σε μας εφαρμόζοντας με άλλες μεθόδους το ίδιο καταστρεπτικές και αντιλαϊκές, ένα δεύτερο καθεστώς κατοχής, καλό θα 'ναι να μα αδειάσουν τη γωνιά. Δεν το λέμε αυτό από αγγλοφοβία. Ο Λαός μας δε φοβάται κανέναν, αντίθετα, θέλει μια δημοκρατική συνεννόηση με τον αγγλικό Λαό και την Κυβέρνησή του. Μια συνεννόηση τίμια. Ισότιμη, αξιοπρεπή. Τέτοια που αν υποθεθεί ότι την έκανε ένα Άγγλος για την Πατρίδα του δε θα 'χε τίποτα να ντραπεί. Αν η Αγγλία δεν θέλει μια δημοκρατική και επιμένει στην αποικιστική μεταχείρισή μας, ας μας αφήσει μόνους. Δεν την χρειαζόμαστε. Έτσι ο Λαός ο δημοκρατικός θα μπορέσει πιο εύκολα και ανενόχλητα να κανονίσει και να εξασφαλίσει τη ομαλή εσωτερική δημοκρατική εξέλιξή του και να φθάσει στο εσωτερικό καθεστώς και στην κυβέρνηση που αυτός θέλει.

Περνάμε σήμερα μια κρίσιμη καμπή που απαιτεί απ' όλους μας ψυχραιμία και σύνεση, μα πρώτον χρειάζεται και αποφασιστικότητα.

ΚΟΙΝΟ ΜΕΤΩΠΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η μοναρχοφασιστική αντίδραση θέλει να προχωρήσει σε μέτρα που θα παν για χρόνια πολλά να της εξασφαλίσουν απεριόριστη τρομοκρατική εσωτερική επικράτηση.

Η Δημοκρατία βρίσκεται σε κίνδυνο. Και καλεί όλα δίχως εξαίρεση τα παιδιά της. Τα χρειάζεται όλα και κανένα δεν πρέπει να λείπει. Ούτε οι αρχηγοί της, ούτε οι στρατιώτες της. Κάθε εγωιστικό συμφέρον και ατομική φιλοδοξία θα πρέπει να υποχωρήσει και όλοι να ορθωθούμε υπερασπιστές της Δημοκρατίας εξασφαλίζοντας μια δημοκρατική κυβερνητική διέξοδο απ' το σημερινό χάος.

Στον ειρηνικό στίβο με ειρηνικά μέσα όταν πάψουν οι δολοφονικές προκλήσεις.

Με την παλλαϊκή κινητοποίηση και τη μαζική λαϊκή αυτοάμυνα ενάντια στην τρομοκρατική δράση του Μαύρου Μετώπου, ΣΑΝ, Χ και Σίας. Ενάντια στην εκλογική νοθεία με παλλαϊκή αποχή.

Με τον ίδιο ηρωισμό και αυτοθυσία όπως και στα ηρωικά χρόνια της Αντίστασης, όταν δεν μπει χαλινάρι στη μοναρχοφασιστική θρασύτητα και αποχαλίνωση.

Πολύ άσχημα γνωρίζουν το λαό μας αν νομίζουν ότι με τη βία θα τον λυγίσουν . Αυτόν που δε φοβήθηκε, πολέμησε και νίκησε τον χιτλεροφασίστα κατακτητή και τους προδότες συνεργάτες του στο εσωτερικό. Αυτόν που θα παλέψει και θα νικήσει τον καθένα που επιβουλεύεται τη λευτεριά και την ανεξαρτησία του. Γιατί αυτό επιβάλλει η ελληνική τιμή και αξιοπρέπεια. Και ας κοστίσει όσες θυσίες και αίμα θελήσει. Μια είναι η ενιαία απαίτησή μας.

Δε θέλουμε το Βούλγαρη.

Να φύγει ο Αντιβασιλέας.

Κυβέρνηση Δημοκρατική.

Χαλινάρι στο Μαύρο Μέτωπο, ΣΑΝ, Χ και Σία.

Λεύτερες δημοκρατικές εκλογές.

Σαν ένας άνθρωπος όλοι με όλες τις δυνάμεις μας για το θρίαμβο της Δημοκρατίας.

«Ριζοσπάστης», 28 Σεπτέμβρη 1945

3. Ομιλία στη Θεσσαλονίκη 12/4/1946

ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ομιλία του σ. Ζαχαριάδη στη Θεσσαλονίκη σε συγκέντρωση κομματικών στελεχών

Σ' ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗ Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ: Η ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ- ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Ο ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΜΟΣ, ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΥΛΩΣΗ, ΠΙΣΩΔΡΟΜΗΣΗ ΚΙ ΕΞΑΘΛΙΩΣΗ, ΕΣΤΙΑ ΑΠΟ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ- ΚΙ ΑΙΤΙΑ ΓΙΑ ΟΛΑ ΑΥΤΑ: Η ΑΦΥΣΙΚΗ ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΜΑΣ ΑΠ' ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΚΟΡΜΟ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΜΕ

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Βορεινά από μας σ' ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη συντελείται στα τελευταία χρόνια μια πραγματική κοσμογονία που μας ενδιαφέρει άμεσα, ζωτικά, εθνικά γιατί είτε το θέλουμε, είτε όχι, θ' ασκήσει πάνω μας έτσι είτε αλλιώς μια επίδραση με αποφασιστική σημασία. Μια καινούργια ιστορική εποχή άρχισε στις χώρες αυτές που συγκροτούν τη Νοτιοανατολική Ευρώπη: στην Τσεχοσλοβακία, Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Ουγγαρία, Αλβανία και Βουλγαρία. Το ξεκίνημά της το βρίσκουμε στον αγώνα των λαών ενάντια στο χιτλεροφασίστα κατακτητή για τη Λευτεριά και την Ανεξαρτησία τους. Και τη συνέχειά της στις πολιτικές και κοινωνικοοικονομικές μεταβολές που πραγματοποιούνται στις χώρες αυτές και που δείχνουν τη θέληση και την απόφαση των λαών αυτών να χτίσουν μια καινούργια ζωή.

Ο σκοπός είναι καθαρός: Οι λαοί που δουλεύουν, αυτοί που παράγουν αυτοί και να απολαμβάνουν τα αγαθά της δουλειάς τους παραμερίζοντας τα παράσιτα. «ΟΠΟΙΟΣ ΔΕ ΔΟΥΛΕΥΕΙ ΔΕ ΘΑ ΤΡΩΕΙ», το παλιό χριστιανικό ρητό «Ο μη εργαζόμενος μηδέ εσθιέτω», αυτή η εποχή άρχισε για τους λαούς της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Είναι η εποχή της Λαϊκής Δημοκρατίας, που ιστορικά τοποθετείται μέσα στα πλαίσια, στους

οραματισμούς και στις πραγματοποιήσεις που άνοιξε για την ανθρωπότητα η μεγάλη Σοσιαλιστική Επανάσταση του Οκτώβρη 1917 στην «Αγία Ρωσία» και συγκροτεί μαζί της μια ενιαία οργανική και αδιάσπαστη πορεία προς τα μπρος προς την πρόοδο, τον πολιτισμό, προς μιας ανώτερη ζωή.

Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτής της κοσμογονίας; 1) Η πολιτική εξουσία πέρασε στο σύνολό της, είτε κατά ένα αποφασιστικό ή σημαντικό βαθμό στα χέρια του λαού. Εξασκείται άμεσα από το λαό με κρατικά όργανα που ο ίδιος δημιούργησε στη βάση μέσα στους κόλπους του. Αυτό συμβαίνει για πρώτη φορά στην ιστορία των λαών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Οι φασίστες συνεργάτες των κατακτητών και οι δοσίλογοι εκμεταλλευτές αποκλείστηκαν από την πολιτική ζωή.

Στην Τσεχοσλοβακία λόγω χάρη και στη Γιουγκοσλαβία το 70% από το συνολικό εισόδημα της βιομηχανίας έχει εθνικοποιηθεί. Το 30% αντιπροσωπεύει τους μικρούς βιομήχανους, που όταν κρατούν πατριωτική στάση, όχι μόνο δε θίγονται μα αντίθετα ενθαρρύνονται στην παραγωγική τους προσπάθεια εναρμονισμένη με το συνολικό συμφέρον. Έτσι η βιομηχανία δουλεύει και παράγει, τα χαλασμένα εργοστάσια ξαναβάζουν μπροστά, όλες οι σιδηροδρομικές γραμμές δουλεύουν, η βιομηχανική παραγωγή είναι σε πλήρη δράση.

2) Πραγματοποιήθηκε αγροτική μεταρρύθμιση που απάλλαξε τον αγρότη απ' όλα τα δεσμά και τα βάρη της πισωδρόμησης και τον έκανε λεύτερο κάτοχο πάνω στη γη του στο κτήμα του, τα ζώα του, τα εργαλεία του, και αφέντη πάνω στο προϊόν του. Το κράτος βάζει στη διάθεση των αγροτών όλα τα μέσα για να αναπτύξει τη δουλειά και την παραγωγή τους που την πολλαπλασιάζει ακόμα πιο πολύ η λεύτερη, η εθελοντική συνεταιριστική τους οργάνωση. Είναι δύσκολο να συλλάβει κανένας με το μυαλό του όταν δεν το δει με τα μάτια του αυτό που συντελείται εκεί πέρα στους απέραντους κάμπους λόγω χάρη της Βοϊβοντινας. Είναι κυψέλες που σφύζουν από χαρούμενη και λεύτερη δουλειά. Για πρώτη φορά αυτού πέρα ο αγρότης γίνεται αφέντης και ισότιμος κυρίαρχος δίπλα στους εργάτες και τους άλλους εργαζόμενους. Δημιουργήθηκε έτσι μια πλατιά και υγιής αγορά.

3) Στην πολυεθνική οικογένεια των λαών που συγκροτούν τα κράτη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη δεν υπάρχουν πια εθνικές φαγωμάρες και εθνικιστικά παραληρήματα. Οι Γερμανοί άποικοι που έπαιζαν τόσο μοιραίο ρόλο σαν φορείς και εφαρμοστές της χιτλεροφασιστικής βίας και εξόντωσης των λαών ξαναστάληκαν στην πατρίδα τους Γερμανία. Και οι άλλοι λαοί, Τσέχοι και Σλοβάκοι, Σέρβοι, Κροάτες, Σλοβένοι, Μακεδόνες, Μαυροβουνιώτες, Αλβανοί κλπ. ζουν αδελφωμένοι σε μια πλέρια εθνική πολιτική, κοινωνική, οικονομική και εκπολιτιστική ισοτιμία, δίχως διακρίσεις και προνόμια για καμμιά εθνότητα. Και μόνο εκεί, όπως στην Τεργέστη, όπου ο ιμπεριαλισμός επεμβαίνει με τη βία και χύνει λαϊκό αίμα εμποδίζεται να επικρατήσει η θέληση της παμπηφίας σχεδόν του λαού.

Για πρώτη φορά στις χώρες αυτές το εθνικό ζήτημα λύθηκε έτσι όπως συμφέρει όχι στους αφέντες, μα στους λαούς και γι' αυτό για πρώτη φορά και οι λαοί αυτού πέρα βρήκαν την ησυχία τους και τα αφεντικά χάνουν τα πασχάλια τους.

4) Σ' όλες αυτές τις χώρες συντελέστηκε και συντελείται καθημερινά μια αδιάκοπη ανακούφιση και καλύτερευση στην οικονομική κατάσταση των μαζών. Οι λαοί αυτοί τα βγάζουν πέρα μόνοι τους. Και αύριο, όταν θερίζουν τους καλοσπαρμένους κάμπους τους, θα' ναι ακόμα πιο καλά. Υπάρχουν δυσκολίες, μα δεν υπάρχει εξαθλίωση. Όσα αγαθά διαθέτουν πάνε για το σύνολο και αυτοί που δοκιμάζουν να εμπορευθούν τις δυσκολίες το πληρώνουν πολύ ακριβά, τόσο ακριβά που δύσκολα βρίσκουν μιμητές.

5) Αυτά που λέμε πνευματικά αγαθά και ανώτερες εκδηλώσεις του πολιτισμού εξυπηρετούν σήμερα το σύνολο και στη διανοήση, που στη μεγάλη της πλειοψηφία είναι προοδευτική, δίνονται όλα όσα μπορούν σήμερα να δοθούν για την απρόσκοπτη δημιουργική δουλειά της. Οι κορυφές της διανοήσης σε όλους τους τομείς της επίδοσής τους δημιουργούν σήμερα για τη Λαϊκή Δημοκρατία.

6) Η γυναίκα που τόσο πάλαιψε κι αυτή κατάκτησε τη θέση της στην κοινωνία, μια πλέρια ισοτιμία, και βλέπει σήμερα λεύτερο το δρόμο μπροστά της. Η νεολαία τραγουδά, δουλεύει, σπουδάζει, εκπολιτίζεται, πλημμυρίζει τα αθλητικά γήπεδα. Είναι το καμάρι και το μέλλον της Λαϊκής Δημοκρατίας και οπλίζει και ατσαλώνει μυαλό ψυχή και σώμα. Είναι αφάνταστος λόγου χάρη ο αθλητικός οργανισμός που δονεί τη Γιουγκοσλαβία απ' τη μian άκρη ως την άλλη, απ' το Βελιγράδι ως το τελευταίο χωριό. Κάτι το χαρακτηριστικό: Γιουγκοσλάβοι πρωταθλητές του τένις σε παγκόσμια κλίμακα που πριν τον πόλεμο παίζαν στην Αμερική, Αυστραλία, Ευρώπη και αλλού τώρα γύρισαν στην πατρίδα τους. Στη συνάντησή τους με τους Ρώσους άσους του τένις, στη Μόσχα νίκησαν οι Γιουγκοσλάβοι σ' όλη τη γραμμή.

Αυτή τη σύντομη και γενική εικόνα θα μπορούσε να δώσει κανένας για τη λαϊκοδημοκρατική δημιουργία και ανοικοδόμηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Είναι μια εικόνα που τη γεμίζει η αδιάσπαστη λαϊκή ενότητα ανάμεσα σε όλους τους εργαζομένους, ο άφθαστος ενθουσιασμός για δημιουργία και αυτοθυσία και ο ηρωισμός. Για πρώτη φορά οι λαοί αυτοί απόκτησαν τέτοια εσωτερική ενότητα και τέτοια δύναμη. Οι λαοί κυρίαρχοι στον τόπο τους χτίζουν, αντιμετωπίζουν θαρραλέα και ξεπερνούν τις δυσκολίες, μικρές και μεγάλες. Χαρούμενοι δημιουργούν και χωρίς καμμία υπερβολή, μπορεί κανένας να πει, θαυματοουργούν. Αν η λέξη αυτή μπορούσε ποτέ να' χει κάποιο πραγματικό νόημα είναι ακριβώς στην περίπτωση αυτή.

Μα στη χαρά και στη δημιουργία τους είναι και απόλυτα ξέγνοιαστοι οι λαοί αυτοί: Η απάντηση πρέπει να' ναι αρνητική. Οι λαοί αυτοί διώξαν τον κατακτητή, με την αποφασιστική συμβολή του Κόκκινου Στρατού σύντριψαν την εσωτερική τους αντίδραση κι έχουν όλες τις δυνάμεις να την αποτελειώσουν. Με άγρυπνο όμως μάτι παρακολουθούν κάτι ύποπτες και έκδηλες εξωτερικές ιμπεριαλιστικές κρούσεις και προσπάθειες που για βασικό στόχο έχουν να ανακόψουν και να χαλάσουν το έργο της λαϊκοδημοκρατικής αναδημιουργίας. Είναι περιττό να ειπωθεί ότι οι λαοί αυτοί θα αντιμετωπίσουν τις προσπάθειες αυτές, αν εκδηλωθούν ενεργητικά, διαθέτοντας τη ζωή τους και όλο τους το αίμα.

Ποιο βασικό συμπέρασμα να βγάλουμε από όλα τα πιο πάνω; Η Λαϊκή Δημοκρατία είναι σήμερα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη μια πραγματικότητα που αποβλέπει με τις

ξεχωριστές και αυτοτελείς κρατικές εκδηλώσεις της σ' ένα ενιαίο σκοπό, τη λαϊκή πρόοδο και ευημερία, τη δημοκρατική ανάπτυξη και εθνική άνθηση, τη Λευτεριά και την Ανεξαρτησία και την Ειρήνη. Η Λαϊκή Δημοκρατία προέρχεται, πηγάζει από το λαό, εκφράζει το λαό, στηρίζεται στο λαό. Ανθεί και δίνει καρπούς ακριβώς γιατί μια και προέρχεται απ' το λαό, αντλεί τις δυνάμεις της απ' τις ικανότητες και τα ξεχωριστά γνωρίσματα, απ' τις λαϊκές ιδιομορφίες, τις εθνικές παραδόσεις, ιδιοτυπίες, κλίσεις, επιδόσεις, απ' το ξεχωριστό χρώμα κάθε εθνικού συνόλου, κάθε ξεχωριστού λαού. Η Λαϊκή Δημοκρατία δεν πνίγει μα αντίθετα αναπτύσσει μέχρι ολοκλήρωσης το καθένα ξεχωριστό εθνικό φρόνημα, τον κάθε λαϊκό παλμό. Η Λαϊκή Δημοκρατία και μόνο αυτή εκφράζει και εκπροσωπεί το πραγματικό νόημα της Πατρίδας, της Ανεξαρτησίας και της Ειρήνης.

Δίπλα σ' αυτό το βασικό συμπέρασμα υπάρχει κι ένα άλλο, ένα ειδικό συμπέρασμα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη: Μέσα στη φωτιά και το αίμα σφυρηλατήθηκε μια ανώτερη λαϊκοδημοκρατική συνείδηση και ενότητα, που έχει όλες τις δυνάμεις να αντιμετωπίσει παλλαϊκά και αποφασιστικά κάθε παρείσακτη ιμπεριαλιστική παρεμβολή. Η Λαϊκοδημοκρατική κοσμογονία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η ακοίμητη επαγρύπνηση των λαών της και της λαϊκής εξουσίας τους είναι μια ψύχραιμη και αδυσώπητη πραγματικότητα ενάντια σ' όλους τους φαναρόνους και ταραξίες αυτούς. Μην ξεχνάμε ότι ο γερμανικός λαός σα σύνολο πληρώνει και θα πληρώνει σκληρά το γεγονός ότι ανέχθηκε να τον κυβερνήσει η χιτλερική εγκληματική αποχαλίνωση που τόσες καταστροφές πραγματοποίησε σ' όλη την Ευρώπη. Αυτές είναι οι εντυπώσεις από το ταξίδι μου.

ΝΑ ΦΥΓΕΙ Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Μας μπαίνει τώρα το ρώτημα: Παρουσιάζει στη Λαϊκοδημοκρατική της προσπάθεια η Νοτιοανατολική Ευρώπη ένα ενιαίο σύνολο; Όχι. Αυτό το σύνολο δεν το παρουσιάζει. Εδώ έχουμε κι ορισμένες παραφωνίες. Πρώτα απ' όλα την Τουρκία. Για μας τους Έλληνες σχετικά με το σημείο αυτό δε χρειάζονται πολλά λόγια. Η Τουρκία στάθηκε για μας ο πατροπαράδοτος κακός δαίμονας από τότε που υπάρχει νεοελληνικό έθνος. Μα και για τα Βαλκάνια και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη γενικότερα οι Τούρκοι στάθηκαν πάντοτε παράγοντες καταστροφής, λαϊκής εξόντωσης και εθνικής υποδούλωσης. Στάθηκαν πάντα ένας εξωευρωπαϊκός και αντιευρωπαϊκός, ένας εξωβαλκανικός και αντιβαλκανικός παράγοντας. Κανένας Έλληνας δε θα ξεχάσει ποτέ τη Μικρασιαστική τραγωδία στα 1922. Και σε όσους μας μιλάν για τη Νέα Τουρκία θα δείξουμε την προδοσία της στον τελευταίο πόλεμο και θα απαντήσουμε: «Ο λύκος κι αν εγέρασε κι άλλαξε το μαλλί του, ούτε τη γνώση άλλαξε ούτε την κεφαλή του». Σχετικά λοιπόν με την τουρκική παραφωνία τα πράγματα είναι καθαρά. Η κατηγορηματική επιταγή που μας δίνει η Ιστορία είναι ζωτικό και πρωταρχικό συμφέρον των βαλκανικών λαών, είναι να φύγει η Τουρκία απ' την Ευρώπη.

Περνώ τώρα στην Ελλάδα, στη θέση της χώρας μας απέναντι στη Νέα Ευρώπη, το κύριο και βασικό θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει. Η Νέα Ευρώπη πιο έντονη από τον υπόλοιπο κόσμο γνωρίζει και ξεχωρίζει δύο Ελλάδες: Την Ελλάδα της Εθνικής Αντίστασης και της Λαϊκής Δημοκρατίας που συγκεντρώνει όλες τις συμπάθειες και την

Ελλάδα τη μοναρχοφασιστική και ξενόδοουλη που είναι εστία νεοφασιστικής αναγέννησης και όπου ο ιμπεριαλισμός δημιουργεί το προγεφύρωμά του ενάντια στη Λαϊκή Δημοκρατία και το σοσιαλισμό στα Βαλκάνια ειδικά και την Ευρώπη γενικότερα. Πρέπει εδώ για μια ακόμα φορά με τον πιο έντονο και κατηγορηματικό τρόπο να δηλώσουμε ότι το μέλλον της Πατρίδας, αυτή η ύπαρξή μας, σα Λεύτερου Λαού και Ανεξάρτητου Έθνους εξαρτάται από τον προσανατολισμό που θα πάρουμε σαν κρατικό και πολιτικοκοινωνικό σύνολο σύμφωνα και με το πιο πάνω ξεχώρισμα. Η χώρα μας αποτελεί συνέχεια και κομμάτι της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και αποτελεί μαζί της μια γεωγραφική και οικονομική ενότητα. Από τη Νοτιοανατολική Ευρώπη μπορούμε να' χουμε όλα όσα μας λείπουν, όλα όσα μας χρειάζονται απ' την πλευρά όχι μόνο των βιομηχανικών και γεωργικών προϊόντων μα κ' απ' την πλευρά της συγκρότησης και ανάπτυξης του τεχνικού βιομηχανικού μας εξοπλισμού. Και να δώσουμε όλα όσα μας περισσεύουν. Και όλα αυτά με βάση τη λεύτερη και δημοκρατική συναλλαγή και συνεννόηση δίχως να μειώνονται τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Η απόσπασή μας η αφύσικη απ' το φυσικό κορμό που ανήκουμε και ο προσανατολισμός μας προς τις αντίθετες οικονομικές και πολιτικές κατευθύνσεις δημιούργησε με μαθηματική ακρίβεια, αυτό που λέμε οικονομική και πολιτική εξάρτησή μας απ' το ξένο κεφάλαιο και μας έφερε στο να έχουμε σήμερα ουσιαστικά χαμένη την Εθνική μας Ανεξαρτησία. Αν σήμερα η χώρα μας παρουσιάζει την εικόνα που ξέρουμε, αν περνάμε τη βαθιά οικονομική, πολιτική, κοινωνική και ηθική κρίση που μας παραδέρνει, η αιτία βρίσκεται σ' αυτό ακριβώς το γεγονός: Στο ότι δηλαδή χάνοντας το φυσιολογικό προσανατολισμό μας ακολουθήσαμε ξένους δρόμους που καμμία σχέση δεν έχουν με το πραγματικό εθνικό μας συμφέρον και μόνο κινδύνους μας δημιουργούν και μας κρατάν στην πισωδρόμηση και την εξαθλίωση. Γι' αυτό και η κατάσταση στην Ελλάδα παρουσιάζει μια τόσο ριζική καθολική διαφορά με την υπόλοιπη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Αν συγκρίνουμε τις δυο εικόνες θα δούμε: Εκεί κυβερνά ο λαός, εδώ η δοσίλογη πλουτοκρατία. Εκεί έχουμε Λαϊκή Δημοκρατία, εδώ έχουμε μοναρχοφασισμό. Εκεί ανοικοδόμηση, εδώ οικονομικά ερείπια. Εκεί δουλειά και λαϊκή ανακούφιση, εδώ φτώχεια, ανεργία, εξαθλίωση. Εκεί Λευτεριά, Ανεξαρτησία και Ειρήνη, εδώ εθνική υποδούλωση και εστία από ιμπεριαλιστικές δολοπλοκίες και πολεμικές προετοιμασίες.

Η ΑΠΟΧΗ ΗΤΑΝ ΖΗΤΗΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Αν τώρα θελήσουμε να δούμε πιο χειροπιαστά την άμεση αιτία για την κακοδαιμονία μας αυτή, θα την βρούμε στο γεγονός ότι αμέσως ύστερα από το διώξιμο του κατακτητή και ανοιχτά πια ύστερα από την ένοπλη επέμβαση του αγγλικού ιμπεριαλισμού ενάντια στη Λαϊκή Δημοκρατία το Δεκέμβρη του 1944 ανακόπηκε στη χώρα μας η ομαλή εσωτερική πολιτική ζωή και ανάπτυξη. Τη μια κατοχή τη διαδέχθηκε μια άλλη κατοχή, η εγγλέζικη. Έτσι, τα νεοελληνικά προβλήματα έμειναν άλυτα. Οι εσωτερικές αντιθέσεις βαθαίνουν και πληθαίνουν και κάτω από το καθεστώς με την εγγλέζικη κατοχή και την παλινόρθωση του μοναρχοφασισμού συσσωρεύονται, συσπειρώνονται απειλητικά όλα τα στοιχεία για βίαιες εκρήξεις.

Έχουμε μήπως καμμία αλλαγή ύστερ' από τον εκλογικό καταγκιόζη της 31 του Μάρτη; Ασφαλώς έχουμε αλλαγή, προς τα χειρότερα όμως. Γιατί οι «εκλογές» ξαναφανέρωσαν

πιο έντονα ακόμα και με τον τρόπο τους τη βαθιά εσωτερική μας αντίθεση. Την αντίθεση ανάμεσα στο Λαό και τον Αγγλόδουλο πλουτοκρατικό- δοσιλογισμό.

Ο Λαός με την αποχή του ανάβαλε τις εκλογές και τις κουρέλιασε και ο Μπέβιν επιμένει να τις ολοκληρώσει με την παλινόρθωση του Γκλύξμπουργκ. Εδώ φθάνουμε στο αγιοφύρωτο χάσμα! Είναι ασύλληπτες οι εκλογικές μέθοδες, καλπές, βιασμοί, τραμπουκισμοί, τρομοκρατία που εφάρμοσαν οι πράκτορες του κ. Μπέβιν. Να μερικά παραδείγματα από την περιοχή σας:

Στις Σέρρες ψήφισαν οι Μαύροι μόνο με σημειώματα του πρωτοδίκη. Στη Χαλκιδική σε πολλά χωριά (Στρατονίκη, Ιερισσό κτλ) ανάγκασαν το βράδυ πια, εαμικά στελέχη με το πιστόλι στο κούτελο να ψηφίσουν και μετά οδήγησαν και τους άλλους χωρικούς στην κάλπη, λέγοντάς τους: Αφού ψηφισαν οι αρχηγοί σας τι καθόσαστε εσείς; Στις Σέρρες ένας ξένος παρατηρητής βρήκε ότι κάποιος Κατίτζης, που δεν είχε ψηφίσει, φέρνεται πως ψηφισε δύο φορές. Στη Νάουσα οι Άγγλοι απόλυσαν το διερμηνέα τους γιατί δεν ψηφισε. Στην Κομοτινή ο Τούρκος οργίασε προπαγανδιστικά ανάμεσα στους χωρικούς ενάντια στην αποχή, βρίζοντας χυδαία τους Ρώσους!

Το επιστέγασμα όμως του εκλογικού ιδεώδους του κ. Μπέβιν το έχουμε με τη νυχτερινή ψηφοφορία. Ήταν ο πραγματικός ιδεώδης διάκοσμος για την κουκουβάγια, που είχαν σαν σήμα οι «αμερόληπτοι» ξένοι παρατηρητές! Είναι ζήτημα αν σε άλλη χώρα του κόσμου ξευτελίσθηκε τόσο η περιώνυμη Δυτική Δημοκρατία και οι «αμερόληπτοι» παρατηρητές της, όσο με το νεωτερισμό που παρουσίασε με τη νυχτερινή ψηφοφορία στην Ελλάδα. Μα μια λαϊκή παροιμία λέει «Της νύχτας τα καμώματα τα βλέπει η μέρα και γελά». Και η λαϊκή σοφία στην περίπτωση μας δικαιώθηκε απόλυτα. Ποιο ήταν όμως παρ' όλ' αυτά το αποτέλεσμα; Το 'χετε με την έκθεση των παρατηρητών, φυσικά θα 'ταν ανόητος όποιος θα περίμενε να 'ταν αλλιώς, Γιατί αποστολή των κ.κ. παρατηρητών ήταν η δικαίωση ακριβώς ΠΕΡΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑ του κ. Μπέβιν. Μα δε μπορούσαν να τα σκεπάσουν κι όλα κι έτσι παραδέχονται στην έκθεσή τους, ότι από τα ονόματα στους εκλογικούς καταλόγους 29% ήταν άκυρα, είτε αμφιβόλου εγκυρότητας. Δεν λένε όμως τίποτα για το ότι όλοι αυτοί ψηφισαν στις 31 του Μάρτη. Ούτε την παραμικρή όμως απορία και έκπληξη θα 'χε στην έκθεση των κ.κ. παρατηρητών όποιος θα 'ξερε ότι απ' τους ηγέτες των Άγγλων παρατηρητών είναι και ο περίφημος Γουντχάους, είτε Κρις, που σαν αρχηγός της Συμμαχικής Αποστολής στον ΕΛΑΣ ζητούσε Άγγλους αλεξιπτωτιστές για να κτυπήσει το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ και συνιστούσε συνεργασία με τα Τάγματα Ασφαλείας και τους Κουίσλιγκς. Φυσικά το ζήτημα δεν είναι αυτού. Εκείνο που πρωτεύει και που βάζει τη σφραγίδα του εδώ είναι το καταπληκτικό γεγονός, ότι παρ' όλη την αγγλο-μοναρχοφασιστική εκλογική σκηνοθεσία, ο Λαός είπε αποφασιστικά και συντριπτικά το καινούργιο ΟΧΙ του.

Πριν αναλύσουμε τις συνέπειες που θα 'χει για όλη την εσωτερική μας εξέλιξη το όχι αυτό, ας εξετάσουμε την κριτική που μας κάνει η Φιλελεύθερη Σοφουλκή παράταξη. Μας λένε πως τα' αποτελέσματα δείχνουν ότι αν παίρναμε μέρος στις εκλογές, το λιγότερο που θα πετυχαίναμε θα 'ταν ότι θα 'χαμε 100 τουλάχιστο βουλευτές και θα μπορούσαμε μέσα από τη Βουλή να υπερασπίσουμε πιο αποτελεσματικά την υπόθεσή μας και τη Δημοκρατία. Εδώ φωνάζει ο κλέφτης να φύγει ο νοικοκύρης. Οι κριτικοί μας

κάνουν πως δεν καταλαβαίνουν, ότι στην Ελλάδα είχαμε αγγλικές εκλογές. Αυτό πάει να πει πως βασική επιδίωξη της ξένης ιμπεριαλιστικής πολιτικής στην Ελλάδα ήταν να εξασφαλίσει με όλα τα μέσα την επικράτηση του μοναρχοφασισμού.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΤΟ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Και η πιο αναμφισβήτητη γι' αυτό απόδειξη είναι ότι οι «αμερόληπτοι» ξένοι παρατηρητές το ποσοστό της αποχής είχαν το θράσος να το φέρουν 9,3%. Στο έργο τους αυτό η αγγλική πολιτική ήθελε να παρασύρει και τη δημοκρατική Αριστερά για να μπορέσει έτσι με όλη την κοινοβουλευτική νομιμοφάνεια να προχωρήσει δικαιωμένη στο εξωτερικό στο να υλοποιήσει τα αποικιακά και ιμπεριαλιστικά της σχέδια. Είναι αναμφισβήτητο ότι παιζόταν η τύχη της Ελλάδας, η εθνική της ανεξαρτησία. Στο έγκλημα αυτό, στην προδοσία αυτή η δημοκρατική Αριστερά δε μπορούσε να πάρει μέρος. Γι' αυτό και κήρυξε την αποχή. Και ο λαός τη δικαίωσε. Αντίθετα στην προδοσία αυτή το κόμμα των Φιλελεύθερων έπαιξε το πρώτο βιολί. Και ο κ. Σοφούλης για μια ακόμη φορά πούλησε τα δημοκρατικά πρωτοτόκια που διεκδικούσε αντί πινακίου φακής. Και για να τελειώνουμε με τους κριτικούς μας θα τους θυμίσουμε και τούτο: Είχαμε προτείνει στον κ. Σοφούλη και στο κόμμα του εκλογική συνεργασία. Οι Φιλελεύθεροι θα εξασφάλιζαν 50% των βουλευτών και ταυτόχρονα διακυβέρνηση της χώρας. Οι όροι πούχαμε βάλει για να πάρουμε μέρος στις εκλογές ήταν μόνο αυτοί: Να γραφτούν στους καταλόγους όλοι που 'χαν νόμιμο δικαίωμα ψήφου και να αποφευχθούν οι διπλοψηφίες. Χρειαζόταν μόνο μια δίμηνη αναβολή... Ο κ. Σοφούλης αρνήθηκε με τη δικαιολογία ότι είχε δώσει το λόγο του στους Άγγλους. Ξέχασε όμως το λόγο που 'χε δώσει στον ελληνικό λαό για ισοπολιτεία και λεύτερες εκλογές. Και παρά την παλλαϊκή κατακραυγή και το ότι τον εγκατέλειψαν και όλοι σχεδόν οι συνοδοιπόροι υπουργοί του αυτός έπαιξε μέχρι τέλους το παιχνίδι των Άγγλων. Αυτού ακριβώς βρίσκεται η ιστορική ευθύνη των Φιλελεύθερων του κ. Σοφούλη. Το αποτέλεσμα είναι ότι το κόμμα του κ. Σοφούλη παρουσιάζει τα χάλια του. Μοιάζει σαν το πηγάδι που στέρευε γιατί έχασε τη φλέβα που το έτρεφε.

Πού τραβάμε τώρα;

Το ελληνικό ερωτηματικό που ορθώθηκε ύστερα από το Δεκέμβρη του 1944 μένει και μετά το πραξικόπημα της 31 του Μάρτη δίχως απάντηση.

Η θέση μας είναι καθαρή. Οι εκλογές πρέπει να ακυρωθούν. Να σχηματισθεί κυβέρνηση ευρείας δημοκρατικής συνεννόησης που θα οδηγήσει την Ελλάδα στην ομαλότητα με τη λεύτερη εκδήλωση της λαϊκής θέλησης. Όμως αν εμείς επιμένουμε απόλυτα στην προσήλωσή μας σε μια ομαλή εσωτερική εξέλιξη απ' την άλλη πλευρά μας έρχονται αντίθετα μηνύματα.

Δεν πρόκειται για τις δηλώσεις του Γκλύξμπουργκ στο «Μάντσεστερ Γκάρντιαν». Αυτή τη φορά οι Έλληνες δεν πρόκειται να φαν το κουτόχορτο και άλλος θα' ναι σήμερα ο

κουτόφραγκος. Ούτε για τις λαοπρόβλητες διακηρύξεις: «Θα ξανακάνουμε το ψωμί 9 δρχ. την οκά!». Έχει ο λαός αρκετή πείρα απ' τη «λαοσωτήρια» πολιτική των κοτσαμπάσηδων του Λαϊκού Κόμματος στο παρελθόν για να κουμπώνεται όταν τους ακούει να του τάζουν λαγούς με πετραχήλια.

Πρόκειται για το καθεστώς του φασισμού και της τρομοκρατίας που και πριν και ύστερα από τις 31 του Μάρτη αφήνει ολοένα και πιο μαύρες σκιές πάνω στη χώρα μας και πρώτα απ' όλα εδώ στη Μακεδονία. Ο μοναρχοφασισμός εφαρμόζει μια ομαδική εξόντωση του πληθυσμού. Είναι λόγου χάρη γνωστά τα γεγονότα της Καστανερής όπου δίχως κανένα λόγο δολοφονήθηκαν από κρατικά όργανα 9 αγρότες χωρίς οι δολοφόνοι να ενοχληθούν. Αντίθετα η ανώτερη στρατιωτική διοίκηση Κεντρικής Μακεδονίας είχε εκφράσει στους δολοφόνους την ευαρέσκειά της και τους πρότεινε και για ηθική αμοιβή.

Τα γεγονότα που έγιναν στο Λιτόχωρο είναι γνωστά. Πριν τα γεγονότα, μέσα σε 10-15 μέρες είχαν δολοφονηθεί στην περιοχή αυτή 4 δημοκρατικοί πολίτες και είχαν καταβασανισθεί δεκάδες. Φυσικά ο κόσμος πήρε τα βουνά και επειδή πολλές φορές πήρε τα βουνά δίχως όπλα και δίχως αποτέλεσμα αυτή τη φορά πήρε και όπλα για να αμυνθεί. Και αμύνθηκε. Τα γεγονότα που έγιναν στο Λιτόχωρο είναι ένα μήνυμα για το μοναρχοφασισμό και τους Άγγλους. Όπου η δολοφονική δράση οργιάζει ασύδοτα, όπου κρατικά όργανα είτε πουλημένοι μπράβοι εκτελούν, οι χωριάτες παίρνουν τα βουνά και τότε οι δολοφόνοι χαλάν τον κόσμο για εαμοβουλγαρικές συμμορίες και αρχίζουν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Στη Φλωρινα, ύστερα από τις εκλογές ξαπολύθηκε ομαδική τρομοκρατία. Ο κόσμος άοπλος πήρε τα βουνά, φτάσαν τότε οι Εγγλέζοι με μηχανοκίνητα και άρχισαν με τη χωροφυλακή εκκαθαριστικές επιχειρήσεις. Το πρώτο αποτέλεσμα: δολοφονήθηκε ένας γέρος 70 χρονώ. Η Κατάσταση αυτή σήμερα γενικεύεται σε όλη τη Μακεδονία. Ύστερα κάνουν πως απορούν γιατί ο Μπαρούτας που του ρήμαξαν το σπίτι πήρε τα βουνά και παλεύει με το ντουφέκι στο χέρι. Θα' ναι απόλυτα μέσα στη λογική της πολιτικής που Άγγλοι και μοναρχοφασίστες εφαρμόζουν και δεν θα πρέπει να απορεί κανένας αν αύριο εμφανισθεί και δεύτερος Μπαρούτας και μεθαύριο γίνουν δεκάδες και εκατοντάδες. Θα' ρθει η στιγμή που ο λαός θ' αποφασίσει να μην τον σφάζουν πια σαν κότες και τότε θα πάρει κι αυτός τ' άρματα. Αν δεν αλλάξει ριζικά η πολιτική των Άγγλων και των τσιρακιών τους θα φθάσουμε μοιραία αυτού.

(συνέχεια στο επόμενο φύλλο) Ριζοσπάστης 13/4/1946

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΛΕΕΙ ΜΟΝΟ: ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Να φύγουν οι Άγγλοι για να βρούμε τον πραγματικό δρόμο μας

Για ν' αποφύγουμε το λαϊκό αφανισμό και τον εθνικό χαμό: ΕΝΙΑΙΑ ΚΑΙ ΑΔΙΑΣΠΑΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ!

Μια όμως και βρισκόμαστε εδώ στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας θα πρέπει να ξεσκεπασθεί ένας ξεχωριστός τομέας απ' την μαζική τρομοκρατία. Με ιδιαίτερη λύσσα

στρέφεται αυτή ενάντια στους Σλαβομακεδόνες και τη λαϊκοδημοκρατική οργάνωσή τους, τη ΜΟΦ (Λαϊκό Απελευθερωτικό Μέτωπο).

(Ο σ. Ζαχαριάδης αναφέρει σε συνέχεια ζωντανά παραδείγματα ομαδικών διώξεων και μια σειρά από δίκες ενάντια σε χωρικούς ανάμεσα στους οποίους κατηγορείται και σαν αυτονομιστής και οχρανίτης ο ανάπηρος του αλβανικού Αθ. Λιάκης που από την κατάρρευση του Μετώπου και δω νοσηλεύεται στην Αθήνα.)

Τώρα τελευταία αφήνουν λίγο την κατηγορία του αυτονομιστή και οχρανίτη, γιατί οι κατηγορούμενοι εύκολα αποδείχνουν ότι πολέμησαν τον κατακτητή και σκαρώνουν άλλη. Τώρα είναι οι «τροφοδότες ληστοσυμμοριών» ή «σύνδεσμοι του Τίτο». Έτσι τα επίσημα ελληνικά δικαστήρια απαγγέλλουν τέτοιες κατηγορίες και θίγουν τον Κυβερνήτη μιας Σύμμαχης χώρας δίχως να ιδρώνει το αυτί της κυβέρνησης. Φυσικά, όταν οι Σλαβομακεδόνες δεν αντέχουν πια την τρομοκρατία τότε οι δολοφόνοι μιλάνε για «συμμορίες-αυτονομιστές» και κάνουν πάλι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Γιατί με τόση εξαιρετική προτίμηση η κρατική και μοναρχοφασιστική τρομοκρατία στρέφεται ενάντια στους Σλαβομακεδόνες;

Πρώτο, επιδιώκουν να εξοντώσουν φυσικά το σλαβομακεδονικό στοιχείο. Δεύτερο θέλουν να λυγίσουν το ακμαίο Λαϊκοδημοκρατικό φρόνημά τους. Τρίτο, θέλουν να σπείρουν τη διχόνοια ανάμεσα στους Έλληνες και Σλαβομακεδόνες και τέταρτο θέλουν να διατηρούν μια αδιάκοπη ένταση ανάμεσα στην Ελλάδα και τις Σλαβικές Λαϊκές Δημοκρατίες στα Βαλκάνια.

Μια ακόμη απόδειξη για αυτό είναι και η νέα συκοφαντική εκστρατεία που άρχισε ενάντια στη Λαϊκή Δημοκρατία του Στρατάρχη Τίτο με τις ψευτιές του ασφαλώς πληρωμένου χαφιέ Λουιζίδη. Το ότι λέει ψέματα φαίνεται και από το γεγονός ότι η κάθε φυλλάδα του κίτρινου Τύπου παρουσιάζει άλλο ως και με άλλες ημερομηνίες τις «αποκαλύψεις» του Λουιζίδη, που δε μπορεί να μην ομολογήσει ότι οι γιουγκοσλαβικές αρχές του επέτρεψαν όταν το ζήτησε να γυρίσει λεύτερος στην Ελλάδα.

Ποιον εξυπηρετεί η πολιτική αυτή; Το ντόπιο μοναρχοφασισμό και τον εγγλέζικο ιμπεριαλισμό στην προσπάθειά του να στερεώσει το αντιβαλκανικό προγεφύρωμά του. Έτσι στο σημείο αυτό σκοντάφτουμε πάλι στον ίδιο βασικό παράγοντα: Στην αγγλική ανάμειξη στα εσωτερικά μας, στην αγγλική κατοχή.

Πόσες φορές ο Μπέβιν μας διαβεβαίωσε ότι η Αγγλία δεν ανακατεύεται στα ελληνικά ζητήματα;

Χθες το ξαναεπικύρωσε αυτό. Ο Δαμασκηνός με προσωπικό μήνυμα του Άγγλου υπουργού των Εξωτερικών ξανάμεινε στη θέση του. Έτσι, σε πλήρη αντίθεση με τη δεδηλωμένη θέληση του λαού η αγγλική πολιτική παραμένει κυρίαρχη στην Ελλάδα. Αυτή η αγεφύρωτη αντίθεση καθορίζει και το πραγματικό νόημα της εσωτερικής μας κατάστασης. Και η αντίθεση αυτή μπορεί να αρθεί και να βρει η Ελλάδα τον εαυτό της και τον πραγματικό δρόμο της μόνο όταν φύγουν οι Άγγλοι από τη χώρα μας. Να γιατί

στο κάτω- κάτω της γραφής σ' αυτή την Πανεθνική και Παλλαϊκή απαίτηση συγκεντρώνεται ολόκληρο το μεταδεκεμβριανό ελληνικό πρόβλημα. Αν τώρα οι Άγγλοι συνεχίσουν ν' αγνοούν τη λαϊκή θέληση και πάνε με τους μοναρχοφασίστες πράχτορές τους να ξαναφέρουν τον Γκλύξμπουργκ, δηλαδή να ξαναστήσουν τρισεχειρότερη την 4η Αυγούστου, τότε το κρίμα στο λαιμό τους. Και ότι πάνε Κονδυλικά να ξαναφέρουν τον Γκλύξμπουργκ το δείχνει και η έκθεση των παρατηρητών. Όταν λένε ότι η αποχή ήταν 9.3% αυτό στην πραγματικότητα σημαίνει ότι οι μοναρχοφασίστες στο δημοψήφισμά τους θα μπορούσαν να παρουσιάσουν ότι για το Γκλύξμπουργκ ψήφισαν 99,7% των Ελλήνων.

Το πραξικόπημα της 31 Μαρτίου άνοιξε μια καινούργια φάση στη μεταδεκεμβριανή νεοελληνική τρικυμία. Την κατάσταση θα μπορέσει να τη μαστορέψει μόνο η ενιαία και αδιάσπαστη Δημοκρατική Λαϊκή Ενότητα. Χρειάζεται φρόνηση, ψυχραιμία και αποφασιστικότητα. Η εμπιστοσύνη του λαού προς τη Δημοκρατική παράταξη αποτελεί την πιο θετική εγγύηση για το μέλλον. ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΑΥΤΟ ΛΕΕΙ ΜΟΝΟ ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΓΙΑΤΙ ΕΞΩ ΑΠ' ΑΥΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΟΝΟ ΛΑΪΚΟΣ ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΣ ΧΑΜΟΣ. ΚΙ ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΠΡΑΓΜΑ ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟ, ΜΑ Η ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΔΕ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΝΙΚΗΣΕΙ ΔΙΧΩΣ ΣΚΛΗΡΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ. ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΤΟΙΜΟΙ

(Ριζοσπάστης, Κυριακή 14 Απρίλη 1946)

4. Η θέση μας στον πόλεμο

Ένα παλιό άρθρο του σ. Ζαχαριάδη

Το πιο κάτω άρθρο του Ζαχαριάδη γράφτηκε στις 22.11.40 στα κρατητήρια της Γενικής Ασφάλειας. Δημοσιεύτηκε στο «Ριζοσπάστη» της 5.12.40, που έβγαζε η «προσωρινή διοίκηση». Η δημοσίευση του άρθρου οφείλεται στην ίδια προσπάθεια που έκανε ο σ. Ζαχαριάδης να χρησιμοποιήσει, εν γνώση του, το όργανο της χαφιεδικής Προσωρινής Διοίκησης, για να δίνει στο κόμμα τη σωστή γραμμή μια και δεν είχε άλλη δυνατότητα.

Σε πολλούς εργαζόμενους θα ξεπροβάλλει η ερώτηση: Αφού αναγκαστικά ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος είναι κομμάτι του ιμπεριαλιστικού πολέμου Αγγλίας-Άξονα είναι σωστή η θέση του ΚΚΕ στην ιταλοελληνική σύγκρουση. Δε χωρεί καμιά αμφιβολία ότι ο Μεταξάς, όπως τον κάνει τον πόλεμο σήμερα, παίζει το παιχνίδι της ελληνικής πλουτοκρατίας και του εγγλέζικου ιμπεριαλισμού. Γι' αυτό και βάζει στους φυλακισμένους και εξοριστούς κομμουνιστές τον όρο: Για να σας αφήσω να πολεμήστε το φασισμό του Μουσολίνι πρέπει να προσκυνήστε το φασισμό του Μεταξά! Και αν η Αγγλία μας «βοηθά», είναι γιατί έτσι αποχτά πρώτης γραμμής στρατηγική θέση στη Μεσόγειο και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ορμητήριο για να χτυπήσει αύριο το Χίτλερ

από τη στεριά. Ωστε ο εγγλέζικος ιμπεριαλισμός δεν μας «βοηθά» από αγάπη. Γιατι, όπως ο Μουσολίνι στα Δωδεκάνησα, έτσι κι' αυτός δολοφονούσε τους Έλληνες στην Κύπρο στα 1931. Ούτε ξεχνάμε την Παουέρ, το ΔΟΕ και τόσα άλλα. Ωστε το ΚΚΕ παίζει σήμερα το παιχνίδι του Μεταξά και του εγγλέζικου ιμπεριαλισμού; Η αλήθεια είναι ότι η θέση του ΚΚΕ είναι σήμερα πολύ λεπτή και πολύ δύσκολη. Τα στοιχεία που πρέπει να συγκροτήσουν σήμερα τη γραμμή του ΚΚΕ είναι τούτα δω:

α) Το ΚΚΕ είναι ενάντια στην υποδούλωση της Ελλάδας απ' το Μουσολίνι και ενάντια στη φασιστική τάξη πραγμάτων του Άξονα.

β) Το ΚΚΕ είναι το ίδιο ενάντια στην υποδούλωση της Ελλάδας απ' τον εγγλέζικο ιμπεριαλισμό που μας ληστεύει απ' το 1821 και που είναι σήμερα η συνισταμένη της αντεπαναστατικής και αντισοβιετικής πλουτοκρατίας σ' όλο τον κόσμο.

γ) Για τον εργαζόμενο λαό της Ελλάδας ο πόλεμος ενάντια στο Μουσολίνι είναι πόλεμος ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΜΥΝΤΙΚΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ. Είναι ακόμα ένας κρίκος στην αλυσίδα από οικονομικούς-εθνικούς-κοινωνικούς-πολιτικούς αγώνες που κάνει ανοίγοντας το δρόμο προς την ολόπλευρη, ολοκληρωτική, προς τη σοσιαλιστική, σοβιετική του απελευθέρωση.

δ) Ο Μεταξάς αποκρούοντας το Εθνικό-Παλλαϊκό μέτωπο κάνει σήμερα πόλεμο φασιστικό-πλουτοκρατικό-αγγλόφιλο.

ε) Το ΚΚΕ πρέπει τον τέτοιο δρόμο του Μεταξά να τον μετατρέψει σε εθνικό-παλλαϊκό-αντιφασιστικό-αντιπλουτοκρατικό-αντιϊμπεριαλιστικό πόλεμο. Ο εργαζόμενος λαός στο μέτωπο και σ' όλη τη χώρα πρέπει να κατακτήσει την ηγεμονία στο σημερινό πόλεμο. Αυτή είναι ολόκληρη η θέση του ΚΚΕ. Πολεμά με τον Μουσολίνι όχι για χάρη του Μεταξά και της Αγγλίας, μα προς όφελος του εργαζόμενου λαού της Ελλάδας της Βαλκανικής και όλου του κόσμου. Μπορεί στα 1914 μια τέτοια θέση για μια μικρή χώρα νάταν εσφαλμένη. Σήμερα εκτός από τον παγκόσμιο ιμπεριαλισμό υπάρχει και η ΕΣΣΔ. Βασική κατάκτηση της παγκόσμιας και πρωταρχικό στήριγμα για κάθε λαϊκό απελευθερωτικό και επαναστατικό κίνημα. Και με τη σημερινή κατάσταση στη Μεσόγειο-Βαλακάνια-Ευρώπη η θέση του ΚΚΕ στον ελληνο-ιταλικό πόλεμο, όπως μπαίνει στο ανοιχτό γράμμα μου και όπως ξεκαθαρίζεται πιο πάνω σε τελευταία ανάλυση δεν ωφελεί ούτε τον Μουσολίνι-Χίτλερ ούτε τον Μεταξά ούτε την Αγγλία, παρά μόνο το λαό της Ελλάδας και την Παγκόσμια Επανάσταση. Η Ελλάδα δεν θέλει ούτε την κατάκτηση, τις δολοφονίες και τους βιασμούς του Μουσολίνι ούτε το φασισμό του Μεταξά ούτε τον ιμπεριαλισμό της Αγγλίας. Και μέσα στον σημερινό αγώνα της πρέπει να ξεκαθαρίσει όλα αυτά.

στ) Ο ελληνοϊταλικός πόλεμος είναι κι' αυτός μια φάση, μια πράξη στον καινούργιο κύκλο από επαναστάσεις και πολέμους που έμπασε την ανθρωπότητα ο ιμπεριαλισμός και ο φασισμός. Οι προλετάριοι και οι αγρότες της Ελλάδας, ολόκληρος ο εργαζόμενος λαός της δεν μπορούσαν να μη δεχτούνε την πρόκληση του Μουσολίνι, δεν μπόρεσαν να δεχτούν το βιασμό του για το λόγο και μόνο ότι έχουν στην πλάτη τους το Μεταξά. Αυτό κάνει τον αγώνα τους πιο δύσκολο και βαρύ, μα δε μπορούσε να τον χαλάσει και τα

τελικά αποτελέσματα απ' τον σημερινό μας αγώνα θα εκτιμηθούν από την ικανότητά μας να ξεκαθαρίσουμε τους λογαριασμούς μας τόσο με το Μουσολίνι όσο και με το Μεταξά και τον Εγγλέζικο ιμπεριαλισμό. Εδώ βρίσκεται το πραγματικό νόημα της θέσης που παίρνουμε σήμερα. Αν είναι σωστή ή όχι θα φανούν όχι οι φλυαρίες μα τα έργα μας.

«Ριζοσπάστης» 28.10.1945

5. Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Από την Αγγλία έχουμε καλά μηνύματα. Τέτοια μηνύματα που δε μπορούν παρά να προκαλέσουν χαρά στον κάθε Έλληνα δημοκρατικό, στον κάθε Έλληνα εργάτη. Το Συνέδριο των Αγγλικών Εργατικών Συνδικάτων στο Μπράιτον δέχθηκε ομόφωνα την έκθεση για τα ελληνικά εργατικά συνδικάτα που υποβλήθηκε απ' την Εκτελεστική Επιτροπή των Τρέιντ Γιούνιονς και η απόφαση αυτή του Συνεδρίου συμπεριλαμβάνει και την απόφαση της Παγκόσμιας Συνδικαλιστικής Ομοσπονδίας για την Ελλάδα. Αυτό σημαίνει πως το αγγλικό εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα, το ίδιο όπως και η Παγκόσμια Συνδικαλιστική Ομοσπονδία, αναγνωρίζει τη Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών της Ελλάδας και τη νόμιμη διοίκησή της, που βγήκε απ' το 8ο Πανελλαδικό Συνέδριο σαν το μόνον έγκυρο εκπρόσωπο για τους συνδικαλισμένους Έλληνες εργάτες και τις επαγγελματικές οργανώσεις τους, για ολόκληρη την εργατική τάξη της χώρας μας.

Δε χωρά καμιά αμφιβολία πως η απόφαση αυτή του Μπράιτον αποκαθιστά έγκυρα και επίσημα την ψυχική επαφή ανάμεσα στον αγγλικό Λαό και τους εργαζόμενους της χώρας μας. Και αυτό μπορεί να 'χει αποφασιστική επίδραση πάνω στο παραπέρα δημοκρατικό ξετύλιγμα στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών.

Η απόφαση αυτή του Μπράιτον, οι αποδοκίμασιες των κ.κ. Μπέβιν και Μακ Νηλ στις εκλογικές τους περιφέρειες με τις φωνές «Η Ελλάδα υφίσταται Τρίτη εισβολή και η εισβολή αυτή είναι αγγλική», ακόμα και τ' αποτελέσματα της ψηφοφορίας στο Μπράιτον για την εξωτερική πολιτική της «εργατικής κυβέρνησης», όπου, παρ' όλη τη μνησικάκη αντικομμουνιστική παρέμβαση του Άγγλου πρωθυπουργού κ. Άτλυ, τα 40% καταψήφισαν την πολιτική αυτή, όλα αυτά τα γεγονότα δείχνουν ότι στις αγγλικές εργατικές μάζες πραγματοποιούνται βαθιές ζυμώσεις και ωριμάζουν μεταβολές.

Ποιο είναι το βαθύτερο νόημά τους; Αυτό μπορεί κανένας εύκολα να το δει και να το καταλάβει όταν μελετήσει αντικειμενικά την αγγλική εξέλιξη ύστερα απ' το 2ο παγκόσμιο πόλεμο και κάτω απ' τη διακυβέρνηση του Λέιμπορ Παρτυ. Δύο, βασικά, τάσεις παρουσιάζει η εξέλιξη αυτή. Η μια επηρεάζεται αποφασιστικά απ' τον Τσώρτσιλ και αποβλέπει στο να εξασφαλίσει στον καινούργιο μεταπολεμικό κόσμο 100% τα ιμπεριαλιστικά και πλουτοκρατικά συμφέροντα της Αυτοκρατορίας. Όσο όμως και αν φαίνεται παράξενο, μια τέτοια εξασφάλιση μέσα στο νέο συσχετισμό δυνάμεων, που έχουμε ύστερα απ' τον πόλεμο, δε μπορεί να γίνει παρά με την ουσιαστική υποταγή της

Βρετανικής Αυτοκρατορίας γενικά και της Αγγλίας ειδικότερα στον πληθωρικό ιμπεριαλιστικό δυναμισμό των Ενωμένων Πολιτειών. Αυτό το πρόγραμμα του Τσώρτσιλ, το πραγματοποιεί κιόλας ουσιαστικά η κυβέρνηση του Εργατικού Κόμματος με τους Άτλν και Μπέβιν επικεφαλής. Μα αυτό το πράγμα όχι μόνο κατακρημνίζει τις άμεσες σοσιαλιστικές ονειροπολήσεις της εργατιάς της Αγγλίας, μα την φέρνει (την Αγγλία) και σε ριζική αντίθεση με τη δημοκρατία και το σοσιαλισμό στην Ευρώπη. Η προοπτική αυτή πρέπει να είναι πολύ ζοφερή για την εργατιά και το Λαό της Αγγλίας γιατί προκαθορίζει ότι η Αγγλία θα χάσει την οικονομική της ανεξαρτησία και την πολιτική της αυτοτέλεια, πράγμα που για τις μάζες του αγγλικού Λαού δε μπορεί να σημάνει παρά οικονομικό μαρασμό και εξαθλίωση. Για την Αγγλία και το Λαό της μέλλον σοσιαλιστικό, αναδημιουργίας, αναγέννησης, ειρήνης και προόδου δε μπορεί να υπάρξει παρά μόνο στη στενή συνεργασία με την προοδευτική Ευρώπη και πρώτ' απ' όλα με τη Σοβιετική Ένωση. Αυτή είναι μια τόσο ξόφθαλμη και χειροπιαστή αλήθεια που άρχισαν να τη νιώθουν και να την καταλαβαίνουν οι πλατειές αγγλικές μάζες που το μέλλον της Αγγλίας και το δικό τους το βλέπουν όχι στον ιμπεριαλισμό μα στον πραγματικό σοσιαλισμό. Αυτή είναι η 2η τάση στην αγγλική μεταπολεμική εξέλιξη που το εξωτερικό στήριγμά της το βρίσκει στο γεγονός ότι ιδιαίτερα στην Ευρώπη σαν αποτέλεσμα του 2ου παγκόσμιου πολέμου έχουμε μια αποφασιστική ανακατάταξη των δυνάμεων υπέρ της δημοκρατίας και του σοσιαλισμού, ενάντια στην πλουτοκρατική αντίδραση και τον ιμπεριαλισμό. Στο Μπράιτον και στις άλλες παράλληλες εκδηλώσεις, που τελευταία παρατηρούμε στην πολιτική και κοινωνική αγγλική ζωή, έχουμε αντανάκλαση απ' αυτές ακριβώς τις ζυμώσεις που πραγματοποιούνται στις πλατειές λαϊκές μάζες της Αγγλίας.

Τον αντίκτυπό τους τον αισθανόμαστε με το Μπράιτον και γύρω από το Μπράιτον και στην Ελλάδα. Είναι η φωνή διαμαρτυρίας ενάντια στον ελληνικό νεοφασισμό και αλληλεγγύης της εργατικής τάξης της Αγγλίας, που αποτελεί το πιο συμπαγές και πρωτοπόρο κομμάτι του αγγλικού Λαού, με το δικό μας το Λαό για τη Λευτεριά και την Ανεξαρτησία του.

Για μας τους Έλληνες κομμουνιστές η εκδήλωση αυτή που μας απευθύνει η προοδευτική και δημοκρατική Αγγλία είναι ιδιαίτερα ευχάριστη. Γιατί δίνει και σε μας πάλι την ευκαιρία να εκφράσουμε, χωρίς κίνδυνο να παρεξηγηθούμε, τα πραγματικά μας αισθήματα απέναντι στον αγγλικό Λαό και την προοδευτική Αγγλία. Η αντιδραστική και νεοφασιστική προπαγάνδα, τόσο στην Αγγλία όσο και στην Ελλάδα, επαναλαμβάνει όσο της είναι δυνατό τη συκοφαντία ότι το ΚΚΕ κατέχεται από μια οργανική αγγλοφοβία και ότι, απ' αυτή του τη φύση, το ΚΚΕ είναι απόλυτα και αδιάλλακτα αντιαγγλικό. Γεγονός, απ' την άλλη μεριά, είναι ότι η αγγλική ένοπλη επέμβαση ενάντια στη Δημοκρατία και στο Λαό στην Ελλάδα, το Δεκέμβρη του 1944 και η αγγλική κατοχή που ακολούθησε, με την κατάφωρη ολόπλευρη υποστήριξη που έδωσε στο ντόπιο μοναρχοφασισμό, δηλητηριάζουν καθημερινά και πολύ βαθειά τις σχέσεις ανάμεσα στους δύο Λαούς. Είναι επίσης γεγονός ότι στη χώρα μας σήμερα στην αντίληψη του Λαού συνταυτίζεται έτσι είτε αλλιώς η χιτλερική με την αγγλική κατοχή. Γι' αυτό και ήταν και είναι δύσκολο για τους πραγματικούς και ειλικρινείς φίλους της σοσιαλιστικής και δημοκρατικής Αγγλίας στην Ελλάδα να μιλήσουν και γι' αυτά ακόμα τα καλά της. Όσο ο ελληνικός λαός έβλεπε τα έργα της αγγλικής κατοχής και άκουε την απεριόριστη και ανεπιφύλακτη συνηγορία

που ο ντόπιος δοσιλογισμός έδινε σε όλα τα αντιδημοκρατικά και αντιλαϊκά μέτρα της κατοχής αυτής, τόσο συνταύτιζε και κάθε τι το αγγλικό μ' αυτά τα έργα και μέτρα. Φυσικά αυτό δεν ήταν σωστό. Χρειαζόντουσαν όμως και αποδείξεις για το εναντίον. Σήμερα έρχεται το Συνέδριο του Μπράιτον με την απόφασή του για τα ελληνικά εργατικά σωματεία που δημιουργεί ένα πρώτο υπολογίσιμο ρήγμα στον αγγλοελληνικό πάγο. Και μας δίνει την ευκαιρία να καθορίσουμε για μια ακόμα φορά τη θέση μας απέναντι στο πρόβλημα των αγγλοελληνικών σχέσεων. Ακρογωνιαίος λίθος για μια λαϊκή, δημοκρατική, δημιουργική επίδοση στο πεδίο αυτό είναι να γίνει σεβαστή η αρχή του αλληλοσεβασμού και της ισοτιμίας. Αυτό πρώτ' απ' όλα σημαίνει ότι η αγγλική κατοχή πρέπει να σταματήσει, ότι οι Άγγλοι πρέπει να φύγουν απ' την Ελλάδα. Αυτό είναι το πιο στέρεο βάθρο για μια μακρόχρονη και καρποφόρα αγγλοελληνική συνεργασία και φιλία. Ποιο πραγματικό συμφέρον του αγγλικού λαού υπαγορεύει την ανάγκη να πέφτουν αγγλικά πολεμικά, σήμερα, δύο σχεδόν χρόνια ύστερα απ' τον πόλεμο, πάνω σε ελληνικές νάρκες και να σκοτώνονται παιδιά του αγγλικού Λαού;

Εφόσον η πιο πάνω αρχή της δημοκρατικής ισοτιμίας γίνει σεβαστή και πραγματοποιηθεί, δε μπορεί να υπάρξει εμπόδιο για μια ολόπλευρη αγγλοελληνική συνεννόηση, που θα παίρνει υπ' όψη της τα συμφέροντα των δύο Λαών, θα δείχνει κατανόηση για την ειδική θέση της Αγγλίας στη Μεσόγειο και που θα εναρμονίζεται απόλυτα με το αναπόσπαστο της Ελλάδας απ' το φυσικό βαλκανικό και νοτιοανατολικό κορμό της, δηλαδή με τη ζωτική για τη χώρα μας και σημασία που έχει μια ειρηνική και παραγωγική συμβίωση και συνεργασία με τους προς Βορράν γείτονες και λαούς. Το ΚΚΕ ήταν πάντα για μια τέτοια συνεννόηση και συμφωνία. Παρά τη συσκότιση που δημιουργεί η αγγλική κατοχή, η φωνή του Μπράιτον, που είναι και η φωνή της πραγματικής Αγγλίας, ξαναζωντανεύει τις ελπίδες. Με απόλυτη εμπιστοσύνη στο δίκιο μας και αυτοπεποίθηση στις δυνάμεις μας χαιρετίζουμε ολόψυχα τη φιλική χειρονομία του Μπράιτον και περιμένουμε υπομονητικά τη συνέχιση και την ολοκλήρωσή της.

Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ (Το δίστηλο αυτό δημοσιεύτηκε στο «Ριζοσπάστη» την Κυριακή 27 Οκτώβρη 1946)

6. Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Επιτέλους! Στο «Ριζοσπάστη» δημοσιεύτηκαν τα περίφημα γράμματα του Πουλιόπουλου και τώρα καθησυχασμένος ο καθένας και με «πλήρη στοιχεία» θα μπορέσει να σχηματίσει γνώμη. Γιατί είναι απαραίτητο το κάθε μέλος του κόμματος να σχηματίσει γνώμη. Δισταγμοί, αμφιταλαντεύσεις, προσωπικές συμπάθειες και μελαγχολικές αναμνήσεις παλιών αγώνων και ένδοξων σελίδων κομμουνιστικών θυσιών και αυταπαρνήσεων πρέπει να μπουν στη μπάντα απ' όλους που παραπάνω από κάθε άλλο βάζουν το συμφέρον του κόμματος.

Δε θ' ασχοληθούμε δω με την εξέταση της κρίσης του κόμματος που βαστά απ' τα τότε που ιδρύθηκε. Θα εξετάσουμε εδώ συγκεκριμένα χωρίς ιστορίες, μια, τη πιο επικίνδυνη ως τα σήμερα εκδήλωσή της, το λικβιταρισμό που ως κύριο εκπρόσωπό του έχει τον Παντελή Πουλιόπουλο, πρώην γενικό γραμματέα του κόμματος.

Για να μη πολυλογούμε, τα κύρια σημεία των γραμμάτων, που στείλε στην ΚΕ και που δημοσιεύτηκαν στο «Ριζοσπάστη» είναι τα εξής:

- 1) Πλήρη άρνηση του ρόλου του ΚΚΕ στους ταξικούς αγώνες του ελληνικού προλεταριάτου.
- 2) Λικβιταριστική- Μενσεβικική εκτίμηση της σημερινής κατάστασης από την οποία βγαίνει και η στροφή του προς τα δεξιά (παραδοχή ως σωστής της γραμμής Αποστολίδη-Κορδάτου)
- 3) Τέλειος μικροαστικός-σοσιαλδημοκρατικός προσανατολισμός στην ιδεολογική υποδούλωση του ελληνικού προλεταριάτου στο άρμα της μπουρζουαζίας με την παραδοχή της περίφημης θεωρίας του Γεωργιάδη- Σιδέρη για την «ελληνική πραγματικότητα».
- 4) Τέλεια σύγχυση με την παραδοχή ως ορθής της χαφιέδικης αντικομμουνιστικής δράσης του αρχείου
- 5) Παραβίαση των βασικών καταστατικών θέσεων του ΚΚΕ και της Κομμουνιστικής Διεθνούς περί πειθαρχίας κτλ και ύψωση της σημαίας της διάλυσης του Κόμματος και το σπουδαιότερο
- 6) Απόκρουση των προγραμματικών θέσεων του ΚΚΕ και της ΚΔ σε σειρά βασικότερων ζητημάτων, τέλεια αντιλενινιστική, σοσιαλδημοκρατική παρέκκλιση

Πολλοί θα ρωτήσουν «είναι αλήθεια αυτά;» Όποιος θελήσει να διαβάσει τα γράμματα του Πουλιόπουλου όχι με το φακό των προσωπικών συμπαθειών και αντιπαθειών αλλά με το φακό των γεγονότων, της πραγματικότητας, και του συμφέροντος του κόμματος, δε θα μπορέσει, μ' όλη του την καλή θέληση, να βγάλει τίποτε το αντίθετο απ' εκείνο που λέγεται πιο πάνω.

Μα αφού ήταν κουρασμένος, άρρωστος κτλ κτλ; Μπορεί κανείς να ζητά άδεια, μπορεί να αρρωσταίνει, μα δεν έχει το δικαίωμα να στραπατσέρνει, να τσακίζει το κόμμα γιατί έτσι θέλει. Και το σπουδαιότερο, αφού γίνεται καλά και σιάζει, να επιμένει σ' όλα εκείνα που έγραφε και έλεγε όταν ήταν άρρωστος.

Ωστε το ζήτημα φεύγει απόλυτα απ' το πεδίο που το θέτουν μερικοί σύντροφοι και έρχεται στο μόνο σωστό και ορθό:

Υπάρχει ξεκάθαρη και πλέρια παράβαση των καταστατικών και προγραμματικών αρχών του ΚΚΕ και της ΚΔ- ολοφάνερη λικβιταριστική-μενσεβικική παρέκκλιση και μπροστά σ' αυτό το γεγονός που φωνάζει αμείλικτα, δε μπορεί κανένας, μα απόλυτα κανένας, να μείνει με το στόμα κλειστό, σε στάση μεσοβέζικη.

Βέβαια δεν υπάρχει γι' αυτό καμία αμφιβολία, ο Πουλιόπουλος και οι οπαδοί του θα παρατάξουν σωρεία επιχειρημάτων και θα προσφύγουν στα φώτα του «αρχειομαρξιστικού λενινισμού» και του «ευνουχισμένου μαρξισμού» για να δικαιολογήσουν τη θέση τους και τη λικβιταριστική τους τακτική. Έτσι έκαμναν όλοι οι προηγούμενοι τους, το ίδιο θα κάμουν και αυτοί: Εξ ονόματος του προλεταριάτου (!) κτλ, ας είναι όμως βέβαιοι ότι το κόμμα θα μπορέσει, οσοδήποτε και αν του κοστίσει αυτό το πράγμα, να βγει νικηφόρο και κερδισμένο απ' τον αγώνα και την κρίση του αυτή.

Τίποτε περισσότερο και λιγότερο, ο λικβιταρισμός υποστηρίζει την εξής θέση:

Ο ρόλος της Ελλάδος στο σημερινό ιμπεριαλισμό είναι μικρός, άρα και ο επαναστατικός ρόλος του ΚΚΕ και του ελληνικού προλεταριάτου ελάχιστος. Παίρνοντας μάλιστα υπόψη μας και τις «βασικές ιδιομορφίες» της χώρας μας και την ανικανότητα του ΚΚΕ να ανταποκριθεί ως τα σήμερα στα καθήκοντά του και τον προορισμό του βγάζουμε το συμπέρασμα πως κόμμα δε χρειάζεται ή μάλλον χρειάζεται σαν εκείνο όμως που το ήθελαν οι Αποστολίδης- Κορδάτος κάνοντας και μια μορφωτική- προπαρασκευαστική δουλειά. Στο εθνικό κάναμε λάθος, πρέπει να διορθώσουμε την ταχτική μας. Η επανάσταση δεν θα εκραγεί στην Ελλάδα, γι αυτό και μεις (όταν θα γίνει αλλού) θα τη δεχθούμε και πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι (δηλ. μορφωμένοι) για να μπορέσουμε να διοικήσουμε (δε βαριέσαι καημένε, θα ρθούνε άλλοι ή οι ...αρχείο!).

Αυτά όλα, που βγαίνουν καθαρά απ' τα γράμματα του Πουλιόπουλου, ξέρτε τι σημαίνουν σε απλούστερη γλώσσα;

Δε χρειάζεται αγώνας. Εμείς πέρα από μόρφωση τίποτε άλλο δεν έχουμε να κάνουμε. Καλά η εργατική τάξη δε θ' αγωνισθεί; Δε θα κάνει τίποτε;

Σύμφωνα με τις «βασικές ιδιομορφίες» της χώρας μας (στη γλώσσα του Γεωργιάδη ίσον ελληνική πραγματικότητα) επαναστατικό κόμμα δε μπορεί να υπάρξει.

Την πολιτική της εργατικής τάξης μπορεί να την κάνει (σήμερα προπαντός) και η φιλελεύθερη μπουρζουαζία. Στο συνδικαλιστικό υπάρχουν (δόξα να'χει ο Θεός!) οι σοσιαλφασίστες. Οι ιμπεριαλιστικές συγκρούσεις στα Βαλκάνια, και στη Μακεδονία και Θράκη... δε μας ενδιαφέρουν! Και αν γίνει πόλεμος; Θα πρέπει να πολεμήσουμε για την ...πατρίδα!

Αυτό είναι το ευαγγέλιο του λικβιταρισμού. Γιατί, αν το κόμμα ακολουθήσει τη σοφή συνταγή των λικβιταριστών και αν κάθε «τίμιος σύντροφος» κάνει ό,τι έκανε και ο Πουλιόπουλος τότε ασφαλώς θα γίνει ό,τι λέμε πιο πάνω.

Μήπως έλεγαν τίποτε περισσότερο οι Γεωργιάδης και Σιδέρης και οι άλλοι συγκεντρωτικοί; Όχι, απόλυτα τίποτε.

Ξέρτε τώρα πώς ο Πουλιόπουλος χαρακτηρίζει τους Γεωργιάδηδες και τους Σιδέρηδες με τους οποίους σήμερα συμφωνά;

Δεν έχετε παρά να διαβάστε τη σειρά των άρθρων του με τον τίτλο «Ελληνικός Μενσεβικισμός» στα τεύχη Ιουλίου, Αυγούστου και Οκτωβρίου 1924 της Κομμουνιστικής Επιθεώρησης.

Εδώ δε θα παραθέσουμε παρά ορισμένα μέρη απ' το τελευταίο μέρος του άρθρου που δημοσιεύεται στο τεύχος του Οκτώβρη του 1924.

«Κατά ποίον τρόπο απαντούν τα διάφορα πρόσωπα και οι «ομάδες» της διαλυμένης ΣΕΕ (Σοσιαλιστικής Ένωσης της Ελλάδος) στα συγκεκριμένα αυτά καθήκοντα; Διακηρύσσουν πρώτα πρώτα τη βασική του θεωρητική «αρχή», ότι η ιστορία δε θέτει άλλα προβλήματα στην κοινωνία παρά μόνον εκείνα που υπάρχουν ήδη οι προϋποθέσεις της λύσεώς των και ότι το κίνημά μας στην Ελλάδα έχοντας ανάγκη «μακράς νομίμου υπάρξεως» διατρέχει το ιστορικό στάδιο της 2ης Διεθνούς, δηλαδή το στάδιο «της οργανώσεως της προπαγάνδας και της μορφώσεως»...

«Και η μεν αντιμαρξική- λέγει ο Πουλιόπουλος- των δογμάτων αυτών είναι προφανής... Οποιος δεν αισθάνεται μέσα του τη δύναμη να μπει μέσα στη σύγκρουση των ζωντανών στοιχείων της κοινωνίας που παίρνουν ενεργό μέρος στη λύση των προβλημάτων που τίθενται κάθε φορά, αυτός αντί να μιλεί για μαρξιστικές αρχές κάθεται στο γραφείο του και θεάται από μακριά ως σοφός παρατηρητής την εξέλιξη των κοινωνικών αγώνων. Δεν έχει την απαίτηση να μας κάνει να πιστεύουμε, ότι λαβάνει μέρος στους αγώνες μιας τάξεως και τους διευθύνει μάλιστα».

Και παρακάτω στη υποσημείωση στο ίδιο μέρος:

«Ο «μαρξισμός» της ομάδας αυτής είχε και άλλες πολύ φαιδρότερες εκδηλώσεις. Υπενθυμίζουμε το άρθρο εκείνο του Ν. Δημητράτου, στο οποίον σοβαροφανέστατα

μιλούσε περί «σοσιαλδημοκρατισμού» και επαναστατικότητα εν σχέσει με τον... σλαβικό και ελληνικό χαρακτήρα!»

Ο Πουλιόπουλος του 1924 χτυπούσε την αντιμαρξικήτητα των «σοσιαλιστών» και τις ανοησίες του Ν. Δημητράτου.

Ο Πουλιόπουλος του 1926, με τις θεωρίες περί «μορφώσεως», τις «βασικές ιδιομορφίες» και την όλη του τακτική τίθεται αλληλέγγυος με τους Γεωργιάδηδες, Σιδέρηδες και με τους «σλαβικούς και ελληνικούς φυλετικούς χαρακτήρες» του Ν. Δημητράτου.

Και προχωρούμε στο άρθρο του:

«Θα πολεμήσουμε τη μπουρζουαζία, όσο κι αν είμαστε οργανωτικά αδύνατοι, με τα ίδια μέσα που μας πολεμά κι αυτή».

Και τελειώνει έτσι:

«Ο ελληνικός μενσεβικισμός δεν είναι προορισμένος να προσφέρει στην ελληνική μπουρζουαζία τόσες υπηρεσίες όσες προσφέρει σήμερα ο ευρωπαϊκός στη μπουρζουαζία των χωρών του. Το έδαφος επάνω στο οποίο θα ζητήσει ίσως και στο μέλλον να στηριχτεί, η εργατική τάξη της Ελλάδος, είναι πολύ επισφαλές γι αυτόν. Ο κομμουνισμός έχει στο έδαφος αυτό πολύ βαθύτερες ρίζες από όσες θα επιθυμούσαν να έχει οι Έλληνες μενσεβίκοι».

Αυτά γράφονταν στα 1924. Και απ' το γράψιμο ως την πράξη υπάρχει καμιά φορά τόση απόσταση που επιτρέπει στο Πουλιόπουλο να βρίσκεται σήμερα στο στρατόπεδο του ελληνικού μενσεβικισμού που στα 1924 στάθηκε ο μεγαλύτερος του πολέμιος.

«Οι φιλόσοφοι μόνο ξηγούσαν τον κόσμο, έτσι ή αλλιώς, το ζήτημα όμως έγκειται στο να τον αλλάξεις» (Μαρξ). Ο Πουλιόπουλος μάς εξήγησε μόνο τον ελληνικό μενσεβικισμό. Δε προχώρησε παρακάτω. Αλλά αυτό μόνο δε φθάνει. Και το κόμμα το ξέρει αυτό και θα προχωρήσει χτυπώντας μαζί με το χθεσινό και το σημερινό μενσεβικισμό.

Το σπέρμα όμως του μενσεβικισμού στον Πουλιόπουλο δεν εμφανίζεται σήμερα. Θα φέρουμε ένα μόνο παράδειγμα απ' το ίδιο άρθρο.

Να τι διαβάζουμε στο τεύχος Οκτωβρίου του 1924 στο τέλος της σελ. 327: «2. Αντιμετώπιση των προβλημάτων της επαναστάσεως όπως μας παρουσιάζονται σύμφωνα με τους κανόνες διεθνούς, και ειδικά για μας, βαλκανικής σκοπιμότητας: (Λ.χ. θέση μας απέναντι του εθνικού ζητήματος).

Καθώς βλέπουμε η θέση μας απέναντι του εθνικού καθορίζονταν από «κανόνες βαλκανικής σκοπιμότητας»! Ωστε το εθνικό για την ΚΔ δεν είναι ζήτημα αρχής αλλά σκοπιμότητας; Και αυτά γράφονταν απ' τον Π. όχι στο 1926, αλλά στο 1924. Τότε τι διαφορά τον χώριζε απ' τον Αποστολίδη και Κορδάτο;

Γιατί με την απόφαση του πυρήνα φυλακισμένων παραπηγμάτων (που γράφτηκε απ' αυτόν) διαμαρτυρότανε για τις κατηγορίες του Κορδάτου ενάντια στο Κόμμα επί «τριτοδιεθνοφοβία» αφού την τακτική μας στο εθνικό δεν την επέβαλαν λόγοι αντικειμενικά επαναστατικοί, αλλά η σκοπιμότητα που καθορίζουνταν, βέβαια, απ' τη Διεθνή;

Το κήρυγμα του λικβιταρισμού είναι ξεκάθαρο. Η παραδοχή του για το κόμμα μας θα σήμαινε: διάλυση του κόμματος, προδοσία της επανάστασης, παράδοση του προλεταριάτου στα χέρια της αστικής τάξης.

Βέβαια, γι' αυτό δε μπορεί να υπάρξει η παραμικρή αμφιβολία, οι κομμουνιστές της Ελλάδας δε θα επιτρέψουν καμιά φορά να γίνει αυτό το πράγμα.

Υπάρχουν όμως πολλοί σύντροφοι που έπαθαν τέλεια σύγχυση και στέκονται αμφιταλαντευόμενοι. «Δεν έχουμε αρκετά στοιχεία» φωνάζουν. Αυτό δεν είναι σωστό. Και όποιος, με τα στοιχεία που υπάρχουν και που βροντοφωνούνε, αρνείται να χτυπήσει το λικβιταρισμό, αυτό χτυπά το κόμμα, γίνεται κι αυτός λικβιταριστής, δουλεύει για τη διάλυση του κόμματος. Γι' αυτό και κάθε κομμουνιστής πρέπει φανερά και καθαρά να πει: είναι υπέρ του λικβιταρισμού έτσι όπως παρουσιάζεται στη συγκεκριμένη περίπτωση του Πουλιόπουλου;

«Δεν είναι αρκετό να' ναι κανείς επαναστάτης ή οπαδός του σοσιαλισμού ή γενικά κομμουνιστής. Πρέπει να μπορεί να βρίσκει κάθε στιγμή εκείνον τον ειδικό κρίκο της αλυσίδας, απ' τον οποίο πρέπει να κρατιέται μ' όλες τις δυνάμεις για να μπορεί να κατέχει όλη την αλυσίδα και να προετοιμάζει το ασφαλές πέρασμα στον επόμενο κρίκο» (Λένιν: Τα Άμεσα Καθήκοντα της σοβιετικής εξουσίας», Μπροσούρα 1918) Ο κρίκος εκείνος που χρειάζεται σήμερα και που η κατοχή του θα επιτρέψει την ανάπτυξη του κόμματος είναι το αλύπητο χτύπημα του λικβιταρισμού.

Πρέπει κάθε κομμουνιστής να πάρει μέρος στο χτύπημα αυτό αφήνοντας στη μπάντα προσωπικές συμπάθειες και παλιές αναμνήσεις. Ο καθένας κρίνεται στον αγώνα απ' εκείνο που' ναι σήμερα και όχι απ' εκείνο που' ήτανε χθες ή προχθές.

Πρέπει όλο το κόμμα σαν ένας άνθρωπος να δώσει στο λικβιταρισμό και στους Γεωργιάδηδες, Σιδέρηδες, Κορδάτηδες και Αποστολίδηδες που τρίβουν τα χέρια τους και χαμογελούν, την απάντηση που κάθε κομμουνιστικό κόμμα πρέπει να δίνει σε τέτοιες περιστάσεις και να εξακολουθήσει τον επαναστατικό του δρόμο με την αμορφωσιά του και τις λίγες του δυνάμεις, έχοντας στο νου εκείνο που είπε ο Λένιν, μόλις βγήκε απ' την παρανομία, στο πρώτο λόγο που εξεφώνησε στο Σμόλνυ ύστερα απ' την κατάληψη της εξουσίας απ' τους Μπολσεβίκους.

«Να λοιπόν εμείς παίρνουμε την εξουσία. Μπορούμε μήπως να διοικήσουμε το κράτος; Δε μπορούμε. Μπορούμε μήπως να διευθύνουμε την οικονομία; Όχι δε μπορούμε. Αλλά θα μάθουμε!»

Μήπως οι Έλληνες λικβιταριστές έχουν τη γνώμη ότι οι μπολσεβίκοι δε θα' πρεπε να την

πάρουν γιατί δεν ήξεραν να διοικήσουν;
Θεσσαλονίκη ΚΟΥΤΒΗΣ («Ριζοσπάστης», 30/1/1927)

7. ΜΕΡΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Λόγος στην 7η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ Μάης 1950

Σύντροφοι,

Ο σ. Βλαντάς έκανε μιά σοβαρή προσπάθεια να συγκεντρώσει και ταχτοποιήσει τα οικονομικά, πρώτ' απ' όλα στοιχεία και να μας δώσει μια καθαρή εικόνα για την κατάσταση σήμερα στή μοναρχοφασιστική Ελλάδα, κάτω απ' τό καθεστώς της αμερικανοκρατίας. Η εισήγηση στή βάση της εγκρίθηκε απ' το ΠΓ. Πρέπει όμως τα οικονομικά κυρίως στοιχεία να ελεγχθούν πιο προσεχτικά—να δουλευτούν, να νοικοκυρευτούν.

Τι θέλουμε να δείξουμε με τα οικονομικά στοιχεία;

α) Τό επίπεδο της παραγωγής συγκριτικά μέ τά προηγούμενα χρόνια και τό προπολεμικό επίπεδο.

β) Τη γενική οικονομική κατάσταση στή χώρα.

γ) Την κατάσταση των μαζών.

δ) Τη διαφορά μέ τις βαλκανικές, πρώτα απ' όλα, ΛΔ πού μ' αυτές προπολεμικά στο γενικό επίπεδο ανάπτυξης στεκόμασταν δίπλα-δίπλα. Εγώ θα προτιμούσα μιά πιο λεπτομερειακή σύγκριση με τη ΛΔ της Αλβανίας, πού προπολεμικά στεκότανε πιο πίσω από μας. Η τέτοια σύγκριση θα ταν πολύ διδαχτική.

Τι θέλουμε ν' αποδείξουμε όταν κάνουμε- μιά τέτια ανάλυση τών οικονομικών στοιχείων;

α) Τα καταστρεφτικά για την Ελλάδα αποτελέσματα της αμερικάνικης και της εγγλέζικης «βοήθειας».

β) Την οικονομική καταβράθρωση της αστοτσιφλικιάδικης Ελλάδας.

γ) Την ακατάπαυστη εξαθλίωση των εργαζομένων μαζών και τη θεμελιακή αντίθεση ανάμεσα στο λαό και την πλουτοκρατία.

δ) Τη ριζική διαφορά με τις ΛΔ και τα αίτιά της. Γιατί ή Ελλάδα που ακολουθεί το δρόμο της αμερικανοκρατίας βαδίζει απ το κακό στο χειρότερο και γιατί στις ΛΔ—όπου ο λαός έγινε αφέντης στον τόπο του—από χρόνο σέ χρόνο μεγαλώνει τό επίπεδο παραγωγής, -αυξάνει ή δύναμή τους, ανεβαίνει ή ευημερία τών λαών τους; Εξαιρετική σημασία για

τό λαό μας έχει ή σύγκριση μέ την πιο καθυστερημένη προπολεμικά χώρα. της Ευρώπης, την Αλβανία, που κάτω από τό καθεστώς της λαϊκής δημοκρατίας τράβηξε θαρραλέα μπροστά και αφήνει πίσω» σέ όλους τους τομείς την Ελλάδα, πού μόνο περιφρονητικά μιλούσε πριν για την «αρβανιτιά». Καί αυτό, παρά τό γεγονός ότι ή ΛΔ της Αλβανίας είναι ό κοινός στόχος της αμερικανό-αγγλικές πολιτικής, αντικείμενο αδιάκοπων προκλήσεων από τους μοναρχοφασίστες της Αθήνας και τους προβοκάτορες του Βελιγραδίου και γεωγραφικά είναι σχεδόν ολότελα απομονωμένη , τριγυρισμένη μόνο από εχθρούς.

Αυτό το συγκεκριμένο πολιτικό αποτέλεσμα πρέπει να επιδιώκει ή ανάλυση από μας των οικονομικών δοσμένων για την κατάσταση στην αμερικανοκρατούμενη Ελλάδα. II

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΑΘΗΝΑ-ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΚΑΘΗΚΟΝ

Στή βαλκανική ζωή συντελείται, ή καλύτερα ολοκληρώνεται τον τελευταίο καιρό ένα προτσές, η δημιουργία του άξονα Αθήνα-Βελιγράδι που δείχνει ότι η Ιμπεριαλιστική πολεμική απειλή στή γωνιά αυτή της Ευρώπης γίνεται σήμερα ολότελα χειροπιαστή. Στις αποφάσεις του Γραφείου Πληροφοριών των κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων, του Νοέμβρη του 1949, δύο σημεία, τό ξεσκεπάσμα για τις πολεμικές προπαρασκευές του Ιμπεριαλιστικού στρατοπέδου και η διαπίστωση ότι «ολοκληρώθηκε το πέραςμα της κλίκας του Τίτο- Ράνκοβιτς απ' τον εθνικισμό στο φασισμό και στην ανοιχτή προδοσία των εθνικών συμφερόντων της Γιουγκοσλαβίας», φωτίζονται πεντακάθαρα απ' τις τελευταίες εξελίξεις γύρω απ' τον άξονα Αθήνα – Βελιγράδι.

Στο πεδίο της διεθνούς πολιτικής ο άξονας αποτελεί συγκεκριμένο βήμα στην αντισοβιετική και αντιλαϊκοδημοκρατική πολιτική του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, βήμα που συμπληρώνει και επεχτείνει το βορειοατλαντικό σύμφωνο και που στην πιο άμεση επιδιώξη του στρέφεται, πρώτο, ενάντια στη Λαϊκή Δημοκρατία της Αλβανίας, που έλληνες μοναρχοφασίστες και τιτικοί προβοκάτορες, σε συνεργασία με την Ιταλία του Ντε Γκάσπερι, θέλουν να τη μοιραστούν. Και, δεύτερο, ενάντια στη ΛΔ της Βουλγαρίας που σε συνεργασία και με τους μπαζιμπουζούκους της Άγκυρας πάνε να την περισφίζουν και να την πιέσουν ακόμα πιο πολύ. Με τον άξονα Αθήνα- Βελιγράδι η αμερικάνικη πολιτική στα Βαλκάνια αποκτά ένα πιο ευρύ πολεμικό ορμητήριο και ένα καινούργιο όπλο στις τυχοδιωκτικές στρατιωτικοπολεμικές προετοιμασίες της, τις προετοιμασίες αυτές που τις συμπληρώνει και από την άλλη πλευρά δείχνοντας, σύμφωνα και με επίσημες ανακοινώσεις του ίδιου του Άτσεσον, ιδιαίτερη προτίμηση προς της Ελλάδα-Τουρκία- Ιράν, που πάει να τις ενώσει με στρατιωτική αντισοβιετική συμμαχία κάτω απ' την αιγίδα της.

Απ' την ελληνική, τη μοναρχοφασιστική πλευρά, ο άξονας αυτός αποτελεί τη συγκεκριμένη μορφή της πρόσδεσης της Ελλάδας, στις αντισοβιετικές και αντιλαϊκοδημοκρατικές επιδιώξεις της αμερικάνικης πολιτικής στη χώρα μας. Ο φρεσκοξεφουρνισμένος άκαπνος στρατηγός Παπάγος μιλά για 500.000 καλά εξοπλισμένο ελληνικό στρατό, που είναι τώρα ο μεγαλύτερος και ο πιο εμπειροπόλεμος στη Δυτική Ευρώπη και που θα χρησιμοποιηθεί για εξωελληνικούς σκοπούς. Και φαίνεται ότι και ο Πλαστήρας συμμερίζεται απόλυτα τα σχέδια αυτά του Παπάγου. Δεν

τον σωφρόνισε φαίνεται, ότι το 1918 έσπασε και ο ίδιος προσωπικά τα μούτρα στην Ουκρανία. Παράλληλα, η μόνη «ανοικοδόμηση» που έκαναν οι γιάνκηδες στην Ελλάδα είναι οι πολλές δεκάδες συγχρονισμένα αεροδρόμια, η τελειοποίηση των λιμανιών, το πυκνό δίκτυ στρατιωτικών αυτοκινητόδρομων, οι ακατάπαυστες ασκήσεις των ελληνικών ένοπλων δυνάμεων κάτω από αμερικάνικη εποπτεία, τα συνεχή γυμνάσια των στόλων της Αμερικής και της Αγγλίας στα ελληνικά νερά.

Για τον ελληνικό λαό ο άξονας δεν αποτελεί μόνο μια άμεση απειλή ενάντια στην εδαφική ακεραιότητα της χώρας με τις τιτικές βλέψεις πάνω στη Θεσσαλονίκη, την κοιλάδα του Αξιού και ολόκληρη τη Μακεδονία του Αιγαίου, μα και άμεσο κίνδυνο για σφαγή, γιατί μπάζει πρώτους τους Έλληνες στη μπούκα των αμερικάνικων κανονιών. Ύστερα από δέκα χρόνων αδιάκοπη ιμπεριαλιστική κατοχή και ένοπλο αγώνα, ο λαός της Ελλάδας στέκει μπροστά σε μια καινούργια θανάσιμη απειλή. Οι αμερικάνοι τον προετοιμάζουν σαν το πρώτο θύμα τους στον τυχοδιωκτικό πολεμικό αφηνιασμό τους, που μόνο τον ολοκληρωτικό αφανισμό προμηνύει για τη χώρα και το λαό μας.

Για τη χαφιέδικη κλίκα Τίτο – Ράνκοβιτς και Σία ο άξονας αυτός επιστεγάζει μια προδοσία ενάντια στο δημοκρατικό αγώνα του λαού της Ελλάδας, προδοσία που άρχισε στα 1943, όταν οι Άγγλοι ιμπεριαλιστές κατάλαβαν ότι ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας στη χώρα μας, κάτω από την καθοδήγηση του ΚΚΕ και του ΕΑΜ, αποτελεί θανάσιμη απειλή για την κυριαρχία τους, για το καθεστώς των λακέδων τους στην Ελλάδα. Και στον πόλεμο που κήρυξαν, στην αρχή ύπουλα, ενάντια στο ΚΚΕ, το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ, χρησιμοποίησαν απ' την πρώτη στιγμή και τη χαφιέδικη σπείρα του Τίτο. Η βασική επιδίωξη της εγγλέζικης πολιτικής ήταν ν' ανατρέψει με όλα τα μέσα τη νίκη της λαϊκής επανάστασης στην Ελλάδα. Και αν αυτό τελικά αποδείχονταν αδύνατο, να βάλει τον Τίτο να καταλάβει τη Θεσσαλονίκη και την ελληνική Μακεδονία, τόσο για να επιβάλλει έναν ασφυκτικό κλοιό γύρω από μια λεύτερη Ελλάδα, όσο και για να μην επιτρέψει μια απομόνωση του Τίτο απ' το νότο. Η ιστορία του Τίτο, απ' τα 1943 και δω, είναι, ανάμεσα στ' άλλα, και μια ατελείωτη αλυσίδα από υπονομεύσεις, προβοκάτσιες, χαφιεδισμούς και προδοσίες ενάντια στο λαϊκοεπαναστατικό κίνημα στη χώρα μας.

Απ' την πρώτη κιόλας στιγμή που οι τιτικοί ήρθαν σ' επαφή με τον ΕΛΑΣ προσπάθησαν να δημιουργήσουν οργάνωση δική τους και να στρατολογήσουν πράχτορες τους κυρίως ανάμεσα στους σλαβομακεδόνες. Σκοπός τους από τότε ήταν να σηκώσουν ένα χώρισμα ανάμεσα στους Έλληνες και τους σλαβομακεδόνες, γιατί από τότε κιόλας είχαν βλέψεις στη Θεσσαλονίκη και σ' όλη τη Μακεδονία. Ουσιαστικά συνέχιζαν τη μεγαλοϊουγκοσλάβικη καταχτητική πολιτική, που πάντα είχε για στόχο ολόκληρη τη Μακεδονία με κέντρο τη Θεσσαλονίκη. Από τότε κιόλας ο προβοκάτορας Τέμπο, όταν έφευγε απόλεμος απ' τους Γερμανούς και κατέφευγε σε περιοχές που κατείχε ο ΕΛΑΣ, φερνότανε σαν σατραπίσκος και καλλιεργούσε παντού τη διαίρεση και τη διάσπαση. Το αποτέλεσμα ήταν ότι στα τέλη του 1944, στις κρίσιμες για τον αγώνα μέρες, όταν ετοιμαζότανε η αγγλική επίθεση ενάντια στον ΕΛΑΣ, ο Τίτο διέταξε τα σλαβομακεδόνικα τμήματα του ΕΛΑΣ, που βρίσκονταν κάτω απ' τη διοίκηση του κοινού εγκληματία και προαγωγού Γκότσε, να περάσουν στη Γιουγκοσλαβία, πράγμα που έγινε. Τά' θελε για να τα χρησιμοποιήσει ενάντια στον ΕΛΑΣ.

Τις μέρες του Δεκέμβρη του 1944, όταν στην Αθήνα και στον Πειραιά ο ΕΛΑΣ πολεμούσε ενάντια στους εγγλέζους του Σκόμπι και ενώ ο αγώνας δεν είχε ακόμα κριθεί, οι Τίτο και Τέμπο ετοίμαζαν γιουγκοσλαβικές μεραρχίες και τα τμήματα του Γκότσε για να καταλάβουν την ελληνική Μακεδονία μαζί με τη Θεσσαλονίκη, όπου τότε κυριαρχούσε ο ΕΛΑΣ. Οι άγγλοι εφοδίαζαν τα τιτικά αυτά τμήματα με πολεμικό υλικό απ' το αεροδρόμιο της Χρούπιστας. Και τόσο οι εγγλέζοι προτιμούσαν τον Τίτο από τον ΕΛΑΣ, όσο και οι τιτικοί προτιμούσαν τους άγγλους απ' τον ΕΛΑΣ. Μία νίκη του ΕΛΑΣ και λεύτερη Μακεδονία και Θεσσαλονίκη χαλούσε τα σχέδια και των δύο αυτών θανάσιμων εχθρών του ελληνικού λαού. Όταν, τις μέρες των μαχών της Αθήνας, ζητήσαμε απ' τον Τίτο βοήθεια σε πολεμικό υλικό, αυτός, παρά τα παχιά του λόγια, τελικά δεν έδωσε τίποτα. Και όταν με την υποχώρηση του ΕΛΑΣ ζητήσαμε να περάσουν τμήματά μας στη Γιουγκοσλαβία σα δημοκρατικοί πολιτικοί φυγάδες, ο Τίτο πάλι αρνήθηκε. Και ξανάρχισε τότε, απ' τις αρχές του 1945, καινούργια εκστρατεία για υπονόμηση και διάσπαση του ΚΚΕ. Δημιουργήθηκε το ΝΟΦ (λαϊκοαπελευθερωτικό μέτωπο των σλαβομακεδόνων) όχι σαν τμήμα του ΕΑΜ μα σαν τμήμα του λαϊκού μετώπου στη Μακεδονία του Κολισέφσκι. Οι σλαβομακεδόνες κομμουνιστές στην ελληνική Μακεδονία δεν άνηκαν στο ΚΚΕ μα στο Κόμμα του Κολισέφσκι στα Σκόπια. Όσοι έλληνες πολιτικοί φυγάδες περνούσαν στη Γιουγκοσλαβία υποβάλλονταν σε μια αντιΚΚΕ καραντίνα και εντατική προπαγάνδα και επεξεργασία. Τότε στρατολογήθηκαν απ' την ΟΖΝΑ και απ' τη γιουγκοσλάβικη στρατιωτική κατασκοπεία (Β' Γραφείο) εκατοντάδες και χιλιάδες πράχτορες που ανάλαβαν έγγραφη υποχρέωση να δουλέψουν ενάντια στο ΚΚΕ και το ΕΑΜ. Τότε δολοφονήθηκαν μια σειρά στελέχη του ΚΚΕ από τιτικούς πράχτορες στις περιοχές Καστοριάς, Φλώρινας, Έδεσσας και στην Καρατζόβα. Τιτικός πράχτορας σταλμένος απ' τα Σκόπια ήταν και ο Βλάχος, ο δολοφόνος του μέλους του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ Γιάννη Ζεύγου, το Μάρτη του 1947.

Στον καινούργιο ένοπλο αγώνα του ελληνικού λαού, που άρχισε το Μάρτη του 1946, ο χαφιές Τίτο και η σπείρα του κράτησαν την ίδια προδοτική, υπονομευτική και ανοιχτά σαμποταριστική γραμμή. Στο ΔΣΕ και στις λεύτερες περιοχές είχαν το χαφιέδικο πραχτορείο τους με επικεφαλής τους Μητρόφσκι- Κεραμιτζίεφ- Γκότσε. Προσπάθησαν να μπουν στα καθοδηγητικά όργανα του ΔΣΕ, να φτιάσουν σλαβομακεδόνικα τμήματα με διοίκηση που θα εξαρτιόταν άμεσα απ' τα Σκόπια, να ξέρουν τι γίνεται στο ΓΑ του ΔΣΕ. Σκοπός του Τίτο απ' την πρώτη αρχή, στο καινούργιο στάδιο του αγώνα μας, ήταν να παρεμποδίσει με όλα τα μέσα τη νίκη του ΔΣΕ, να βοηθήσει τη συντριβή του ΔΣΕ για να έχει έτσι εξασφαλισμένα τα σύνορά του απ' το Νότο. Κι όταν το φθινόπωρο του 1948 ο μοναρχοφασισμός, ύστερα απ' την ήττα του στη μάχη στο Βίτσι, περνούσε μια σοβαρή κρίση, έγινε τόσο στον Τίτο, όσο και στους αμερικανοάγγλους φανερό ότι πρέπει να κάνουν όλα όσα μπορούν για ν' αποφύγουν μια καταστροφή για την κυβέρνηση της Αθήνας. Ο Τίτο έχει κιόλας ξεσκεπαστεί απ' το Γραφείο Πληροφοριών των κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων σαν εθνικιστής, αποστάτης του κομμουνισμού και επιδιώκει και τη γεωγραφική- εδαφική σύνδεσή του με τους πατρónες του δια μέσω της μοναρχοφασιστικής Ελλάδας. Ο ΔΣΕ του στεκόντανε εμπόδιο. Και δίπλα και μαζί με τους αμερικανοάγγλους και τους μοναρχοφασίστες ο Τίτο δυνάμωσε τη δουλιά του ενάντια στο ΔΣΕ. Απ' τις αρχές του 1949 η κλίκα Κεραμιτζίεφ- Μητρόφσκι- Γκότσε, που καθοδηγούνταν απ' τα Σκόπια και προσωπικά απ' τον Κολισέφκι, πολλαπλασίασε τη διαλυτική της δουλιά μέσα στο ΔΣΕ. Το αποτέλεσμα ήταν ν' αρχίσουν λιποταξίες

σλαβομακεδόνων μαχητών στο ΔΣΕ καθώς και στελεχών του ΝΟΦ προς τη Γιουγκοσλαβία, όπου όχι μόνον τους δέχονταν με ανοιχτή αγκαλιά μα και τους χρησιμοποιούσαν αμέσως σε δικές τους δουλιές. Έτσι, για ν' αναφερθεί ένα παράδειγμα, ένας λιποτάχτης του ΔΣΕ έγινε επίσημα εκφωνητής απ' το Ραδιοσταθμό στα Σκόπια και αυτό το ξέρουν όλοι οι σλαβομακεδόνες μαχητές και μαχήτριες του ΔΣΕ και όλος ο πληθυσμός στο Βίτσι. Στο ίδιο διάστημα η κλίκα του Τίτο, για να καλύψει το ανοιχτό πέρασμά της με το μοναρχοφασισμό, δυνάμωσε την προπαγάνδα της με κύριο σύνθημα ότι το ΚΚΕ και η Κομμουνιστική, ετοιμάζονται να προδώσουν τον ένοπλο αγώνα του ελληνικού λαού. Ο Τίτο εφάρμοζε τη γνωστή μέθοδο λωποδύτη που φώναζε: πιάστε τον κλέφτη. Η ανοιχτή συνεργασία του Τίτο με τους μοναρχοφασίστες άρχισε την άνοιξη του 1949 στο Καϊμακτσαλάν όταν λίγες μέρες ύστερα απ' τη συνάντηση γιουγκοσλάβων και μοναρχοφασιστών αξιωματικών, κάτω απ' την εποπτεία αμερικάνων και άγγλων στρατιωτικών, έγινε η υπερφαλάγγιση των τμημάτων του ΔΣΕ στο Καϊμακτσαλάν απ' τους μοναρχοφασίστες μέσα από γιουγκοσλαβικό έδαφος. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι πριν απ' τη συνάντηση αυτή είχε προηγηθεί η λιποταξία όλων σχεδόν των στελεχών Καϊμακτσαλάν του ΝΟΦ στη Γιουγκοσλαβία. Επακολούθησε το γνωστό χτύπημα στην πλάτη των τμημάτων του ΔΣΕ που πολεμούσαν στο Βίτσι, απ' τον τιτικό στρατό.

Έτσι ολοκληρώνεται ο κύκλος αυτών των προδοσιών της συμμορίας του Τίτο/ Τώρα στην Αθήνα έγιναν γνωστές και άλλες λεπτομέρειές της. Οι τσαλδαρικοί, χολιασμένοι απ' την ανοιχτή προτίμηση του Τίτο προς τον Πλαστήρα, προτίμηση που αποτέλεσε και έναν απ' τους κύριους λόγους που οι αμερικάνοι απόκλεισαν τον Τσαλδάρη απ' τη νέα κυβέρνηση, για να δώσουν έτσι στον Τίτο το πρόσχημα ότι κάνει συνεννόηση όχι με τους μοναρχοφασίστες μα με τους «δημοκρατικούς», βγάζουν τώρα στα φώρα και τούτο δω: Τις προτάσεις για ειρηνική λύση στο ελληνικό ζήτημα, που, κάτω απ' την πίεση της παγκόσμιας κοινής γνώμης και της ειρηνικής πολιτικής της Σοβιετικής Ένωσης και μπροστά στην κρίση που τότε περνούσε ο μοναρχοφασιστικός στρατός- κρίση που την ομολογούσαν με τις εκθέσεις τους και οι ανώτατοι αξιωματικοί και το Γεν. Επιτελείο Στρατού και οι αμερικάνοι παράγοντες στην Ελλάδα- αναγκάστηκαν να κάνουν οι κυβερνήσεις της Αμερικής και της Αγγλίας στις αρχές του Μάη 1949, τις απόκρουσε ο Τίτο, που περισσότερο απ' όλα φοβόταν μια δημοκρατική Ελλάδα. Ο Τίτο τότε υποσχέθηκε να βοηθήσει όσο μπορεί τη μοναρχοφασιστική Ελλάδα ενάντια στο ΔΣΕ και σαν αντάλλαγμα ζήτησε να σταματήσει απ' τους αμερικανοάγγλους κάθε προσπάθεια για να δοθεί ειρηνική διευθέτηση στο ελληνικό. Οι αμερικανοάγγλοι συμφώνησαν. Και όπως είδαμε και πιο πάνω, ο Τίτο κράτησε την υπόσχεσή του. Και με τη βοήθειά του, όπως ομολόγησε και ο Παπάγος και άλλοι παράγοντες απ' την κυβέρνηση της Αθήνας, βοήθεια, που οι αμερικάνοι δημοσιογράφοι την εχτιμούν σαν ισοδύναμη με τη βοήθεια που οι μοναρχοφασίστες πήραν απ' τους αμερικάνους, κέρδισε η κυβέρνηση της Αθήνας και η αμερικανοκρατία την αποφασιστική μάχη στο Βίτσι- Γράμμο στα 1949.

Ύστερα απ' την ήττα του ΔΣΕ αρχίζει νέος κύκλος προδοσιών της σπείρας του Βελιγραδίου ενάντια στο λαό της Ελλάδας, αρχίζει πια το ανοιχτό παιχνίδι για τη δημιουργία του άξονα Αθήνα- Βελιγράδι, σαν προέκταση του βορειοατλαντικού συμφώνου στα Βαλκάνια, σαν όργανο της πολεμικής προετοιμασίας των αμερικάνων ιμπεριαλιστών ενάντια στη Σοβιετική Ένωση και τις Λαϊκές Δημοκρατίες και απ' τη Νοτιοανατολική αυτή γωνιά της Ευρώπης. Για να καλύψουν τη νέα αυτή προδοσία και

για να εξαπατήσουν το γιουγκοσλαβικό λαό και την παγκόσμια κοινή γνώμη, οι τιτικοί χαφιέδες απ' το Βελιγράδι διαλαλούν τώρα ξετσίπωτα ότι με τις εκλογές της 5 του Μάρτη στην Ελλάδα έγινε «δημοκρατική επανάσταση» και ότι με τον εκπρόσωπο της «επανάστασης αυτής» Πλαστήρα, η Γιουγκοσλαβία μπορεί και πρέπει να συνεννοηθεί. Ο Τίτο πιστεύει ότι ο κόσμος είναι πολύ αφελής για να χάσει το παραμύθι του αυτό για τη «δημοκρατική επανάσταση» στην Ελλάδα, όρο που ούτε ο Πλαστήρας δεν τολμά να χρησιμοποιήσει. Ο Τίτο κρύβει ότι ο Πλαστήρας είναι απ' τους πιο θλιβερούς «ήρωες» στην «Ουκρανική εκστρατεία», δηλ., στην ένοπλη επέμβαση της Αντάντ ενάντια στη Σοβιετική Ρωσία στα 1918. Κρύβει ότι στην κυβέρνηση Πλαστήρα αντιπρόεδρος είναι ο Βενιζέλος, ο πιο πιστός σύμμαχος του Τσαλδάρη. Κρύβει ότι στην ίδια κυβέρνηση συμμετέχουν οι Παπαντρέας και Τσουδερός, απ' τους πιο μαύρους αντιδραστικούς και απ' τους πιο πιστούς εκπρόσωπους της ελληνικής πλουτοκρατίας. Κρύβει ότι τον Πλαστήρα τον επέβαλε ο Γκρέιντνι, ο αμερικάνος πρεσβευτής, αφού προηγουμένα έδωξε με μια κλωτσιά από πρωθυπουργό τον Βενιζέλο, ακριβώς για να διευκολυνθεί η συνεργασία Αθήνας- Βελιγραδίου.

Μα όσο κι αν κρύβεται, τα γεγονότα τον ξεσκεπάζουν. Ο Τσαλδάρης στη βουλή της Αθήνας αποκάλυψε ότι ο γιουγκοσλάβος διευθυντής στη γιουγκοσλαβική ζώνη στη Θεσσαλονίκη, Τούφα, βρίσκεται στη δουλιά του από πέρσι, απ' το 1949, όταν ήταν ο ίδιος ακόμα πρωθυπουργός, πράγμα που δείχνει ότι στα κρυφά ο Τίτο είχε αρχίσει τις συνεννοήσεις του με τον Τσαλδάρη και μόνο εκ των υστέρων ανακαλύφθηκε η «δημοκρατική επανάσταση» του Πλαστήρα για κάλυψη, όταν ωρίμασε ο άξονας Αθήνα-Βελιγράδι και έπρεπε να βγει στα φώρα.

Τον Τίτο τον ξεμασκαρεύει ξανά και ο ίδιος ο Παπάγος που σε μια εμπιστευτική διαταγή του προς τις στρατιωτικές μονάδες, μιλώντας για την ανάγκη να υποστηριχτούν οι φασιστικές οργανώσεις προσθέτει και τούτο δω: «ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΛΥΤΑ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΘΟΥΝ ΑΜΕΣΩΣ ΟΙ ΟΠΑΔΟΙ ΤΟΥ ΤΙΤΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΜΑΣ ΣΥΜΜΑΧΟΙ». Οι μοναρχοφασίστες καλόμαθαν και όπως ενάντια στο ΔΣΕ στηρίχτηκαν στον Τίτο και στο στρατό του, έτσι και τώρα ενάντια στο ΚΚΕ πάνε να στηριχτούν στους οπαδούς του Τίτο στην Ελλάδα που είναι , όπως ομολογεί ο Παπάγος, οι πραγματικοί τους σύμμαχοι. Την ίδια εκστρατεία που κάνει το Βελιγράδι: ενάντια στο ΚΚΕ, την κάνει και η «Φωνή της Αμερικής» και το Μπι-Μπι- Σι. Και σ' όλες αυτές στηρίζεται η Αθήνα, που στο όνομα του Τίτο και του τιτικού «κομμουνιστικού» εθνικισμού, στρατολογεί και όλους τους αντιηγετικούς προβοκάτορες και τους τροτσκιστοαρχείους χαφιέδες του Γιωτόπουλου, που τον έστειλαν μάλιστα και στο Βελιγράδι για το συντονισμό του κοινού τους αγώνα ενάντια στο ΚΚΕ.

Η δημιουργία του άξονα Αθήνα- Βελιγράδι προχωρεί γοργά κάτω από την αμερικάνικη διεύθυνση. Ο Κάρντελ στις 16 του Μάη δήλωσε ότι θ' αποκατασταθούν όχι μόνο οι διπλωματικές σχέσεις με την Αθήνα μα και οι ταχυδρομικές, τηλεγραφικές, σιδηροδρομικές και αεροπορικές συγκοινωνίες και ότι θα χρησιμοποιηθεί η ελεύθερη ζώνη στη Θεσσαλονίκη.

Παζαρεύονται φυσικά τα ελληνόπουλα, που ο Τίτο άρχισε κιόλας να παραδίνει στους μοναρχοφασίστες, ενώ αρνιέται να δώσει τα παιδιά που τα ζητάν οι γονείς τους που βρίσκονται στις λαϊκές δημοκρατίες.

Και αν τις τελευταίες μέρες άναψε πάλι ο σκυλοκαυγάς ανάμεσα στην Αθήνα και το Βελιγράδι γύρω απ' το μακεδονικό, αυτό γίνεται κυρίως γιατί η κάθε μια κλίκα προσπαθεί ν' αποσπάσει όσο μπορεί περισσότερα απ' την άλλη, χωρίς να σκέφτεται φυσικά το μακεδόνικο λαό που και οι δύο τον καταπιέζουν, τον τυραννούν και τον εκμεταλλεύονται κάτω απ' την αμερικάνικη ευλογία. Και δίχως να παραιτούνται και απ' τις εδαφικές βλέψεις που ο ένας λύκος έχει για τον άλλον.

Συγκεκριμένα για τον Τίτο, αν το Βελιγράδι ξανάβαλε τελευταία το ζήτημα της σλαβομακεδόνικης μειονότητας στη Μακεδονία του Αιγαίου, είναι γιατί θέλει να πετύχει πιο πολλά προνόμια τόσο στο λιμάνι Θεσσαλονίκης όσο και στη σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης- Γευγελής και Δοϊράνη που θέλει να την έχει κάτω απ' το δικό του έλεγχο και διεύθυνση. Ταυτόχρονα καταδημαγωγεί και τους λαούς της Γιουγκοσλαβίας με το υποκριτικό ενδιαφέρον για τους σλαβομακεδόνες.

Απ' όλα τα παραπάνω ένα συμπέρασμα βγαίνει καθαρό και ξάστερο: Ο άξονας Αθήνα-Βελιγράδι σα συγκεκριμένη έκφραση της πολεμικής προσπάθειας των αμερικάνων ιμπεριαλιστών ενάντια στη Σοβιετική Ένωση και τις λαϊκές δημοκρατίες, πρώτα απ' όλα ενάντια στη ΛΔ της Αλβανίας, που είναι ο πρώτος στόχος και μηχανεύονται στα σκοτεινά το διαμελισμό της, χωρίς να λογαριάζουν, φυσικά, τον ξενοδόχο, είναι άμεσος και θανάσιμος κίνδυνος για το λαό της Ελλάδας που πρώτος καλείται να γίνει κρέας για τα' αμερικάνικα κανόνια, αφού πρώτα έχασε την ανεξαρτησία του και έγινε αμερικάνικη αποικία.

Πόσο αποθρασύνεται η κλίκα του Βελιγραδίου τώρα και η συμμαχία με το μοναρχοφασισμό γίνεται πραγματικότητα φαίνεται και απ' το γεγονός ότι ο Κάρντελ, στις ίδιες του δηλώσεις στις 16 του Μάη που αναφέραμε πιο πάνω, δήλωσε ότι η Γιουγκοσλαβία θα πάρει και άλλα μέτρα ενάντια στις λαϊκές δημοκρατίες, στην πρώτη σειρά φυσικά ενάντια στη ΛΔ της Αλβανίας. Η καινούργια συμμαχία Τίτο-μοναρχοφασισμού που τόσο βιαστικά συναρμολογούν οι αμερικάνοι είναι η πιο σοβαρή σήμερα απειλή για την ειρήνη και την ησυχία στα Βαλκάνια.

Για το ΚΚΕ κύριος στόχος δε μπορεί να είναι άλλος απ' την ανειρήνευτη πάλη ενάντια στον άξονα Αθήνα-Βελιγράδι. Χωρίς την πάλη αυτή είναι ακατανόητος ο αγώνας στην Ελλάδα για την ειρήνη, για την εδαφική της ακεραιότητα που οι αμερικάνοι την ξεπουλάν στον Τίτο, για την ανεξαρτησία μας, για τη δημοκρατία και το ψωμί του λαού.

Εδώ χρειάζεται διαφώτιση καθημερινή και αστείρευτη του λαού, που του παζαρεύουν πάλι το αίμα. Χρειάζεται οργάνωση του λαού και δράση μαζική, παλλαϊκή, συγκεκριμένη, καθημερινή, ακούραστη. Χρειάζεται αγώνας ακόμα πιο συγκεκριμένος τόσο στη γιουγκοσλαβική ζώνη στη Θεσσαλονίκη όσο και στις συγκοινωνίες και στις σιδηροδρομικές μεταφορές Ελλάδα- Γιουγκοσλαβία, ενάντια σ' όλες τις εκδηλώσεις και τις συνέπειες του άξονα Αθήνα- Βελιγράδι.

Ο λαός έχει τη δύναμη να χαλάσει τον άξονα Αθήνα- Βελιγράδι και τα σχέδια που γύρω απ' αυτόν χτίζει ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός. Έτσι πραχτικά και συγκεκριμένα θ' αρχίσουμε να πραγματοποιούμε την επαναστατική μας υπόσχεση: Όπως στα 1941-45 έτσι και τώρα οι έλληνες δε θα πολεμήσουν ενάντια στη Σοβιετική Ένωση και τις λαϊκές δημοκρατίες. Έτσι πραχτικά θα δώσουμε ζωντανό και συγκεκριμένο περιεχόμενο στην πάλη μας για την ειρήνη, που είναι και ο πιο βαθύς πόθος του λαού μας.

Η αποτελεσματική πάλη ενάντια στον άξονα Αθήνα- Βελιγράδι προϋποθέτει και αμείλιχτο ξεσκέπασμα ενάντια στο εθνικιστικό παραλήρημα που ξανασηκώνει στην Ελλάδα η αμερικανοκρατία και ο μοναρχοφασισμός, παραλήρημα που στρέφεται κατά κύριο λόγο ενάντια στις Λαϊκές Δημοκρατίες της Αλβανίας και της Βουλγαρίας με τη διατύπωση εδαφικών διεκδικήσεων σε βάρος των δημοκρατιών αυτών. Πίσω απ' αυτό το εθνικιστικό παραλήρημα ο μοναρχοφασισμός και η αμερικανοκρατία πάνε να κρύψουν την αποικιοποίηση της Ελλάδας, το ξεπούλημα της Θεσσαλονίκης στον Τίτο, την προετοιμασία για τη νέα σφαγή και για την ολοκληρωτική καταστροφή της πατρίδας μας.

Η πάλη ενάντια στον αστικό εθνικισμό είναι τόσο πιο απαραίτητη σήμερα γιατί παρασέρνει και κόμματα και παράγοντες, όπως έδειξαν οι συζητήσεις στη βουλή, που λένε ότι ανήκουν στο λαϊκοδημοκρατικό στρατόπεδο και γιατί εκδηλώνεται σαν πίεση των συμμάχων μας, σαν δουλιά του εχθρού και σαν μικροαστικά υπολείμματα και αναβιώσεις και μέσα στις ίδιες μας γραμμές.

Ξεπερνώντας όλα τα εμπόδια και όλες τις δυσκολίες το ΚΚΕ και σήμερα θα πράξει πάλι ακέραιο το διεθνιστικό του καθήκον πρώτα απ' όλα απέναντι στις Λαϊκές Δημοκρατίες της Αλβανίας και της Βουλγαρίας, καθήκον που είναι ταυτόχρονα και το ανώτερο πατριωτικό του καθήκον γιατί υπερασπίζεται το πρώτιστο αγαθό του λαού: την ειρήνη και την ησυχία του.

III

Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τι πρέπει να ξεκαθαρίσουμε εξετάζοντας την εσωτερική μας κατάσταση; Α) Μετά την ήττα μας δεν έχουμε πτώση μα ανέβασμα στο λαϊκό μαζικό κίνημα. Αυτό εξηγείται πρώτα απ' όλα απ' την ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΑ της ήττας μας στο Βίτσι- Γράμμο τον Αύγουστο του 1949. Σε τι συνίσταται η ιδιομορφία αυτή; Πρώτο, ότι η ήττα μας ΒΑΣΙΚΑ δεν καθορίστηκε από εσωελληνικούς παράγοντες. Αυτό δε σημαίνει ότι τα λάθη και οι ελλείψεις μας, όπως το χάσιμο των ευνοϊκών συνθηκών στα 1947, το μη λύσιμο του προβλήματος των εφεδρειών, η αδυναμία μας ν' ανεφοδιάσουμε τα τμήματα του ΚΓΑΝΕ κ.α., δεν είχαν σοβαρή αρνητική επίδραση στον ένοπλο αγώνα μας. Δε νίκησε λοιπόν μόνη της η εσωτερική, η μοναρχοφασιστική αντίδραση. Επεβλήθηκε κυρίως η αμερικανοαγγλική ιμπεριαλιστική επέμβαση, που έφτασε και μέχρι ένοπλη ανάμιξη στις επιχειρήσεις και που στην κρίσιμη στιγμή στα 1949 στηρίχτηκε αποφασιστικά στο ανοιχτό πια πέρασμα της συμμορίας του Τίτο στο ιμπεριαλιστικό στρατόπεδο. Δεύτερο, στο ότι οι κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ δεν έπαθαν καταστροφική ήττα μα παράμειναν άθικτες και ετοιμοπόλεμες, ενώ το αντάρτικο ντουφέκι λαλεί πάντοτε έξω απ' την Αθήνα.

Τρίτο, που είναι και το βασικό για μας: Παρά την ανοιχτή ιμπεριαλιστική επέμβαση και την ανοιχτή προδοσία του Τίτο η αντίδραση στην Ελλάδα δε μπορούσε να πετύχει αποφασιστική νίκη γιατί το κίνημά μας διεθνώς στηρίζεται στο στρατόπεδο της δημοκρατίας, του σοσιαλισμού και της ειρήνης που έχει επικεφαλής του την ΕΣΣΔ και που καθημερινά δυναμώνει και αναπτύσσεται, ενώ ο ιμπεριαλισμός, παρά την τοπική επιτυχία του στην Ελλάδα, παραδέρνει μέσα στην αγιάτρευτη γενική του κρίση και μπλέκεται ολοένα και πιο ασφυχτικά στην οικονομική του κρίση. Τέλος, τέτια «νίκη» του μοναρχοφασισμού δεν του άνοιξε καμιά προοπτική και με την πιο προσωρινή και ασταθή σταθεροποίηση. Αντίθετα ο μοναρχοφασισμός βρέθηκε αμέσως μπροστά σ' ένα μεγάλο λαϊκό κίνημα, που του ανατρέπει κάθε προοπτική για οποιαδήποτε καρποφόρα εκμετάλλευση της «νίκης» του, που ήταν πραγματικά πύρρεια.

Όλοι αυτοί οι παράγοντες καθορίζουν το γεγονός ότι η κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει πάντα κρίσιμη για το μοναρχοφασισμό και την αμερικανοκρατία. Το χρονικό διάστημα που πέρασε απ' τον Οχτώβρη του 1949 δικαιώνει πέρα για πέρα τη ρωμαλέα και αισιόδοξη προοπτική που έδωσε η 6η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ. Ο μοναρχοφασισμός είναι γερά πιασμένος στη μέγγενα της πολιτικής, επαναστατικής κρίσης. Η διαπίστωση αυτή είναι βασική στην ανάλυσή μας της κατάστασης. Για να σχηματίσουμε όμως μια ολοκληρωμένη εικόνα πρέπει να έχουμε υπόψη μας και τα παρακάτω:

ΠΡΩΤΟ. Παρά την ευνοϊκή αντικειμενικά εσωτερική κατάσταση το πιο αρνητικό για μας σημείο παραμένει το γεγονός ότι δεν μπορέσαμε ακόμα να ανασυντάξουμε τις δυνάμεις μας, να ανασυγκροτήσουμε τις οργανώσεις μας και να εξασφαλίσουμε την πολιτική καθοδήγηση στο πλατύ λαϊκό κίνημα, που ολοένα φουντώνει. Χωρίς να ευθυγραμμίσουμε το μέτωπο αυτό δε θα κάνουμε απολύτως τίποτε.

ΔΕΥΤΕΡΟ. Μας αρέσει πολύ να μιλάμε για την αγιάτρευτη κρίση του μοναρχοφασισμού. Γεγονός είναι ότι ο μοναρχοφασισμός και η αμερικανοκρατία δεν μπορούν, δεν είναι σε θέση να λύσουν τα βασικά ζητήματα του τόπου, να δώσουν ψωμί και ειρήνη στο λαό. Έτσι η αντίθεσή τους με τις κύριες λαϊκές μάζες δεν μπορεί να ξεπεραστεί. Και αυτού βρίσκεται και η κύρια πηγή της αδυναμίας για το μοναρχοφασισμό να ξεπεράσει την κρίση του. Όμως αυτό για μας δεν είναι παρά μόνον μια αντικειμενική διαπίστωση. Αυτό δε σημαίνει ότι ΑΥΤΟΜΑΤΑ ο μοναρχοφασισμός θα φτάσει σε αδιέξοδο και θα σβήσει, θα καταρρεύσει. Για να γίνει αυτό πρέπει να υπάρχει ο ενεργητικός παράγοντας που θα δημιουργήσει το αδιέξοδο, που θα γκρεμίσει το μοναρχοφασισμό και την αμερικανοκρατία. Και ο παράγοντας αυτός δεν είναι άλλος από το ΚΚΕ που θα συγκεντρώσει όλες τις λαϊκές και δημοκρατικές δυνάμεις, θα συνενώσει και θα κατευθύνει προς το σκοπό αυτό όλους τους αγώνες, που θα υπολογίσει και θα χρησιμοποιήσει όλες τις δυνατότητες, εσωτερικές και εξωτερικές, μεγάλες και μικρές, άμεσες και έμμεσες. Αυτό σημαίνει ότι το ΚΚΕ θα δώσει σωστή γενική κατεύθυνση στο κίνημα, θα εξασφαλίσει σωστό καθημερινό πολιτικό χειρισμό στον αγώνα και στα μικρά και μεγάλα προβλήματά του και την κατάλληλη οργανωτική πολιτική, που θα επιτρέπει την έγκαιρη πραγματοποίηση των αποφάσεών του, όλης του της γραμμής. Ας πάρουμε ένα παράδειγμα. Πολιτική κρίση ανάμεσα στ' άλλα σημαίνει και μεγάλωμα της φαγωμάρας και των αντιθέσεων μέσα στο αστοτσιφλικάδικο

στρατόπεδο. Πραγματικά η εικόνα που μας παρουσιάζει είναι πολύ χαρακτηριστική. Στις εκλογές η παλατιανή στρατοκρατική κλίκα Μαρκεζίνη-Παπάγου και όλη η μαύρη αντίδραση έπαθε πανωλεθρία κι αυτό είχε πάνω της μια ορισμένη επίδραση διαλυτική, πελαγώματος. Το Λαϊκό Κόμμα περνά σοβαρή κρίση και δείχνει σημάδια αποσύνθεσης. Πιο καλή δεν είναι η κατάσταση στο κόμμα του Βενιζέλου, ύστερα μάλιστα απ' την κλωτσιά που 'φαγε απ' τον Γκρέιντντ και αναγκάστηκε να παραιτηθεί η κυβέρνησή του. Η κυβέρνηση Πλαστήρα, που αποτελεί και μια συγκόλληση προσωπικών φιλοδοξιών που η μια υποβλέπει και υποσκάπτει την άλλη, κάθεται πάντα πάνω σε μια βραδυφλεγή ωρολογιακή μπόμπα που της έχει στήσει ο Βενιζέλος. Ο τελευταίος αυτός караδοκεί την κατάλληλη στιγμή για να ανατινάξει την κυβέρνηση ελπίζοντας ότι σε νέες εκλογές με πλειοψηφικό μπορεί να επιπλεύσει. Απ' αυτή την άποψη, για δημαγωγία φυσικά μα και γιατί τον υποκινάν τα τωρινά αφεντικά του οι άγγλοι, παρουσιάζεται σαν επικριτής του Γκρέιντντ και γενικότερα της αμερικάνικης πολιτικής με τις ξετσιπώτες παρεμβάσεις στα ζητήματα της χώρας. Εν όψει πιθανών εκλογών, με ακράτητη δημαγωγία καταγίνεται και ο Παπαντρέας, που φιλοδοξεί κι αυτός να επικρατήσει και να κυβερνήσει. Στο μεταξύ η κυβέρνηση αναστατώνει με τις απολύσεις και τους διορισμούς όλο τον κρατικό μηχανισμό και με τις κομματικές αλλαγές που κάνει ή θέλει να κάνει στην αστυνομία, στη χωροφυλακή και στις ένοπλες δυνάμεις, έρχεται κιάλας σε αντίθεση με τη στρατοκρατική κλίκα του Παπάγου που δεν εννοεί ν' αφήσει τα λουριά και απειλεί με εξωκοινοβουλευτικές παρεμβάσεις. Όλα αυτά δημιουργούν μια κατάσταση αστάθειας, νευρικότητας, φαγωμάρας, γκρίνιας, αλληλοϋπόσκαψης στο αστοτσιφλικάδικο στρατόπεδο που συμπληρώνεται και με την εικόνα της λοβιτούρας, καταχρήσεων, ρουσφετιών, εκβιασμών και ηθικής αποσύνθεσης που έχει πιάσει όλον αυτόν τον κόσμο. Αν τώρα προσθέσουμε και το αναμφισβήτητο γεγονός ότι οι αγγλοαμερικάνικες φαγωμάρες- που τόσο έντονα φανερώθηκαν με το «επεισόδιο» Γκρέιντντ-Βενιζέλου – επιδρούν σοβαρά αρνητικά σ' όλη αυτή την κατάσταση, τότε θα χουμε μια πιο πλήρη ιδέα για το τι γίνεται στο αντίπαλο στρατόπεδο, μα κυρίως τι πρόσθετες δυνατότητες έχουμε για να ξεσκεπάσουμε και ν' απομονώσουμε ακόμα πιο πολύ το μοναρχοφασισμό και την αμερικανοκρατία όταν σωστά τις χρησιμοποιήσουμε. Εδώ κρύβονται οι έμμεσες εφεδρείες μας, σοβαρός παράγοντας στην πολιτική και στην πάλη μας, που πρέπει να ξέρουμε να τις δουλεύουμε καλά.

ΤΡΙΤΟ. Σωστά πρέπει να καταλάβουμε αυτό που λέμε: βασικός κρίκος σήμερα είναι οι μερικοί, οι οικονομικοί αγώνες των μαζών. Στην περίοδο του 1931-36 ο κρίκος αυτός μας βοήθησε να σπάσουμε τη σχεταριστική απομόνωσή μας απ' τις μάζες και να σφυρηλατήσουμε τους πρώτους πλατείς δεσμούς μας με το λαό. Τότε πείθαμε το λαό με την πείρα της καθημερινής του πάλης για το ψωμί, να μας ακούει και να μας ακολουθεί. Σήμερα θα' ταν λάθος, αν επαναλαμβάναμε μηχανικά την πείρα της περιόδου εκείνης. Η διαφορά σήμερα είναι βασική και αυτό πρέπει να το προσέξουμε. Τότε πηγαίναμε να κερδίσουμε τις μάζες. Τώρα με τους αγώνες αυτούς και μέσα στους αγώνες αυτούς επιδιώκουμε να ανασυγκροτήσουμε τις κομματικές και λαϊκές δυνάμεις, ύστερα από μια σοβαρή, όχι όμως και αποφασιστική ήττα, μέσα σε μια ευνοϊκή αντικειμενικά κατάσταση, υπό αμερικάνικη όμως κατοχή, κατάσταση που επιβάλλει όχι καθυστέρηση γιατί και τώρα μένουμε πίσω απ' τα γεγονότα και τις δυνατότητες. Τώρα επιβάλλεται να προχωράμε, έτσι που, αναδιοργανώνοντας όλες τις δυνάμεις του λαϊκού κινήματος, με βάση, φυσικά, την ανασυγκρότηση του ΚΚΕ, τη μαχητικοποίηση των συνδικάτων για

την εργατιά και το ξαναπιάσιμο του χωριού από τις πρωτοπόρες αγροτικές οργανώσεις, να κρατάμε το μαζικό λαϊκό κίνημα πάντα σ' ένα τέτιο ύψος που ούτε πίσω μα ούτε και πολύ μπροστά να κρατιόμαστε από τις επιτρεπόμενες κάθε φορά δυνατότητες της στιγμής με επιδίωξη διαρκή πάντα να είμαστε σε θέση να εκμεταλλευόμαστε όλες τις καμπές, τις μεταβολές, λιγότερο ή πότερο απότομες, όλες τις «ευκαιρίες» που προσφέρει και θα προσφέρει τόσο η εσωτερική όσο και η εξωτερική, η διεθνής κατάσταση. Έτσι πρέπει να βλέπουμε σήμερα το πρόβλημα του βασικού κρίκου. Αλλιώς υπάρχει κίνδυνος οικονομισμού, να υποτιμήσουμε τις δυνατότητες, να χάσουμε το βασικό νόημα στην κίνηση και την καθαρή ενατένιση του σκοπού.

ΤΕΤΑΡΤΟ: Το λεγόμενο «κέντρο», κυβερνητικό και εξωκυβερνητικό. Η κοινωνική αποστολή του Πλαστήρα και όλου του «κέντρου» μαζί με το ΣΚΕΛΔ(Κομίσκο) είναι η αποστολή κυματοθραύστη στην εφαρμογή της αμερικάνικης πολιτικής αποικιοποίησης της Ελλάδας και πραγματοποίησης του άξονα Αθήνα- Βελιγράδι. Βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα του Πλαστήρα και του «κέντρου» είναι η δημαγωγία. Τι σκοπό έχει η δημαγωγία αυτή; Να εκμεταλλευτεί την αντιιμπεριαλιστική και αντιμοναρχοφασιστική τάση των μαζών, να ξεγελάσει και αποκοιμίσει το λαό για να εφαρμόσει την πολιτική της αμερικανοκρατίας στην Ελλάδα, όπως ακριβώς κάνει σήμερα η κυβέρνηση Πλαστήρα και ολόκληρο το «κέντρο». Αν στην κυβέρνηση του «κέντρου» δεν πήραν μέρος οι Σκελδικοί του Σβώλου-Τσιριμώκου είναι, πρώτο, γιατί το κόμμα αυτό είναι περισσότερο προσκολλημένο στους άγγλους λειμφορίστες απ' όπου και χρηματοδοτείται, καθώς και στην Κομίσκο και έτσι δεν συγκεντρώνει ακόμα την απόλυτη εμπιστοσύνη των αμερικάνων και, δεύτερο, γιατί το κόμμα αυτό το κρατάν σαν ένα είδος «αριστερή» εφεδρεία δεύτερης γραμμής. Όπως και να' χει το πράγμα, το ΣΚΕΛΔ και οι ηγέτες του, Σβώλος- Τσιριμώκος, αφού πρώτα ζήτησαν να βγουν στο βουνό για να εκπληρώσουν την ίδια προδοτική αποστολή, που κατ' εντολή των άγγλων είχαν πραγματοποιήσει στη χιτλερική κατοχή, υποτάχτηκαν μετά απόλυτα στους χρηματοδότες τους και τώρα, αν εξαιρέσει κανένας τη δημαγωγία τους γύρω απ' το Μακρονήσι, δε λεν λέξη για την αμερικανοκρατία και την αμερικανοαγγλική κατοχή, πολεμάν, όπως και η Κόμισκο, την παγκόσμια κίνηση των οπαδών της ειρήνης και έχουν καλοστρωθεί στη μοναρχοφασιστική ζούγκλα κυνηγώντας υπουργικά χαρτοφυλάκια. Κύριο γνώρισμά τους έχουν τον αντικουκουεδισμό τοπικά και τον αντικομμουνισμό διεθνώς, πράγμα που τους χαρακτήριζε σε τελευταία ανάλυση σαν προθάλαμο των φασιστών και των εμπρηστών του πολέμου. Διεκδικούν τον τίτλο του δημοκράτη! Απαραίτητη προϋπόθεση για να τον αποκτήσουν είναι να εγκαταλείψουν πραγματικά τον αντικομμουνισμό τους. Αντί γι' αυτό το ΣΚΕΛΔ έγινε πόλος συγκέντρωσης όλων των ύποπτων, αρχαιοτροτσκιστικών, αντιηγετικών, τιτοχαφιδικών στοιχείων και αυτός ο τίτλος είναι τώρα για το κόμμα αυτό ο πιο ατιμωτικός.

Χρησιμοποιώντας μια μπόλικη και φτηνή δημαγωγία για να εξαπατάν το λαό και αφήνοντας ασύδοτη τη στρατοκρατία και το μοναρχοφασιστικό τρομοκρατικό αφηνιασμό, κυρίως στο χωριό, το «κέντρο» ανοίγει το δρόμο στον Παπάγο και τη στρατοκρατία, εφαρμόζοντας όλες τις προσταγές των αμερικάνων αφεντικών του. Η πάλη ενάντια στο «κέντρο», το ξεσκεπάσμα της δημαγωγίας του, η διαφωτιστική δουλιά στις μικροαστικές κυρίως μάζες που παρασέρνει, είναι ένα απ' τα κεντρικά καθήκοντά μας στη βασική επιδίωξή μας να απομονώσουμε το «κέντρο» και τους οπαδούς του.

Παράλληλα χρειάζεται ενιαίο μέτωπο πάλης με τους οπαδούς του «κέντρου», ενότητα δράσης μαζί τους ενάντια στα συγκεκριμένα μέτρα της κυβέρνησης που θίγουν τα δικαιώματα των μαζών, για το ψωμί, τις ελευθερίες, την ειρήνη. Χρειάζεται συναδελφική συμπεριφορά, συζήτηση, κατανόηση, διαφώτιση, κατάχτησή τους. Αυτού βρίσκεται, πρέπει να ξανατονιστεί αυτό, μια απ' τις πιο βασικές, τις κεντρικές επιδιώξεις μας στο σημερινό στάδιο πάλης.

ΠΕΜΠΤΟ: Η επιτυχία της δημοκρατικής παράταξης στις εκλογές και κυρίως στις μεγάλες πόλεις, όπου υπήρχε μικρότερη τρομοκρατία και λιγότερη καλπιά, δείχνει το ακατάβλητο πνεύμα του λαού. Ο λαός, μια και δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς, πήγε μέσα απ' τη δημοκρατική παράταξη, αφού κατέβηκε στις εκλογές με περισσότερο ή λιγότερο συνεπές δημοκρατικό πρόγραμμα, να δώσει διέξοδο στους δημοκρατικούς; Πόθους του, στις δημοκρατικές επιδιώξεις του. Αν γινόντανε δεχτές οι προτάσεις μας για πανελλαδικό δημοκρατικό συνασπισμό και υπερνικώντουσαν οι σοβαρές και βλαβερές ταλαντεύσεις και δισταγμοί μέσα σε πολλούς και σημαίνοντες δημοκρατικούς παράγοντες, η επιτυχία των δημοκρατικών δυνάμεων θα' ταν και πιο σημαντική. Η αλήθεια είναι ότι και μεις, με τη σύγχυση που σπείραμε, βοηθήσαμε τις ταλαντεύσεις αυτές, που εκφράζουν έλλειψη εμπιστοσύνης στη δύναμη του λαού και εκδηλώνουν υποχώρηση μπροστά στις δυσκολίες και συνθηκολόγηση μπροστά στον εχθρό.

Σήμερα στην Ελλάδα έχουμε μια πορεία ανασυγκρότησης και συγκέντρωσης των δημοκρατικών δυνάμεων. Το πιο αρνητικό και δω είναι ότι πολύ ασθενικά εκδηλώνεται στην πορεία αυτή η επίδραση των πιο συνεπών δημοκρατικών παραγόντων στη ζωή της χώρας, όπως είναι το ΕΑΜ, το ΑΚΕ, το ΚΚΕ. Το δικό μας καθήκον είναι να επιταχύνουμε την πορεία αυτή με τη συσπείρωση όλων των δημοκρατικών δυνάμεων σ' ένα μέτωπο, σ' ένα συνασπισμό με καθαρό δημοκρατικό πρόγραμμα. Αυτό, ανάμεσα στ' άλλα, σημαίνει ότι απ' το πρόγραμμα αυτό πρέπει να λείψουν όλα εκείνα τα εθνικιστικά αγκάθια, όπως οι εδαφικές διεκδικήσεις σε βάρος των λαϊκών δημοκρατιών της Αλβανίας και της Βουλγαρίας που δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά να χύνουν νερό στο μύλο της αμερικανοκρατίας. Αυτό σήμερα είναι τόσο πιο πολύ αναγκαίο γιατί εθνικιστική λάθη, σοβαρά και μεγάλα, βαρύνουν και μας τους ίδιους, όπως εκείνο το τερατώδες με το Βορειοηπειρωτικό, όταν τον Ιούνιο του 1945 δηλώναμε, εμείς, το ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ, ότι θα υποταχθούμε σε απόφαση της δημοκρατικής πλειοψηφίας για άμεση κατάληψη της Νότιας Αλβανίας (Βόρειας Ηπείρου) απ' τον ελληνικό στρατό! Μα ακόμα και γιατί και τώρα ακόμα, μέσα στη βουλή γνωστοί δημοκρατικοί παράγοντες παρασέρνονται απ' τη μοναρχοφασιστική σωβινιστική πίεση και πρωτοστατούν στο εθνικιστικό παραλήρημα με τη διατύπωση εδαφικών αξιώσεων σε βάρος της Αλβανίας και της Βουλγαρίας. Οι αναβιώσεις αυτές είναι υποτροπή των σοβαρών εκείνων λαθών που με δική μας ανοχή ή πρωτοβουλία βαρύνουν και αμαυρώνουν την ένδοξη εαμική κληρονομιά και που σήμερα πρέπει να ξεπεραστούν πέρα για πέρα γιατί το ξεπέρασμά τους αποτελεί το πρώτο γνώρισμα για έναν συνεπή δημοκράτη και αγωνιστή για την ειρήνη. Πρέπει και μεις και οι φίλοι και συναγωνιστές μας να καταλάβουμε καλά και καθαρά ότι οποιαδήποτε υποχώρησή μας στο σημείο αυτό είναι άμεση εκ μέρους μας υποστήριξη στ' αμερικάνικα πολεμικά σχέδια, στη δημιουργία του άξονα Αθήνα-Βελιγράδι, στο τράβηγμα της Ελλάδας στις τυχοδιωκτικές αγγλοσαξονικές περιπέτειες ενάντια στη Σοβιετική Ένωση και τις λαϊκές δημοκρατίες. Ειλικρινής και απεριόριστη

προσήλωση στον πιο μεγάλο και πιστό φίλο μας τη Σοβιετική Ρωσία, στενή φιλία και συνεργασία με τις λαϊκές δημοκρατίες, πρώτα απ' όλα με τις Λαϊκές Δημοκρατίες της Αλβανίας και της Βουλγαρίας, αμείλιχτη και αγωνιστική καταδίκη κάθε σωβινισμού, του άξονα Αθήνα- Βελιγράδι, της αμερικανοκρατίας, που μετατρέπει την Ελλάδα σε συντρίμια, να τι ξεχωρίζει σήμερα τον κάθε πραγματικό δημοκράτη και έλληνα πατριώτη. Γιατί αυτό επιβάλλει το ύψιστο συμφέρον του λαού και της Ελλάδας.

ΕΚΤΟ: Τα συνθήματά μας. Μπορούμε σε συντομία τα βασικά, τα κύρια συνθήματα ενός πραγματικά δημοκρατικού συνασπισμού, να τα διατυπώσουμε έτσι:

Ψωμί- Δουλιά!

Δημοκρατικές ελευθερίες- Γενική Αμνηστία.

Ομαλότητα-Λαϊκή Συμφιλίωση.

Δημοκρατία- Ανεξαρτησία.

Φιλία με την ΕΣΣΔ και τις ΛΔ- Ειρήνη.

Η πάλη για την εθνική μας ανεξαρτησία συγκεκριμενοποιείται πρώτα απ' όλα στον αγώνα ενάντια στην αμερικανοκρατία και σ' όλες τις μεγάλες, τις μικρές και τις απειροελάχιστες συγκεκριμένες εκδηλώσεις της.

Ο Καραγιώργης πρότεινε να βάλουμε σαν κεντρικό μας σύνθημα τη γενική αμνηστία επιδιώκοντας βαθμιαίες μερικές αμνηστίες, όπως είπε. Η πρόταση αυτή δείχνει κάποια σύγχυση. Θα' ταν λάθος βασικό αν εμείς συγκεντρώναμε όλη την προσοχή μας μόνο στη γενική αμνηστία, ούτε και θα πετυχαίναμε τίποτα γιατί γενική αμνηστία μπορούμε ν' αποσπάσουμε σαν αποτέλεσμα ολόπλευρης μαζικής λαϊκής πάλης σε όλες τις μορφές. Αυτό που συσταίνει ο Καραγιώργης το κάνει περίπου το ΣΚΕΛΔ. Το να προτείνεται να γίνουμε κόμμα της γενικής αμνηστίας σημαίνει να μην καταλαβαίνουμε τίποτα απ' την κατάσταση, σημαίνει να χάνουμε τον προσανατολισμό μας. Φυσικά για τη γενική αμνηστία θα παλαίψουμε με όλη μας τη δύναμη. Θα παλαίψουμε, και μαζί μας παλαίβει και ολόκληρη η προοδευτική ανθρωπότητα, να αποσπάσουμε απ' τα νύχια του μοναρχοφασισμού και της αμερικανοκρατίας τέτια λαϊκά κεφάλια και λαϊκούς ήρωες, όπως οι Σαράφης, Γαβριηλίδης, Γλέζος, Πρωιμάκης, όπως οι αλύγιστοι δημοκρατικοί διανοούμενοι, τα συνδικαλιστικά στελέχη, οι δεκάδες χιλιάδες αγωνιστές και αγωνίστριες, που παρ' όλα όσα πέρασαν και έπαθαν, μένουν πιστοί στο λαό, στο κόμμα τους, στον εαυτό τους. Και πρώτ' απ' όλα θα παλαίψουμε ν' αποσπάσουμε απ' τα δόντια του χάρου τους καταδικασμένους σε θάνατο ήρωες και ηρωίδες μας, που σαπίζουν στα μπουντρούμια της Κέρκυρας και στ' άλλα κάτεργα.

Μιλώντας για τα συνθήματα, την προπαγάνδα και τη δράση μας πρέπει ν' αποφεύγουμε συνθήματα και διατυπώσεις που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και που μόνο σύγχυση μπορούν να δημιουργούν. Δεν είναι σωστό να λέμε ότι οι αμερικάνοι περιμένουν τη χρεωκοπία του Πλαστήρα για να φέρουν δικτάτορα τον Παπάγο. Ή ότι θα

στίγουνε την κυβέρνηση για να φέρουν μετά φυσιολογικά τη στρατοκρατική κλίκα. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι οι αμερικάνοι είναι σήμερα πέρα για πέρα ευχαριστημένοι απ' τον Πλαστήρα, που τους κάνει όλες τις δουλιές. Ότι αν δεν χρεωκοπήσουμε εμείς τον Πλαστήρα με την πάλη μας, αν δεν τον στίγουμε εμείς, δεν πρόκειται μόνος του είτε απ' τους αμερικάνους να στιφτεί ή να χρεωκοπήσει. Ή ότι όσο πιο μαζικέ καθημερινά πολιτικά παλαίβουμε εμείς ενάντια στην κυβέρνηση, την αμερικανοκρατία και τα καθημερινά μέτρα τους, τόσο χαλάμε και τα σχέδια για παπαγική στρατοκρατική δικτατορία. Δεν πρέπει, δηλαδή, να σπέρνουμε την αναμονή και ένα είδος μοιρολατρίας, μα να οργανώνουμε την ολόπλευρη πάλη των μαζών.

Κάτι ακόμα που πρέπει να προσέξουμε στη δουλιά και στη διαφώτισή μας. Το χωρισμό αριστεροί- δεξιοί, εθνικόφρονες- κουκουέδες τον καλλιεργεί η αντίδραση και οι πράχτορες της για να διατηρήσει τη διαίρεση, για να παρεμποδίζεται το ενιαίο μέτωπο, η ενότητα δράσης στα συνδικάτα, στα εργοστάσια και στις επιχειρήσεις, στις συνοικίες και στα χωριά. Εμείς πρέπει να αποφεύγουμε τον υπογραμμισμένο τονισμό του διαχωρισμού αυτού, να ξεσκεπάζουμε τους φορείς του και να τον υπερνικάμε μέσα στην κοινή πάλη των εργαζομένων, άσχετα από αποχρώσεις, για το ψωμί, τη δουλιά, το μεροκάματο, τις ελευθερίες, τη γενική αμνηστία, την ειρήνη. Τέτια πρέπει να' ναι η θέση μας στο ζήτημα αυτό.

ΕΒΔΟΜΟ: Ένα τελευταίο ζήτημα στη σειρά αυτή. Το μοναρχοφασιστικό τρομοκρατικό όργιο συνεχίζεται σ' όλη τη χώρα. Οι ληστοσυμμορίες δρουν ανενόχλητες. Οι ΜΕΑ έχουν γίνει αληθινή μαστίγα για το χωριό. Ο Παπάγος διατηρεί ψεύτικα, τεχνητά, την εμπόλεμη κατάσταση για να βρίσκει κάλυψη η αστυνομικοχωροφυλακίστικη αυθαιρεσία και ο σακαράκικος αφηνιασμός. Πίσω απ' το «κράτος δικαίου» του Παπαντρέα οργιάζει η πιο αδιάντροπη παντοκρατορία της βίας. Ξαναεφαρμόζεται η γνωστή μέθοδος των «αγανακτισμένων πολιτών», δολοφονούνται ατιμώρητα αγωνιστές και πολίτες. Και το «κράτος δικαίου» που εφαρμόζει το φίμωτρο για τους δημοκρατικούς, αφήνει την «Εστία» και τον «Εθνικό Κήρυκα» και τη μαφία τους να υμνολογούν και ενθαρρύνουν τη δολοφονία. Μια διέξοδος υπάρχει για το λαό και τους αγωνιστές του απ' την κατάσταση αυτή: Να οργανωθούν και ν' απαντάν με τα ίδια ακριβώς μέσα στη δολοφονική αποχαλίνωση.

Στα χωριά ο δημοκρατικός κόσμος πρέπει να παραδειγματίζεται απ' τους ένοπλους αγωνιστές, απ' τις ανταρτοομάδες. Οι ομάδες αυτές έχουν σήμερα όχι τόσο στρατιωτική όσο πολιτική κυρίως αποστολή/ Κρατάν το ντουφέκι γιατί υπερασπίζονται τη ζωή τους, τη ζωή, τα δίκαια, τις ελευθερίες του λαού. Και οργανώνουν και καθοδηγούν το λαό στους αγώνες του, ξαναχτίζουν τις πολιτικές και τις άλλες μαζικές οργανώσεις του, παλαίβουν για το ψωμί του, χτυπούν και τιμωρούν τους τρομοκράτες και τους προδότες. Δεν είναι απομονωμένες μα συνδεδεμένες με τις μάζες. Εφαρμόζουν την πολιτική της λαϊκής συμφιλίωσης με βάση την πάλη για τις κοινές διεκδικήσεις και ενάντια στους εκβιαστές και τους τρομοκράτες. Δε δημιουργούν ζητήματα με τους αγρότες που έχουν αντίθετα φρονήματα μα είναι ενάντια στην τρομοκρατία, που δεν είναι οπλισμένοι και δεν πειράζουν τους δημοκρατικούς.

Στις πόλεις οι εργάτες, οι υπάλληλοι και οι άλλοι εργαζόμενοι με μαζικές κινητοποιήσεις και δράση, με την αυτοάμυνά τους και με την αποφασιστική δράση που απαντούν στις προκλήσεις που κάνουν οι χίτες και οι άλλοι τρομοκράτες, στις αυθαιρεσίες της αστυνομίας και των χωροφυλάκων, στην εργοδοτική τρομοκρατική και απεργοσπαστική δράση, στους τραμπουκισμούς και τις κλεψιές των πουλημένων ρεφορμιστών εργατοκάπηλων, μπορούν και πρέπει να υπερασπίζονται τον εαυτό τους, τους συναδέλφους και συναγωνιστές τους, τα δίκια τους τις οργανώσεις τους. Όσο δύσκολο κι αν φαίνεται αυτό τώρα όμως μπορεί να πραγματοποιηθεί όταν οι πιο συνειδητοί εργάτες και εργαζόμενοι στα εργοστάσια, επιχειρήσεις, καταστήματα, συνοικίες, συνοικισμούς πάρουν την πρωτοβουλία και αρχίσουν τη δουλιά. Άλλος δρόμος δεν υπάρχει: Ή θα οργανωθείς και θα παλαίψεις ή θα σκύψεις το κεφάλι, θα τρως καρπαζιές και θα χάνεις τη ζωή σου.

Αυτά σχετικά με την εσωτερική μας κατάσταση. Επιβάλλεται η πιο ρωμαλέα, ψύχραιμη αισιοδοξία που πρέπει να εκφράζεται στην πιο θαρραλέα προοπτική, στη γοργή μελετημένη αναδιοργάνωση των κομματικών οργανώσεων, στην ανασύνταξη των λαϊκών δυνάμεων και στην ακούραστη διαφώτιση του λαού, στην οργάνωση και καθοδήγηση των αγώνων του, μικρών και μεγάλων, μερικών και γενικών, οικονομικών και πολιτικών.

IV

ΚΟΜΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η εισήγηση στάθηκε αναλυτικά στα αίτια που έφεραν στην αποδιοργάνωση των κομματικών οργανώσεων, πρώτ' απ' όλα στις μεγάλες πόλεις. Η αποστολή που εξ αρχής δώσαμε στις πόλεις δεν ανταποκρινότανε στις συγκεκριμένες δυνατότητες. Είχαμε ανεπάρκεια στην ολόπλευρη προετοιμασία για τη σκληρή δοκιμασία στις πόλεις. Στην πλειοψηφία των κομματικών οργανώσεων και στο κλιμάκιο της Αθήνας του ΠΓ είχαμε σοβαρές οπορτουνοιστικές εκδηλώσεις που συχνά οδήγησαν στο λύγισμα και στη συνθηκολόγηση. Όπου στελέχη και μέλη του κόμματος εφάρμοσαν σωστά την κομματική γραμμή είχαμε θετικά αποτελέσματα. Σοβαρή ανεπάρκεια δείξαν στελέχη και μέλη στην εφαρμογή και τήρηση των κανόνων της παράνομης δουλιάς, της συνωμοτικότητας και της επαγρύπνησης. Το ΠΓ δε μπόρεσε έγκαιρα να δει την καινούργια κατάσταση στις πόλεις και να βοηθήσει τις οργανώσεις να ξεπεράσουν τις δυσκολίες, να χτυπήσουν τις οπορτουνοιστικές εκδηλώσεις και να πραγματοποιήσουν την αποστολή τους. Έχουμε πολύ αρνητική πείρα στον τομέα αυτόν. Πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι η μαζική στρατολογία στο κόμμα στον καιρό της χιτλερικής κατοχής είχε σαν αποτέλεσμα να αναδειχτούν και στον παράνομο μηχανισμό άπειρα, αδοκίμαστα και άψητα στελέχη, που πολλές φορές λύγιζαν εύκολα και έτσι διευκόλυναν το έργο της ασφάλειας για την υπονόμευση και το χτύπημα των οργανώσεών μας.

Κάναμε πολλά και σοβαρά λάθη. Το κόμμα πρέπει να μελετήσει προσεχτικά, ολόπλευρα, λεπτομερειακά, κριτικά την κατάσταση που δημιουργήθηκε στις κομματικές οργανώσεις στις πόλεις και πρώτ' απ' όλα στην Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη και να βγάλει τα' αναγκαία διδάγματα για την παραπέρα κομματική ανοικοδόμηση και την κομματική

δουλιά. Πάνω στην αρνητική πείρα και στα καλά παραδείγματα, πάνω στα λάθη μας, στις ελλείψεις και τα σφάλματα απ' τη δουλιά μας στις πόλεις μέσα στις συνθήκες του ένοπλου αγώνα πρέπει να διαπαιδαγωγήσουμε τα μέλη μας. Αυτό είναι αναγκαία προϋπόθεση για να λύσουμε σωστά τα προβλήματα που στέκουν σήμερα μπροστά μας στον τομέα της κομματικής ανοικοδόμησης.

Ποια είναι τα πιο σημαντικά απ' τα προβλήματα αυτά;

ΠΡΩΤΟ: Με ταχύτητα, όχι όμως βιαστικά, προσεχτικά, μελετημένα, αποκεντρωτικά και κριτικά, ερευνητικά σε σχέση με ό,τι έμεινε και υπάρχει τόσο στο κέντρο όσο και στην επαρχία, να προχωρήσουμε στην αναδιοργάνωση των κομματικών οργανώσεων, στην ανασύνταξη των κομματικών δυνάμεων.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Προετοιμασία πολλών στελεχών μας για την παράνομη δουλιά για όλη την κλίμακα της κομματικής διάρθρωσης. Τα στελέχη αυτά πρέπει να' ναι ολόπλευρα, δηλαδή πολιτικά, οργανωτικά, συνωμοτικά, τεχνικά καταρτισμένα για να τα βγάλουν πέρα στη δύσκολη αποστολή τους. Εδώ πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τα δικά μας θετικά και αρνητικά διδάγματα και την πείρα, παλιά και νέα, από ανάλογη δουλιά απ' τα αδερφά μας κόμματα.

ΤΡΙΤΟ: Να κάνουμε το Ραδιοσταθμό μας καθημερινό όργανο καθοδήγησης και κολλητιβίστικο οργανωτή. Διαθέτουμε με το Σταθμό ένα τεράστιο όπλο. Ως τα σήμερα υποτιμήσαμε σοβαρά τις δυνατότητες που μας προσφέρει ο Σταθμός και δεν τον χρησιμοποιήσαμε εξαντλητικά και στον τομέα της κομματικής οργάνωσης και καθοδήγησης.

Ο Σταθμός πρέπει να γίνει η καθημερινή φωνή του κόμματος, που θα την ακούει και ο καθοδηγητής και το στέλεχος και το απλό μέλος και ο αποκομμένος προσωρινά κομμουνιστής και ο συμπαθών, ο κάθε λαϊκός αγωνιστής, και θα ξέρει, γιατί κι αυτό πρέπει να του το λέει ο Σταθμός, πώς να εφαρμόζει σωστά τη γραμμή του κόμματος στις δικές του συγκεκριμένες συνθήκες. Πρέπει να βρούμε και να χρησιμοποιήσουμε όλες τις φανερές και κρυμμένες ακόμη δυνατότητες που μας προσφέρει ο Σταθμός και να τον κάνουμε ακατανίκητο όπλο, βοηθό και παραστάτη στον καθημερινό αγώνα του λαού μας.

Δε χρειάζεται ούτε και πρέπει να επεκταθεί κανένας σε λεπτομέρειες ιδιαίτερα για τα δύο πρώτα ζητήματα. Η απόφασή μας θα σταθεί σ' αυτά πιο λεπτομερειακά και συγκεκριμένα.

Ποια η μέθοδος της κομματικής οργάνωσης και δουλιάς στις σημερινές συγκεκριμένες συνθήκες; Η μπολσεβίκικη παράνομη κομματική πείρα έχει δουλέψει, επεξεργαστεί μια μέθοδο δουλιάς που όταν χρησιμοποιηθεί σωστά επιτρέπει στους κομμουνιστές να τα βγάλουν παλικαρίσια πέρα και στις πιο μεγάλες δυσκολίες, να διατηρούν τη σύνδεσή τους με τις μάζες, να οργανώνουν και να καθοδηγούν τους αγώνες τους, να αντιμετωπίζουν με επιτυχία την επίθεση της ασφάλειας, των χαφιέδων, τα χτυπήματα απ'

τους προδότες και τους προβοκάτορες, να εφαρμόζουν πάντοτε, κάτω απ' όλες τις συνθήκες, την πολιτική γραμμή του κόμματος.

Ποια είναι η μέθοδος αυτή; ΕΙΝΑΙ Ο ΣΩΣΤΟΣ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΙΜΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΙΜΗ ΔΟΥΛΙΑ. Και αν υπογραμμίζεται και το ΣΩΣΤΟΣ ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ συνδυασμό, είναι γιατί το αν υπάρχει παρανομία είτε όχι, ο βαθμός και η έκταση της παρανομίας μας και των νόμιμων δυνατοτήτων μας είναι κάθε φορά ζήτημα συγκεκριμένου στην κάθε δοσμένη στιγμή συσχετισμού των ταξικών δυνάμεων στη χώρα, ειδικά μα και γενικότερα. Αυτό σημαίνει ότι το καθεστώς της παρανομίας και το περιθώριο για τις νόμιμες δυνατότητες δεν είναι στατικά, αποστεωμένα, μα κινούνται, αλλάζουν υπέρ είτε εναντίά μας ύστερα από κάθε σύγκρουση, αγώνα, μάχη, επιτυχία ή αποτυχία, ύστερα από μια μεγαλύτερη ή μικρότερη εξέλιξη, είτε μεταβολή στο πεδίο της εσωτερικής πολιτικής είτε στον τομέα της διεθνούς κατάστασης. Αυτή η αλλαγή, η κίνηση μπορεί να γίνει και γενικά σ' όλη τη χώρα, μα πιο συχνά γίνεται τοπικά σε μια πόλη ή κλάδο, επιχείρηση ή περιοχή ύστερα από ένα τοπικό γεγονός ή σύγκρουση ταξική.

Όλα αυτά σημαίνουν ότι η κομματική καθοδήγηση ή το τοπικό υπεύθυνο στέλεχος, το κομματικό αχτίφ και τα μέλη μας πρέπει να παρακολουθούν προσεχτικά όλες τις εξελίξεις και μεταβολές και ανάλογα ν' αναπροσαρμόζουν την όλη κομματική οργάνωση και δουλιά, έχοντας για γνώμονα τούτο δω: Ούτε την πιο ελάχιστη ευκαιρία δεν πρέπει ν' αφήνουμε να χαθεί για να επεχτείνουμε τον τομέα της νόμιμης δουλιάς, για να καταχτήσουμε μια νέα νόμιμη θέση, μα και δεν πρέπει ούτε μια ώρα πιο νωρίς απ' ό,τι επιτρέπει η κατάσταση ν' αφήσουμε αχρησιμοποίητη μια νόμιμη θέση ή δυνατότητα ή να εγκαταλείψουμε ένα χαράκωμα απ' την παράνομη δουλιά ή οργάνωση και να εκθέσουμε έτσι σε χτύπημα την παράνομή μας οργάνωση. Εδώ συγκεκριμένα πρέπει να μιλήσουμε ξανά για ένα σοβαρό λάθος μας στον τομέα αυτόν, λάθος που την πρώτη και κύρια ευθύνη τη φέρνω εγώ, γιατί εγώ πρωτοστάτησα και επέμεινα να γίνει το λάθος αυτό. Πρόκειται για την αποχή μας απ' τις εκλογές στις 31 του Μάρτη του 1946. Με το σεχταριστικό, «αριστερό», οπορτουμιστικό εκείνο λάθος εγκαταλείπαμε αχρησιμοποίητες μια σειρά νόμιμων θέσεων και δυνατοτήτων, δυσκολέψαμε τη δουλιά μας και τον αγώνα των μαζών, ευκολύναμε το έργο του εχθρού στην πάλη του εναντίά μας. Το λάθος εκείνο που δεν μας επέτρεψε να ξεδιπλώσουμε όλες τις δυνατότητες για την πιο πλατιά κινητοποίηση των μαζών είχε αρνητική επίδραση σ' όλη την παραπέρα εξέλιξη του ένοπλου αγώνα μας. Απ' το λάθος μας εκείνο πρέπει να διδαχτούμε θετικά για τη σημερινή μας δουλιά.

Ποια τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα για τη μέθοδο που συνδυάζει την παράνομη με τη νόμιμη οργάνωση και δουλιά;

ΠΡΩΤΟ: Βασικό στήριγμα, θεμέλιο είναι η γερή, παράνομη, άρτια συνωμοτικά εξοπλισμένη κομματική οργάνωση, ικανή να εξασφαλίσει τοπικά και πανελλαδικά τη γραμμή μας, την πολιτική και οργανωτική καθοδήγηση σ' όλο το κίνημα, σ' όλες τις νόμιμες οργανώσεις, στην πλατιά μαζική λαϊκή πάλη για τα οικονομικά και πολιτικά ζητήματα του λαού. Η κομματική παράνομη οργάνωση χτίζεται πάνω στις αρχές του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού. Μέσα στις συνθήκες όμως της βαθιάς παρανομίας το

κέντρο βάρους μετατοπίζεται περισσότερο, τόσο όσο κάθε φορά επιβάλλει η κατάσταση, στη συγκεντρωτική μέθοδο καθοδήγησης μια και η κολληχτιβίστικη καθοδήγηση και δουλιά μέσα στη χώρα στη βαθιά παρανομία είναι δύσκολη και μπορεί να επιφέρει ζημιές ή καταστροφές.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Χρησιμοποίηση όλων, δίχως, εξαίρεση, των νόμιμων δυνατοτήτων οργάνωσης, δουλιάς και πάλης, δημιουργία νέων. Τέτιες δυνατότητες υπάρχουν πάντοτε και κάτω απ ' το καθεστώς της πιο ωμής τρομοκρατίας και βαθιάς παρανομίας. Απόλυτη παρανομία δεν υπάρχει παρά μόνο για τους δειλούς, τους συνθηκολόγους, τους λιποτάχτες και προδότες. Ο μπολσεβίκος πάντα ξέρει να εκμεταλλεύεται τις νόμιμες δυνατότητες, να δημιουργεί, να ξετρυπώνει τέτιες δυνατότητες που πάντα θα υπάρχουν όσο υπάρχει κοινωνική ζωή, παραγωγή, κίνηση.

ΤΡΙΤΟ: Το νευραλγικό σημείο στην τέτια δουλιά μας είναι το σημείο επαφής της παράνομης με τη νόμιμη οργάνωση και καθοδήγηση. Την καθοδήγηση την ασκεί η παράνομη οργάνωση. Η νόμιμη οργάνωση και καθοδήγηση υποτάσσεται κομματικά στην παράνομη οργάνωση και καθοδήγηση. Η παράνομη οργάνωση καθορίζει και εξασφαλίζει την ΕΝΟΤΗΤΑ στην όλη κομματική πολιτική δουλιά και εμφάνιση και το ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟ ανάμεσα στην παράνομη και νόμιμη οργάνωση. Μπλέξιμο, ανακάτεμα, χρησιμοποίηση των ίδιων ανθρώπων, του ίδιου μηχανισμού και για την παράνομη και για τη νόμιμη οργάνωση και δουλιά είναι ΘΑΝΑΣΙΜΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ και οδηγεί σε σοβαρά χτυπήματα και μεγάλες ζημιές.

ΤΕΤΑΡΤΟ: Η βαθιά παρανομία επιβάλλει περιοδική αντικατάσταση, ανταλλαγή και ξεκούρασμα των στελεχών σ' όλη την κλίμακα της κομματικής δουλιάς και οργάνωσης. Η παράνομη καθοδήγηση εξασφαλίζει τη γενική κομματική πολιτική και οργανωτική καθοδήγηση, οι κομμουνιστές, τα στελέχη που δουλεύουν στα νόμιμα πόστα, χωρίς να κάνουν συμβιβασμούς και υποχωρήσεις αρχής, χειρίζονται τα ζητήματα βασικά μέσα στα πλαίσια της δικής των νόμιμης οργάνωσης και δουλιάς, σύμφωνα με τις εντολές και τις οδηγίες της παράνομης καθοδήγησης. Πάντως η προφύλαξη και διαφύλαξη των νόμιμων στελεχών μας είναι εξίσου σοβαρή υποχρέωσή μας όπως και η διαφύλαξη και η προφύλαξη των παράνομων στελεχών μας και του παράνομου μηχανισμού.

ΠΕΜΠΤΟ: Απαράβατη αρχή στην παράνομη δουλιά είναι ότι κατ' αρχήν καμιά σύλληψη, κανένα χτύπημα της ασφάλειας, όπως και κανένα λάθος μικρό ή μεγάλο δεν είναι τυχαία. ΑΠ ' την αρχή αυτή δεν επιτρέπεται παρέκκλιση. Και η αρχή αυτή επιβάλλει την προσεχτική, εξαντλητική, όσο αυτό είναι μπορετό και σ' όσο χρόνο απαιτηθεί εξέταση κάθε περίπτωσης σύλληψης, χτυπήματος, ζημιάς, λάθους. Και εφ' όσον ο άλλος βασικός κανόνας στη συνωμοτική δουλιά, η αποκέντρωση του τομέα για τον καθένα, έτσι που ο ένας να μην ανακατεύεται στη δουλιά του άλλου και στην ίδια δουλιά να μην απασχολούνται περά μόνον όσοι είναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ αναγκαίοι, εφ' όσον, λοιπόν, κι αυτός ο κανόνας τηριέται αυστηρά και υπάρχει ο απαραίτητος σε κάθε κομματική οργάνωση έλεγχος των στελεχών, με όλα τα στοιχεία της δράσης του και της κομματικής σταδιοδρομίας ου, μπορούμε να ' μαςτε βέβαιοι ότι η παράνομη κομματική καθοδήγηση θα ' ναι ΒΑΣΙΚΑ σε θέση ν' αντιμετωπίζει αποτελεσματικά, παρ' όλες τις

ζημιές που εδώ είτε εκεί θα παθαίνουμε, τη δράση της ασφάλειας, των ξένων πραχτόρων, της προδοσίας, των προβοκατόρων, των εχθρών του κινήματος.

ΕΚΤΟ: Στη χώρα μας δεν υπάρχει άλλο κόμμα που να 'ναι ο συγκεντρωτικός στόχος της αμερικάνικης κατασκοπείας, της Ιντέλιτζενς Σέρβις, της ασφάλειας και του ΓΕΣ, των αρχαιοτροτσκιστών, των τιτικών προβοκατόρων, της προδοσίας, όλων των αποβρασμάτων που ψαρεύει και χρησιμοποιεί εναντίά μας ο ταξικός εχθρός. Δεν μπορούσε να γίνει κι αλλιώς γιατί το ΚΚΕ είναι η πρώτη, η κύρια δύναμη που πολεμά όλους τους εχθρούς του λαού, οργανώνει τους αγώνες του, τον οδηγά στην απελευθέρωση. Η τήρηση των κανόνων της μπολσεβίκικης συνωμοτικότητας, η ακοίμητη επαγρύπνηση, κομματική και μαζική-λαϊκή, είναι τα όπλα που αντιπαραθέτουμε εμείς στις συνδυασμένες λυσσασμένες προσπάθειες του ταξικού εχθρού, όλων των οργάνων, των πραχτόρων, των λακέδων του. Στις συνθήκες παρανομίας η τήρηση των κανόνων της επαγρύπνησης και της συνωμοτικής δουλιάς είναι η πρώτη αρετή για τον κάθε κομμουνιστή, για το κάθε στέλεχος μας. Όλα τα μέσα, κάθε προβοκάτσια, θα χρησιμοποιήσει ο εχθρός εναντίά μας. Εμείς εναντίά του στον τομέα της παράνομης οργάνωσης και δουλιάς του αντιπαραθέτουμε τη σιδερένια μπολσεβίκικη συνωμοτικότητα και επαγρύπνηση. Και η δουλιά του καθένα μας, του κάθε μέλους μας θα κρίνεται πρώτ' απ' όλα εδώ, στον τομέα αυτόν. Και θα πρέπει να' μαστε αδυσώπητοι ενάντια στον καθένα που από παραβιάσεις στον τομέα αυτόν, είτε από σφάλματα, επιπολαιότητες, έλλειψη αυτοκυριαρχίας, αντοχής, πειθαρχίας, προκαλεί ζημιές είτε διακυβεύει την ασφάλεια των παράνομων στελεχών, του παράνομου μηχανισμού, της παράνομης οργάνωσης. Το Μπολσεβίκικο Κόμμα και στον τομέα αυτόν έχει αναδείξει πλειάδα από μεγάλους, από θαυμάσιους κομματικούς οργανωτές, που παραδειγματίζονταν απ' το Λένιν, το Στάλιν, το Σβερντλόφ, κι έχτιζαν, κρατούσαν, καθοδηγούσαν το κόμμα και τις μάζες και μέσα στις συνθήκες της βαριάς τσαρικής παρανομίας. Και στον τομέα αυτόν διδασκόμαστε απ' το ΚΚΣΕ(μπ.), απ' την πείρα του.

ΕΒΔΟΜΟ: Τελευταίο στη σειρά αυτή. Στο πρώτο θέμα μιλήσαμε για τη σημασία της κριτικής και αυτοκριτικής για το κόμμα μας, ιδιαίτερα στις συνθήκες τις δικές μας τώρα, ύστερα απ' την τελευταία ήττα μας. Εδώ θα πρέπει να υπογραμμιστεί ακόμα μια φορά η σημασία που έχει η κριτική και αυτοκριτική για την κομματική δουλιά και την κομματική ανοικοδόμηση μέσα στις συνθήκες της παρανομίας, όπου συζητήσεις πλατιές και μεγάλες και αντιπροσωπευτικά σώματα και πολυμελείς συνελεύσεις και συνεδριάσεις δεν μπορούμε να κάνουμε κι όπου γι' αυτό ακόμα πιο προσεχτικά πρέπει ν' ακούμε τη φωνή της μάζας, την κριτική της βάσης που πολλές φορές μας προειδοποιεί για πρόσωπα και πράγματα και μας προφυλάσσει από πρόσωπα και πράγματα που εμείς δεν τα κρίνουμε σωστά και δεν τα βλέπουμε. Και ακόμα πιο εξονυχιστικά πρέπει να εξετάζουμε τα λάθη μας, να τα βρίσκουμε, να τα βγάζουμε στα φόρα, να τα διορθώνουμε, να διαπαιδαγωγούμε πάνω σ' αυτά τα στελέχη, το κόμμα μας, τις μάζες. Στις συνθήκες της βαθιάς παρανομίας το όπλο της μπολσεβίκικης κριτικής και αυτοκριτικής είναι ένας σοβαρός συντελεστής στον αγώνα μας ενάντια στο χαφιεδισμό, την προβοκάτσια, την προδοσία.

Η εισήγηση στέκεται λεπτομερειακά στα προβλήματα της κομματικής ανοικοδόμησης. Τα συγκεκριμένα καθήκοντά μας στον τομέα αυτόν τα πιάνει το σχέδιο απόφασης ώστε

επαναλήψεις εδώ δεν χρειάζονται. Για τους δηλωσίες και αντιδηλωσίες η θέση που βάζει η εισήγηση είναι σωστή. Θα γελαστεί η αντίδραση, όπως γελάστηκε και στη μεταξική δικτατορία αν νομίζει ότι θα μπορέσει να αχρηστεύσει για το λαϊκο-δημοκρατικό κίνημα δεκάδες χιλιάδες οπαδούς του, που παραστράτησαν, που λύγισαν, που έκαναν ένα πολύ μεγάλο αμάρτημα, και που στη μεγάλη τους πλειοψηφία δεν ατιμάστηκαν με χαφιέδικες προδοσίες. Σ' αυτούς δεν έχουμε το δικαίωμα να τους αρνηθούμε τη δυνατότητα να παλαίψουν για το λαό για να βρουν μέσα στον αγώνα την επανόρθωση.

Ένα απ' τα πρώτα ζητήματα που χρειάζονται άμεση πραγματοποίηση είναι και η λειτουργία της Κεντρικής Κομματικής Σχολής, η έκδοση κομματικού περιοδικού, η σύγκληση της κομματικής διάσκεψης.

Απ' τους τομείς της μαζικής δουλιάς όπου χρειάζεται ειδική προετοιμασία στελεχών και πλατύ άνοιγμα, μεγάλη ολκή στη δουλιά, είναι πρώτ' απ' όλα τα συνδικάτα, το χωριό, ο μοναρχοφασιστικός στρατός, η νεολαία, οι γυναίκες, η διανοήσή μας, οι δεκάδες χιλιάδες που αγκαλιάζουν τώρα οι εφεδρικές αναπηρικές οργανώσεις. Ειδικά για το χωριό πρέπει αποφασιστικά να αποκρούσουμε τις προσπάθειες για αναθεώρηση της πολιτικής μας στο χωριό που θεμελιώθηκε απ' το 6ο Συνέδριο του κόμματος και που στα κατοπινά χρόνια εξελίχτηκε παραπέρα. Η διαφώτιση και η προπαγάνδα μας πρέπει να πάρουν την πιο πλατιά έκταση. Βασικό σημείο εδώ είναι το ζήτημα της γλώσσας. Και επειδή και δω, μέσα σε μας, γεννήθηκαν αμφισβητήσεις: «Τι είπα και τι εννοούσα», ας ξεκαθαρίσουμε τούτο δω: Συνήθως το νόημα βγαίνει όχι απ' αυτά που λες εσύ, αλλά απ' αυτά που καταλαβαίνουν οι άλλοι. Αυτό κρίνει και για την αξία της μαζικής μας διαφώτισης.

Το κόμμα περνά σήμερα άλλη μια σκληρή δοκιμασία. Πολλά μέλη και οπαδοί μας είναι όξω απ' την Ελλάδα, βρίσκονται όμως σε αγκαλιά μάνας που τα γαλουχεί και τα αντρώνει. Παντού έχουνε την πιο αδερφική κατανόηση και βοήθεια, συναντάνε βαθιά συμπαράσταση και σεβασμό. Ο κόσμος μας μεγάλωσε, δυνάμωσε, άπλωσε, τράνωσε, γιγάντωσε. Αυτός μας παραστέκει, σ' αυτόν στηριζόμαστε. Ο κόσμος μας αυτός με επικεφαλής τη μεγάλη μας ΓΗ, τη μεγάλη μας Πατρίδα, είναι ακατανίκητος. Δίπλα του ακατανίκητοι είμαστε και μεις. Θα περάσουμε ακόμα μπόρες και φουρτούνες. Θα χρειαστούν μεγάλες θυσίες. Τίποτα δεν μας τρομάζει. Το ΚΚΕ άντρωσε μέσα στην πάλη. Διδάχτηκε μέσα στους αγώνες. Και τελικά θα οδηγήσει το λαό μας στη Νίκη.

Πάρθηκε από τη μπροσούρα «Μερικά ζητήματα, από την κατάσταση και την κομματική ζωή».

Λόγος στην 7η ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ (Μάρτης 1950, έκδοση της ΚΕ του ΚΚΕ, 1950)

8. Νίκου Ζαχαριάδη: Ο Αληθινός Παλαμάς

Γράφτηκε με σκληρό μολύβι σε κομμάτια χαρτιού και λευκό πανί στις φυλακές της Κέρκυρας. Κατά τη διάρκεια της μεταξικής δικτατορίας κυκλοφορούσε παράνομα σε δακτυλογραφημένα και πολυγραφημένα αντίτυπα. Εξ ου και τα πολλά λάθη. Ο πρόλογος γράφτηκε το Νοέμβρη του 1937. Μια κάπως επιμελημένη παρουσίαση του δοκιμίου μπορεί να θεωρηθεί αυτή που άρχισε να δημοσιεύεται σε συνέχειες στο παράνομο περιοδικό «Πρωτοπόροι». Δημοσιεύτηκαν όμως μόνο δύο συνέχειες, στα τεύχη 3 και 4 του περιοδικού (Οκτώβρη και Νοέμβρη 1943), γιατί το περιοδικό αναγκάστηκε να διακόψει την έκδοσή του. Σε μορφή βιβλίου, για πρώτη φορά κυκλοφόρησε τον Ιούλιο του 1944, στην ελεύθερη Ελλάδα, από τις εκδόσεις «Κόκκινη Σημαία», πανθεσσαλικό όργανο του Γραφείου περιοχής Θεσσαλίας του ΚΚΕ. Από κει και ο πρόλογος («Λίγα Λόγια») του Γιάννη Ζέβγου. Μια 2η έκδοση έγινε στο Κάιρο το Σεπτέμβρη του 1944, μια Τρίτη στο Βόλο τον Οκτώβρη 1944 και μια 4η, στην Αθήνα, διορθωμένη, το Μάη του 1945, όταν έγινε γνωστή η απελευθέρωση του Νίκου Ζαχαριάδη από το Νταχάου. Το κείμενο εδώ βασίζεται στη Συλλογή Έργων του Νίκου Ζαχαριάδη, που κυκλοφόρησε τον Απρίλη του 1953 από το εκδοτικό της ΚΕ του ΚΚΕ «Νέα Ελλάδα», και είναι διορθωμένο από τον ίδιο.

Λίγα λόγια

Ο Παλαμάς ήταν ένας κολοσσός. Σαν ποιητής και σαν διανοητής. Και ακριβώς γιατί ήταν διανοητής βαθυστόχαστος ήταν και ποιητής μεγάλος. Είναι ομόφωνη η γνώμη πως ο Παλαμάς ήταν κολοσσός. Μα ο αληθινός Παλαμάς είναι άγνωστος. Όταν πέθανε πέρσι λόγιοι και επιστήμονες γράψαν άρθρα και μελέτες για το νεκρό ποιητή και το έργο του και γιόμισαν τόμους ολάκερους. Και όποιος ξεφύλισε αυτά τα γραφτά, αντί να γνωρίσει το έργο του μεγάλου ποιητή, γνώρισε την καταπληχτική κενότητα της αστικής διανόησης. Αρκέστηκαν σε τριμένες κοινοτοπίες, έπιασαν στοιχεία αντιδραστικά και στάθηκαν ανίκανοι ν' αγγίζουν το ζωντανό, το πλαστουργό, το αθάνατο πνεύμα της παλαμικής δημιουργίας.

Ο Νίκος Ζαχαριάδης μας παρουσιάζει τον αληθινό Παλαμά με τη μελέτη του πάνου στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου», το «πιο ολοκληρωμένο και φιλοσοφημένο έργο» του Παλαμά. Ο Ζαχαριάδης εμφανίζει τον Παλαμά στη θέση που παίρνει ο ποιητής ολόρθος, επιβλητικός, τρανοδύναμος, γκρεμιστής και δημιουργός μαζί, αντίκρυ στο καθολικό νεοελληνικό πρόβλημα, που με την καθολικότητα του είναι και πανανθρώπινο πρόβλημα.

Σα μυθική σφίγγα αυτό το πρόβλημα σημαίνει πρόοδο ή καθυστέρηση, πολιτισμό και δημιουργία ή στασιμότητα και βυζαντινολογία, ζωή και κίνηση ή σαπίλα και νέκρα, καινούρια Ελλάδα με αναγεννημένο λεύτερο, πλούσιο λαό, ή ψωροκόσταινα με φτωχό, πεινασμένο, εξαθλιωμένο λαό. Αυτό το πρόβλημα το εκφράζει συμπτυκνωμένο, μεστό, η σκληρή πάλη που διεξάγεται στη νεοελληνική κοινωνία γύρω από την «ανεχτίμητη όσο και καταθλιπτική κληρονομιά», θα πάρουμε απ' την αθάνατη δημιουργία του

αρχαιοελληνικού κόσμου τα όμορφα, τα ζωντανά, τα φωτεινά στοιχεία, σα φως και σπέρμα ζωής και θα ξανανιώνουμε την κοινωνική μας ζωή και θα τραβάμε προς την πρόοδο σε όλο το ανώτερο πολιτισμό; Ή θα κλειστούμε στα κιβούρια τα βυζαντινά, θα μας σκεπάσουν οι ταφόπετρες και θα πνιγούμε και θα εκφυλιστούμε σαν έθνος και σα λαός με τη συντηρητικότητα; Η πλουτοκρατική ολιγαρχία, οι λογιώτατοι, απ' τον καιρό της Τουρκίας ακόμα, κρατούν το έθνος καρφωμένο στο δεύτερο δρόμο. Με το λάβαρο του μεγαλοϊδεατισμού στραγγαλίζουν τις ζωντανές δυνάμεις του λαού, τον προσανατολίζουν σε ξεπερασμένα, νεκρά βυζαντινά ιδανικά για να τον βυζαίνουν, σα βρυκολάκοι, φτωχό, αμόρφωτο, άρρωστο, πεινασμένο. Έμποροι του αίματος και του ιδρώτα του λαού, κάπηλοι παλιών και καινούριων αξιών και ιδανικών, φωτοσβέστες, φασίστες οι ίδιοι, κατάντησαν να σημμαχήσουν με τους πιο μαύρους φωτοσβέστες και ν' αδερφωθούν με τα πιο αιμοσταγή θηρία που γνώρισε η ιστορία, με τους επιδρομείς φασίστες.

Τη θέση του Παλαμά, του ποιητή και διανοητή, αντίκρυ σ' αυτή τη φοβερή και θανάσιμη πάλη ανάμεσα στις ζωντανές, τις προοδευτικές δυνάμεις του έθνους και τις μαύρες δυνάμεις της πλουτοκρατικής αντίδρασης μας παρουσιάζει με τη μελέτη του ο Ν. Ζαχαριάδης. Και εδώ ο Παλαμάς ορθώνεται μεγαλόπνοος, φοβερός, αμείλιχτος, πύρινος, ενάντια στη μαύρη αντίδραση, που με την ατιμία και την ψευτιά, με τη φωτιά και το σίδερο ζητάει να πνίξει τη ζωή.

«¶ναβε φωτιές, καλόγερε,

κάψε, κάψε, στα χαμένα καις•

απ' τη στάχτη της φωτιάς σου

της Ιδέας ο χρυσαϊτός

τις φτερούγες του τεντώνει πιο πλατιές

προς τα ύψη, προς το φως»

Ο μεγαλόστομος ποιητής διακηρύχνει στους φασίστες, ότι στα χαμένα καιν, ότι από τις στάχτες τεντώνει πιο πλατιές προς τα ύψη τις φτερούγες του ο φοίνικας ο χρυσαϊτός, που προαγγέλλει την αναγέννηση της Ελλάδας.

Ο ποιητής διαλαλεί ότι «...η προκοπή δεν είναι για τους δούλους - η προκοπή για τους ελεύθερους, για μας». Οραματίζεται το τορινό ξεσήκωμα του λαού και ξαποστέλνει φλογερό ύμνο στους φτωχογέννητους, που ζυμώνουν με το αίμα τους την καινούρια Ελλάδα.

κι ήυρα σαν πρωτάρη ένα λαό,

και κυλούσε απ' τις κλεισούρες κι από τους ζυγούς

με τα φουσκωτά ποτάμια.

.....

στα ταμπούρια τάχει τα σκολειά,
κι έχει γνώμη, κι έχει δύναμη, και θέλει•

.....

Και τους τρέμουνε των κάμπων οι κιοτήδες,
και με ονόματα τους κράζουν πονηρά
κλέφτες και απελάτες και προδότες,
τους μισούν οι βασιλιάδες, κι όλ' οι τύραννοι,
κι είναι, μέσα στους σκυφτούς, τα παλληκάρια,
κι είναι, μεσ' στους κοιμισμένους, οι στρατιώτες.

.....

Ό,τι πολεμάτε για ν' αδράξετε
μ' ενός άδειου λόγου ορμή,
το ζητάνε αυτοί με τάρματα στα χέρια,
και δε σκύβουνε γυρτούς βωμούς να ορθώσουν,
κι είναι σαν πατέρες των παιδιών
που θα πλάσουνε βασιλεία, του ήλιου ταίρια.

Αυτόν τον αθάνατο Παλαμά μας παρουσιάζει ο Ν. Ζαχαριάδης. Τον Παλαμά, που από σαράντα χρόνια πριν, τραγουδάει, με το προφητικό του βιολί, τον τορινό μας απελευθερο-τικόν αγώνα, κεραυνοβολεί τους βασιλιάδες και τους τυράννους, που με πονηρά ονόματα βρίζουν τους αγωνιστές και εξυμνεί το λαό και τα παλληκάρια, που με τ' άρματα στο χέρι πλάθουν μια Ελλάδα που θάχει ταίρι της τον ήλιο. Ο Ζαχαριάδης μας εμφανίζει έναν Παλαμά, που σ' αυτό το μεγαλό-τολμο πέταμα είναι απολυτρωμένος από τα ιδεαλιστικά δεσμά και αντικρύζει και απεικονίζει τον κόσμο στην πραγματική, στην υλική του υπόσταση, στη ροή, την κίνηση και την αλλαγή του, σα διαλεκτικός υλιστής φιλόσοφος.

Ο Ζαχαριάδης έγραψε τη μελέτη του στα 1937 στις φυλακές της Κέρκυρας. Σε κείνο τον υγρό τάφο τον έριξε η φασιστική δικτατορία του Γλύξμπουργκ. Δεν πρόλαβε να τελειώσει τη μελέτη γιατί του πήραν τα βιβλία όπως σημειώνει ο ίδιος, οι δήμιοι του φωτοσβέστη φασισμού, για να του πάρουν αργότερα και το μολύβι και το τελευταίο κομμάτι χαρτί. Και μέσα σ' αυτές τις συνθήκες η ρωμαλέα διάνοηση του Ζαχαριάδη, γονιμοποιημένη με την τέλεια γνώση της μεθοδολογίας των Μαρξ-Ενγκελς-Λένιν-Στάλιν, έδωσε έργο μνημειακό.

Η βαθεία, αναλυτική δύναμη και η σπάνια συνθετική ικανότητα της σκέψης του, ταιριασμένες σε μεθοδική αρχιτεκτονική ταξινόμηση, η πυκνότητα και διαύγεια σε νοήματα, η ζωντάνια, η δύναμη, η παραστατικότητα και η ακριβολογία σε έκφραση, κάνουν τή μελέτη του Ν. Ζαχαριάδη κλασικό δημιούργημα για τη νεοελληνική διάνοηση.

Ο Ζαχαριάδης είδε, μορφοποίησε και ζωντάνεψε τον αληθινό Παλαμά γιατί ήταν ο ίδιος αγωνιστής και αρχηγός του ελληνικού λαού. Κλείνει τη μελέτη του με την κραυγή ότι «έχουμε πίστη και πεποίθηση, πως ο εργαζόμενος λαός της Ελλάδας περικλείνει όλες τις δυνατότητες και έχει όλη τη δύναμη για ένα πιο γρήγορο και ολοκληρωμένο κοινωνικό άλμα. Στη χώρα μας έχουν ωριμάσει οι αντικειμενικές συνθήκες γι' αποφασιστικές μεταβολές που, συντρίβοντας κάθε αντίδραση, θα δημιουργήσουν μια λαϊκή Ελλάδα, πλούσια, δυνατή, πολιτισμένη και ευτυχισμένη...» Ο ίδιος ο φυλακισμένος Ζαχαριάδης ήταν και εξακολουθεί νάναι το ζωντανό, το δραματικόσύμβολο της ανίκητης δύναμης του ελληνικού λαού, πούναι σκλαβωμένος μα αντιπαλεύει και καταχτάει τη νίκη και τη ζωή. Και είναι ευτύχημα και για τον Παλαμά και για τον αγώνα του λαού ότι ο Ζαχαριάδης εμφάνισε το μεγάλο, τον αληθινό ποιητή.

Ο Παλαμάς πέθανε και ο Ζαχαριάδης μένει ακόμα δεσμώτης του φασισμού παραδομένος σ' αυτόνε απ' το Γλύξμπουργκ. Μα ο ελληνικός λαός μετατρέπει σε ζωντανή πραγματικότητα το αθάνατο, το φλογερό κήρυγμα του Παλαμά, την πίστη και τις προοπτικές του Ζαχαριάδη. Οι εργάτες, οι αγρότες, όλο το εργαζόμενο έθνος, με τ' άρματα στο χέρι, δίνουν την ιστορική λύση στο μεγάλο νεοελληνικό πρόβλημα, τη λύση που ονειροπόλησε και τραγούδησε με πάθος ο Παλαμάς, τη λύση που χάραξε ο Ζαχαριάδης. Χτες ακόμα το Εθνικό Συμβούλιο καθιέρωσε τη λαοκρατική αναγέννηση της Ελλάδας και έβανε τα πρώτα της βάρη: την αυτοδιοίκηση, τη λαϊκή δικαιοσύνη, τη γλώσσα του λαού, την ισοπολιτεία των φύλων, τις λαϊκές ελευθερίες, το λαϊκό στρατό κλπ. Τα θεμελίωσε στο αίμα και στο μεγάλο απελευθερωτικό αγώνα του λαού, που αποτελεί τον πρωταρχικό σκοπό, το υπέρτατο καθήκον της στιγμής. Σ' αυτόν τον εθνικοαπελευθερωτικό και λαοαπελευθερωτικό αγώνα η μελέτη του Ν. Ζαχαριάδη δίνει ένα καινούριο πολύτιμο όπλο. Προσθέτει έναν καινούργιο γίγαντα πολεμιστή στις γραμμές μας, τον ποιητή Παλαμά.

31 του Μάη 1944

Γ. ΖΕΒΓΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η σημερινή επίσημη Ελλάδα αποφάσισε να στήσει την προτομή του Παλαμά στον Εθνικό Κήπο. Έτσι φτηνά και εύκολα πάνε να ξοφλήσουν με τον ποιητή, που η δημιουργία του στο πιο βαθύ και πιο πραγματικό νόημα της τόσο τους είναι ξένη και τόσο τη φοβούνται.

Όποιος έχει λίγο-πολύ γερό μάτι δε δυσκολεύεται διόλου να ξεδιαλύνει τους πραγματικούς σκοπούς της «χειρονομίας της προτομής». Η αντίδραση βιάζεται μια ώρα αρχύτερα να ξεφορτωθεί τον Παλαμά, να τον χώσει ζωντανό στον τάφο, να γλυτώσει απ' το βραχνά του.

Είναι άραγε αληθινά όλ' αυτά; Γιατί η πολυπρόσωπη ελληνική αντίδραση, επίσημη και ανεπίσημη, ν' αντιπαθεί τον Παλαμά και να τον φοβάται, που, μολαταύτα, τόσο τον «ετίμησε» και τον «δοξάζει»;

Το πρώτο που θάχε κανένας να πει είναι ότι τέτοια επιβλητικότητα και τέτοιος όγκος, μια τόσο μεγάλη ποιητική δόξα, δύσκολο είναι να μην τιμηθεί και να μη δοξασθεί κατά έναν όποιον τρόπο. Ωστε οι τιμές και οι δόξες, που γίνονται στον Παλαμά, είναι αναγκαστικές και υποχρεωτικές, γιατί δε μπορούσε να γίνει και αλλοιώς. Ούτε και ουσιαστικά πρόσθεσαν τίποτα στο μεγαλείο του ποιητή. Το δεύτερο είναι πως όλες αυτές οι «τιμές» και «δόξες» και η βιαστική «χειρονομία της προτομής», κρύβουν μια μεγάλη δόση υστεροβουλίας. Με το γιορταστικό κάθε φορά ντόρο γίνεται προσπάθεια να χαντακωθεί η ουσία, το βαθύ και πραγματικό νόημα της παλαμικής δημιουργίας. Δε θέλουνε ν' αποκαλύψουνε στα πιο πλατειά λαϊκά στρώματα το αληθινό περιεχόμενο του παλαμικού έργου, γιατί ένα τέτοιο πράμα δε συμφέρει στην πολυκέφαλη και ποικιλόμορφη αντίδραση.

Η μοναδική αξία για τον Παλαμά τιμή θα ήταν, κοντά στ' άλλα, και η κρατική έκδοση των απάντων του σε πολλές δεκάδες χιλιάδες αντίτυπα και η πιο πλατειά εκλαΐκευση, με όλα τα μέσα, του έργου του. Αυτό το προτείνουμε εμείς, που όμως έχουμε τις πιο μεγάλες ουσιαστικές και βάσιμες αντιρρήσεις για ορισμένες πλευρές του έργου του. Αυτό δείχνει ότι, παρ' όλες τις επιφυλάξεις μας, νοιώθουμε πραγματικά το παλαμικό έργο και δεν το φοβόμαστε διόλου. Τις αρνητικές πλευρές του τις ξεπερνάμε κριτικά-δημιουργικά. Ενώ η πολυπρόσωπη αντίδραση μια τέτοια πρόταση ούτε και να την ακούσει θέλει, γιατί μοναδική της έγνοια είναι ν' αποκλείσει τον Παλαμά απ' τα πλατειά στρώματα του εργαζόμενου έθνους και να ξοφλήσει μαζί του με μερικές ρηχές φιέστες και παράτες φτηνές. Οι αλήθειες, που ξεπηδάν λαμπρές και κοφτερές από το καλύτερο μέρος του έργου του ποιητή, δεν πρέπει να φτάσουν στ' αυτιά του λαού. Αυτή η κατευθυντήρια γραμμή καθορίζει τις σχέσεις της κάθε λογής αντίδρασης απέναντι στον Παλαμά.

Πούθε βγαίνει μια τόσο κατηγορηματική διαβεβαίωση και τόσο βαρεία κατηγορία; Από το αναμφισβήτητο γεγονός, ότι μέχρι σήμερα η επίσημη και ανεπίσημη αντίδραση από το έργο του Παλαμά αγνόησε κάθετι που αναφέρεται στις φιλοσοφικές του πεποιθήσεις, στην αρνητική και κριτική του θέση απέναντι στην αρχαιοελληνική εξέλιξη και κατάντια, στους οραματισμούς του για το παραπέρα ξετύλιγμα, όχι μονάχα του λαού μας μα και ολόκληρης της ανθρωπότητας.

Αυτά τα επίκαιρα και ζωντανά προβλήματα, που το ειδικό τους βάρος είναι αυτό που κυριαρχεί και επιβάλλεται στην όλη παλαμική δημιουργία, και που ο ποιητής τα αντιμετωπίζει με λύσεις, που ξεφεύγουν τα πλαίσια της αντίδρασης, που έρχονται σε ανοιχτή σύγκρουση με τις επίσημες αντιδραστικές ερμηνείες και που ανταποκρίνονται απόλυτα στα πραγματικά συμφέροντα του εργαζόμενου έθνους και του τόπου μας, τα προβλήματα αυτά η κάθε λογής αντίδραση τ' αποσιωπάει, τα εξοστρακίζει από την επίσημη «ακαδημαϊκή» ανάλυση και «διαφώτιση» της παλαμικής εργασίας. Αυτό δε σημαίνει ότι ο Παλαμάς δεν κατηγορήθηκε για πρωτοπόρος, νεωτεριστής, «μαλλιαρός» κλπ. Τον ποιητή τότε «κατηγόρησαν» με όλ' αυτά και άλλα ακόμα. Μα και στις «κατηγορίες» αυτές ξεκαθαρίζουμε μια καλομελετημένη σκοπιμότητα, που αποβλέπει σε άλλους, αντικειμενικούς σκοπούς.

Όλη η φωτιά, όλα τα χτυπήματα, ενάντια στον πρωτοπόρο και νεωτεριστή Παλαμά συγκεντρώνονται στο ζήτημα της γλώσσας. Πάνε ν' αποδείξουν ότι αν ο Παλαμάς πρωτοπορεί και νεωτερίζει, αυτά αναφέρονται μονάχα στα ζητήματα της γλώσσας• και πάνε έτσι ν' αποσιωπήσουν και να μας κρύψουν τον πραγματικό πρωτοπόρο Παλαμά, τον κοινωνικό πρωτεργάτη και λαϊκό διαφωτιστή, που η αντιμετώπιση του "ανοιχτά και παλληκαρίσια είναι πολύ πιο δύσκολη, ακατόρθωτη κι επικίνδυνη. Εδώ φτάσαμε σ' ένα ζήτημα που έχει πλατύτερη και γενικότερη σημασία, γι' αυτό και χρειάζεται πιο συστηματική ανάλυση και φώτισμα.

Ποιο είναι το μέχρι σήμερα γενικά δεχτό κριτήριο για την κατάταξη της νεοελληνικής διανόησης - πρώτ' απ' όλα, φυσικά, αυτό αναφέρεται στην κάθε λογής φιλολογία - στο στρατόπεδο της αντίδρασης, της καθυστέρησης, της πισοδρόμησης, είτε στην προοδευτική πτέρυγα; Το κριτήριο της γλώσσας. Αν χρησιμοποιείς την καθαρεύουσα δεν είσαι προοδευτικός. Και τ' αντίθετο αν μεταχειρίζεσαι τη δημοτική (*). Ο ίδιος ο Παλαμάς καθιέρωσε πιο συγκεκριμένα το χωρισμό αυτό, χατατά-σοντας τους τεχνίτες του λόγου σε δυο κύριες σχολές: στη

(*). Η φράση αυτή στους «Πρωτοπόρους» (τεύχ. 3, Οχτώβρης 1948), δημοσιεύτηκε έτσι: «Ποιο είναι το μέχρι σήμερα γενικά δεχτό κριτήριο για την κατάταξη της ελληνικής διανόησης -αυτής κυρίως που φιλοσοφεί-είτε στο στρατόπεδο της αντίδρασης, είτε στο στρατόπεδο της προόδου; Το κριτήριο της Γλώσσας. Όποιος χρησιμοποιεί την καθαρεύουσα δεν είναι προοδευτικός κι αντίθετα όποιος χρησιμοποιεί τη δημοτική.» (Σημ. εκδ.).

«Σχολή των Αθηνών» με τους καθαρευουσιάνους και στη «Σχολή της Εφτανήσου» με τους δημοτικιστές. Είναι όμως σωστό είτε αρκετό το γλωσσικό κριτήριο για τον αντιδραστικό ή τον προοδευτικό χαρακτήρισμό και την τοποθέτηση της νεοελληνικής διανόησης;

Δεν χωράει καμιά αμφιβολία πως το γλωσσικό κριτήριο είναι από τα πιο σπουδαία. Το ίδιο όμως δεν χωράει καμιά αμφιβολία πως αυτό δεν είναι το βασικό, το πρωταρχικό, το αποφασιστικό. Η εκατοντάχρονη - για να μιλήσουμε μονάχα για τα χρόνια της ύπαρξης του νεοελληνικού κράτους - ακούραστη προσπάθεια της αντίδρασης να πνίξει τη δημοτική και ν' αφαιρέσει από το λαό ένα από τα πιο γερά όπλα του - δίχως καμιά

υπερβολή θα μπορούσαμε ακόμα να πούμε το πιο γερό όπλο του - τη ζωντανή γλώσσα του, δείχνει κατακάθαρα κι αναμφισβήτητα τις σκοτεινές της επιδιώξεις, που απόβλε-παν στο να ξεκόψει όλους τους δρόμους της νεοελληνικής λαϊκής προόδου και ανάπτυξης για να κρατηθεί ο λαός αλυσσο-δεμένος στο νεκρό και στείρο παρελθόν και σκλάβος στη διάθεση των εκμεταλλευτών του.(**)

Και μονάχα η συμπεριφορά προς τη δημοτική γλώσσα και τη δημοτική ποίηση παραφτάνει για να καταδικάσει τελειωτικά τον κοτζαμπασισμό, λογιωτατισμό και όλη την πλουτοκρα-τική αντίδραση, σαν τους βασικούς δημιουργούς της κατάπτωσης όπου σήμερα βρισκόμαστε. Η καθαρεύουσα αποτέλεσε κι αποτελεί ένα από τα πιο γερά φρένα, που απαγορεύουν (*) την πρόοδο στον τόπο μας.

Από τα πιο πάνω βγαίνει μονάχο του το συμπέρασμα, πως

(**) Στο κείμενο των «Πρωτοπόρων» ακολουθεί η παρακάτω φράση: «Η νεοελληνική αντίδραση έχει και θα έχει, όσο θα υπάρχει, να επιδείχνει για αθάνατες περγαμηνές της και σαν αξίωση για να περάσει στην αιωνιότητα, τ' αρβανίτικα τον Μενιδίου και τα σαρακατσανείκα της Θεσσαλίας, που και σήμερα ακόμη μιλούνται από τα ελληνόπουλα». (Σημ. εκδ.).

(*) Αντί απαγορεύουν στους «Πρωτ.» τυπώνεται: εμποδίζουν (Σημ. εκδ.).

όποιος πολέμησε την καθαρεύουσα και πάλεψε για τη δημοτική, αυτοδίκαια και αυτόματα καταχωρείται στη φάλαγγα των προοδευτικών.

Η αλήθεια είναι, ότι για ένα αρκετά μακρό χρονικό διάστημα, ο αγώνας για κάθε πρόοδο στον τόπο μας συνταυτιζότανε από πολλούς, σχεδόν απόλυτα, με τον αγώνα για τη δημοτική και ότι για ορισμένα χρόνια κάθε προοδευτική κίνηση τοποθετιότανε, γιατί τόβρισκε πιο βολικό, μέσα στις συνθήκες της πλουτοκρατικής φανλοκρατίας, κάτω από τη σημαία της πάλης για τη δημοτική. Αυτό ούτε παλιά ήτανε σωστό, ούτε, πολύ περισσότερο, σήμερα.

Είναι αδύνατο, στηριγμένοι μονάχα στο γλωσσικό παράγοντα, να δώσουμε σωστή ανάλυση κι εξήγηση στο κοινωνικό νεοελληνικό ξετύλιγμα. Ένα τέτοιο πράμα θα μας έφερνε σε μια παραμόρφωση και διαστρέβλωση της πραγματικότητας, της αληθινής μας ιστορίας.

Δε θέλω να μικρύνω τη σημασία, που έχει για τον ελληνικό λαό το γλωσσικό ζήτημα. Και πάλι, εκείνο που έχει εδώ κυριαρχική σημασία δεν είναι η γλώσσα αυτή καθεαυτή, μα τα συμφέροντα που εξυπηρετεί: αν είναι όργανο διαφώτισης και προόδου ή πισθοδρόμησης για ένα λαό και έναν τόπο. Και φυσικά, μόνο μια γλώσσα πούναι ζυμωμένη με το λαό, που έχει βγει από τα σπλάχνα του και του είναι εύκολη, κατανοητή, μητρική, μονάχα μια τέτοια γλώσσα μπορεί να τον εξυπηρετήσει και να τον βοηθήσει στην ανάπτυξη του. Όστε το γλωσσικό μας ζήτημα δεν είναι στενά τεχνικό, μα κοινωνικό, ή καλύτερα, ένα κομμάτι του όλου νεοελληνικού κοινωνικού προβλήματος. Και το γεγονός ότι ως τα τώρα δεν μπορέσαμε να λύσουμε το ζήτημα αυτό δεν είναι

τυχαίο και δευτερεύον, μα φανερώνει όλη την οργανική αρρώστεια και ελαττωματικότητα της λειτουργίας της νεοελληνικής κοινωνικής μηχανής με τη σημερινή της σύνθεση και συγκρότηση. Το γλωσσικό ζήτημα δεν το δημιούργησε ούτε το εφεύρηκε κανένας. Ξεπροβάλλει ζωντανό και απαιτητικό μεσ' απ' όλη την εκατόχρονη εξέλιξη μας και ζητάει τη λύση του σαν ένα κοινωνικό πρόβλημα που είναι αδιατάραχτα (***) δεμένο μ' αυτή την ύπαρξη, την κοινωνική κατάσταση και την πιο πέρα κοινωνική πορεία του λαού και της χώρας μας.

Βλέπουμε λοιπόν ότι, όπως έχουν τα πράγματα, το γλωσσικό ζήτημα δεν αποτελεί παρά μια μονάχα πλευρά από το όλο κοινωνικό μας πρόβλημα. Έτσι γίνεται ολοφάνερο πως αλλού πρέπει να ψάξουμε να βρούμε το βασικό κριτήριο για την τέτοια είτε αλλοιώτικη ιδεολογική κατάσταση της νεοελληνικής διανόησης, μια και το γλωσσικό δεν είναι παρά δευτερεύον και παράγωγο. Εδώ δεν κρίνουν ούτε μονάχες, ούτε πριν απ' όλα, οι γλωσσικές πεποιθήσεις του κάθε έλληνα διανοούμενου - μια και γι' αυτούς γίνεται εδώ ειδικά λόγος - μα η θέση που παίρνει καθένας απέναντι στο όλο κοινωνικό νεοελληνικό πρόβλημα.

Κατά συνέπεια, εκείνο που τοποθετεί τη διανόηση μας δεξιά είτε αριστερά, είναι η θέση που παίρνει απέναντι στα θεμελιώδη προβλήματα του τόπου από την πλευρά της αποκλειστικής εξυπηρέτησης του εργαζόμενου λαού, είτε ενάντια στα συμφέροντα του.

Ποια γραμμή κράτησαν οι διανοούμενοι μας εδώ κι εκατό χρόνια, ποιο δρόμο ακολούθησαν για την ιδεολογική κατάρτιση και διαφώτιση των μαζών, για την απαλλαγή τους από τ' αγκάλιασμα ουτοπικών θεωριών, των σοβινιστικών και καταστροφικών κηρυγμάτων της αστοτσιφλικιάδικης ιδεολογίας, όπως η «Μεγάλη Ιδέα» π.χ., ή για τον προσανατολισμό τους προς τα πραγματικά λαϊκά, τα δημοκρατικά-λαοκρατικά ιδανικά, τα μόνα που περικλείουν όλες τις σοβαρές και σταθερές δυνατότητες για το οριστικό μπάσιμό μας στο δρόμο της ευημερίας, της μεγαλουργίας και του πολιτισμού, για τη δημιουργία των προϋποθέσεων, που θα εξασφαλίσουν την τελειωτική κοινωνική απολύτρωση και αποκατάσταση του εργαζόμενου νεοελληνικού έθνους;

(*) Στους «Πρωτ.» τυπώνεται: σφιχτά δεμένο (Σημ. εκδ.).

Από τα 1821 κι εδώ, τόσες μπόρες, καταδρομές και δοκιμασίες περάσαμε, κι απάνω στην πείρα αυτή μπορούμε να εξελέγξουμε την αξία και τη σταθερότητα όλων των κηρυγμάτων, που μας ξεφούρνισε η αντίδραση, όλη την αστοτσιφλικιάδικη ιδεολογία στο σύνολο της, που στα εκατό χρόνια της ύπαρξης του ανεξάρτητου νεοελληνικού κράτους κυριάρχησε μονοπωλιακά σχεδόν πάνω στο έθνος.

Μπορεί οι παλιότεροι νάχουν το «δικαιολογητικό» ότι δεν μπόρεσαν πραχτικά, ολοκληρωτικά να δοκιμάσουν την αξία της αστοτσιφλικιάδικης ιδεολογίας. Τέτοιες όμως δικαιολογίες για τη νεοελληνική διανόηση των τελευταίων πενήντα-εξήντα χρόνων δεν έχουν καμιά πέραση γιατί τσακίζονται πάνω στην συντριπτική αποκάλυψη πρώτ' απ' όλα του 1897-98.

Η νεοελληνική διανόηση που θέλει νάναι και που, από μίαν ορισμένη άποψη, καλά είτε κακά, ήταν και είναι ο ιδεολογικός καθοδηγητής πλατειών λαϊκών στρωμάτων, δεν μπορεί να μείνει έξω από τα γεγονότα, που σαν έθνος ζήσαμε τα τελευταία χρόνια^, δεν μπορεί να τ' αγνοεί, να κάνει τον κουφό, να τα προσπερνάει είτε να τα στενεύει και να τα περιορίζει μονάχα στο γλωσσικό ζήτημα. Έπρεπε και πρέπει να ξεκαθαρίσει ή θέση της τόσο απέναντι σ' αυτά τα γεγονότα, όσο κι απέναντι στην αστοτσιφλικαδική ιδεολογία στο σύνολο της, που τα θεμελίωσε και τα πλαισίωσε θεωρητικά. Έπρεπε και πρέπει να βγάλει τα στέρεα συμπεράσματα της, να συνοψίσει τα διδάγματα των γεγονότων αυτών, να δείξει την καινούρια θέση και την καινούρια προοπτική στο παραπέρα νεοελληνικό ξετύλιγμα. Έπρεπε και πρέπει, ύστερ' απ' όσα ζήσαμε και πάθαμε, σταράτα και λαμπικαρισμένα να πει με ποιόν είναι, με την πλουτοκρατία ή με το εργαζόμενο έθνος;

Μήπως νομίζουμε ότι ένας άνθρωπος, που θέλει να λέγεται πνευματικός ηγέτης ενός λαού κι ενός τόπου, μπορεί να περνά αδιάφορος μπροστά από τη ζωή, τα έργα και τα παθήματα του λαού και του τόπου αυτού; Δηλαδή, για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, επιτρέπεται σ' ένα νεοέλληνα διανοούμενο, που έχει αξίωση πνευματικού καθοδηγητή, ν' αγνοήσει έτσι ή αλλιώς στο έργο του, τέτοια λ.χ. γεγονότα, όπως ο 1897-98, το 1922, είτε ολόκληρη τη μεταπολεμική μας σταδιοδρομία και εξέλιξη;

Η υποχρέωση αυτή της νεοελληνικής διανόησης είναι ιερή και απαραβίαστη(*) - άσχετα αν οι πρωτοπόρες κοινωνικές μας τάξεις θεωρητικά τάχουν κιόλας ξεκαθαρίσει βασικά, τελειωτικά, τα ζητήματα αυτά και παλεύουν από πολλά χρόνια για να τα λύσουν και πρακτικά - αν θέλει να μη μείνει στην ουρά, σερνάμενο της κοινωνικής μας εξέλιξης, αν θέλει να μην αποξενωθεί από το λαό και να μη στιγματιστεί σαν όργανο των εχθρών του.

Να, ποιο είναι το μοναδικό κριτήριο για την τέτοια ή αλλοιώτικη ιδεολογική κατάταξη των διανοουμένων μας! Να, ποιο είναι το αποκλειστικό κόσκινο, απ' όπου πρέπει να περάσει η νεοελληνική διανόηση!

Είναι πολλοί αυτοί που θ' αντέξουν σε μια τέτοια δοκιμασία και στην περίπτωση ακόμα που έχουν ευνοϊκό για τον εαυτό τους το γλωσσικό παράγοντα;

Είναι πολλοί και πολλοί οι νεοέλληνες καλαμαράδες, παλιοί και καινούριοι, που κρίνοντας τον εαυτό τους χρησιμοποιούν μεζούρες από γίγαντες. Είναι όμως γνωστό πως η ιδέα που έχει καθένας για τον εαυτό του δεν έχει και πολλή αξία αν δε στηρίζεται και στη γνώμη των άλλων, στη γενικότερη κάθε φορά κρίση που σχηματίζεται απ' τον υπολογισμό των συγκεκριμένων και θετικών για τον καθένα δεδομένων.

Σκοπό μας εδώ βάλαμε να κρίνουμε τον Παλαμά σαν μια κοινωνική δύναμη με βάση όχι το στενό γλωσσικό, μα το μόνο σωστό πλατύ κοινωνικό κριτήριο. Επειδή όμως το θέμα επε-χτάθηκε αναγκαστικά στο σύνολο της νεοελληνικής διανόησης, για νάναι τα συμπεράσματα μας πιο σταθερά και θετικά, θα το βασίσουμε πάνω στη σύντομη κριτική σκιαγράφηση του

(*) Στο κείμενο των «Πρωτ.» δεν υπάρχει το: «και απαραβίαστη» (Σημ. εκδ.).

έργου και άλλων τριών νεοελλήνων διανοουμένων απ' τους πιο χαρακτηριστικούς - του Λασκαράτου, του Ροΐδη και του Παπαδιαμάντη - που ο καθένας τους, από τη μια πλευρά είτε υπό την άλλη, υψώθηκαν σε πνευματικές κορυφές του τόπου μας. Έτσι η συγκριτική αυτή αντιπαράθεση θα επιτρέψει το καταστάλαγμα σε πιο βασικά εξαγόμενα.

Λασκαράτος, Ροΐδης, Παπαδιαμάντης και Παλαμάς είναι τέσσερες αδροί εκπρόσωποι της νεοελληνικής διανόησης, με ατομική ο καθένας τους πρωτοτυπία, πρωτοβουλία και δημιουργικότητα. Αν τους κατατάξουμε με βάση το γλωσσικό κριτήριο, θα δούμε πως οι δύο, Ροΐδης και Παπαδιαμάντης, ανήκουν στη Σχολή των Αθηνών και οι άλλοι δυο στη Σχολή της Εφτανήσου. Ακόμη μια ορισμένη φήμη το Ροΐδη και το Λασκαράτο τους φέρνει και σαν «τολμηρούς μεταρρυθμιστές». Έτσι, το υλικό που έχουμε είναι το πιο πλούσιο και το πιο κατάλληλο.

Το πρόβλημα μας είναι τούτο δω: Με βάση τα συγκεκριμένα έργα του καθένα, ποιος απ' τους τέσσερις χαρακτηριστικούς αυτούς εκπρόσωπους της νεοελληνικής διανόησης αξίζει πραγματικά τον τίτλο του κοινωνικού πρωτοπόρου; Δηλαδή ποιος πραγματικά ένοιωσε, έζησε και έκφρασε στο έργο του τα μεγάλα προβλήματα του λαού και του τόπου και πάσχισε είτε συνετέλεσε κι ο ίδιος για την ευνοϊκή υπέρ του λαού λύση «ους; Ποιος στάθηκε στο πλευρό του ενάντια στους κάθε λογής εχθρούς του; (*)

Ας αρχίσουμε από το Λασκαράτο.

Δημοτικιστής, φυσικά, έγινε γνωστός κατά κύριο λόγο γιατί Καντηρίασε και ξεσκέπασε πολλά από τα όργια της παπαδοκρατίας. Γι' αυτό και τούτη δω τον αφόρισε για να τον εκδικηθεί. Αυτά τα λίγα είναι γνωστά στον πολύ κόσμο (και πρώτ' απ' όλα φυσικά στην πατρίδα του, την Κεφαλονιά) για το Λα-

(*) Η τελευταία φράση προστέθηκε από το κείμενο των «Πρωτοπ.» (Σημ.)

σκαράτο, μαζί μ' ένα σωρό ανέκδοτα του, που φανερώνουν ένα πνεύμα έξυπνο και τσουχτερό. Μια όμως πιο βαθειά μελέτη του έργου του θα μας δώσει κάποια ολότελα διαφορετική εικόνα.

Στην πραγματικότητα ο Λασκαράτος δεν είναι παρά ένας ουτοπιστής ιδεαλιστής, που πιστεύει πως όλα τα κακά της κοινωνίας μπορεί να τα διορθώσει το καλό νοικοκυριό, η ατομική του κάθε ανθρώπου βελτίωση δια μέσου της μόρφωσης και το διόρθωμα των στραβοπατημάτων των παπάδων, που χαλάν την αληθινή του Χριστού θρησκεία! Πιστεύει ακόμα ο Λασκαράτος, ότι από τον όγλο (λαό) δεν μπορεί να ρθεί τίποτα το καλό και ότι είναι φυσικό πράμα οι λίγοι, οι εκλεκτοί, να διευθύνουν και να καλοπερνούν, ενώ ο όγλος να δουλεύει.

Ο Λασκαράτος αγνοεί τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα του τόπου του στην εποχή της αγγλοκρατίας και του «λίμπρο ντ' όρο» (το «χρυσό βιβλίο» της φεουδαρχικής εφτανησιώτικης αριστοκρατίας). Σκυλοβρίζει τους χωριάτες γιατί ξεσηκώνονται ενάντια στην τσιφλικάδικη καταλήστευση και την τοκογλυφική απογύμνωση. Είναι υπέρ της διατήρησης των τσιφλικάδικων προνομίων και υπέρ της συνέχισης της αγγλικής

«προστασίας» (κατοχής), τη στιγμή που όλος ο λαός θέλει την ένωση με την Ελλάδα. Την τέτοια θέση του απέναντι στην Αγγλία τη δικαιολογεί με τη θεωρία του «φιλοεθνισμού»!.. Δεν πρέπει νάμαστε στενά εθνικόφρονες και να ζητάμε την ένωση, μα έχοντας το πλατύ «φιλοεθνικό» πνεύμα θα πρέπει να προτιμάμε την εγγλέζικη «προστασία»... Στους τοπικούς πολιτικούς αγώνες, τον καιρό της αγγλοκρατίας, ο Λασκαράτος πολέμησε λυσσασμένα κι απόλυτα τους «δημαγωγούς», όπως έλεγε τους ριζοσπάστες, το αντιαριστοκρατικό, λαϊκό και ενωτικό τότε κόμμα, χωρίς να διστάζει να συνεργάζεται για το σκοπόν αυτό με τους «καταχθόνιους», όπως έλεγε ο λαός το αριστοκρατικό-πλουτοκρατικό και αγγλόδουλο κόμμα.

Ένας μικροαστός ουτοπιστής και ιδεαλιστής και στην πραγματικότητα αντιδραστικός, που τελειωτικά συμβίβασε και τις διαφορές του με την ορθόδοξη Εκκλησία, τέτοιος είναι Ο αληθινός Λασκαράτος. Κάτω από ένα άλλο κριτήριο θα πέρναγε για προοδευτικός, για τολμηρός μεταρρυθμιστής, που καταδιώχτηκε και υπόφερε. Περνώντας τον κάτω από το κοινωνικό κριτήριο, αποκαλύπτουμε την αντιδραστική κοινωνική του φύση και δουλειά. Το συμπέρασμα μας πρέπει νάναι ότι, παρά ορισμένες απατηλές ενδείξεις που συμπεριλαμβάνουν και το γλωσσικό γνώρισμα, σε καμιά περίπτωση το Λασκαράτο δεν επιτρέπεται να τον παραδεχτούμε για κοινωνικό πρωτοπόρο και αναμορφωτή.

Μια σχεδόν ανάλογη εικόνα μας παρουσιάζει και ο Ροΐδης, της «Σχολής Αθηνών» αυτός, που με την «Πάπισσα Ιωάννα» «η» κυρίως, απόχτησε τη φήμη του κοινωνικού μεταρρυθμιστή.

Πνεύμα οξύ και σατυρικό κι αυτός, όπως και ο Λασκαράτος, ούτε σαν λίγο-πολύ συνεπής προοδευτικός αστός διανοούμενος μπορεί να θεωρηθεί. Η «προοδευτική» δράση του περιορίζεται και στρέφεται κυρίως κατά του κλήρου, περισσότερο, φυσικά, του καθολικού και λιγότερο του ορθόδοξου, που διαστρεβλώνει, κατά το Ροΐδη, την πραγματική χριστιανική θρησκεία. Σ' αυτή πιστεύει αυτός. Τον «όχλο» δεν τον θεωρεί ικανό για τίποτα το καλό, που μονάχα τ' ανώτερα πνεύμα-τα μπορούν να το πραγματοποιήσουν. Μισεί θανάσιμα τους σοσιαλιστές και τους αριστερούς δημοκράτες. Δεν θέλει ν' ακούσει για τη «δημαγωγία» της λαϊκής εκπροσώπησης. Είναι, θα λέγαμε σήμερα, οπαδός της δικτατορίας, φυσικά, της αντίδρασης. Το έργο του είναι όλο άρνηση μικροαστική, χωρίς να παρουσιάζει λίγο πολύ ολοκληρωμένη κοινωνική θέση. Οι θρησκευτικές ιστορικές μελέτες του τούτη την «πρωτοτυπία» παρουσιάζουν: ότι διαστρεβλώνουν κατάφωρα την πραγματικότητα, την ιστορικήν αλήθεια.

Ο Ροΐδης, που τόσο περιφρονούσε τον «όχλο», ήξερε ν' απευθύνεται στον ίδιο το βασιλιά ζητώντας ρουσφέτια. Ενώ ο Λασκαράτος είχε κάτι αγροκτήματα, που τα νοίκιαζε στους αγρότες, ο Ροΐδης έπαιζε γερά στο χρηματιστήριο, όπου και έχασε στα τελευταία ολόκληρη την όχι μικρή περιουσία του.

Είναι ολοφάνερο ότι ούτε ο κοινωνικά στείρος Ροΐδης μπορεί να θεωρηθεί σαν διανοούμενος πρωτοπόρος, φίλος και συναγωνιστής του λαού.

Ο Παπαδιαμάντης, της «Σχολής των γραμμάτων» κι αυτός, είναι μια κορυφή στα νεοελληνικά γράμματα. Η φιλολογική του αξία είναι αναμφισβήτητη, αν και η

καθαρεύουσα τον ζημιώνει εξαιρετικά. Η αξία του βρίσκεται στο γεγονός ότι αυτός, περισσότερο ίσως από κάθε άλλον νεοέλληνα τεχνίτη του πεζού λόγου, περιέγραψε με μian εξαιρετική δύναμη και ζωντάνια την ελληνική ζωή, τα ήθη και έθιμα, πρώτ' απ' όλα της ιδιαίτερης πατρίδας του. Το έργο του είναι δεμένο με τη ζωή του λαού, με τις καθημερινές μικροέγνοιες και μικροφροντίδες του. Μα αυτό είναι όλο. Παραπέρα ο Παπαδιαμάντης δεν προχωρεί. Η γλώσσα του τον κρατάει μακριά από τη λαϊκή μάζα, που θα μπορούσε να τότε νοιώσει και να τον εχτιμήσει. Η σκέψη του δεν ξεκολά από τη γύρω του καθυστέρηση, δεν κονιέται, δεν προχωρεί και είναι βαθειά επηρεασμένη απ' το θρησκευτικό μυστικισμό.

Ο ρεαλιστής Παπαδιαμάντης συμβιβάζεται με τη νεοελληνική πεισοδρόμηση, γίνεται ο τραγουδιστής της. Πίσω απ' την καθημερινή λαϊκή ζωή και φτώχεια δεν αντιλαμβάνεται τα κοινωνικά προβλήματα, που την ανησυχούν και τηνε δέρνουν. Ο Παπαδιαμάντης δεν έχει κοινωνική προοπτική, ούτε και τον ενδιαφέρει αυτό. Έτσι, γερός αυτός τεχνίτης του πεζού λόγου, δε γίνεται τίποτε άλλο απ' αυτό. Αυτού σταματά. Με τη δύναμη της πέννας του δεν εμπνέει ορμή, δεν εμπυχνώνει, δεν καθοδηγεί. Φυσικά, αν ήταν τέτοιος θα φρόντιζε πρώτ' απ' όλα να διορθώσει τη γλώσσα του. Έτσι μένει κι αυτός, πολύ περισσότερο από τους δύο πρώτους, στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής της εποχής του και των προβλημάτων που την απασχολούν. Περιέγραψε οπωσδήποτε τη ζωή του λαού, μα δεν μπήκε στην ψυχή του.

Μένει ο Παλαμάς. Ακούραστος και πρωτοπόρος αγωνιστής για τη δημοτική, για τη γλώσσα του λαού. Μα αυτό, όπως είπαμε δεν φτάνει. Και πραγματικά, αυτό δε λέει τίποτα ή καλύτερα σχεδόν τίποτα, για το κύριο παλαμικό έργο. Σαν τεχνίτης είναι ο πιο μεγάλος από τους σύγχρονους, αν όχι απ' όλους τους νεοέλληνες ποιητές. Μα και αυτό δε φτάνει.

Μπορεί ο Παλαμάς να μην έκφρασε πάντα σωστά τα πραγματικά του τόπου και του λαού συμφέροντα. Είναι ακόμα αλήθεια, ότι πολλές φορές έκανε το αντίθετο και γίνηκε φορέας των σωβινιστικών ιδεών και θεωριών. Όμως, παρ' όλα αυτά, στο πιο σημαντικό και βαθύ σε περιεχόμενο μέρος του έργου του, στάθηκε ένας πρωτοπόρος λαϊκός εμπυχνωτής, που έσπασε αντιδραστικά δεσμά και προλήψεις και φτερούγισε προς πιο πλατειούς λαϊκούς και πανανθρώπινους ορίζοντες. Ο Παλαμάς με το νυστέρι της μεγάλης τέχνης του και της καθάριας σκέψης του, χάραξε καινούριους δρόμους στο νεοελληνικό κοινωνικό ξετύλιγμα, δρόμους προόδου, πολιτισμού και λαϊκής αποκατάστασης και ευημερίας. Οι λεπτομέρειες εδώ δε χρειάζονται, γιατί η παρακάτω μελέτη αυτό κυρίως πάει ν' αποδείξει, αναπτύσσοντας το θέμα της σ' άμεση επαφή και σχέση με την τορινή νεοελληνική πραγματικότητα.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι απ' τους τέσσερις χαρακτηριστικούς αντιπρόσωπους της νεοελληνικής διανόησης, μονάχα ο Παλαμάς άνθεξε στο λαϊκό-κοινωνικό κριτήριο. Οι τρεις άλλοι και απ' αυτούς οι δυο με δημιουργημένη κοινωνική φήμη, πέσανε. Αυτό δείχνει την τεράστια επίδραση και την αποκλειστική σχεδόν κυριαρχία της αστοτσιφλικαδικής ιδεολογίας της «Μεγάλης Ιδέας» πάνω στη διανόηση αυτή, που την κρατάει τόσο πολύ δεμένη με την αντίδραση. Η διαπίστωση αυτή μας επιβάλλει μεγάλη προσοχή και επαγρύπνηση στη μελέτη όλης της νεοελληνικής φιλολογίας σ' όλους τους

κλάδους της, μα και για να καθαρίσουμε, όσο μπορούμε και περνά απ' το χέρι μας, την πνευματική τροφή του λαού από τα βλαβερά και σκάρτα, από τις ξένες και εχθρικές επιδράσεις.

Γιατί δε μιλάμε για τη σημερινή, τη μεταπολεμική, νεοελληνική διανόηση;

Γιατί, αν ξεχωρίσουμε απ' αυτή την οπωσδήποτε ξεκαθαρισμένη, με αριστερές τάσεις, που κι αυτή σε πολλά ακόμα ξένο-φέρνει και δεν έχει βρει για καλά το λαϊκό παλμό, καθώς και μερικές μονάδες (όπως λ.χ. ο Δημοσθένης Βουτυράς), η ρέστη φέρνει βαθειά κι άσβυστη την κλασική αστοτσιφλικιάδικη σφραγίδα: άρνηση και άγνοια της νεοελληνικής λαϊκής ζωντανιάς, δύναμης και δυστυχίας, έλλειψη προοπτικής, πνοής, ορμής, ακαδημαϊκή μπορντελοποίηση, αποπνιχτική στενότητα και στενοκεφαλιά και καταθλιπτική και απαίσια ξένη μίμηση. Είναι «η φιλολογία» της κατάπτωσης, της στειρότητας, της σαπίλας. Τίποτ' άλλο δε μπορεί να πει κανένας για δαύτην. Υπάρχουν ακόμη και οι «νέοι». Μα αυτοί δε μας έδειξαν ακόμα καθαρά το κοινωνικό τους πρόσωπο χωρίς και να δικαιολογείται αυτή τους η καθυστέρηση.

Φυσικά, προσπάθειες εξυγίανσης γίνονται πολλές και στην πρωτεύουσα και στην επαρχία. Χρειάζονται συνένωση, μα και ξεκαθάρισμα. Και δω λοιπόν η ενότητα των αντιθέσεων, που κινεί προς τα μπρος. Συνένωση όλων, που θα συμφωνήσουν στη βασική κατευθυντήρια γραμμή: στενό δέσιμο με το εργαζόμενο έθνος, τον τόπο, τη δυστυχία, τη δουλειά, την καταλήστεψη, τους πόθους, τις επιδιώξεις και τους αγώνες του• επιστημονικό φώτισμα της ιστορίας του, ιδιαίτερα εκείνης που άμεσα ή έμμεσα τον ενδιαφέρει• μελέτη όλων των βασικών του τόπου ζητημάτων καθορισμός των πραγματικά λαϊκών δρόμων της παραπέρα νεοελληνικής πορείας• ξεκαθάρισμα από κάθε γκρίνια, στειρότητα, στενοκεφαλιά, αντίδραση. Τέχνη έξω από την κοινωνία, τις τάξεις της και τους αγώνες της, δεν υπάρχει. Αυτό σημαίνει πως ο κάθε μάστορας στο πεδίο της διανόησης πρέπει να καθορίσει τη θέση του: με το λαό ή με τους εκμεταλλευτές του. Ο Παλαμάς, απ' τις πιο ψηλές διανοητικές νεοελληνικές κορυφές, βασικά τη θέση του την έχει ξεκαθαρίσει: υπέρ του λαού, όπως μας το δείχνει, με υπέροχη μαστοριά, πειστικότητα και δύναμη, στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου».

Θάναυ υπέρτατη τιμή για τον καθένα, που θα θελήσει εδώ να τον ακολουθήσει και να τότε μιμηθεί. Και η πιο μεγάλη δόξα και η πιο άξια «προτομή» για τον ποιητή. Η δουλειά για να ξεκαθαριστούν και ν' αποκρυσταλλωθούν λαοκρατικά οι ιδεολογικές και δημιουργικές κατευθύνσεις της νεοελληνικής διανόησης είναι εξαιρετικά δύσκολη και θα βαστάξει πολύ, συμβαδίζοντας και ακολουθώντας, από μια ορισμένη πλευρά, την ανάπτυξη της λαϊκής συνείδησης και την πραχτική λύση, προς όφελος του εργαζόμενου λαού, των θεμελιακών κοινωνικών προβλημάτων μας.

Όλ' αυτά δε σημαίνουν ότι δεν πρέπει ν' αρχίσουμε. Το αντίθετο μάλιστα, πρέπει να βιαστούμε όσο μπορούμε, παρά τις δυσκολίες που σήμερα ιδιαίτερα μας τριγυρίζουν. Παράλληλα, η σημερινή κατάσταση στη χώρα μας δημιούργησε για ένα σωρό κόσμο που καταδικάστηκε σε «υποχρεωτική διαθεσιμότητα» και σε αναγκαστικές «διακοπές», πρόσθετες δυνατότητες (που βέβαια περιορίζονται «υπό όλως τεχνικών» εμποδίων της

ίδιας αυτής κατάστασης) να καταπιαστούν με μια πιο βαθειά και συστηματική μελέτη και έρευνα των προβλημάτων, που αναφέραμε πιο πάνω.

Λοιπόν, όσο μπορούμε κι όσο περνά απ' το χέρι μας, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε και να εξαντλήσουμε, μέχρι και την τελευταία, τις δυνατότητες αυτές. Κανένα κακό δίχως καλό. Είναι κι αυτό μια διαλεκτική αλήθεια.

10 του Νοέμβρη 1937

9. Ο ΠΑΛΑΜΑΣ ΣΤΟ «ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ» **ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΕΡΑ**

Ο ποιητής Κωστής Παλαμάς κατάχτησε ξεχωριστή θέση στη σύγχρονη νεοελληνική διανόηση. Δούλεψε και δημιούργησε στο φώτισμα μιας καινούργιας εποχής και στο διάστημα σοβαρών γεγονότων και αποφασιστικής στροφής στο νεοελληνικό κοινωνικό ζετύλιγμα..

Ο Παλαμάς στάθηκε πάνω στο πέρασμα από το παλιό σε κάτι καινούργιο. Η εποχή του είναι εποχή από χαρακτηριστικές αλλαγές, γερά τραντάγματα και βαθιά οργώματα στο νεοελληνικό κοινωνικό κάμπο. Προικισμένος μ' εξαιρετικά δυνατό ποιητικό ταλέντο, δεν μπορούσε να μείνει ούτε και έμεινε όζω από τα ζητήματα αυτά. Τ' αντίθετο. Τα είδε, τάνιωσε, τάζησε και στο έργο του τα έκφρασε έτσι είτε αλλιώς, πάντα όμως με μια ανώτερη ποιητική πνοή δυνατή. Ο ίδιος ο ποιητής στον πρόλογο του «Δωδεκάλογου του Γύφτου» λέει: «Είμαι ποιητής του καιρού μου και του γένους μου κι ό,τι μέσα μου κρατώ δεν μπορεί να χωριστεί από τήν έξω πλάση». (Εκδ. 1931, σελ. 15).

Τέτια είναι η θέση του Παλαμά στη σύγχρονη ζωή μας και τέτιο το έργο του, που κανέναν εχθρό ή φίλο δε μπορεί να το προσπεράσει και να τ' αγνοήσει. Πάνω στην παλαμική δημιουργία έσκυψε και σκύβει, μορφώθηκε και μορφώνεται, μεγάλο κομμάτι απ' τη νεολαία μας κι απ' τη γενιά μας. Αυτό το είδε η πολύχρωμη αντίδραση και γι' αυτό πάσχισε και πασχίζει λυσσασμένα έτσι να ερμηνέψει τον Παλαμά, ώστε να τον κάνει όργανο της διαστρέβλωσης και του ευνουχισμού, σύμφωνα με τα συμφέροντα της της πνευματικής διάπλασης της νεολαίας μας. Αυτό υποχρεώνει ακόμη πιο πολύ την επιστημονική κριτική να καταπιαστεί με το παλαμικό έργο, τη σωστή ερμηνεία του, με τη σωστή τοποθέτηση του ποιητή στο κοινωνικό μας ζετύλιγμα. Η ποικιλόμορφη αντίδραση, όταν δεν τον αγνόησε ολότελα, βασικό σκοπό της έταξε να παρουσιάσει τον Παλαμά στρατιώτη και αγωνιστή του μεγαλοϊδεάτικου σωβινισμού και στυλοβάτη της αστοτσιφλικιάδικης κυριαρχίας και λαϊκής ληστείας. Μα ο πραγματικός Παλαμάς, παρ' όλες τις ελλείψεις, τους δισταγμούς, την αναποφασιστικότητα και συχνά την ασυνέπεια του, δεν είναι τέτιος. Και πρέπει να τότε φυλάξουμε, να τότε κρατήσουμε και να τόν δείξουμε τέτιον όπως είναι στην πραγματικότητα. Αυτό αποτελεί μια ιερή υποχρέωση της λαϊκής επιστημονικής κριτικής στη χώρα μας. Γιατί αυτό συμφέρει στο Λαό και στον τόπο και βοηθά στην πρόοδο.

Ο «Δωδεκάλογος του Γύφτου» είναι το πίο ολοκληρωμένο και το πίο φιλοσοφημένο έργο του ποιητή. Αυτού μας ξεσκεπάζει όλη του την ψυχή. Κι αυτού μας επιτρέπει να τότε νιώσουμε και να τότε κρίνουμε καλύτερα από κάθε έργο του.

Ο Παλαμάς εμφανίστηκε και δούλεψε σε μια εποχή της κοινωνικοπολιτικής μας εξέλιξης που τη διακρίνει τούτο το χαρακτηριστικό: η ταραχώδικη και καταστρεφτική για το λαό και για τον τόπο πολιτική και οικονομική χρεωκοπία των ηγετικών - πλουτοκρατικών τάξεων. Η πολεμική καταστροφή του 1897 και το οικονομικό κραχ, πούχε για επακόλουθο την επιβολή στον τόπο, στα 1898, του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου

(Δ.Ο.Ε.), αποτελούν τις πιο χειροπιαστές κι ολοφάνερες εκδηλώσεις και πιστοποιήσεις της χρεωκοπίας αυτής.

Εδώ πρέπει, αναγκαστικά, ν' ανοίξουμε μια μεγάλη ιστορική παρένθεση. Οι πλουτοκράτες - οι τσιφλικάδες, οι κοτζαμπάση-δες, οι φαναριώτες, οι έμποροι και άλλοι - που πήραν την εξουσία στα χέρια τους με τη δημιουργία του νεοελληνικού κράτους, παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι από αυτούς, όχι φυσικά οι έμποροι, έτσι είτε αλλιώς αντέδρασαν στο εθνικό ξεσήκωμα και, στην καλύτερη γι' αυτούς περίπτωση, κράτησαν ταλαντευόμενη και παθητική στάση, όλη τους την πολιτική δραστηριότητα και προσοχή τη συγκέντρωσαν, βασικά, στο πως, κάτω από το καινούργιο καθεστώς, να διατηρήσουν, να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν την οικονομική αποστράγγιση και υποδούλωση του λαού, για λογαριασμό τούτη τη φορά όχι του οθωμανού ληστή και δυνάστη, μα για λογαριασμό δικό τους και των ξένων δυνάμεων, που σαν όργανα τους δρούσαν. Η λαϊκή δημοκρατική κληρονομιά της εθνικοαπελευθερωτικής επανάστασης του 1821 προδόθηκε και κουρελιάστηκε. Στον τόπο άλλαξαν οι δυνάστες. Αυτό ουσιαστικά έγινε. Και γι' αυτό από τα πρώτα κιόλας χρόνια ύπαρξης του ανεξάρτητου νεοελληνικού κράτους βλέπουμε να ξεσπούν, με τη μιά είτε με την άλλη μορφή αλλεπάλληλα λαϊκά ξεσηκώματα και ανταρσίες, πότε στο Μωριά, πότε στη Ρούμελη, πότε στην Αθήνα.

Όλα αυτά δείχνουν πως άλλα περίμενε κι άλλα ποθούσε ο λαός κι άλλα, τ' αντίθετα, τούδιναν οι κυρίαρχες τάξεις. Οι «προστάτιδες» Δυνάμεις επέβαλαν στην Ελλάδα μια δυναστεία, μιαν απόλυτη μοναρχία, που για προορισμό της είχε όχι τη νεοελληνική αναδημιουργία, όχι τη δημιουργία μιας λαϊκής νεοελληνικής δημοκρατίας, με ανεξάρτητη εθνική οικονομική πολιτική που θα στήριζε τη δύναμη, τον πολιτισμό και την ευημερία του λαού στη γοργή, επιστημονική, ολόπλευρη και αδιάκοπη ανάπτυξη των παραγωγικών του δυνάμεων. Σκοπός και προορισμός της πλουτοκρατικής κυριαρχίας, μ' επικεφαλής την ξένη απόλυτη μοναρχία και τα ξενικά και ξενόδοουλα όργανα της ήταν η ολοκληρωτική καθυπόταξη όλων των ζωτικών και βασικών αναγκών του λαού και του τόπου στην εξυπηρέτηση των καινούργιων πλουτοκρατών, ξένων και ντόπιων αφεντάδων της Ελλάδας.

Η αλήθεια η επιστημονική μας δείχνει, ότι ύστερα απ' την ηρωική και ανυπέβλητη επαναστατική εποποιία του 1821 -1828, οπότεν έφτασε στο ανώτατο της σημείο, η γραμμή πορείας του νεοελληνικού έθνους τραβά προς τα κάτω, προς την κατάρπωση. Κι αυτό για το μόνο λόγο, ότι η καινούργια κατάσταση πραγμάτων, προδίνοντας το έργο του 1821, δεν στήριξε την αναδημιουργία πάνω στην εξασφάλιση της αδιάκοπης, ανεμπόδιστης και ολόπλευρης οικονομικής, κοινωνικής, εκπολιτιστικής και πολιτικής ανάπτυξης των πιο πλατιών λαϊκών μαζών, δηλαδή πάνω στη μοναδική στέρεη και δυνατή βάση, μα πάνω στην εξυπηρέτηση των πλουτοκρατικών, ξένων και ντόπιων συμφερόντων σε βάρος πάντοτε του λαού. Έτσι, η αποτυχία, η κακομοιριά, η κατάρπωση ήταν από τα πριν εξασφαλισμένη. Δ ε ν φ κ ι ά ν α μ ε Ε λ λ ά δ α μ α ψ ω ρ ο κ ώ σ τ α ι ν α ! Έτσι ανάμεσα από ατέλειωτη σειρά μικρών και μεγάλων και αδιάκοπων εσωτερικών και εξωτερικών ανωμαλιών και εξευτελισμών, φτάσαμε στα 1897-1898. Η πορεία αυτή για κύρια γνωρίσματα της έχει: α) την ολοένα αυξανόμενη οικονομική αφαιμάξη του λαού και κατά κύριο λόγο της αγροτιάς, που ουσιαστικά δεν πήρε τη γη χωρίς βάρη - στοιχείο πρωταρχικό για το τέτιο πλάταιμα της εσωτερικής αγοράς, ώστε να

δόσει το στέρεο θεμέλιο γοργής ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων β) το ολοένα και πιο μεγάλο ξεπούλημα της χώρας στους ξένους κεφαλαιούχους και τοκογλύφους, που μας ξεζούμιζαν κυριολεκτικά ως το κόκαλο γ) την εγκατάλειψη της εκμετάλλευσης του ντόπιου φυσικού πλούτου, της ανάπτυξης της ντόπιας βιομηχανίας δ) την υπερτροφική ανάπτυξη του παρασιτικού εμπορευματικού κεφαλαίου που στηριζόταν κυρίως στην εισαγωγή απ' το εξωτερικό και στην εξαγωγή γεωργικών προϊόντων και πρώτων υλών μας στις βιομηχανικές χώρες. Όλ' αυτά είχαν για συνέπεια να δυναμώνει ολοένα η οικονομική και πολιτική μας εξάρτηση από το εξωτερικό, να πνίγεται η εσωτερική οικονομική ανάπτυξη, να κρατιέται η Ελλάδα στο επίπεδο αγροτικού εξαρτήματος των βιομηχανικών κρατών, δηλ. κυρίως των «προστάτιδων» Δυνάμεων και να μεταβάλλεται σε χώρα κατάλληλη για ληστρικούς δανεισμούς. Ένα κλασικό παράδειγμα που στηρίζει τα πιο πάνω, παρμένο απ' το σωρό πολλών άλλων, είναι και τούτο: η Ελλάδα, χώρα ναυτική, που όλο της το στόλο τον έφκιανε μονάχη της - και ξέρουμε ότι ο στόλος αυτός ήταν πάντα πολύ σημαντικός, και στον καιρό της σουλτανοκρατίας - είδε στις πρώτες δεκαετηρίδες της ανεξαρτησίας της το ολοκληρωτικό σχεδόν σβήσιμο του ζωτικότητας αυτού παραγωγικού κλάδου, γιατί η αυξανόμενη εξάρτηση μας από το ξένο κεφάλαιο δεν επέτρεψε την τεχνική αναπροσαρμογή της ναυτικής μας βιομηχανίας, σύμφωνα με τις καινούργιες απαιτήσεις της προόδου (ατμός κλπ).

Μα μπαίνει το ερώτημα: πώς ο λαός ανέχθηκε αυτή την κατάσταση και πώς οι κυρίαρχες τάξεις τα κατάφεραν να τον συγκρατούν και να τον χαλιναγωγούν; Αναφέρθηκε πιο πάνω πως ο λαός, απ' τα πρώτα κιόλας χρόνια της ύπαρξης του νεοελληνικού ανεξάρτητου κράτους, ξεσηκώθηκε πολλές φορές και με τα όπλα στα χέρια ακόμα, υπερασπίζοντας και διεκδικώντας το δίκιο του. Κάτι πέτυχε: έδωσε τον Όθωνα και τους Βαυαρούς, γκρέμισε την απόλυτη μοναρχία, κατάχτησε ορισμένες συνταγματικές ελευθερίες κλπ. Μα ουσιαστικά τα πράγματα δεν άλλαξαν, γιατί η εξουσία, με μικρότερες είτε σοβαρότερες κάθε φορά, εσωπλουτοκρατικές ανακατατάξεις, παρέμεινε πάντα στα χέρια των εκμεταλλευτών του λαού.

Γιατί τα αδιάκοπα λαϊκά ξεσπάσματα δεν έφεραν σε πιά βαθιές κοινωνικές μεταβολές; Η εξήγηση βρίσκεται στο γεγονός, ότι από την Ελλάδα και το λαό της λείψανε, σ' όλο αυτό το διάστημα, τα φωτισμένα εκείνα μυαλά, οι οργανωτές εκείνοι, που στηριζόμενοι αποκλειστικά και μόνο στα θετικά και σταθερά νεοελληνικά δεδομένα, που περιλαμβάνονταν μέσα στα το-τινά κρατικά σύνορα και αποβλέποντας στο ολόπλευρο ξεσήκωμα του λαού για να φτάσει έτσι και στη γενική ανόρθωση, θα ζετίναζαν την αστοτσιφλικιάδικη σωβινιστική ιδεολογία• θα θεμελιώναν, αποκλείοντας το αστοτσιφλικιάδικο δρόμο ανάπτυξης, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά τη λαϊκή δημοκρατία, μοναδική βάση για τη δημιουργία μιας πραγματικά δυνατής και ανεξάρτητης Ελλάδας και απαραίτητο σταθμό για το τελειωτικό κοινωνικό ξεσκλάβωμα. Όταν λέμε «στηριζόμενοι αποκλειστικά και μόνο στα θετικά και σταθερά νεοελληνικά δεδομένα που περιλαμβάνονταν μέσα στα τοτινά κρατικά σύνορα» εννοούμε τούτο δώ: η εσωτερική νεοελληνική ανάπτυξη έπρεπε να θεμελιωθεί απάνω στις τότε «εσωτερικές» δυνατότητες. Αυτό δε σημαίνει ότι η νεοελληνική λαϊκή δημοκρατία δεν έπρεπε, μια και θάταν το πρώτο ανεξάρτητο Βαλκανικό κράτος, να πάρει την πρωτοβουλία μια αδελφικής συμμαχίας και ενός αδελφικού πολέμου όλων των βαλκανικών λαών για την αποτίναξη του ζυγού του σουλτάνου και των μπέηδων και τη δημιουργία μιας

πραγματικά λεύτερης και ανεξάρτητης Δημοκρατικής Ομοσπονδίας των Βαλκανικών λαών. Αυτό ήταν το απόλυτα πραγματοποιήσιμο «όνειρο» του Ρήγα Φεραίου και μια από τις πρώτες και γνήσιες επιδιώξεις του 1821. Οι αστοτσιφλικάδικες μοναρχίες των Βαλκανίων ακολούθησαν άλλο δρόμο. Ο πρώτος δρόμος, ο δημοκρατικός, ήταν ο πιο σύντομος, ο φτηνός, ο μοναδικά λαϊκός. Ο δεύτερος που ακολουθήθηκε στην πραγματικότητα ήταν ο δρόμος των πολεμικών και διπλωματικών δολοπλοκιών των μεγάλων Δυνάμεων και της αλληλοσύγκρουσης των συμφερόντων των βαλκανικών πλουτοκρατιών και δυναστών. Αυτός όχι μόνο παράτεινε για πολλά δεκάχρονα το βίο και το ζυγό της αυτοκρατορίας των σουλτάνων στα Βαλκάνια, μα κόστισε στους λαούς που τα κατοικούν ατέλειωτες κι άγριες θυσίες, τους έριξε στο πιο σκληρό αλληλοφάγωμα και έκανε τη χερσόνησο του Αίμου όχι πλούσια και λεύτερη περιοχή για τους λαούς της, όπως μπορούσε κι έπρεπε νάναι, μα πεδίο των πιο αιματηρών τοπικών κ' ευρωπαϊκών ανταγωνισμών, που τα σπασμένα τους πάντα οι εργαζόμενοι που την κατοικούν τα πλήρωναν.

Έλλειψε απ' τη χώρα μας το πρόγραμμα και η οργάνωση της λαϊκής δημοκρατίας, έτσι όπως την ονειρεύτηκαν τα φωτισμένα μυαλά του 1821.

Είναι λανθασμένο και παράλογο αυτό που θα θελήσουν ίσως να ισχυρισθούν μερικοί, ότι οι τοπικές συνθήκες δεν επέτρεπαν άλλη κατεύθυνση από την αστοτσιφλικάδικη στο νεοελληνικό κοινωνικό ξετύλιγμα. Το βέβαιο και το σωστό είναι ότι υπήρχαν και τότε όλοι οι αντικειμενικοί όροι και οι συνθήκες για μια λαοκρατική - δημοκρατική πορεία και δεν έλλειψε παρά μονάχα αυτό που υπογραμμίστηκε: η ύπαρξη ξεκαθαρισμένου προγράμματος και γερής λαϊκής δημοκρατικής οργάνωσης, δηλαδή έλειψε ο υποκειμενικός, όπως λέμε, παράγοντας. Κανένας δε μπορεί να υποστηρίξει ότι η αστοτσιφλικάδικη πισωδρόμηση, το ξεπούλημα στους ξένους «προστάτες» και όλα τα άλλα χάλια μας, ήταν κάτι το αναπότρεπτο και η μόνη δυνατή πορεία που μας άνοιξε η εθνικοαπελευθερωτική επανάσταση και άτι ύστερα από το μεγαλούργημα του 1821 δεν υπήρχε για μας άλλος δρόμος, δεν υπήρχε ο λαοκρατικός - δημοκρατικός δρόμος εξέλιξης.

Πάνω στη «μοίρα» μας, στη νεοελληνική μοίρα, βαραίνει μια ανεχτίμητη όσο και καταθλιπτική κληρονομιά. Το μυστικό της πλουτοκρατικής επιτυχίας και υπόταξης του λαού βρίσκεται και στο γεγονός ότι κατάφερε μ' όλα αυτά τα μέσα να επιβάλει στο λαό την ιδεολογία της ουτοπικής «Μεγάλης Ιδέας» και κάτω απ' τη σκέπη της να διαπράξει τα πιο τερατώδη αντιλαϊκά εγκλήματα. Η πλουτοκρατική αστοτσιφλικάδικη Ελλάδα και οι διανοούμενοι της κατάφεραν να παρασύρουν και να αιχμαλωτίσουν το λαό σ' ένα λανθασμένο και καταστροφικό ιδεολογικό προσανατολισμό και έτσι να τον αποσπάσουν από τα ζωτικά θεμελιώδη εσωτερικά προβλήματα του. Γι' αυτό και βλέπουμε τούτη δα την εικόνα: να ξεσηκώνεται πολλές φορές ο λαός και με τα όπλα ακόμα - όταν το μαχαίρι της πλουτοκρατικής ληστείας έφτανε στο κόκαλο - ενάντια στην απάνθρωπη απογύμνωση του, να μη μπορούν όμως τα λαϊκά αυτά ξεσπάσματα να κατασταλάξουν σε λίγο - πολύ ξεκαθαρισμένα δημοκρατικά - λαοκρατικά συμπεράσματα γιατί η ιδεολογία, που καταθλιπτικά κυριαρχούσε πάνω στο λαό και τη χώρα, ήταν η ιδεολογία της ουτοπίας της «Μεγάλης Ιδέας».

Έτσι οι εκμεταλλευτές του λαού, σε τελευταία ανάλυση, κατάφεραν πάντα να χαλιναγωγούν τα λαϊκά ξεσηκώματα και να τα εκμεταλλεύονται κιόλας, πότε η μια πότε η άλλη πλουτοκρατική κλίκα - για λογαριασμό τους. Ποιο το περιεχόμενο της «Μεγάλης Ιδέας»; Η «Μεγάλη Ιδέα» διακήρυττε ότι το νεοελληνικό έθνος και κράτος είναι ο κληρονόμος και συνεχιστής της αρχαίας Ελλάδας και του Βυζαντίου, ότι θεϊκόν προορισμό έχει να ξαναφτιάξει το αρχαίο μεγαλείο και τη βυζαντινή αυτοκρατορία με πρωτεύουσα την Πόλη και ότι ο ελληνικός λαός μόνον έτσι θα ευτυχήσει και θα ευημερήσει. Γι' αυτό και πρέπει παρ' όλους τους κόπους και τις θυσίες όλα να τα υποφέρει κι όλα να τα υποτάξει στην πραγματοποίηση του σκοπού αυτού. Αυτός είναι ο αστοτσιφλικάδικος νεοελληνικός μεγαλοϊδεατικός σωβινισμός και ιμπεριαλισμός.

Με την ιδεολογία αυτή καθυπόταξε η πλουτοκρατία το λαό. Τον λήστεψε και τον έγδυσε στ' όνομα της μελλοντικής απόλαυσης κι αμοιβής, τον αποσπούσε από την πραγματικότητα της εσωτερικής αθλιότητας του, τον μεθούσε με το όνειρο της κοσμοϊστορικής αποστολής του! Στο όνομα της αυριανής παντοδυναμίας του κατάφερνε να του κρύβει το καθημερινό ολοένα και πιο σφιχτό ξεπούλημα του στον ξένο, τους αδιάκοπους εθνικούς εξευτελισμούς, την ακατάπαυστη κατάπτωση και πισωδρόμηση του, που θα τον έφερναν στα τελευταία σκαλοπάτια του ευρωπαϊκού πολιτισμού! Η επιστημονικά και ιστορικά αθεμέλιωτη και ανεδαφική θεωρία και ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας» που ήθελε να εμφανίσει σα μια ενιαία ιστορική και κοινωνική συνέχεια τους χωριστούς και βασικά διαφορετικούς μεταξύ τους κοινωνικούς σχηματισμούς της αρχαιοελληνικής δουλοκρατίας, του βυζαντινού φεουδαρχισμού και του σύγχρονου νεοελληνικού έθνους, δέσποσε ηγεμονικά πάνω στο έθνος αυτό και το έφερε στην καταστροφή, στη γελοιοποίηση και στην κατάπτωση του 1897-1898. Εδώ κλείνουμε την ιστορική παρέθεση.

* *

Σ' αυτή την εποχή έγραψε ο Παλαμάς το «Δωδεκάλογο του Γύφτου». Δηλαδή σε μια εποχή που ο λαός βαριά αισθάνθηκε την ταπείνωση, τον εξευτελισμό και τις καινούργιες αλυσίδες και που τα πιο ξυπνημένα μυαλά του τόπου έψαχναν να τη νιώσουν και να τη εξηγήσουν πιο βαθιά. Η φαυλοκρατία πήγε να μπαλώσει τα πράγματα με εντυπωσιακά μέτρα, όπως λχ. η απομάκρυνση του διαδόχου και των πριγκίπων από το στρατό και κάτι τέτια, ενώ η πατριδοκαπηλεία πήγαινε να σκεπάσει με τον υστερισμό της το αίσχος του 1897-1898 και του ΔΟΕ. Στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου» καθρεπτίζεται όλη η αγανάχτηση και το ξεσήκωμα του ποιητή ενάντια στην εθνικιστική αρχαιοκαπηλεία και τη βυζαντινή αποτελμάτωση, ενάντια στους πατριδέμπορους αφανιστές, που στο όνομα της «λατρείας» και της συνέχισης των αρχαίων και βυζαντινών ξεπουλούσαν και κατάστρεφαν το έθνος. Μα ο ποιητής δε σταματά εδώ. Γκρεμίζοντας τα είδωλα και μαστιγώνοντας αλύπητα τους τυμβωρύχους σαλπίζει ένα καινούργιο, όχι εθνικιστικό μα λαϊκό, ξεσήκωμα για κάτι το καινούργιο και το άφταστο, που ξεπερνά ακόμα και τα τοπικά σύνορα και ανυψώνεται σε κάτι το πιο γενικό, σε κάτι το καθολικό, το διεθνιστικό. Και δεν είναι μονάχα αυτό. Ο ποιητής, όσο φυσικά του το επέτρεπαν οι κοινωνικές συνθήκες και το νεοελληνικά-ξετύλιγμα στα τέλη του περασμένου αιώνα, έψαξε να βρεί τις καινούργιες κοινωνικές δυνάμεις, ένα άλλο πρωτοποριακό ανθρώπινο υλικό, για να χτίσει μ' αυτό το καινούριο οικοδόμημα, που οραματίστηκε στο πονεμένο

και ξυπνημένο απ' τον εξευτελισμό μυαλό του. Η λυρική σκέψη στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου» δε στέκεται ήσυχη• περπατάει παραδέρνοντας και παίρνει τρόπους διαφορετικούς και πάει από της πικρής άρνησης τα πειράγματα και τα μοιρολόγια, στα θριαμβευτικά σαλπίσματα της πίστης κι από την αμφιβολία και το μηδενισμό, στο διαλάλημα της ενέργειας, της προκοπής, της αντρικιάς αγάπης, της πεποίθησης προς το ωραίο, κάτι που μέλλεται• «ο ήρωας μου χαλαστής και πλάστης, με την αράδα» (Πρόλογος, σελ.21).

Ο Παλαμάς δε λιβανίζει, μα χτυπά αμείλιχτα τους κάθε λογής εκμεταλλευτές πατριδέμπορους και όλο το οικοδόμημα τους και δείχνει στο έθνος έναν καινούργιο δρόμο.

Αυτού βρίσκεται η ανεχτίμητη αξία του «Δωδεκάλογου του Γύφτου», που στην πιο συγκεκριμένη ανάλυση του περνάμε τώρα.

Τι είναι ο «Δωδεκάλογος του Γύφτου»; Η ιστορία σε δώδεκα και ένα στερνό δεκατρείς λόγους ενός «Γύφτου», του ποιητή, που ξεκινά να γκρεμίσει όσα παλιά είναι άχρηστα, τα σκιάχτρα, τα μουχλιασμένα, που τόσες καταστροφές μαζέψανε και να χτίσει, πάνω στη βάση της ζωντανής πραγματικότητας, της γής, του ήλιου, της ζωής και με τη συμμετοχή των ζωντανών λαϊκών δυνάμεων κάτι το καινούργιο, το αληθινό, το ικανό να ξεσηκώσει ψηλά, σε νέες μεγαλύτερες κατακτήσεις, σ' έναν πιό ανώτερο πολιτισμό. «Κανένα πόθο ξεχωριστό δεν είχα να πάρω κύριο σκοπό του τραγουδιού μου το ζωγραφικό ξανάδοσμα μιας γύφτικης ζωής και πλάσης... Πρόφαση κι αφορμή τον ηύρα το Γύφτο για να ξεχύσω μ' εκείνον, μέσα σ' ένα τύπο ταιριαστό με την ψυχή μου, τις λαχτάρες μου τις διανοητικές• για να ξαναπώ κ' εγώ τη συγκίνηση του ανθρώπου (...) μπροστά σε κάποια προβλήματα της ζωής, την υποταγή του ή την εναντίωση• τη συγκίνηση του πολίτη και του μελετητή μπροστά σε κάποια επεισόδια της Ιστορίας του έθνους του» (Πρόλογος, σελ. 19-20). Πριν προχωρήσουμε πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι η ανάλυση αυτή θα στηριχτεί κυρίως πάνω στα ίδια τα λόγια του ποιητή. Κ' έτσι οι παρενθέσεις θάναι αναγκαστικά πολλές. Αυτό χρειάζεται τόσο για να δούμε το πραγματικό νόημα του βιβλίου μέσα στα ίδια τα λόγια του ποιητή, όσο και για να μπορέσει να κατατοπιστεί, όσο μπορεί πιο καλά και ο αναγνώστης που δε θα του είναι δυνατό να μελετήσει στο πρωτότυπο ολόκληρο το «Δωδεκάλογο του Γύφτου». Βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα του Γύφτου, που το ανταμώνουν αδιάκοπα σ' όλο το πέρασμα του, είναι η απόλυτη προσήλωση του στη ζωντανή πραγματικότητα, στις υλικές γήινες δυνάμεις, η άρνηση κάθε ψεύτικου, κάθε άρνηση της ζωής στο όνομα της προσήλωσης στα ξεφτισμένα και ξεθωριασμένα ιδανικά, σε φαντάσματα.

Με τρανταχερά σφυροκοπήματα γκρεμίζει ο Γύφτος την υποταγή και το δέσιμο στο νεκρό παρελθόν, που δεν αφήνει να ζήσουμε τη σημερινή ζωή, την τωρινή πραγματικότητα και να δημιουργήσουμε κάτι καινούργιο, πιο ισάξιο και ανώτερο απ' το παρελθόν αυτό. Ο σαρκασμός του είναι άφθαστος απέναντι στους μουμιολάτρες, που δηλητηριάζουν και πνίγουν τη ζωή. Μια πίστη έχει ο Γύφτος: μονάχα απ' τον αρραβώνα της φύσης με την επιστήμη μπορεί να βγει η αλήθεια. Το βασικό αυτό χαρακτηριστικό του έργου του το ξεχωρίζουμε και το τονίζουμε πρώτ' απ' όλα. Και επειδή αυτό έχει εξαιρετική σημασία, θα επιμείνουμε πάνω του ιδιαίτερα.

Ακόμα στον πρόλογο του ο ποιητής δηλώνει: «χίλιες χρυσές λιανοκάμωτες αλυσίδες με δένουνε με την πραγματικότητα».

Στο Λόγο τέταρτο, (ο Θάνατος των θεών), η ίδια θέση προβάλλει δυνατή και καθαρή:

«Ξένος έμεινα κι' ασκλάβωτος

από σέβας, δέηση, τάμα.

είμ' εγώ των άθεων ο προφήτης

κι η ζωή μου είναι το θάμα». (65)

Με τη φωτιά και το νερό καθαρίζει ο Γύφτος τις παλιές πληγές, τις παλιές αξίες, που κάποτε μπορεί να ζήσουν χάρη στην πρόληψη και την αμάθεια, μα που σήμερα πια δεν έχουνε καμιά πέραση, καμιά δικαίωση:

«Κι' έκραζες βραχνά, - το κράξιμο σου

δεν μπορώ να τ' απολησμονήσω

κι' έκραζες: «Φωτιά! Να κάψω την Παράδεισο!»

κι' έκραζες: «Νερό! Την Κόλαση να σβύσω!» (66)

Το πέρασμα του θεού τον αφήνει ατάραχο:

«Μεγαλόπρεπα περάσματα

των θεών που δεν πιστεύω

από σας πιο μεγαλόπρεπος,

γαληνά σας αγναντεύω». (66)

Και βλέποντας ότι οι θεοί οι αθάνατοι του κρύβουν τη ζωή, τους καίει για ν' αποχτήσει «φως και ζέσταμα»:

«Μεγαλόπρεπα τρεχάματα

των θεών των αθανάτων,

όπου κι όπως κι άν υπάρχουνε,

ω, εσείς, ίσκιοι φαντασμάτων,

ώ, της πλάνης γιγαντέματα,
θεοί εσείς, αλλοίμονό σας!
Απ' την ώρα που άλλος ο άνθρωπος
ξεκαβαλλικέψη εμπρός σας
και σταθή και δη πώς στέκεστε
σαν το δρυ και σαν τη φτέρη
και σταθή και δη πώς κρέμεστε απο το δικό του χέρι
και γρικώντας πως του κρύβετε
την αέρινη την όψη
κάποιων ουρανών ολόβαθων
πάρη και σας κόψη,
και τον ήλιο πως του κρύβετε
βλέποντας, και για ν' ανάψη
μια φωτιά για φως, για ζέσταμα
, πάρη και σας κάψη!» (67-68)

Μα ούτε και τους φοβάται, ούτε και τους λογαριάζει!

«Ούτε μιας στιγμής δε γνώρισα
για σε πόθο, φόβο, οργή•
ποιος χτυπάει το δε στοχάζεται
και ποιος τρέμει το δε ζη;» (68)

Δεν αρνιέται μονάχα τους θεούς ο Γύφτος. Με την ίδια ορμή πιάνει και ξετινάζει όλους εκείνους που διαστρεβλώνοντας και ευνουχίζοντας την αρχαιοελληνική κληρονομιά, αρνούνται, φοβούνται και κρύβουν το φως και τη ζωή και την κληρονομιά αυτήν την κάνουν ένα βαρύ φορτίο ακατανόητο για το λαό και συντριφτικό για τη χώρα μας.

Έτσι χαρακτηρίζει ο ποιητής τους διαφθορείς αυτούς της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς (Λόγος πέμπτος: «Ο θάνατος των αρχαίων»):

«Κοντοστέκουν και τρικλίζουν
' ασυνήθιστο σαν νάχουν
κάτω από τον ήλιο τέτοιο δρόμο-
και τα μέτωπα στα χέρια τους,
σάμπως από θάμπος κι από τρόμο.
Κ' έτσι παν και τους τρομάζουν
το φως του ήλιου, πέρα η θάλασσα,
τ' ακροούρανα, κι ο αέρας
κι ο ουρανός απάνω τους, και γύρω τους
η μεγάλη πλάση και η ζωή
και το παίξιμο της μέρας». (75)

Εδώ γίνεται απαραίτητη μια εξήγηση. Ο ποιητής δεν αρνιέται απόλυτα το μεγαλείο και την αξία της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς. Αυτό το ξεκαθαρίζει παστρικά και συχνά. Ο ποιητής μαστιγώνει αυτό που περασμένο πια για μας και σάπιο και ψεύτικο υπάρχει στην κληρονομιά αυτή και εκείνους που την παραμορφώνουν, γιατί στ' ονομά της θέλουν να θάψουν τη σημερινή αποστολή και το μέλλον ενός ολόκληρου λαού.

Μα δέχεται μ' ανοιχτή αγκαλιά όσα αληθινά μας προσφέρει η κληρονομιά αυτή:

«Είν' εδώ κλειστοί μεσ' στα κιβούρια
μεσ' στα τυλιγάδια είναι κρυμμένοι,
- για νεκρούς η πλάση ας μην τους κλαίη!
Ω οι πηγές οι αθόλωτες της Σκέψης,
οι ασυγγέφιαστοι της Τέχνης ουρανοί
οι Αθάνατοι κ' οι Ωραίοι» (78)

Μα ο ποιητής δεν σταματά αυτού. Καταλαβαίνει ότι η αρχαιοελληνική κληρονομιά δεν ανήκει μονάχα στο νεοελληνικό έθνος - ενώ αυτό ουσιαστικά υποστηρίζουν οι ρωμιοί αρχαιοκάπηλοι, συντρίβοντας έτσι κάτω απ' την ουτοπική προσήλωσή στην ψευτοαποστολή της συνέχισης του έργου των αρχαίων και των βυζαντινών, το σημερινό πραγματικό προορισμό του εργαζόμενου νεοελληνικού έθνους, πράγμα που μονάχα στους εκμεταλλευτές του λαού συμφέρει, και ευνουχίζοντας, στρεβλώνοντας την πραγματική παγκόσμια σημασία της κληρονομιάς αυτής- μα σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα.

«Τη στερνή πατρίδα τους την παρατάν

από φύσημα διωγμένοι ορμητικότατο,

Γύφτοι γίνονται κ' οι Εβραίοι

όμως πάντα, κι ερμοσπίτες, νικητές•

και του κόσμου γίνονται πολίτες

οι Αθάνατοι κ' οι Ωραίοι!» (79)

Ξεσηκώνεται ο ποιητής γιομάτος δίκαιη αγανάχτηση και ξεσκεπάζει όλους εκείνους, που θέλησαν να μπαλσαμώσουν και να μουμιοποιήσουν αυτό που ζωντανό και άξιο υπάρχει στο αρχαιοελληνικό πνεύμα, αυτούς που το πνεύμα αυτό το φυλακίζουν μέσα στα μπουντρούμια του μεσαιωνικού σκοταδισμού τους. Πόσο πιο σωστά και πιο ζωντανά νιώθει αυτός την αξία και τη λαμπρότητα του πνεύματος και πόσο κουρελιάζει τους ψευτοσοφούς σαβανωτές του!

«Και σπρωγμένοι ως εδώ πέρα

οι Αθάνατοι κι οι Ωραίοι

από ανέμους και φουρτούνες

και σεισμούς και χαλασμούς,

και караβοτσακισμένοι

και σκληρά κατατρεγμένοι

κι από ξένους και δικούς!

Και κρυφώνες ηύρανε και σκήτες,

μοναστήρια και κελλιά

κι ηύρανε παλάτια και σχολειά,
και δεν ηύρανε τον ήλιο
και τη λευτεριά,
και δέθηκαν κι αρρώστησαν
και χτίκιασαν τ' απολλώνια τα κορμιά
και γίνηκαν βρυκολάκοι και στοιχειά.
Βρήκαν κάτεργα και κάστρα
και μια πλάση ξένη, μια στενή
πλάση ξελογιάστρα.
Ορνια γίνανε μπαλσαμωμένα
λείψανα λυπητερά
και μαρμαρωμένα βασιλόπουλα,
η ζωή κ' η νιότη κ' η χαρά.
Γίνανε ή σαν άρρωστα λουλούδια
. τροπικά στα θερμοκήπια,
ή φυτρώσανε μαζί
με τα χόρτα που αγκαλιάζουνε τα ερείπια.
Ζήσανε κουλουριασμένοι
μέσ' στου δάσκαλου τα χέρια,
κι από κάτω απ' την κοντόφωτη ματιά
ζήσανε ζωή μέσ' στα δεφτέρια
ζήσανε ζωή μεσ' στη σκλαβιά
ζήσανε ζωή τυραννισμένη

και τους ηύρε μια λατρεία καταραμένη,
σαν τα βάσανα και σαν τα καταφρόνια
χίλια χρόνια, χίλια χρόνια!» (79-80).

Μα και το αρχαίο πνεύμα ξεσηκώνεται ενάντια στην τέτια μεταχείριση, που το κράτησε
μουχλιασμένο και θαμμένο ο Βυζαντινός μεσαιωνισμός και διακηρύχνει:

«Θα διαβούμε και στεριές και πέλαγα,

.....

Όπου πάμε, θάβρουμε πατρίδες

.....

Και πλανήτες με δικό μας φώς,

το δικό μας φως θα ρίζουμε

όπου θάμπωμα και βράδυασμα στη φύση•

κι ο ασκητής θα φιλιωθεί με τη ζωή

και το γάλα της χαράς ξανά θα πής νηστευτή,

κ' ένα κρασί θα σε μεθύση». (81-82)

Να πώς, με τα λόγια του ποιητή, το αρχαίο πνεύμα ονειρεύεται το ξεσκλάβωμα από τ'
αποπνιχτικό και μεσαιωνικό αντιδραστικό παπαδίστικο αγκάλιασμα, πώς βλέπει τους
«κακόσορτους σοφούς» και τους «στέρφους δασκάλους» και πώς οραματίζεται το
μέλλον:

«Μόλις βγούμε απ' αυτό δα το κοιμητήρι

προς το φως και στα τετράπλατα του αέρα,

σαν τα πρώτα θάβρουμε τα νειάτα,

κι έξω απ' τα στενά κιβοῦρια,

Καίσαρες κι Αλέξανδροι, θ' ανοίξουμε

με του Λόγου το σπαθί, τη στράτα,

Όλυμπων κορφές και Παρνασσών!
Κι απ' τη σκέψη κι απ' τα μέτρα μας
γίνοντ' άνθρωποι και Παρθενώνες•
πέρα ως πέρα στην ψυχή μια νεκρανάσταση!
Το μεγάλο Πάνα ολόχαροι
ξαναπροσκυνάν οι αιώνες
Κι οι κακόσορτοι σοφοί κι οι στερνοί
δάσκαλοι, που χρόνια και καιρούς
έτσι μας κρατούσανε σαβανωμένους
και μαζί μας πάνε σέρνοντας μας
άγια στερνολείψανα του χαμένου Γένους,
έτσι βλέποντας μας χρυσοπτερούγους
από μέσα από τα χέρια τους να φεύγουμε
σε αποθέωση που δεν θα ξαναγίνη,
θα πιστέψουν πως σαρκώθηκαν χρυσόνειρα
κι από της θεότης μας τ* αντίφεγγα
σαν ημίθεοι θα φαντάζουν ως κ' εκείνοι!» (82-83)

Μα ο ποιητής δεν το θέλει αυτό γιατί καταλαβαίνει ότι οι τέτιοι ψευτο-ημίθεοι εκμεταλλεζόμενοι τους «Αθάνατους και τους Ωραίους» σαν σύμβολα της σημερινής απόλυτης αξίας και άμεσης ζωντανής επικαιρότητας, αποτελούν θανάσιμο κίνδυνο για το έθνος. Γι' αυτό κι απαντάει, παρ' όλο που, καθώς είδαμε, δεν αρνιέται την τεράστια μα πάντοτε σχετικήν αξία (γιατί τίποτα δεν έχει γι' αυτόν την αξία της ζωής, της σημερινής πραγματικότητας του ήλιου) της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς!

«Κι αποκρίθηκε η ψυχή μου
και τους λέει
σάμπως να είταν ορθοστύλωτοι μπροστά μου

οι Αθάνατοι κ' οι Ωραίοι:

«Θα περάσετε από πάνω απ' τη θάλασσα του κόσμου,

σαν πνοή

μαλακώτατου μαΐστρου

που το πλάθει ως και το κύμα

κάνοντας το μιας παρθένας λυγερής κορμί.

• Μα στη θάλασσα του κόσμου,

κ' ύστερ' από σας, και πάντα

σαν εχτές

και σαν και τώρα, θα ξεσπάνε,

θα φιλιούνται και θα μάχονται

κι άλλοι χίλιοι άνεμοι, χίλιες

μπόρες και χιονιές.

Μα στη θάλασσα του κόσμου

ξανά ο Μάης, που σας γέννησε

δεν θάρθη.

Αύρες είστε διαβατάρικες-

την αιώνια πολυτάραχη,

σαν και πρώτα, θα τη δέρνη

κάθε ανεμική.

Τι κι αν είστε σεις αθάνατοι;

Τη ζωή την ολοζώντανη

για φορά

τήνε ζήσατε σαν πλάσματα
με τ' ακέρια σας κορμιά
στης μακαρισμένης της πατρίδας σας
τον αέρα και τον ήλιο•
άλλος αέρας τώρα κι άλλος ήλιος
για σας πια• και ποτέ πια
δεν θα ξαναζείτε τη ζωή σας
ξωτικά!» (83-84).

Έτσι ο ποιητής παστρικά και ντόμπρα ξοφλεί με τα παλιά, που οι αρχαιοκάπηλοι θέλουν να τα κρατούν χαλινάρι και αγκωνάρια ασήκωτα σε βλάβη της σημερινής μας ζωής κι αποστολής:

«Μα η Ελλάδα, μια και αγύριστη
πάει, και να την κλαίς!
Κι όποιος δούλος σας θα γίνη
και σας πάρη καταπόδι,
ή ένας μόνος, ή όλο γένος,
θα σβυστή με σας! (84-85)

Η νεκρή προσήλωση στα παλιά οδηγεί στο χαμό ολόκληρου του έθνους, όπως τόφερε στο γκρεμό και στα 1897-1898.

Ο ποιητής καταδικάζει αλύπητα όλη τη νεοελληνική ύστερ' από το 1821 εξέλιξη, που θέλησε το λαό δούλο των περασμένων, για να εξυπηρετηθούν έτσι όλα τ' αντιλαϊκά πλουτοκρατικά συμφέροντα και εμπόδισε τη λαϊκή πρόοδο και ανόρθωση.

Κι όπως είδαμε κι αλλού, ο ποιητής δεν σταματά στην άρνηση. Δεν τον ικανοποιεί μονάχα το γκρέμισμα. Στον τόπο αυτουνού που χαλά, μας δίνει μια καινούργια θέση, όπου ξεκαθαρίζει την ανάγκη της ζωντανής δημιουργίας, επεξεργασίας, αναπροσαρμογής και κατανόησης της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς• έτσι που να μη μας σταθεί εμπόδιο στο δρόμο μας, μα ενισχυτής και βοηθός. Απ' την κληρονομιά αυτή πρέπει να πάρουμε αυτό που και σήμερα μέσα στις σύγχρονες συνθήκες διατηρεί κάποια αξία, νόημα,

σημασία, μικρή είτε μεγάλη. Σε καμιά όμως περίπτωση δεν μπορεί νάναι το κύριο και βασικό, μα μονάχα το δευτερεύον και βοηθητικό στο τωρινό μας ξετύλιγμα:

«Και μονάχα όποιος μαζύ σας
δεν θα χάση τον εαυτό του
και θα κόψη μόνο απ' τα άνθια σας
για να στεφάνωση τα μαλλιά του
-μόνο εκείνος εδώ κάτου
στολισμένος θα τραβήξη σα γαμπρός,
θα τραβήξη στολισμένος με τη χάρη σας,
θα τραβήξη εμπρός!» (85)

Απ' την πλούσια και κολοσιαία αρχαιοελληνική κληρονομιά (όπως κι απ' όλη την κληρονομιά του παλιού πολιτισμού, πού-ναι ο πρόδρομος κι ο φυσικός πατέρας όλης της κατοπινής πανανθρώπινης εξέλιξης και δημιουργίας), πρέπει να πάρουμε εκείνο, που στέκει επιστημονικά και βοηθάει στο παραπέρα ξεσήκωμα μας. Όλα τάλλα θέλουνε — φυλάγοντας τα, βέβαια, σαν αρχαιολογικό θησαυρό και σαν κομμάτι άσβυστο της ιστορίας της ανθρωπότητας — ξεκαθάρισμα και αποστράτευση από τη σημερινή ενεργό λαϊκή-κοινωνική δράση. Πόσο όμορφα το ξεκαθαρίζει αυτό ο ποιητής:

«Οι Αθάνατοι κι οι Ωραίοι θα βοηθήσετε
των Εθνών τη στράτα,
μα οι Αθάνατοι κ' οι Ωραίοι δεν θα δώστε
πόδια στα έθνη και φτερά και νειάτα'
πόδια και φτερά είναι των εθνών,
τα^'τερά, τα πόδια και τα νειάτα•
οι Αθάνατοι κ' οι Ωραίοι θα βοηθήσετε
των Εθνών τη στράτα,
σαν τ' αστέρι πώχει σβυστεί
μα ορφανό το φως του ακόμα περπατάει

μέσ' στ' απέραντα κι αχνοφωτάει

τον ακούραστο νυχτοταξιδευτή...

Δεν φοβάμαι εγω από Τούρκο,

και τ' αρπάγια δεν με πιάνουν

της σκλαβιάς

ούτ' η Ελλάδα σας θαμπώνει με,

το λιβάνι δε με μέθυσε

καμιάς δόξας περασμένης

και λατρείας καμιάς.

Κάνα πάπυρο κι αν εύρω,

τόνε καίω για να πετύχω

ζέστα ή φως

.....

Είτε μουσική είτε λάμψη

είστ" ενός χαμένου διάβα,

μια πνοή•

ω φαντάσματα πεντάμορφα

είμ' ο ακέραιος, είμ' η αλήθεια,

είμ' εγώ τα δυο τ' αχώριστα•

σάρκα και ψυχή!» (86-87).

Πόσο θετικός και γερός προβάλλει εδώ ο ποιητής, που μ' όλες του τις δυνάμεις διακηρύχνει την προσήλωση του στη σημερινή αποστολή του λαού, στα σημερινά ανθρώπινα ιδανικά, στη ζωντανή πραγματικότητα που καίει τον πάπυρο για ν' αποχτήσει ζέστα και φως και που διαλαλεί στα πέρατα την πίστη του στα δυο τ' αχώριστα, τη σάρκα και την ψυχή, π ο ύ-ναι η αλήθεια! Και πόσο μικροί φαίνονται όλοι εκείνοι, εχθροί και «φίλοι», που μ' όλα τα μέσα βάλθηκαν να τότε παραμορφώσουν για να μας τον

παρουσιάσουνε δούλο σε ψεύτικα ιδανικά, που τόσο αυτός πολεμά και τσακίζει. Όμως ο ποιητής, πολύ περισσότερο απ' την αρχαιοελληνική κληρονομιά δε μπορεί ν' αγνοήσει το βυζαντινό μεσαιωνισμό, που για πιο αντιδραστική εκδήλωση του είχε τη φαναριώτικη παπαδοκρατία. Το Βυζάντιο μας δίνει την εικόνα της πιο ολοκληρωτικής, θα μπορούσε να πει κανείς, κατάπτωσης πούχε να μας επιδείξει η ιστορία. Και όμως, αυτούς που ούτε τον εαυτό τους δε μπόρεσαν να σώσουν, θέλουν να μας τους παρουσιάσουν σαν τους πρωτεργάτες της Αναγέννησης και σαν παράδειγμα, που εμείς σήμερα πρέπει ν' ακολουθήσουμε και να συνεχίσουμε. Αν πιστέψουμε σ' αυτό, τότε πρέπει μονάχα τη μοίρα μας να κλαίμε. Ο βυζαντινός φαναριωτισμός κατάστρεψε όσα μπόρεσε από τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό, γιατί βρισκόταν σε βασική αντίθεση μ' αυτόν και ήρθε και σ' ανοιχτή σύγκρουση μαζί του. Με τους μισθοφόρους του έπνιγε κ' εξόντωνε τα εκατομμύρια των αγροτών της αυτοκρατορίας και έφτασε, χάρις στην εσωτερική αναπότρεπτη σαπίλα και αποσύνθεση του, στην πιο εξευτελιστική κατάπτωση. Όστε αυτουνού το παράδειγμα πρέπει ν' ακολουθήσουμε; Και όμως τίποτε το καλύτερο δεν έχει να μας υποδείξει ο πλουτοκρατικός νεοελληνικός σωβινισμός και οι θεωρητικές κορυφές του!

Την κατάντια του Βυζαντίου στις παραμονές της άλωσης, μας τη ζωγραφίζει ανυπέμβλητα ο ποιητής (Λόγος πρώτος: Ο Ερχομός):

«Και ήταν οι καιροί που η Πόλη

πόρνη σε μετάνοιες ξενυχτούσε,

και τα χέρια της δεμένα τα κρατούσε,

και καρτέραγ' ένα μακελάρη.

..... Και καρτέραγε τον Τούρκο να την πάρη» (35-36)

Την κατάρρευση του Βυζαντίου την προκάλεσαν οι ίδιοι οι άρχοντες του. Και ο ποιητής γι' αυτό δε θέλει ν' αφήσει αξεκαθάριστο το ζήτημα της σημασίας για μας τους νεοέλληνες της βυζαντινής κληρονομιάς, χριστιανικής και μη, που στα χέρια των πατριδοκάπηλων είναι το δεύτερο γερό ατού για την εξαπάτηση και υποδούλωση σήμερα του λαού. Αρνιέται και σ' αυτή το δικαίωμα της ζωής γιατί στέκει έξω από τη σημερινή καινούργια ζωή, το δικαίωμα να καθορίζονται απ' αυτήν και να εξαρτώνται απ' αυτήν οι σημερινοί μας δρόμοι (Λόγος έκτος: Γύρω σε μια φωτιά):

Έλληνες χριστανομάχοι

και πολύθεοι, στερνολείψανα

διαλεχτά και μετρημένα,

και του Ναζωραίου εσείς πιστοί,

πλήθια από το ράσο οδηγημένα,
κράχτε, φωτοκαύτε κι αφορίστε,
όλοι ειδωλολάτρες είστε!
Και κανείς σας και κανείς,
και σοφίας κι αν είναι θάμα και τιμής,
απ' τον ήλιο της ζωής δεν την παίρνει
την αχτίδα που το φως του φέρνει. (94)

Και αποχτούνε επικαιρότητα τα λόγια του ποιητή στον καλόγερο (την παπαδοκρατία),
που φαντάστηκε πως με τη φωτιά θα μπορούσε να εξοντώσει την αλήθεια, που σκόρπαγε
και διάλυε τα ζοφερά σκοτάδια του:

¶ναβε φωτιές, καλόγερε,
κάψε, κάψε, στα χαμένα καις•
απ' τη στάχτη της φωτιάς σου
της Ιδέας ο χρυσοαητός
τις φτερούγες του τεντώνει πιο πλατειές
προς τα ύψη, προς το φως. (95)

Δεν τον ικανοποιεί όμως τον ποιητή ούτε ο εθνικός (πολυθεϊστής) φιλόσοφος:

Κ' εσύ πλάθε και ξανάπλαθε, φιλόσοφε,
την πολύθητη λατρεία,
πάρε απ' τους αρχαίους τα ονόματα,
πάρε απ' τους Χαλδαίους τα μυστήρια
όλα σου τα πλάσματα, του κάκου!
Και το χτίσμα σου δεν είναι παρά μνήμα,
κι ας είναι άσπρο και μεγάλο και σεμνό.

Κι ότι απάνω του αργοσιέται

σάμπως να είναι ζωντανό,

ο ίσκιος είναι δέντρου ή βρυκολάκου. (95-96)

Η σκέψη του Γύφτου-ποιητή και πάλι ξεπροβάλλει λαμπικαρισμένη και καθάρια. Τοποθετεί δίπλα το φιλόσοφο και τον καλόγερο εκπρόσωπο του βυζαντινού μεσαίωνα. Δεν τους παρουσιάζει σαν φίλους, μα σαν οχτρούς, όπως και είναι στην πραγματικότητα. Όμως ούτε ο ένας κάνει, ούτε ο άλλος. Αν τους τοποθετεί κοντά - κοντά, υπογραμμίζοντας τις αντιθέσεις τους, είναι για να τους κρίνει καλύτερα. Και η κρίση του καταδικάζει κι αποτελειώνει και τους δυο. Ούτε ο ένας, ούτε ο άλλος, ούτε και οι δυο μαζί, δε μπορούν να σταθούν σα ζωντανά σύμβολα και κοινωνικά κίνητρα στο νεοελληνικό ξετύλιγμα, όπως μας τους επέβαλε και θέλει να τους διατηρήσει η πλουτοκρατική αντίδραση, που, φυσικά, δεν καταλαβαίνει το τερατώδες της προσπάθειας της να εμφανίσει σαν ένα ενιαίο και αρμονικό σύνολο το αρχαιοελληνικό θαύμα και το βυζαντινό μεσαιωνισμό, που αποτέλεσε, την απόλυτη άρνηση και ακατανόησία του πρώτου. Φυσικά, από μια τέτοια «παρά φύση» ένωση δεν μπορούσε παρά να ξεπροβάλλει το νεοελληνικό αστοτσιφλικιάδικο ιδεολογικό και πνευματικό τερατούργημα:

Κάποιο αγνάρι κι αν ξανοίξης, ω καλόγερε,

που θυμίζει σου το διάβα κάποιου Ολύμπιου,

, κάποιον ήχο, σαν από Σειρήνα,

κι αν ακούσης, φοβερίζεις με την κόλαση*

και στ' αρχαία χαλάσματα κι αν ίσως

κρίνα ανθίσουν, ξερριζώνεις τα κ' εκείνα (96)

Μα και συ χριστιανομάχε αντάρτη,

τι αγωνίζεσαι με πείσμα να γυρίσης

την αγύριστη πασίχαρη λατρεία,

και καταφρονάς τα πάντα γύρω σου .

καί'με αρχαίους ρυθμούς υμνολογάς

τους θεούς σου και με απόκρυφα βιβλία;

Αγωνίζεσαι του κάκου. ¶λλοι καιροί

κι άλλη γνώμη σ' άλλη γλώσσα μ' άλλα ονόματα, (97)

Και οι δυο στέκουν έξω απο την πραγματικότητα μας, γι' αυτό και η κάθε δραστηριότητα που απευθύνεται στο ξαναζωντά-νεμα του παλιού και περασμένου δεν εκπροσωπεί παρά μονάχα την αντίδραση και την πισωδρόμηση. Για τον ποιητή όμως, με την άρνηση αυτών και των δυο, δε δημιουργείται αδιέξοδο. Βλέπει και δείχνει το σωστό δρόμο, βασισμένο στη ζωή:

Θάρθει μέρα, και θα δώστε τα χέρια σας,

Εθνικοί και Γαλιλαίοι, ανοιχτομάτες,

ποτισμένοι το βοτάνι της ζωής

τα φαντάσματα θα δείτε σαν φαντάσματα

και θ' απλώσετε τα χέρια, απ' όσα ζουν

να κρατήσετε και σεις! (97)

Βλέπουμε πόσο καθαρά δημιουργεί ο ποιητής την καινούργια θέση των αλληλοσυγκρουόμενων παλιών. Αρνείται και τα δυο και στη θέση τους τοποθετεί κάτι καινούργιο, ζωντανό. Οι «ανοιχτομάτες» λαϊκές μάζες συμφιλιώνονται, διώχνουν τα φαντάσματα και ποτίζονται από το βοτάνι της ζωής. Έτσι θα μεγαλοουργήσουν. Κι έτσι θα γκρεμοτσακίσουν και το αντιδραστικό αντιλαϊκό κατασκευάσμα που λέγει ότι η «μοίρα των Ελλήνων (ποιών Ελλήνων;) τόχει πάντα ν' αλληλοτρώνονται, ν' αλληλοσπαράζονται και να χάνονται». Η αλήθεια είναι ότι τον αλληλοσπαραγμό αυτόν πάντα, και πριν και τώρα, σ' όλους τους κοινωνικούς σχηματισμούς, που τους δίνουν τόνομα «Ελληνικοί», απ' την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, τότε δημιούργησε και τον έθρεψε η αχορτασιά των λογής-λογής αφεντάδων-εκμεταλλευτών και ότι μονάχα πάνω σε μια λαϊκή αντιπλουτο-κρατική βάση μπορούν οι Εθνικοί και οι Γαλιλαίοι, δηλαδή ο λαός, να δώσουν τα χέρια και να δημιουργήσουν αδελφωμένα.

Ο ποιητής ξέρει πού υπάρχουν οι «ανοιχτομάτες» δημιουργοί των καινούργιων. Ξέρει πού να τους βρει:

Κ' ηύρα στα θρακιώτικα βουνά

κι ηύρα στις κορφές της Ήπειρος

κι έθρεψα την πείνα μου τη λάμια

κι ηύρα σαν πρωτάρη ένα λαό,

και κυλούσε απ' τις κλεισούρες κι από τους ζυγούς

με τα φουσκωτά ποτάμια.

Δεν τα ξαίρει τα βιβλία, και είν' ακράταγος,

και τ' αγάλματα δεν έχει των πολύθων,

στα ταμπούρια τάχει τα σκολειά,

κι έχει γνώμη, κι έχει δύναμη και θέλει•

τα λεβέντικα τραγούδια του τα ζη

κι ο ίδιος είναι σαν αγάλματα θεϊκά (98-99)

Σ' αυτό το λαό, που δημιούργησε το 1821 και που τα παιδιά του «θα πλάσουνε βασίλεια, του ήλιου ταίρια», πρώτ' απ' όλα σ' αυτόν έχει εμπιστοσύνη ο ποιητής και τον αντιπαραθέτει στους μεγαλόσχημους κοτζαμπάσηδες και φαναριώτες εκμεταλλευτές του

Και τους τρέμουνε των κάμπων οι κιοτήδες,

και με ονόματα τους κράζουν πονηρά

κλέφτες κι απελάτες και προδότες,

τους μισούν οι βασιλιάδες, κι όλοι οι τύραννοι,

κ' είναι, μέσα στους σκυφτούς, τα παληκάρια,

κ' είναι, μέσ' στους κοιμισμένους, οι στρατιώτες.

.....

Ό,τι πολεμάτε για ν' αδράξετε

μ' ενός άδειου λόγου ορμή,

το ζητάνε αυτοί με τ' άρματα στα χέρια,

και δε σκύβουνε γυρτούς βωμούς να ορθώσουν,

κ' είναι σαν πατέρες των παιδιών

. που θα πλάσουνε βασίλεια, του ήλιου ταίρια. (99)

Μέσα στο λαό αυτό ο ποιητής ξεχωρίζει τις φατρίες των αφεντάδων που θα τους σαρώσει ο βουνίσιος, ο ζωντανός λαϊκός σίφουνας:

Πολεμάτε, θα περάσετε γοργά,
ζωντανόνεκροι, πόλυθροι, χριστιανοί,
των ειδώλιν ω προσκυνητάδες,
από σπάρτα ευωδιαστές κι απ' αγριοθύμαρα
θα φυσήξουν οι βουνίσιας οι πνοές
και θα σβύσουν οι ευκολόσβυστες λαμπάδες (99-100)

Ως εδώ η ανάλυση του «Δωδεκάλογου του Γύφτου» αποβλέπει στο ν' αποδείξει με ατράνταχη πειστικότητα —γι' αυτό και κάνουμε κατάχρηση από παραθέσεις του κειμένου— ότι ο ποιητής και με τα δυο του πόδια στέκεται στέρεα στο χώμα της σημερινής ζωντανής πραγματικότητας, ότι αρνιέται και χτυπά αλύπητα τα φαντάσματα του παρελθόντος κι ότι πιστεύει βαθιά κ' αδιάσειστα πως το εργαζόμενο έθνος, μονάχα όταν στηριχθεί στις ίδιες του δυνάμεις και στα πραγματικά συγκεκριμένα και ζωντανά δεδομένα της τωρινής του εξέλιξης, θα μπορέσει να τραβήξει μπροστά και να πλάσει «βασιλεία, του ήλιου ταίρια». Όλα όσα του αντιστέκονται στο πέρασμα του αυτό, ο ποιητής τα γκρεμίζει και χτυπά αμείλιχτα την κάθε αντίδραση και πισωδρόμηση. Για να γενικέψουμε το συμπέρασμα μας αυτό και για να το επεκτείνουμε στο σύνολο των φιλοσοφικών και κοινωνικοϊστορικών πεποιθήσεων και κατευθύνσεων του ποιητή, όπως τουλάχιστον αναπτύσσονται στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου», θα επιμείνουμε λίγο ακόμα στο σημείο αυτό. Με κάνα τρόπο δε θέλει ο ποιητής να ξεκολλήσει απ' το χώμα της ζωντανής πραγματικότητας. Βρίσκει πολλούς τρόπους να το διακηρύξει αυτό (Λόγος όγδοος: Προφητικός):

Και θαρθή μια μέρα, μαύρη μέρα
κ' η ψυχή σου, ω πολιτεία,
θα κατασταλάξει πέρα, πέρα
στην καμαρωμένη γη,
στου ήλιου τη χαρά, στ' Απρίλη τον αέρα (138)

Το δημιουργικό-μαγικό βιολί του, το παίρνει κι αυτό απ' τη γη, γιατί φυτρώνει απ' αυτή και απ' αυτή παίρνει τη δύναμη του (Λόγος ένατος: Το Βιολί):

κάτι αγναντεύω κατά γης, μισοθαμένο μέσ' στο χώμα, και που ξμύτιζε απ' το χώμα,
σκύβω και βρίσκω ένα βιολί, (145)

Όλα όσα χτίζει και δημιουργεί, όλα τα στηρίζει στο ίδιο ακατάλυτο θεμέλιο (Λόγος ενδέκατος: Το παραμύθι του αδάκρυτου):

Στης καλής μου τα σπλάχνα σαλεύει

μιας χλιόζωης ο σπόρος ζωής.

Είμαι η σάλπιγγα εγώ μιας ανάστασης,

κ' είμαι η σκάλα που αρχίζει από τη γης. (181)

Απ' την ίδια πηγή αντλεί ο ποιητής όλη τη δύναμη του (Λόγος δωδέκατος: Κόσμος):

Μέσ' στις Γης τα σπλάχνα οι ρίζες μας

τον αδρό χυμό τον παίρνουν

ίσια ολόισ' απ' τα μαστάρια

της Μητέρας Γης, και φέρνουν

ίσια προς εμάς τα λόγια της-

κι όσα θα σου πούμε εμείς

είναι μοίρα κ' ιστορία

και παράδοση της γης. (185)

Και μονάχα στη γη και στη φύση μπορεί να σταθεί μια (σύμφωνα πάντα με τον ποιητή-Γύφτο) πραγματική κι αληθινή κι επιστημονική δημιουργία. Όποιος της γκρεμίζει τον ψεύτικο «Όλυμπο» των-αρχαίων θεών και φωνάζει «Γιούχα Όλυμποι απ' αγνούς!» και στη θέση του υψώνει το δεύτερο Όλυμπο (τη Φύση) και τρίτον Όλυμπο (την Επιστήμη) και από το ταίριασμα, τον αρραβώνα αυτόν «της καρδιάς σου και του νου σου» (της Επιστήμης), «με τα πάντα της ζωής» (της Φύσης) θα βρεις, άνθρωπε, την αλήθεια. Με μian υπέροχη διαύγεια και ακατανίκητη δύναμη στερεώνει εδώ ο ποιητής το μοναδικό δυνατό βάθρο για μια πανανθρώπινη πρόοδο και μεγαλουργία για τη ζωή, πούναι το μόνο «όνειρο»:

Κι έμαθε της γης το μάθημα,

κι έσβυσε ο παλιός καϋμός.

Όλυμπου δεύτερου πλάστης

έγινε και λειτουργός.

Μια είν' η Φύση, με όσα ονόματα!
Πάει του πρώτου Όλυμπου η νειότη-
με το δεύτερο πιο απάνου,
πιο αξεχώριστη η θεότη.

.....

Πέρα, απάνου από τα όνειρα
το βιολί σου μας τραβά-
με τη μάνα Γη μας δένουν
βαθιά οι ρίζες μας, βαθιά.
Και παράτησε τα ονείρατα,
γύρε, βάλε αυτί στη Φύση,
παραμάντεμα το ρόδο,
Σίβυλλα το κυπαρίσσι!
Σκληρά χτύπα την τη χίμαιρα,
τ' όνειρο είν' η ζωή•
στο βιολί σου ας αρμονίσει
την αλήθεια η μουσική.
Πού είν'* η αλήθεια; μην πλανάν εσέ
βαθιονόητα λόγια τάχα•
την πηγή της δεν την βρίσκεις
μέσα σου, Ήνθρωπε, μονάχα.
Θα τη βρης παντού στο ταίριασμα
—ω αρραβώνας λυτρωτής—

της καρδιάς σου και του νου σου
με τα πάντα της ζωής.

Ύψωσες τον τρίτο εσύ Όλυμπο,
βάλε εκεί την επιστήμη,
μόνη υπάρχει, αγέλαστη είναι!

Ποιο χαμόγελο, ποιο ασήμι,
ποιο χρυσάφι σαν την όψη της;

Γιούχα Όλυμπε απ' αγνούς (186-188)

Συνοψίζοντας εδώ τη μέχρι τώρα ανάλυση, μπορούμε δίχως κανένα δισταγμό να καταλήξουμε στο πρώτο μας βασικό συμπέρασμα σχετικά με την παλαμική δημιουργία. Όπως μας εμφανίζεται απ' το πιο ολοκληρωμένο, και το πιο θεμελιακό έργο του, το «Δωδεκάλογο του Γύφτου», φιλοσοφία του Παλαμά, νυστέρι που ανατομεί και εξετάζει την ιστορία και την κοινωνία, είναι η υλιστική αντίληψη, ο υλισμός. Βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στα δεδομένα που του δίνει η αντικειμενική πραγματικότητα, αποκρούει κάθε στοιχείο υπερφυσικό, που στέκεται έξω από την πραγματικότητα, κάθε ιδεαλισμό. Βάζει τη φύση πάνω απ' όλα, σαν αρχή για όλα και δέχεται τη διαλεκτική ενότητα της ύλης και του πνεύματος.

«Είμ' εγώ τα δυο τ' αχώριστα,
σάρκα και ψυχή»! (87)

«Μια είν' η φύση μ' όσα ονόματα»! (186)

Την αλήθεια άνθρωπε:

«Θα τη βρης παντού στο ταίριασμα

της καρδιάς σου και του νου σου

με τα πάντα της ζωής». (188)

Η υλιστική κοσμοθεωρία του Παλαμά, έτσι όπως ξεπηδάει καθαρή και ξάστερη απ' το «Δωδεκάλογο του Γύφτου», δεν επιδέχεται καμιά αμφισβήτηση. Έτσι μονάχα μπορούμε να εξηγήσουμε και τη δύναμη του έργου του αυτού. Βέβαια το έργο του Παλαμά, που αναλύσαμε εδώ, δεν είναι δοκίμιο φιλοσοφικό μα ποίημα. Ούτε ο Παλαμάς είναι

φιλόσοφος τόσο, όσο είναι ποιητής. Γι* αυτό και δε μπορούμε να ζητάμε εδώ απ' αυτόν ολοκληρωμένη και με πλέρια συνέπεια υλιστική κοσμοαντίληψη. Ακόμα θα μπορούσε κανένας να ξεχωρίσει και να τονίσει έναν αυθορμητισμό και μια ακατασταλασιά στο φιλοσοφικό νόημα του «Δωδεκάλογου του Γύφτου». Αυτό όμως δε μας εμποδίζει διόλου να δούμε ποιο είναι βασικά το φιλοσοφικό του σύστημα, να καθορίσουμε τη φιλοσοφική του συνείδηση με τα στοιχεία που ο ίδιος μας δίνει. Και η τέτια αποκατάσταση —είναι η κυριολεξία— του Παλαμά, τουλάχιστον όπως μας εμφανίζεται απ' το «Δωδεκάλογο του Γύφτου», έχει τεράστια κοινωνική σημασία, γιατί εξοπλίζει το λαό στους αγώνες του και κάνει τον Παλαμά, το μεγαλύτερο σύγχρονο ποιητή μας, όχι στυλοβάτη της αντίδρασης, μα σύμμαχο του εργαζόμενου έθνους, που με το έργο του δείχνει το δρόμο της απολύτρωσης από την ιδεολογική δουλεία στην αρχαιοκαπηλεία, τα βυζαντινά σκοτάδια και το μεγαλοϊδεάτικο σωβινισμό που αποτελεί βασικό συστατικό στο όλο έργο της πλουτοκρατικής οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής υποδούλωσης του και του εθνικού εξευτελισμού του. Με το έργο του αυτό ο Παλαμάς αποχτάει υψηλούς τίτλους λαϊκότητας, που τίποτα δε μπορεί να σβήσει είτε να λερώσει.

Δεύτερο βασικό χαρακτηριστικό της παλαμικής δημιουργίας, όπως ξεφανερώνεται στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου», που αναλύουμε εδώ, είναι ότι ο ποιητής δε δένεται πουθενά, όλα τα βλέπει στην κίνηση τους, στο γέννημα τους, στο ωρίμασμά τους και το χαμό τους, πάντα στο παλιό βλέπει το σπόρο του καινούργιου, τίποτε δεν είναι ικανό να τόνε κρατήσει προσηλωμένο μοιρολατρικά στο παρελθόν, στο θάνατο και στο χαμό βλέπει την αρχή μιας καινούργιας ζωής. Στο ξετύλιγμα της φύσης και της κοινωνίας δε δέχεται φραγμούς, γιατί ξέρει πως κάθε εμπόδιο, όσο στερεό και καλοφτιαγμένο κι αν είναι, στο τέλος θα παραμεριστεί και θα γκρεμιστεί, για να παραχωρήσει τη θέση του στις καινούργιες δυνάμεις, που ξεπροβάλλουν και καταχτούν με την ορμή τους το δικαίωμα και τη θέση τους στη ζωή. Η μεθοδολογία του Παλαμά στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου» είναι διαλεκτική. Υλιστική βάση και διαλεκτική μέθοδο, αυτή είναι η ακατανίκητη δύναμη του ποιητή, που του επιτρέπει τόσο σταθερά και θαραλέα να ξεκαθαρίζει επιστημονικά το παρελθόν, να νιώθει βαθιά το παρόν και να καθορίζει τους μελλοντικούς δρόμους της λαϊκής εξέλιξης. Αυτό κάνει τον Παλαμά του «Δωδεκάλογου του Γύφτου» ένα από τα πιο φωτισμένα μυαλά του τόπου μας και όχι μονάχα «ποιητή του πάθους», ρομαντικό κ.λπ., όπως τότε θέλει η κριτική της αντίδρασης, που με όλα τα μέσα πάει να σκεπάσει και να κρύψει την κοινωνική και φιλοσοφική πλευρά του έργου του, που είναι και η πιο σημαντική και η πιο πολύτιμη για το λαό. Στην ανάλυση του δεύτερου αυτού βασικού χαρακτηριστικού θα προχωρήσουμε τώρα, εξακολουθώντας να κάνουμε «κατάχρηση» παραθέσεων και καταφεύγοντας και σε επαναλήψεις ακόμα, όταν χρειάζεται.

Ο ποιητής τραβά λεύτερα στο δρόμο του και τον προορισμό του. (Λόγος Πρώτος: Ο ερχομός):

Ούτε σπίτια, ούτε καλύβια

δε σου πόδισαν ποτέ,

δε σου κάρφωσαν το δρόμο

τον παντοτινό, τον ανεμπόδιστο, (39)

Τίποτα, πουθενά δεν τον κρατά καρφωμένο και ταξιδεύει σ' ένα ατέλειωτο πέλαγο, τη Φύση:

Και δεν είναι ο Γύφτος του σπιτιού ραγιάς,

και το σπίτι έχει φτερούγια σαν εμάς,

και το σπίτι ακολουθάει,

και είν' αυτό πιστό,

στον αφέντη, όχι εκείνος προς αυτό...

Κ' εγώ λέω σ' εσάς ανάμεσα,

στους ξεχωριστούς ξεχωριστός:

ούτε σπίτια, ούτε καλύβια, ούτε τσαντήρια•

στο μεγάλο αφεντοπάλατο της πλάσης

μια μονάκριβη σκεπή μου° ο ουρανός! (40)

Καθαρά ξεχωρίζει ο ποιητής έναν από τους βασικούς νόμους της εξέλιξης στη φύση και την κοινωνία, το νόμο της ενότητας των αντιθέσεων, που από τη σύγκρουση τους αποκατασταίεται κάθε φορά και πάλι η ενότητα τους σε μια ανώτερη βαθμίδα και με διαφορετικό τώρα περιεχόμενο:

Κ' έτσι στα πανάλαφρα,

στα πανύψηλα έτσι εγώ ήμουν,

μέσα στους ξεχωριστούς

ο ξεχωριστός εγώ ήμουν,

όλα μέσα μου τα νειάτα

κι όλα τα γεράματα

και τους σπόρους και τις μήτρες

κλειώντας αξεχώριστα! (41)

Τον ίδιο νόμο τότε ξεχωρίζει ο ποιητής με άλλα λόγια και σε διαφορετικά μέρη:

«Μέσ' στο νέο κορμί μου ολάσβυστη

η παντοτινή ψυχή μου ανάβει» (44)

....

Είμ' εγώ τα δυο τ' αχώριστα,

σάρκα και ψυχή! (87)

Και σ' άλλο μέρος λέει ο ποιητής στον άνθρωπο, όπως το ξανάδαμε πιο πάνω, ότι την Αλήθεια:

Θα τη βρης παντού στο ταίριασμα

—ω αρραβώνας λυτρωτής!—

της καρδιάς σου και του νου σου

με τα πάντα της ζωής. (188)

Είναι λοιπόν ολοφάνερο ότι ο ποιητής παραδέχεται την ενότητα αυτή των αντιθέσεων (σάρκας και ψυχής, πνεύματος και ύλης), ότι η παντοτινή ψυχή του (η ύλη) αναδημιουργείται πάντα κατά ένα καινούργιο τρόπο, και ότι η ενότητα αυτή δίνει κάθε φορά την αλήθεια, που καταχτά ο άνθρωπος με τους ποικιλόμορφους αγώνες του.

Η αδιάκοπη αυτή κίνηση —πάλη φύσης και κοινωνίας— γεννάει πάντα (Λόγος τρίτος: Αγάπη):

τ'αψεγάδιαστα παιδιά,

που όμοια τους θα σπείρουν κι άλλα,

κι ότι γύρω τους αγνό,

άρρωστο, άσκημο, θα ρέψη

στον αφανισμό (61-62)

Και στην κίνηση αυτή ο Γύφτος-ποιητής δε δέχεται κανένα φραγμό (Λόγος τέταρτος: Ο θάνατος των θεών):

Τέλους κανενός, καμμιάς αρχής

τη δική μου γνώμη φράχτης δεν ορίζει... (68)

Ο κόσμος είναι όλο κίνηση, πάλη, ζωή, που δε σταματά ποτέ και δεν αναγνωρίζει καμιά απόλυτη και αμετάβλητη αξία. Αυτό που πάλιωσε κ' έχασε την επαφή του με την ολοένα μεταβαλλόμενη πραγματικότητα, αυτό είναι καταδικασμένο στο χαμό και μαζί του ο καθένας που συνδέει την τύχη του μ' αυτό (Λόγος πέμπτος: Ο θάνατος των Αρχαίων):

«Θα περάσετε από πάνου

απ' τη θάλασσα του κόσμου

σαν πνοή μαλακώτατου μαΐστρου,

που το πλάθει ως ναι το κύμα

κάνοντας το μιας παρθένας

λυγερή κορμί.

Μα στη θάλασσα του κόσμου,

κ' ύστερ' από σας, και πάντα,

σαν εχτές

και σαν τώρα, θα ξεσπάνε,

θα φιλιούνται, και θα μάχονται

κι άλλοι χίλιοι ανέμοι, χίλιες

. μπόρες και χιονιές.

Μα στη θάλασσα του κόσμου

ξανά ο Μάης που σας γέννησε

δε θαρθή.

Αύρες είστε διαβατάρικες•

την αιώνια πολυτάραχη,

σαν και πρώτα, θα τη δέρνη

κάθε ανεμική.
Τι κι αν είστε εσείς αθάνατοι;
Τη ζωή την ολοζώντανη
μια φορά
την εζήσατε σαν πλάσματα
με τ' ακέρια σας κορμιά
στης μακαρισμένης της πατρίδας σας
τον αέρα και τον ήλιο•
άλλος αέρας τώρα κι άλλος ήλιος
για σας πια• και ποτέ πια
δε θα ξαναζείτε τη ζωή σας, ξωτικά!
Και καρδιές και πολιτείες
από σας ξανανθισμένες
και σκυφτές
μπρος σε σας κ' ελληνολάτρισσες,
και ίσκιои μιας Ελλάδας και είδωλα
μα η Ελλάδα μια, κι αγύριστη-
πάει, και να την κλαις!
Κι όποιος δούλος σας θα γίνη
και σας πάρη καταπόδι,
ή ένας μόνος, ή όλο γένος,
θα σβυστή με σας.
Και μονάχα όποιος μαζύ σας

δε θα χάση τον εαυτό του
και θα κόψη μόνο απ' τα άνθια σας
για να στεφάνωση τα μαλλιά του,—
μόνο εκείνος εδώ κάτω
στολισμένος θα τραβήξει σα γαμπρός,
θα τραβήξει, στολισμένος με τη χάρη σας
θα τραβήξει εμπρός!
Μάθε• η προκοπή δεν είναι για τους δούλους,
κι όσο θένε οι δούλοι αφέντη ας έχουν τα
ον αφέντη κάθε πλούτου κι ομορφιάς
μάθε• η προκοπή για τους ελεύτερους,
για μας!
Σαν κ' εμάς τους γύφτους θα διαβήτε,
σπέρνοντας το σπόρο των ελευτέρων,
και την καταφρόνια της σκλαβιάς,
όποιας, μ' όποιον όνομα σκλαβιάς•
κι έτσι κι από σας θα νάρθη ο κόσμος
πιο κοντά σε μας. (83-85)

Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς, ότι θα μπορέσει μέσα σε άλλους έτσι καλοδουλεμένους στίχους να βρει εκφρασμένη με τέτια καθαρότητα και δύναμη μια από τις πιο θεμελιακές αλήθειες που κυβερνάν και κινάν τον κόσμο. «Τα πάντα ρει», αυτή τη βασική αλήθεια του Ηράκλειτου την ξεδιπλώνει πλέρια ο ποιητής. Και το πιο ανώτερο δημιούργημα της ανθρωπότητας είναι συνδεδεμένο και εξαρτημένο από την εποχή και τις συνθήκες που το γέννησαν, ωστόσο έρθει η στιγμή να συγκρουσθεί με τη μεταβαλλόμενη γύρω του πραγματικότητα και να χάσει την επικαιρότητα του, δηλαδή τη δύναμη του. Τότε πια, χωρίς να χάσει τη θέση του και την αξία του, πρέπει να παραχωρήσει τη σειρά του στο καινούργιο που γεννιέται μέσα στο παλιό και αναπτύσσεται μέσα στις καινούργιες συνθήκες. Μπορεί νάσαι: «ο Αθάνατος κι ο

Ωραίος», μα «στη θάλασσα του κόσμου», που η σύγκρουση των αντιθέσεων την κινά μπροστά, γεννώντας πάντα το καινούργιο, ζωντανό και βιώσιμο στον κόσμο όπου «πάντα σαν εχτές και σαν τώρα, ξεσπάνε, φιλιούνται και μάχωνται χίλιοι άνεμοι, χίλιες μπόρες και χιονιές», αυτού «ο Μάης που σας γέννησε δε θα ξαναρθή». Τώρα έχουμε καινούργιο αέρα και καινούργιο ήλιο. «Ξωτικό, τη ζωή σου την ολοζώντανη την έζησες σαν πλάσμα μονάχα μια φορά και ποτέ πια δε θα την ξαναζήσεις». Η αρχαία Ελλάδα «μια κι αγύριστη και να την κλαις». Και μονάχα εκείνος που δε θα γίνει δούλος σου, μα θα χωνέψει δημιουργικά τις αλήθειες σου, μονάχα αυτός θα τραβήξει μπροστά. Κάθε άλλος, είτε άτομο είναι είτε ολόκληρο έθνος, αν κάνουν τ' αντίθετο και δεθούν μαζί σου, θα χαθούν. Γιατί η προκοπή δεν είναι για τους ανίκανους να δημιουργήσουν κάτι το καινούργιο και το ανώτερο, δεν είναι για κείνους που καταφεύγουν πάντα κάτω από τη σκέπη των περασμένων και φωτίζονται από το φως τους. Κι εσύ, Αθάνατε κι Ωραίε, χτυπώντας τη σκλαβιά όπου τήνε βρεις, σπέρνε πάντα το σπόρο της Λευτεριάς για να φέρνεις έτσι τον κόσμο πιο κοντά σε μας. Μονάχα μια τέτια αποστολή μπορεί και σήμερα νάχει αξία, νόημα και ευγένεια.

Στους πιο πάνω στίχους ο Παλαμάς ξεκαθαρίζει ένα από τα πρωταρχικά νεοελληνικά ζητήματα και δίνει καθάρια προσταγή στο εργαζόμενο έθνος, το μόνο που μπορεί να την ακούσει, να τη δεχτεί και να την πραγματοποιήσει. Από το παλιό πάρε αυτό που σε ωφελεί και σου χρειάζεται —και δεν είναι αυτό ούτε μικρό ούτε ασήμαντο. Μα η ζωή σου και το μέλλον σου εξαρτιούνται από το καινούργιο, που θα δημιουργήσεις εσύ. Αν γίνεις δούλος του νεκρού παρελθόντος, θα σβηστείς κι εσύ. Πατώντας στέρια το χώμα που σε γέννησε και υπολογίζοντας πρώτ' απ' όλα στη δουλιά σου και στα βάσιμα, ζωντανά και θετικά στοιχεία που διαθέτεις, τράβα θαρραλέα μπροστά, τσακίζοντας αποφασιστικά κι αδίσταχτα όλους όσους θέλουν να σε αλυσοδέσουν με τα παλιά, γιατί το συμφέρον τους είναι να σε κρατούν στις προλήψεις και στα σκοτάδια για να σε έχουν υποχείριο και δούλο τους. Γενικό χαρακτηριστικό της κοινωνικής αντίδρασης και πισωδρόμησης σ' όλους τους περασμένους και τους σημερινούς κοινωνικούς σχηματισμούς και με οποιαδήποτε μορφή κι αν παρουσιάστηκαν, είναι η ανικανότητα τους να δόσουνε κάτι το καινούργιο και το ανώτερο, να ξεσηκώσουν το λαό και την κοινωνία σε μια πιο ψηλή βαθμίδα υλικού και πνευματικού πολιτισμού. Πάντα για λάβαρο της η αντίδραση σηκώνει παλιά και ξεθωριασμένα ιδανικά, την υποταγή και την επιστροφή στο παρελθόν, γιατί μονάχα έτσι μπορεί να συνεχίσει την εγκληματική δράση της. Γι* αυτό, το διαλεχτικό κοινωνικό ξε-τύλιγμα, που βασίζεται πάνω στο νόμο ότι το παλιό γεννάει το καινούργιο, μα μονάχα ο χαμός του παλιού ελευθερώνει το δρόμο για το ξεπέταγμα και το άνδρωμα του καινούργιου, απαιτεί πάντα τη συντριβή της αντίδρασης αυτής για να ελευθερωθεί ο δρόμος της πορείας προς τα μπρος. Χωρίς καμιά υπερβολή μπορούμε να πούμε, ότι σ' αυτό το πρόβλημα κλείνεται η πιο μεγάλη αξία της παλαμικής δημιουργίας, όπως φανερώνεται στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου».

**

Θα μπορούσαμε να αρκεστούμε στα πιο πάνω, που εξαντλούν και στερεώνουν πέρα για πέρα τη θέση, ότι το διαλεχτικό όπλο κρατάει στα χέρια του ο Γύφτος όταν προχωρεί στις ιστορικές του αναλύσεις και διαπιστώσεις. Μα ο ποιητής στο έργο του μας αποκαλύπτει και άλλες πλευρές της διαλεχτικής του μεθόδου, που πρέπει να προσέξουμε

για να μπορέσουμε έτσι να ολοκληρώσουμε και να καθορίσουμε όσο χωράει περισσότερο την εικόνα μας.

Μέσα στο χαμό και την καταστροφή ο Παλαμάς πάντα βλέπει το σπόρο για ένα καινούργιο αναπότρεπτο ξεκίνημα. Ο καλόγερος θέλησε το καινούργιο αυτό να το ξολοθρέψει με τη φωτιά (βλ. λ.χ. όλη τη σκοτεινιά του Μεσαίωνα) για να διατηρήσει τα παλιά. Όμως το γέννημα, το μέστωμα, το θρίαμβο του καινούργιου, που χαλά το παλιό, καμιά δύναμη δε μπορεί να σταματήσει, γι* αυτό και ο ποιητής φωνάζει του καλόγερου:

κάψε, κάψε, στα χαμένα καις•

απ' τη στάχτη της φωτιάς σου

της Ιδέας ο χρυσαετός

τις φτερούγες του τεντώνει τις πλατειές

προς τα ύψη, προς το φως. (95)

Στον καθένα που επιχειρεί παρόμοιο έργο, η ίδια φωνή απαντά:

Αγωνίζεσαι του κάκου. "Άλλοι καιροί

κι άλλη γνώμη σ' άλλη γλώσσα μ' άλλα ονόματα, (97)

Χωρίς κανένα δισταγμό ο ποιητής διακηρύχνει την πίστη του και την αλληλεγγύη του με τους χαλαστές-δημιουργούς:

Κι έτσι απάρνητής με το περίγελο,

κι έτσι χαλαστής με τη βλαστήμια,

κι έτσι ενός θειαφότοπου μια λάβα,

το δροσό μιας πίστης νοιώθω μέσα μου,

κι ονειρεύτηκα να ζήσω στο πλευρό της. (100)

Η δημιουργικότητα του ποιητή, ζωντανή και πλούσια, κινιέται μέσα σε μίαν άμεση επαφή με το παρελθόν και το μέλλον, δεν ξεχωρίζεται σε κάτι το στατικό και το μεταφυσικό, μα βρίσκεται πάντα σε δράση, μέσα της κλείνει και την άρνηση του παρελθόντος που τήνε γέννησε και το γέννημα του μέλλοντος που θα τήνε καταστρέψει κι αυτήν, που η ίδια τώρα είναι πραγματικότητα, τη ζωή. Πουθενά δεν καρφώνεται, πάντα προχωρεί μπροστά, γιατί αυτό θα πει ζωή και δημιουργία, πέφτει χαμηλά και ταπεινώνεται, μα πάντα ξανασηκώνεται και τραβά προς τους μεγάλους δρόμους (Λόγος Έβδομος: Το πανηγύρι της Κακάβας):

Μέσα μου ο θυμός είναι σαν όρνιο,
και σα θάλασσα είναι ο λογισμός•
δεν κρατιέται μέσα μου ένας κόσμος
, απ' των περασμένων τα όνειρα
κι από του μελλούμενου τα οράματα
μεστός κόσμος μυστικός. (114)

..

δουλέψτε τον ξανά τον κόσμο στη φωτιά,
και τα καλά του ξανανθίστε και τα κρίματα,
χτυπώντας τον, με το σφυρί και με το αμόνι,

..

Ποιος είσαι που μας σπρώχνεις προς το κάρφωμα
που ανάξιους θα μας έκανε να πίνουμε,
καθώς τώρα τον πίνουμε, τον ήλιο;
Η κούπα μας κρατιέται πάντα ολόγιομη
κι αν έχουμε πατρίδα, φτάνει αυτή ως εκεί
που φτάνει και του ήλιου το βασίλειο (115-116)

...

Μας ταπείνωσαν όλες οι ταπείνωσες•
με την απόφαση την ήσυχη του ανέλπιδου
ρουφήσαμε όλους τους καημούς κι όλους τους τρόμους,
στη χώρα που όλες οι ζωές σα φυτρωμένες,
φτερό την κάμαμε τη ρίζα μας, και φύγαμε

μακριά στα ολάνοιχτα προς τους μεγάλους δρόμους (117-118)

Και δεν παραδέχεται ο ποιητής κανένα άλλο νόμο έξω από το νόμο της αιώνιας κίνησης και προόδου:

Ο Νόμος, όταν απ' τη γνώμη του σοφού

δε δίνεται σαν κάτι τι θεόσταλτο,

στράγγουλιστής και πνίχτης είν' ο νόμος•

πνοή του νόμου που τα πάντα κυβερνά,

μέσα μας είν' εμάς ο νόμος αητομάτης•

Νόμος εμάς, νυχτοήμερα και πάντα, ο δρόμος. (116)

Παραπέρα ο ποιητής γίνεται πιο συγκεκριμένος και μιλά για το νεοελληνικό δρόμο: τότε τρώει ο εθνικός καημός, με το εθνικό κατάντημα, τους τόσους εξευτελισμούς και την τόση κατάντωση. Μα το στέριο πλάσιμο της ζωντανής πραγματικότητας και η ζωντανή διαλεκτική ανάλυση των γεγονότων του επιτρέπουν να κρατά το σφυγμό του εθνικού νεοελληνικού ξετυλίγματος, και να τότε προσδιορίζει σωστά. Δεν τότε τρομάζει το πέσιμο, όσο μεγάλο κι αν είναι, γιατί το πέσιμο αυτό κλείνει μέσα το αντιθεσιακό πέρασμα σε μια καινούργια άνοδο και ξεκίνημα. Η ποσοτική ολοκλήρωση της κατάντωσης διαλεκτικά φέρνει σε μια ποιοτική μεταβολή, πούναι και το ξεκίνημα για την καινούργια ανόρθωση. Του ποιητή δεν του μένει γι' αυτό καμιά αμφιβολία γιατί βλέπει καθαρά το ιστορικό ξετύλιγμα και έτσι βρίσκει όλη τη χρειαζόμενη διαύγεια για να μας μεταδώσει με θαυμάσιους στίχους όλο τον παλμό της ατράνταχτης πεποίθησης του στο μέλλον του εργαζόμενου έθνους (Λόγος Έβδομος: Το Πανηγύρι της Κακαβάς):

Κι αν πέσαμε σε πέσιμο πρωτάκουστο

και σε γκρεμό κατρακυλήσαμε

που πιο βαθύ καμμιά φυλή δεν είδε ως τώρα,

είναι γιατί με των καιρών το πλήρωμα

όμοια βαθύ έν' ανέβασμα μας μέλλεται

προς ύψη ουρανοφόρα (119)

(Λόγος Όγδοος: Προφητικός):

Και θ' ακούσεις τη φωνή του λυτρωτή,

θα γδυθής της αμαρτίας το ντύμα,
και ξανά κυβερνημένη κι αλαφρή
θα σαλέψης σαν τη χλόη, σαν το πουλί,
σαν τον κόρφο το γυναικείο, σαν το κύμα
και μη έχοντας πιο κάτω άλλο σκαλί,
να κατακυλήσης πιο βαθιά,
στου Κακού τη σκάλα,—
για τ' ανέβασμα ξανά που σε καλεί
θα αισθανθής να σου φυτρώνουν, ω χαρά!
τα φτερά, τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα! (140)

Η οξύτητα και η δύναμη της διαλεχτικής σκέψης του ποιητή —που δεν είναι αυθαίρετο δικό του δημιούργημα, μα αντανακλά μονάχα το πραγματικό ξετύλιγμα στη φύση και στην κοινωνία— είναι στ' αλήθεια εξαιρετική. Για να μην αφήσει κα-μιάν αμφιβολία για τη σχέση του παλιού με το καινούργιο, που τώρα ζει και που η αντίδραση θέλει να το εξοντώσει για χάρη του παλιού, ξεδιαλύνει ακόμα πιο πολύ τη σκέψη του. Η αποστολή του παλιού τέλειωσε. Θα καεί στην ίδια τη δική του φωτιά, όπου μέχρι τότε έκαιγε τους εχθρούς του και στη θέση του θα ξεπηδήσει το καινούργιο, που αν και θρεμμένο με το γάλα του παλιού, όμως του είναι ξένο κι εχθρικό, γιατί ενώ η αποστολή του παλιού στένεψε στο να διατηρεί το παλιό και τα φαντάσματα, στο διάβα του καινούργιου ξεπηδά παντού η ζωή και καινούργια δημιουργία. Αυτό ο προφήτης γύφτος το διαλαλεί δυνατά και καθαρά (Λόγος Όγδοος: Προφητικός):

Μέσ' στις παινεμένες χώρες, Χώρα
παινεμένη, θάρθη κι η ώρα,
και θα πέσης, κι από σέν' απάνω η Φήμη
το στερνό το σάλπισμα της θα σαλπίση,
σε βοριά κι ανατολή, νοτιά και δύση.
Πάει το ψήλος σου, το χτίσμα σου συντρίμμι,
θάρθη κι η ώρα• εσένα ήταν ο δρόμος

σε βοριά κι ανατολή, νοτιά και δύση,
σαν το δρόμο του ήλιου• γέρνεις• όμως
το πρωί για σε δε θα γυρίση. (136)

.....

.....

Στη χυτή σου τη φωτιά, ω! τι μοίρα!
καιρούς κι αιώνες έκαιες τον οχτρό σου.
Στη χυτή σου τη φωτιά, ω! τι μοίρα-
μόνη σου θα πέσης να καής,
τρισαπελισμένη της ζωής.

....

.....

Και το πέσιμο σου θα βροντήξει
κ' ένα μοιρολόι σου θα ουρλιάσει,
και το μοιρολόι σου θα το πνίξει
από πάνω σου αλλαλάζοντας μια πλάση.
Μια καινούργια πλάση, μια γεννήτρα
θα φούντωση απ' τα χαλάσματα σου
κάθε δύναμης και χάρης σου απαρνήτρα,
διαλαλήτρα μοναχά της ασκημιάς σου.
Πλάση αταίριαστη με σε και ξένη
κι ας την έχεις με το γάλα σου ποτίσει
την πατάει τη στέρφα γη σου και διαβαίνει,

κι όπου πάτησε αναβρύζει και μια βρύση (137-137)

Η σύγκρουση των αντιθέσεων, ο αγώνας και η πάλη στη φύση και στην κοινωνία, να ποια είναι η δύναμη που κινά προς τα μπρος. Μέσα στην πάλη δημιουργείται «το ωραίο και το μεγάλο» και πατέρας του είναι ο νικητής της πάλης αυτής. Και ο ποιητής αυτό «το ωραίο και το μεγάλο», δεν το βγάζει από τη φαντασία του, μα το δημιουργεί συνθέτοντας το απ' όλα τα προτερήματα της φυλής του. Κομμάτι αξεχώριστο του έθνους του, ο ποιητής με τους αγώνες του, τους καταστρεφτικούς μα και τους δημιουργικούς ταυτόχρονα, εκφράζει στο τραγούδι του την ψυχή του λαού του. Ο ποιητής πλαταίνει την αποτελεσματικότητα του διαλεκτικού όπλου πρώτα - πρώτα γιατί υπογραμμίζει μια καινούργια πλευρά του όπλου αυτού, ότι το πά-λαιμα, ο αγώνας στη φύση και στην κοινωνία, δίνει τη ζωή και την κίνηση, την πρόοδο στη φύση και στην κοινωνία. Δεύτερο, γιατί δε στηρίζει τη σύνθεση του μονόπλευρα κ' ελαττωματικά, μα τη στερεώνει πάνω στο ολόπλευρο ξεδιάλεγμα του αντικειμένου που μελετά και εξετάζει, λογαριάζοντας και τις θετικές και τις αρνητικές πλευρές του, και τις φανερές και τις κρυφές, κι εκείνες που σήμερα προβάλλουν χτυπητά στην πρώτη γραμμή και τις άλλες που σήμερα φαίνονται δευτερεύουσες και που αύριο θα προωθηθούν στη γραμμή της υπεροχής και της δράσης. Και τρίτο, τη δημιουργία του την κρατά πάντα ζωντανή γιατί δεν τη βγάζει αυθαίρετα από τη φαντασία του, μα την ανακαλύπτει στη ζωή, τους αγώνες, τα τραγούδια της φυλής του (Λόγος Ένατος: Το Βιολί):

Γιατί κι ο κόσμος ο βαθύς

γεννιέται πάντα απόνο πάλαιμα

σα δοξορισμού με μια. χορδή

κι ότ' είν' ωραίο κι ότι μεγάλο

στέκει εδώ πέρα,

μέσα στη λύσσα ενός πολέμου

δουλεύεται, κι έχει πατέρα το νικητή.

Έρθαν οι γύφτοι οι μουσικοί,

φώλιασαν όλοι στην ψυχή μου•

και καθώς κόβεις από δω

και καθώς κόβεις από κει

τη χλόη, το φύλλο, τον ανθό

και ταιριαστά κι απ' όλα πλέκεις

μέγα σφιγτόδετο στεφάνι,
δόξα της τέχνης του ανθοπλέχτη,
έτσι από τους γύρω μου τους ήχους
κι απ' τα τραγούδια της φυλής
έπλεξ' απάνου στο βιολί μου
τη μουσική μου,
και σαν εμένα άλλος κανείς.
(Κι ο βιολιτζής εγώ σκυμμένος
έπαιζα κ' έπαιζα, το χέρι
με το δοξάρι αρματωμένο
περνούσε κι έκαιε και πετούσε
κι έδερνε σύντριβε κι ανάσταινε
κι έπλαθε κι έφεγγε, και βλάσταινε
μέσ' στην τετράδιπλη χορδή
τ' άυλο ακέρια εκεί η ψυχή μου.
κι ήταν ακέρια εκεί η φυλή•
και κελαϊδούσε το βιολί"). (146-148)

Η προσήλωση όμως και το δέσιμο του ποιητή στο γένος του ποτέ δεν είναι κοντόφθαλμη και σωβινιστικά διεστραμμένη. Οι ορίζοντες του ποιητή ξεπερνάν και σπάνε τα στενά εθνικιστικά δεσμά. Δεν τους χωράει ούτε η αγκαλιά της φυλής του, όσο μεγάλη και νάναι. Αποβλέπει σε κάτι πιο μεγάλο. Απ' τη ζωή ανυψώνεται και περνάει σε κάτι ανώτερο, σ' όλη την πλάση, χωρίς να λογαριάζει τις θυσίες που αυτό χρειάζεται• Και για να πετύχει αρχίζει μεταμορφώνοντας πρώτ' απ* όλα τον εαυτό του και δημιουργώντας τους ανώτερους ανθρώπους, τους αδάκρυτους, που μια μέρα, ύστερ' από κοινωνικούς σεισμούς και ραγίσματα, θα κρατήσουν την πλάση-κοινωνία (Λόγος Ενδέκατος: Το παραμύθι του αδάκρυτου):

—Των αδάκρυτων πάμε, καλή μου,

κάτου εκεί τη φυλή να γεννήσουμε

που θ' αλλάξει την πλάση.

/■ Για να φτάσω στην άφραση γέννα

την καρδιά μου την έκαμα πέτρα,

την ψυχή κοιμητήρι,

το νου σαΐτα, τη θέληση λάμια

, κι όλα τάφαγα εγώ πρωταρχίζοντας

από μάννα και κόρη (180)

.....

.....

Είμ' εγώ πατριάρχης του Γένους

που άσμιχτο, ανέγγιχτο, πάντολμο, ξένο

πάει, περνάει και δε μένει,

κι απαράλλαχτο πάντα φαντάζει,

και του κόσμου μεγάλο κάποιο άλλαμα,

σα νυχτέρι υφαντής, αργοϋφαίνει

.....

.....

Μέσ' στους γύρους των κύκλων τα πάντα

φεύγουν, έρχοντ' αλλάζουν, είν' ίδια•

και μια μέρα θα φτάση

ραγισμού και σεισμού για τα πάντα,

και, ω παιδιά μου, εσείς μόνο θα μένετε

ορθοί στύλοι κρατώντας την πλάση! (182)

Μα ο ποιητής προχωρεί πιο πολύ: κι απ' την πλάση-κοινωνία, περνά σ' όλη τη φύση και βλέπει και σ' αυτή τους νόμους του αδιάκοπου διαλεχτικού ξετυλίγματος, της ατέλειωτης δια-λεχτικής αναμόρφωσης κι ανάπλασης (Λόγος δωδέκατος: Κόσμος):

Στους αιώνες των αιώνων φλόγα η Γη κι ολογυρνά.

Κάτου απ' τους δυσκολοξήγητους

κι ολοσιδερένιους Νόμους

η Γη τρέχει με τις ώρες,

μέσ' στους κύκλους, μέσ' στους δρόμους,

και χορεύει τον αστέρινο

το χορό στοχαστική,

και γνωρίζει αυτή πως ήρθα

και που πάει το ξέρει αυτή.

Κι έγινε, και τράνεψε, και ζη,

και μπορεί και να πεθάνη,

μα ποτέ δε θα πετύχη

μιας ανάπαυσης λιμάνι.

Γιατί πάντα από μια Δύναμη

θ' ανασταίνεται η ζωή.

Στρατολάτισσα και πάντα

στον αιώνιο δρόμο η Γη!

Ζούσε η Γη πολύ πριν ζήσουμε,

πριν τα πλάτια της μεστώση

τούτη η ζήση εδώ που ζούμε,

τούτη η φύση, τούτη η γνώση.

Πολέμησαν άγριο πόλεμο,
στον πρωτόγονο καιρό,
στο άπλαστο απαλό κορμί της
η φωτιά και το νερό.

Και χωρήσαν κι ειρηνέψανε
τα πολέμια τα στοιχεία,
κι έλαμψε η χαρά του Κόσμου
κι ο σκοπός: εσύ, Αρμονία.

Και στην άχανη της θάλασσας
μήτρα πρωτοσπαραταράς,
σπόρε της ζωής• πατέρα,
που μας έσπειρες κι εμάς!

Κι όταν πρωτοχάραξε δασά
του δρυμού κι η πρασινάδα,
πήρε ο κόσμος μια πασίχαρη,
μια αφάνταστη ωμορφάδα.

Κι όταν ο άνθρωπος ανάτειλε,
και σαν ένοιωσε κι ο νους,
μες στη γη ένας άλλος ήλιος
θάμπωσε τους ουρανούς.

Κι όπως ύστερ' απ' το πάλαιμα
τα στοιχεία κι από τα μίση,

σα ν' αλλάζανε, και γίναν
στεριές, πέλαα, λόγος, χτίση,
έτσι κ' ύστερα στ' ανθρώπινα,
και στ'ανθρώπου την ψυχή
θάρθη να ριζώση ειρήνη
και γαλήνη θ' απλωθεί
Και θα ζήση ο λόγος, τ' άλογα,
κι άνθρωποι κι αγρίμια, η πλάση,
σαν τ' αγνά και σαν τα ωραία
δέντρα στα μεγάλα δάση.
Μ' εμάς πρώτος τη μελλόμενη
μοίρα υπέρτατη στερνή,
Γύφτε, ζήσε την απάνου
στο προφητικό βιολί! (188-190)

Κάναμε και πάλι κατάχρηση από παραθέσεις και σχετικό παράπονο θα είναι δικαιολογημένο. Όμως, όπως τονίστηκε και πιο πάνω, αυτό το κάνει αναγκαίο και αναπότρεπτο ο σκοπός που επιδιώκουμε. Ο Παλαμάς κακοποιήθηκε από πολλές πλευρές. Και η αποκατάσταση του η πραγματική πρέπει να στηριχτεί αποκλειστικά και μόνο στα δικά του έργα, στα δικά του λόγια. Αυτό κάνει υποχρεωτικές τις μακριές παραθέσεις. Και είναι ολοφάνερο, πως ύστερ' από την τελευταία πιο πάνω παράθεση όπου ο ποιητής, μ' έναν άφθαστο ποιητικό οίστρο, μας δίνει τόσο ατράνταχτο επιστημονικό θεμελίωμα της δημιουργίας και του ξετυλίγματος της Γης, της Φύσης και της Κοινωνίας, θα δυσκολευτεί πολύ κι ο πιο κακόπιστος κριτικός ν' αρνηθεί τα δύο ασάλευτα βράχια της παλαμικής κοσμοθεωρίας, όπως ξεδιπλώνεται στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου», τον υλισμό σα φιλοσοφία και τη διαλεκτική σαν τη μέθοδο της γνωσεολο-γίας του. (Στερνός λόγος: Σε μια γυναίκα): «Και μέσα στην αιώνια των όλων αλλαγή — μαζί και η κάμπια εγώ είμαι κι εγώ είμαι και η ψυχή» (194).

Αυτή η σφραγίδα κυριαρχεί σ' ολόκληρο το έργο του που κρίνεται εδώ.

Έτσι φτάσαμε στο δεύτερο βασικό συμπέρασμα: Ο Παλαμάς αρνιέται τη στατική, τη μεταφυσική. Την κοινωνία και τη φύση τη βλέπει δυναμικά, διαλεκτικά, σαν ένα

αδιάκοπο και αντιφατικό, όχι πάντα ομαλό μα κάποτε κι αλματώδικο και τις περισσότερες φορές όχι ισόγραμμα, ξετύλιγμα από το κατώτερο στ' ανώτερο. Βλέπει ότι για να δημιουργηθεί το καινούργιο, το ανώτερο, το καλύτερο, πρέπει να γκρεμιστεί το παλιό. Και δε διστάζει διόλου. Αρνιέται να υποτάξει το παρόν, το σημερινό ζωντανό Έθνος στο παρελθόν, στα πεθαμένα παλιά.

Αυτή η μεθοδολογία, που τόσο ξάστερα ξεπροβάλλει στο έργο του, όπως τ' αναλύσαμε μέχρι τώρα, δείχνει αδιάψευστα ότι ο Παλαμάς είναι διαλεκτικός. Η Φύση, η Ζωή, η Κοινωνία, όλα τραβάν μπροστά με αλληλοσύγκρουση, ζιγκ-ζαγκ και σκαμπανεβάσματα, μα με τελικό αποτέλεσμα πάντοτε την κατάκτηση μιας ανώτερης βαθμίδας από τον πολιτισμό μας. Αυτή είναι η διαλεκτική του Παλαμά, που δεν είναι επινόηση δική του, μα που υπάρχει στη φύση και την κοινωνία, ανεξάρτητα από τη θέληση του ποιητή και που αυτός δεν έκανε τίποτ' άλλο παρά να τήνε παρατηρήσει και να τη μελετήσει μέσα στα φυσικά και κοινωνικά φαινόμενα και να εξοπλίσει, έστω και με τη μορφή των στίχων, τον εργαζόμενο λαό με το θαυμάσιο αυτό όπλο για τους μεγάλους και σκληρούς αγώνες του.

Περνάμε στο τελευταίο μέρος της ανάλυσης μας. Τρίτο βασικό χαρακτηριστικό της παλαμικής δημιουργίας στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου» είναι το γεγονός, ότι ο Παλαμάς, παρ' όλες τις διαστρεβλωτικές διαβεβαιώσεις της αντιδραστικής κριτικής, δεν μένει προσηλωμένος και δεμένος στο σωβινισμό της πλουτοκρατικής πατρίδας, ξεφεύγει από τ' αγκαλιάσματα της, ξεπερνά τα στενά σύνορα της κι οραματίζεται, προφητεύει κι επιδιώκει κάτι το πιο πλατύ, το ανώτερο, το πανανθρώπινο. Και το πιο σπουδαίο ακόμα είναι, ότι ο ποιητής αισθάνεται και ξεχωρίζει τις κοινωνικές εκείνες δυνάμεις που προορίζονται ιστορικά να πραγματοποιήσουν τούτο το έργο. Αυτό για την Ελλάδα του 1900, όπου έλειπε το συνειδητό και ξεκαθαρισμένο, τόσο το λαοκρατικό-δημοκρατικό, όσο και το προλεταριακό κίνημα, αυτό για την εποχή, που μόλις αυθόρμητα και αζεκαθάρι-στα ακόμα άρχισε να εμφανίζεται στο προκήνιο των κοινωνικών αγώνων, η εργατική τάξη, με τις λίγες ακόμα τότε σκόρπιες και αδύνατες οργανώσεις της, είναι πάρα πολύ και μας παρουσιάζει τον Παλαμά με μια καινούργια μορφή, σαν κοινωνικό πρωτοπόρο και λαϊκό αγωνιστή.

Βέβαια η αμφιβολία, ένα παράπονο γιατί δεν καταλαβαίνει κανείς και δεν τον ακολουθάει μ' ενθουσιασμό η μάζα και ένας νιτσεισμός, ένας αυθόρμητος αναρχισμός, ξεχύνεται μέσ' στη ψυχή του και φανερώνουν τις ταλαντεύσεις και το ακαταστάλαχτό του.

Αυτό φανερώνεται όχι μια φορά (Λόγος δεύτερος: Δουλευτής):

(Και όταν ήρθαν και με σκόλασαν

με τους οικοδόμους οικοδόμο,

και όταν μου είπαν «Γύφτο τραβά, δρόμο!»)

Κι όταν τράβηξ' ασυντρόφιαστος

το δικό μου δρόμο πάλι,

γνώρισα μια θλίψη μέσα μου

θλίψη, ασώπαστη, μεγάλη!) (57-58)

Σάμπως ν* απογοητεύεται ο ποιητής και όταν άλλο περιμένει από τη δουλιά του κι άλλο του δίνει:

Είμαι ο δουλευτής Χαλκιάς

που άλλα θέλησε και που άλλα

κατορθώνει. (48)

.....

Είτε όταν νιώθει τον εαυτό του μόνον:

.....

Και μια μέρα μόνος βρέθηκα,

έξω από το βούισμα του κόσμου•

σε μιας λίμνης άκρη, εγώ. ασυντρόφευτος,

μόνος, εγώ κι ο εαυτό μου• (53)

Ο ποιητής εκφράζει το παράπονο του όταν βλέπει πως η «λειτουργία» δεν καταλαβαίνει το κήρυγμα του (Λόγος έβδομος: Το πανηγύρι της Κακαβάς):

Και κάτι τι σαν να αιστανθήκαν,

και τίποτα δεν κατάλαβαν, (120)

Και όχι μονάχα δεν καταλαβαίνουν το κήρυγμα του, μα και τον αποδοκιμάζουν, πρώτ' απ' όλα φυσικά εκείνοι πούχουν βασικό συμφέρον να πνίξουν ένα καινούργιο λάλημα (Λόγος ένατος: Το Βιολί):

.....

Μα σαν άκουσαν από μένα

στ' όργανο το προφητικό

τα νέα παιζίματ' ανθισμένα,
ανταριαστήκανε κι ανάψαν
από έναν άσβυστο θυμό! (147)

.....

Κι ο ένας του άλλου τέτοια κράζαν:

.....

«Ποιος πονηρός με χέρι ακάθατο,
ξυπνώντας το βιολί, μιλεί,
κι όσα κυττάμε δεν τα βλέπει,
κι όσα κρατάμε δεν κρατεί,
κι όπου χαρές και πανηγύρια
μπροστά μας βρίσκεται ο βραχνάς,
κι είναι του γένους μας προδότης
κι είναι της χάρης μας φονιάς; (148)

.....

Ακόμα κι η απομόνωση όπου νιώθει πολλές φορές τον εαυτό του, τότε σπρώχνει στην
αναρχική άρνηση και τότε διακηρύχνει (Λόγος τέταρτος: Ο θάνατος των θεών):

Τέλους κανενός, καμμιάς αρχής
τη δική μου γνώμη φράχτης
δεν ορίζει• είμαι του Τίποτε
πανελεύτερος ο κράχτης (68)

Κι αλλού:

Είμ' εγώ ο προφήτης, είμ' εγώ,
κι ήρθα για να διαλαλήσω

βασιλιά Θεό το Τίποτε•

στον αιώνα μας εμπρός και πίσω. (71)

Οι τέτιες όμως εκδηλώσεις του ποιητή είναι τυχαίες και ξεκάρφωτες, ξεφεύγουν απ' το πραγματικό και βαθύτερο νόημα του έργου του. Συνέρχεται γρήγορα μόλις παρασυρθεί και ξαναβρίσκει αμέσως την πίστη και την αισιοδοξία του. Πιστεύει αλύγιστα ότι (Λόγος έκτος: Γύρω σε μια φωτιά):

από σπάρτα ευωδιαστές κι από αγριοθύμαρα

θα φυσήξουν οι βουνίσσιες οι πνοές,

και θα σβήσουν οι ευκολόσβυστες λαμπάδες (100)

Ο ίδιος τονίζει:

κι ονειρεύτηκα να ζήσω στο πλευρό τους•

μα ως κι αυτοί μου κράξαν: «Γύφτε, τράβα»! (100)

Τώρα όμως αυτό δεν τον αποθαρρύνει, ούτε τότε σταματά στο δρόμο που χάραξε και προχωρεί, κάποιο χάλασμα είτε μια αποτυχία:

Ας μ' έδιωξαν. Τους δοξάζω. Εγώ είμαι

γλώσσα της ωραίας αλήθειας,

δε με σέρνει εκδίκηση λαοπλάνο-

και για τούτο σήμερα μπροστά σας

έτσι με γροικάτε να χτυπώ

μιαν αργή και σα νεκρώσιμη καμπάνα! (100)

Κι αλλού (Λόγος δεύτερος: Δουλευτής):

Κι όταν είδε να ξεφεύγουν ένας-ένας

όλοι όσοι σταθήκανε και πρόσμεναν,

απ' αδέλφια κι από αλλόφυλους χορός

πίσω, πλάι μου και μπροστά μου

κάτι καλοπρόσδεχτο απ' τη μαστοριά μου,
κι όταν πάλι κι όταν είδα εγώ πως ήμουν
τάκαρπο δεντρί,
μήτε τόβαλα κατάκαρδα,
μήτε το παινεύτηκα•
νέα στο νου μου φύτρωσε βουλή•
το σφυρί πετώ, και στο καμίνι
σβύνω τη φωτιά•
κι άδραξα το γύφτικο ζουρνά
και παντού μ' άκουσαν, και μ' αγνάντεψαν
τόποι και λαοί
λαλητή. (49-50).

Οι ταλαντεύσεις κι οι αμφιβολίες του ποιητή, που σημείωσε πιο πάνω, αποτελούν γνώρισμα της τελευταίας γραμμής και αξίας του έργου του. Και δεν τον εμποδίζουν διόλου να μας παρουσιάζει, με την ίδια δύναμη και καθαρότητα, με τα δυο άλλα και το τρίτο βασικό χαρακτηριστικό του «Δωδεκάλογου του Γύφτου»: το παναθρώπινο, το διεθνιστικό φτερούγισμα και την πίστη του στο λαό, στο εργαζόμενο έθνος, που αυτό φέρνει στις πλάτες του την πραγματοποίηση του καινούργιου και του μεγάλου έργου. Γιατί αυτή είναι η πραγματικότητα. Ο Παλαμάς πιστεύει στο εργαζόμενο έθνος και στην αποστολή του και ακόμα πιστεύει ότι για να δημιουργηθεί ένας ανώτερος πολιτισμός θάπρεπε να σπάσουμε τα εθνικιστικά δεσμά κι ολόπλευρη η ανθρωπότητα να ενωθεί σε μια ενιαία κι ευγενικιά προσπάθεια για το ανώτερο και το ωραίο (Λόγος πρώτος: Ο Ερχομός):

Και σαν να ήταν όλο σε λαούς
λογισμών, καϋμών και πόθων
αυτοκράτορας ο νους μου
για κορώνα του φορώντας
την κορώνα όλης της πλάσης. (39)

Έτσι φαντάζεται τον εαυτό του και δεν μπορεί να τόνε ξεχωρίσει απ' ολόκληρη την πλάση. Στον άνθρωπο της δουλιάς, στον παραγωγό, της σκέψης και του χεριού, που ενώνει τις προσπάθειες των ομοίων του και που ξέρει πρώτα απ' όλα να πειθαρχεί τον εαυτό του, βλέπει ο ποιητής το στυλοβάτη «του μεγάλου έργου του συντροφικού» (Λόγος δεύτερος: Δουλευτής):

Δείξε εσύ πως πρώτα είσαι ο άρχοντας

κι ο εξουσιαστής

του θυμού σου, της βουλής σου, της ψυχής σου•

γίνε δουλευτής.

Σβύσε κάθε σου ξεχώρισμα,

ριχ' το δαχτυλίδι σου αρραβώνα

μέσα στο κανάλι του λαού•

ένας γίνε απ' τους στύλους τους αμέτρητους

του μεγάλου έργου του συντροφικού. (44)

Ο ίδιος ο ποιητής, που νιώθει τον εαυτό του κομμάτι του λαού (δεν είναι τυχαίο τ' όνομα του Γύφτου που παίρνει, γιατί γύφτος δε σημαίνει μονάχα τσιγγάνος, μα μέσα στην εργατιά γύφτοι λέγονται οι σιδεράδες και οι μηχανουργοί, δηλαδή οι πιο βιομήχανοι εργάτες), δίνει τον αρραβώνα του και παίρνει ενεργό μέρος «στο μεγάλο έργο το συντροφικό» περνώντας απ' τη μια δουλιά στην άλλη:

Κι έγινα χαλκιάς (45)

.....

και είναι πλάστης στο σφυρί (46)

.....

Και ύστερα με είδαν οικοδόμο (55)

Η δουλιά αυτή του εργάτη-δημιουργού, ενθουσιάζει τον ποιητή. Είναι αυτοί που θα χτίσουν το μεγάλο παλάτι του:

Ποιος λαός χτιστών ακούραστος,

και ποια πλάση δουλευτάδων,

των βουνών, ω ζήλοφτόνιασμα
και ω καμάρι των πεδιάδων,
στο δικό μου αφεντοπρόσταγμα
θα χυθή για να σε υψώση
μ' έναν κοσμοπλάστη έρωτα
και μιαν υπερτέλεια γνώση; (57)

Η πίστη του ποιητή στο έργο του δουλευτή και το σπάσιμο της σκλαβιάς είναι ακλόνητη και γκρεμίζοντας μπροστά του για μιαν ακόμα φορά τα παλιά, τ' αχρείαστα, τα σάπια του τα στρώνει για να περάσει τοποθετώντας αυτόν τον δουλευτή, άρχοντα του κόσμου (Λόγος τρίτος: Αγάπη):

Ω φωλιές! Ω αηδόνια! Πάνε
τάμοιαστα και τα πεζά
πέτρα ακύλιστη σκεπάζει
πεθαμένη τη Σκλαβιά

....

Κι ο άνθρωπος ο βαρυμοίρης
ο ιδροκόπος δουλευτής
ο άπλερος που παραδέρνει
δούλος ή βασανιστής,
και ή βασανιστής ή δούλος
αμολόγητα και σκληρά
μύριους τύραννους γροικάει
μεσ' τα σωθικά,
κι ο άνθρωπος ο βαρυμοίρης
θα υψωθή θριαμβευτής

σε μια γη πλατειά προφήτης

μιας πλατύτερης ψυχής.

Δε γνωρίζω από θρησκείες,

μήτε σκύβω σε θεούς,

γνωριμία μου εσύ και πίστη!

Πήρα αράδα τους ναούς,

γύμνωσα το εικονοστάσι

βέβηλα και το βωμό, λείψαν' άγια, τίμια ξύλα

κάθε πρόσφορο ιερό,

δισκοπότητα, λαμπάδες όλα τ' άγια της καρδιάς, όλα στάρριξα σαν άνθια, για να τα πατάς! (62-63)

(Λόγος δέκατος; Αναστάσιμος):

Κι ο άνθρωπος ο βαρνομοίρης

να! υψωμένος νικητής

σε μια γη πλατειά, προφήτης

μιας πλατύτερης ψυχής.

.....

Κι όσα φέρνει η Δύση, ο Νότος,

η Ανατολή, ο Βοριάς,

μπρος στα πόδια σου τα ρίχνω

για να τα πατάς. (163)

Πόσο επιθυμεί ο ποιητής την ανάσταση, το ξεσήκωμα από τα πεθαμένα παλιά, και πόσο λαχταρά η ψυχή του ένα λυτρωμό πανανθρώπινο, δίχως τοπικά σύνορα και φραγμούς (Λόγος τέταρτος: Ο θάνατος των θεών):

Ω ναοί, προφήτες, είδωλα,

είδωλα, προφήτες, ναοί! (69).

[Είχα φτάσει ως εδώ, οπότε μας ξαναπήραν τα βιβλία, μαζί και το «Δωδεκάλογο του Γύφτου» και έτσι αναγκαστικά η δουλιά μου σταματάει μέχρι «νεωτέρας διαταγής». (12 Μάρτη 1937)].

Τελειώσαμε με την κριτική ανάλυση του «Δωδεκάλογου του Γύφτου». Είναι καιρός να διατυπωθούν τα τελικά μας συμπεράσματα. Ποιο το κοινωνικό πρόσταγμα (γιατί αυτό είναι το βασικό που μας ενδιαφέρει) που ο Παλαμάς από τις σελίδες του «Δωδεκάλογου» απευθύνει προς τον ελληνικό λαό γενικά, προς την ελληνική νεολαία και την ελληνική διανόηση ύστερα;

1— Ύστερα από την καταστροφή του 1897-98 τη στρατιωτική και οικονομική, που έδειξε όλη τη χρεοκοπία της αστοτσιφλικάδικης πολιτικής, ο Παλαμάς, που ένιωσε πολύ βαθιά το χτύπημα εκείνο, έκανε με τον τρόπο του μια επανεξέταση των μέχρι τότε παραδεγμένων αξιών και θέλησε να σαλπίσει ένα καινούργιο κήρυγμα. Θέλησε να δείξει ένα καινούργιο δρόμο στο εργαζόμενο έθνος, δρόμο που αρνιέται και καταδικάζει όλη την παλιά μούχλα και σαπίλα και κατάπτωση και που καλεί σ' ένα νέο αναφτέρισμα, ένα καινούργιο ξεκίνημα θεμελιωμένο αποκλειστικά στις καινούργιες και ζωντανές εθνικές λαϊκές δυνάμεις. Σ' αυτόν τον σκοπό αφιέρωσε ο ποιητής το «Δωδεκάλογο του Γύφτου». Και το «κοινωνικό πρόσταγμα», που δίνεται από τις γραμμές του, μπορεί να συνοψιστεί σε τούτα δω:

Το νεοελληνικό έθνος για να προοδεύσει και να διεκδικήσει την πρωτεύουσα θέση μέσα στην εκπολιτιστική άμιλλα των λαών, πρέπει αποκλειστικά και μόνο να στηριχτεί και να υπολογίσει στις σημερινές ζωντανές και δημιουργικές λαϊκές δυνάμεις του, να βασιστεί με όλο του το βάρος στη σημερινή πραγματικότητα. Η εθνικο-κοινωνική του πολιτική δεν πρέπει να τρέφεται από ουτοπιστικές θεωρίες («Μεγάλη Ιδέα» κ.λπ.) και χιμαιρικά όνειρα, που καταστροφές μονάχα μπορούν να μαζέψουν και να εκτροχιάσουν το λαό και τη χώρα από τον πραγματικό προορισμό τους.

2.— Η προγονοπληξία, η προσήλωση και το δέσιμο στο αρχαιοελληνικό και βυζαντινό παρελθόν, η ανεπιστημονική συσχέτιση του νεοελληνικού έθνους προς τους δύο παλιούς αυτούς κοινωνικούς σχηματισμούς, όλα αυτά μονάχα να παρεμποδίσουν μπορούν τη σημερινή μας πρόοδο και ανάπτυξη. Αυτό φυσικά σε καρίά περίπτωση δεν αποκλείει, μα τ' αντίθετο επιβάλλει, τη δημιουργική επεξεργασία και «χώνεψη» της πλούσιας κληρονομιάς του παρελθόντος αυτού. Με το νεκρό παρελθόν δεν μπορεί να ζήσει κανένας. Το σταμάτημα, το δέσιμο, είναι θάνατος για τα άτομα και τα έθνη.

Η αδιάκοπη πορεία προς τα εμπρός, η ακούραστη ανανέωση και αναπροσαρμογή, αυτή είναι η ζωή, βασικός νόμος της κοινωνίας και της φύσης. Το μέλλον και η ευημερία του λαού βρίσκονται μπροστά και όχι πίσω. Με την απόλυτη άρνηση της προγονοπληξίας και αρχαιοκαπηλείας ο Παλαμάς, κατά τον πιο αποφασιστικό τρόπο, διακηρύχνει την

ολοκληρωτική προσήλωση και πίστη του στη σημερινή αποστολή, στα σημερινά «πεπρωμένα» και στη δυναμικότητα του εργαζόμενου έθνους.

3.— Ο άνθρωπος δεν πρέπει να περιορίζει τους κοινωνικούς του ορίζοντες στα σύνορα της στενής του πατρίδας, δεν πρέπει να υποτάσσεται στον πλουτοκρατικό εθνικισμό, μα ν' αποβλέπει και να εργάζεται, εξυψώνοντας πρώτ' απ' όλα το δικό του έθνος, προς την πανανθρώπινη συνεργασία και συναδέλφωση, προς έναν ανώτερο πολιτισμό.

4.— Το έργο αυτό μπορούν και θα το εκτελέσουν οι δουλευτές και οι νέοι, δηλαδή οι ζωντανές παραγωγικές δυνάμεις του τόπου και μαζί η καινούργια γενιά.

Τέτιο είναι το «κοινωνικό πρόσταγμα» του ποιητή, που το στηρίζει πάνω σ' ένα γρανιτένιο βάθρο, μια βαθιά υλιστική και διαλεκτική κοσμοαντίληψη, άσχετα αν ο Παλαμάς την τέτια του κοσμοαντίληψη, που ξεπηδάει ζωντανή και αυθόρμητη, θα μπορούσε κανείς να πει, από το «Δωδεκάλογο», δεν την ολοκληρώνει και δεν την ονομάζει με το πραγματικό της όνομα, δεν τη δουλεύει με συνέπεια και μέχρι το τέλος, πράγμα όμως που ήταν πολύ δύσκολο να γίνει μέσα στις συνθήκες της τοτινής Ελλάδας. Δίπλα όμως σ' αυτό πρέπει ν' αναγνωρίσουμε το γεγονός ότι ο ποιητής, παρά το ότι χρησιμοποιεί έμμετρο λόγο — με τέχνη, φυσικά, μεστωμένη, μεγάλη και δυνατή, που εμείς δεν μπορούμε να κρίνουμε — όμως πουθενά δεν του κάνει υποχώρηση, όταν αναπτύσσει καθαρά και γερά τη φιλοσοφική του σκέψη (σελ. 24 του «Δωδεκάλογου»). Στην ουσία ένας δυνατός ρεαλισμός κυριαρχεί σ' όλο το «Δωδεκάλογο».

Αυτό το παλαμικό «κοινωνικό πρόσταγμα» αποτελεί την πιο έντονη καταδίκη όλης της αστοτσιφλικιάδικης πολιτικής, που ρήμαξε, ξεπούλησε, εξευτέλισε το έθνος και την Ελλάδα για να καλοπεράσουν και να δημιουργήσουν εκατομμύρια οι ντόπιοι και ξένοι πλουτοκράτες. Το «κοινωνικό πρόσταγμα» του Παλαμά, όπως διατυπώνεται στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου» διατηρεί και σήμερα όλη του την αξία. Μπορούμε να πούμε, ότι η επικαιρότητα του είναι σήμερα πιο μεγάλη από κάθε άλλη φορά. Μετά το 1897-1898 ήρθε το 1909-1910 (επανάσταση στο Γουδί), οι βαλκανικοί πόλεμοι και ο παγκόσμιος πόλεμος με τη συνθήκη των Σεβρών. Ο Παλαμάς παρασύρθηκε από τις φανταστικές ουτοπίες, που τόσο θαυμάσια είχε ξετινάξει και ξεσκεπάσει. Ο Ανταίος άφησε ν' αποσπασθεί από τη μάνα Γη, από το έδαφος της πραγματικότητας και τότε ο Ηρακλής του σωβινισμού μπόρεσε να τότε πνίξει. Ο Παλαμάς έπεσε στο θανάσιμο αμάρτημα, που τόσο είχε καυτηριάσει: άφησε τον εαυτό του να χάσει την επαφή με τη ζωή, το φως, τον ήλιο, τη γη, την πραγματικότητα.

Μα παρ' όλα αυτά, τούτο το «πέσιμο», που μας φανέρωσε έναν Παλαμά της κατάπτωσης, δεν είναι στοιχείο που κυριαρχεί στο έργο του ποιητή. Για το λαό ο αληθινός Παλαμάς παραμένει, πρώτ' απ' όλα, ο Παλαμάς του «Δωδεκάλογου του Γύφτου», όπου μας έδωσε και το καλύτερο απ' όσα θα μπορούσε να δώσει.

Σήμερα, στα στερνά του, ο ποιητής, στους στενά δικούς του, ομολογεί και αναγνωρίζει τα «παραστρατήματα του». Μετα-νοιώνει ίσως γιατί δε μπόρεσε να συνεχίσει και να ολοκληρώσει αυτό που άρχισε με το «Δωδεκάλογο του Γύφτου» αν και η αλήθεια είναι, πως τόσο απότομη στροφή του επέβαλε ο εξευτελισμός του 1897-1898, ώστε όταν

τελείωσε το «Δωδεκάλογο» και τον ξαναδιάβασε και τότε του φάνηκε, όπως αναγνωρίζει ο ίδιος ο ποιητής στην αρχή του προλόγου του, σαν κάτι το ξένο, σαν όχι δικό του παιδί. Οι στερνές του αυτές αμφιβολίες μας δείχνουν ακόμα πιο-καλά τον Παλαμά τον αληθινό.

Απ' το έργο του θα παραμείνει αυτό που φώτισε το δρόμο σ' ένα λυτρωτικό λαϊκό φούντωμα. Ο Παλαμάς, ο ακούραστος καταλύτης καιγκρεμιστής των αντιδραστικών συμβόλων, ο ανώτερος οραματιστής του καλύτερου μέλλοντος για το λαό και για ολόκληρη την ανθρωπότητα, ο Παλαμάς αυτός θα παραμείνει αναφαίρετο χτήμα • του εργαζόμενου έθνους. Σ' αυτό ανήκει κι αυτό ξέρει να τιμά και ν' ανταμείβει τους φίλους του. Αυτόν τον Παλαμά πρέπει να τότε διαφυλάξουμε, να τον επεξεργαστούμε δημιουργικά, να τον προφυλάξουμε απ' όλες τις προσπάθειες της αντιδραστικής βεβήλωσης και της μεγαλοϊδεάτι-κης εθνικιστικής διαστρέβλωσης. Το σωστό θάτανε, μια και καταπιαστήκαμε με τον Παλαμά, να μην περιοριστούμε μονάχα στο «Δωδεκάλογο του Γύφτου» μα να επεχταθούμε και σ' ολόκληρο το έργο του και την κάθε λογής κριτική που του έγινε. Λόγοι καθαρά «τεχνικοί» κάνουν αδύνατο ένα τέτιο πράγμα. Μα ούτε και ο βασικός σκοπός μας ήτανε αυτός. Η επιδίωξη μας ήταν τούτη δω: κάνοντας την ανάλυση του «Δωδεκάλο-γου», ξαναφανερώνοντας έναν Παλαμά, που μέχρι σήμερα η πολυπρόσωπη αντίδραση — επίσημη κι ανεπίσημη — πάσχισε να τότε κρατήσει στα σκοτάδια, μακριά από τον πολύ κόσμο, θελήσαμε να βάλουμε κάτω, σαν προσπάθεια μελέτης κι ανάλυσης μερικά από τα βασικά και θεμελιακά προβλήματα της δημιουργίας και της πορείας του νεοελληνικού έθνους μέχριτις μέρες μας και τις σχέσεις του προς την Αρχαία Ελλάδα και το Βυζάντιο. Η επικαιρότητα και η ζωντανή σημασία των προβλημάτων αυτών για τη σημερινή ύπαρξη και εξέλιξη του λαού και του τόπου μας, δεν μπορούν ν' αμφισβητηθούν.

Ένα ψεύτικο οικοδόμημα, που τόσες καταστροφές και θυσίες κόστισε, πρέπει να γκρεμιστεί, για ν' αποκατασταθεί στα δικαιώματα της η αλήθεια και το πραγματικό συμφέρον του ελληνικού λαού.

Η επιστημονική ιστορική σκέψη στον τόπο μας αδράνησε πολύν καιρό. Η καθυστέρηση της είναι τρομαχτική. Δεν πρέπει να χάνει ούτε μια ώρα. Έχει να πραγματοποιήσει κολοσιαία σ' αλήθεια, δουλιά, δουλιά υπεύθυνη, που τη βαραίνει περισσότερο από την ιστορική σκέψη οποιουδήποτε άλλου τόπου, γιατί εμείς παρουσιαζόμαστε σαν οι πιο άμεσοι και ζωντανόι κληρονόμοι της αρχαιοελληνικής και βυζαντινής κληρονομιάς. Πρέπει ανοιχτά και με ακαταμάχητη επιστημονική πειστικότητα και δύναμη να ξεκαθαρίσουμε τη θέση μας απέναντι της, χωρίς να υποδουλωθούμε σ' αυτήν, χωρίς να χάσουμε την ανεξαρτησία της σημερινής εξέλιξης μας, που στηρίζεται, πρέπει να στηρίζεται, πάνω στις σημερινές ζωντανές λαϊκές δυνάμεις, αποκρούοντας όσα άχρηστα καιίβλαβερά περικλείνει κληρονομιά αυτή, διατηρώντας όμως τόσο τα άμεσης χρήσης και σύγχρονης ωφελιμότητας μέρη της, όσο και την ιστορική στο σύνολο της αξία της.

Ξεχωριστά, στην πηγαία και πρώτόβουλη νεοελληνική φιλοσοφική σκέψη, που δυστυχώς ακόμα βρίσκεται στα σπάργανα της, πέφτει το δύοκολο, μα επιταχτικό καθήκον τόσο της κριτικής επεξεργασίας και αναίρεσης του αρχαιοελληνικού φιλοσοφικού ιδεαλισμού (Αριστοτέλης - Πλάτων), που παρέχει και σήμερα το φιλοσοφικό βάθρο στη νεοελληνική αντίδραση, όσο και της ερεύνησης, ταχτοποίησης και πλατιάς και ολόπλευρης

εκλαϊκευσης της αρχαιοελληνικής υλιστικής φιλοσοφίας (Ηράκλειτος - Δημόκριτος κ.λπ.), απ' όπου κρατάει τις ρίζες της η μοναδική επιστημονική και ατράνταχτη σύγχρονη κοσμοθεωρία — ο διαλεκτικός υλισμός, η προλεταριακή φιλοσοφία της πανανθρώπινης απολύτρωσης από κάθε εκμετάλλευση και της σοσιαλιστικής δημιουργίας και ανάπτυξης της εργαζόμενης ανθρωπότητας.

Όσο «κολοσιαίο» και αν φαίνεται το έργο αυτό, ούτε ανυπέρβλητο, ούτε απραγματοποίητο είναι, πρώτ' απ' όλα γιατί είναι υποχρεωτικό και ανανάβλητο.

Μονάχα ξεκαθαρίζοντας, από τη δική της πλευρά, γόνιμα και δημιουργικά, το παρελθόν και τις κάθε λογής κληρονομίες του, θα μπορέσει η νεοελληνική διανόηση να καθορίσει επιστημονικά τους σημερινούς δρόμους του νεοελληνικού ξετυλίγματος, να φωτίσει δυνατά τη μελλοντική προοπτική και πορεία του, με λίγα λόγια μόνο έτσι θα σταθεί στο ύψος της, θα πάψει να σέρνεται και να πιθηκίζει, θα δώσει δικά της πρωτότυπα δημιουργήματα, θα εκπληρώσει ακέρια το καθήκον της απέναντι στο εργαζόμενο έθνος.

Το παρόν και το μέλλον του κάθε λαού το αποφασίζει πρώτ' απ' όλα η ζωντάνια και η θέληση του, που 'ναι ικανές να σαρώσουν κάθε αντιδραστικό εμπόδιο. Πριν λίγα χρόνια βλέποντας προς την τότε Οθωμανική αυτοκρατορία κάναμε σα να βλέπαμε εκατό χρόνια πίσω στην ευρωπαϊκή κοινωνική εξέλιξη. Η σημερινή κεμαλική Τουρκία, μέσα σε λίγα χρόνια, ξεπήδησε την καθυστέρηση της και, όσο κι αν δυσκολευόμαστε να το παραδεχτούμε, η αλήθεια είναι πως μας ξεπέρασε. Τα παλιά δεσμά της σουλτανοκρατίας, των μπέηδων, των διομολογήσεων, του φε-ρετζέ και τόσα άλλα, σπάσανε και άφησαν οπωσδήποτε ανοιχτό για ορισμένο χρόνο το δρόμο στο μεγάλο τούρκικο κοινωνικό αναφτέριασμα. Φυσικά δε βάζουμε στον ελληνικό λαό παράδειγμα για μίμηση τη νεότερη Τουρκία. Και αυτό ανάμεσα στ' άλλα, γιατί έχουμε την ατράνταχτη πίστη και πεποίθηση, πως ο εργαζόμενος λαός της Ελλάδας περικλείνει όλες τις δυνατότητες και έχει όλη τη δύναμη για ένα πιο γρήγορο και πιο ολοκληρωμένο κοινωνικό πήδημα.

Στη χώρα μας έχουν ωριμάσει οι αντικειμενικές συνθήκες για αποφασιστικές μεταβολές, που, συντριβοντας κάθε αντίδραση, θα δημιουργήσουν μια λαϊκή Ελλάδα, πλούσια, δυνατή, πολιτισμένη και ευτυχισμένη. Στο έργο αυτό και η νεοελληνική διανόηση θα πρέπει να κάνει το καθήκον της, ακολουθώντας το δρόμο, που ο Παλαμάς της έδειξε από το «Δωδεκάλογο του Γύφτου».

20 Γενάρη — 15 Μάρτη 1937

10.ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ

Οι διαπιστώσεις, η γραμμή και οι αποφάσεις της 6ης ολομέλειας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ (9 Οκτώβρη 1949)

Η εσωτερική κατάσταση στην Ελλάδα μπήκε σε καινούργια φάση ύστερα από τις μάχες στο Βίτσι – Γράμμο τον Αύγουστο τούτου του χρόνου. Χαρακτηριστικό γνώρισμα, στην καινούργια αυτή φάση, είναι, από τη μια μεριά το γεγονός ότι οι κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ, με απόφαση του ΓΑ του, σταμάτησαν τον πόλεμο, διατηρώντας ακέραιη τη μαχητικότητά τους, ενώ σε όλη τη χώρα τα αντάρτικα τμήματά μας συνεχίζουν τη δράση τους ενάντια στο καθεστώς της εξόντωσης του λαού, που εφαρμόζουν οι ξένοι και ντόπιοι εχθροί του. Και, από την άλλη, το γεγονός ότι η στρατιωτική επιτυχία του μοναρχοφασισμού στο Βίτσι – Γράμμο, όχι μόνο δε λιγοστεύει τις δυσκολίες και τις αντιθέσεις του, μα τις οξύνει ακόμα πιο πολύ. Οι δυσκολίες, οι αντιθέσεις, η ολόπλευρη κρίση, που μέσα της παραδέρνει η ελληνική αστοτσιφλικαδική μακρόχρονη πολιτική αποικιοποίησης της χώρας και εξανδραποδισμού του λαού, όχι μόνο δε λύνεται με τη νίκη της αντίδρασης στο Βίτσι – Γράμμο (όπως δε λύθηκε και με τη δικτατορία του Μεταξά ή ύστερα από το Δεκέμβρη του 1944) μα προβάλλει πιο έντονα ακριβώς σας αποτέλεσμα της νίκης αυτής, εμπλουτισμένο και με τα προβλήματα που συσσωρεύσε στη χώρα ο εμφύλιος πόλεμος, που άρχισε πριν 3,5 χρόνια.

Η κατάσταση για το μοναρχοφασισμό και ύστερα από το Βίτσι – Γράμμο, παραμένει κρίσιμη και για τον πρόσθετο, μα σημαντικό και καθοριστικό λόγο, ότι ο πόλεμος, που έδινε στην πλουτοκρατική αντίδραση, όχι μόνο το πρόσχημα να «αγνοεί» τα φλέγοντα εσωτερικά ζητήματα, που σήμερα περισσότερο παρά πριν ζητούν επιταχτικά τη λύση τους, μα και τη δυνατότητα να τα φορτώνει σε αυτόν όλα τα κακά, κρύβοντας όλα τα βρώμικά της μέσα στους καπνούς του, ουσιαστικά σταμάτησε ύστερα από την ειρηνική προσφορά της ΠΔΚ και ύστερα από το γεγονός ότι οι κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ βάλαν το όπλο παραπόδα. Τώρα ο μοναρχοφασισμός είναι υποχρεωμένος να ατενίσει κατά πρόσωπο τα προβλήματα αυτά και να αποκαλύψει όλη την ανικανότητά του να κάνει κάτι για το λαό και τον τόπο, να δείξει πιο έντονα ακόμα όλη την αντιδραστικότητά του, την προδοσία και την ξενοδουλεία του σε όλη τους τη γύμνια.

Να γιατί η ειρήνη είναι για το μοναρχοφασισμό πιο δύσκολη από τον πόλεμο. Να γιατί οι δυσκολίες και οι αντιθέσεις του αντί να μικραίνουν θα φουντώνουν. Να γιατί και ύστερα από τη μάχη στο Βίτσι – Γράμμο, το εσωτερικό μας πρόβλημα παραμένει άλυτο. Παραμένει άλυτο γιατί δεν υπάρχει για το πρόβλημα αυτό μοναρχοφασιστική λύση. Ο μοναρχοφασισμός μπορεί να σφάζει, να ρημάζει, να γκρεμνά και να καίει. Δε μπορεί ποτέ να δημιουργήσει. Και η λύση για το νεοελληνικό εσωτερικό πρόβλημα παραμένει πάντα μία : η λαϊκοδημοκρατική αναδημιουργία. Να γιατί ο αγώνας συνεχίζεται, παρά το ότι σήμερα αλλάζει μορφή και το κέντρο του βάρους μετατοπίζεται από την πολεμική – στρατιωτική δράση στους μαζικούς οικονομικούς και πολιτικούς αγώνες. Ο σκοπός παραμένει πάντα ο ίδιος: λεύτερη, ανεξάρτητη, δημοκρατική Ελλάδα. Ακριβώς γιατί νικήθηκε ο ΔΣΕ, ακριβώς γιατί νίκησε η μοναρχοφασιστική αντίδραση, η Ελλάδα ξαναμπαίνει σήμερα σε καινούργιο κύκλο από εσωτερικές ανωμαλίες, λαϊκούς αγώνες

και ξεσηκώματα, εσω-αστικές φαγωμάρες, στρατιωτικοφασιστικά κινήματα και πραξικοπήματα Η αστοτσιφλικιάδικη κακοδαιμονία, πλουτισμένη με την ξενική ιμπεριαλιστική επέμβαση και εξάρτηση, που καθορίζει 130 σχεδόν τώρα χρόνια την πορεία κατάπτωσης και εξαθλίωσης για τη χώρα και το λαό, εκκρίνει αναγκαστικά την ανωμαλία, το χάος, την αδιάκοπη λαϊκή τάση για καλύτερη ζωή και λευτεριά. Η πορεία αυτή δε μπορεί να τερματιστεί παρά μόνο με την επιβολή αυτής της ιστορικής επιδίωξης του λαού. Μπαίνουμε τώρα σε καινούργια περίοδο νέων αγώνων για τη λαϊκή επικράτηση.

Γιατί αναγκάζομαστε σήμερα να αλλάξουμε την πολιτική μας γραμμή; Γιατί νικηθήκαμε στρατιωτικά στο Γράμμο και στο Βίτσι;

Ύστερα από 3 χρόνια αγώνα, παρά το γεγονός ότι δε μπόρεσε να λύσει τα ο βασικό πρόβλημα των εφεδρειών του, πράγμα που θα του επέτρεπε να πετύχει οριστικό αποτέλεσμα σε βάρος του μοναρχοφασισμού, ο ΔΣΕ είχε ματαιώσει όλες τις προσπάθειες της αντίδρασης, μαζί με την ξενική ιμπεριαλιστική επέμβαση, να τον εξοντώσει και οικοδομούσε αργά, μα σταθερά, τις προϋποθέσεις για τη νίκη. Στα τέλη του 1948 αρχές 1949, ο μοναρχοφασισμός περνούσε μια βαθιά ηθική κρίση. Ο στρατός του παρουσίαζε έκδηλα σημεία ηθικής διάβρωσης. Η αντίδραση στην Ελλάδα προσέγγιζε και σε ένα στρατιωτικό-πολεμικό αδιέξοδο, και σε μια στρατιωτικό-πολεμική κρίση. Ακριβώς, σε αυτή την κρίσιμη για το μοναρχοφασισμό στιγμή, ο αγγλοαμερικάνικος ιμπεριαλισμός έριξε στη ζυγαριά και την τιτική εφεδρεία του, αν και ήξερε ότι έτσι αποκαλύπτει τον Τίτο ολοκληρωτικά. Από τη δική του πλευρά ο μαχαραγιάς του Βελιγραδίου, ύστερα από το ξεσκέπασμά του μα την απόφαση της Κομινφόρμ τον Ιούνιο του 1948, άρχισε να καταλαβαίνει ότι μόνο με την επικράτηση του μοναρχοφασισμού στην Ελλάδα και την ήττα του ΔΣΕ θα μπορούσε να εξασφαλίσει τα νώτα του και την ενίσχυσή του από τους αγγλοαμερικάνους. Για αυτό και από τότε άρχισε ανοιχτά και ξετσίπωτα να υπονομεύει το ΔΣΕ, να οργανώνει τη διάσπαση και την προδοσία μέσα στις γραμμές του. Ο Νιλ Στάνφορντ στο «Κρίστιαν Σάιενς Μόνιτορ» ομολογεί ότι η προδοσία του Τίτο «βοήθησε να πετύχει το σχέδιο Τρούμαν στην Ελλάδα.».

Σε ανταπόκριση του Γαλλικού Πρακτορείου από την Ουάσινγκτον, που αναδημοσιεύει η «Καθημερινή» της 18 – 10 – 1949, λέγεται: «Οι επίσημοι αμερικανικοί κύκλοι δε διστάζουν να βεβαιώνουν ότι η «αποστασία» του Τίτο έπαιξε σημαντικόν ρόλον εις την εξέλιξιν της εν Ελλάδι καταστάσεως. Οι δε διπλωματικοί κύκλοι φρονούν ότι ο ρόλος αυτός υπήρξε τουλάχιστον τόσον αποφασιστικός, όσον και η οικονομική και στρατιωτική βοήθεια η παρασχεθείσα υπό των Ηνωμένων Πολιτειών εις την ελληνικήν κυβέρνησιν».

Ο μοναρχοφασίστας βουλευτής Γκλαβάνης σε δηλώσεις που έκανε στην Πόλη ομολόγησε κι αυτός ότι ο Τίτο βοήθησε το μοναρχοφασισμό.

Έτσι ο ΔΣΕ και το λαϊκοδημοκρατικό μας κίνημα στα 1949 είχαν να αντιμετωπίσουν έναν πολύμορφο εχθρό. Ο Στάλιν μας διδάσκει ότι η ιμπεριαλιστική επέμβαση δεν εξαντλείται διόλου με την αποστολή στρατευμάτων και ότι η αποστολή στρατευμάτων

δεν αποτελεί διόλου το βασικό χαρακτηριστικό της επέμβασης. Στις σύγχρονες συνθήκες ο ιμπεριαλισμός προτιμά να επεμβαίνει με την οργάνωση του εμφυλίου πολέμου μέσα στην εξαρτημένη χώρα, με τη χρηματοδότηση των αντεπαναστατικών δυνάμεων ενάντια στην επανάσταση, με την ηθική και οικονομική υποστήριξη των πραχτόρων του ενάντια στην επανάσταση. Ο ΔΣΕ και το λαϊκοδημοκρατικό μας κίνημα αντιμετώπισαν την πολύμορφη αυτή ιμπεριαλιστική επέμβαση, που συνοδευόταν και από την παρουσία των αγγλικών στρατευμάτων στην Ελλάδα και από την άμεση πολεμική συμμετοχή των αμερικάνων στρατιωτικών και πρώτα από όλα των αμερικανών αεροπόρων στις επιχειρήσεις. Παρόλη όμως αυτή την ιμπεριαλιστική προσπάθεια και τα «μεγαλοφυή» σχέδια Φον Φλίτ- Παπάγου, όλες οι προσπάθειες των εχθρών μας αποτύχαιναν μέχρι τη στιγμή που εκδηλώθηκε και για μας, φανερά και ξετσίπωτα, η τιτική προδοσία, όταν εμφανίστηκε σαν ενεργός μοναρχοφασιστική εφεδρεία στα νώτα και στα πλευρά μας. Από αυτή τη στιγμή άρχισε να γίνεται φανερό ότι ο ΔΣΕ δε θα μπορούσε να πετύχει άμεσο στρατιωτικό αποτέλεσμα. Για αυτό και ύστερα από τις μάχες στο Βίτσι – Γράμμο, οι κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ σταμάτησαν τον πόλεμο χωρίς να επιτρέψουν στον εχθρό να πετύχει στρατηγικό αποτέλεσμα με τη συντριβή των κύριων δυνάμεών μας. Στην τέτοια έκβαση της μάχης του 1949, που είχε σαν αποτέλεσμα να περάσει το κίνημά μας σε μια γενικότερη, προσωρινή πάντως, υποχώρηση, είχε σοβαρή, αποφασιστική επίδραση η προδοσία της κλίκας του Τίτο. Στο δοσμένο στάδιο εξέλιξης του λαϊκοδημοκρατικού αγώνα στην Ελλάδα, η αποστασία του Τίτο, το ανοιχτό πέρασμά του στο στρατόπεδο του ιμπεριαλισμού, είχε καθοριστική επίδραση για την έκβαση της ένοπλης αντιπαράθεσής μας με την αντίδραση στο Βίτσι – Γράμμο, πράγμα που τελικά μας ανάγκασε να περάσουμε σήμερα ε καινούργιες μορφές και μέθοδες αγώνα.

Μόνον όταν σωστά τοποθετήσουμε την επίδραση της τιτικής λιποταξίας προς το στρατόπεδο του εχθρού πάνω στο κίνημά μας, σε σχέση πάντα και με το γεγονός ότι δεν είχαμε έγκαιρα λύσει το πρόβλημα των εφεδρειών του ΔΣΕ και του ανεφοδιασμού των τμημάτων του ΚΓΑΝΕ, πράγμα που θα μας επέτρεπε να εξουδετερώσουμε βασικά τις αρνητικές επιδράσεις της προδοσίας του Τίτο, θα μπορέσουμε σωστά να εξηγήσουμε τους λόγους γιατί νικηθήκαμε στρατιωτικά στο Βίτσι – Γράμμο και γιατί αλλάξαμε σήμερα την πολιτική μας γραμμή.

Θα ήταν μεγάλο λάθος αν, μέσα στις καινούργιες συνθήκες που δημιουργήθηκαν, το ΚΚΕ συνέχιζε μέχρι τέλος τον ένοπλο αγώνα που δεν πρόσφερε πια προοπτική επιτυχίας και που έτσι θα οδηγούσε σε μια καταστροφή. Θα ήταν το ίδιο σαν να επαναλαμβάναμε το τυχοδιωκτικό πραξικόπημα του Μιζέρια (Βελουχιώτη) στα 1945 όταν, ακολουθώντας τις υποδείξεις του Τίτο και της κλίκας του, δεν πειθάρχησε στην ηγεσία του ΚΚΕ, αρνήθηκε τη συμφωνία της Βάρκιζας και θέλησε να συνεχίσει τον πόλεμο. Ο Τίτο επιδίωκε τότε τόσο να εξαντλήσει το δημοκρατικό μας κίνημα, ώστε για 10 τουλάχιστον χρόνια να μη μπορεί να σηκώσει κεφάλι. Αυτό σύμφερνε τότε και στα αφεντικά του, τους αγγλοαμερικάνους ιμπεριαλιστές, και στο μοναρχοφασισμό και στον Τίτο. Αν ο Τσώρτσιλ, κάτω από την πίεση και της παγκόσμιας κοινής γνώμης, αναγκάστηκε τότε να πάει στη Βάρκιζα, επιδίωκε όμως να μας προκαλέσει εμάς σε τέτοιους τυχοδιωκτισμούς που θα μας στερούσαν από τα πολιτικά οφέλη της συμφωνίας της Βάρκιζας. Ο Τσώρτσιλ τότε επεδίωξε, δια μέσου των Τίτο – Βελουχιώτη, να μας ρίξει σε ύποπτους τυχοδιωκτισμούς. Θα ήταν θανάσιμο αμάρτημα αν κάναμε τώρα το λάθος που

αποφύγαμε τότε με τη Βάρκιζα. Θα στερούσαμε έτσι το λαϊκοδημοκρατικό μας κίνημα από όλα τα πολιτικά πλεονεχτήματα που μας προσφέρει σήμερα το οικονομικό – πολιτικό αδιέξοδο του μοναρχοφασισμού, όταν στη χώρα ξεσπούν και φουντώνουν μεγάλοι λαϊκοί αγώνες, ενώ οι κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ, παρά τη μοναρχοφασιστική επιτυχία στο Βίτσι – Γράμμο, παραμένουν άθιχτες και με το όπλο παρά πόδα.

Η 6η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ στην απόφασή της έτσι καθορίζει την ανάγκη της υποχώρησης:

«Η ήττα μας στη μάχη του Βίτσι – Γράμμου τον Αύγουστο του 1949 σημειώνει μια αλλαγή στην κατάσταση. Αυτό επιβάλλει μια αλλαγή και στην πολιτική μας γραμμή. Η ταχτική της συνέχισης του ένοπλου αγώνα, που εκφράζει ένα μικροαστικό πνεύμα απελπισίας και έλλειψης προοπτικής, θα έδινε τη δυνατότητα στον αντίπαλο να καταφέρνει συντριφτικό χτύπημα εναντίον των αγωνιστών και στελεχών του λαϊκού επαναστατικού κινήματος. Σωστά ενεργώντας το ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ ακολούθησε την ταχτική της υποχώρησης, πράγμα που εμπόδισε το μοναρχοφασισμό να πετύχει τη στρατηγική επιδίωξή του, την εκμηδένιση της κύριας δύναμης του ΔΣΕ στο Βίτσι – Γράμμο».

Η ικανότητα να ξέρεις να υποχωρείς όταν το επιβάλλει η κατάσταση και να μπορείς να υποχωρείς οργανωμένα, είναι μια βασική μπολσεβίκικη αρετή που μας τη διδάσκουν ο Λένιν και ο Στάλιν.

Στο έργο του «Αριστερισμός: Η παιδική αρρώστια του κομμουνισμού», ο Λένιν, αναφερόμενος στην κατάσταση που δημιουργήθηκε στη Ρωσία ύστερα από την ήττα της επανάστασης του 1905, διδάσκει:

«Τα επαναστατικά κόμματα πρέπει να τελειοποιούν τη μάθησή τους. Μάθανε να επιτίθενται. Τώρα πρέπει να καταλάβουν ότι την επιστήμη αυτή είναι ανάγκη να τη συμπληρώσουν με την επιστήμη πώς σωστά να υποχωρούν. Πρέπει να καταλάβουν - και η επαναστατική τάξη πάνω στην ίδια της πικρή πείρα μαθαίνει να καταλαβαίνει – ότι δεν μπορεί κανείς να νικήσει αν δεν έμαθε σωστά να επιτίθεται και σωστά να υποχωρεί». (Απαντα, 3η έκδοση, τόμος XXV, σελ.177)

Και αφού διαπιστώνει παρακάτω ότι από όλα τα κόμματα τότε στη Ρωσία οι μπολσεβίκοι υποχώρησαν με τη μεγαλύτερη τάξη, με τις λιγότερες ζημιές στο «στρατό» τους, με τη μεγαλύτερη διατήρηση του πυρήνα του στρατού αυτού, με τις λιγότερες διασπάσεις, με τη μικρότερη αποσύνθεση στο ηθικό τους και με τη μεγαλύτερη ικανότητα να ξανααρχίσουν τη δουλιά κατά τον πιο πλατύ, συνετό και ενεργητικό τρόπο, προσθέτει:

« Και το πέτυχαν αυτό οι μπολσεβίκοι μόνο γιατί ανελέητα ξεσκέπασαν και διώξαν τους επαναστάτες της φράσης, που δε θέλουν να καταλάβουν ότι πρέπει να υποχωρήσεις, ότι πρέπει να ξέρεις να υποχωρήσεις, ότι πρέπει απαραίτητα να μάθεις να δουλεύεις νόμιμα

στα πιο αντιδραστικά κοινοβούλια, στις πιο αντιδραστικές συνδικαλιστικές, ασφαλιστικές και παρόμοιες οργανώσεις».(στο ίδιο μέρος)

Στην πάλη ενάντια στις δυσκολίες και για το ξεπέρασμα των δυσκολιών σφυρηλατούνται τα στελέχη, λέει ο Στάλιν. Και μια από τις πιο μεγάλες δυσκολίες για το ΚΚΕ πρόβαλε ότι ύστερα από την ήττα έπρεπε να κάνουμε κανονική υποχώρηση.

« Όταν ένας στρατός, που πείστηκε ότι δεν είναι ικανός να πάρει το φρούριο εξ εφόδου, θα έλεγε ότι δε συμφωνεί να αποχωρήσει από τις παλιές θέσεις, ότι δε θα πιάσει καινούργιες, δε θα περάσει σε νέους τρόπους λύσης του προβλήματος, για ένα τέτοιο στρατό, θα έλεγαν : αυτός που έμαθε να επιτίθεται και δεν έμαθε, κάτω από ορισμένες σκληρές συνθήκες, προσαρμοζόμενος σε αυτές, να υποχωρεί, αυτός τον πόλεμο δε θα τον τελειώσει νικηφόρα». (Λένιν, τόμος XXVII, 3η έκδοση, σελ.69)

Βασική προϋπόθεση για την κανονική υποχώρηση είναι η καθαρή πολιτική προοπτική, το καθαρό φώτισμα της κατάστασης που έφερε στην ανάγκη της υποχώρησης.

« Για να καθοδηγείς πρέπει να προβλέπεις»(Στάλιν, τόμος X, σελ. 35) και «για τη σωστή καθοδήγηση χρειάζεται, εκτός από όλα τα άλλα, η γραμμή του κόμματος να είναι σωστή, οι μάζες να καταλαβαίνουν τη σωστότητα της κομματικής γραμμής και να την υποστηρίζουν ενεργά...» (Στάλιν τόμος XII σελ. 341)

Η συνδιάσκεψη των οργανώσεων του ΚΚΕ στα τμήματα Βίτσι – Γράμμου του ΔΣΕ, με την ομόφωνή της έγκριση της πολιτικής γραμμής του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ , έδειξε ότι οι πολεμιστές και οι πολεμίστριες μέλη του κόμματος και μαζί τους και ολόκληρος ο ΔΣΕ σωστά είδαν και κατάλαβαν την καινούργια κατάσταση, τις αιτίες που τη δημιούργησαν και τη νέα γραμμή του κόμματος. Το ΚΚΕ και η καθοδήγησή του πέτυχαν σε αυτό γιατί εξήγησαν σωστά την κατάσταση, χωρίς να κρύψουν τίποτα.

«Αν δε θα φοβόμαστε – διδάσκει ο Λένιν - να λέμε κατευθείαν ακόμα και την πικρή και τη βαριά αλήθεια, τότε θα μάθουμε να νικούμε όλες και τις κάθε λογής δυσκολίες». (Λένιν, τόμος XXVII, 3η έκδοση, σελ. 69)

Η κανονική υποχώρηση για να πετύχει πρέπει να γίνει έγκαιρα, μια και η κατάσταση την επιβάλλει.

«Εφόσο δε μας σύντριψαν τελειωτικά, άντε, ας υποχωρήσουμε και ας τα ανασυντάξουμε όλα από την αρχή, μα πιο στέρεα» (Λένιν, τόμος XXVII, 3η έκδοση, σελ. 39)

Ο σ. Στάλιν έτσι καθορίζει α) την ανάγκη της υποχώρησης :

« Με βάση το δοσμένο στάδιο της επανάστασης η ταχτική μπορεί να αλλάξει κάμποσες φορές, σε εξάρτηση από τα φουντώματα ή τις υποχωρήσεις, από την άνοδο ή την πτώση της επανάστασης» («Βάσεις του Λενινισμού», Άπαντα, τόμος VI, σελ. 155)

και β) το σκοπό της υποχώρησης:

«ταχτική κανονικής υποχώρησης. Πώς πρέπει έντεχνα να υποχωρείς σε βάθος όταν υπάρχει ολοφάνερη υπεροχή δυνάμεων του εχθρού, με σκοπό να σώσεις, αν όχι την πλειοψηφία του στρατού, τότε τουλάχιστο τα στελέχη του». (Η πολιτική στρατηγική και ταχτική, τόμος V, σελ. 77)

Και παρακάτω:

«Ταχτική της άμυνας, σαν απαραίτητο μέσο για τη διατήρηση των στελεχών και τη συσσώρευση δυνάμεων περιμένοντας τις επερχόμενες μάχες».(στο ίδιο, σελ. 78)

Τη σχετική μπολσεβίκικη πείρα και ταχτική μας τη δίνει συμπυκνωμένα η «Ιστορία του ΚΚ της Σοβιετικής Ένωσης (μπολσεβίκων)»:

«Από όλα αυτά έβγαινε το συμπέρασμα πως πρέπει να ξέρουμε όχι μόνο να κάνουμε αποφασιστική επίθεση, επίθεση στις; Πρώτες γραμμές όταν υπάρχει άνοδος της επανάστασης, μα και να υποχωρούμε τελευταίοι, όταν δεν υπάρχει άνοδος, αλλάζοντας ταχτική σύμφωνα με την αλλαγή της κατάστασης, να μην υποχωρούμε άταχτα, μα οργανωμένα, ήρεμα, χωρίς πανικό, εκμεταλλευόμενοι και τις πιο μικρές δυνατότητες για να βγάλουμε τα στελέχη μας από τα χτυπήματα του εχθρού, να ανασυνταχθούμε, να συγκεντρώσουμε δυνάμεις και να ετοιμαστούμε για νέα επίθεση ενάντια στον εχθρό».(«Ιστορία του ΚΚ της Σοβιετικής Ένωσης (μπολσεβίκων)», ελλ. έκδοση 1948, σελ. 101-102)

Και το συμπέρασμα που καταλήγει η «Ιστορία του Μπολσεβίκικου Κόμματος» είναι : Δε μπορείς να νικήσεις τον εχθρό αν δεν ξέρεις να επιτίθεσαι σωστά.

«Δε μπορείς να αποφύγεις τη συντριβή στην ήττα, αν δεν ξέρεις να υποχωρείς κανονικά, χωρίς πανικό, χωρίς σύγχυση»(στο ίδιο, σελ. 108)

Το ΚΚΕ μέσα στις δύσκολες συνθήκες, που δημιουργήθηκαν με την τεράστια συγκέντρωση δυνάμεων από τους αγγλοαμερικάνους και το μοναρχοφασισμό και την αλλαγή σε βάρος μας που έφερε στο συσχετισμό των δυνάμεων το πέρασμα του προβοκάτορα Τίτο και της παρέας του στο ιμπεριαλιστικό στρατόπεδο, που όλα αυτά είχαν σαν συνέπεια την ήττα μας στο Βίτσι – Γράμμο, αποφάσισε και πραγματοποίησε κανονικά την υποχώρηση για τη διατήρηση και ανασύνταξη των δυνάμεών μας για τους νέους αγώνες.

Σε διάκριση από την υποχώρησή μας το Δεκέμβρη του 1944, που ήταν άτακτη γιατί δε φωτίστηκε σωστά πολιτικά, τώρα το κόμμα διαφώτισε βασικά σωστά τα μέλη του και τις μάζες. Η υποχώρηση έγινε ομαλά και το πέρασμα στην καινούργια γραμμή πραγματοποιείται κανονικά. Δεν είχαμε ούτε τρανταγμούς, ούτε διασπάσεις. Το ΚΚΕ διατήρησε και δυνάμωσε τη μονολιθική, μαχητική ενότητά του. Βασικά αυτό οφείλεται στο ότι σωστά φώτισε την κατάσταση και οι μάζες σήμερα με τα ίδια τους τα μάτια βλέπουν ότι ο μοναρχοφασισμό δε μπόρεσε να προσφέρει τίποτα, ότι τον κατασπαράζει η ολόπλευρη κρίση του και ότι δεν μπορεί να πετύχει καμιά σταθεροποίηση και ανάπαυλα γιατί δε λύνει το πρόβλημα.

Με την ταχτική που χάραξε η 6η ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ για τη διατήρηση των αντάρτικων ομάδων σε όλη τη χώρα- μια και ο μοναρχοφασισμός συνεχίζει τον εμφύλιο πόλεμο – και με την οργάνωση των οικονομικών και πολιτικών αγώνων όλων των στρωμάτων του εργαζόμενου λαού, το κόμμα μας ύστερα από την υποχώρηση «δε σταυρώνει τα χέρια», «δε γίνεται κόμμα αναμονής».

Και «δεν αφηνειναι του ξεφύγει ούτε μια περίπτωση, φυσικά μέσα σε ευνοϊκές συνθήκες, για να μην επιβάλει στον εχθρό μια μάχη, όταν αυτό δε συμφέρει στον εχθρό, να κρατά τον εχθρό σε διαρκή ένταση, να ξεχαρβαλώνει βήμα προς βήμα τις δυνάμεις του και το ηθικό του, βήμα προς βήμα να εξασκεί τις δυνάμεις του προλεταριάτου στους αγώνες του που αφορούν τα καθημερινά του συμφέροντα και έτσι να πολλαπλασιάζει το κόμμα τις ίδιες του τις δυνάμεις».(Στάλιν, Η πολιτική στρατηγική και ταχτική, τόμος V, σελ.78)

Και μετά την υποχώρησή μας από το Βίτσι – Γράμμο η κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει επαναστατική. Και αποκλειστικά και μόνο από τη δουλιά μας, από την ικανότητα να δούμε και να πιάσουμε τα ζητήματα των μαζών και σωστά να οργανώσουμε και να καθοδηγήσουμε τους οικονομικούς και πολιτικούς αγώνες τους, μικρούς και μεγάλους, σε συνδυασμό με τις μάχες που δίνουν τα ένοπλα τμήματά μας, μέσα στις ευνοϊκές, γενικά, για μας διεθνείς συνθήκες, αποκλειστικά και μόνο από αυτό θα εξαρτηθεί αν η υποχώρηση θα εξελιχθεί σε λίγο ή πολύ πιο μακρόχρονη στρατηγική σύμπτυξη δυνάμεων, ή σε ταχτικό χειρισμό αναδιάταξης και ανασύνταξης των δυνάμεων σε σύντομο διάστημα για το πέρασμα πάλι στην επίθεση, θα εξαρτηθεί η προσωρινότητα, το ποιόν και ο βαθμός της προσωρινότητας της υποχώρησης που έκανε το κίνημά μας.

Στις καινούργιες συνθήκες το ΚΚΕ ακολούθησε όχι τους ψίθυρους που σπρώχναν σε ύποπτους τυχοδιωκτισμούς, μα την πολιτική της προσωρινής υποχώρησης, της πολιτικής αναδιάταξης. Και έκανε καλά. Η σωστότητα της πολιτικής αυτής βρίσκεται στις τεράστιες δυνατότητες που κρύβει και στις προοπτικές που ανοίγει η κατάσταση στη μοναρχοφασιστική Ελλάδα. Η αντίδραση ασφυχτιά μπλεγμένη στα πλοκάμια της ολόπλευρης κρίσης τη στιγμή που τα βασικά εσωτερικά προβλήματα πιο επιταχτικά από κάθε άλλη φορά απαιτούν τη μόνη δυνατή και ιστορικά προκαθορισμένη επίλυσή τους, τη λαϊκοδημοκρατική λύση τους.

Η βαθιά και ολόπλευρη νεοελληνική πισωδρόμηση καθορίζεται ιστορικά από το γεγονός ότι η αστοτσιφλικιάδικη κυριαρχία και πολιτική απέκλεισε και πολέμησε κάθε προοδευτική προώθηση και λύση για τα βασικά νεοελληνικά προβλήματα. Δέσμευσε και έπνιξε τις εσωτερικές παραγωγικές δυνατότητες, διατήρησε και δυνάμωσε τις μισοφεουδαρχικές σχέσεις στο χωριό, υπόταξε την οικονομική ζωή της χώρας στις επιταγές και τα συμφέροντα του ξένου κεφαλαίου, ενώ οι ντόπιοι εκμεταλλευτές τού έκαμαν το διάμεσο και το μεσίτη στην αποστράγγιση του τόπου και στην καταλήστευση του λαού.

Χώρα αγροτική με αδύνατη βιομηχανία, και αυτή αποκλειστικά σχεδόν ελαφριά, η Ελλάδα δεν μπορεί να τραφεί με το δικό της ψωμί, που αναγκάζεται να το εισάγει από το εξωτερικό, ενώ τα δικά της αγροτικά προϊόντα – καπνό, σταφίδα, λάδι, κρασί, φρούτα – τα εξάγει σύμφωνα με τις εξευτελιστικές τιμές που καθορίζουν τα ξένα μονοπώλια. Ούτε σε κτηνοτροφικά προϊόντα η χώρα είναι αυτόρκτη και πάντα φέρνει ζώα και κρέατα από το εξωτερικό. Αυτή η χαρακτηριστική αντινομία στη νεοελληνική αστοτσιφλικάδικη οικονομία, ότι δηλ. αν και αγροτική χώρα δε βγάζει αρκετό ψωμί που αναγκάζεται να το φέρει απόξω, γεννήθηκε και αποκρυσταλλώθηκε σαν αποτέλεσμα της επιβίωσης των μισοφεουδαρχικών σχέσεων στο χωριό και της εξάρτησης της χώρας από το ξένο κεφάλαιο, που αυτό υπαγορεύει και καθορίζει την οικονομική πολιτική στη χώρα.

Στην Ελλάδα υπάρχουν ακόμα τσιφλίκια και σημαντική εκκλησιαστική γαιοκτησία. Τα τσιφλίκια αυτά και τα εκκλησιαστικά χτήματα τα δουλεύουν αγρότες ενοικιαστές κάτω από καταθλιπτικούς όρους. Για τη γη που πήραν, όσοι πήραν ύστερα από την αγροτική ψευτομεταρρύθμιση στα 1917, οι αγρότες πληρώνουν ακόμα, χωρίς τις περισσότερες περιπτώσεις να έχει γίνει και η οριστική διανομή. Η Αγροτική Τράπεζα και ο τοκογλύφος τζορμπατζής κρατούν το χωριό κάτω από το ζυγό τους. Και οι διάφοροι μονοπωλιακοί καπιταλιστικοί και μισοκρατικοί οργανισμοί συγκέντρωσης για τα αγροτικά προϊόντα, όπως είναι για τη σταφίδα, τα σύκα, το βαμπάκι, τώρα το λάδι κλπ., εφαρμόζουν πάντα την ίδια ταχτική, στον καιρό της συγκέντρωσης ρίχνουν τις τιμές και ληστεύουν τον αγρότη και μετά τις ανεβάζουν για να γδάρουν και τον καταναλωτή. Όσο για τον καπνό, το κύριο εξαγωγικό προϊόν στην Ελλάδα, την τιμή την καθορίζουν πάντα τα ξένα μονοπώλια. Αυτή η κατάσταση στο χωριό, το ότι δηλαδή ο αγρότης δεν παράγει τις περισσότερες φορές δικό του ψωμί, ότι είναι δεμένος με μια σειρά μισοτσιφλικάδικα δεσμά και υποχρεώσεις, ότι τα προϊόντα του πάντα τα πουλά σε εξευτελιστικές τιμές, είναι πάντα χρεωμένος στην Αγροτική Τράπεζα, στον τσιφλικά, στον τοκογλύφο και δίπλα σε όλα αυτά πληρώνει και ένα σωρό φόρους, κρατά το φτωχομεσαίο αγροτικό νοικοκυριό σε διαρκή κατάπτωση και μαρασμό και την αγροτική οικονομία της χώρας σε μια μακρόχρονη, βαθιά, βασανιστική και ουσιαστικά αξεπέραστη αγροτική κρίση. Από την αγροτική παραγωγή στην Ελλάδα μπορεί να κερδίζουν όλοι, όξω από τον έλληνα φτωχομεσαίο παραγωγό. Όλη αυτή την κατάσταση την έθρεφαν, τη χειροτέρευαν και την όξυναν κάθε φορά οι πόλεμοι που άρχισαν στα 1912- 1922 και συνεχίστηκαν από το 1940 μέχρι σήμερα, ενώ στα διάμεσα χρονικά διαστήματα έχουμε μια ατελείωτη αλυσίδα από εσωτερικές ανωμαλίες, λαϊκά ξεσηκώματα, στρατοκρατικά κινήματα και φασιστικές δικτατορίες. Όλα αυτά συσσώρευαν απερίγραπτες καταστροφές στο ελληνικό χωριό. Ο φτωχομεσαίος αγρότης εξαθλιώνεται, σέρνεται και φυτοζωεί. Το φτωχομεσαίο αγροτικό νοικοκυριό σβήνκει και διαλύεται γιατί δεν είναι σε θέση να εξασφαλίζει και μια απλή αναπαραγωγή των στοιχείων που το συγκροτούν. Από την κατάσταση αυτή κατάπτωσης το ελληνικό χωριό δε θα μπορέσει να βγει αν δε σπάσει τα αστοτσιφλικάδικα δεσμά που το πνίγουν και δεν του επιτρέπουν να ανασάνει.

Η βιομηχανία στην Ελλάδα είναι ελαφριά και αυτή πολύ αδύνατα αναπτυγμένη και κάτω από την απόλυτη ξενική υπαγόρευση γιατί, παρά το γεγονός ότι η χώρα διαθέτει σοβαρό ορυκτό πλούτο, εξαρτάται από το εξωτερικό και για τα μηχανήματα, τις περισσότερες πρώτες ύλες, το καύσιμο υλικό και σειρά μισοκατεργασμένα υλικά. Να ένα παράδειγμα: Η Ελλάδα διαθέτει πλούσια σιδηρομεταλλεύματα, που όμως όλα τα εξάγει, κυρίως στην

Αγγλία, από όπου μας έρχεται σίδηρο, ατσάλι, μισοκατεργασμένα υλικά τους, μηχανές κλπ. Που όλα αυτά τα πληρώνουμε πανάκριβα.

Τη σφραγίδα στην όλη οικονομία της χώρας τη βάζει το ξένο κεφάλαιο που κυριαρχεί σε όλους τους τομείς. Η όλη αστοτσιφλικιάδικη πολιτική, από τότες που δημιουργήθηκε το νεοελληνικό κράτος, ξεκίνησε και στηρίχτηκε στην υπαγωγή όλης της οικονομίας και κατά συνέπεια και της πολιτικής της χώρας στο ξένο κεφάλαιο. Ο γνωστός τραπεζίτης και οικονομολόγος Ρικάρντο έδωσε στα 1822 το πρώτο δάνειο στην τότε Ελλάδα που μόλις είχε αρχίσει το εθνικοαπελευθερωτικό της ξεσήκωμα ενάντια στη σουλτανική Τουρκία. Αυτά τα χρυσά δεσμά έγιναν από τότε βαριές, ασήκωτες αλυσίδες που συνθλίβουν κάθε αυτοτελή ζωή και ανεξάρτητη ύπαρξη στον τόπο μας. Η χιμαιρική πολιτική της «Μεγάλης Ιδέας» ήταν ουσιαστικά πολιτική ολοκληρωτικής υπαγωγής στο ξένο κεφάλαιο γιατί εγκατέλειψε σχεδόν κάθε επιδίωξη για να αναπτυχθούν οι ντόπιες παραγωγικές δυνάμεις και στηρίχτηκε αποκλειστικά στον ξενικό δανεισμό. Το αποτέλεσμα ήταν και είναι ότι η Ελλάδα παρά τις πρόσθετες εισπράξεις που είχε από τη μετανάστευση, την εμπορική ναυτιλία της, τον τουρισμό και άλλους πόρους, που λέγονται άδηλοι, είχε και έχει πάντα παθητικό ισοζύγιο πληρωμών που το ισοφαρίζει κάθε φορά με την αυξανόμενη φτώχεια, εξαθλίωση και φυσικό αφανισμό του λαού της. Το βασικό επιχείρημα της αντίδρασης εδώ ήταν πάντα ότι δε μπορούσαμε να ζήσουμε χωρίς εξωτερικό δανεισμό, ενώ η πραγματικότητα αποδειχνει ότι ο λαός της Ελλάδας έχει μέχρι σήμερα πληρώσει με τα τοκοχρεολύσια για τα εξωτερικά δάνεια πολύ περισσότερα από το πρωταρχικό συνολικό, ονομαστικό κεφάλαιο (ονομαστικά, άλλα δανειζόμεσταν και πολύ λιγότερα παίρναμε στα χέρια). Και όμως σήμερα χρωστάμε ακόμα ολόκληρο το πρωταρχικό ποσό. Από τα 1821 ως τα 1932 η Ελλάδα δανείστηκε 2.879,5 εκατομ. Χρυσά φράγκα. Από το ποσό αυτό 469 εκατομ. χρυσά φράγκα, δηλ. τα 16,3% του συνολικού ποσού πήγαν σε προμήθειες τραπεζών και σε άλλα έξοδα έκδοσης των δανείων. Από τα 699,8 εκατομ. χρυσά φράγκα που αντιπροσωπεύουν το ονομαστικό ποσό για τα εξωτερικά δάνεια που έγιναν στην περίοδο 1821-1893 εισπράχτηκαν πραγματικά μόνο 350 εκατομμύρια χρυσά φράγκα, δηλ. μόνο το 46,5%. Τα δάνεια της περιόδου αυτής πήγαν κατά 94% για πολεμικούς σκοπούς και για να εισαχθούν τρόφιμα και άλλα είδη κατανάλωσης. Μόνο το 1/3 περίπου πήγε για παραγωγικούς σκοπούς. Η Ελλάδα πληρώνει 17,6% από τα ταχτικά έσοδα του προϋπολογισμού της για την υπηρεσία του χρέους της και το εθνικό της εισόδημα επιβαρύνεται φορολογικά κατά 23,6%. Από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες η Ελλάδα πλήρωνε και πληρώνει το υψηλότερο επιτόκιο για τα δημόσια δανειά της. Η Αγγλία έχει τα 55% από τους τίτλους του δημοσίου χρέους της Ελλάδας. Τέσσερις φορές χρεοκόπησε το ελληνικό δημόσιο από τα 1821, όμως στους συμβιβασμούς που έγιναν ύστερα από τις χρεωκοπίες αυτές ποτέ δεν ελαττώθηκε το αρχικό κεφάλαιο, πράγμα που έγινε για τα άλλα κράτη (Τουρκία κλπ.)

Είπαμε πιο πάνω ότι από όλα τα εξωτερικά δάνεια μόνο το 1/3 πήγε σε παραγωγικούς σκοπούς. Εκτός από το ποσό αυτό, ως τα 1938 είχαν τοποθετηθεί στην ελληνική οικονομία άλλα 850 εκατομμύρια χρυσά φράγκα. Τα ξένα κεφάλαια που στα 1938 ήταν τοποθετημένα στην Ελλάδα υπολογίζονταν σε 610 εκατομμύρια χρυσά φράγκα περίπου. Το ξένο κεφάλαιο αποκομίζει κάθε χρόνο από την Ελλάδα σαν κέρδη ποσό που πλησιάζει τα 200 εκατομμύρια χρυσά φράγκα. Πού είναι τοποθετημένα τα κεφάλαια αυτά; Από τα στοιχεία που διαθέτει το υπουργείο Ανοικοδόμησης στα 1947, καταλήγει

στο συμπέρασμα ότι «το αλλοδαπόν κεφάλαιον κατέχει δεσπόζουσαν θέσιν εις την ελληνικήν οικονομίαν διεισδύσαν εις όλους τους τομείς της παραγωγής από της γεωργίας μέχρι του εμπορίου. Πρωτεύουσαν θέσιν μεταξύ των πιστωτικών χωρών κατέχει η Αγγλία, ακολουθούμενη από την Γαλλίαν, το Βέλγιον, την Αμερικήν και την Γερμανίαν» (εκδόσεις υπουργείου Ανοικοδόμησης, Α' σειρά, αριθ.32, σελ.274, Αθήνα 1947)

Ιδιαίτερη προτίμηση έδειξε και δείχνει πάντα το ξένο κεφάλαιο για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις όπου οι ξένες εταιρίες κυριαρχούν. Επίσης το ξένο κεφάλαιο προτιμά τα έργα δημοτικής ωφέλειας (τραμ, ηλεκτροφώτιση, τηλέφωνα, ύδρευση, ηλεκτροκίνηση). Από τις 131 ασφαλιστικές εταιρίες στην Ελλάδα, οι 116 είναι ξένες. Στη βιομηχανία η ξένη διείσδυση είναι το ίδιο σοβαρή. Στα 1929 ιδρύθηκε στο Λονδίνο η “The Hellenic and General Trust Ltd.” Με αρχικό κεφάλαιο από 500.000 αγγλικές λίρες που κατοπινά αυξήθηκε σε 779.000. Το κεφάλαιο αυτό είναι αγγλικό και αμερικάνικο και συμμετέχει και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας, ο μεγαλύτερος ντόπιος τοκογλυφικός οργανισμός που κι αυτός εποπτεύεται από το Σίτυ. Η εταιρία αυτή δίνει δάνεια στην ελληνική βιομηχανία με χρονιάτικο τόκο 8,95%. Σοβαρή θέση έχει το ξένο κεφάλαιο και στην ελληνική εμπορική ναυτιλία. Στα 1930 για 71 υποθηκευμένα καράβια, ολικής χωρητικότητας 248.387 τόνων, οι έλληνες εφοπλιστές είχαν δανειστεί 852.230 αγγλικές λίρες. Το ξένο κεφάλαιο δεσπόζει στην ελληνική ταπητουργία. Κατέχει σπουδαίες θέσεις και στο εξωτερικό εμπόριο. Φτάνει να αναφερθεί ο καπνός που κάθε χρόνο τα 75-80% από το ποσό του που εξάγεται βρίσκονται στα ξένα χέρια. Αυτή την εικόνα από την πλευρά της εξωτερικής εξάρτησης και της διείσδυσης του ξένου κεφαλαίου (τα περισσότερα στοιχεία που χρησιμοποιούνται εδώ τα παίρνουμε από το υπουργείο Ανοικοδόμησης της Αθήνας που έχει κάθε λόγο να παρουσιάζει πάντα πιο ρόδινα τα πράγματα) παρουσίαζε η Ελλάδα πριν ακόμα αρχίσει να εκδηλώνεται η «ευλογία» του προγράμματος Τρούμαν και του σχεδίου Μάρσαλ και της υποτίμησης της δραχμής. Από τότε οι αμερικάνοι διάθεσαν στην Ελλάδα για τον εμφύλιο πόλεμο που οργάνωσαν, για τα αεροδρόμια, τα λιμάνια και τους στρατιωτικούς δρόμους, πάνω από 1300 εκατομμύρια δολάρια ως τα σήμερα. Τώρα στην Ελλάδα το πρώτο βιολί το παίζουν οι γιάνκηδες ενώ οι άγγλοι περιορίζονται στο ρόλο του αρχιλακέ. Το ληστρικό τους όμως έργο και αυτοί δεν το ξέχασαν. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω γεγονός: Την παραμονή ακριβώς της υποτίμησης της λίρας οι άγγλοι κλείσαν συμφωνία να αγοράσουν 50 χιλιάδες τόνους ελληνική σταφίδα που τώρα θα την πληρώσουν με την ξεπεσμένη λίρα, γιατί η ελληνική κυβέρνηση, αν και ήξερε ότι θα υποτιμηθεί η στερλίνα, δε φρόντισε να κατοχυρώσει τους σταφιδοπαραγωγούς από μια τέτοια περίπτωση, που έτσι σε μια μέρα παθαίνουν κάπου 30% ζημιά. Πρέπει να τονιστεί ακόμα ότι στην πιο πάνω συμφωνία προβλέπεται ότι η μεταφορά της σταφίδας θα γίνει μόνο με αγγλικά βαπόρια, τη στιγμή που δεκάδες ελληνικά καράβια είναι δεμένα και χιλιάδες έλληνες ναυτεργάτες άνεργοι.

Η κυριαρχία των αμερικάνων στην Ελλάδα είναι σήμερα απόλυτη και ολοκληρωτική σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής, δημόσιας και κοινωνικής ζωής. Οι αμερικάνοι κρατούν στα χέρια τους όλα τα βασικά κλειδιά στο στρατό, στον κρατικό μηχανισμό, σε ολόκληρη την οικονομία της χώρας: Αυτοί καθορίζουν την εσωτερική και εξωτερική πολιτική της χώρας, αυτοί με τους λακέδες τους από το Κογκρέσο των Βιομηχανικών Ενώσεων και την Αμερικάνικη Ομοσπονδία Εργασία διευθύνουν τα

κρατικοποιημένα συνδικάτα, αυτοί ελέγχουν και υπαγορεύουν την πνευματική ζωή στη χώρα που οι πουλημένοι ντόπιοι κονδυλοφόροι την προσαρμόζουν δουλικά στις εκπολιτιστικές απαιτήσεις του γκανγκστερισμού και του εξιστανσιαλισμού. Το μοναρχοφασιστικό «Βήμα» της Αθήνας της 27 του Οκτώβρη 1949 γράφει: « Ο αμερικάνος πρεσβευτής και ειλικρινής φίλος της Ελλάδας κ. Γκρέιντνυ ενέτεινεν τον τελευταίον καιρόν τον φιλελληνισμόν του μέχρι του σημείου να αναλαμβάνει προσωπικώς χάριν της ελληνικής κυβερνήσεως να βγάξει όλα τα κάστανα από τη φωτιά». Το «Βήμα» υπονοεί ότι ο κ. Γκρέιντνυ βγάξει την κυβέρνηση από όλες τις δυσκολίες. Και αυτό τα λέει όλα.

Ποιους σκοπούς επιδιώκει ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός στην Ελλάδα; Πρώτο. Να θέσει κάτω από τον απόλυτο έλεγχό του την οικονομία της χώρας και να την υποτάξει στα συμφέροντά του. Τα αμερικάνικα καπνά έχουν κιάλας εκτοπίσει τα ελληνικά από την κύρια προπολεμική αγορά κατανάλωσής τους, τη γερμανική. Οι αμερικάνοι συμβουλάτορες στην Ελλάδα προτείνουν τώρα να αντικατασταθεί η καλλιέργεια καπνού με πατάτα. Συμβουλεύουν να αντικαταστήσουμε το ελαιόλαδο με το σπορέλαιο. Παρά την απόφαση της διακομματικής επιτροπής να καθοριστεί η τιμή συγκέντρωσης για το λάδι σε 10.000 (κι αυτές λίγες, η λιανική τιμή είχε φτάσει τις 25.000), η κυβέρνηση, με εντολή του Πόρτερ, αρχηγού της αμερικάνικης οικονομικής αποστολής στην Ελλάδα, την καθόρισε σε 8.000. Ο Πόρτερ συγχάρηκε την κυβέρνηση γιατί, παρά τις πιέσεις, δεν υποχώρησε. Το σχέδιο του Πόρτερ είναι απλό, μια και οι ελαιοπαραγωγοί δεν θα καλύψουν τα έξοδα παραγωγής, θα εγκαταλείψουν την ελαιοπαραγωγή και τότε πιο εύκολα το σπορέλαιο θα εκτοπίσει το λάδι. Κάτι πολύ ενδειχτικό σχετικά είναι και το γεγονός ότι στη Μαρώνεια Θράκης, τη μέρα που ξαναγύριζαν οι αγρότες στα σπίτια τους, οι χωροφύλακες κάψαν χωρίς κανένα λόγο 10.000 λιόδεντρα! Η κορινθιακή σταφίδα συναντά πάντα σαν κύριο αντίπαλό της την αμερικάνικη σταφίδα. Οι αμερικάνοι με τους καινούργιους οργανισμούς που ιδρύσαν πήραν στο χέρι τις τηλεπικοινωνίες και όλες τις κοινωνικές ασφαλίσσεις. Οι αμερικάνοι δεν επιτρέπουν καμιά βελτίωση στην κατάσταση των εργαζομένων. Οι τιμές ανεβαίνουν ακατάπαυστα ιδιαίτερα ύστερα από την υποτίμηση της δραχμής, παρά τις κυβερνητικές δηλώσει ότι δεν θα επιτραπεί να αυξήσουν οι τιμές. Πρώτοι άρχισαν οι αλευρέμποροι και φουρναραίοι που ένα πρωί αύξησαν την τιμή στο ψωμί χωρίς να ρωτήσουν κανένα. Ακολουθούν τώρα τα άλλα είδη. Οι εργαζόμενοι ξεσηκώνονται και ζητάν αυξήσεις στα μεροκάματα και τους μισθούς που από το 1947 μένουν στάσιμα παρά το ότι από τότε οι τιμές ανέβηκαν σχεδόν κατά 50%. Τότε οι κομμουνιστές διηύθυναν τα συνδικάτα και οι εργάτες πέτυχαν αναπροσαρμογή στα μεροκάματα. Οι αμερικάνοι όμως ούτε θέλουν να ακούσουν για αυξήσεις. Και ο Πόρτερ στις 10/11, στο γεύμα των μηχανικών του εμπορικού ναυτικού, δήλωσε κατηγορηματικά: τα μεροκάματα και οι μισθοί δεν πρέπει να αυξηθούν! Την άλλη μέρα ο πρωθυπουργός Διομήδης δήλωνε ότι συμφωνεί απόλυτα με τον Πόρτερ. Και προτείνει το θαυματοργό του φάρμακο: πρέπει να εισαγάγουμε πολλά εμπορεύματα (από τις Ενωμένες Πολιτείες φυσικά), να γιομίσουν τα μαγαζιά, η προσφορά να είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση, να κατέβουν οι τιμές, να πέσει ο τιμάρημος! Ο κομπογιαννίτης οικονομολόγος δε μπόρεσε να εξηγήσει, πώς θα πληρώνονται εισαγωγές; Μα οι αμερικάνοι τον έβαλαν αμέσως στη θέση το. Στις 14/11 ο Γκρέιντνυ δήλωσε: Επιβάλλεται περισσότερη εργασία και περισσότερη παραγωγή. Και ο

Πόρτερ στη Θεσσαλονίκη πρόσθεσε: Ο ελληνικός λαός θα σηκώσει όλα τα βάρη της ανασυγκρότησης.

Οι αμερικάνοι βοηθούν τους έλληνες όπως το σχοινί τον κρεμασμένο. Φτιάνουν αεροδρόμια, μεγαλώνουν τα λιμάνια, καλυτερεύουν δρόμους και ανοίγουν καινούργιους. Μα για την ανοικοδόμηση δεν σκέφτονται καθόλου. Από τις πλημμύρες η Πελοπόννησος έπαθε πάλι φέτος τεράστιες ζημιές κυρίως στην αγροτική παραγωγή. Στην Αθήνα και Πειραιά ο φτωχός λαός έπαθε πάλι φέτος από το νερό μεγάλες ζημιές. Στη Λιβαδειά από την ίδια αιτία καταστράφηκε τελείως φέτος η παραγωγή βαμπακιού. Οι αμερικάνοι δεν κάνουν τίποτε για να αντιμετωπιστούν οι καταστροφές αυτές με αντιπλημμυρικά έργα, βαμπάκι όμως φέρνουν από την Αμερική. Η βιομηχανική παραγωγή κάνει σημειωτό στα 50% της προπολεμικής, ενώ τα 45% των εργατών της βιομηχανίας είναι άνεργοι. Η αγροτική παραγωγή μόλις έφτασε στα προπολεμικά 60%. Ο γενικός διευθυντής των ΣΕΚ, Γυαλίστρας, στις 24-10-49 δήλωσε ότι αν δεν θα επαναληφθεί η κρατική επιχορήγηση, τα τραίνα θα σταματήσουν.

Για τα σχολεία λείπουν σήμερα, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία 2.500 δάσκαλοι και 1.500 καθηγητές Γυμνασίων, ενώ παράλληλα, όπως γράφουν οι εφημερίδες, οι παραιτήσεις τους πληθαίνουν γιατί δεν μπορούν να ζήσουν. Αυτό τον παράδεισο δημιουργούν στην Ελλάδα οι αμερικάνοι του Τρούμαν και του Μάρσαλ. Με δική τους εντολή η κυβέρνηση ανάστειλε για 6 μήνες κάθε καινούργιο διορισμό υπαλλήλων, παρά τις πολλές υποσχέσεις που έδωσε στους απολυόμενους φαντάρους για διορισμούς. Αφού στίψαν το λεμόνι οι αμερικάνοι, πετάν τη λεμονόφλουδα. Στις 5/10 ο ανάπηρος πόλεμος και με πολεμικό σταυρό Β. Κανελλίδης, αυτοκτόνησε γιατί δεν είχε δουλιά. Όπως γράφει το Βήμα της 26/20: Πέντε αξιωματικούς και 12 φαντάρους με κομμένα πάνω από το γόνα και τα δύο πόδια οι Ενωμένες Πολιτείες δεν τους δέχονται αν και μόνον αυτού θα μπορούσαν να τους βάλουν τεχνητά! Η «Καθημερινή» της 25/10 γράφει ότι της χήρας Ελευθερίας Στεργίου της έκοψαν το εφεδρικό επίδομα τον ίδιο μήνα που σκοτώθηκε ο άντρας της. Φυσικά για να πάρει σύνταξη θα χρειαστούν πολλοί μήνες. Οι στρατευμένοι ιδιωτικοί υπάλληλοι δεν παίρνουν εφεδρικό επίδομα.

Την αμερικανική κατοχή την αισθάνεται σήμερα ως το μεδούλι του ο κάθε έλληνας και στα πιο μεγάλα προβλήματα και στα μικρά ζητήματα στην καθημερινή του ζωή. Η Ελλάδα οικονομικά έχει γίνει αμερικανική αποικία.

Δεύτερο. Να δέσει οριστικά την Ελλάδα στο πολιτικό της άρμα. Ουσιαστικός πρωθυπουργός και δικτάτορας στη χώρα είναι ο αμερικάνος πρεσβευτής Γκρέιντν. Ο Γκρέιντν έχει κλείσει στη στρούγκα του κυβέρνηση, αντιπολίτευση, βασιλιά, αρχιστράτηγο, εκκλησία, τύπο, ακαδημίες, πανεπιστήμιο. Αυτός διευθύνει την ορχήστρα που εκπληρώνει πειθήνια όλες τις επιταγές του μαέστρου. Η εσωτερική πολιτική του Γκρέιντν επιδιώκει να εκμηδενίσει το λαϊκοεπαναστατικό κίνημα και να καταργήσει κάθε ίχνος λεύτερης δημοκρατικής ζωής και εκδήλωσης. Όσο κρατούσε ο εμφύλιος πόλεμος προσπαθούσε να διατηρήσει την ψευδοδημοκρατική νομιμοφάνεια, ενώ ταυτόχρονα έσφαζε και εκτελούσε χιλιάδες πατριώτες, άντρες, γυναίκες και παιδιά. Ταυτόχρονα όμως προετοίμαζε και τη στρατοκρατοφασιστική εφεδρεία του, προωθώντας και ρεκλαμάροντας το νόθο αδελφό του βασιλιά αρχιστράτηγο και νεοξεφουρνισμένο

στρατάρχη Παπάγο. Ο Γκρέιντντ βλέπει ότι πάνω στη βάση της αμερικάνικης κατοχής, που γεννά πείνα και πόλεμο, φουντώνει και ξεσπά κιόλας ένα γερό παλλαϊκό κίνημα, όπου τραβιούνται όχι μόνο οι εργάτες και υπάλληλοι, οι αγρότες και οι επαγγελματιοβιοτέχνες, μα και οι ξεγελασμένοι φαντάρτοι, εθνοφρουρίτες και μάυδες που και ύστερα από το Βίτσι και το Γράμμο βλέπουν να τους κρατούν στα όπλα, μακριά από τα σπίτια τους, κρέας για τα αμερικανοεγγλέζικα πολεμικά σχέδια στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ή να τους πετάν στο δρόμο, δίχως δουλιά και βοήθεια, μόλις βγάλουν τη στολή. Και ξέρει ότι δεν θα μπορέσει να επιτρέψει για πολύν καιρό και τα λίγα ψευτοδημοκρατικά ψίχουλα. Σε δηλώσεις που έκανε ύστερα από τη δημοσίευση της απόφασης της 6ης ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ, είπε ότι τώρα ο εχθρός (δηλαδή οι κομμουνιστές) θα πάνε να δημιουργήσουν χάος με τις απεργίες, τον πληθωρισμό(!) και με τη διάσπαση της ηγεσίας της χώρας!! Για αυτό ετοιμάζει τη δικτατορία του παλατιού με επικεφαλής τον Παπάγο και με στήριγμά της τα στρατοκρατικά στοιχεία και ένα μέρος από καθυστερημένους ανάπηρους, μάυδες, φαντάρους κλπ., που, δυσσχεσμένοι από την εγκατάλειψή τους, παρασέρνονται από τις δημαγωγικές φασιστικές υποσχέσεις.

Ο Γκρέιντντ θέλει να κρατά υποταγμένη στα κελεύσματα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού την πολιτική ζωή στην Ελλάδα. Εξωτερικά δένει τη χώρα στις κατευθύνσεις του σχεδίου Μάρσαλ και στις επιδιώξεις του βορειοατλαντικού Συμφώνου. Συμμαχία με την Τουρκία, συμφωνία με τη Γιουγκοσλαβία στο αντισοβιετικό και αντιλαϊκοδημοκρατικό μέτωπο με πρώτο άμεσο στόχο Ελλάδας – Γιουγκοσλαβίας τη Λαϊκή Δημοκρατία της Αλβανίας. Ενδειχτικό για αυτό είναι όχι μόνο οι ατελείωτες μοναρχοφασιστικές πολεμικές προκλήσεις στα σύνορα, η διεκδίκηση της Νότιας Αλβανίας, η ακατάπαυστη λυσσασμένη προπαγάνδα ενάντια στην Αλβανία, μα και το γεγονός ότι ο Τίτο κατάγγειλε τελευταία τη συνθήκη φιλίας και αμοιβαίας βοήθειας με τη ΛΔ της Αλβανίας. Και το Λονδίνο ύστερα από αυτά μιλά για πλήρη απομόνωση της Αλβανίας. Αυτόν τον εξωτερικό προσανατολισμό δίνει ο Γκρέιντντ στη μοναρχοφασιστική Ελλάδα, κρατώντας την έτσι και πολιτικά απόλυτα υποταγμένη στα αμερικάνικα σχέδια.

Τρίτο. Ο Γκρέιντντ οργανώνει δραστήρια την Ελλάδα σε στρατιωτικοπολεμική βάση και ορμητήριο. Σε δηλώσεις που έκανε στις αρχές του Νοέμβρη 1949 στην ελληνική εφημερίδα της Αμερικής «Ατλαντίδα» είπε: « Ο ελληνικός στρατός είναι σε θέση να επιβάλει τις αρχές του δόγματος Τρούμαν έπειτα μάλιστα από την ευνοϊκή κατάσταση που δημιουργήθηκε από την τελευταία στάση της Γιουγκοσλαβίας. Το πρόγραμμα της αμερικάνικης αποστολής είναι να εφοδιάσει τις ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις με πλήρη συγχρονισμένα αμερικάνικα εφόδια, ώστε, παρά την αριθμητική μείωση, να αυξηθεί η μαχητική δύναμη του στρατού. Επίσης καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια να βελτιωθούν οι συνοριακές αρτηρίες ώστε να αυξηθεί η ευκινησία του έλληνα στρατιώτη προκειμένου να υπερασπίσει τα σύνορα». Τελευταία έφτασε στην Ελλάδα μια επιτροπή από 7 γερουσιαστές της επιτροπής στρατιωτικών πιστώσεων της αμερικάνικης γερουσία, μαζί με 16 στρατιωτικούς συμβούλους, με αποστολή να μελετήσουν τις σημερινές στρατιωτικοπολεμικές δυνατότητες που προσφέρει η Ελλάδα μέσα στα πλαίσια των αμερικάνικων ιμπεριαλιστικών επιδιώξεων.

Δίπλα στους αμερικάνους δραστηριοποιούνται και οι εγγλέζοι που δε βλέπουν και τόσο ήρεμα ότι οι γιάνκηδες συγκεντρώνουν στα χέρια τους όλα τα χαλινάρια. Για καινούργιο αρχηγό της αγγλικής στρατιωτικής αποστολής στέλνουν στην Ελλάδα τώρα το στρατηγό Πακάρντ, διευθυντή στο Γραφείο πληροφοριών του υπουργείου Στρατιωτικών της Μεγάλης Βρετανίας. Αυτό φυσικά δεν είναι άσχετο με το γεγονός ότι το Βελιγράδι μετατράπηκε σε κέντρο της αγγλοσαξονικής κατασκοπείας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Στις αρχές του Νοέμβρη ξανάκανε περιοδεία στην Ελλάδα ο διοικητής των αγγλικών δυνάμεων στη Μέση Ανατολή, στρατηγός Κρόκερ. Σε δηλώσει του είπε ότι η Ελλάδα αποτελεί σπουδαίο στρατηγικό σημείο και ότι τα καθήκοντα, τόσο της αμερικάνικης, όσο και της αγγλικής στρατιωτικής αποστολής, παραμένουν τα ίδια.

Οι εγγλέζοι θέλουν τουλάχιστο να διατηρήσουν τις σημερινές θέσεις τους από όπου οι αμερικάνοι τούς εκτοπίζουν συστηματικά. Χαρακτηριστικό είναι ένα τελευταίο επεισόδιο. Η οικονομική κατάστασή της αναγκάζει την Αγγλία να αποσύρει το στρατό της κατοχής από την Ελλάδα. Για το λόγο αυτό, μα και για να κρατήσει τις θέσεις της μέσα στον ελληνικό στρατό, η αγγλική στρατιωτική αποστολή, ο Μπέβιν ήταν ενάντιος στην αριθμητική ελάττωση του ελληνικού στρατού. Μόλις μπήκε ζήτημα ελάττωσης βάλαν οι άγγλοι τον υπουργό των Στρατιωτικών Κανελλόπουλο να δηλώσει ότι το ζήτημα ελάττωσης δεν μπαίνει γιατί ο ελληνικός στρατός έχει να εκπληρώσει ιστορική αποστολή. Σηκώθηκε όμως αμέσως ο Γκρέιντντ και ύστερα από αυτόν και ο Διομήδης και ανακάλεσα στην τάξη τον Κανελλόπουλο που δέχτηκε την καρπαζιά και κατάπιε τη γλώσσα του. Οι αμερικάνοι θέλουν μια μικρή αποστράτευση, κάπου 16%, κυρίως για λόγους πολιτικούς και γιατί θέλουν να κρατήσουν το πιο νέο υλικό και να το εξοπλίσουν καλύτερα κάνοντας οικονομίες με την αριθμητική ελάττωση. Οι ελληνικές όμως στρατιωτικές δαπάνες, που πιέζουν ασφυχτικά το λαό και την οικονομία της χώρας δεν ελαττώνονται.

Παρά τις εσωτερικές φαγωμάρες τους, αμερικάνοι και άγγλοι είναι σύμφωνοι στα ιμπεριαλιστικά αντισοβιετικά σχέδιά τους. Και το νόημα της κύριας επιδίωξής τους το έδωσε ο αρχικατάσκοπος συνταγματάρχης Γουντχάουζ, ο γνωστός με το όνομα Κρις αρχηγός της αποστολής της Ιντέλιτζενς Σέρβις στην Ελλάδα τον καιρό του δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου. Μιλώντας από το ραδιοσταθμό του Λονδίνου από αφορμή την αποχώρηση των αγγλικών στρατευμάτων από την Ελλάδα, τόνισε ότι βρετανοί και έλληνες (μοναρχοφασίστες φυσικά) αντικρίζουν το γεγονός αυτό με μια σκέψη: Καλή αντάμωση!

Το τι τώρα σκέφτονται να κάνουν οι αμερικάνοι τους έλληνες το είπε ένας αμερικάνος ραδιοσχολιαστής όταν διαπίστωνε ότι οι Ενωμένες Πολιτείες εξόντωσαν με τον εμφύλιο πόλεμό τους στην Ελλάδα περισσότερους έλληνες, από όσοι αμερικάνοι σκοτώθηκαν στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, υπάρχουν τώρα στην Ελλάδα πάνω από 100.000 ανάπηροι που ζητάν σύνταξη αναπηρίας.

Κρέας για τα κανόνια! Καμιά άλλη απασχόληση δεν έχουν οι αμερικάνοι για τους έλληνες.

Τέταρτο. Στην πνευματική ζωή του τόπου οι αμερικάνοι κινητοποιούν όλες τις δυνάμεις της αντίδρασης και του φασισμού για να τις αντιπαρατάξουν στον κομμουνισμό. Ο Πόρτερ διδάσκει στους έλληνες: προτεραιότητα έχει εθνικό μπροστά στο ταξικό συμφέρον. Δηλαδή οι εργαζόμενοι της Ελλάδας πρέπει να τα δεχτούν όλα, να τα θυσιάσουν όλα για να κάνουν το χατήρι του κ. Πόρτερ, που εκφράζει τα γνήσια ελληνικά εθνικά συμφέροντα.

Πιο ολοκληρωμένο το μεγαλοελλαδίτικο φασιστικό πρόγραμμα το έκφρασε βασιλιάς Παύλος στη Θεσσαλονίκη στις 25 του Οχτώβρη 1949. Αφού πρώτα τόνισε ότι τα όπλα πρέπει να τα κρατούν πάντα έτοιμα, κατέληξε έτσι:

«Έχω ειπεί και άλλοτε ότι εκτός από το απλούν ζήτημα της εξυψώσεως του πολιτικού και ποιοτικού επιπέδου, πρέπει να καταστήσωμεν την Ελλάδα το πνευματικόν κέντρον της Μεσογείου, αν όχι και μακρότερον. Εγώ βαδίζω σταθερώς προς την κατεύθυνσιν αυτήν και ήδη διαπιστώνω ότι η ιδέα αυτή έχει μεγάλην απήχησιν εις όλας τας τάξεις. Προοριζόμεθα να ηγηθώμεν και πάλιν του κόσμου. Φθάνει όλοι μας να αισθανθώμεν ότι είμεθα μια μεγάλη οικογένεια. Δεν υπάρχουν τάξεις και διαφοραί. Εις την Ελλάδα όλοι είμεθα το ίδιο. Εάν τυγχάνει ένας να είναι πλουσιότερος του άλλου, αυτό επετεύχθη δια του κόπου του και καθείς έχει την δυνατότητα να φθάσει τον άλλον τόσον από υλικής όσον και από πνευματικής απόψεως. Είμεθα μια οικογένεια και πρέπει να βοηθήσωμεν ο ένας τον άλλον δια να φθάσωμεν εκεί που πρέπει να φθάσωμεν: και είμαι βέβαιος ότι θα επιτύχωμεν». Το σωβινιστικό αυτό παραλήρημα αποτελεί προσπάθεια να αναγεννηθεί η «Μεγάλη Ιδέα» και η μεταξική «ιδεολογία». Και είναι αμφίβολο πολύ ότι θα βγει και την πιο παραμικρή απήχησιν στους εργάτες και τους εργαζόμενους γενικά της Ελλάδας, που μέσα από την ίδια τους την πείρα και με το αίμα που έχυσαν πύργωσαν την πεποίθησιν και την πίστη ότι άλλος δρόμος από τη λαϊκοδημοκρατική αναδημιουργία για την Ελλάδα δε μπορεί να υπάρξει.

Η βασιλική «σύγχυση φρενών» αποκαλύπτει το πελάγωμα και τη σύγχυση που δέρνει τις κυρίαρχες τάξεις στην Ελλάδα και αποτελεί προσπάθεια φυγής από την πραγματικότητα που τόσο αμείλιχτη προβάλλει μπροστά τους. Το «Βήμα» της 21 του Οχτώβρη ρωτά την κυβέρνηση αν τρομάζει και αυτή όπως τρομάζει και το ίδιο από την κατάσταση που επικρατεί στη Βόρεια Ελλάδα. Αυτό λέγεται μόλις ενάμιση μήνα ύστερα από την τυμπανοκρουσία για το «θρίαμβο» στο Γράμμο – Βίτσι και για την περιοχή εκείνη όπου ακριβώς πραγματοποιήθηκε ο «θρίαμβος».

Ποιο είναι αυτό που τρομάζει το πιο έγκυρο όργανο της μοναρχοφασιστικής κλίμακας; Είναι το κύμα των απεργιών που ξεσηκώνεται σε όλη την Ελλάδα και αγκαλιάζει δεκάδες χιλιάδες εργατοϋπάλληλους. Μέσα σε δύο εβδομάδες οι τροχιοδρομικοί της Αθήνας απήρησαν τρεις φορές ενάντια στα αφεντικά τους, την αγγλική εταιρία «Πάουερ», που αρνείται να δώσει την αύξηση, αν και την έγκρινε η ίδια η κυβέρνηση.

Είναι τα εκατομμύρια των αγροτών που δε βλέπουν κανένα φως στη μοναρχοφασιστική ζούγκλα. Ο Μαρκεζίνης συσταίνει να τους προσέξουν (!) τους αγρότες γιατί μπορούν να γίνουν εύκολη «λεία» των κομμουνιστών!

Είναι οι 700.000 πρόσφυγες που τους στίβαξαν στις πόλεις, αφού τους ρήμαξαν, το βιος και τη ζωή τους.

Είναι οι εκατοντάδες χιλιάδες φαντάροι, εθνοφρουροί, μάυδες, οι τραυματίες και σακάτηδες, που αφού τους στράγγισαν το αίμα, τώρα τους αφήνουν στο έλεος του θεού.

Είναι οι επαγγελματιοβιοτέχνες, που μέσα στην αμερικανοκρατία και το μοναρχοφασισμό δε βρίσκουν προκοπή και βλέπουν μόνο να τους καταβροχθίζουν τα κεφαλαιοκρατικά μεγαλόψαρα. Είναι οι πωλήσαντες στην κατοχή που τους κοροϊδεύουν πέντε τώρα χρόνια.

Είναι ολόκληρος ο εργαζόμενος λαός, ολόκληρη η Ελλάδα που βογγά ταπεινωμένη και κουρελιασμένη κάτω από τον ξενικό αφανισμό.

Ο μοναρχοφασισμός κουτουλά μπροστά σε ανυπέρβλητες δυσκολίες. Με το νόμιμο παθητικό ισοζύγιο των εξωτερικών πληρωμών, η Ελλάδα κατατρώγει κάθε χρόνο τις ίδιες της τις σάρκες, δε μπορεί να αναπαράγει τα στοιχεία της οικονομίας της, μιας και στοιχειώδικο υποφερτής ύπαρξης, βρίσκεται σε κατάσταση επιταχυνόμενης κατρακύλας, κατάπτωσης, μαρασμού, εθνικού εκφυλισμού. Οι αμερικανοάγγλοι ιμπεριαλιστές την κρατάν με ενέσεις για λόγους πολιτικοστρατηγικούς. Από αυτό όμως ούτε η χώρα γιατρεύεται, ούτε ο λαός τρέφεται. Ενώ ο μοναρχοφασισμός κατάθεσε την Ελλάδα αμανάτι στο ιμπεριαλιστικό ενεχυροδανειστήριο και βγάζει στο σφυρί καθετί το εθνικό, το πατριωτικό, το λαϊκό, ρίχνει τα ιερά και πάτρια στα σκυλιά.

Τα βασικά νεοελληνικά προβλήματα μένουν άλυτα. Να γιατί ο μοναρχοφασισμός, παρά τις στρατιωτικές του επιτυχίες, δε μπόρεσε να πετύχει πολιτικό αποτέλεσμα, δε μπορεί να εξασφαλίσει έστω και την πιο ευπαθή σταθεροποίηση. Στην Ελλάδα πραγματοποιείται σήμερα μια ανακατάταξη και ανασύνταξη των ταξικών δυνάμεων που συνοδεύεται από μια επιτεινόμενη αύξηση της φαγωμάρας ανάμεσα και μέσα στα αστοτσιφλικάδικα κόμματα. Ωριμάζουν και φουντώνουν μεγάλοι ταξικοί αγώνες που γεννοβολούν την αυριανή αποφασιστική αντιπαράθεση.

Η αμερικανοκρατία και η ντόπια αντίδραση ολοένα και με λιγότερη ευκολία μπορούν να μεταχειρίζονται το ψευτοκοινοβουλευτικό φύλλο συκής. Ολοένα και πιο έντονα προβάλλει σαν το πιο πιθανό μα και το πιο μοιραίο αυριανό «σχήμα» μια στρατοκρατική δικτατορία του Παπάγου με συμβουλάτορα το Μαρκεζίνη κάτω από τις ευλογίες του Παύλου και το καμουτσί του Γκρέιντνι.

Πολλοί πια τον τελευταίο καιρό επίσημοι και ανεπίσημοι εξορκίζουν με τον πιο απήγανο το ενδεχόμενο εκτροπής από την ομαλή εξέλιξη για να μη φαίνονται ξεκάθαρα πίσω από τους καπνούς του εξορκίσματος οι πυρετώδικες στρατοκρατοφασιστικές ζυμώσεις και ετοιμασίες. Το νομοσχέδιο για την αμνήστευση όλων των δοσίλογγων και των δολοφόνων μαγγανάδων είναι ένα σημάδι για την προσπάθεια συγκέντρωσης των δυνάμεων της αντίδρασης.

Παράλληλα ο Μπέβιν και ο Φίλιππος δραστηριοποιούν «αντιπολιτευτικά» τους ψευτοσοσιαλιστές και αποστάτες, τύπου Σβώλου – Τσιριμώκο, αναθέτοντάς τους το ρόλο του κυματοθραύστη για τη λαϊκή θύελλα που επέρχεται, ενώ η Ιντέλιτζενς Σέρβις ξαναστέλνει στην Ελλάδα το χρεωκοπημένο τροτσικιστή προβοκάτορά της Γιωτόπουλο για να συρράψει τα θλιβερά τροτσικιστικά κουρέλια σε ένα τιτικό παράρτημα στη χώρα μας.

Κινητοποιούνται όλες οι δυνάμεις του σκότους. Η αμερικάνικη κατοχή δημιούργησε τέτοιο ευνοϊκό κλίμα ώστε σαν τα μανιτάρια ύστερα από τη βροχή ξαναεμφανίζονται στην Ελλάδα τα φασιστικά βλαστάρια της μεταξικής δικτατορίας. Ο Κοτζιάς με τον «Εθνικό Κήρυκα» και ο Μανιαδάκης με τον «Κυρίαρχο Λαό», δύο μεταξικές εφημερίδες, συγκεντρώνουν και οργανώνουν τη μεταξική εφεδρεία του Παύλου στην επιδίωξή του να κάνει τον Παπάγο στρατοκράτη δικτάτορα.

Το ΚΚΕ ύστερα από την υποχώρηση στον πολεμικό τομέα, επικεφαλής όλων των δυνάμεων της προόδου στη χώρα μας, πλουτισμένο με τα διδάγματα της τρίχρονης άνισης πάλης, όπως φωτίστηκαν στην 6η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, με ακλόνητη την πίστη του και με άκαμπτη αποφασιστικότητα προχωρεί στη νέα, δύσκολη και σκληρή αναμέτρηση.

Η λαϊκή επανάσταση στην Ελλάδα από το 1941, όταν το ΕΑΜ, που δημιουργήθηκε και καθοδηγούνταν από το ΚΚΕ, σήκωσε τη σημαία της εθνικής απελευθέρωσης και οργάνωσε την παλλαϊκή αντίσταση ενάντια στο χιτλεροφασίστα κατακτητή, πέρασε δύο σταθμούς. Ενάντια στη χιτλερική κατοχή είχε ξεσηκωθεί, κάτω από την ηγεσία του ΕΑΜ, όλη η Ελλάδα, εκτός από μια χούφτα προδότες. Και, όταν οι γερμανικές μεραρχίες φεύγαν από τα Βαλκάνια, μπροστά στη θριαμβευτική πορεία του Σοβιετικού Στρατού, ο ΕΛΑΣ απελευθέρωνε όλη την Ελλάδα. Το στάδιο αυτό στην εξέλιξη της λαϊκής μας επανάστασης το ανάκουσε η ένοπλη αγγλική επέμβαση στην Ελλάδα, που βρήκε το εαμικό κίνημα και το ΚΚΕ πολιτικά, οργανωτικά και στρατιωτικοπολεμικά απροετοίμαστα να την αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά. Το αποτέλεσμα ήταν ότι παλινορθώθηκε ο μοναρχοφασισμός και μέσα στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν με τη συμφωνία της Βάρκιζας γίνεται μια ανακατάταξη και αναδιάταξη στις ταξικές δυνάμεις, μια καινούργια πόλωση στις αντίπαλες παρατάξεις, που, για τις προοδευτικές δυνάμεις του τόπου, πραγματοποιείται κάτω από τη σημαία του λαϊκοδημοκρατικού μετασχηματισμού. Το λαϊκό επαναστατικό στρατόπεδο περνά μια περίοδο ανασυγκρότησης. Ξεκαθαρίζεται και το ιδεολογικό μέτωπο από τις παλιές αμαρτίες. Μαζί με το λαϊκοδημοκρατικό διαχωρισμό απαλλάσσεται το ΕΑΜ και από τις λαθεμένες σωβινιστικές επιδράσεις, που εκφράζονταν με ότι στο διάστημα της κατοχής υιοθέτησε τα μεγαλοελλαδίτικα συνθήματα και ζητούσε εδαφικές παραχωρήσεις σε βάρος της Βουλγαρίας και της Αλβανία. Στο σημείο αυτό το ΕΑΜ τώρα απέκρουσε αποφασιστικά όλες τις σωβινιστικές εδαφικές βλέψεις του μοναρχοφασισμού και διακήρυξε ότι βασικό και πρωταρχικό για το λαό της Ελλάδας είναι να αποτινάξει τον αστοτσιφλικιάδικο και τον ξένο ζυγό, να κερδίσει τη λευτεριά του, να εγκαθιδρύσει τη λαϊκή του δημοκρατία και τότε θα λύσει φιλικά και ειρηνικά όλα τα ζητήματα που τυχόν υπάρχουν με τους

λαϊκοδημοκρατικούς γείτονές της. Αυτή η θέση του ΕΑΜ συμπίπτει με την άποψη που ανέπτυξε και ο Α. Βισίνσκι στην πρώτη Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης του ΟΕΕ στις 28 του Οχτώβρη 1949, όπου είπε : « Δεν πρέπει να λέγεται ότι δήθεν εμείς θεωρούμε ότι τα σύνορα δεν μπορούν ποτέ να υποστούν αλλαγή. Μπορούν να υποστούν αλλαγή, όμως με αμοιβαία συμφωνία των ενδιαφερόμενων κρατών, πάνω στη βάση της αρχής της κυρίαρχης ισότητας των συμβαλλόμενων μερών».

Έτσι πραγματοποιείται, μέσα στις συνθήκες της καινούργια αγγλοσαξονικής κατοχής και της μοναρχοφασιστικής αποχαλίνωσης, μια γοργή συγκέντρωση των λαϊκών μαζών, όλου του εργαζόμενου λαού γύρω από το πρόγραμμα της λαϊκής δημοκρατίας και της εθνικής ανεξαρτησίας. Το πρόγραμμα αυτό περιέκλεινε βασικά αυτό που εννοούσαμε πριν το αστικοδημοκρατικό στάδιο στο δρόμο προς τη δικτατορία του προλεταριάτου και το σοσιαλισμό με την πρόσθετη ποιοτική, αρχειακή τώρα διαφορά, ότι η ύπαρξη και η βοήθεια της Σοβιετικής Ένωσης αποτελεί σήμερα καθοριστικό παράγοντα τόσο για τη στερέωση των λαϊκών δημοκρατιών όσο και για τη σοσιαλιστική τους ανοικοδόμηση.

Το πρόγραμμα της λαϊκής δημοκρατίας και της εθνικής ανεξαρτησίας συγκεντρώνει στην Ελλάδα την εργαζόμενη αγροτιά, τους επαγγελματιοβιοτέχνες, την προοδευτική διανοήση, τη φτωχολογιά της πόλης, όλο τον εργαζόμενο λαό κάτω από την ηγεμονία της εργατικής τάξης, που και πάλι πρωτοστατούσε στον αγώνα ενάντια στους ντόπιους και ξένους εκμεταλλευτές καταπιεστές.

Ολοένα και περισσότερο γινότανε φανερό ότι η βαρκιζιανή ανάπαυλα οδηγούσε σε καινούργια ένοπλη αντιπαράθεση που την έκανε αναπότρεπτη η αγγλοσαξονική πολιτική που δεν άφηνε άλλη διέξοδο στο λαό.

Η καινούργια ένοπλη πάλη άρχισε όταν ο λαός, με την ίδια του την πείρα, έβλεπε ότι αμερικάνοι, άγγλοι και μοναρχοφασίστες απόκλεισαν την ειρηνική εσωτερική δημοκρατική εξέλιξη, που με τόση επιμονή και υπομονή επιδίωκε το λαϊκοδημοκρατικό στρατόπεδο, τη στιγμή που η αφηνιασμένη αντίδραση εφάρμοζε κιόλας καθεστώς μονόπλευρου εμφυλίου πολέμου ενάντια στο λαό και εξόντωνε συστηματικά τους λαϊκούς αγωνιστές και στελέχη της πρώτης εθνικής αντίστασης. Η 2η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ στις 12 του Φλεβάρη 1946, στην πρώτη επέτειο της Συμφωνίας της Βάρκιζας, αφού στάθμισε εσωτερικούς παράγοντες, βαλκανικής και διεθνή κατάσταση, αποφάσισε να προχωρήσει στην οργάνωση της νέας ένοπλης λαϊκής πάλης ενάντια στο μοναρχοφασιστικό αφηνιασμό μέσα σε συνθήκες που η χώρα βρισκότανε κάτω από στρατιωτική αγγλική κατοχή. Η ολομέλεια και κατοπινά η καθοδήγηση του ΚΚΕ, πήραν υπόψη τους την ευνοϊκή διεθνή εξέλιξη, την ύπαρξη των λαϊκοδημοκρατικών Βαλκανίων και καθόρισαν πορεία εξέλιξης τέτοια, έτσι που, για την αρχή τουλάχιστο, να πετύχει ένα διαχωρισμό ανάμεσα στο μοναρχοφασισμό και τις αγγλικές στρατιωτικές δυνάμεις που βρίσκονταν στην Ελλάδα και να αποφύγει μια άμεση ένοπλη αγγλική επέμβαση, που η διεθνής κατάσταση τότε, ύστερα μάλιστα και από το ξεσκέπασμα που έγινε του αγγλικού ιμπεριαλισμού για τα γεγονότα του Δεκέμβρη του 1944, δεν του πρόσφερε ευνοϊκό κλίμα.

Εδώ πρέπει να ξεκαθαριστεί σήμερα ότι τότε ο Τίτο και η κλίκα του, υπολογίζοντας σε αδυναμία του λαϊκοεπαναστατικού κινήματος στην Ελλάδα να αντέξει σε μια καινούργια ένοπλη αντιπαράθεση και στο ότι έτσι το κίνημα αυτό θα πάθε συντριπτική πανωλεθρία, πράγμα που σύμφερνε και στον ίδιο και στα αφεντικά του, μας υποσχέθηκε την πιο ουσιαστική συμπαράσταση. Αυτό το πράγμα έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στην απόφασή μας γιατί έτσι το καινούργιο επαναστατικό μας ξεκίνημα στον παράγοντα Γιουγκοσλαβία, που ήταν τότε και ο κύριος στα Βαλκάνια, δεν είχε έναν εχθρό που θα μπορούσε να του προβάλλει ανυπέρβλητα εμπόδια. Φυσικά, ο Τίτο από την πρώτη κιόλας μέρα άρχισε μια ύπουλη υπόσκαψη, υπονόμευση και διάβρωση ενάντιά μας που κατέληξε από τα μέσα του 1948 στο πέρασμά του με το μέρος του μοναρχοφασισμού και του αμερικανοαγγλικού ιμπεριαλισμού και που έφτασε στη διάρκεια της μάχης Βίτσι – Γράμμου στην ανοιχτή και άμεση συνεργασία με τους μοναρχοφασίστες ενάντια στο ΔΣΕ. Αυτή η προδοσία του Τίτο, υπήρξε, για το στάδιο που περνούσε το κίνημά μας στα 1948-49, ο καθοριστικός λόγος που οδήγησε στην προσωρινή μα αναγκαία υποχώρησή μας, ύστερα από τη μάχη στο Βίτσι – Γράμμο. Και πρέπει εδώ να το πούμε ανοιχτά, ότι αν από το 1946 ήταν γνωστός ο άτιμος ρόλος του προβοκάτορα Τίτο, τότε το ΚΚΕ δεν θα κατέληγε στην απόφαση να ξαναπάρει τα όπλα, θα ακολουθούσε άλλο δρόμο, πιο επίμονο, βασανιστικό, μακρό, γιατί είναι ολοφάνερο πως δε μπορούσε να προχωρήσει σε μια νέα ένοπλη αντιπαράθεση χωρίς να έχει εξασφαλισμένα τα νότια, τη στιγμή που ο μοναρχοφασισμός διάθετε την αμέριστη και ολόπλευρη αμερικανοαγγλική βοήθεια.

Σήμερα το λαϊκοεπαναστατικό κίνημα στη χώρα μας μπήκε σε καινούργια φάση. Εξαναγκαστήκαμε σε μια υποχώρηση, δεν έχουμε όμως ήττα της επανάστασης γιατί οι αντικειμενικές συνθήκες είναι και τώρα ευνοϊκές και η κατάσταση παραμένει επαναστατική.

Πραγματοποιούμε ένα πέρασμα με την αναγκαία ανακατάταξη δυνάμεων. Ποια ταχτική θα ακολουθήσουμε στη σημερινή φάση της εξέλιξης της κατάστασης στην Ελλάδα; Ποια καθήκοντα απορρέουν για μας σήμερα; Στην περίοδο που το κόμμα μας πραγματοποιεί μια σύμπτυξη περνώντας σε καινούργιες θέσεις, η ταχτική που επιβάλλεται να εφαρμόσει είναι η ε ν ε ρ γ η τ ι κ ή άμυνα, όπως την ονομάζει ο Στάλιν. Η ταχτική αυτή επιβάλλει την πιο δραστήρια οργάνωση και καθοδήγηση όλων των μικρών και μεγάλων οικονομικών και πολιτικών αγώνων για τα ζητήματα του λαού, για τα ζητήματα που ενδιαφέρουν και συγκινούν το λαό με χρησιμοποίηση των κατάλληλων κάθε φορά μορφών οργάνωσης και πάλης. Το μυστικό της επιτυχίας της ταχτικής αυτής βρίσκεται στο ότι επιτρέπει να διατηρείται και να στερεώνεται η επαφή με το λαό, γιατί πιάνεται από ζητήματα που είναι ζωτικά για το λαό και έτσι επιτρέπει στο κόμμα να γυμνάζει στους αγώνες τις δυνάμεις του λαού και να ανεβάζει προοδευτικά και αδιάκοπα τους λαϊκούς αγώνες από τις πιο απλές στις πιο σύνθετες μορφές, από τα κάτω προς τα πάνω. Η ταχτική αυτή αποκλείει αυτό που ο Στάλιν ονομάζει «επαναστατική γυμναστική», γιατί η γυμναστική αυτή γίνεται έξω από τα ζητήματα του λαού και έτσι δεν οδηγεί στη συσσώρευση των δυνάμεων, στο δυνάμωμα της μαχητικότητάς του, δηλαδή στην επιτάχυνση της επανάστασης, μα φέρνει στο σκόρπισμα και στο αδυνάτισμα των λαϊκών δυνάμεων, δηλαδή στην επιβράδυνση της υπόθεσης της επανάστασης.

Ποιο είναι σήμερα εκείνο το πρωταρχικό που θα επιτρέψει σωστά να προχωρήσουμε στη λύση των προβλημάτων που στέκουν μπροστά μας;

« Πρέπει να μπορείς – διδάσκει ο Λένιν – να βρίσκεις σε κάθε στιγμή εκείνο τον ειδικό κρίκο στην αλυσίδα που από αυτόν πρέπει να πιαστείς με όλες τις δυνάμεις για να κρατήσεις όλη την αλυσίδα και να ετοιμάσεις στέρια το πέρασμα στον επόμενο κρίκο, όμως η σειρά των κρίκων, η μορφή τους, το δέσιμό τους, η διαφορά του ενός από τον άλλον στην ιστορική αλυσίδα των γεγονότων, δεν είναι τόσο απλά και τόσο κουτά όσο στη συνηθισμένη αλυσίδα που φτιάχνει ο γύφτος»(Λένιν, τόμος XXI, έκδοση 3η, σελ. 466).

Ο σ. Στάλιν έτσι καθορίζει το βασικό κάθε φορά στην καθοδήγηση του αγώνα μας: «Να βρίσκεις στην κάθε δοσμένη στιγμή εκείνο τον ειδικό κρίκο στην αλυσίδα των προτσές, που, όταν πιαστείς από αυτόν, θα είναι δυνατό να κρατήσεις όλη την αλυσίδα και να προετοιμάσεις τις συνθήκες για να πετύχεις τη στρατηγική επιτυχία» (Στάλιν, τόμος VI, σελ. 163)

Ο Στάλιν διαπιστώνει ότι

«ένα από τα πιο μεγάλα προσόντα της πολιτικής στρατηγικής του κόμματός μας συνίσταται στο ότι ξέρει να διαλέγει στην κάθε δοσμένη στιγμή το βασικό κρίκο της κίνησης, που, όταν κολλήσει σε αυτόν, μπορεί μετά να τραβά ολόκληρη την αλυσίδα, για να πετύχει τη λύση του προβλήματος» (τόμος XII, σελ. 195).

Το ΚΚΕ έχει διδαχτεί από τη μπολσεβικική αυτή πείρα. Όταν στα 1931 το κόμμα μας, αδυνατισμένο και χτυπημένο από τη φραξιονιστική πάλη των δύο οπορτουνιστικών ομάδων της τότε καθοδήγησής του, ξεκαθάριζε τη φραξιονιστική κληρονομιά, πιάστηκε από το βασικό κρίκο της στιγμής, τα μερικά ζητήματα των εργατών, και μέσα σε 4- 5 χρόνια επίμονης, χαμάλικης δουλιάς, βγήκε στην πλατιά λεωφόρο των ανοιχτών πολιτικών αγώνων και συγκρούσεων ανοίγοντας έτσι το δρόμο για τη μελλοντική αντιπαράθεση, που από τον καιρό της χιτλεροφασιστικής κατοχής το έφερε επικεφαλής όλου του εργαζόμενου λαού. Μέσα στις σημερινές συνθήκες που ο λαός πεινά και υποφέρει, που ο μοναρχοφασισμός όλο του παίρνει και πιο πολλά, χωρίς να του δίνει τίποτα, ο βασικός κρίκος για το πέρασμα σε μια καινούργια ρωμαλέα μαζική λαϊκή επαναστατική άνοδο είναι τα μερικά καθημερινά λαϊκά ζητήματα για το ψωμί και τη ζωή. Όταν πιαστούμε γερά από τον κρίκο αυτόν, τότε θα κρατήσουμε και θα τραβήξουμε ολόκληρη την αλυσίδα.

Βασικό, ιδιαίτερα, γνώρισμα στο σημερινό στάδιο εξέλιξης είναι το γεγονός ότι οι μερικοί λαϊκοί αγώνες ξεσπούν και θα ξεσπούν μέσα σε συνθήκες που το λαϊκοδημοκρατικό κίνημα πραγματοποιεί ένα σχεδιασμένο, κανονικό πέρασμα από τον ένοπλο αγώνα στην πολιτική πάλη, ενώ στη χώρα συνεχίζεται η επαναστατική κρίση, οι ένοπλες σκόρπιες λαϊκές ομάδες συνεχίζουν τον αμυντικό αγώνα τους, ο μοναρχοφασισμός παραδέρνει μέσα σε μια ολόπλευρη κρίση και σε βαθιά πολιτική αστάθεια και δέρνεται από εσωτερικές φαγωμάρες, τη στιγμή που οι κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ διατηρούνται αξιόμαχες και άθικτες. Το βασικό ιδιαίτερο αυτό γνώρισμα

προδιαγράφει τη δυνατότητα για γρήγορες απότομες εσωτερικές ανακατατάξεις και αλλαγές τόσο πιο πολύ, όσο εμείς πιο γερά θα κρατήσουμε το βασικό κρίκο και τους μερικούς αγώνες θα τους ανεβάσουμε ως ένα πανελλαδικό παλλαϊκό οργανωμένο μέτωπο πάλης για τη ζωή του λαού, για την ειρήνη, για την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή δημοκρατία. Με όσο περισσότερο πείσμα οι κομμουνιστές καταπιαστούν με τη δουλιά αυτή τόσο η σημερινή σύμπτυξη και υποχώρησή μας θα είναι πιο σύντομη και προσωρινή, τόσο πιο γρήγορα θα δημιουργήσουμε τις συνθήκες και θα ωριμάσουν οι προϋποθέσεις για την καινούργια γενική αντιθέσή μας. Και οι αντάρτικες λαϊκές ομάδες θα αποτελούν μια διαρκή υπόμνηση και απειλητική προειδοποίηση για τους εκμεταλλευτές και μια δάδα ελπίδας και φάρο οδηγητή για το λαό. Όσο ο μοναρχοφασισμός λυσομανά, τόσο οι λαϊκοί εκδικητές θα πολεμάν καλύπτοντας και στηρίζοντας το λαϊκό μας κίνημα στο δύσκολο σημερινό πέρασμα και συνεχίζοντας την ύπαρξή τους όσο το κίνημά μας θα τους χρειάζεται.

Ο λαός δε μπορεί να πιστέψει στο μοναρχοφασισμό γιατί δεν του δίνει, δεν μπορεί να του δώσει τίποτα. Αντίθετα τον γδέρνει τον ίδιο και ξεπουλά τη χώρα. Ο λαός πιστεύει στους κομμουνιστές γιατί τους βλέπει να παλεύουν και να θυσιάζονται για τα συμφέροντά του. Όταν οι κομμουνιστές καθοδηγούσαν τα συνδικάτα και τις άλλες λαϊκές οργανώσεις, οι εργάτες, οι υπάλληλοι, οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι επαγγελματιοβιοτέχνες, οι αγρότες, όλοι οι εργαζόμενοι ζούσαν πιο καλά και πάλευαν με την καθοδήγηση των κομμουνιστών για το δικίο τους.

Οι εργάτες της Ελλάδας είδαν με τα μάτια τους, ότι από τότε που πιάσαν και εκτέλεσαν το Μήτσο Παπαρήγα, η κατάστασή τους έγινε τρισευχαιρότερη. Οι εργατοϋπάλληλοι του Πειραιά με την ίδια τους την πείρα είδαν ότι από τότε που πιάσαν και εκτέλεσαν τον πρόεδρό τους Γεώργιο Δημητρίου τούς αφανίζουν πιο πολύ.

Ο λαός βλέπει και ξέρει, εκτελούν τους κομμουνιστές για να αλυσοδέσουν τον ίδιο, όσο πιάνουν και τουφεκίζουν κομμουνιστές, τόσο αυτός πεινά και δυστυχάει. Για αυτό πιστεύει και ακολουθά τους κομμουνιστές. Για αυτό ξέρει, όταν το ΚΚΕ νικήσει αυτός θα σωθεί.

Ιδιαίτερη θέση στον τομέα πάλης για τις μερικές επιδιώξεις έχει η οργάνωση και καθοδήγηση του αγώνα των εθνοφρουριτών και μάυδων για την αποστράτευσή τους, για το γυρισμό στα σπίτια τους, για την εξασφάλιση δουλιάς και για τη δυνατότητα δουλιάς για τους αγρότες. Τη δυσαρέσκεια των επιστρατευμένων η πλουτοκρατία θέλει να τη διοχετεύσει στα κανάλια της στρατιωτικοφασιστικής δικτατορικής οργάνωσης και προετοιμασίας. Ουσιαστικά όμως δε μπορεί να προσφέρει παρά μόνο δημαγωγία, ενώ, αφού μέχρι τώρα τους κατακορόιδεψε και τους κατάσφαξε, τους κρατά ακόμα στα όπλα προετοιμάζοντάς τους για τα καινούργια μακελιά που πυρετώδικα οργανώνουν οι αμερικανοάγγλοι ιμπεριαλιστές. Με μια καλή επίμονη δουλιά τους επιστρατευμένους μπορούμε και πρέπει να τους κερδίσουμε. Η σκληρή ζωή τούς πείθει καθημερινά ότι πολεμώντας το ΔΣΕ δεν κέρδιζαν τίποτα, αντίθετα σκάψαν τον ίδιο τους το λάκκο : Και τα όπλα που κρατούν σήμερα φαντάρτοι και μάυδες, όταν εμείς καλά δουλεψουμε, θα γίνουν δικιά μας όπλα, δικιά μας εφεδρεία.

Στον πολιτικό τομέα η κύρια προσπάθεια σήμερα πρέπει να συγκεντρωθεί στη συσπείρωση όλων των δημοκρατικών δυνάμεων στην πάλη ενάντια στο μοναρχοφασιστικό αφανισμό, την κατάπτωση και την αποσύνθεση, ενάντια στη στρατιωτικοφασιστική δικτατορική κλίκα του Παπάγου, που θέλει να αρπάξει την αρχή, ενάντια στην ξενική αποικιοποίηση για τη λεύτερη, λαϊκή, δημοκρατική λύση στο εσωτερικό ελληνικό ζήτημα. Οι δυνατότητες εδώ είναι τεράστιες και περικλείονται συμπυκνωμένα στην επιγραμματική φράση ενός ξεκληρισμένου αμερικανόπληκτου αγρότη, όπως τα μεταδίνει το μοναρχοφασιστικό «Βήμα»: « Κάλιο να βγάλουμε γύφτους στις καινούργιες εκλογές για βουλευτές μας, παρά εκείνους που μας αντιπροσώπευαν ως τα σήμερα». Έτσι, ύστερα από τον Παλαμά και ο αγρότης υψώνει σε εθνικό σύμβολο τον ταπεινό γύφτο, το σιδερά που ξέρει με τη φωτιά να αναμορφώνει και να δημιουργεί. Σημάδια των καιρών.

Η Ελλάδα, κάτω από τη μοναρχοφασιστική διακυβέρνηση και την αμερικανοαγγλική κατοχή, παραμένει ένα από τα πιο νευραλγικά επίκεντρα στην παγκόσμια ιμπεριαλιστική πολεμική προσπάθεια. Ο πόθος για ειρήνη είναι πόθος παλλαϊκός. Και το μέτωπο πάλης για την ειρήνη συγκινεί όλους και κινητοποιεί τους εργαζόμενους. Οι επιστρατευμένοι, οι σακάτηδες, τα θύματα πολέμου, οι καταστραμμένοι, οι ξεσπιτωμένοι, τα εκατομμύρια των ελλήνων θέλουν ειρήνη. Ενώ η ξενοκρατία μόνον πόλεμο προσφέρει και ο μοναρχοφασισμός φοβάται την ειρήνη όπως ο διάολος το λιβάνι. Το μέτωπο της ειρήνης, η πάλη για την ειρήνη στο εσωτερικό, στα Βαλκάνια και σε παγκόσμια κλίμακα, αποτελεί βασικό μοχλό κινητοποίησης και οργάνωσης του λαού, βασικό συστατικό για κάθε δημοκρατικό μέτωπο στην Ελλάδα, απαραίτητη προϋπόθεση για να κερδίσει το μέτωπο αυτό το λαό.

Στην καινούργια κατάσταση το ΚΚΕ πρέπει να ευθυγραμμίσει το μέτωπό του και στον τομέα τον εθνικό, στο μακεδονικό (σλαβομακεδόνικο) ζήτημα. Η υπονομευτική και διασπαστική δράση του Τίτο και των πραχτόρων του στην Ελλάδα ανάγκασε την 5η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ (Γενάρης 1949), να αντικαταστήσει το σύνθημα της ισοτιμίας (της αυτονομίας μέσα στα πλαίσια του ελληνικού κράτους) με το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης, παρά το γεγονός ότι το σύνθημα αυτό στις συγκεκριμένες συνθήκες δεν ανταποκρινόταν στα γενικότερα συμφέροντα του κινήματος. Σήμερα οι τιτικοί πράχτορες στην Ελλάδα ξεσκεπάστηκαν και συνεχίζεται τώρα το ξεκαθάρισμα από το μίσμα αυτό και τα υπολείμματά του. Το ΚΚΕ στην εθνική του πολιτική προσπαθεί πάντα να καθοδηγείται από τη λενινιστική – σταλινική αρχή:

«Το εθνικό ζήτημα είναι κομμάτι του γενικού ζητήματος της ανάπτυξης της επανάστασης, ότι στο διαφορετικό στάδιο της επανάστασης το εθνικό ζήτημα έχει διαφορετικά καθήκοντα που ανταποκρίνονται στο χαρακτήρα της επανάστασης στην κάθε δοσμένη ιστορική στιγμή, ότι σύμφωνα με αυτήν αλλάζει και η πολιτική του κόμματος στο εθνικό ζήτημα»(Στάλιν, «το εθνικό ζήτημα κι ο λενινισμός», τόμος XI, σελ.350)

Το λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στην Ελλάδα εξελίσσεται μέσα σε πολύπλοκες διεθνείς συνθήκες που για βασικό και κύριο χαρακτηριστικό τους γνώρισμα έχουν τη γοργή άνοδο, στερέωση και πρόοδο στο δημοκρατικό αντιιμπεριαλιστικό στρατόπεδο, που έχει επικεφαλής τη Μεγάλη Σοβιετική Ένωση, και την κρίση και την κατάρρευση στο στρατόπεδο του ιμπεριαλισμού, όπου η αμερικάνικη κεφαλαιοκρατία υπαγορεύει τις θελήσεις του. Η νίκη της λαϊκής επανάστασης στην Κίνα και η δημιουργία της φιλειρηνικής λαϊκής δημοκρατίας αποτελεί καινούργιο θρίαμβο της λενινιστικής – σταλινικής πολιτικής και ιστορική νίκη του στρατοπέδου της δημοκρατίας, της ειρήνης, του σοσιαλισμού.

Ο Στάλιν σε γράμμα του προς την ΚΕ του ΚΚ Ισπανίας στα 1936 έγραφε:

«... Η απελευθέρωση της Ισπανίας από το ζυγό των φασιστών αντιδραστικών δεν είναι ιδιωτικό ζήτημα των ισπανών, μα κοινή υπόθεση όλης της πρωτοπόρας και προοδευτικής ανθρωπότητας» («Μπολσεβίκ», αριθ.17, 1949, σελ. 37).

Η υποστήριξη που βρίσκει το κίνημά μας από τη Σοβιετική Ένωση, τις λαϊκές δημοκρατίες, όλα τα κομμουνιστικά κόμματα και όλη την προοδευτική ανθρωπότητα, το φλογερό κήρυγμα του Βισίνκι υπέρ της Ελλάδας, του λαού της και των αγώνων του και το καυστικό και αδυσώπητο μαστίγωμά του ενάντια στους μοναρχοφασίστες δολοφόνους και τους αμερικανοάγγλους ιμπεριαλιστές στραγγαλιστές της ανεξαρτησίας και της λευτεριάς στην Ελλάδα, έχουν πείσει το λαό μας ότι και ο Στάλιν είναι μαζί μας, γιατί ο αγώνας μας είναι δίκιος και αυτό αποτελεί την πιο γρανιτένια εγγύηση και στερεώνει την ακλόνητη πίστη μας, ότι παρόλες της δυσκολίες και τα εμπόδια, η τελική νίκη θάναι δική μας.

Το ΚΚΕ στη διεθνή τοποθέτηση του αγώνα μας

«παίρνει – όπως διδάσκει ο Στάλιν – σα βάση το συμπέρασμα που έβγαλε η θεωρία του μαρξισμού και που επικυρώθηκε από την επαναστατική πραχτική ότι η στρατηγική και ταχτική του κομμουνιστικού κόμματος οποιασδήποτε χώρας μπορούν να ναι σωστές μόνο στην περίπτωση, αν δεν κλείνονται στον κύκλο των συμφερόντων της «δικής τους» χώρας, της «δικής τους» πατρίδας, του «δικού τους» προλεταριάτου, μα αντίθετα υπολογίζοντας τις συνθήκες και την κατάσταση της χώρας τους, τοποθετούν στην κορυφή της γωνίας τα συμφέροντα του διεθνούς προλεταριάτου, τα συμφέροντα της επανάστασης διεθνιστικά, αν αυτά εφαρμόζουν «το ανώτατο του πραγματοποιήσιμου σε μια (δική τους) χώρα για την ανάπτυξη, την υποστήριξη, την αφύπνιση της επανάστασης σε όλες τις χώρες (Λένιν)»» (Στάλιν, τόμος V, σελ. 80).

Στο διεθνιστικό του αυτό καθήκον το ΚΚΕ έμεινε πιστό και τώρα στη δύσκολη καμπή που περνά.

Το ΚΚΕ περνά σήμερα μια σοβαρή δυσκολία.

«Η υποχώρηση- όπως διδάσκει ο Λένιν - είναι δύσκολο πράμα, ιδιαίτερα για κείνους τους επαναστάτες που συνήθισαν να επιτίθενται»(Λένιν, τόμος XXVII, 3η έκδοση, σελ. 238). «Ο πιο μεγάλος κίνδυνος συνίσταται σε τούτο, στο να μη διαταραχτεί η τάξη (της υποχώρησης – Ν.Ζ.) και το πιο μεγάλο καθήκον σε τούτο, στο να διατηρηθεί η τάξη (στην υποχώρηση – Ν. Ζ.)» (στο ίδιο, σελ. 255). Το βασικό από την πλευρά του ΚΚΕ σήμερα είναι οι άνθρωποι, τα στελέχη, που διευθύνουν τη σύμπτυξη και πραγματοποιούν την αλλαγή στην πολιτική δουλιά του κόμματος, που θα αναδιοργανώσουν τις κομματικές οργανώσεις και θα τις ρίξουν στην καινούργια δουλιά, τα στελέχη και οι μαχητές, που διευθύνουν και αποτελούν τα αντάρτικα λαϊκά τμήματα και που εκτελούν μια από τις πιο υπεύθυνες, δύσκολες και τιμητικές κομματικές αποστολές στο σημερινό στάδιο του αγώνα μας.

«Αφού δοθεί η σωστή γραμμή, αφού δοθεί σωστή λύση στο ζήτημα, η επιτυχία του έργου θα εξαρτάται από την οργανωτική δουλιά, από την οργάνωση της πάλης για την εφαρμογή στη ζωή της γραμμής του κόμματος και οι σωστές αποφάσεις κινδυνεύουν να πάθουν σοβαρή ζημιά. Πιο πολύ ακόμα, αφού δοθεί η σωστή πολιτική γραμμή, η οργανωτική δουλιά αποφασίζει για όλα, μαζί και την τύχη της ίδιας της πολιτικής γραμμής, την εκπλήρωσή της ή το χαντάκωμά της»(Στάλιν, «Ζητήματα Λενινισμού», ΧΙη έκδοση, σελ. 476-77)

Όταν οι κουκουέδες ανασκουμπωθούν και σωστά, σταλινικά λύσουν τα οργανωτικά τους προβλήματα, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αποτελεσματικά θα ξεπεράσουν τις σημερινές δυσκολίες.

«Μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι τα εννιά δέκατα από τα σφάλματα και τα στραπάτσα μας εξηγούνται από την έλλειψη σωστά στημένου ελέγχου για την εκτέλεση. Δε μπορεί να υπάρξει αμφιβολία ότι έχοντας τέτιον έλεγχο εκτέλεσης, τα σφάλματα και τα στραπάτσα με σιγουριά θα προλαμβάνονταν»(Στάλιν, στο ίδιο, σελ. 181).

Το ΚΚΕ βρίσκεται στη δεύτερη περίοδο, στην ανάπτυξή του. Ο Στάλιν ξεχωρίζει τρεις περιόδους στην ανάπτυξη του Κομμουνιστικού Κόμματος των Μπολσεβίκων. Η πρώτη περίοδος είναι ο σχηματισμός της πρωτοπορίας. Η δεύτερη είναι η περίοδος της επαναστατικής μαζικής πάλης και η Τρίτη η περίοδος, μετά την κατάληψη της εξουσίας. Για τη δεύτερη περίοδο ο σ. Στάλιν λέει:

«Περίοδος της επαναστατικής μαζικής πάλης κάτω από την καθοδήγηση του κόμματος. Στην περίοδο αυτή το κόμμα από οργάνωση της μαζικής ζύμωσης μετατρέπεται σε οργάνωση των μαζικών ενεργειών, η περίοδος η προπαρασκευαστική αντικαθίσταται από την περίοδο των επαναστατικών ενεργειών» (Στάλιν, τόμος V, σελ. 86).

Το ΚΚΕ ατσαλώνεται τώρα στη φωτιά αυτή της επαναστατικής δράσης. Βλέπει τα λάθη του, τα κριτικάρει ανοιχτά, τα διορθώνει μέσα στην πάλη. Βήμα προς βήμα με το αίμα πολλών χιλιάδων στελεχών και μελών του, μέσα στη ζωή κερδίζει, αποχτά την πείρα του ταξικού πολέμου, τη σοφία του μαρξισμού – λενινισμού, τη διδασκαλία του Στάλιν.

Οι χασάπηδες της Αθήνας και οι αφέντες τους θριαμβολογούν ότι ξόφλησαν με το ΚΚΕ.

Το ΚΚΕ είναι «η τιμή και η συνείδηση» του λαού και της Ελλάδας. Δεν υπάρχει δύναμη στον κόσμο που να μπορεί να το εκμηδενίσει.

Έχουν ακόμα να ακούσουν για τους κουκουέδες στην Αθήνα.

Πάρθηκε από τη μπροσούρα «Καινούργια κατάσταση – καινούργια καθήκοντα. Οι διαπιστώσεις, η γραμμή και οι αποφάσεις της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ (9-10-1949) έκδοση της ΚΕ του ΚΚΕ.

11. Ο ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ - ΛΕΝΙΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η «Κομμουνιστική Επιθεώρηση» συμπληρώνει 25 χρόνια ζωής και μια ανακεφαλαίωση, ένα συμπέρασμα για την πορεία και ανάπτυξη, που παρουσίασε στα χρόνια αυτά η μαρξιστική λενινιστική σκέψη στην Ελλάδα δε θα 'ταν παράκαιρη. Αντίθετα, ένα τέτοιο πράγμα είναι κάτι που χρειάζεται και μπορεί να ωφελήσει.

Συνοψίζοντας τις παρατηρήσεις για την εξέλιξη και την ανάπτυξη της μαρξιστικής λενινιστικής θεωρίας στην Ελλάδα στα τελευταία 25 χρόνια μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι παρουσιάζει στη χώρα μας μεγάλη καθυστέρηση.

Η καθυστέρηση αυτή παρουσιάζεται, πρώτο, με το γεγονός ότι η διάδοση και μελέτη της μαρξιστικής λενινιστικής ιδεολογίας προχωρεί στην Ελλάδα πολύ σιγά. Ένα χτυπητό παράδειγμα είναι ότι στη γλώσσα μας δεν έχουν ακόμα μεταφραστεί τα βασικά έργα του μαρξισμού – λενινισμού, λόγου χάρι το «Κεφάλαιο» του Μαρξ και ο «Εμπειριοκριτικισμός» του Λένιν, για να μην πάρουμε τα άπαντα των μεγάλων δασκάλων μας Μαρξ- Ένγκελς- Λένιν- Στάλιν. Δεύτερο, έμεινε πολύ πίσω η επιστημονική μαρξιστική – λενινιστική επεξεργασία, μελέτη, φώτισμα για τα βασικά νεοελληνικά προβλήματα. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα ότι και ο μαρξισμός, που μας έρχονταν και όσο μας έρχονταν απόξω, έμεινε ξένος, στείρος, όχι δημιουργικός. Επαναλαμβάνουμε μονάχα ξένα αποσπάσματα και φράσεις, χωρίς να ζητάμε να βρούμε επαλήθευση της μαρξιστικής – λενινιστικής θεωρίας μέσα στην ελληνική πραγματικότητα. Χωρίς να κοιτάμε να πετύχουμε καρποφόρησή της πάνω στο χώμα της νεοελληνικής πραγματικότητα. Έτσι ο μαρξισμός σαν επαναστατική επιστημονική θεωρία και πράξη έμεινε, - για ό,τι αφορά το φώτισμα των βασικών νεοελληνικών προβλημάτων και το χάραγμα των κύριων κατευθύνσεων για το νεοελληνικό πολιτικοοικονομικό και κοινωνικό ζετύλιγμα, - μηχανικός, στείρος, όχι γόνιμος και καρποφόρος, όχι δημιουργικός, προλεταριακός, λαϊκός- επαναστατικός.

Η καθυστέρηση, που παρουσίασε η διάδοση, ανάπτυξη και γονιμοποίηση της μαρξιστικής – λενινιστικής σκέψης στην Ελλάδα έχει την εξήγησή της, τους λόγους της, λόγους ιδιότυπους, νεοελληνικούς.

Πρώτ' απ' όλα η αστικοτσιφλικιάδικη ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας», που εξαρτούσε την ευημερία και πρόοδο της Ελλάδας απ' την αναβίωση του αρχαιοελληνικού μεγαλείου και την ανασύσταση της βυζαντινής αυτοκρατορίας, είχε πιάσει τόσο βαθιά, είχε σκοτίσει τόσο πολύ τα μυαλά του λαού, ώστε κυριαρχούσε απόλυτα στην πνευματική μας ζωή και το ιδεολογικό εποικοδόμημά μας και έπνιγε ασφυκτικά κάθε ιδεολογική εκδήλωση, που ζητούσε να ξεφύγει απ' το μονοπάλιο και την κηδεμονία της. Και όσοι διανοούμενοι και σπουδαγμένοι μας έρχονταν απ' το εξωτερικό επηρεασμένοι απ' το δυτικοευρωπαϊκό σοσιαλισμό, που τότε ανθούσε, παραμέριζαν τις νέες ιδέες τους, τις κρύβαν στα ντουλάπια και έμπαιναν κι αυτοί, έτσι είτε αλλιώς, στην υπηρεσία της «Μεγάλης Ιδέας», περιμένοντας ύστερα απ' την πραγματοποίησή της να ξεθάψουν το σοσιαλισμό τους και να δουλέψουν, τότε μόνο για την επικράτησή του! Η αστικοτσιφλικιάδικη ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας» τα χε καταφέρει τόσο καλά, - με την πολιτική που απ' αυτήν εμπνεόταν, - να κρατήσει την Ελλάδα στην πιο χαμηλή οικονομική βαθμίδα, στην ξενική εξάρτηση και την πιο μεγάλη κοινωνικοπολιτική καθυστέρηση, ώστε ο κόσμος να πιστεύει, γιατί δεν έβλεπε άλλη διέξοδο και άλλο φως, πως μονάχα με την

πραγματοποίηση της «Μεγάλης Ιδέας» θα μπορούσε να δει «θεού πρόσωπο». Περισσότερο ίσως απ' ό, τι συνέβαινε με κάθε άλλο βαλκανικό είτε ευρωπαϊκό λαό, προκειμένου για τον ελληνικό, το νεοελληνικό αστικοτσιφλικάδικο ιδεολογικό εποικοδόμημα βάραινε σε τέτοιο βαθμό πάνω στην πνευματική πρόοδο και ανάπτυξη του τόπου, που εμπόδιζε τη χειραφέτηση του λαού απ' την ιδεολογική υποδούλωση και χαλιναγώγηση των κυρίαρχων τάξεων. Κι αυτό συνέβαινε γιατί η «Μεγάλη Ιδέα» κατόρθωσε, δημιουργώντας την αφάνταστη φτώχεια και κακομοιριά της ψωροκώσταινας και του λαού και πλάθοντας το παραμύθι της αρχαιοελληνικής συνέχειας και της βυζαντινής παλιγγενεσίας, να πείσει τα πιο πλατιά στρώματα του λαού, ότι άλλος δρόμος, απ' το ν' αφιερωθούν όλες οι δυνάμεις και όλα τα μέσα του λαού και του τόπου, για να πραγματοποιηθεί η ουτοπία της, δεν υπήρχε. Και μονάχα μέσα στη μακρόχρονη πείρα της ζωής, πληρώνοντας την πείρα αυτή πολύ ακριβά, θα μπορούσε ο λαός ν' απαλλαγεί απ' την μεγαλοϊδεάτικη νάρκωση, να συνέλθει, ν' ανασυνταχτεί και να προχωρήσει σε πιο θετικές, πιο ζωντανές και πιο ελληνικές πραγματοποιήσεις. Δεύτερο, και όσοι απ' τους έλληνες, - κυρίως διανοούμενοι, σπουδαγμένοι στο εξωτερικό, που βλέπαν το χαντάκωμα όπου οδηγούσε τον τόπο η πνευματική αρχαιοκαπηλεία και βυζαντινολογία, - δεν παρατούσαν τις νεωτεριστικές ιδέες και το σοσιαλισμό τους, δεν κάναν παρά μια μηχανική, νεκρή μεταφορά των προοδευτικών ιδεών απόξω. Δεν κοίταζαν ούτε προσπαθούσαν να ανακαλύψουν το σοσιαλισμό μέσα στην Ελλάδα και να ξεφυτρώσουν το μαρξισμό μέσα από την ελληνική πραγματικότητα. Δεν είχαν, ούτε μπορούσαν να αντιπαραθέσουν στη «Μεγάλη Ιδέα» μια ντόπια, νεοελληνική, επιστημονική, σοσιαλιστική γραμμή, θεωρία, ιδεολογία που να ξεσκεπάζει τη μεγαλοϊδεάτικη ουτοπία, και που να πείθει, μέσα τη ζωή και στην πράξη, για την ορθότητά της. Έτσι μέναν αποσπασμένοι από τη νεοελληνική ζωή, απομονωμένοι από τον κόσμο, σαν περίεργα όντα και παράξενα φαινόμενα. Αυτή η επιστημονική ανεπάρκεια και ανικανότητά τους αντικειμενικά αποτελούσε μια συνθηκολόγηση μπροστά στη «Μεγάλη Ιδέα» και τους οδηγούσε, έτσι είτε αλλιώς, σε ένα συμβιβασμό με αυτή. Δεν μπορούσαν να θεμελιώσουν επιστημονικά τη μαρξιστική θέση, ότι η Ελλάδα μπορεί να ζήσει και να προοδεύσει όταν στηριχτεί στις δικές της δυνάμεις και αναπτύξει τις εσωτερικές της δυνατότητες. Έτσι η διακήρυξη της σοσιαλιστικής, είτε σοσιαλίζουσας ιδεολογίας τους, έμενε «φωνή βοώντος εν τη ερήμω» και δίχως πρακτική απόδοση.

Αυτοί είναι οι βασικοί λόγοι, που εξηγούν την καθυστέρηση που παρουσίασε η μαρξιστική, η επιστημονική, σοσιαλιστική σκέψη στην Ελλάδα σε σχέση τόσο με την Ευρώπη γενικά όσο και με τα Βαλκάνια ιδιαίτερα, και παρά το γεγονός ότι η χώρα μας από την οικονομική πλευρά, από την πλευρά της εκβιομηχάνισης και της ανάπτυξης της εργατικής τάξης όχι μονάχα υστερούσε από τις άλλες μονάχα βαλκανικές χώρες αναλογικά με τον πληθυσμό της, με και σε ένα βαθμό τις ξεπερνούσε. Για να δείξουμε ακόμα την καταθλιπτική κυριαρχία που είχε εξασφαλίσει η ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας» θα μπορούσαμε να αναφέρουμε και τα προοδευτικά αστικοδημοκρατικά κινήματα, που παρουσιάστηκαν κυρίως στα χρονικά πλαίσια, που συμπίπτουν με το πέρασμα από τον περασμένο στο δικό μας αιώνα, και που μη μπορώντας και αυτά να αντιπαραταχθούν στη «Μεγάλη Ιδέα» δέχονταν την επίδρασή της και έπαιρναν έτσι, το θέλαν είτε όχι, έναν αντιδραστικό χρωματισμό. Η βασική αδυναμία, που παρουσίασε στη χώρα μας το αστικοδημοκρατικό κίνημα για τη γλωσσική και εκπαιδευτική

μεταρρυθμίση και το συστηματικό συγχρονισμό, βρίσκεται στο ότι πολεμούσε με όπλα που δεν ανταποκρινόντουσαν στην κοινωνική, στην υλική και πνευματική πραγματικότητα της εποχής μας. Θέλησαν να αναστήσουν καθυστερημένα τον ουμανισμό στην Ελλάδα και να πετύχουν την ανόρθωση και αναγέννηση του λαού και του τόπου από τα πάνω, αποβλέποντας να μορφώσουν, να εκπολιτίσουν πρώτα το λαό, και ύστερα, με μορφωμένο πια το λαό να ανασυγκροτήσουν, να διορθώσουν τα κακά της κοινωνίας. Επηρεασμένοι από τη φιλοσοφία του ουμανισμού, από το φιλοσοφικό ιδεαλισμό, που κρατά τις ρίζες του από την αρχαιοελληνική ιδεαλιστική φιλοσοφία, οι γλωσσικοί μεταρρυθμιστές θέλαν να αλλάξουν το πνευματικό εποικοδόμημα χωρίς πρώτα να μεταβάλουν τις υλικές προϋποθέσεις της κοινωνικής ζωής. Έτσι αγνοούσαν τη βασική αρχή της κοινωνικής ύπαρξης και προόδου – «πρώτα ζει κανένας και ύστερα φιλοσοφεί»- και αυτό προδίκαζε την αποτυχία τους. Δε βλέπαν ότι το γλωσσικό και πιο γενικά, το πνευματικό πρόβλημα, ήταν παράγωγο, είτε ένα κομμάτι μονάχα από το όλο κοινωνικό νεοελληνικό ζήτημα και δε μπορούσε να λυθεί μεμονωμένα. Ύστερα το φιλοσοφικό τους βάθρο ήταν κοινό με αυτό, που είχε η «Μεγάλη Ιδέα», δηλ. ο ιδεαλισμός. Αν αυτοί πήγαιναν να λύσουν από τα πάνω το γλωσσικό ζήτημα, η «Μεγάλη Ιδέα» πήγαινε να λύσει με τον ίδιο τρόπο, ξεκινώντας από ιδεαλιστικές, ιδεολογικές προϋποθέσεις, το όλο νεοελληνικό πρόβλημα. Και κατά φυσικό τρόπο, το μερικό πρόβλημα υποτασσότανε, υπάγονταν στο γενικότερο, το γλωσσικό κίνημα στο μεγαλοϊδατικό. Έτσι έχανε την ανεξαρτησία του, έπαιρνε αντιδραστικό χρώμα, και η λύση του καταντούσε ουτοπία, όπως ουτοπία ήταν και η «Μεγάλη Ιδέα». Οι καθυστερημένοι στην Ελλάδα ονειροπόλοι του ουμανισμού, δε βλέπαν, ότι, - (στην εποχή μας της πάλης για το δημοκρατικό συγχρονισμό και το σοσιαλισμό, όπου οι κατώτερες λαϊκές μάζες με επικεφαλής το προλεταριάτο καταλαμβάνουν το προσκήνιο της κοινωνικοπολιτικής ζωής και παίρνουν στα χέρια την ηγεμονία της πάλης για τον κοινωνικό ανακαινισμό) – ο ουμανισμός αυτός, με το ιδεολογικό οπλοστάσιό του, στην καλύτερη περίπτωση, δε μπορούσε παρά νάναι ένα φρένο για τα λαϊκά κινήματα, φρένο που δούλευε για τις κυρίαρχες τάξεις και τους εκμεταλλευτές του λαού.

**

Αυτά σχετικά με την προϊστορία του μαρξισμού στην Ελλάδα. Το πραγματικό δούλεμα και ακόνισμα της μαρξιστικής – λενινιστικής σκέψης στην Ελλάδα αρχίζει, με την πολιτική χειραφέτηση της πιο πρωτοπόρας τάξης στη χώρα μας, της εργατιάς, όταν αυτή δημιουργεί πια το δικό της πολιτικό κόμμα, το σοσιαλιστικό εργατικό, που ακολουθώντας μια «φυσιολογική» εσωτερική εξέλιξη, γένηκε λίγα χρόνια ύστερα από την ίδρυσή του το ΚΚΕ.

Όμως και στο ΚΚΕ στα πρώτα χρόνια της ύπαρξής του έχουμε μια βαθιά εσωτερική κρίση, που γεννήθηκε πάνω στη βασική αντίθεση που χαρακτηρίζει τη ζωή του, στα πρώτα δέκα πάνω- κάτω χρόνια της ύπαρξής του.

Η αντικειμενική κατάσταση στην Ελλάδα είναι ώριμη στον καιρό της ίδρυσης του ΚΚΕ, για ριζικές κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές μεταβολές. Οι άρχουσες τάξεις και τα παλιά πολιτικά τους κόμματα στέκονται φορτωμένα με όλο το βάρος της αντιδραστικής τους πολιτικής, που έφερε γραμμή – κορδόνι στη μικρασιατική καταστροφή. Λαός και

τόπος διψούν για αποφασιστική μεταβολή. Και το καινούργιο κόμμα – που το γεννά αυτή η αντικειμενική ωρίμανση και το άντρωμα, η συνειδητοποίηση της εργατιάς, - το κόμμα αυτό, που είναι από αυτή την ανάγκη των πραγμάτων ο κινητήρας της μεταβολής αυτής, ενώ στην πάλη για τα καθημερινά ζητήματα των μαζών παρουσιάζει μια πρωτοπόρα δραστηριότητα και προχωρεί με επιτυχία, όμως στο φώτισμα των βασικών κατευθύνσεων, πάνω στις οποίες θα πρέπει να βαδίσει η νεοελληνική οικονομική και κοινωνικοπολιτική μεταβολή, καθυστερεί, μένει πίσω, δεν στέκεται στο ύψος της αποστολής του. Η αντίθεση ανάμεσα στο αντικειμενικό μέστωμα και στην υποκειμενική αδυναμία του «φυσικού» φορέα της μεταβολής αυτής να τη δει, να τη φωτίσει σωστά και να την πραγματοποιήσει οργανώνοντας και καθοδηγώντας τις μάζες, η αντίθεση αυτή γεννά την εσωτερική κρίση του ΚΚΕ.

Η κ ρ ί σ η α υ τ ή .

– Μέσα από τον ομορτισμό των πρώτων του καθοδηγήσεων, που συνθηκολογούσαν μπροστά στην αστικοσιφικαδική ψευδοδημοκρατία. Μέσα από το λικβινταρισμό που τρομοκρατημένος από την ανικανότητά του να φωτίσει σωστά τα θεμελιακά νεοελληνικά προβλήματα σάλπιζε τη διάλυση του ΚΚΕ, πράγμα που ήταν η βασική επιδίωξη της ενωμένης εσωτερικής και εξωτερικής αντίδρασης στη χώρα μας. Μέσα από το σεχταρισμό και την αποσυνθετική δίχως αρχές εσωκομματική πάλη, που με δάχτυλο του ταξικού εχθρού, ξαπόλυσε μέσα στο κόμμα η διοίκησή του στα 1929-31, - η κρίση αυτή, ξεπεράστηκε μέσα στην πράξη της επαναστατικής δουλιάς του κόμματος αφού το είχε φθείρει εσωτερικά. Όμως, το ΚΚΕ μ έ σ α σ τ η ν κ ρ ί σ η α υ τ ή άντρωσε, μορφώθηκε, μέστωσε και έφτασε στην υπερνίκησή της, όταν με την 6η Ολομέλεια της ΚΕ (Γενάρης 1934) έδωσε την επιστημονική ανατομία της νεοελληνικής κοινωνικής διάρθρωσης και καθόρισε τους δρόμους για τη λαϊκοδημοκρατική και σοσιαλιστική μεταβολή στην Ελλάδα, που θα βγαζαν τη χώρα μας οριστικά στη μεγάλη λεωφόρο της ολόπλευρης αναγέννησης, ανασυγκρότησης, προόδου και πολιτισμού. Απ' τα τότε το κόμμα πραχτικά και θεωρητικά τράβηξε το δρόμο αυτό σταθερά και επίμονα, και παρόλα τα λάθη, μικρά και μεγάλα, που παρουσίασε, βασικά σωστά οδήγησε το λαό στο δρόμο της απελευθέρωσής του. Μόνον η ένοπλη και άνιση εξωελληνική επέμβαση ανάκοψε προσωρινά τη νεοελληνική πορεία προς τη λαϊκή δημοκρατία και το σοσιαλισμό.

**

Η μακρόχρονη εσωτερική κρίση του ΚΚΕ εξηγείται από μια ορισμένη πλευρά και με την καθυστέρηση, που παρουσίασε η διάδοση και ανάπτυξη του επιστημονικού σοσιαλισμού, του μαρξισμού στην Ελλάδα, η καθυστέρηση στο νεοελληνικό μαρξιστικό- λενινιστικό φώτισμα για τα βασικά μας προβλήματα.

Σήμερα με την ευκαιρία που μας δίνει η «ΚΟΜ. ΕΠ.» με τα εικοσιπεντάχρονά της πρέπει να ρίξουμε μια εξεταστική ματιά στο δρόμο που περάσαμε. Με την «Κομέπ», σαν έναν από τους πιο σημαντικούς συντελεστές στο δούλεμα και ανάπτυξη της μαρξιστικής – λενινιστικής ιδεολογίας στη χώρας μας, περάσαμε ένα τέταρτο αιώνα και είχαμε και θετικά αποτελέσματα και στον ιδεολογικό τομέα. Όμως το θεωρητικό φώτισμα των μικρών και μεγάλων προβλημάτων μέσα στη ζωή και σαν αναγκαία προϋπόθεση για τη

γόνιμη καθημερινή πραχτική δράση είναι κάτι, που δεν πρέπει ποτέ να σταματήσει γιατί η ζωή και ο αγώνας δε σταματούν ποτέ, θέτουν κάθε μέρα προβλήματα, που απαιτούν και το θεωρητικό τους φώτισμα και δούλεμα, και όταν ένας πρωτοπόρος πολιτικός οργανισμός παραμελεί το βασικό αυτό καθήκον του, τότε μένει πίσω από τη ζωή και από την εκπλήρωση της αποστολής του. Και το καθήκον αυτό μπορεί να λυθεί σωστά όχι όταν μένει προσπάθεια λίγων «εκλεκτών», μα όταν πηγάζει σαν συνισταμένη της θεωρητικής κολληχτιβιστικής δουλιάς από όλο το κόμμα, την πρωτοπόρα μαρξιστική – λενινιστική σκέψη στην Ελλάδα.

Δύο βασικά αντίπαλες ιδεολογίες παλεύουν στη χώρα μας. Η μία είναι η ιδεολογία της λαϊκής δημοκρατίας και του σοσιαλισμού, η ιδεολογία της εργατιάς που είναι ο πρωτοπόρος όλου του εργαζόμενου λαού. Η ιδεολογία που δημιούργησαν οι Μεγάλοι μας Μαρξ – Ένγκελς – Λένιν- Στάλιν. Αυτή τη διδασκαλία πρέπει να τη δουλεύουμε και να την ενστερνιζόμαστε σαν καθοδήγηση στην πάλη μας, προφυλάγοντας το άσπιλό της, την αγνότητά της από κάθε προσπάθεια να λερωθεί και να νοθευτεί, από κάθε προσπάθεια να διαστρεβλωθεί από το πολυποίκιλο ιδεολογικό λαθρεμπόριο, που παρουσιάζεται ακόμα και με «σοσιαλιστική», «μπολσεβίκικη», «λενινιστική», «διεθνιστική» μάσκα. Και η δεύτερη είναι η ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας» με όλα τα φυσικά και αφύσικα παρακλάδια της. Ο αγώνας στο ιδεολογικό τομέα είναι ένας από τους βασικούς τομείς της ταξικής πάλης δίπλα στον οικονομικό και πολιτικό.

Και ο αγώνας αυτός είναι υποχρέωση για τον κάθε πρωτοπόρο και συνειδητό Έλληνα. Ο μαρξιστής λενινιστής είναι πρώτα από όλα μαχητής, μαχητής στην πράξη, και στη θεωρία, και παρεξηγάν το μαρξισμό- λενινισμό όσοι ζητάν σε αυτόν κοσμοθεωρητικό καταφύγιο για εσωτερική ψυχική ισορροπία, επανάπαυση και ικανοποίηση. Θα μοιάζαμε τότε τον ευσεβή ιταλό χωρικό, που αναφέρει ο Ροϊδης στον «Ασμοδαίο» του και που γίνεται καπουτσίνος, όχι για να πάει στον παράδεισο, μα για να τρώει δίχως να σκάβει, δηλ. δίχως να παλεύει. Ένα τέτοιο πνεύμα είναι απόλυτα αντίθετο με την ουσία της ιδεολογίας μας. Η ζωή μάς καλεί χωρίς ανάπαυση στην πάλη. Και στον ιδεολογικό τομέα και σήμερα μας περιμένουν σειρά από σοβαρές υποχρεώσεις.

Θα μπορούσε κανένας να διαγράψει στις γενικές γραμμές τους τομείς, όπου κυρίως θα έπρεπε στο κοντινό μέλλον να στραφεί η ιδεολογική μας προσπάθεια.

A) Να στερεώσουμε και αποδείξουμε επιστημονικά ότι η νεοελληνική αναγέννηση μπορεί να προέλθει και να στηριχθεί μόνο στις ντόπιες δυνάμεις και στις εσωτερικές μας προϋποθέσεις, βρίσκοντας εξωτερικό ιδεολογικό αντέρισμα στις προοδευτικές δυνάμεις της Ευρώπης, που αποβλέπουν σε μια λαϊκή δημοκρατική μεταπολεμική ταχτοποίηση της ζωής και συνεργασίας των λαών της ηπείρου μας.

B) Να αποδείξουμε ιστορικά, επιστημονικά ότι η «Μεγάλη Ιδέα» προξένησε στην Ελλάδα τις πιο μεγάλες καταστροφές της ιστορίας της, υποδουλώνοντας το λαό στη ντόπια πλουτοκρατία και ξεπουλώντας τη χώρα στο ξένο, και κατά πρώτο λόγο στο αγγλικό κεφάλαιο. Ότι η «Μεγάλη Ιδέα» σήμερα εκπροσωπεί το μεγαλύτερο κίνδυνο για την ιδεολογική αποπλάνηση του λαού και ότι καλύπτει και στεγάζει τη συνασπισμένη νεοελληνική αντίδραση, το δωσιλογισμό και το νεοφασισμό.

Γ) Να ερευνήσουμε και φωτίσουμε επιστημονικά τις πηγές και τις αρχές του νεοελληνικού έθνους, ανατρέποντας την αντεπιστημονική αστικοτσιφλικιάδικη θέση για ενότητα του ελληνικού έθνους από την Αρχαία Ελλάδα, μέσα από την Ελληνιστική εποχή και τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία, ως τις μέρες μας με το νεοελληνικό έθνος, θέση που το μαύρο μέτωπο σήμερα ξαναξεσταίνει (βλ. Δ. Ζακυνθινού « Η ενότης της Ελληνικής Ιστορικής Παραδόσεως», περιοδ. «Νέα Εστία», τεύχος 441, 1 Νοέμβρη 1945), για να διαιωνίσει τα χάλια και το χαντάκωμα όπου έφερε τον τόπο μας η αστικοτσιφλικιάδικη πολιτική, εξυπηρετώντας ντόπια και ξένα πλουτοκρατικά συμφέροντα. Το νεοελληνικό έθνος, δημιούργημα των νεότερων χρόνων, άρχισε να διαμορφώνεται μέσα στους κόλπους του ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους, κι από την εποχή που το ανατολικό αυτό Ρωμαϊκό κράτος διαμορφώθηκε σε μια νέα, άσχετη με την παλιά ρωμαϊκή αυτοκρατορία, την ιστορική επίσης Βυζαντινή αυτοκρατορία, για να πάρει την οριστική του εθνική συνείδηση και συγκρότηση στα χρόνια της τουρκοκρατίας, στην πάλη ενάντια στον Οθωμανό κατακτητή και το ρωμιο κοτζαμπάση συνεργάτη του κατακτητή. Η αρχαιοελληνική κληρονομιά, πανανθρώπινη στην ουσία της, όχι μόνο δεν αποτελεί ελληνικό μονοπώλιο, μα αντίθετα εμείς πήραμε απόξω. – από τους ξένους, Γερμανούς, Γάλλους, Άγγλους, Ολλανδούς κ.α. – τα αρχαιοελληνικά φώτα, και όπως έλεγε ένας γνωστός καθηγητής μας, ο δρόμος προς την Ακρόπολη περνά από το Παρίσι , το Βερολίνο κλπ και όχι από την Πλάκα. Η Ελλάδα που για αυτήν η «Μεγάλη Ιδέα» διεκδικεί το μονοπώλιο της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς είναι από τις πιο καθυστερημένες χώρες στη μελέτη και αξιοποίηση της κληρονομιάς αυτής. Σχετικά με τη Βυζαντινή αυτοκρατορία, αυτή ποτέ δεν υπήρξε ελληνική, αντίθετα, στα ιδεολογικά της βάθρα στάθηκε αρνητής και διώχτης του αρχαιοελληνικού πνεύματος. Και την προοδευτική π.χ. θρησκευτική χριστιανική παράδοση του Βυζαντίου, τη συνεχίζουν σήμερα πολύ καλύτερα και πιότερο από μας οι άλλοι ορθόδοξοι λαοί. Οι νεοελληνικές εθνικές παραδόσεις, τραγούδια, διηγήσεις, χοροί, πανηγύρια, προλήψεις, ήθη, έθιμα στο βασικό και αποφασιστικό τους μέρος ανάγονται στην περίοδο της εθνικής νεοελληνικής διαμόρφωσης και σχετίζονται άμεσα είτε έμμεσα με την ανάπτυξη των καινούργιων, των καπιταλιστικών παραγωγικών σχέσεων, σχετίζονται δηλαδή με τη γέννηση , την ανάπτυξη, τη διαμόρφωση της αστικής νεοελληνικής συνείδησης και συγκρότησης. Από αυτή βασικά την εθνική μας ιστορία – που παραμόρφωσε και διαστρέβλωσε η αστοτσιφλικιάδικη μεγαλοϊδεάτικη ιδεολογία – αντλούμε εμείς και την πίστη για τη δημιουργικότητα, τη ζωντάνια, το μέλλον, την αναγέννηση και την πρόοδο του έθνους μας, και όχι από τη σύνδεση και αναγωγή του στην κοινωνία των δούλων της Αρχαίας Ελλάδας και των δουλοπάροικων του Βυζαντίου.

Δ) Να αποδείξουμε μέσα στη σύγχρονη νεοελληνική ζωή , πράξη και πάλη ότι η ιδεολογία του δυτικοευρωπαϊκού σοσιαλισμού, που πάει να δώσει καινούργια ιδεολογική βάση για το ξεπούλημα της χώρας στο δυτικό ιμπεριαλισμό, αποτελεί ουσιαστικά «σοσιαλιστικό» παρακλάδι της «Μεγάλης Ιδέας».

Ε) Να απογυμνώσουμε το αντεπαναστατικό πραχτορείο του τροτσκισμού που αποβλέπει να διασπάσει τις δυνάμεις της εργατικής πρωτοπορίας στο λαϊκοδημοκρατικό κίνημα και έτσι να το εξασθενήσει προς όφελος της ντόπιας και ξένης αντίδρασης. Αυτό, που η θεωρία του δυτικού σοσιαλισμού επιδιώκει από τα δεξιά, ο τροτσκισμός το συμπληρώνει από τα «αριστερά» μέσα στο κίνημα της λαϊκής δημοκρατίας.

Ο στρατευμένος μαρξισμός – λενινισμός στην Ελλάδα φέρει στις πλάτες του τις πιο βαριές ευθύνες για την υπόσταση και το μέλλον του έθνους. Δε θέλουμε μηχανική – στείρα – άγονη – αρνητική – δογματική μεταφορά απόξω. Χρέος μας είναι, εξοπλισμένοι με τη θεωρία και τη μέθοδο των Μαρξ – Ένγκελς – Λένιν – Στάλιν, με το ιδεολογικό οπλοστάσιο του μαρξισμού – λενινισμού σταλινισμού, να μελετάμε και να ανατέμνουμε την ελληνική ζωή και πραγματικότητα με τις κάθε φορά μεταβολές και εξελίξεις της, να αναλύουμε και γνωρίζουμε τις νεοελληνικές, ντόπιες ιδιοτυπίες και ιδιομορφίες, να φωτίζουμε τον ελληνικό δρόμο πορείας προς τη λαϊκή δημοκρατία και το σοσιαλισμό - κομμουνισμό, δρόμο που στη μορφή του θα είναι ελληνικός – εθνικός και στο περιεχόμενό του λαϊκόδημοκρατικός – εαμικός – σοσιαλιστικός, κομμάτι της βαλκανικής ευρωπαϊκής και παγκόσμιας πορείας προς τη λαϊκή δημοκρατία και το σοσιαλισμό. Και ακόμα, οργανώνουμε και καθοδηγούμε την πραχτική πολιτική δράση των μαζών για να πραγματοποιήσουν τις μερικές και γενικές οικονομικές και πολιτικές επιδιώξεις τους. Για το στρατευμένο μαρξιστή – λενινιστή δεν υπάρχει χωρισμός, μα ενότητα θεωρία και πράξης. Κάθε χωρισμός εδώ οδηγά αναπόφευχτα στην αποτυχία.

Στην προώθηση του μαρξισμού- λενινισμού στην Ελλάδα η «ΚΟΜ. ΕΠ» στα 25 χρόνια της στάθηκε στην πρώτη γραμμή. Σήμερα πρέπει να συνεχίσει πιο έντονα, πιο θαρραλέα, πιο αποφασιστικά. Βασική της επιδίωξη πρέπει να είναι να δημιουργήσει, να διαμορφώσει, κατά εκατοντάδες και χιλιάδες, πρωτοπόρους σκαπανείς της πιο πρωτοπόρας και μοναδικά επιστημονικής ιδεολογίας που γνώρισε μέχρι σήμερα η ανθρωπότητα, του μαρξισμού – λενινισμού – σταλινισμού.

Πάρθηκε από την «Κομμουνιστική Επιθεώρηση», αρ. φύλλου 1, Γενάρης 1946, όπου και πρωτοδημοσιεύτηκε.

12. ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΚΑΤΟΧΗ : Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ

Λόγος στη συγκέντρωση των κομματικών στελεχών της Αθήνας, στις 19-1-47, αφιερωμένη στην 23η επέτειο από το θάνατο του Λένιν

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Είκοσι τρία χρόνια πέρασαν από τότε που πέθανε ο Λένιν, ο μεγάλος επαναστάτης, αναμορφωτής και διανοητής, αυτός που δημιούργησε το πρώτο σοσιαλιστικό κράτος στον κόσμο, ο συνεχιστής του μεγάλου επιστημονικού και επαναστατικού έργου των Μαρξ και Ένγκελς.

Και ο πιο καλός και άξιος τρόπος να τιμήσουμε το Μεγάλο αυτό Δάσκαλο και οδηγητή της ανθρωπότητας είναι να τείνουμε αδιάκοπα και ακούραστα να φανούμε όσο είναι μπορετό, πιο αντάξιοί του, έτσι όπως μας το δείχνει ζωντανά και φωτεινά ο ισάξιος συμμαχητής και συνδημιουργός, ο μεγάλος συνεχιστής του Στάλιν.

Ποιο είναι εκείνο που εμείς οι κομμουνιστές της Ελλάδας πρέπει να προσέξουμε και να διδαχτούμε, σήμερα ιδιαίτερα, απ' το προσωπικό έργο και τη δημιουργία του Λένιν;

Πρώτο, το Λένιν, τον ξεχωρίζει ένας άρτιος επιστημονικός, θεωρητικός εξοπλισμός, που προσαρμόζεται, συγχρονίζεται αδιάκοπα. Ο Λένιν, ενσαρκώθηκε δημιουργικά, την παγκόσμια πείρα απ' την ιστορία, απ' τους αγώνες, απ' την πρόοδο της ανθρωπότητας σε όλους τους τομείς γενικά και ιδιαίτερα στον τομέα της επαναστατικής πάλης όλων των καταπιεζόμενων και στην πρώτη γραμμή του προλεταριάτου.

Δεύτερο, ο Λένιν, τη θεωρητική διαπίστωση του μαρξισμού για τη σοσιαλιστική μετατροπή του κόσμου, την εφάρμοσε στην πράξη, την έκανε πραγματικότητα. Και κείνο που ιδιαίτερα διακρίνει το Λένιν, είναι ότι πρόσεχε και την πιο παραμικρή λεπτομέρεια, το μερικό, συνδέοντάς το, ανοίγοντάς το, στο γενικό. Στο Λένιν υπάρχει μια αδιάκοπη ενότητα του μικρού, του καθημερινού με την πιο καθολική, συνθετική θεωρητική γενίκευση. Αυτή η αδιάσπαστη διαλεκτική ενότητα, αλληλοεξάρτηση και αλληλοσυμπλήρωση θεωρίας και πράξης, πράξης και θεωρίας, αποτελεί την ακατανίκητη δύναμη του Λένιν, του λενινισμού.

Αυτά τα δύο, χυμένα σε μια μονολιθική ενότητα είναι για μας σήμερα το πρωταρχικό στην κληρονομιά του Λένιν. Κατέχοντας, αναπτύσσοντας, καλλιεργώντας και συγχρονίζοντας ακούραστα και δημιουργικά τη μεγάλη κληρονομιά του Λένιν, τη διδασκαλία του μαρξισμού – λενινισμού, τα φώτα των Μεγάλων δασκάλων μας Μαρξ – Ένγκελς – Λένιν – Στάλιν, θα μπορούσαμε και μείς οι κομμουνιστές της Ελλάδας σωστά και αποτελεσματικά να μαστορέψουμε τις σοβαρές δυσκολίες και τα δύσκολα προβλήματα.

Είναι το αυστηρό επιστημονικό όπλο που επιτρέπει σωστά να μελετούμε τη ζωή, την πραγματικότητα, την κοινωνία και την κίνησή της, τις τάξεις και τους αγώνες τους, σωστά να αναλύουμε κάθε φορά την κατάσταση και σωστά να καθορίζουμε την πορεία μας, τη γραμμή μας.

Περισσότερο από πριν, σήμερα, που τα πράγματα στον τόπο μας παρουσιάζουν τέτοιο μπλέξιμο και τόσες δυσκολίες, μας είναι απαραίτητος ο εξοπλισμός με την ψύχραιμη επιστημονική μαρξιστική – λενινιστική σκέψη και πράξη γι να τα βγάλουμε και μείς πέρα.

Ποιο είναι το μπλέξιμο αυτό, ποια εικόνα παρουσιάζει σήμερα η Ελλάδα;

1. ΠΟΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΗΜΕΡΑ Ο ΚΟΣΜΟΣ

Πριν μπούμε στην ανάλυση της σημερινής στιγμής στην Ελλάδα, χρειάζονται δύο λόγια για τη διεθνή κατάσταση.

Κοντεύουν δύο χρόνια απ' τη μέρα που τελείωσε στην Ευρώπη πρώτα, ο 2ος παγκόσμιος πόλεμος και το έργο και η προσπάθεια των λαών για την ειρήνη και την ανοικοδόμηση προχωρεί υπερνικώντας διαρκώς σοβαρά, μα όχι ανυπέρβλητα εμπόδια.

Εκείνο που βασικά χαρακτηρίζει τα δύο αυτά χρόνια είναι ότι απ' τη μια μεριά ο δημοκρατικός κόσμος με επικεφαλής τη Σοβιετική Ένωση σταθεροποιείται, περιμαζεύεται, ανοικοδομείται και ορθώνεται. Η πορεία αυτή είναι σταθερή και παρά τις αναπόφευκτες δυσκολίες κερδίζει ολοένα σε ρυθμό. Οι λαοί που ξεκαθάρισαν δημοκρατικά τα εσωτερικά τους προβλήματα, προχωρούν με μια υποδειγματική εσωτερική ενότητα και σταθερότητα, προς το ξεπέραςμα των δυσκολιών που γέννησε ο πόλεμος και η χιτλεροφασιστική κατοχή και δημιουργούν και καταχτούν καθημερινά ένα καλύτερο αύριο... Απ' την άλλη μεριά, στις χώρες όπου συνεχίζονται οι παλιές πλουτοκρατικές μέθοδες οικονομίας και διακυβέρνησης, καθώς και σε κείνες, όπου η εσωτερική και η εξωτερική αντίδραση προβάλλει συστηματική κωλυσιεργία στο έργο για το δημοκρατικό, εσωτερικό ξεκαθάρισμα, όχι μόνο οι εσωτερικές, οικονομικές, στην πρώτη γραμμή, δυσκολίες συσσωρεύονται, μα και η αντίδραση σηκώνει κεφάλι και έχουμε παντού σχεδόν, στον κύκλο απ' τις χώρες αυτές, χωρίς να εξαιρέσουμε ούτε τις Ενωμένες Πολιτείες και την Αγγλία, νεοφασιστική δραστηριότητα που οργανώνεται, συστηματοποιείται και αυξάνει γιατί την υποστηρίζουν οι πιο σκοτεινές δυνάμεις της παγκόσμιας πλουτοκρατικής ολιγαρχίας. Την ηγεμονία στη 2η αυτή ομάδα χωρών, την έχουν οι Ενωμένες Πολιτείες της Αμερικής με υποταχτικό συμπαραστάτη, παρ' όλες τις σημαντικές εσωιμπεριαλιστικές αντιθέσεις τους, τη Μεγάλη Βρετανία. Και ακριβώς γιατί οι Ενωμένες Πολιτείες της Αμερικής που στο διάστημα του πολέμου ανέπτυξαν έναν κολοσσιαίο παραγωγικό μηχανισμό, περιπλέκονται και θα περιπλέκονται προοδευτικά ακόμα πιο πολύ στις εσωτερικές αντινομίες που γεννά αυτός ο πληθωρικός παραγωγικός μηχανισμός, προσπαθούν να δημιουργήσουν μια διέξοδο προς τα έξω. Έτσι αναπτύσσουν μια πρωτογνώριστη στην ιστορία της ανθρωπότητας εξαπλωτική δραστηριότητα, που αποτελεί και τον πρωταρχικό και κύριο παράγοντα για τη σημερινή παγκόσμια αστάθεια και νευρικότητα. Η ιμπεριαλιστική αυτή δραστηριότητα, που αποβλέπει στην παγκόσμια κυριαρχία και που για πολεμικό έμβλημά της έχει την ατομική βόμβα, αποτελεί σήμερα την κύρια απειλή ενάντια στην παγκόσμια ειρήνη και την ανεξαρτησία των λαών. Αυτή κυρίως, μαζί με τους άγγλους συμπαραστάτες της, υποθάλλει την αντίδραση και ενθαρρύνει τη νεοφασιστική αναβίωση σε όλες τις γωνίες του κόσμου.

Η δημοκρατική ανθρωπότητα μαζί με τις δημοκρατικές δυνάμεις στις ίδιες τις Ενωμένες Πολιτείες και στην Αγγλία, έχει να υπερνικήσει ακόμα πολλά εμπόδια και δυσκολίες στην προσπάθειά της για να εξασφαλίσει σταθερές ειρηνικές συνθήκες για το έργο της περισυλλογής, της ανοικοδόμησης και της προόδου. Παρ' όλα τα συμπτώματα διεθνούς κατευνασμού που κάθε φορά παρουσιάζονται, θα χρειαστούν ακόμα πολλοί κόποι για να κατοχυρωθεί η ειρήνη και η ασφάλεια των λαών.

2. Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Μέσα σ' αυτή την παγκόσμια εικόνα, η χώρα μας κατέχει μια ιδιόμορφη θέση, πολύ χαρακτηριστική, μα διόλου ζηλευτή.

Είναι η χώρα που με επιτυχία διεκδικεί τα πρωτεία στη νεοφασιστική επίδειξη της παγκόσμιας αντίδρασης. Είναι η μόνη χώρα, που χάρη στο Δεκέμβρη με την ένοπλη και αντιλαϊκή αγγλική επέμβαση και στο μοναρχικό νεοφασισμό, που η ένοπλη αυτή επέμβαση μας φόρτωσε με τη βία, παρουσιάζει σήμερα μια εικόνα από βαθιά και ολοκληρωμένη πολιτική, οικονομική, κοινωνική, ηθική, πνευματική και εθνική κρίση, κρίση που την έφερε στο γκρεμό. Είναι η χώρα που δεν έκανε τίποτα για την οικονομική της ανόρθωση. Αντίθετα, η δοσίλογη ντόπια, μαζί με την ξενική πλουτοκρατική εκμετάλλευση συσσωρεύουν καθημερινά καινούργια ερείπια και ωθούν τη λαϊκή εξαθλίωση στο απροχώρητο. Είναι η χώρα που ύστερα από το διώξιμο του κατακτητή, που το πέτυχε με τον ηρωικό αγώνα του λαού της, δε γνώρισε τη λευτεριά. Αντίθετα, με την καινούργια, την αγγλική κατοχή, έχασε πάλι την εθνική της ανεξαρτησία. Είναι η χώρα όπου η «απελευθέρωση» δεν έφερε την πολιτική ομαλότητα, γιατί οι δοσίλογοι συνεργάτες του χιτλερικού κατακτητή κράτησαν ουσιαστικά τη διακυβέρνηση και για να υποτάξουν τελειωτικά το λαό, έπνιξαν τη χώρα στο δολοφονικό όργιο και έφεραν στον εμφύλιο πόλεμο, που ξαπλώνει σήμερα σ' όλη την Ελλάδα.

Έτσι εκείνο που ξεχωρίζει την Ελλάδα σε όλη τη μεταδεκεμβριανή περίοδο είναι το καταστροφικό, οικονομικό αδιέξοδο και πρωτοείδωτη λαϊκή εξαθλίωση, Είναι η νεοφασιστική αναβίωση που για άμεσο αποτέλεσμα είχε την εξωτερική απομόνωση της Ελλάδας από όλη τη δημοκρατική ανθρωπότητα, που την κάνει και κίνδυνο για την ειρήνη στα Βαλκάνια και εσωτερικά τον εμφύλιο αλληλοσπαραγμό. Και όλα κάτω από την αιγίδα της αγγλικής κατοχής, που κουρέλιασε και την εθνική μας ανεξαρτησία και φέρνει την πρωταρχική ευθύνη για τα σημερινά χάλια μας, γιατί δεν αφήνει τον ελληνικό λαό να αποφασίσει μόνος του για τις τύχες του και θέλει την Ελλάδα βάση της για τις σκοτεινές και ιμπεριαλιστικές επιδιώξεις του. Αυτή είναι η γενική μας κατάσταση.

Αν θελήσουμε τώρα να δώσουμε το βασικό γνώρισμα που χαρακτηρίζει τη σημερινή στιγμή, αυτήν που περνά τώρα η χώρα μας, πρέπει αδίστακτα να το συμπυκνώσουμε στο βασικό συμπέρασμα, ότι συνεχώς και αδιάκοπα ο κόμπος των εσωτερικών μας αντιθέσεων μπλέκεται ολοένα και περισσότερο, φανερώνοντας την οργανική και ανυπέβλητη αδυναμία και αποτυχία, που αποκαλύπτουν από το Δεκέμβρη του 1944 και δω τόσο η καινούργια ξενική κατοχή, όσο και οι μοναρχοφασίστες δουλολάροικοί τους, στο να αναστηλώσουν και σταθεροποιήσουν μια αντιλαϊκή, τεταρταυγουστιανή, δοσίλογη και πλουτοκρατική νεοφασιστική Ελλάδα. Και το «μυστικό» για την αδυναμία

και αποτυχία τους αυτή, βρίσκεται στο γεγονός ότι ο λαός παρ' όλα όσα θεμιτά και αθέμιτα χρησιμοποιήσαν εναντίά του, δεν τ' άβαλε κάτω. Γιατί, πρέπει να το πούμε αδίστακτα μ αν ο λαός τ' άβαζε κάτω, τα σχέδια που σκάρωσαν οι ξένοι καταχτητές και οι ντόπιοι μοναρχοφασίστες, έτσι είτε αλλιώς, θα πετύχαιναν, παρ' όλη την αφανιστική εξαθλίωση και την καταστροφική καταβαράθρωση που συνεπάγονται για το λαό και την Ελλάδα.

Έτσι η εικόνα που παρουσιάζει και σήμερα η χώρα μας, είκοσι εφτά μήνες ύστερα από το διώξιμο του χιτλεροφασίστα καταχτητή υπερκαλύπτεται, πλημμυρίζει, από την ανειρήνευτη αντίθεση ανάμεσα στο νέο, ξένο καταχτητή και ντόπιο και δοσίλογο νεοφασισμό από τη μια και το μαζικό αγώνα και την αντίσταση απ' την άλλη, τον αγώνα και την αντίσταση, για τη λευτεριά, τη δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία, για μια καλύτερη ζωή, για την πρόοδο. Και είναι πραγματικά ανειρήνευτη τούτη η πάλη, χωρίς η θέση μας αυτή να ρχεται σε σύγκρουση με την πολιτική μας για τη συμφιλίωση αποβλέπει στην υπερνίκηση του φασισμού και στη δημοκρατική ομαλότητα και τάξη, που μπορούσαν να επιτευχθούν μόνο όταν αποκατασταθεί ακέραια η λαϊκή κυριαρχία.

Αυτό είναι το γενικό γνώρισμα, που χαρακτηρίζει τη σημερινή στιγμή. Είναι γενικό γιατί καλύπτει όλη τη μεταδεκεμβριανή περίοδο. Και το ξεχωριστό, που παρουσιάζει σήμερα είναι η ιδιαίτερη οξύτητά του, οξύτητα, που ολοένα μεγαλώνει.

Αν τώρα, θελήσουμε να ξεχωρίσουμε και το ειδικό γνώρισμα που παρουσιάζει η σημερινή στιγμή, γνώρισμα που φυτρώνει οργανικά από όλο το μεταδεκεμβριανό μοναρχοφασιστικό και κατοχικό χάος, θα το βρούμε στην προσπάθεια, που καταβάλλει η ξενόδοουλη ολιγαρχική κυρίαρχη κλίκα να ξεπεράσει το τοπικά ανυπέβλητο για αυτή, με τα μέσα που χρησιμοποιεί, αδιέξοδο, να το ξεπεράσει σε διεθνή κλίμακα.

Αυτό και τίποτα άλλο δείχνει η λαοπρόβλητη προσφυγή στον ΟΕΕ. Δείχνει την πλήρη αποτυχία που είχε ο μοναρχοφασισμός στο να τα βγάλει ο ίδιος πέρα, παρ' όλη την υποστήριξη, που του δίνει η ξενική κατοχή, με τη λαϊκή αντίσταση, με το Δημοκρατικό Στρατό της.

Δεν ξέρουν οι αγγλοαμερικάνοι και ντόπιοι ότι δεν υπάρχει καμιά απόξω υποκίνηση; Ότι τεχνητά και απόξω τέτια πράγματα δεν γίνονται; Ότι δεν παίρνουν δεκάδες χιλιάδες λαϊκοί αγωνιστές, μέσα στις τόσες κακουχίες του χειμώνα με τέτια αποφασιστικότητα, ηρωισμό και αυτοθυσία, σαν και αυτή, που δείχνει ο Δημοκρατικός Στρατός, τα βουνά, επειδή το θέλει ο άλφα απόξω είτε ο βήτα από μέσα; Δεν ξέρουν ότι αν έλειπαν οι χιλιάδες δολοφονίες, οι δεκάδες χιλιάδες τραυματισμοί, ακρωτηριασμοί και απαγωγές, τα απάνθρωπα και βάρβαρα βασανιστήρια, οι σφαγές, οι εμπρησμοί, οι βιασμοί, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ενάντια στον άμαχο πληθυσμό, οι δεκάδες εκτοπίσεις και φυλακίσεις, τα ακατανόμαστα όργια ενάντια στα γυναικόπαιδα και τους γέρους, τα καινούργια Χαϊδάρια και τα ανατριχιαστικά εγκλήματα της ΕΣΑ, της χωροφυλακής, των μοναρχοφασιστικών συμμοριών, τα στρατοδικεία και οι εκατοντάδες εκτελέσεις, δηλαδή αν έλειπαν όλα αυτά που έσπρωξαν και σπρώχνουν καθημερινά τους αγωνιστές του λαού στο αντάρτικο, δεν ξέρουν ότι τότε καμιά απόλυτα δύναμη στον κόσμο δεν θα μπορούσε να σκαρώσει απ' το τίποτα αυτό το υπέροχο κίνημα της Λαϊκής Αντίστασης, που το

εκπροσωπεί ο Δημοκρατικός Στρατός; Αν δίχως αιτία, όπως ισχυρίζεται ο μοναρχοφασισμός, παίρνουν οι λαϊκοί αγωνιστές καταχέιμωνα τα βουνά, τότε γιατί παράδωσαν τα όπλα με τη Βάρκιζα; Και μια ακόμα σχετικά απορία: Αφού τόσο εύκολα ξεσηκώνεται απόξω μαζικό αντάρτικο σε μια χώρα, γιατί τότε αποτυγχάνουν πανηγυρικά τόσες και τόσες απόπειρες που έκαναν και κάνουν ο μοναρχοφασισμός και οι ξένοι ιμπεριαλιστές με εκατοντάδες ένοπλες εισβολές, να δημιουργήσουν μαζικό αντικυβερνητικό κίνημα μέσα στην Αλβανία και ξεχωριστά στη Β. Ήπειρο; Δεν ξεσκεπάζει και το απλό αυτό παράδειγμα τη γελοία μπλόφα για ξενοδημιούργητο αντάρτικο, που ξαπόλυσε ο μοναρχοφασισμός με την προσφυγή του στον ΟΕΕ; Φυσικά ντόπιοι και αγγλοαμερικάνοι, τα ξέρουν πολύ καλά όλα αυτά.

Τότε γιατί η προσφυγή;

Α) Στους αγγλοαμερικάνους η προσφυγή δίνει καινούργιες δυνατότητες για παρέμβαση στα Βαλκάνια και για νέες ιμπεριαλιστικές δολοπλοκίες

Β) Για το μοναρχοφασισμό αποτελεί προσπάθεια, την εσωτερική του αδυναμία ενάντια στο λαό, να την «ξεπεράσει» δημιουργώντας διεθνές ζήτημα μια και δεν μπορεί να τα βγάλει μόνος πέρα.

Γ) Για τους άγγλους παρέχει πρόσθετες αφορμές για να παρατείνουν «στο άπειρο» την κατοχή τους.

Δ) Και για τους τρεις μαζί είναι απόπειρα να δημιουργήσουν πάτημα και δικαιολογία για να επέμβουν και οι ξένοι, ένοπλα ενάντια στο λαϊκό μας κίνημα. Τέτια παραδείγματα έχουμε κιόλας πολλά. Οι άγγλοι άρχισαν να προκαλούν συστηματικά. Να μερικά γεγονότα: Στις 27 Νοεμβρίου 1946 ανάμεσα στην Καλαμπάκα και τα Γρεβενά, δύο άγγλοι αξιωματικοί, απ' αυτούς ο ένας ήταν ο ταγματάρχης του μηχανικού Σκίπερς Ρός, κάνανε αναγνώριση και στις 30 του ίδιου μήνα σημειώθηκε από τις κυβερνητικές δυνάμεις στην ίδια περιοχή εχθρική ενέργεια ενάντια στο Δημοκρατικό Στρατό. Στο Αγιοφύλλο, άγγλοι αξιωματικοί συνεργάζονται με κυβερνητικές δυνάμεις στις επιχειρήσεις ενάντια στους αντάρτες. Στα Χάσια, στο χωριό Κονισκός, γένηκε το ίδιο. Γενικά τελευταία σε όλες τις επιχειρήσεις, έχουμε ενεργό συμμετοχή άγγλων αξιωματικών. Στα μέσα Δεκεμβρίου ο Τσαούς Αντών, σ' ένα χωριό κοντά στο Σουφλί, μπροστά στα μάτια του άγγλου ταξίαρχου Σκωτ, ο ίδιος προσωπικά με ριπή από αυτόματο εκτέλεσε, αφού βασάνισε απάνθρωπα, χωρίς να πετύχει τίποτα, έναν αντάρτη. Και μια και μιλάμε για τον Τσαούς Αντών (Φωστερίδη) αξίζει να σημειώσουμε ότι όπως ανακοίνωσε ο ραδιοφωνικός σταθμός της Αθήνας, ο Διάδοχος Παύλος, στη Δράμα που πήγε, δέχτηκε σε ακρόαση, που βάστηξε πάνω από μία ώρα τον κύριο αυτό, που τον παρουσιάζουν διοικητή των κυβερνητικών δυνάμεων, που στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη δρουν ενάντια στους αντάρτες. Εδώ κάθε σχόλιο περιττεύει. Βλέπουμε λοιπόν, ότι η άμεση αγγλική ανάμειξη στην εσωτερική μας σύγκρουση, τουλάχιστον με αξιωματικούς εφαρμόζεται κιόλας σε σημαντικό βαθμό. Αυτό δημιουργεί πρόσθετους κινδύνους για νέες εσωτερικές και εξωτερικές προστριβές. Καταγγέλλουμε τα γεγονότα αυτά πρώτα από όλα στην αγγλική κοινή γνώμη. Γιατί με τις νέες αυτές προκλήσεις οι άγγλοι πάνε να επαναλάβουν το πείραμά τους του Δεκέμβρη 1944 και να διαιωνίσουν

τον εσωτερικό μας διχασμό, για τους δικούς των σκοπούς. Αυτός είναι ο σκοπός, που με την προσφυγή επιδιώκουν οι λαοπρόβλητοι και οι ξένοι καθοδηγητές τους.

Θα πετύχουν; Κάτι μπορούν να πετύχουν μόνο αν οι αντιπρόσωποι της Εξεταστικής Επιτροπής φανούν ισάξιοι με τους συναδέλφους τους παρατηρητές της κουκουβάγιας. Τέτια όμως πιθανότητα μπορούμε να την αποκλείσουμε, γιατί η σύνθεση τώρα της Εξεταστικής Επιτροπής δεν είναι μονόπλευρη.

Μα και τη χειρότερη ακόμα εκδοχή αν πάρουμε, αν παραδεχθούμε δηλαδή ότι η Ερευνητική Επιτροπή θα πάει να υπερκαλύψει το μοναρχοφασισμό, πάλι δεν πρόκειται να βγει αυτός ο ασπροπρόσωπος.

Αυτό μας δείχνει ολόκληρη η μεταδεκεμβριανή πείρα από τη δράση και τα έργα του, μαζί με όλη την ενίσχυση που είχε και έχει απέξω.

Και τι δε δοκίμασαν στα χρόνια αυτά οι Άγγλοι και οι ντόπιοι υποταχτικοί τους. Ας πάρουμε μονάχα τον τελευταίο χρόνο με τις «εκλογές» και το «δημοψήφισμα». Γιατί όλη η Ευρώπη απόκτησε και αποκτά ομαλότητα και σταθερότητα και προχωρεί αποτελεσματικά στην περισυλλογή και στην ανοικοδόμηση και εμείς παραδέρνουμε μέσα σε τέτια κρίση; Μήπως εμείς δεν εφαρμόσαμε τυπικά και σχολαστικότερα τη δυτικοευρωπαϊκή συνταγή για τάξη και ησυχία και μάλιστα με δεσπότη, παπά και αγιαστούρα, τόσο καλά μάλιστα, που αποσπάσαμε και τα συγχαρητήρια του Τσώρτσιλ; Τόσο καλά που και ο κ. Μπέβιν έμπλεξε ο ίδιος στα δίχτυα του και σήμερα δεν μπορεί να ξεφορτωθεί «δημοκρατικά» τον κ. Τσαλδάρη, αφού αυτός τον ανάδειξε «δημοκρατικότερα» και με διεθνή αναγνώριση.

Μήπως τις εκλογές και το δημοψήφισμα δεν το ευλόγησαν και οι ξένες κουκουβάγιες; Σε τι βοήθησαν όλα αυτά; Πού καταλήξαμε; Στην οικονομική καταστροφή που τη συνοδεύει η πιο μεγάλη λαϊκή εξαθλίωση. Στην οικονομική και πολιτική υποδούλωση στους ξένους. Στον εμφύλιο πόλεμο. Στην εξωτερική απομόνωση και ταπείνωση. Η Ελλάδα έγινε κάτω από τη λαοπρόβλητη διακυβέρνηση το παγκόσμιο θέμα. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα, που δεν έκανε ούτε το παραμικρό για την οικονομική της περισυλλογή και ανασυγκρότηση.

Γιατί όλα αυτά; Γιατί αυτή η χαρακτηριστική και τόσο χτυπητή εξαίρεση μέσα στον πανευρωπαϊκό σχεδόν ανοικοδομητικό οργανισμό, παρ' όλο που ο κ. Μπέβιν μας ονειρεύτηκε για παγκόσμιο πρότυπο δημοκρατικότητας και σεβασμού της λαϊκής θέλησης;

Η απάντηση ήταν εύκολη και γνωστή: Γιατί ντόπιοι και ξένοι εκμεταλλευτές και πλουτοκράτες εγκαθίδρυσαν ένα καθεστώς που στηρίζεται και αποβλέπει στο λαϊκό αφανισμό. Έχει το λαό εναντίά του και όσο έχει το λαό εναντίά του δεν πρόκειται να δούμε προκοπή και ας τη βεβαιώνουν στα χαρτιά ένα εκατομμύριο κουκουβάγιες. Το πιο χτυπητό παράδειγμα για τη χρεωκοπία τους, μας το δίνει τόσο η μονόπλευρη Βουλή με την ολοκληρωτική ανικανότητα να δώσει και το ελάχιστο δημιουργικό, όσο και η λαοπρόβλητη κυβέρνηση της «λαϊκής πλειοψηφίας»(!) που όλα τα δοκίμασε και σε όλα

απέτυχε και έφθασε στα σημερινά της χάλια με την ουσιαστική της διάλυση. Αποδίδουν την αιτία στον εαμοκομμουνισμό! Μα πώς θα μπορούσε μια «μικρή μειοψηφία» κάτω από τον όγκο της ξενικής κατοχής και με το οργιαστικό αφηνιάσμα που ξαπόλυσε η μοναρχοφασιστική τρομοκρατία με ολόκληρο τον κρατικό μηχανισμό συμπαραστάτη, να είναι σε θέση να σταθεί τέτιο ανυπέρβλητο εμπόδιο για τη συντριπτική λαϊκή πλειοψηφία; Όλοι αυτοί οι ισχυρισμοί φυσικά είναι γελοίοι. Η αιτία στέκει πιο βαθιά, Είναι η αντίθεσή τους με το λαό. Και όσο δεν ξεπεραστεί αυτή η αντίθεση, η «ελληνική ανωμαλία», δεν πρόκειται να φτάσει στο τέρμα της. Και ας ξαναμαγειρεύουν πάλι στα σκοτεινά οι γονατάδες και οι Ζέρβηδες και Παπαντρέηδες και ας δοκιμάζουν κι άλλα κομπογιαννίτικα γιατροσόφια σαν τα συμβούλια του στέμματος με το «Γιάννης κερνά – Γιάννης πίνει» σαν πανάκεια. Μπορεί να μπαλώσουν προσωρινά, μα δεν θα λύσουν, και το μπάλωμα θα γίνει αύριο πιο μεγάλο άνοιγμα που θα απειλεί να μεταβάλλει την Ελλάδα σε πιο τραγικό ναυάγιο. Απειλούν ακόμα και με πιο δυναμικές από τις σημερινές επιδόσεις! Ας δοκιμάσουν όσο θέλουν . Τα αποτελέσματα που είχαν ως τα τώρα, προδικάζουν και την έκβαση για τους καινούργιους λεονταρισμούς των. Όσο φυσάς στη φωτιά τόσο φουντώνει.

Εμάς δεν πρόκειται να μας κλονίσουν, ούτε να μας μπερδέψουν. Θα επιμείνουμε στην πολιτική μας, γιατί αυτή συγκεντρώνει ολοένα και περισσότερο τη λαϊκή εμπιστοσύνη.

Είναι η πολιτική μας για τη λαϊκή συμφιλίωση. Ένα καινούργιο δείγμα για τη λαϊκή αυτή προσπάθεια, μας δείχνει και η σημερινή σύσταση που κάνει η Κεντρική Επιτροπή του ΕΑΜ στο Γενικό Αρχηγείο του Δημοκρατικού Στρατού, να σταματήσει, με προϋπόθεση φυσικά την αμοιβαιότητα, τις επιχειρήσεις, όσο θα εργάζεται στην Ελλάδα η Εξεταστική Επιτροπή του ΟΕΕ. Είναι μια υψηλή πατριωτική χειρονομία, που είναι απόλυτα μέσα στα πλαίσια της δημοκρατικότητας του ΕΑΜ και είναι αντάξια με τις πιο βαθιές εθνικές παραδόσεις του. Οι πωρωμένοι εγκέφαλοι από την αντίδραση, κάνουν κιάλας υπαινιγμό δημοσιεύοντας την πρόταση του ΕΑΜ, ότι αυτή δείχνει «αδυναμία»! Αν το πιστεύουν αυτό, ας συνεχίσουν. Έχουν κιάλας πολλή πικρή πείρα από την «αδυναμία» αυτή του Δημοκρατικού Στρατού, που όσο τον εξολοθρεύουν στα λόγια, τόσο τους τσαλακώνει στα έργα. Και ας μην παραπονεθούν αύριο, όταν θα είναι αργά.

Στην πολιτική λοιπόν της συμφιλίωσης, εμμένουμε απόλυτα, γιατί είναι ο μοναδικός δρόμος, που μπορεί να βγάλει την Ελλάδα από το τραγικό της κατάντημα. Μα, φυσικά, πολιτική συμφιλίωσης δε σημαίνει για το λαό μοιρολατρία και σφάξε με αγά μου να αγιάσω. Και απόδειξη για αυτό έχουμε ολόκληρη την Ελλάδα. Όπου υπάρχει καλή και έμπραχτη θέληση για ομαλότητα και αποκατάσταση της λαϊκής κυριαρχίας, εκεί φυτρώνει και ριζώνει η συμφιλίωση. Όπου όμως λυσομανά το μοναρχοφασιστικό δολοφονικό όργιο, εκεί φυτρώνει και ριζώνει η λαϊκή αντίσταση και ο Δημοκρατικός Στρατός.

Η συμφιλίωση- συνεργασία και από τα πάνω κι η αποκατάσταση της τάξης, μπορεί να γίνει μόνο πάνω στη βάση που προσφέρει το ΕΑΜ. Και αυτό πρώτα από όλα και πάνω από όλα σημαίνει κυβέρνηση από όλα τα κόμματα που δεν δέχονται την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, κυβέρνηση μαζί με το ΕΑΜ. Μόνο μια τέτια κυβέρνηση είναι σήμερα σε θέση να περιμαζέψει πρόχειρο και βιαστικά τα οικονομικά και εθνικά ερείπια, να βάλει

τάξη, να αποκαταστήσει την ισοπολιτεία και να οδηγήσει σε τίμιες εκλογές, δίχως την παρουσία ξένων στον τόπο μας, που θα δώσουν και την οριστική κυβέρνηση.

Την πολιτική αυτή συσταίνει ουσιαστικά και η έκθεση που έκανε η επίσημη αγγλική κοινοβουλευτική επιτροπή. Επίσης, κατά βάση, την ίδια πολιτική έχουν όλα σχεδόν τα δημοκρατικά κόμματα του Κέντρου και της Αριστεράς.

Και η πολιτική αυτή είναι η μόνη βιώσιμη και πραγματοποιήσιμη για την Ελλάδα. Για ακατάβλητο έρεισμά της η πολιτική αυτή έχει τον αδάμαστο λαό μας. Όποιος πάει ενάντια της, αργά ή γρήγορα, θα σπάσει τα μούτρα του. Αν έλειπε αυτή η δημοκρατική ακαμψία του λαού ίσως οι ντόπιοι λαοπρόβλητοι και ξένοι προστάτες τους βρίσκαν κάποιο απόγιο. Μα τα γεγονότα δείχνουν ότι στην Ελλάδα απόγιο μπορεί να υπάρχει μόνο στη δημοκρατία και στην ανεξαρτησία.

Σε αυτό το δρόμο στεκόμαστε εμείς και η ζωή μας πείθει ότι με τέτιο λαό επιμένοντας ανένδοτα στη δημοκρατική – συμφιλίωτική πολιτική και αντιπαραθέτοντας τη λαϊκή αντίσταση στη νεοφασιστική βία, θα πετύχουμε τελικά ενάντια σε κάθε εσωτερική και εξωτερική αντίδραση να θριαμβεύσει η θέληση του λαού.

(Ο σ. Ζαχαριάδης ασχολείται μέσα στο Γ' και Δ' μέρος της ομιλίας του, που παραλείπονται, με τα ζητήματα κομματικής δουλιάς, την ποσοτική και ποιοτική απόδοσή της, στέκεται πάνω σε μερικά ζητήματα της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Αθήνας, στις επιτυχίες και αδυναμίες που' χει να παρουσιάσει και περνά κατόπιν σε ορισμένα προβλήματα, που παρουσιάζονται σήμερα στον ιδεολογικό τομέα.)

Ε' ΤΟ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ

Η επίθεση που η αντίδραση ξετυλίγει ενάντια στο λαό, επεκτείνεται και στο ιδεολογικό μέτωπο. Αυτό γίνεται σ' όλο τον κόσμο όπου η αντίδραση πάει να δημιουργήσει ένα παγκόσμιο ιδεολογικό μέτωπο, που να ανταποκρίνεται βασικά στις πολιτικές επιδιώξεις που βάζει ο αγγλοσαξονικός ιμπεριαλισμός για παγκόσμια κυριαρχία. Σε όλο το δυτικοευρωπαϊκό και το αγγλοσαξονικό κυρίως κόσμο, γίνεται μια ανίερη εκμετάλλευση της θρησκείας και του χριστιανισμού και πάνε κάτω από τον υποκριτικό θρησκευτικό-φιλοσοφικό ιδεαλιστικό μανδύα να κρύβουν τους ανόσιους καταχτητικούς, πλουτοκρατικούς σκοπούς των. Και στο πεδίο της διανόησης, της ιδεολογίας και του πολιτισμού, προσπαθούν να χωρίσουν τον κόσμο σε δύο στρατόπεδα. Δυτικοευρωπαϊκό και ανατολικό, να αντιπαραθέσουν τον έναν κόσμο στον άλλο, να οδηγήσουν τον ένα κόσμο ενάντια στον άλλον.

Στην προσπάθεια αυτή συμφωνούν και συνενώνονται όλες οι παραφυάδες και αποχρώσεις της αντιδραστικής ιδεολογίας, που εκπροσωπεί και εξυπηρετεί βασικά την παγκόσμια μονοπωλιακή χρηματιστική ολιγαρχία. Εδώ θα βρείτε και την παλιά σοσιαλδημοκρατία και τους ιδεολόγους της δυτικής δημοκρατίας και το νεοφασιστικό αντικομμουνισμό και την τσωρτσλική αναβίωση της φυλετικής υπεροχής και αποκλειστικότητας. Πρωτοστατεί και διεκδικεί τα σκήπτρα ο μεσαιωνικός παπισμός,

ζητώντας στο αντιδραστικό και αντιλαϊκό κήρυγμά του να δώσει ένα ψευτοχριστιανικό επίχρισμα.

Και αφού φυσικά όλα αυτά συμβαίνουν ανά τας Ευρώπας και την Αμερικήν, δε μπορούμε να καθυστερούμε και μεις. Και φυσικά το αντίγραφο είναι πολύ πιο κακομούτσουνο από το πρωτότυπο. Έτσι ο αντιελληνικός και στείρος πιθηκισμός και η δουλική ξενική απομίμηση και αντιγραφή που γίνονται ε ξενική επιταγή προσπαθούν να δημιουργήσουν μαγιά και να αποχτήσουν βάση χρησιμοποιώντας όλα τα θεμιτά και αθέμιτα. Οποιοδήποτε όργανο και αν παίζουν, συγκεντρώνονται όλοι κάτω από την ίδια μουσική διεύθυνση και παίζουν τον ίδιο σκοπό. Λένε λοιπόν, ότι ενάντια στο πνεύμα και το πιστεύω της Ανατολής, που κηρύσσει τον υλισμό, απομακρύνεται από το χριστιανισμό και πνίγει την ανεξαρτησία της ατομικής πνευματικής δημιουργίας, εμείς εδώ οι νεοέλληνες πνευματικοί πατέρες από τη Χριστιανική Ένωση Επιστημόνων, από τη «Νέα Εστία» με τον Πέτρο Χάρη, το ραδιοφωνικό σταθμό, με το Μυριβήλη, είτε την «Εστία» με το Μελά, επιμένουμε στην αστοτσιφλικάδικη «πνευματική ελευθερία»: ξεπουλάνε δηλαδή στην πραγματικότητα χοντρικά, υλικά, πνευματικά και ηθικά την Ελλάδα σε αυτούς που της αφαιρούν την τιμή, την αξιοπρέπεια, τη λευτεριά και την ανεξαρτησία της. Χαρακτηριστικό είναι ότι η νέα αυτή ποικιλώνυμη εξόρμηση της πνευματικής αντίδρασης παρουσιάζεται ταυτόσημη και κάτω από το ίδιο μοτίβο. Σχεδόν ταυτόχρονα η ΧΕΕ και η «Νέα Εστία» διακηρύσσουν ότι δε μπορούν πια να περιμένουν και αναλαμβάνουν δράση για να επιβάλλουν τις χριστιανικές και πνευματικές αξίες του Ελληνισμού, που από μακριά όμως μυρίζουν ξένη απομίμηση και παπικοδυτική πνευματική υποδούλωση.

Η αλήθεια είναι ότι όλοι αυτοί ακολουθάνε πιστά το κήρυγμα του παπισμού και προδίνουνε τους δεσμούς, τις παραδόσεις και τις ηθικές αρχές της Ανατολικής Ορθοδοξίας, της χριστιανικής Ανατολής. Υποτάσσονται δουλικότατα στο «Χριστιανισμό» της ατομικής βόμβας και αρνούνται και καταπολεμούνε λυσσασμένα την πραγματική χριστιανική συμφιλίωση. Πολύ χαρακτηριστική είναι η πνευματική συγγένεια που παρουσιάζουν οι ψευτοχριστιανοί υποκριτές από τη «Χριστιανική Ένωση Επιστημόνων» με τη χιτλεροφασιστική ιδεολογία. Αρνούμενοι την επιστημονική πρόοδο και προσκολλημένοι αδιόρθωτα στα μεσαιωνικά σκοτάδια, κηρύσσουν και αυτοί με τη διακήρυξή τους το μύθο της πολιτιστικής και επιστημονικής δημιουργίας του 20ου αιώνα, αντιγράφοντας έτσι το θεωρητικό του χιτλερισμού Ρόζενμπεργκ, που κάνει το ίδιο στο βιβλίο του: «Ο μύθος του 20ου αιώνα». Η μόνη διαφορά είναι ότι ο Ρόζενμπεργκ δεν αρκείται στο μεσαίωνα, μα πάει μερικά εκατόχρονα πιο πίσω στις αρχές και στις ρίζες όπως πιστεύει, του τευτονικού παγγερμανισμού.

Τα πιο συγκεκριμένα όμως πυρά τους, τα κατευθύνουν, όπως λέει ο Πέτρος Χάρης, ενάντια στην «πνευματική ελευθερία» που φέρνει η «οργανωμένη ιδεολογία» και κηρύσσει την «πνευματική ελευθερία» «μακριά από την πολιτική». Την «πνευματική δουλεία» είναι αποφασισμένοι να τινάξουν από πάνω τους οι πνευματικοί άνθρωποι, που θα συνεργαστούν από δω και μπρος στενότερα στη «Νέα Εστία» για να ξαναφέρουν στα ελληνικά Γράμματα και στην Ελληνική Τέχνη τη «δημοκρατία του πνεύματος». Αυτά μας λέει ο κ. Πέτρος Χάρης, πέφτοντας ο ίδιος σε μια βασική αντίθεση, αφού η

«δημοκρατία του πνεύματος» είναι κιόλας μια κατ'αρχή αντιπαράθεση στην «πνευματική ελευθερία» γιατί δημοκρατία σημαίνει κιόλας οργάνωση και πολιτική.

Πόσο όμως οι κύριοι αυτοί της «πνευματικής ελευθερίας» την πιστεύουν στην πράξη, φαίνεται από ένα αρκετά φαιδρό επεισόδιο που μας δίνει στο ίδιο φύλλο η «Νέα Εστία». Η κ. Άλκης Θρύλος είναι ένας από τους «πνευματικούς ανθρώπους» του κ. Π. Χάρη που «είναι αποφασισμένοι να τινάξουν από πάνω τους» την «πνευματική δουλεία». Λοιπόν την κυρία αυτή, το Υπουργείο Παιδείας τη διόρισε μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής, μα το Εθνικό Θέατρο, όπως λέει η ίδια «αποκρούει κατηγορηματικά τη συνεργασία της». Και αναφωνεί: «Ως πότε θα αγνοούνται και θα περιφρονούνται οι νόμοι του κράτους και θα σηκώνει έτσι- ποιο;- το Εθνικό Θέατρο- το λάβαρο της ανταρσίας, θα εμφανίζεται- ποιο;- το Εθνικό Θέατρο σαν ανεξάρτητο φέουδο, σαν κράτος εν κράτει;» Σεβόμαστε την ιερή αγανάκτηση της σεβαστής κυρίας, μα τόσο η ίδια όσο και η «Νέα Εστία» ξεχνάνε ότι η ίδια αυτή «ιερή αγανάκτηση» που κατακεραυνώνει τον «οργανωμένο παρεμβατισμό» στα πνευματικά επίπεδα, πνίγει την «ελευθερία του πνεύματος» όταν πρόκειται για τον εαυτούλη μας και τα ατομικά μας συμφέροντα και φιλοδοξίες.

Θα ρωτήσει κανένας: μα γιατί μας απασχολεί τόσο το θέμα αυτό; Μας απασχολεί τόσο, γιατί κάτω από τη μάσκα της ψευτοχριστιανικής και αντιχριστιανικής ηθικής και επιστημονικοφάνειας και το κήρυγμα της πνευματικής ελευθερίας, ξεδιπλώνεται η επίθεση που κάνει η αντίδραση στον ιδεολογικό τομέα με αντικειμενικό σκοπό, να κατοχυρώσει το πνευματικό μεσαιωνικό σκοτάδι, να βάλει σφήνα ανάμεσα στο λαό και τον πνευματικό πολιτισμό, να αποκόψει το αγωνιζόμενο Έθνος από την πνευματική του ηγεσία και έτσι να το παραδώσει αφοπλισμένο και ευνουχισμένο ιδεολογικά στη διάθεση και την εκμεταλλευτική νομή της ξένης κατάκτησης και του ντόπιου νεοφασισμού, της μοναρχοφασιστικής αντίδρασης. Και μας απασχολεί το ζήτημα αυτό, γιατί ο ιδεολογικός αγώνας είναι ένα από τα κύρια μέτωπα στην ταξική και λαϊκή πάλη. Πολύ περισσότερο, που όμως το δείχνουν και ορισμένες υπογραφές κάτω από τη «δήλωση ελλήνων επιστημόνων, λογοτεχνών και καλλιτεχνών» τα αντιδραστικά πνευματικά κηρύγματα, για τον ένα, είτε τον άλλο λόγο, βρίσκουν απήχηση και επηρεάζουν και ανθρώπους μέσα από το λαϊκό δημοκρατικό στρατόπεδο και μέσα στις γραμμές μας φυσικά, οι διανοούμενοι που με τον ένα είτε τον άλλο τρόπο δέχτηκαν την πίεση και υπόκυψαν στον ψυχολογικό εκβιασμό της ΧΕΕ μοιάζουν σαν τα παιδιά και τους ανόητους, που τρομάζουν από τα βατράχια και για να σωθούν πέφτουν στο ποτάμι. Δίπλα και παράλληλα όμως προς τα προσωπικά ελατήρια, που καθορίζουν την τέτοια είτε αλλιώτικη στάση και θέση του κάθε διανοούμενου, υπάρχει και το γεγονός ότι οι θέσεις για την «πνευματική ελευθερία» και την «καθαρή τέχνη» έχουν απήχηση και προκαλούν σύγχυση και μέσα στις γραμμές μας. Και για να αντιβγούμε αποτελεσματικά στην κατάσταση αυτή, πρέπει σωστά να ερευνήσουμε και μελετήσουμε το φαινόμενο.

Αναμφισβήτητο είναι πως η χώρα μας περνά μια βαθιά κρίση, που είναι και κρίση πνευματική, ηθική και ιδεολογική. Κάτω από την ξενική ένοπλη προκάλυψη, η αντίδραση στον τόπο μας πέρασε ύστερα από το Δεκέμβρη 1944 στην αντεπίθεση. Σε όλη τη χώρα ξάπλωσε μια πρωτόφαντη τρομοκρατία, που δεν είναι μόνο υλική, και σωματική, μα και πνευματική, ψυχολογική με το εθνικιστικό σωβινιστικό παραλήρημα, το μεγαλοϊδεατισμό, το ψευτοχριστιανικό εκβιασμό, την πανσλαβική «απειλή» ενάντια

στα πεπρωμένα και την ύπαρξη της φυλής κλπ. Για να αντέξεις αυτού, πρέπει να έχεις κότσια γερά. Σου χρειάζεται πρώτα από όλα μια στέρεη, ταξική κοινωνική τοποθέτηση, πράγμα που συνδέεται στενά οργανικά με την ταξική σου προέλευση. Μα χρειάζεται ακόμα και στέρεο θεωρητικό, ιδεολογικό καταστάλαγμα. Και αυτό αφορά κυρίως του διανοούμενους μας, που έχουν και τις περισσότερες πνευματικές «ανησυχίες», είναι οι κοινωνικά πιο ανεργάτιστοι και κατά συνέπεια, υπόκεινται περισσότερο σε ιδεολογικές ταλαντεύσεις και πνευματικούς πειρασμούς. Δίπλα στα πιο πάνω, χρειάζεται ακόμη πίστη ατράνταχτη στο δίκιο του λαού, χαρακτήρας και πνεύμα αυτοθυσίας και ηρωισμού. Μην ξεχνάμε ακόμα ότι η διανοήση δέχεται από τις κυρίαρχες τάξεις μια ξεχωριστή υλική και ιδεολογική πίεση, γιατί οι αφέντες φαντάζονται πως αν την κλονίσουν, θα αποκεφαλίσουν πνευματικά το λαό. Ακόμα, να έχουμε υπόψη μας, πως οι διανοούμενοί μας οικονομικά, υλικά περνάν δυσκολίες μεγάλες, τραγικές μπορεί κανένας να πει δίχως υπερβολή.

Έτσι έχουμε τους όρους που δημιουργούν κατάλληλο κλίμα για κλονισμούς, ταλαντεύσεις, αμφιβολίες, σκαμπανεβάσματα, συμβιβασμούς και στραβοπατήματα μέσα στις γραμμές της διανοήσής μας. Έτσι το κήρυγμα της «πνευματικής ελευθερίας» πέφτει για ορισμένους σε προετοιμασμένο χωράφι. Γιατί το κήρυγμα της «πνευματικής ελευθερίας» αφορά στην πραγματικότητα μόνο τους πνευματικούς εκείνους εργάτες, που είναι μέσα στο λαό, βρίσκονται κοντά στο λαό, είτε τραβάν προς το λαό και για σκοπό έχει να τους αποσπάσει και να τους αποτραβήξει από το δρόμο αυτό. Δεν είναι τυχαίο, ότι όσο η «Διακήρυξη» της ΧΕΕ όσο και η εξόρμηση της «Νέας Εστίας» γίνονται σχεδόν ταυτόχρονα στις μέρες μας. Αφού το μεταδεκεμβριανό τρομοκρατικό ξεφάντωμα έφτασε στο κατακόρυφο και η Ελλάδα περνά μια από τις πιο δύσκολες στιγμές της, σήκωσαν ενάντια στην προοδευτική διανοήσή μας τη δαμόκλειο σπάθη της φυσικής εξόντωσης και της πνευματικής εκτέλεσης και της προσφέρουν σαν σανίδα σωτηρίας την «πνευματική ελευθερία»! Αν τοποθετηθείς κάτω από τα φτερά της, αυτόματα απαλλάσσεσαι από όλες τις κοινωνικολαϊκές υποχρεώσεις σου και από κάθε απειλή υλική και ιδεολογική και ταυτόχρονα αποκτάς την αίγλη, ότι είσαι και πνευματικός άνθρωπος.

Έτσι στην πραγματικότητα «πνευματική ελευθερία» σημαίνει τον πιο ανήθικο ιδεολογικό και υλικό εκβιασμό.

Γιατί και αυτοί ακόμα οι πιο φανατικοί κήρυκες της «πνευματικής ελευθερίας», ξέρουν ότι πρόκειται για την πιο ανόσια ψευτιά και απάτη.

Κάτω από οποιονδήποτε φραστικό μανδύα και αν εκδηλώνεται ένας πνευματικός άνθρωπος, δεν μπορεί με κανέναν τρόπο και κανένα μέσο να αποφύγει την κοινωνική του τοποθέτηση μια και ζει, και δεν μπορεί παρά να ζει, ακόμα και να παρασταίνει το Ροβινσώνα είτε το Ζαρατούστρα και ονειροβατεί, μέσα στην κοινωνία. Ακόμα και όταν ο ίδιος δεν το ξέρει, είτε είναι πεπεισμένος για το αντίθετο, ο άνθρωπος είναι αντικειμενικά κοινωνικά τοποθετημένος. Και ο κοινωνικός άνθρωπος – και μη κοινωνικός άνθρωπος – δεν υπάρχει- είναι τόσο ελεύθερος κοινωνικοπολιτικά, όσο ελεύθερος είναι και ο φυσικός άνθρωπος, να αναπνέει και να ζει έξω από την ατμόσφαιρα, δίχως το οξυγόνο, έξω από το φυσικό περιβάλλον.

Και μια και η κοινωνία μας είναι χωρισμένη σε τάξεις, είναι αντικειμενικά υποχρεωτική η ταξική τοποθέτηση και αν ακόμα εσύ διαρρηγγύνεις τα ιμάτιά σου για το αντίθετο! Έτσι για τον κάθε άνθρωπο και περισσότερο για το διανοητή, υπάρχει ένα κατηγορηματικό κοινωνικό πρόσταγμα, που δεν μπορεί να το αποφύγει χωρίς να προδώσει αυτόν τον ιστορικό προορισμό της διανόησης, που είναι να εξυπηρετεί την πρόοδο και να παλεύει με τα μέσα και τα όπλα τα δικά της στο πλευρό του λαού. Πώς μπορεί να βοηθεί πραγματική διανόηση έξω είτε ενάντια στην πρόοδο και το λαό; Και η περιβόητη «πνευματική ελευθερία» σε τελευταία ανάλυση δεν είναι παρά «ελευθερία» του διανοούμενου να προδώσει την πρόοδο και το λαό και να πάει να δουλέψει στους εκμεταλλευτές του για να εξασφαλίσει την ατομική του καλοπέραση.

Έτσι τοποθετούμε εμείς το πρόβλημα. Είναι η άποψη της προόδου και του λαού που το περικλείει ακέραιο και το συμφέρον της Ελλάδας. Και πρωταρχική εθνική υποχρέωση σήμερα για τον κάθε προοδευτικό, δηλαδή για τον κάθε πραγματικό πνευματικό άνθρωπο, είναι να ξεκαθαρίσει αποφασιστικά και τίμια την κοινωνική του τοποθέτηση, σαν μαχητής στον τομέα το δικό του, έξω από κάθε φενάκη και ψευτογοητεία της «πνευματικής ελευθερίας».

Και υποχρέωση δική μας είναι να ξεσκεπάσουμε ακούραστα τους σκοπούς που έχει η ξενοκίνητη και αντιελληνική ιδεολογική εξόρμηση της αντίδρασης και να βοηθήσουμε τους τίμιους πραγματικούς έλληνες πνευματικούς εργάτες, να βρουν την πραγματική τους θέση στο πλευρό της προόδου και του λαού.

Πριν κλείσω το κεφάλαιο αυτό, θα πω και δυο λόγια ακόμα. Η αλήθεια είναι ότι η ιδεολογική αντεπίθεση της αντίδρασης μας βρήκε κάπως απροετοίμαστους. Η αιτία για αυτό βρίσκεται στη διανοουμενίστικη θα την πω υποτίμηση του ιδεολογικού τομέα. Οι πρωτοπόροι, οι μαρξιστές κομμουνιστές διανοούμενοι, δε βρέθηκαν στις μαχητικές τους επάλξεις. Επαναπαυμένοι στο στοιχειακό και στο αυθόρμητο ανέβασμα που προκάλεσε και στον πνευματικό τομέα η εθνικοαπελευθερωτική μεγαλουργία του λαού, δεν επανεκοπλισθήκαμε για τις καινούργιες συνθήκες που δημιούργησε η νέα κατοχή και η νεοφασιστική αντίδραση που η κατοχή στύλωσε με τη βία.

Τους διανοούμενούς μας, είτε ορισμένους τουλάχιστον κύκλους των, τους χαρακτηρίζει πολύ γκρίνια, πελάγωμα, κουτσομπολιά και προσωπική αλληλοϋπόσκαψη. Και πολύ λιγότερο δημιουργική ανοικοδομητική προσπάθεια και δουλιά. Και η δουλιά αυτή πρώτα από όλα σημαίνει δημιουργική αφομοίωση του μαρξισμού – λενινισμού, της διδασκαλίας του Λένιν, που την επέτειο από το θάνατό του τιμάμε σήμερα. Και θα πρέπει φυσικά να ανακαλέσουμε τις «μωρές παρθένες» που σιγοπιθυρίζουν και μέσα στις γραμμές μας, για ό,τι αφορά τα προβλήματα της πνευματικής ζωής και τέχνης, ότι ο μαρξισμός – λενινισμός, είτε ο λόγος του Ζντάνοφ δεν έχουν πέραση σε εμάς στην Ελλάδα.

Όλα αυτά είναι εκδηλώσεις ιδεολογικής συνθηκολόγησης μπροστά στον εχθρό, πράγμα που για μας είναι απαράδεκτό. Και στον τομέα της επιστήμης, της λογοτεχνίας και της τέχνης ο μαρξισμός λενινισμός μας δείχνει το μοναδικό δρόμο της προόδου και του ανθρωπισμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σύντροφοι, τελείωσα. Τιμώντας σήμερα στις κρίσιμες και δύσκολες στιγμές που περνάμε, τη μνήμη του Μεγάλου Λένιν, μια ιερή και υπέρτατη υποχρέωση έχουμε όλο. Να μπορέσουμε να τον πλησιάσουμε, όσο αυτό είναι δυνατό, να φωτισθούμε από το φως του και να ακολουθήσουμε το παράδειγμά του.

Ο Λένιν με το όπλο του επιστημονικού μαρξισμού, ήταν ακατανίκητος και αυτό το έδειξε στην πράξη. Θα γίνουμε και εμείς ακατανίκητοι, όταν αφομοιώσουμε δημιουργικά, νεοελληνικά το ιδεολογικό του οπλοστάσιο. Αυτό θέλει δουλιά, επίμονη, σκληρή, επιστημονική. Γιατί για μας, η πολιτική είναι επιστήμη. Ας αφήσουμε στους άλλους να κάνουν τον παπατζή, γιατί θεωρούν την πολιτική παπατζιλίκι. Εμείς μόνο με την επιστημονική κοινωνιολογία, το μαρξισμό –λενινισμό, θα νικήσουμε. Και για αυτό χρειάζεται κόπος και ατομική επίγνωση και προσπάθεια. Μέσα στην κοινή τάση και στην ενιαία επίδοση του ΚΚΕ ξεχωρίζει και πρέπει να ξεχωρίζει η ατομική προσπάθεια του καθένα μας. Από τις ατομικές αυτές προσπάθειες, που έχουν κοινή αφετηρία και κοινό σκοπό, συναρμολογείται το μονολιθικό οικοδόμημα της θεωρίας, της πολιτικής και της δράσης μας. Με την ατομική προσπάθεια καλλιεργείται, πλάθεται και αναδειχνεται και η ξεχωριστή ατομικότητα, η προσωπική κομματικότητα του κάθε κομμουνιστή, πράγμα που είναι αποφασιστικός συντελεστής όχι μονάχα για το κάθε άτομο, μα και για το κόμμα ολόκληρο.

Γιατί το ΚΚΕ είναι ένα σύνολο από ατομικές προσωπικότητες, που τις ενώνει η ίδια Ιδέα. Η κάθε μια από αυτές είναι, πρέπει να είναι αναμφισβήτητη, ατομική αξία, που αναπτύσσεται, αξιοποιείται και αποδίδει το πιο καλό, ανώτερο και ευγενικό που μπορεί να προσφέρει στο κόμμα και στο λαό.

Τέτοια ανυπέρβλητη ατομική αξία, κολοσσός δοσμένος στο σύνολο ήταν ο Λένιν.

Και η μεγαλύτερη τιμή που υπάρχει σήμερα για έναν πρωτοπόρο και συνειδητό άνθρωπο είναι να φανεί στη θεωρία και στα έργα άξιος Λενινιστής.

Δημοσιεύτηκε στο Ριζοσπάστη 22 του Γενάρη 1947

13.Εισήγηση στην 3η Συνδιάσκεψη του ΚΚΕ πάνω στο 1^ο θέμα

Δέκα χρόνια αγώνων. Διδάγματα, συμπεράσματα, καθήκοντα.

Εισηγητής Νίκος Ζαχαριάδης

Σύντροφοι,

Η 3η Συνδιάσκεψη του Κόμματος μας συνέρχεται σε στιγμές, που τόσο τοπικά σε μας όσο και διεθνώς χαρακτηρίζονται από μια όξυνση στην κατάσταση.

Έχετε υπόψη σας τόσο τα υλικά, που το ΠΓ της ΚΕ δημοσίευσε για την προσυνδιασκευτική εργασία όσο και το σχέδιο απόφασης, που σας προτείνει η ΚΕ του Κόμματος μας, πάνω στο 1^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης έτσι που δε θα χρειαστεί να κάνω πολλές επαναλήψεις ούτε και να επεκταθώ πολύ στα ζητήματα που μπαίνουν στα υλικά, που είναι στη διάθεση σας.

Συνοψίζουμε σήμερα τ' αποτελέσματα και τα διδάγματα μιας σκληρής, δύσκολης δεκάχρονης πάλης. Δυο πράγματα πρέπει εξαρχής να έχουμε υπόψη μας.

α) Από την περίοδο που θα κριθεί εδώ, στη Συνδιάσκεψή μας, θα καθοριστεί και η παραπέρα πορεία μας, το ατσάλωμα, το σφυρηλάτημα, η απόφαση μας, η ικανότητα μας να αποτελειώσουμε το έργο, που αρχίσαμε στα περασμένα 10 χρόνια.

β) Όσο πιο κριτικά και αυτοκριτικά, βαθιά λεπτομερειακά, εμπειριστατωμένα, χωρίς ενδοιασμούς και χωρίς δισταγμούς μπροστά σε πρόσωπα και πόστα, εξετάσουμε, αναλύσουμε, δούμε και μελετήσουμε τ' αποτελέσματα του δεκάχρονου αγώνα μας, όσο πιο αποφασιστικά ξεκαθαρίσουμε και τις ελλείψεις και τα λάθη μας και τα εμπόδια, που από διάφορες μεριές ορθώνονται, σήμερα, μπροστά μας, για να μας φράξουν το δρόμο και να μας εκτροχιάσουν απ' τη σωστή γραμμή και πορεία μας, όσο πιο ενεργητικά και ανειρήνευτα αποκρούσουμε τα διάφορα κηρύγματα, που ακούγονται και εμφανίζονται μπροστά στις δυσκολίες που περνάμε και που, ουσιαστικά, όλα συμπίπτουν στο ίδιο πράγμα, επαγγέλλονται στο ΚΚΕ την υποστολή της αγωνιστικής, της επαναστατικής του σημαίας, τόσο πιο ολοκληρωμένα θα ανταποκριθούμε στη σημερινή υπεύθυνη αποστολή μας.

Η ιερή και απαραβίαστη υποχρέωση μας είναι να ξεκαθαρίσουμε, να φωτίσουμε το παρελθόν. Υποχρέωση μπροστά στο Λαό, μπροστά στο Κόμμα, μπροστά στο αίμα που χύσαμε, μπροστά στους ήρωες μας, χωρίς αυτό δε θα κάνουμε τίποτα, δε θα μπορέσουμε να τραβήξουμε σωστά παραπέρα.

Έτσι διαγράφεται στις κύριες του γραμμές το έργο που έχουμε να εκπληρώσουμε εδώ σήμερα.

Πρώτ' απ' όλα, η Συνδιάσκεψή μας έχει ν' απαντήσει στο θεμελιακό ερώτημα. Ήταν σωστός ο δρόμος που ακολουθούσαμε; Σωστή η γραμμή που εφαρμόσαμε; Το σχέδιο απόφασης της ΚΕ απαντάει στο ερώτημα αυτό. Ωστε δε χρειάζονται εδώ πολλά λόγια. Στην πρώτη κατοχή είχαμε λαθεμένη πολιτική γραμμή και όχι σωστή οργανωτική δουλειά. Γι' αυτό πέσαμε έξω, χάσαμε την επανάσταση. Στη δεύτερη κατοχή η γραμμή μας ήτανε βασικά σωστή. Και προβάλλει τώρα το ερώτημα: τότε γιατί νικηθήκαμε;

Νικηθήκαμε και υποχωρήσαμε γιατί κυρίως δεν μπορέσαμε έγκαιρα να λύσουμε δυο βασικά προβλήματα: Πρώτο: Το ζήτημα των εφεδρειών του ΔΣΕ και Δεύτερο: Το ζήτημα του ανεφοδιασμού των τμημάτων μας του ΚΓΑΝΕ. Ωστε δεν μπορέσαμε εξαιτίας αυτής της καθυστέρησης μας σ' αυτά τα δυο ζητήματα ν' αντεπεξέλθουμε αποτελεσματικά τόσο στον όγκο της αγγλοαμερικάνικης βοήθειας, που δίνονταν στο μοναρχοφασισμό όσο και στην ανοιχτή προδοσία του Τίτο. Δυο παράγοντες, που ανέτρεψαν τελικά, στις συνθήκες του 1949, το γενικό συσχετισμό δυνάμεων σε βάρος μας και μας ανάγκασαν να σταματήσουμε τον ένοπλο αγώνα των κύριων δυνάμεων του ΔΣΕ, μας υποχρέωσαν στην προσωρινή υποχώρηση μας.

Όταν λέμε ότι η ανοιχτή προδοσία του Τίτο ανέτρεψε το συσχετισμό δυνάμεων θα πρέπει να ξέρουμε και τούτο. Το 1949 -τέλος 1948 και αρχές 1949- ο μοναρχοφασισμός, ύστερα από την ανατροπή του στο Μάλι-Μάδι, που ανέτρεψε και όλες τις στρατηγικές του επιδιώξεις στα 1948, περνούσε μια βαθιά κρίση, κρίση που εκδηλωνόταν και μέσα στο στρατό του, κρίση ηθική, που τον τράνταζε από τα θεμέλια. Εξαιτίας αυτής της κρίσης οι αγγλο-μερικάνοι το Μάη του 1949 κάναν τις γνωστές προτάσεις προς τη ΣΕ, που πρόβαλαν εκεί μια συμβιβαστική λύση για το ελληνικό ζήτημα. Οι προτάσεις αυτές ανατράπηκαν χάρη στην επέμβαση του Τίτο, που έβλεπε ότι, αν λύνονταν έτσι το ζήτημα θα έχανε τις βασικές προϋποθέσεις για την αξιοποίηση της προδοσίας του.

Αυτή η προδοσία του Τίτο άλλαξε, πλάταινε τις αγγλοαμερικάνικες ιμπεριαλιστικές προοπτικές στα Βαλκάνια. Γιατί, ενώ ήτανε να πάνε σε συμβιβασμό, βλέπουν το ανοιχτό πέρασμα του Τίτο με το μέρος τους, και φυσικά, αλλάζουν τη θέση τους, γιατί βλέπουν ότι οι δυνατότητες τους και οι προοπτικές τους στα Βαλκάνια μεγαλώνουν. Και συνέπεια αυτού του πράγματος ήταν ότι ανέστειλαν και εγκαταλείψαν τις προτάσεις, που έκαναν για μια συμβιβαστική λύση.

Τώρα η Ελλάδα έπρεπε να κρατηθεί με τα δόντια. Και τ' αποτελέσματα τα βλέπουμε σήμερα, που αξιοποιείται στα Βαλκάνια η προδοσία του Τίτο, η συνεργασία με το μοναρχοφασισμό, η δημιουργία του τετράγωνου Ελλά-δα-Γιουγκοσλαβία-Τουρκία-Ιταλία. Πάνω σ' αυτό το ζήτημα θα σταθώ παραπέρα πιο λεπτομερειακά. Έτσι έχει το ζήτημα των αιτίων της ήττας και της υποχώρησης μας στη δεύτερη επανάσταση.

Δε χρειάζεται να σταθούμε εδώ πολύ στη λαθεμένη γραμμή στην πρώτη κατοχή.

Βασική διαπίστωση είναι τούτη: Είχαμε στην περίοδο εκείνη πλήρη ολοκληρωτική υποταγή στους άγγλους ιμπεριαλιστές. Την υποταγή αυτή την εφάρμοζε συνειδητά ο Σιάντος.

Έχουμε τώρα αρκετά στοιχεία, ώστε να μπορούμε να το πούμε στη Συν-διάσκεψη. Και την υποταγή αυτή την αποδέχτηκε όλη η καθοδήγηση του ΚΚΕ. Το αποτέλεσμα είναι γνωστό. Παρά το γεγονός ότι μπορούσαμε να νικήσουμε, η λαθεμένη πολιτική μας μας έφερε στην ήττα, στη συνθηκολόγηση της Βάρκιζας, στη νίκη των άγγλων. Αυτά σχετικά με την πρώτη κατοχή.

Περνώ τώρα στη δεύτερη κατοχή. Γιατί η γραμμή μας ήταν βασικά σωστή; Γιατί ουσιαστικά, ουσιαστικά το τονίζω, βρίσκει στις κύριες γραμμές, στα κύρια σημεία, τα λάθη της πρώτης κατοχής και προχωρεί να τα διορθώσει και να διορθώσει και το αποτέλεσμα των λαθών εκείνων, μέσα σε συνθήκες, τώρα πια, αναμφισβήτητα, πιο περίπλοκες και πιο δύσκολες.

Αυτό το περίπλοκο και δύσκολο των συνθηκών εκείνων μας δημιουργούσε, χωρίς και να τις δικαιολογεί και δικαιώνει, μια σειρά ελλείψεις, ανεπάρκειες, λάθη στην περίοδο αυτή που πρέπει να τα δούμε και από κοντά.

Πρώτο. Ένα ζήτημα που προβάλλει. Πώς εξηγείται η «συμφιλιοτική», η «συμβιβαστική» στη μορφή, στάση του Ζαχαριάδη όταν γύρισε: Για μένα όχι μόνο όταν γύρισα, μα και πριν γενικά και ιδιαίτερα για την Ελλάδα, το ζήτημα της αντιπαράθεσης, του αναπόφευκτου της αντιπαράθεσης με τους άγγλους ήταν ξεκαθαρισμένο, και τόσο ξεκαθαρισμένο που σε συζητήσεις που γίνονταν μέσα στα πλαίσια της υποτυπώδους κομματικής οργάνωσης στο στρατόπεδο, που ήμουν, αυτό έφτασε και μέχρι παρεξήγηση. Και με είχε φέρει και σε σύγκρουση με την «επίσημη» κομματική ηγεσία του στρατοπέδου γύρω απ' το βασικό ζήτημα της εκτίμησης του αγγλοσαξονικού, αγγλοαμερικάνικου παράγοντα στις συνθήκες του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου.

Όστε, για το ότι στην Ελλάδα πάμε για κει, για αντιπαράθεση με τους άγγλους και ότι θα έπρεπε να είμαστε έτοιμοι γι' αυτό δεν επιτρεπόταν να υπάρχει καμιά αμφιβολία και θα έπρεπε να το ξέρουμε.

Επίσης. Για μένα δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία, ότι, μέσα στις τόσο ευνοϊκές συνθήκες, που δημιούργησε για τη χώρα μας ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος με τη νίκη της ΣΕ και με τη δημιουργία στα Βαλκάνια των καθεστώτων της ΛΔ, η νίκη η δική μας ήταν δυνατή και σε περίπτωση αντιπαράθεσης με τους άγγλους.

Γιατί αυτό το πράγμα δεν μπήκε ανοιχτά; Πρώτ' απ' όλα στη 121 Ολομέλεια μπήκε το ζήτημα αυτό ότι μπορούσαμε εμείς να νικήσουμε. Για λόγους, όμως, πολιτικής σκοπιμότητας -καλά ή κακά, αυτό το γεγονός μπορείτε να το κρίνετε σεις- δε δημοσιεύτηκαν όλα εκείνα. Υπήρχαν ορισμένοι λόγοι, που σ' ανάγκαζαν να είσαι προσεκτικός. Πρώτ' απ' όλα η κατάσταση που υπήρχε στο Κόμμα. Ούτε το Κόμμα μας, τότε, με τις 400.000, πάνω-κάτω, μέλη της πρώτης κατοχής, μέλη που κατά 95% ήταν μέλη της περιόδου του καινούργιου ένοπλου αγώνα, ακαταστάλακτα, αδιαμόρφωτα, αδια-παιδαγώγητα, όπως τα μαζεύαμε με τις καμπάνες, ήταν ικανό τότε να σηκώσει όλο το βάρος μιας γενικής ανατροπής της γραμμής. Ένα πρόβλημα αυτό βασικό, σοβαρό. Μετά, ούτε το καθοδηγητικό αχτίφ του Κόμματος, που είχε κατασταλάξει σε συμπεράσματα στην 111 Ολομέλεια, το αχτίφ που έφερε το βάρος αυτής της ευθύνης ήταν ξεκαθαρισμένο και ήταν σε θέση τότε να δεχτεί μια τέτοια ανατροπή. Και απόδειξη είναι το γεγονός ότι η 1^η Ολομέλεια είχε εγκρίνει βασικά όλη τη γραμμή, όλα τα έργα, όλες τις πράξεις της πρώτης κατοχής μέχρι Γκαζέρτα και τη Βάρκιζα και τη Γκαζέρτα και τη Βάρκιζα μαζί. Δίπλα σ' όλα αυτά, υπήρχε ένας άλλος βασικός, ο πιο σοβαρός παράγοντας. Υπήρχε ο παράγοντας του Σιάντου μέσα στην καθοδήγηση του Κόμματος, που το ανοιχτό χτύπημα, το ξεσκέπασμά του μπορούσε να δημιουργήσει έναν τρανταγμό

και μια κρίση, μια διάσπαση, όχι μόνο στο Κόμμα -και ίσως όχι τόσο στο Κόμμα- όσο σ' όλο το περίγυρο μας στο ΕΑΜ και σ' όλο τον Εαμικό κόσμο και στις δυνάμεις του ΕΛΑΣ, στα στελέχη του, που είχαν αποστρατευτεί, σ' όλο τον κόσμο, που στέκονταν γύρω μας - κρίση και διάσπαση, που μέσα στους πρώτους μεταβαρκιζιανούς μήνες έπρεπε ν' αποφύγουμε, γιατί θα μας έφερναν σε καταστροφή, κυρίως απ' την πλευρά της πορείας μας προς τη νέα σύγκρουση. Και ένα τελευταίο ζήτημα. Μια ανατροπή της γραμμής εκείνης θα σήμαινε ουσιαστικά ανατροπή της γραμμής της Βάρκιζας και ανατροπή της ίδιας της Βάρκιζας, πράγμα που στην κατάσταση που βρισκόμασταν εμείς, κατάσταση οργανωτική, ιδεολογική, πολιτική θα μπορούσε να μας φέρει σε μια κρίση γιατί ο εχθρός μπορούσε να πιαστεί απ' αυτό και ν' αλλάξει την πολιτική του και επωφελούμενος από την κρίση που θα δημιουργούσε σ' όλο το κίνημα, η τέτοια ανοιχτή εκτίμηση της γραμμής μας θα χτυπούσε κατακέφαλα και θα μας έκανε ζημιά. Όστε υπήρχαν λόγοι βασικοί, που μ' έκαναν εμέναδιστακτικό. Εγώ διάλεξα άλλο δρόμο. Ποιος ήταν αυτός ο δρόμος; Αυτός που εφαρμόστηκε στην πράξη. Ουσιαστική βελτίωση, διόρθωση της κομματικής γραμμής, της κομματικής δράσης και πράξης και αναμονή καλύτερης στιγμής για να ξεκαθαρίσουμε ανοιχτά τους λογαριασμούς. Ήταν σωστός, αυτός ο δρόμος; Τώρα, αυτή τη στιγμή, από αυτό το βήμα -και θα πρέπει να το πούμε ότι αυτό το τώρα έχει και μια μεγάλη δόση αφαίρεσης απ' την πραγματικότητα- μπορεί κανείς να πει ότι, ίσως, να μην ήταν ο πιο σωστός δρόμος. Όχι, φυσικά, ότι τότε έπρεπε να μπει ένα ζήτημα ριζικής αλλαγής. Αυτό οπωσδήποτε δεν έμπαινε. Αλλά έμπαινε ζήτημα πιο κριτικής θέσης, πιο ανοιχτής κριτικής θέσης προς όλα τα λάθη και την πολιτική στην πρώτη κατοχή, ώστε ο δρόμος παραπέρα να διαγράφονταν πιο καθαρά. Γιατί αυτό, μέσες άκρες, γίνονταν. Και ειπώθηκε πολλές φορές ότι Βάρκιζα δε θα ξαναγίνει και είχε ειπωθεί ακόμα ότι η Βάρκιζα ήταν βλακεία, πράγμα που προκάλεσε τις διαμαρτυρίες του Σιάντου και άλλα πολλά. Αλλά όλα αυτά σήμερα, όπως τα βλέπω και γω από δω μου φαίνεται ότι δεν έφταναν. Και γιατί δεν έφταναν; Γιατί, οπωσδήποτε ένα τέτοιο ξεκαθάρισμα, ένα ανοιχτό, πιο κριτικό, δηλαδή, ξεκαθάρισμα, πιο κριτική θέση προς όλα εκείνα τα προβλήματα θα μας βοηθούσε, αναμφισβήτητα, πιο πολύ, στην ιδεολογική, την πολιτική και την οργανωτική προετοιμασία του δεύτερου ένοπλου αγώνα. Αυτό που άρχισε να γίνεται απ' το 1947, μέσα στην καθοδήγηση του Κόμματος, να μπαίνουν, δηλαδή, τα πράγματα καθαρά, θα μπορούσε να γίνει πιο προσεκτικά από πριν, οπότε αναμφισβήτητα θα είχαμε στο δεύτερο ένοπλο αγώνα περισσότερα κέρδη.

Μην ξεχνάμε εδώ, ακόμα, ότι τότε είχαμε και τις επιθέσεις που έκαναν η ομάδα Πετσόπουλου, οι αρχειομαρξιστές και ο Αρης ο Κλάρας. Ίσως σε ορισμένα σημεία να στηρίζονταν σε σωστή κριτική. Ο Αρης π.χ., πολύ αρνητικά φέρνονταν προς τον Σιάντο. Έχουμε ορισμένα στοιχεία, που το ξανα-καθαρίζουν αυτό. Αλλά ωστόσο, η αιχμή τους, η πρόθεση τους και το αποτέλεσμα της δράσης των ήταν αντικομματικά και εχθρικά. Γιατί και ο Πετσόπουλος και ο Αρης, που δεν υποτάχθηκε στο Κόμμα και σήκωσε την ανταρσία ενάντια στο Κόμμα, δούλευαν προς όφελος του ταξικού εχθρού. Και είναι ξεκάθαρο, σχεδόν σήμερα, ότι την ανταρσία του Αρη την υπέθαλ-πτε και την υποκινούσε ο Τίτο. Και όλα αυτά, επέβαλλαν να 'μαστε πολύ προσεκτικοί.

Δεύτερο λάθος σ' αυτή την περίοδο είναι το Βορειοηπειρωτικό. Είναι η απόφαση του ΠΓ της 115 του Ιούνη που λέει ότι σε περίπτωση, που η δημοκρατική πλειοψηφία αποφάσιζε την ένοπλη κατάληψη της Βόρειας Ηπείρου, το Κόμμα, παρά τις διαφωνίες του θα

υποτάσσονταν. Ένα λάθος, βασικό και μπορώ να σας πω το μόνο ασυγχώρητο λάθος που έχει το κόμμα σ' αυτή την περίοδο, ασυγχώρητο πραγματικά, γιατί ήταν ένα στραβοπάτημα, ένα βασικό παραστράτημα, από τη σωστή γραμμή, από τις αρχές του μαρξισμού-λενινισμού. Ωστε, αυτό το λάθος μας, θα πρέπει να το κριτικάρουμε αμείλικτα, να το βλέπουμε καθαρά, να το έχουμε σαν «φυλαχτό» για να μας φυλάει από τέτοια παραστρατήματα.

Δίπλα σ' αυτό, νομίζω ότι η Συνδιάσκεψη θα πρέπει αποφασιστικά να αποκρούσει την προσπάθεια της αντικομματικής εκμετάλλευσης, της μαυ-ραγορίτικης σπεκουλάτσιας, που πάει να γίνει γύρω απ' αυτό το λάθος. Γιατί γεγονός είναι ότι το Κόμμα μας, όχι μονάχα τυπικά, μα ουσιαστικά, το είδε τότε αυτό το λάθος και με έργα και πράξεις το διόρθωσε. Απόδειξη είναι το γεγονός ότι με τα στοιχεία, που τότε το Κόμμα μας αποκάλυψε, απότρεψε -το ομολόγησε αυτό τότε ο ίδιος ο μοναρχοφασισμός- την εισβολή στη Βόρεια Ήπειρο. Το λάθος αυτό μένει και στην προηγούμενη και στην κατοπινή δράση, στην πολιτική και στη θεωρία του Κόμματος μας, σαν ένα παρείσακτο, μεμονωμένο γεγονός, σαν ένα καρκίνωμα ξένο προς το γερό σώμα του Κόμματος μας. Το λάθος εκείνο το αναγνωρίζουμε, το βλέπουμε, αλλά εκμετάλλευση αντικομματική εδώ δε θα πρέπει να επιτρέψουμε. Τρίτο λάθος. Η αποχή μας από τις εκλογές του 1946. Ήταν ένα λάθος τακτικής, που η βασική του σημασία εκδηλώνεται στο ότι μας εμπόδισε πιο πολύ, πιο σωστά και καλά να συγκεντρώσουμε και να κινητοποιήσουμε τις δυνάμεις μας για το δεύτερο ένοπλο αγώνα. Να εκμεταλλευτούμε όλες τις δυνατότητες τις κοινοβουλευτικές, που μας δίνονταν για να ξεφτίσουμε το κοινοβούλιο πιο πολύ, να χρεοκοπήσουμε περισσότερο την αγγλική κατοχή και το μοναρχοφασισμό και έτσι ξεφτίζοντας τις αυταπάτες, μέσα σε πιο πλατιά λαϊκά στρώματα, να προετοιμαστούμε καλύτερα για το δεύτερο ένοπλο αγώνα.

Όμως και αυτό το σχεταριστικό λάθος οι οπορτουνιστές το μεγαλοποιούν. Και η μεγαλοποίηση βρίσκεται στο ότι ουσιαστικά αυτοί πίστευαν, είτε καλύτερα πίσω από τη μεγαλοποίηση βρίσκονται, πραγματικά, οι αυταπάτες των ότι μπορούσαμε εμείς να πάμε κοινοβουλευτικά, ομαλά και να νικήσουμε ακόμα κοινοβουλευτικά. Αυτό το είπε ανοιχτά ο Καραγιώργης. Ο Καραγιώργης είπε ότι θα μπορούσαμε να πάρουμε 100-120 βουλευτές μέσα στους 250 και θα είχαμε και μερικούς άλλους συμπαθούντες. Κοινοβουλευτικά θα ανατρέπαμε και το μοναρχοφασισμό και την αγγλική κατοχή!!

Τα βλέπουμε τώρα τα πράγματα. Σύγκριση με την κατάσταση στη Γαλλία και με την πραγματική τότε κατάσταση στην Ελλάδα δεν μπορεί να γίνει, γιατί είναι εξωτοπική. Ξεχνάμε ακόμα και ένα άλλο γεγονός. Πρώτ' απ' όλα τους παρατηρητές του ΟΕΕ, που μας έδωσαν 9,3% και αν παίρναμε μέρος στις εκλογές θα μπορούσαν να μας δώσουν το πολύ 18% γιατί οι παρατηρητές ήρθαν μόνο και μόνο για τη νοθεία, για να νοθεύσουν τ' αποτελέσματα των εκλογών. Ωστε εδώ οι αυταπάτες από την πλευρά αυτή είναι αναμφισβήτητες. Και μια απόδειξη για κείνους που τις πίστευαν και τις έθρεφαν είναι λ.χ., τα γεγονότα της Καλαμάτας. Τα γεγονότα αυτά ήταν μια δοκιμή, που έκανε ο μοναρχοφασισμός και η αγγλοκρατία με τον Μάγγανα, εκείνη την περίοδο, για το τσάκισμα του ελληνικού δημοκρατικού κινήματος και ήταν μια εκδήλωση του μονόπλευρου εμφυλίου πολέμου, που εφαρμοζόταν τότε. Αυτό που έγινε στην Καλαμάτα θα το έκαναν και στην Αθήνα, τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη και θα μας χτυπούσαν για να

μας συντρίψουν, αν δεν τους απαντούσαμε με τα ίδια μέσα. Το λέω αυτό για να δείξω πόσο ανεδαφικές ήταν αυτές οι κοινοβουλευτικές, λεγκαλιστικές αυταπάτες. Αυτό, φυσικά, δε μειώνει τη σημασία του λάθους μας. Παρά το γεγονός ότι εμείς πήραμε τότε απόφαση να κατεβούμε στις εκλογές με έναν υποψήφιο σε κάθε μια εκλογική περιοχή, οπότε θα συγκεντρώναμε με την αναλογική τη βάση, σε όλες τις εκλογικές περιοχές, θα συγκεντρώναμε και όλους τους ψήφους μας στην Ελλάδα και θα είχαμε και 30-40 βουλευτές μέσα στη βουλή και ούτε το παιχνίδι των εγγλέζων θα το παίζαμε, που πήγαιναν με τον ΟΕΕ να πετύχουν μια κοινοβουλευτική σταθεροποίηση στην Ελλάδα και να πουν ότι το ελληνικό ζήτημα λύθηκε κοινοβουλευτικά.

Ένα τέταρτο λάθος. Βασικό και χοντρό λάθος, στην περίοδο της δεύτερης κατοχής, του δεύτερου ένοπλου αγώνα, ήταν η ανάδειξη του Βαφειάδη στο ΔΣΕ. Αυτό το λάθος είναι αλήθεια ότι πρέπει εκ των υστέρων να το δούμε και λέω εκ των υστέρων γιατί, τότε, όταν πηγαίναμε να φτιάξουμε έναν καινούργιο στρατό, που να στηρίζεται στο Κόμμα πια, δηλαδή, κινητήρια βασική δύναμη του να είναι το Κόμμα και να ξεκαθαρίσουμε την κληρονομιά του ΕΛΑΣ, την άσχημη κληρονομιά του ΕΛΑΣ, τότε, όταν ψάχναμε μέσα στα κομματικά στελέχη, που είχαν στρατιωτικά αναδειχτεί στην περίοδο της πρώτης κατοχής οι περισσότερες προτιμήσεις έπεφταν στον Βαφειάδη. Δεν είχαμε άλλον καλύτερο τότε. Θα μου πείτε: Τότε να μη βάζαμε έναν, να βάζαμε κολεκτιβιστικό όργανο. Σωστά όλα αυτά. Και έτσι όπως τα βλέπουμε τώρα ήταν λάθος αυτό το πράγμα, γιατί ο Βαφειάδης, εκτός από τα άλλα, που τώρα βγαίνουν στη φόρα και πρέπει να εξεταστούν, είχε και τον κατσαπλιαδισμό και διαστρέβλωσε ολοκληρωτικά τη γραμμή του Κόμματος, τη γραμμή, που είχε και που έπρεπε να εφαρμόσει για την ανάπτυξη και μαζικοποίηση στην αρχή του ΔΣΕ. Ο Βαφειάδης μας έβλαψε αποφασιστικά στο δεύτερο ένοπλο αγώνα. Αυτό τώρα πρέπει να το βλέπουμε και σε σχέση με το γεγονός ότι η ανοιχτή προδοσία του Τίτο στα 1948-1949, η ανοιχτή αυτή προδοσία μας έκοψε πια τη δυνατότητα για να διορθώσουμε αυτά τα λάθη του Βαφειάδη. Δε μας άφησε πια το χρόνο τον υλικό να διορθώσουμε αυτά τα λάθη. Γιατί, επίσης θα πρέπει εδώ για να το ξεκαθαρίσουμε, χωρίς την προδοσία του Τίτο, με την αλλαγή σε βάρος μας, που έφερε στο συσχετισμό των δυνάμεων, θα μπορούσαμε εμείς να μείνουμε στην Ελλάδα -μπορεί φυσικά να μην είχαμε το Γράμμο- θα μέναμε όμως οπωσδήποτε στην Ελλάδα. Και μπορούσαμε το μοναρχοφασισμό να τον στριμώξουμε περισσότερο απ' ό,τι τον είχαμε στριμώξει στα τέλη του 1948. Η προδοσία όμως αυτή μας έκοψε αυτήν τη δυνατότητα. Και, κάτω απ' το φως αυτό, η ανατροπή και το σαμποτάρισμα της γραμμής του Κόμματος απ' τον Βαφειάδη στα 1946-1947 για το δυνάμωμα του ΔΣΕ αποκτά ιδιαίτερη σημασία.

Αυτά είναι μερικά απ' τα χοντρά λάθη μας, που δεν είναι φυσικά και τα μοναδικά. Όμως όταν βγάζουμε το βασικό συμπέρασμα, το βασικό νόημα θα πρέπει να πούμε ότι παρά τα λάθη αυτά, η δράση του Κόμματος, η βασική γραμμή μας στη δεύτερη κατοχή ήταν σωστή.

Τώρα γιατί, παρά τη σωστότητα της γραμμής μας, δεν μπορέσαμε να νικήσουμε; Αυτό το εξήγησα παραπάνω με τους βασικούς παράγοντες που καθορίζουν τις αιτίες της προσωρινής μας υποχώρησης, της ήττας μας. Δηλαδή, δεν εξασφαλίσαμε τις εφεδρείες, ενώ μπορούσαμε να τις εξασφαλίσουμε και μπορούσαμε να το πούμε αυτό καθαρά τώρα.

Δηλαδή, μπορούσαμε, τότε, στα 1946-47 από τη Δυτ. Μακεδονία, τη Θεσσαλία, τη Ρούμελη και την Ήπειρο να εξασφαλίσουμε με το παραπάνω τις εφεδρείες, που καθόρισε στο τέλος του 1947 η 3^η Ολομέλεια και να τις έχουμε αυτές οπωσδήποτε. Ωστε δεν κατορθώσαμε αυτό το πρόβλημα να το λύσουμε. Το ζήτημα του εφοδιασμού του Κλιμακίου και ιδιαίτερα της Πελοποννήσου, που έπαιξε αυτού το βασικό ρόλο, γιατί μπόρεσαν να την ξεκαθαρίσουν την Πελοπόννησο πολύ γρήγορα, δε λύθηκε. Η Πελοπόννησος, που έφτασε μέχρι 5.000 αντάρτες και μπορούσε να φτάσει μέχρι 15.000, έλεγχε 400 χωριά και είχε μεγάλες δυνατότητες για επιστράτευση, όλο αυτό το διάστημα δεν πήρε σχεδόν τίποτα. Και αυτό είναι βασική αδυναμία μας, γιατί το στρατιωτικό μας σχέδιο πρόβλεψε να έχουμε στα νώτα του εχθρού μια σοβαρή δύναμη, που θα του διασπούσε τις δυνάμεις, θα του ανέτρεπε τις στρατηγικές του προϋποθέσεις. Αυτό εμείς το χάσαμε. Χάσαμε τον παράγοντα αυτό. Και το ίδιο έγινε και με το υπόλοιπο Κλιμάκιο.

Μέσα σ' αυτήν την κατάσταση ήρθε και η προδοσία του Τίτο. Και ακόμα είχαμε και όλο τον όγκο της αμερικάνικης και αγγλικής προσπάθειας στην Ελλάδα που δεν ήταν μόνο μια βοήθεια σε πολεμικό υλικό και σε πολεμοφόδια. Ήταν και μια τεράστια πολιτική πίεση που φόβιζε πολλούς δικούς μας, που πίστευαν στο ΔΣΕ, πίστευαν στο Κόμμα, αλλά αναρωτιό- ντουσαν: θα τα βγάλουμε μόνοι πολεμικά πέρα με τους αμερικάνους; Και αυτό τους ταλάντευε. Σ' όλα αυτά ήρθε και η προδοσία του Τίτο που ανάτρεψε ακόμα πιο πολύ αυτή την κατάσταση σε βάρος μας και τελικά μας ανάγκασε στην υποχώρηση μας.

Πρέπει εδώ να ξεκαθαρίσουμε και ένα ακόμα πράγμα. Τόσο σημαντικός ήταν για μας αυτός ο παράγοντας του Τίτο; Γιατί και δω γίνεται μια προσπάθεια εκμετάλλευσης αυτού του ζητήματος. Πώς ξεκινήσαμε στα 1946; Ξεκινήσαμε αφού βασικά εξασφαλίσουμε από τη Γιουγκοσλαβία μια ανεπιφύλακτη υποστήριξη της γενικής μας προσπάθειας. Και γω ξαναλέω δω. Αν το ξέραμε, αν ξέραμε αυτή την προδοσία, τότε εμείς δε θα ξεκινούσαμε το 1946, έτσι όπως ξεκινήσαμε, γιατί δε θα είχαμε εξασφαλίσει μια βασική προϋπόθεση και η επανάσταση δεν είναι πραξικοπηματισμός. Πρέπει να σταθμίσεις σωστά τους παράγοντες τοπικά και διεθνώς. Και όταν δεν τους έχεις αυτούς, δεν τους εξασφαλίσεις και πας να κάνεις την επανάσταση, τότε αυτό είναι τυχοδιωκτισμός. Βέβαια, δε λέμε ότι πρέπει να έχεις σίγουρη τη νίκη στην τσέπη σου για να κάνεις κάτι τι. Αλλά θα πρέπει, φυσικά, να εξασφαλίσεις τους βασικούς παράγοντες, τις βασικές προϋποθέσεις και μετά να ξεκινήσεις. Κι αυτό σημαίνει ότι πρέπει να έχεις εξασφαλίσει την υποστήριξη της εργατικής τάξης, της αγροτιάς κλπ. Εμείς είχαμε εξασφαλισμένη αυτή την υποστήριξη και είχαμε ακόμα τεράστια επιρροή στους επαγγελ-ματοβιοτέχνες, είχαμε πάρει τις εκλογές σε πανελλαδική κλίμακα στους Συνεταιρισμούς, είχαμε πάρει ακόμα την καθοδήγηση στον ΣΕΓΑΣ κλπ. Ωστε από την άποψη του εσωτερικού συσχετισμού δυνάμεων, μέσα στις συνθήκες μονόπλευρου εμφύλιου πολέμου και της εξόντωσης, που ετοιμάζαν οι άγγλοι και οι μοναρχοφασίστες, αναμφισβήτητα-έπρεπε να προχωρήσουμε και είχαμε όλες τις δυνατότητες για επιτυχία. Έπρεπε όμως, σαν αντιστάθμισμα στην αγγλική κατοχή, να εξασφαλίσουμε ορισμένες διεθνείς προϋποθέσεις. Αυτές τις εξασφαλίσουμε με τη Γιουγκοσλαβία και ξεκινήσαμε χωρίς αυτές, χωρίς να έχουμε εξασφαλίσει αυτές τις διεθνείς προϋποθέσεις, που τότε τις εκπροσωπούσε ο Τίτο, η Γιουγκοσλαβία, θα ήταν λάθος, αν τότε ξεκινούσαμε, όπως ξεκινήσαμε, γιατί αυτό θα ήταν τυχοδιωκτισμός.

Έτσι ξεκινήσαμε γιατί είχαμε αυτές τις προϋποθέσεις χωρίς να ξέρουμε τον παράγοντα Τίτο και την προδοσία του Τίτο, αν και μεις είχαμε πολλές ενδείξεις, πολλά στοιχεία που δείχνουν τις προθέσεις, τι πήγαινε να μας κάνει ο Τίτο. Δίναμε όμως άλλες εξηγήσεις και κανενός μας το μυαλό δεν πήγαινε τότε στο ότι ο Τίτο είναι προδότης, ότι είναι πράκτορας των εγγλέζων και των αμερικάνων. Όταν ο συσχετισμός αυτός των δυνάμεων αργότερα ανατράπηκε, εμείς υποχωρήσαμε. Αν είχαμε λύσει τα προβλήματα των εφεδρειών και του εφοδιασμού του ΚΓΑΝΕ, η προδοσία του Τίτο δε θα 'χε για μας τέτοιες συνέπειες, γιατί θα μπορούσαμε να την αντισταθμίσουμε. Αυτά όμως δεν τα 'χαμε. Έτσι η προδοσία του Τίτο στις συνθήκες του 1949 απέκτησε αποφασιστική σημασία γιατί δε μας άφηνε χρόνο να λύσουμε τα προβλήματα και επέτρεψε στο μοναρχοφασισμό να πετύχει οριστικό, στα 1949, στρατιωτικό αποτέλεσμα. Έτσι υποχωρήσαμε. Κάναμε καλά που υποχωρήσαμε; Σωστά κάναμε. Γιατί υποχωρήσαμε; Γιατί βλέπαμε η άμεση νίκη πια ήταν αδύνατη για ένα λίγο-πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Αν συνεχίζαμε, θα χάναμε όλες μας τις δυνάμεις και αυτό θα ήταν μια βασική, αποφασιστική καταστροφή, θα ήταν παραλογισμός. Κι έτσι εφόσον οι προοπτικές μας μέσα στην καινούργια κατάσταση απότυχαν, καταλήξαμε στην υποχώρηση για να διαφυλάξουμε τις δυνάμεις μας, να τις ανασυγκροτήσουμε, να τις ανασυντάξουμε περνώντας σε καινούργιες μορφές πάλης.

Ο Λαός είδε και τώρα πιο καθαρά βλέπει ότι η νίκη στο Βίτσι-Γράμμο δεν ήταν νίκη δική του, ήταν νίκη της αμερικανοκρατίας και του μοναρχο-φασισμού. Και ότι αυτό έχει σαν συνέπεια μεγαλύτερη πείνα, μεγαλύτερη ξυπολυσιά, μεγαλύτερη εξαθλίωση, άμεση απειλή πολεμικής σφαγής. Μέσα στις καινούργιες αυτές συνθήκες εμείς πρέπει να ριχτούμε πιο ορμητικά στη δουλειά. Στην Ελλάδα έχουμε συνεχείς ανακατατάξεις στα πλατιά εργαζόμενα και λαϊκά στρώματα προς όφελος μας. Ο συσχετισμός των ταξικών δυνάμεων αλλάζει υπέρ ημών. Πρέπει να ετοιμαζόμαστε για καινούργιους μεγάλους αγώνες, που μοναρχοφασισμός και αμερικανοκρατία, με το καθεστώς πείνας και τους πολεμικούς τυχοδιωκτισμούς των, τους κάνουν αναπότρεπτος. Πρέπει να 'μαστε ικανοί να πιάσουμε κάθε αλλαγή, κάθε στροφή στα γεγονότα. Ικανοί να ξανασταθμίσουμε σωστά όλους τους παράγοντες, όταν αρχίσουμε πάλι τους νέους μεγάλους αγώνες.

Αυτή τη γραμμή τη δικαιώνει η ζωή. Στην Ελλάδα ποτέ δεν υπήρχε τέτοια πείνα, τέτοια εξαθλίωση, τέτοια γύμνια και τέτοια πολεμική ψύχωση και οργασμός, που αρχίζει, σαν μικρό δείγμα, με την ετοιμασία για την αποστολή στρατού στην Κορέα και προχωρεί για τους καινούργιους τυχοδιωκτισμούς, που γοργά οι αμερικάνοι οργανώνουν στα Βαλκάνια. Ωστε μέσα σ' αυτές τις συνθήκες ωριμάζουν αναπότρεπτα καινούργιοι αγώνες. Και μεις θα πρέπει να κάνουμε γρήγορα την ανασύνταξη και αναδιάταξη των δυνάμεων μας για να είμαστε, στην καινούργια κατάσταση έτοιμοι για τους καινούργιους αγώνες. Βασικό σ' αυτήν την κατάσταση είναι το γεγονός ότι η ήττα μας στο Βίτσι-Γράμμο δεν ήταν αποφασιστική. Ότι εμείς σταματήσαμε μόνοι τον αγώνα. Έτσι διατηρήσαμε σώο το μεγάλο μέρος των κύριων δυνάμεων και αυτό το πράγμα είναι που βάζει βασικά τη σφραγίδα του, όχι μόνο για σήμερα, αλλά και στις προοπτικές των αυριανών αγώνων στην Ελλάδα. Αυτού βρίσκεται η ιδιομορφία της ήττας της δικής μας και η ιδιαιτερότητα της νίκης του μοναρχοφασισμού. Γεγονός είναι ότι δεν μπόρεσε η αντίδραση να επιτύχει μια τέτοια νίκη, ώστε να συντρίψει, να τσακίσει το κίνημα μας, να το γονατίσει. Εδώ, φυσικά, την εξήγηση θα πρέπει να τη βρούμε και στη διεθνή

κατάσταση, στην παγκόσμια ανάπτυξη του κινήματος, που δε σηκώνει τώρα μια, ας πούμε, ήττα του κινήματος μας όπως ήταν η ήττα της Κομμούνας το 1871. Αυτού κρύβεται και το νόημα της ρωμαλέας και αισιόδοξης προοπτικής μας σ' αντίθεση με τους συνθηκόλογους οπορτουνιστές, που κηρύσσουν την ηττοπάθεια. Έτσι έχει το ζήτημα της γραμμής μας και της δράσης μας στα δέκα χρόνια, που σήμερα πάμε να το συμπερασματο-ποιήσουμε, να το ξεκαθαρίσουμε και να το κλείσουμε όχι σαν τέλος ενός κύκλου αγώνων, αλλά σαν αρχή μιας νέας περιόδου πάλης για τη νίκη. Εδώ βρίσκεται και το βασικό νόημα της κριτικής και αυτοκριτικής προσπάθειας, που έκανε, που κάνει το Κόμμα, σήμερα, και που θα πρέπει να ολοκληρώσει εδώ η Συνδιάσκεψή μας. Αυτού ακριβώς βρίσκεται και η σημασία της εκτίμησης, που θα δώσουμε στον αγώνα που πέρασε και στο ξεκαθάρισμα των λαθών μας. Αυτού βρίσκεται και η σημασία της μάχης, που δίνεται τώρα ενάντια στον οπορτουνισμό, ενάντια στην προδοσία, ενάντια στους φορείς του οπορτουνισμού, σαν τον Παρτσαλίδη ενάντια στους προδότες και πράκτορες σαν τον Βαφειάδη και τον Καραγιώργη.

Τι κάνουν αυτοί; Δηλαδή, τι κάνουν ο Βαφειάδης και ο Καραγιώργης; Βάζουν στόχο τον Ζαχαριάδη και για να κρύψουν τη δική τους συνεργασία με τον ταξικό εχθρό και για να αποσπάσουν την προσοχή του Κόμματος απ' τους ίδιους. Χτυπούν τον Ζαχαριάδη και τον κατηγορούν σαν αντισοβιετικό. Τι κάνει ο Παρτσαλίδης για να βάλει τη δική του γραμμή αναθεώρησης, τη γραμμή των οπορτουνιστών; Τα βάζει με τον Ζαχαριάδη και τον κατηγορεί σαν τιτικό και σοβινιστή, εχθρό του Μπολσεβίτικου Κόμματος. Τα υλικά του ΠΓ, που δημοσιεύτηκαν και το σχέδιο απόφασης που προτείνει η ΚΕ του ΚΚΕ, φωτίζουν και το ζήτημα αυτό και η Συνδιάσκεψη πρέπει να το τοποθετήσει και να το ξεκαθαρίσει τελικά. Ο Παρτσαλίδης βγήκε με το άρθρο του, που πρότεινε εδώ στη Συνδιάσκεψη, βγήκε και μιλάει για «ειλικρίνεια». Νομίζει ότι λίγο, πολύ λίγο διορθώνει τα λάθη του μ' αυτό το άρθρο του. Στην πραγματικότητα αντί για μπρος κάνει πίσω. Διατηρεί όλα τα οπορτουνιστικά του ταμπούρια. Και τη στιγμή, που το Κόμμα μας, ύστερα από την 71 Ολομέλεια, τράβηξε μπροστά, αυτός μένει στη θέση του, ουσιαστικά κάνει πίσω. Γιατί το Κόμμα τραβάει μπροστά και τον αφήνει πίσω. Είναι ειλικρινής, σύντροφοι, ο Παρτσαλίδης όταν μιλάει για ειλικρίνεια;

Να σας πω τη γνώμη μου. Δεν πρέπει να του αρνηθεί κανείς μια ειλικρίνεια, γιατί δεν πρέπει να του καταλογίσουμε πρόθεση και συνειδητή αντι-κομματική επιδίωξη. Αυτό πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε. Είναι πράγματι «ειλικρινής» με τον τρόπο του. Είναι, δηλαδή, μικροαστός, διανοουμενίστι-κος, εγωκεντρικός ειλικρινής. Με την «ειλικρίνεια» αυτή πάει να σώσει τον εαυτό του και δεν καταθέτει τα όπλα του. Στις 30 του Σεπτεμβρίου, πριν 10 μέρες, σε συνεδρίαση του ΠΓ ο Παρτσαλίδης δήλωσε: Όποιος ακολουθεί σήμερα τον Παρτσαλίδη είναι αντικομματικό στοιχείο. Έτσι το είπε καθαρά. Γιατί, λοιπόν, εξαιρεί τον εαυτό του απ' αυτό το πράγμα; Πώς το καταλαβαίνει αυτό το πράγμα; Οι άλλοι μόνο που τον ακολουθούν είναι αντι-κομματικοί;

Και αυτός δείχνει ότι κάνει μια προσπάθεια ειλικρίνειας, αλλά δεν ολοκληρώνει την ειλικρίνεια του και συνεπώς η «ειλικρίνεια» του αυτή μένει χωρίς σημασία, θέλει να διατηρήσει την εντιμότητα και την ακεραιότητα του. Ούτε αυτό του αρνείται κανείς. Εμείς του αναγνωρίζουμε ότι είναι ακέραιος και έντιμος. Η εντιμότητα, όμως και η ακεραιότητα αυτή, όταν έρχεται σε σύγκρουση με το συμφέρον του Κόμματος

εξατιμίζεται ή καλύτερα επικρατεί αυτή σε βάρος του συμφέροντος του Κόμματος. Έτσι εξατιμίζεται στην ουσία το συμφέρον του Κόμματος. Ζητάει ο Παρτσαλίδης να τον βοηθήσουμε. Ξέρετε πώς την εννοεί τη βοήθεια αυτή; Να υποταχθούμε εμείς στο σ. Παρτσαλίδη και όχι ο Παρτσαλίδης στο συμφέρον του Κόμματος.

Βοήθεια πρέπει να του δώσουμε, αλλά βοήθεια με υποχώρηση στο συμφέρον του Κόμματος δεν πρέπει να περιμένει. Ούτε θα την έχει, γιατί αυτό θα ήταν όχι μόνο δικό του χαντάκωμα, αλλά θα ήταν και θλιβερή βοήθεια για το Κόμμα. Ζητάει να τον βοηθήσουμε. Δηλώνει, όμως, ότι από σεβασμό προς το ΠΓ, προς την ΚΕ, προς τη Συνδιάσκεψη δεν μπορεί να εγκαταλείψει τις απόψεις του, γιατί τις πιστεύει.

Αυτός ο σεβασμός και το κράτημα των απόψεων είναι κράτημα των απόψεων του εχθρού, ώστε ο Παρτσαλίδης παραμένει στις επάλξεις του εχθρού, θέλει να πατά με το ένα πόδι στο Κόμμα και με το άλλο στον εχθρό. Ξέρεις σ. Παρτσαλίδη, τι γίνεται όταν ένας πατάει σε δυο βάρκες; Φεύγουν και οι δυο και πέφτει αυτός μέσα και πνίγεται.

Ωστε δεν το βάζει σωστά ο σ. Παρτσαλίδης το ζήτημα της «ειλικρίνειας» και το ζήτημα της βοήθειας που πρέπει να του δώσουμε. Όμως εμείς, έτσι που το επιβάλλει το κομματικό συμφέρον, πρέπει να τον βοηθήσουμε για να βρει ο Παρτσαλίδης το σωστό του δρόμο.

Βρισκόμαστε σήμερα μπροστά σε μια ένταση στην παγκόσμια κατάσταση και σε ένα παλλαϊκό κίνημα στην Ελλάδα, που ανεβαίνει. Απαραίτητη προϋπόθεση για να δούμε σωστά και την εσωτερική μας κατάσταση και να χαράξουμε σωστά την παραπέρα μας πορεία είναι να αποκρούσουμε την οπορτουνιστική επίθεση. Αν δεν ξεκαθαρίσουμε τους λογαριασμούς μας με τους οπορτουνιστές και τους προδότες, δε θα μπορέσουμε ν' ανταποκριθούμε στα σοβαρά καθήκοντα που στέκουν μπροστά μας και που απορρέουν τόσο από τη διεθνή κατάσταση όσο και από τα εσωτερικά μας πράγματα.

Σχετικά με τη διεθνή κατάσταση θα πω λίγα λόγια. Δικαιώνεται πέρα για πέρα η γραμμή και η προοπτική που χάραξε η τελευταία συνεδρίαση του Γραφείου Πληροφοριών των Κομμουνιστικών και Εργατικών Κομμάτων. Έχουμε το στρατόπεδο της ειρήνης και της δημοκρατίας με επικεφαλής τη ΣΕ, που τραβάει μπροστά, σταθεροποιείται αυξάνει, δυναμώνει. Τι καταπληκτική πρόοδο παρουσιάζει η Σοβιετική Ένωση το βλέπουμε ανάγλυφα και στην τεράστια έκταση που παίρνει η καινούργια ανοικοδόμηση με τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς στο Βόλγα και τα μεγάλα έργα στο Τουρκμενι-στάν. Είναι οι οικοδομές του κομμουνισμού. Έχουμε τις επιτυχίες και τη σταθεροποίηση στις ΛΔ. Το τεράστιο κίνημα των οπαδών της Ειρήνης. Τους αγώνες των λαών και πρώτ' απ' όλα των λαών της Ασίας για τη λευτεριά τους. Έτσι το παγκόσμιο κίνημα της δημοκρατίας και της ειρήνης, που έχει επικεφαλής τη Σοβ. Ένωση, μεγαλώνει, αυξάνει σταθερά και αυτό για μας είναι ένας αποφασιστικός παράγοντας, μια αποφασιστική συμβολή στην παραπέρα προσπάθεια μας, στους παραπέρα αγώνες μας.

Το στρατόπεδο του ιμπεριαλισμού δείχνει σήμερα καθαρά ότι φοβάται την ειρήνη, θέλει τον πόλεμο, γιατί μ' αυτό πιστεύει πως μπορεί να βρει διέξοδο απ' όλες τις αντιθέσεις, που το κατατρώγουν και το κατασπαράζουν. Και η Κορέα εδώ είναι μόνο μια αρχή. Δεν

υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι οι δυνάμεις της ειρήνης είναι πολύ ισχυρές, είναι οι πιο ισχυρές. Όμως οι δυνάμεις της ειρήνης και της δημοκρατίας, για να υπερασπίσουν και να κατοχυρώσουν την ειρήνη και τη δημοκρατία χρειάζεται να κάνουν πάλη, αδιάκοπη πάλη. Ο πόλεμος μόνο με την πάλη αποτρέπεται. Ο καπιταλισμός και ο ιμπεριαλισμός μόνο με τον αγώνα νικιέται. Η υποτίμηση της δύναμης και των δυνατοτήτων μας σήμερα θα μας έφερνε στη συνθηκολόγηση, θα προωθούσε τα σχέδια του αγγλοαμερικάνικου ιμπεριαλισμού.

Η εσωτερική κατάσταση. Αν ρίξουμε μια ματιά, θα δούμε ότι εκείνο που κυριαρχεί σήμερα στην Ελλάδα, στην πολιτική ζωή, είναι η τεράστια πολεμική ψύχωση, που έχει πιάσει το μοναρχοφασισμό, όλες τις κυρίαρχες τάξεις κάτω από την υπαγόρευση των αμερικανών. Και πρέπει να το πούμε. Υπάρχουν μια σειρά στοιχεία συγκεκριμένα, θετικά, που δείχνουν ότι αν οι αμερικάνοι πάνε το πείραμα τους της Κορέας να το επαναλάβουν αλλού, ο πρώτος στόχος που θα διαλέξουν θα είναι τα Βαλκάνια. Δε μιλάω για τις προετοιμασίες που κάνουν, τις ιδεολογικές, πολιτικές, οικονομικές, στρατιωτικές. Όλα δείχνουν ότι εκεί πάμε. Και το λένε και καθαρά αυτό. Σήμερα ακόμα η Αθήνα είπε ότι η Βουλγαρία με τη νησίδα στον Έβρο, πάει να δημιουργήσει μια κατάσταση πολύ ανησυχητική. Ενώ τις προκλήσεις τις κάνουν οι μοναρχοφασίστες. Προχτές έφτασαν στην Αθήνα 40 αμερικάνοι δημοσιογράφοι. Τους δέχτηκε την ίδια μέρα ο Ροδόπουλος, υπουργός τύπου και πληροφοριών. Μετά απ' αυτόν τους δέχτηκε ο Βενιζέλος, μετά τον Βενιζέλο ο Παπάγος, μετά ο Παύλος, μέχρι τη 1 η ώρα της ίδιας μέρας. Λίγες μέρες πριν βρίσκονταν στην Αθήνα πολλοί αγγλέζοι δημοσιογράφοι. Όλη τους την πολεμική ψύχωση καλλιεργούν και φουντώνουν. Οι «Τάιμς» του Λονδίνου δημοσίευσαν ένα άρθρο, που λέει ότι οι έλληνες ανησυχούν και φοβούνται επίθεση από την Αλβανία και τη Βουλγαρία και γι' αυτό βιάζονται και θέλουν να τους βοηθήσουν και να τους δεχτούν στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο. Γι* αυτό δέχτηκαν τόσο ευχάριστα την πρόταση, που έγινε να πάρουν μέρος στην κατάστρωση των επιθετικών σχεδίων στη Μεσόγειο η Ελλάδα και η Τρυρκία. Ένας σοβαρός κίνδυνος είναι ακόμα η δημιουργία του τετράγωνου Ελλάδα-Γιουγκοσλαβία-Τουρκία-Ιταλία. Και ο στόχος που αποβλέπουν φαίνεται καθαρά. Είναι το τρίγωνο Ελλάδα-Γιουγκοσλαβία-Τουρκία ενάντια στη Βουλγαρία. Και το τρίγωνο Ελλάδα-Γιουγκοσλαβία-Ιταλία ενάντια στην Αλβανία. Οι αμερικάνοι θέλουν το προγεφύρωμα τους να το στερεώσουν και να το επεκτείνουν στα Βαλκάνια. Και ξέρουμε ότι πάντα το σχέδιο του Τσόρτσιλ και η μονομανία, ας πούμε, του Τσόρτσιλ ήταν τα Βαλκάνια. Γιατί τα θεωρεί το πιο πρόσφορο και κατάλληλο σημείο απ' όπου μπορεί να προχωρήσει κατά της λαϊκοδημοκρατικής Ευρώπης, πιο ευκολότερα να βαδίσει κατά της Σοβ. Ένωσης. Κύριο ορμητήριο τους προορίζουν, έτσι, για τα Βαλκάνια την Ελλάδα. Δε στέλνουν μόνο ελληνικό στρατό στην Κορέα. Αυτό είναι το πρώτο βήμα. Στο μεταξύ ο πόλεμος και δω χτυπά στις πόρτες μας.

Ταυτόχρονα η ανοικοδόμηση στην Ελλάδα πήγε περίπατο. Ξέρετε όλοι ότι περικόπουν το ποσό της «βοήθειας». Στην αρχή λέγαν ότι θα σας κάνουμε εργοστάσια κλπ. Όσο μας είχαν ανάγκη και πολεμούσαν και χύναν οι έλληνες το αίμα τους, τάζαν λαγούς με πετραχήλια. Τώρα τα σάρωσαν όλα. Δεν άφησαν τίποτα. Στην αρχή διαμαρτύρονταν ο τύπος της Αθήνας, θρηνούσε και οδύρονταν. Έπειτα από λίγο όμως άρχισε να καλμάρει. Ομολόγησε ότι ουσιαστικά η αμερικάνικη βοήθεια ήταν μόνο για τον πόλεμο. Ότι ο Πόρτερ που μας ήθελε για αποικία το είχε πει αυτό από την πρώτη στιγμή. Και είχε

προσθέσει ότι θα σταματήσει κι αυτή η καπνοκαλλιέργεια και στη θέση της θα έμπαινε η πατατοκαλλιέργεια. Και τώρα όλοι συμφωνούν με την κυβέρνηση της τριανδρίας ότι όλες οι προσπάθειες θα πρέπει να γίνουν μόνο για τον πόλεμο. Ο Βενιζέλος δήλωσε ότι θα εφαρμόσει κιόλας το τηλεσίγραφο του Πόρτερ μέσα στο μήνα αυτό, το Νοέμβρη. Και το τηλεσίγραφο λέει: Καμιά αύξηση στα μεροκάματα, περικοπή στους μισθούς, απολύσεις δεκάδων χιλιάδων. Αύξηση στις ώρες δουλειάς και στους φόρους. Καμιά κοινωνική πρόνοια. Καμιά επιχορήγηση για την παιδεία. Όλα θα δοθούν για τον πόλεμο.

Αυτό το πράγμα κυριαρχεί στην πολιτική ζωή μας σήμερα. Ο Βενιζέλος φεύγει γι' αυτές τις μέρες με εκπροσώπους του Γεν. Επιτελείου Στρα-τού. Και το λέει ανοιχτά ότι πάει στην Αμερική, όχι για τη συζήτηση στη συνέλευση του ΟΕΕ, γιατί το ελληνικό ζήτημα πέρασε σε δευτερεύουσα θέση, αλλά πάει για να ολοκληρώσει τα πολεμικά σχέδια και την πολεμική βοήθεια, που χρειάζεται σήμερα η Ελλάδα. Αυτό το ζήτημα προβάλλει σήμερα στην πολιτική ζωή της χώρας. Δε μιλάω τόσο για την Ταξιαρχία της Κορέας. Αυτό είναι ένα σχετικά μικρό, αν και πολύ ανησυχητικό και χαρακτηριστικό επεισόδιο μέσα στη γενική προετοιμασία του πολέμου. Αυτή η πολεμική, μπορεί να πει κανένας, ατμόσφαιρα, αυτό το πράγμα κυριαρχεί στην πολιτική ζωή και αυτό επιβάλλει και σε μας σοβαρά καθήκοντα. Δεν πρόκειται μόνο για το κίνημα της ειρήνης, που όλο πλαταίνει παρά τις διώξεις, παρά την παρανομία του. Λίγοι Λαοί είναι στον κόσμο, που τόσο ποθούν και τόσο θέλουν την ειρήνη και με φανατισμό βάζουν τις υπογραφές τους κάτω από την έκκληση της Στοκχόλμης.

Σήμερα το καθήκον όλων είναι τούτο: Όλο το κίνημα, το κέντρο και η συνισταμένη όλης της δουλειάς και της προσπάθειας μας είναι η πάλη για την ειρήνη, ενάντια στον πόλεμο. Να πείθουμε καθημερινά το λαό για τον κίνδυνο, που τον απειλεί. Να του λέμε καθαρά και να τον οδηγούμε τι να κάνει τώρα και τι να κάνει αύριο. Και το λέμε καθαρά: Το στρατό, που φτιάχνουνε για να τον χρησιμοποιήσουν ενάντια στην Αλβανία και τη Βουλγαρία εμείς θα τον σμαραλιάσουμε. Και θα πιάσουμε από την πρώτη στιγμή τα βουνά, θα πιάσουμε τα ταμπούρια, θα παλέψουμε μέσα στις πόλεις, θα τους χαλάσουμε τα πολεμικά σχέδια. Τον πόλεμο θα τους τον κάνουμε τάφο.

Δε θα σταθώ πολύ στα άλλα καθήκοντα. Το σχέδιο απόφασης και το υλικό που έχετε υπόψη σας, μιλούν συγκεκριμένα για όλα τα καθήκοντα και τα προβλήματα της στιγμής. Ένα ακόμα πράγμα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα. Ποτέ μεταπολεμικά η κατάσταση, από την άποψη της ωριμότητας των αντικειμενικών συνθηκών δεν ήταν τόσο ευνοϊκή όσο είναι σήμερα. Εκείνο που λείπει, σήμερα, είναι ότι εμείς καθυστερούμε με την ανασυγκρότηση, την ανασύνταξη των δικών μας, των κομματικών δυνάμεων, που είναι ο βασικός παράγοντας, που θα δώσει σκοπό και κατεύθυνση στις λαϊκές δυνάμεις, που παλεύουν.

θα πρέπει να διπλασιάσουμε τις προσπάθειες μας. Ξέρουμε πόσες ζημιές πάθαμε και πόσα χτυπήματα. Πρέπει να φτιάσουμε γερό, κομματικό, παράνομο μηχανισμό. Σαν προϋπόθεση της επιτυχίας μας σ' αυτό θα πρέπει να υπάρξει σωστή μελέτη. Μπορεί ν' αργήσουμε, λίγο χρονικά, αλλά θα φτιάσουμε κάτι γερό, που δε θα μπορέσει να το χαλάσει ο εχθρός. Και αρχίσαμε τις προσπάθειες για να το φτιάσουμε. Ωστε ο κόμπος σήμερα είναι: Η προσπάθεια της ανασύνταξης, της αναδημιουργίας του παράνομου

κομματικού μηχανισμού, που θα μπορέσει να συγκεντρώσει γύρω του όλο το τεράστιο εργατικό και το λαϊκό κίνημα και να του δώσει κατεύθυνση και σκοπό. Το ξαναλέω, ποτέ δεν ήταν η κατάσταση τόσο ευνοϊκή. Ποτέ δεν περνούσε τέτοια κρίση ο μοναρχοφασισμός, δεν είχε τόσο πελαγώσει. Και το παν τώρα εξαρτάται από το πώς εμείς θα δουλέψουμε. Έχουμε όλες τις δυνατότητες στη διάθεση μας να αναπτύξουμε και να μορφώσουμε τον κόσμο μας ολόπλευρα. Εκείνο που μπαίνει σήμερα, είναι να ριχτούμε και να αξιοποιήσουμε ολοκληρωτικά αυτές τις δυνατότητες.

Μια σειρά προβλήματα μπαίνουν στο σχέδιο απόφασης, θα ήθελα όμως να σταθώ σε ένα απ' τα οργανωτικά, κομματικά προβλήματα. Είναι το ζήτημα της κολεκτιβίστικης δουλειάς. Σ' αυτό το σημείο κάναμε κακή, μηχανική μεταφορά από το ΔΣ. Έχουμε συχνά επιβιώσεις του ανταρτίστικου πνεύματος, θα πρέπει ν' αναπτύξουμε κολεκτιβίστικη δουλειά, κολεκτιβί-στική προσπάθεια, χωρίς όμως να στραπατσέρνουμε το βασικό στοιχείο της ατομικής ευθύνης. Όλη η προσπάθεια γίνεται συλλογικά, η ευθύνη όμως μένει προσωπική για κείνον που ανέλαβε και πρέπει να εκτελέσει ένα συλλογικό έργο. Πρέπει να το πούμε αυτό, γιατί αλλιώς πνίγουμε τις ικανότητες, παραμερίζουμε το θάρρος και την πρωτοβουλία και ενισχύουμε τις εκδηλώσεις του ανταρτίστικου πνεύματος και του καπετανλικιού. Δε μιλώ για το ζήτημα της ανάπτυξης της κριτικής και αυτοκριτικής σε μας. Και αυτό δεν πρέπει να το πάρουμε έτσι, όπως οι οπορτουνιστές. Βρήκαν κάπου 5-6 λάθη και ανακατεύουν τα χαρτιά και τα φουσκώνουν και τα ξαναφουσκώνουν. Η πάλη η δική μας εδώ πρέπει να είναι καθημερινή. Εμείς πρέπει να ξεσηκώσουμε τη μάζα, όλο το Κόμμα να βλέπει και να διορθώνει τα λάθη. Γιατί θα πρέπει να το πούμε, πως ελλείψεις, λάθη και αδυναμίες θα έχουμε πάντα εφόσον προχωρούμε. Το πρόβλημα είναι να τα βλέπουμε, να κάνουμε μικρά όχι σοβαρά λάθη και να μάθουμε μπολσεβίκικα να τα διορθώνουμε.

Βασικό στην προσπάθεια μας που θα πρέπει να κάνουμε, για να μπορέσουμε να γίνουμε πιο ικανοί για την παράνομη δουλειά είναι να αφομοιώσουμε δημιουργικά και γόνιμα αυτό όπου κουτσαίνει σοβαρά το Κόμμα ολόκληρο, το μαρξισμό-λενινισμό. Πρέπει αυτό το όπλο, αυτήν τη θεωρία εμείς να την ενστερνιστούμε έτσι, που να γίνουμε όσο το δυνατόν καλύτεροι για την πάλη μας και να την κάνουμε ένα ακατανίκητο ισχυρότατο όπλο στους αγώνες μας για τα δίκαια του λαού, για την απελευθέρωση της πατρίδας μας.

Το Κόμμα μας, παρά τα λάθη, παρά τις αποτυχίες που είχε, παρά το ότι έχασε δυο επαναστάσεις σταθερά βαδίζει στο σωστό δρόμο των Μαρξ-Ένγκελς-Λένιν-Στάλιν. Μέσα στην πάλη αντρώνεται, ατσαλώνεται, δημιουργείται σε νέου τύπου, σε μπολσεβίκικου τύπου Κόμμα.

Μια βασική προϋπόθεση για να προχωρήσουμε απερίσπαστα μπροστά σήμερα, είναι να ξεκαθαρίσουμε και την οπορτουνιστική προσπάθεια διαστρέβλωσης της γραμμής του Κόμματος, γιατί αυτή η προϋπόθεση είναι απαραίτητη για τη μπολσεβικοποίηση του Κόμματος μας. Έτσι πρέπει να τη βλέπουμε και γι' αυτό πρέπει να παλέψουμε, να αντιμετωπίσουμε και να ξεκαθαρίσουμε τον οπορτουνισμό. Όμως χωρίς συγχύσεις και υπερβολές. Δεν πρέπει να κάνουμε σύγχυση, ανάμεσα στους συντρόφους που ξεκινώντας από καλή πρόθεση, κάνουν μια προσπάθεια μα πέφτουν έξω. Και τους προδότες προβοκάτορες, χαφιέδες που πάνε, συνειδητά και προσχεδιασμένα, να ανατινάξουν το

Κόμμα μας. Τους πρώτους πρέπει να τους βοηθήσουμε, χωρίς να ξεχνάμε και αυτό που λέγαν οι αρχαίοι έλληνες: Συν Αθηνά και χείρα κίνει. Τους άλλους πρέπει να τους χτυπήσουμε κατακέφαλα, να τους συντρίψουμε.

Έχουμε μπροστά μας, ακόμα, μπόρες και φουρτούνες. Μένοντας πιστοί στο μαρξισμό-λενινισμό, κρατώντας ψηλά τη σημαία του μαρξισμού λενινισμού, οι κουκουέδες θα ξεπεράσουν όλα τα εμπόδια, θα παραμερίσουν όλες τις δυσκολίες, θα βαδίσουν προς τη νίκη, θα κατακτήσουν τη νίκη, όσες θυσίες και αν χρειαστεί ακόμα να δώσουν*.

Αρχείο της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ «III Συνδιάσκεψη του ΚΚΕ» Εκδόσεις της ΚΕ του ΚΚΕ, Αύγουστος 1951, σελ. 17-28.

* Η εισήγηση του σ. Ζαχαριάδη δίνεται εδώ, όπως δημοσιεύτηκε στο 11/12 τεύχος του περιοδικού «Νέος Κόσμος» του Νοέμβρη-Δεκέμβρη 1950.

14.ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΚΕ

Γράφτηκε από τις 12-20 του Ιούνη του 1939 στις φυλακές της Κέρκυρας.

Δημοσιεύεται σύμφωνα με το κείμενο της μπροσούρας «Θέσεις για την Ιστορία του ΚΚΕ», έκδοση 1946

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η ιστορία αυτή «σκαρώθηκε» για τα 20χρονα του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας. Τη μέρα κείνη, στις 22 Νοέμβρη 1938, εδώ στην Κέρκυρα, ένας ήρωας, ο Χρήστος Μαλτέζος, πέθαινε. Και ένας προδότης, ο Μανωλέας, έκανε δήλωση. Συμβολική σύμπτωση. Αναδείχνοντας τέτιους ήρωες, και ξεκαθαρίζοντας τέτιους προδότες, το ΚΚΕ στέρα, ακλόνητα, αποφασιστικά βαδίζει προς τη νίκη, παρ' όλες τις δυσκολίες, τις θυσίες και τις προδοσίες. Ο εργαζόμενος λαός βλέπει, πιστεύει και ακολουθεί τους ήρωες και φτύνει τους προδότες. Στην άσβεστη θύμηση των ηρώων μας αυτών και τον ανεξίτηλο στιγματισμό των προδοτών, αφιερώνεται η ιστορία τούτη. Όπως γράφεται η ιστορία αυτή τώρα, στις συνθήκες του Θ(*), υποχρεωτικά θα αποτελεστεί από σύντομες και γενικές θέσεις και διαπιστώσεις, που θα πρέπει να βρουν την ενσωμάτωσή τους μέσα στο ζωντανό και ουσιαστικό ιστορικό υλικό, που διαθέτει ο καθένας.

N.Z.

(*) Θ είναι το στοιχείο που έχει μια ακτίνα των φυλακών της Κέρκυρας, όπου ήταν παραχωμένοι ζωντανοί οι κομμουνιστές που έστελνε για εξόντωση ο Μανιαδάκης. Εκεί, σ' ένα από τα κελιά της, έμεινε ο σ. Ν. Ζαχαριάδης τέσσερα χρόνια περίπου(1936-1940). Εκεί, με εντολή της βασιλοφασιστικής κυβέρνησης και του Μανιαδάκη, βασανίστηκε και πέθανε ο σ. Μαλτέζος, Γραμματέας της Ομοσπονδίας Κομμουνιστικών Νεολαιών της Ελλάδας.(σημ. εκδ.)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ιστορία του νεοελληνικού κράτος αποτελεί βασικά μια ατελείωτη σειρά από λαϊκά ξεσπάσματα και ξεσηκώματα, εσωτερικά αλληλοφαγώματα, οικονομικές χρεωκοπίες, στρατιωτικά κινήματα, δυναστικές μεταβολές, πολιτικές δολοφονίες, ξενικές επεμβάσεις, στρατιωτικές αποτυχίες και καταστροφές. Όλα αυτά δίνουν μια αδιάκοπη εσωτερικά ανωμαλία, οικονομική, πολιτική, κοινωνική. Η ανωμαλία αυτή έχει τις ρίζες της στο γεγονός ότι οι κυρίαρχες αστοτσιφλικάδικες τάξεις, δεμένες οικονομικά και πολιτικά με το ξένο κεφάλαιο (κατά πρώτο λόγο με το εγγλέζικο), επέβαλαν στο τόπο μια μισοαποικιακή εκμετάλλευση και αποστράγγιση, που στραγγάλιζε την ανάπτυξη της χώρας, έπνιγε τις εσωτερικές παραγωγικές δυνατότητες, καταδίκασε το λαό στην πιο βαριά εξαθλίωση και κακοπέραση.

Πάνω στη βάση αυτή τρεφότανε και φούντωνε η αδιάκοπη εσωτερική ανωμαλία, που χρόνο με το χρόνο αύξαινε. Όσο μεγάλωνε η αστοτσιφλικάδικη εκμετάλλευση και η λαϊκή εξαθλίωση, τόσο πρόβαλλε και πιο επιτακτικά η ανάγκη (ζωτική και απαραίτητη για την ύπαρξη του λαού και της χώρας) για την υπερνίκησή τους, τόσο δυνάμωνε η εσωτερική ανωμαλία. Η μοναρχοφασιστική δικτατορία της 4ης Αυγούστου, αποτελώντας συνέχεις της αστοτσιφλικάδικης πολιτικής στην πιο αντιδραστική και αντιλαϊκή της μορφή, τη φασιστική, επιβλήθηκε κατά διαταγήν των ντόπιων και ξένων πλουτοκρατών, για να φράξει το λαϊκό μέτωπο – την απαρχή, δηλαδή, μιας λαϊκής αντι-πλουτοκρατικής πολιτικής, που η Ελλάδα βάδιζε στο πρώτο μισό του 1936.

Ποιος είναι ο θεωρητικός μανδύας, που η αστοτσιφλικιάδικη αντίδραση φόρεσε στην πολιτική της για να εξαπατήσει και παρασύρει πιο εύκολα τον ελληνικό λαό; Είναι ο μανδύας « της Μεγάλης Ιδέας». Η ιδεολογία αυτή δεν έχει καμιά σχέση με τις γνήσιες λαϊκές νεοελληνικές παραδόσεις του Μωριά και της Ρούμελης, της κλεφτουριάς, της Φιλικής Εταιρίας του 1821.

Τη συναρμολογούσαν οι φαναριώτες, οι κοτζαμπάσηδες και οι αστοί πλουτοκράτες, για να δώσουν «ιστορική βάση» στις μεγαλοελλαδίτικες καταχτητικές βλέψεις κι επιδιώξεις, για να κρύψουν , κάτω απ' αυτή, την καταλήστευση του λαού και το ξεπούλημα της χώρας, που ολοένα μεγάλωναν. Η ιδεολογία και η πολιτική αυτή κόστισαν στους εργαζόμενους ανυπολόγιστες θυσίες και καταστροφές. Όμως η 4η Αυγούστου , παρ' όλες τις διακηρύξεις της ότι δημιούργησε «νέο κράτος» και φέρνει «εθνική αναγέννηση», όχι μόνο την αποδέχτηκε, μα και την ολοκλήρωσε «θεωρητικά». Γιατί κι αυτή, εκφράζοντας το συμφέρο των ντόπιων και των ξένων εκμεταλλευτών, που είναι αδιάσπαστα δεμένο με το ξεζούμισμα του λαού και την ολόπλευρη καθυστέρηση του τόπου και το ξεπούλημα στους ξένους, δε μπορούσε και ούτε ήθελε να θίξει το συμφέρο αυτό, παρ' όλες τις μεγαλόστομες δημαγωγικές διακηρύξεις της. Από την 4η Αυγούστου, όπως κι απ' όλη την προηγούμενη αστοτσιφλικιάδικη πολιτική, λείπει όχι μονάχα η πίστη στην ανεξάντλητη δημιουργική δυνατότητα και ζωτικότητα του λαού, μα και η θέληση για τη δημιουργία μιας πραγματικά ελεύθερης και ανεξάρτητης Ελλάδας, με ολόπλευρη ανάπτυξη των εσωτερικών παραγωγικών δυνάμεων , της λαϊκής ευτυχίας, του λαϊκού πολιτισμού.

Απόδειξη ότι ολοκλήρωσε την εσωτερική λαϊκή υποδούλωση στην πλουτοκρατική ολιγαρχία. Και το γεγονός αυτό έχει άμεση σχέση με το ότι η Τετάρτη Αυγούστου, που διακήρυξε ότι θα φτιάξει τον «τρίτο ελληνικό πολιτισμό», το «φασιστικό», έφερε σε τρία χρόνια τη χώρα μπροστά στον άμεσο κίνδυνο να τσεκουρωθεί, να χάσει την ανεξαρτησία της.

Ο πρώτος πολιτισμός, ο αρχαιοελληνικός, που στηριζόταν στους δουλοχτήτες και στην εκμετάλλευση των δούλων, ακριβώς γι' αυτό υπόκυψε στην κατάκτηση από τους μακεδόνες και τους ρωμαίους. Ο δεύτερος «ελληνικός» πολιτισμός της βυζαντινής αυτοκρατορίας, του ασιατικού δεσποτισμού, κατάρρευσε από εσωτερική πρώτα απ' όλα αποσύνθεση και σαπίλα, γιατί τρεφόταν από τη δουλεία των λαών. Ο τρίτος πολιτισμός, που «δημιουργεί» η τέταρτη Αυγούστου, έχει για πρωτότυπο και ιδανικό την αρχαία Σπάρτη, που ζούσε από το κρέας και το αίμα των ειλώτων του Ευρώτα και από τις ληστρικές επιδρομές, που αρνήθηκε πάντα κάθε ανώτερη πνευματική και εκπολιτιστική ζωή και που στερνά έγινε και μισθοφόρος των περσών ενάντια στους έλληνες. Η Τετάρτη Αυγούστου καλλιεργεί την ψυχολογία του ειλώτα, μετατρέπει τους νεοέλληνες σε ειλώτες των πλουτοκρατών. Μα ένα καθεστώς που εφαρμόζει την εσωτερική υποδούλωση , φέρνει έτσι είτε αλλιώς, αργά ή γρήγορα , μα αναπότρεπτα, και στην ξενική υποταγή, στην ξενική κατάκτηση.

Όποιος μαθαίνει να σηκώνει το ένα χέρι, θα σηκώσει αύριο και τα δυο. Αυτό κάνει η Τετάρτη Αυγούστου. Εφαρμόζοντας εσωτερικά το φασισμό και διδάσκοντας τη χιτλερομουσολινολατρεία , δεν έκανε άλλο παρά να ανοίξει το δρόμο στον εξωτερικό

φασισμό. Σ' αυτουνού τ' αυλάκι έχυνε νερό. Και τα γεγονότα το απόδειξαν με καταπληχτική ωμότητα. Και αυτά τα ίδια γεγονότα διακήρυξαν την ουσιαστική και αναμφισβήτητη ιδεολογική χρεωκοπία της τετάρτης Αυγούστου, δίπλα και στην εσωτερική της αποτυχία. Αφού δείξαν ότι ο φασισμός είναι άμεσος εχθρός, ας εξωτερικά, γιατί απειλεί την ακεραιότητα και ανεξαρτησία, και εσωτερικά, γιατί μας θέλει είλωτες, δηλαδή μας θέλει και μας κάνει ανίκανους να υπερασπίσουμε τη λευτεριά μας εσωτερικά και εξωτερικά.

Και ο λαός θα είχε σαρώσει την πανούκλα της τετάρτης Αυγούστου, αν η απειλή του Μουσολίνι- Χίτλερ δε συγκέντρωνε όλη την προσοχή του. Περνάμε στιγμές δύσκολες. Και τις δυσκολίες αυτές μπορεί να τις αντιμετωπίσει αποτελεσματικά μόνο ένα ε θ ν ι κ ό μ έ τ ω π ο.

Το εθνικό μέτωπο θα συγκεντρώσει όλους που καταλαβαίνουν ότι μόνο μια πραγματική εσωτερική ενότητα θα επιτρέψει την πανελλαδική παλλαϊκή πανστρατιά, που με τη βοήθεια του παγκόσμιου αντιφασισμού, θα χαλάσει τα σχέδια του Μουσολίνι και του Χίτλερ. Μια τέτια εσωτερική ενότητα είναι δυνατή μονάχα αν αποκατασταθεί εσωτερικά η λαϊκή λευτεριά και αν εξυπηρετηθεί το πραγματικό λαϊκό συμφέρο. Το ότι η μοναρχοφασιστική δικτατορία συνεχίζει την εσωτερική αντιλαϊκή της πολιτική, δείχνει για μια ακόμα φορά ότι δεν έχει καμιά απόλυτα σχέση με το πραγματικό εθνικό συμφέρο. Φοβάται περισσότερο τον ελεύθερο λαό από την εξωτερική φασιστική κατάχτηση. Και είναι έτοιμη να συνθηκολογήσει, να δεχτεί την κατάχτηση για να κρατήσει δούλο το λαό. Φοβάται σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά το ΚΚΕ, που τα πράγματα το δικαίωσαν πάλι απόλυτα και στερέωσαν και πλάτυναν το πολιτικό του γόητρο. Γι' αυτό και το χτυπά λυσσασμένα. Μα όσο περισσότερους κομμουνιστές πιάνει, τόσο πιο κοντά στην Αθήνα φέρνει το Μουσολίνι. Κι αυτό, ένα καθήκον επιβάλλει στον κάθε κάτοικο της χώρας αυτής: πραγματοποίηση του εθνικού μετώπου παρά τη θέληση και ενάντια στη θέληση των ντόπιων και ξένων πλουτοκρατών.

Ανατρέποντας τη δικτατορία, μόνο έτσι θα κάνουμε δυνατή την υπεράσπιση της λευτεριάς μας κι ας είναι ο Μουσολίνι δέκα φορές πιο εξοπλισμένος. Είμαστε μείς εκατό φορές πιο αποφασισμένοι να πεθάνουμε παρά να σκλαβωθούμε. Για να καταπολεμηθεί αποφασιστικά η μοναρχοφασιστική δικτατορία πρέπει να αναπτυχθεί σωστά και το ιδεολογικό μέτωπο, να της κουρελιαστεί ο θεωρητικός μανδύας, η ψευτοεπιστημονική «ιστορική βάση», να αφοπλιστεί ιδεολογικά.

Είναι αφάνταστο το ιδεολογικό πελάγωμα που χαρακτηρίζει τους «θεωρητικούς» της δικτατορίας. Αυτό είναι αναπόφευχτο. Η φασιστική δικτατορία δε μπορεί να έχει ιδεολογική συνέπεια και ενότητα. Γιατί, ενώ ουσιαστικά δουλεύει στους πλουτοκράτες, θέλει να παρουσιάζεται ότι εξυπηρετεί το λαό και ότι απ' αυτό προέρχεται. (μια πλευρά αυτής της προσπάθειας είναι και ότι ο Μεταξάς κρατικοποίησε και τη Γενική Συνομοσπονδία των εργατών, τις οργανώσεις των επαγγελματιών, τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και την ΕΟΝ και , επιβάλλοντας στις διοικήσεις τους δικά του όργανα, θέλει να κάνει τις οργανώσεις αυτές στηρίγματα για το «νέο κόμμα» του και να το παρουσιάζει έτσι ότι εκφράζει τη θέληση του λαού).

Έτσι ο Μεταξάς, μια διακηρύττει ότι το νέο κράτος «στηρίζεται στη θρησκεία, οικογένεια, πατρίδα και βασιλιά» (σάμπως εκατό τόσα χρόνια ο ελληνικός λαός δεν τά 'χει όλα αυτά χωρίς να βλέπει ηλίου πρόσωπο), την άλλη ότι δεν είναι δικτατορία, μα κράτος των εργατών και αγροτών, την Τρίτη ότι «ο τρίτος ελληνικός πολιτισμός» είναι αστικός κλπ. Ενώ πραγματικά είναι εκείνο που είπε στους πλουτοκράτες λίγες μέρες ύστερ' από την Τετάρτη Αυγούστου: «δότε λίγα για να σώσετε τα πολλά». Ο Νικολούδης λέει ότι η Τετάρτη Αυγούστου είναι δικτατορία «αφού δικτατορία ήτανε και η Αθήνα του Περικλή» και ο Κοτζιάς διακηρύττει ότι η Τετάρτη Αυγούστου είναι λαϊκή «επανάσταση», η παρέα του Δημητράτου, ότι το νέο κράτος είναι σοσιαλιστικό κλπ.

Στη βάση όλων αυτών βρίσκεται πάντα η ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας». Η «Μεγάλη Ιδέα», σαν θεωρία και σαν πράξη, συγκροτεί ολόκληρο το οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και πνευματικό σύστημα της αστοτσιφλικιάδικης αντίδρασης από τότε που κυβερνά τον τόπο, δηλ. από τότε που υπάρχει η νέα Ελλάδα μέχρι τις μέρες μας. Όποιος θέλει να συλλάβει το πραγματικό νόημα στο νεοελληνικό ξετύλιγμα, πρέπει σωστά να αναλύσει και να χωνέψει την ουσία της «Μεγάλης Ιδέας» για να φωτίσει σωστά και το δρόμο της νεοελληνικής λαϊκής απελευθέρωσης, το δρόμο προς τη λαϊκή δημοκρατία, πρώτο σταθμό προς το ολοκληρωτικό κοινωνικό ξεσκάβωμα του λαού της Ελλάδας. Σαν συμβολή στο έργο αυτό προσφέρεται και η ιστορία αυτή.

12 του Ιούνη 1939

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το ελληνικό έθνος, απλώνοντας τις ρίζες του στο βυζαντινό μεσαίωνα, πήρε τη βασική του διαμόρφωση κάτω από την κυριαρχία των σουλτάνων. Ζυμώθηκε κι ανδρώθηκε μέσα σε ατελείωτη σειρά από εθνικούς και δημοκρατικούς αγώνες. Και την απελευθερωτική του επανάσταση τη θέλησε και την άρχισε σαν εθνικοδημοκρατικό ξεσκάβωμα από την οθωμανική υποδούλωση και τη φαναριώτικη και κοτζαμπασίδικη εκμετάλλευση και όχι μονάχα για τους έλληνες, αλλά και για όλους τους βαλκανικούς λαούς. Έτσι τραγούδησε και δούλεψε την επαναστατική ιδέα ο Ρήγας ο Βελεστινλής, έτσι προετοίμασε το 21 η Φιλική Εταιρία.

2. Η αστοτσιφλικιάδικη αντίδραση, παίρνοντας με τη βοήθεια της αντιδραστικής Ευρώπης την ηγεμονία της επανάστασης και, σαν συνέχεια, τη διακυβέρνηση της χώρας, διαστρέβλωσε και έπνιξε τους δημοκρατικούς σκοπούς της και στη θέση τους έβαλε την ιδεολογία και την πολιτική της «Μεγάλης Ιδέας».

3. Η «Μεγάλη Ιδέα» ενάντια σ' όλα τα δεδομένα της ιστορίας και της επιστήμης διακήρυξε: α) ότι η νέα Ελλάδα αποτελεί απόγονο, κληρονόμο και συνεχιστή της αρχαίας Ελλάδας των δουλοχτητών και της βυζαντινής αυτοκρατορίας του ασιατικού δεσποτισμού. Και ότι για την ιστορική αποστολή, που της είναι δοσμένη «από τα πάνω», έχει να ξαναφτιάξει την «ελληνική αυτοκρατορία», που δεν υπήρξε ποτέ. Έτσι διατύπωσε μεγαλοελλαδίτικες καταχτητικές βλέψεις πάνω σ' όλα τα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία και αυτού πρέπει να βρούμε μια από τις κυριότερες αιτίες γιατί δε λύθηκε δημοκρατικά το βαλκανικό πρόβλημα και για το εξοντωτικό αλληλοφάγωμα των λαών,

που κατοικούν τη Χερσόνησο του Αίμου, β) ότι η νέα Ελλάδα δε μπορεί να ζήσει στα στενά της όρια και ότι τη λύση για όλα τα προβλήματά της και όλες τις δυσκολίες της θα τη βρει στην πραγματοποίηση της «Μεγάλης Ιδέας». Τότε θα πλουτίσει και θα ευτυχήσει και σαν λαός και σαν τόπος. Γι' αυτό στην πραγματοποίηση αυτού του σκοπού πρέπει να αφιερωθούν όλες οι δυνάμεις. Για το σκοπό αυτό πρέπει να γίνουν όλες και οι πιο βαριές θυσίες και ο λαός να δεχτεί όλα και τα πιο μεγάλα βάρη.

4. Με το θάμπος και την ακτινοβολία, που είχε η «Μεγάλη Ιδέα», η αστοτσιφλικάδικη αντίδραση έκρυβε και κάλυπτε την πραγματική της πολιτική, τα ουσιαστικά έργα της:

Α) Διατήρησε τα κοτσαμπασιδικά προνόμια και τις μισοφεουδαρχικές σχέσεις στην αγροτική οικονομία, δηλ. δεν έλυσε αστικοδημοκρατικά το αγροτικό ζήτημα, απαραίτητη προϋπόθεση για να δημιουργηθεί πλατιά και ρωμαλέα εσωτερική αγορά, βάση για να αναπτυχθούν οι εσωτερικές παραγωγικές δυνάμεις.

Β) Κατοχύρωσε τον καθυστερημένο αγροτικό εμπορομεσιτικό χαρακτήρα της οικονομίας της χώρας, πράγμα που έκανε την Ελλάδα αγροτικό εξάρτημα για τις βιομηχανικές χώρες.

Γ) Για ν' ανταποκριθεί στις κολοσιαίες οικονομικές απαιτήσεις της «Μεγάλης Ιδέας»: α) επιδόθηκε σ' ένα αντιοικονομικές εξωφρενικό δανεισμό, που χρόνο με χρόνο, ολοένα και πιο πολύ, έδενε τη χώρα στην ξενική οικονομική και πολιτική εξάρτηση, την ξεπουλούσε ουσιαστικά στους ξένους και β) φόρτωσε το λαό και τη χώρα με τεράστια οικονομικά φορολογικά βάρη που έπνιγαν την παραγωγική ζωτικότητα και δυναμικότητά τους, έφραζαν την ανάπτυξή τους.

Δ) Καταδίκασε το λαό στην πιο βαριά εξαθλίωση, καταπίεση και εκμετάλλευση. Έτσι η χρηματιστική ολιγαρχία της χώρας, που συνένωνε κάτω από τη μονοπωλιακή σχεδόν οικονομική ηγεμονία της Εθνικής Τράπεζας το εμπορομεσιτικό κεφάλαιο και την κοτζαμπασιδική πλουτοκρατία, μαζί με την κυριαρχική συμμετοχή του ξένου κεφαλαίου, κρατούσε την Ελλάδα σε μια ολόπλευρη οικονομική, κοινωνική, εκπολιτιστική καθυστέρηση και πισωδρόμηση, που την έδεναν στο τελευταίο σκαλοπάτι του σύγχρονου πολιτισμού. Αυτό όμως δεν την ενοχλούσε, γιατί ακριβώς από αυτό έβγαζε τα δισεκατομύριά της.

5. Η λειτουργία των νόμων της κεφαλαιοκρατικής οικονομίας, η κεφαλαιοκρατική εκμετάλλευση και συσσώρευση, είχαν σαν συνέπεια τη δημιουργία και την ανάπτυξη της ντόπιας βιομηχανίας. Όμως η βιομηχανία αυτή, όπως σταδιοδρόμησε κάτω από την εποπτεία και με τη συμμετοχή του εμπορομεσιτικού κεφαλαίου και της κοτζαμπασιδικής πλουτοκρατίας, είχε από την αρχή και διατήρησε το χαρακτήρα μιας καθυστερημένης ελαφριάς βιομηχανίας αγροτικής χώρας, που για τις μηχανές, την τεχνική, πολλές πρώτες ύλες και μισοκατεργασμένο βιομηχανικό υλικό και τις βασικές καύσιμες ύλες, εξαρτιόταν από το εξωτερικό. Έτσι και το βιομηχανικό κεφάλαιο, η πιο «προοδευτική» μερίδα της αστικής τάξης, δεν απόβλεψε ποτέ στο δημοκρατικό εσωτερικό ξεκαθάρισμα. Ζήτησε και πραγματοποίησε πάντα το συμβιβασμό με τους κοτζαμπάσηδες και το εμπορομεσιτικό κεφάλαιο. Στάθηκε πάντα μέσα στα πλαίσια του αστοτσιφλικάδικου

συνασπισμού. Αποδέχτηκε ολοκληρωτικά την πλατφόρμα της «Μεγάλης Ιδέας». Η πάλη του μέσα στον αστοτσιφλικάδικο συνασπισμό απόβλεπε στο να εξασφαλίσει την ηγεμονία σ' αυτόν και τη διακυβέρνηση της χώρας α) για να υπερασπίσει πιο στέρεα τα συμφέροντά του και β) για να οργανώσει πιο συστηματικά και γερά την εξωτερική εξόρμηση της «Μεγάλης Ιδέας».

6. Η αστοτσιφλικάδικη αντίδραση πίεζε καταθλιπτικά τα βασικά εσωτερικά ζητήματα, μα δε μπορούσε και να τα εκμηδενίσει, να τα εξαφανίσει. Αντίθετα, όσο μεγάλωνε η πίεση αυτή, όσο αύξαινε η καθυστέρηση της χώρας, τόσο τα προβλήματα αυτά – που εκφράζανε την οργανική και ζωτική ανάγκη και απαίτηση του λαού και του τόπου να ζήσει και να προοδέψει – προωθούνταν πιο επιταχτικά στο προσκήνιο της κοινωνικο-πολιτικής ζωής της χώρας, ζητώντας ολοένα και πιο επίμονα τη λύση τους. Αυτή η βασική εσωτερική αντινομία της αστοτσιφλικάδικης Ελλάδας βρίσκεται στη βάση της ακατάπαυτης πολιτικής ανωμαλίας, που γιομίζει τη ζωή της νέας Ελλάδας σ' όλο το μάκρος της. Η αγροτιά παλαίβει και προβάλλει διαρκώς τις απαιτήσεις της, μα τα κινήματά της, ανοργάνωτα και αυθόρμητα, τα εκμεταλλεύεται για λογαριασμό της η μια είτε η άλλη αστοτσιφλικάδικη κλίκα, χωρίς αυτό να μειώνει την προοδευτική σημασία τους. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας αυξάνει το προλεταριάτο, που απ' αυτή την κοινωνική του προέλευση και τις ανάγκες της ύπαρξής του, είναι φορέας από καινούργιες αξίες και τάσεις και αντικειμενικά ηγεμόνας στο λαϊκό απελευθερωτικό κίνημα. Οι μικροαστικές μάζες, η φτωχολογιά των πόλεων, σπρώχνονται κι αυτές αντικειμενικά σε προοδευτικές κατευθύνσεις. Έτσι, σιγά μα σταθερά, ωριμάζουν οι αναγκαίες αντικειμενικές προϋποθέσεις και συγκεντρώνονται οι δυνάμεις για μια ριζική εσωτερική μεταβολή, έξω και ενάντια στη «Μεγάλη Ιδέα».

7. Όμως η κίνηση αυτή δε βρίσκει ακόμα το συνειδητό ιδεολογικό κίνημα και τον πολιτικό οργανωτή της. Η αστοτσιφλικάδικη αντίδραση τόσο συστηματικά δούλεψε τα μυαλά του λαού με την ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας», ώστε ο κόσμος πιστεύει σ' αυτή και είναι έτοιμος να παλαίψει για την πραγματοποίησή της. Η «Μεγάλη Ιδέα» κυριαρχεί παντού και υποχρεώνει κάθε άλλη πνευματική, πολιτική, κοινωνική κίνηση να στεγαστεί κάτω από τα φτερά της. Έτσι, πάνω στο φόντο της ολόπλευρης καθυστέρησης της χώρας, η τέτια καταθλιπτική και μονοπωλιακή ηγεμονία της «Μεγάλης Ιδέας», αποτελεί τον ειδικό λόγο που εξηγεί γιατί στην προπολεμική Ελλάδα καθυστέρησε τόσο η μαρξιστική θεωρία και σκέψη και η σοσιαλιστική πολιτική κίνηση και οργάνωση και γενικά κάθε μαζικό ριζοσπαστικό δημοκρατικό κίνημα. Η τέτια καθυστέρηση είχε σαν συνέπεια ότι τα βασικά νεοελληνικά προβλήματα δε βρήκαν την επιστημονική μαρξιστική διαφώτιση και επεξεργασία τους, πράγμα που είχε τη σοβαρή αρνητική επίδρασή του σε όλη την κατοπινή για το λαϊκό επαναστατικό κίνημα εξέλιξη.

8. Στη βάση της «Μεγάλης Ιδέας» έστεκε μια αντινομία που προδίκαζε την ίδια την αποτυχία, γιατί ενώ η επίδοση σε τέτοιους μεγάλους καταχτητικούς σκοπούς απαιτούσε να υπάρχει γερή εσωτερική οικονομική βάση και άνθιση και στέρεη κοινωνική και πολιτική οργάνωση, που θα ήταν ικανές να κρατήσουν τόσο βαρύ φορτίο, η «Μεγάλη Ιδέα» ανέβαλλε την εξασφάλιση των προϋποθέσεων αυτών της επιτυχίας ύστερ' από την πραγματοποίησή της! Έτσι γινόταν φανερό ότι δε θα βάσταγαν τα ίδια της τα πόδια, αφού έκρυβε μέσα της το σπέρμα της αποτυχίας της. Αυτό όμως μπορούσε να γίνει

κτήμα του λαού μόνο πάνω στη βάση της ίδια του της πείρας μέσα στη ζωή και στην πάλη. Αυτό και γίνθηκε όταν ήρθε η αποτυχία της «Μεγάλης Ιδέας» σαν γενική δομή στα 1897-98 και σαν καταστροφική κατάρρευση στα 1922 (η σχετική επιτυχία της στα 1912-13 δεν αλλάζει τη γενική εικόνα). Η τέτατη πείρα προώθησε την ωρίμανση των υποκειμενικών προϋποθέσεων για τη ριζική εσωτερική μεταβολή.

Αυτά τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα παρουσιάζει η οικονομική και κοινωνικοπολιτική διάρθρωση της χώρας όταν ζύγωνε να κλείσει τα 100 χρόνια από την εθνικοαπελευθερωτική της επανάσταση, στις παραμονές της δημιουργίας του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας.

13 του Ιούνη 1939

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ

1. Οι πόλεμοι χειροτέρεψαν τη γενική κατάσταση στην Ελλάδα. Όξυναν ακόμα πιο πολύ όλες τις εσωτερικές αντιθέσεις της. Έμψασαν τη χώρα στη γενική της κρίση, που συνεχίζεται ακόμα και που το τέρμα της συνδέεται αναπόφευκτα και ιστορικά με την ανάγκη να γίνει μια συθέμελη επαναστατική εσωτερική κοινωνική αλλαγή, που θα μπάσει την Ελλάδα σε καινούργιο λαϊκό δρόμο, ενάντια στον αστοτσιφλικιάδικο, έξω από τα πλαίσια και ενάντια στη «Μεγάλη Ιδέα».

2. Οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για την αλλαγή αυτή ωριμάζουν πιο γρήγορα. Συγκεντρώνονται και συνειδητοποιούνται πιο γοργά οι υποκειμενικές, οι κοινωνικές δυνάμεις που έχουν την ιστορική αποστολή για την πραγματοποίησή της. Οι πόλεμοι : α) μεγάλωσαν την οικονομική αποστράγγιση του τόπου, τη φτώχεια και τη μιζέρια του λαού, την εξάρτηση της χώρας από τους ξένους, β) έδειξαν στο λαό ότι και όταν ακόμα πετυχαίνουν (1912-13), δε φέρνουν ευτυχία, μα πιο μεγάλη εξαθλίωση: έτσι υπόσκαψαν τα θεμέλια της «Μεγάλης Ιδέας», γ) μαζί με το αιματηρό αλληλοφάγωμα μέσα στον αστοτσιφλικιάδικο συνασπισμό έδειξαν για ποιον δουλεύουν τα κόμματα της πλουτοκρατίας, δ) έμπλεξαν πιο πολύ την εξωτερική θέση της Ελλάδας τόσο στη Μακεδονία – Θράκη όσο και στη Μεσόγειο, ε) πρόσθεσαν καινούργιες εσωτερικές δυσκολίες(εθνικό-προσφυγικό ζήτημα), στ) δυνάμωσαν την εργατική τάξη με τη σχετική ανάπτυξη της βιομηχανίας, ζ) φέραν τη μικρασιατική καταστροφή, η) επιτάχυναν την ιδεολογική χειραφέτηση και την οργανωτική συσπείρωση του εργαζόμενου λαού και πρώτ' απ' όλα της εργατικής τάξης, θ) προώθησαν την πάλη της αγροτιάς για τη λύση του αγροτικού ζητήματος. Στην Ελλάδα έχουμε τότε π ο λ ι τ ι κ ή ε π α ν α σ τ α τ ι κ ή κ ρ ί σ η .

3. Οι προοδευτικές ιδέες και τάσεις άρχισαν να καταχτούν τις μάζες, να μετατρέπονται σε υλική δύναμη, να αποχτούν οργανωτικό εξοπλισμό. Όλη αυτή η γοργή κίνηση μαζών, προβλημάτων και ιδεών, σε τελευταία ανάλυση, αντικειμενικά εκφράζουν τούτο δω: Η χρεωκοπία της «Μεγάλης Ιδέας» έδειξε ότι η αστοτσιφλικιάδικη πολιτική δεν οδηγεί παρά μόνο σε καταστροφές, εξαθλίωση, ξεπούλημα. Για να ζήσει η Ελλάδα πρέπει να

αλλάζει πορεία έξω από τη «Μεγάλη Ιδέα», ενάντια της δηλ. να αποβλέψει στην εσωτερική αναδημιουργία, σπάζοντας τα δεσμά που την εμποτίζουν, πρώτ' απ' όλα τα μισοφεουδαρχικά υπολείμματα και την ξενική εξάρτηση, για ν' ανοίξει το δρόμο στην ανάπτυξη των εσωτερικών παραγωγικών δυνάμεων, που είναι ζωτική προϋπόθεση για να ορθοποδήσει ο λαός και ο τόπος, δηλ., από τον αστοτσιφλικιάδικο δρόμο ανάπτυξης να μπει στον αστικοδημοκρατικό μετασχηματισμό. Η συσσώρευση αντιθέσεων και προβλημάτων, η ανακατάταξη των κοινωνικών δυνάμεων που έφερνε, ιστορικά αυτό το πρόβλημα έβαζαν για άμεση λύση μπροστά στη νέα Ελλάδα και στο λαό της.

4. Η προδοσία της αστικής τάξης, η άρνηση και εγκατάλειψη της δημοκρατικής αποστολής της, προώθησαν στην ηγεμονία του αστικοδημοκρατικού μετασχηματισμού την πιο προοδευτική τάξη της κοινωνίας, την εργατική, επικεφαλής της αγροτιάς και του άλλου εργαζόμενου λαού. Έτσι ο μετασχηματισμός αυτός έπαιρνε λαοκρατικό δημοκρατικό χαρακτήρα, δηλ. στρέφονταν και ενάντια στην αστική τάξη, και στη νεοελληνική επαναστατική κλίμακα, τοποθετούνταν, απ' αυτή την επιταχτική ιστορική ανάγκη της ολοκλήρωσης της κοινωνικής απελευθέρωσης της εργατιάς και όλου του εργαζόμενου λαού, σαν ένας σταθμός πριν από την προλεταριακή σοσιαλιστική επανάσταση.

5. Στο τέλος του μεγάλου πολέμου η κατάσταση στην Ελλάδα αντικειμενικά είναι ώριμη για να λυθεί το βασικό πρόβλημα που η ιστορία τότε έβαζε μπροστά η αστικοδημοκρατική επανάσταση, με κινητήρα την εργατική τάξη επικεφαλής της αγροτιάς και του άλλου εργαζόμενου λαού. Υποκειμενικά η ανάγκη της αλλαγής καταχτάει τα μυαλά. Οι σοσιαλιστικές οργανώσεις δημιουργούνται στις βασικές πόλεις. Η συνδικαλιστική οργάνωση της εργατικής τάξης και οι αγώνες της απλώνουν γοργά. Η κοινωνική επανάσταση και αναστάτωση, που κλονίζει τα θεμέλια της Ευρώπης, και πρώτ' απ' όλα η νίκη της επανάστασης του Οχτώβρη στη Σοβιετική Ένωση, επιδρούν με εξαιρετική δύναμη πάνω στην επαναστατική κρίση που αγκαλιάζει τη χώρα μας, πάνω στον επαναστατικό ρυθμό στην Ελλάδα. Η κατάσταση είναι ώριμη για τη δημιουργία του κόμματος εκείνου, που πολιτικά θα εκφράσει, θα συνενώσει, θα οργανώσει, θα κατευθύνει το προλεταριακό και λαϊκό επαναστατικό κίνημα για τη ριζική εσωτερική κοινωνική αλλαγή. Και το κόμμα αυτό, το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας, ιδρύεται το Νοέμβριο του 1918. Τον προηγούμενο μήνα είχε ιδρυθεί η Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών της Ελλάδας.

6. Να ποιες ανάγκες, αιτίες και συνθήκες γέννησαν το ΚΚΕ. Η ίδρυσή του αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς σταθμούς στο νεοελληνικό κοινωνικό ξετύλιγμα. Το κόμμα όταν ιδρύθηκε, ονομάστηκε σοσιαλεργατικό και προσχώρησε στη 2η Σοσιαλιστική Διεθνή. Το 1920, στο δεύτερο συνέδριό του, προσχώρησε στην 3η Κομμουνιστική Διεθνή και στον τίτλο του πρόσθεσε τη λέξη κομμουνιστικό σε παρένθεση. Στα 1924 ονομάστηκε ΚΚΕ-ελληνικό τμήμα της Κομμουνιστικής Διεθνούς. Τα γεγονότα αυτά προβάλλοντας μερικοί «ιστορικοί» του κόμματος, αρνήθηκαν το 1918 σαν αρχή του ΚΚΕ. Όμως το κόμμα που ιδρύθηκε στα 1918, παρέμεινε το πρώτο, ενιαίο, αδιάσπαστο και μοναδικό κόμμα του προλεταριάτου και με αδιάκοπη φυσιολογική εσωτερική εξέλιξη και ανάπτυξη, βρήκε το σωστό, το νεοελληνικό μπολσεβίκικο δρόμο. Αυτό το γεγονός

επιβάλλεται αναμφισβήτητα και ανατρέπει τους δογματικούς μηχανιστικούς ισχυρισμούς, που πρόβαλλαν οι «ιστορικοί» αυτοί.

14 του Ιούνη 1939

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ

(1918- 1931)

1. Με την ίδρυσή του το ΚΚΕ μπαίνει σε μια βαθιά και μακρόχρονη εσωτερική κρίση, που για αιτία έχει τούτη τη βασική αντίθεση – αντίθεση που εξηγήθηκε η ιστορική της προέλευση, που χαρακτηρίζει και αντανακλά σε ολόκληρο το λαϊκό επαναστατικό κίνημα: Ενώ α ν τ ι κ ε ι μ ε ν ι κ ά η κατάσταση το καλεί να οργανώσει και να καθοδηγήσει τον εργαζόμενο λαό στη λαοκρατική δημοκρατική μεταβολή, που είναι ώριμη, υ π ο κ ε ι μ ε ν ι κ ά το κόμμα δεν μπορεί να συλλάβει το νόημα της εποχής του, να δώσει το νεοελληνικό μπολσεβίκικο πρόγραμμα της μεταβολής αυτής, να τοποθετηθεί σωστά στο πεδίο των πολιτικών, κοινωνικών συγκρούσεων της περιόδου αυτής. Αναμασά και μεταφέρει απ' έξω γενικές, αφηρημένες, δογματικές θέσεις και διαπιστώσεις, χρησιμοποιεί έτσι είτε αλλιώς αφηρημένη επαναστατική φρασεολογία, δε μπορεί όμως μέσα από τη νεοελληνική κοινωνική ζωή και πραγματικότητα να χαράξει το νεοελληνικό μπολσεβίκικο δρόμο εξέλιξης. Αυτό το γεγονός το κρατά ουσιαστικά μακριά από τη ζωντανή δημιουργική πολιτική δράση, από τις πολιτικές ανάγκες και ζυμώσεις της στιγμής.

Το κόμμα παλαίβει ακούραστα και αποτελεσματικά για την οργάνωση και τις οικονομικές διεκδικήσεις των εργαζομένων, κατά πρώτο λόγο της εργατικής τάξης. Όμως δεν έχει καθημερινή νεοελληνική επαναστατική πολιτική. Δεν ανταποκρίνεται στις πολιτικές απαιτήσεις, που κάθε στιγμή προβάλλουν τα γεγονότα, η γοργή εξέλιξη και κίνηση της εποχής, οι μάζες. Δε μπορεί να δώσει μαρξιστικά –λενινιστικά τη θεωρητική προγραμματική σύνθεση της τότε νεοελληνικής πραγματικότητα, να φωτίσει σωστά το δρόμο της ανέλιξης και έτσι να συνενώσει και να κατευθύνει πολιτικά το τεράστιο λαϊκό επαναστατικό οργανισμό προς τη λαοκρατική δημοκρατική μεταβολή, που είναι τότε το ώριμο και πραγματοποιήσιμο καθήκον. Σε μια περίοδο που τη χώρα την κλονίζει πρωτόφαντη επαναστατική κρίση, που η αστοτσιφλικάδικη πλουτοκρατία «δε μπορεί να κυβερνήσει όπως πριν» και ο λαός «δε θέλει να κυβερνηθεί όπως πριν», που η πολεμική μικρασιατική κατάρρευση συμπαρασύρει όλες τις παλιές αξίες, το πολιτικό κόμμα, που ιστορικά και αντικειμενικά είναι ο πρωτεργάτης, ο οργανωτής, ο καθοδηγητής και κινητήρας της κοινωνικής ανατροπής, υποκειμενικά δε θα μπορούσε να ανταποκριθεί στα προστάγματα της περιόδου αυτής. Του λείπει η νεοελληνική μαρξιστική – λενινιστική θεωρία, βγαλμένη, ζυμωμένη, δημιουργημένη, φυτρωμένη μέσα από τη δυστυχία, τις ανάγκες και τη θέληση του εργαζόμενου λαού. Αυτό το κρατά πολιτικά μακριά από το λαό. Να πάνω σε ποια βάση και από ποιες αιτίες ξέσπασε η μακροχρόνια εσωτερική κρίση του ΚΚΕ.

2. Η κρίση του κόμματος ήταν βασικά και κύρια κρίση των καθοδηγητών του και στις βασικές καμπές, που σημείωσε η μεταπολεμική εξέλιξη της χώρας, παρουσιάζει τις παρακάτω κύριες φάσεις:

α) Οπορτουνισμός (1918-24). Για φορείς του έχει τους μικροαστούς διανοούμενους, που το επαναστατικό ρεύμα της εποχής τους έσπρωξε προς τ' αριστερά και προς το ΚΚΕ, το μοναδικό κόμμα που έστεκε ενάντια στην αστοτσιφλικάδικη αντίδραση.. Είναι η πρώτη άμεσα ύστερ' απ' τον πόλεμο επαναστατική περίοδο. Το επαναστατικό ξεσκήλωμα των μαζών, η οικονομική κρίση, η μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή, κλονίζουν συθέμελα την αστοτσιφλικάδικη κυριαρχία. Ο οπορτουνισμός, που δεν πιστεύει στη δυνατότητα μιας ανεξάρτητης προλεταριακής πολιτικής και λύσης της κρίσης, εγκαταλείπει την πολιτική πρωτοβουλία στα «προοδευτικά» αστικά κόμματα και δένει την εργατική τάξη και το επαναστατικό κίνημα στην ουρά της αστικής δημοκρατίας, διατυπώνοντας τη θεωρία « το κόμμα έχει ανάγκη μακράς νομίμου υπάρξεως», δηλ. Πρέπει να μείνει έξω από την πολιτική ζωή και δράση της χώρας. Αυτό εφαρμόζει , ενώ η αστική τάξη πραγματοποιεί τη «δημοκρατική» μεταβολή, καλμάρει το λαϊκό επαναστατικό κίνημα με μικρές παραχωρήσεις και ξεπερνά έτσι τη βαθιά επαναστατική κρίση.

β) Λικβινταρισμός (1926-28). Η αστική δημοκρατία για το λόγο ότι δεν έλυσε κανένα από τα βασικά ζητήματα του λαού και του τόπου, περνά, ένα χρόνο ύστερα από την εγκαθίδρυσή της, την πρώτη βαθιά κρίση της με τη δικτατορία του Παγκάλου. Αμέσως ύστερα η πλουτοκρατία πραγματοποιεί το πέρασμα στην περίοδο της σχετικής σταθεροποίησης σε βάρος των εργαζομένων. Η πείρα της ζωής δείχνει την αποτυχία για το λαό της αστικής δημοκρατίας. Η ανάγκη για μια λαοκρατική δημοκρατική διέξοδο προβάλλει πιο καθαρά και πιο επιταχτικά από κάθε άλλη φορά. Όμως, ο μικροαστικός ριζοσπαστισμός του λικβινταρισμού κηρύσσει ουσιαστικά την πολιτική αποχή (που πραγματοποιεί έμπρακτα ο αρχηγός του) και τη διάλυση του ΚΚΕ για ένα «νέο ξεκίνημα», που θα φτιάσει καινούργιο κόμμα από τα «καλύτερα» επαναστατικά στοιχεία! Ρίχνει το κόμμα σε μια αποσυνθετική εσωτερική διαμάχη, ενώ η πλουτοκρατία πραγματοποιεί τη μερική σταθεροποίηση. Ο λικβινταρισμός βρήκε γρήγορα το θεωρητικό – πολιτικό – οργανωτικό στέγασμά του κάτω από τα φτερά του αντεπαναστατικού τροτσκισμού.

γ) Οφραξιονισμός δίχως αρχές (1929-31). Η μερική σταθεροποίηση της αστοτσιφλικάδικης οικονομίας κλονίζεται και καταρρέει, μια πρωτόφαντη οικονομική κρίση, που τη συνοδεύει μια γρήγορη επαναστατική άνοδος των μαζών αγκαλιάζει τη χώρα. Έχουμε το πέρασμα στην τριτηπερίοδο της μεταπολεμικής αστοτσιφλικάδικης εξέλιξης. Ο σεχταριστικός δογματισμός και η μηχανικότητα, που χαρακτηρίζει την τότε κομματική καθοδήγηση, ενώ στα λόγια παραδέχεται τη γραμμή της Κομμουνιστικής Διεθνούς, πολιτικά – πρακτικά δε μπορεί να δει τη γοργή αλλαγή της κατάστασης, την καινούργια επαναστατική άνοδο, την ωρίμανση της καινούργιας επαναστατικής κρίσης και έτσι σωστά να προσανατολίσει το κόμμα και σωστά να οργανώσει και καθοδηγήσει την πάλη των μαζών. Η ανικανότητα αυτή, που την κρατά έξω από τη ζωή και την πραγματικότητα, τη ρίχνει – και μαζί της όλο το κόμμα – σε μια δίχρονη χωρίς αρχές φραξιονιστική διαπάλη, που στην οργάνωσή της παίρνει ενεργό

μέρος και ο ταξικός εχθρός. Πραγματοποιεί μια ιδεολογική πολιτική συνθηκολόγηση με τον αντεπαναστατικό τροτσκισμό, που στο διάστημα αυτό κάνει σοβαρές πρόοδες σε βάρος του κόμματος. Είναι η φραξιονιστική πάλη που έφερε στο κόμμα τις πιο μεγάλες ζημιές.

3. Αυτοί είναι οι κύριοι σταθμοί της κρίσης του κόμματος. Το ΚΚΕ, ζωντανός επαναστατικός οργανισμός με υγιή προλεταριακή βάση, έπρεπε με την ίδια του την πείρα από τη μακρόχρονη κρίση να ανδρωθεί ως το ξεπέρασμά της, ως την υπερνίκησή της.

15 του Ιούνη 1939

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΕΛΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΚΚΕ

1. Σ' όλη τη μακρόχρονη κρίση του κόμματος κυριαρχεί τούτο το κεντρικό χαρακτηριστικό: η αντίθεση ανάμεσα στις διάφορες καθοδηγήσεις του κόμματος και τη βάση του, που έμεινε πάντα ακλόνητα πίστη στην Κομμουνιστική Διεθνή. Και το κόμμα, μέσα απ' την πείρα και τις καμπές της κρίσης, έφερε αργά μα σταθερά στη συσσώρευση των απαραίτητων θεωρητικών, πολιτικών και οργανωτικών προϋποθέσεων για το πέρασμα και την υπερνίκηση της κρίσης. Ενώ οι διάφορες καθοδηγήσεις έμπλεκαν το κόμμα σε φραξιονιστικές διαμάχες και το τραβούσαν απ' τον οπορτουνισμό στον λικβινταρισμό και το σεχταρισμό, η βάση του κόμματος, στέρεη, υγιής, προλεταριακή, πάλαιβε ακούραστα για τα ζητήματα και την οργάνωση της εργατικής τάξης και των εργαζομένων και έτσι διατηρούσε και μεγάλωνε τη σύνδεση του κόμματος με τις μάζες. Ξεκαθάριζε τις διάφορες αντικομματικές καθοδηγήσεις, διατηρούσε και φύλαγε την ενότητα του κόμματος, παρά το γεγονός ότι όλες οι καθοδηγήσεις του κόμματος απ' την ίδρυσή του ως το λικβινταρισμό, διώχτηκαν απ' το κόμμα. Ανδρώνονταν και ωρίμαζε για τη λύση της κρίσης του ΚΚΕ.

2. Η τελευταία δίχως αρχές φραξιονιστική πάλη (1929-31), που στην οργάνωσή της πήρε μέρος και ο ταξικός εχθρός, χτύπησε το κόμμα πιο πολύ απ' όλες. Μα όσο πιο πολλές ζημιές έφερε, τόσο πιο βαθιά ξεσήκωσε το κόμμα για την εκμηδένισή της. Με την άμεση και δραστήρια επέμβαση της Κομμουνιστικής Διεθνούς, ο φραξιονισμός ξεκαθαρίζεται σύντομα. Την 1η του Νοέμβρη 1931 δημοσιεύτηκε στο «Ριζοσπάστη» έκκληση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Κομμουνιστικής Διεθνούς «Προς τα μέλη του ΚΚΕ», που α) έβαλε τέρμα στη φραξιονιστική πάλη και β) καθόριζε για το κόμμα τούτο το κεντρικό καθήκον: να καταπιαστεί, να μελετήσει, να γνωρίσει τα ζητήματα, τις ανάγκες, τις άμεσες διεκδικήσεις της εργατικής τάξης και όλου του εργαζόμενου λαού' να οργανώσει την πάλη των μαζών για τις διεκδικήσεις τους αυτές εφαρμόζοντας κάθε φορά τις μορφές εκείνες της πάλης που ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες συνθήκες και να τείνει αδιάκοπα στο ξάπλωμα, στη συνένωση και το ανέβασμά τους μέχρι τη μαζική πολιτική απεργία. Έτσι το κόμμα θα συνδεθεί με τις μάζες, θα τις οργανώσει, θα κατακτήσει την εμπιστοσύνη τους, θα ριζώσει μέσα τους και εξυψώνοντάς τες αδιάκοπα δια μέσου της πάλης τους για τις άμεσες οικονομικές διεκδικήσεις, θα τις βγάλει ολοένα και πιο μαζικά στη λεωφόρο των ανοιχτών πολιτικών αγώνων, προς τις βασικές διεκδικήσεις προς την

εξουσία. Την οργάνωση αυτή της λαϊκής πάλης για τις άμεσες διεκδικήσεις και τις πιο ελάχιστες, χρησιμοποιώντας και τις πιο απλές μορφές αγώνα, καθόρισε η έκκληση της ΚΔ (έναρξη έντονης γραφής)σαν το βασικό κρίκο στη σειρά των καθηκόντων του κόμματος(τέλος έντονης γραφής), που η κατοχή του θα του επιτρέψει να κρατά ολόκληρη την αλυσίδα. Μέσα απ' αυτή την πάλη για το ψωμί, τα καθυστερημένα στρώματα των εργαζομένων θα φτάσουν με την ίδια τους την πείρα ως τη συνείδηση της ανάγκης του αγώνα για την εξουσία και το κόμμα θα βαδίζει σταθερά προς την κατάκτηση της πλειοψηφίας του προλεταριάτου και τη συγκέντρωση γύρω του της αγροτιάς και του άλλου εργαζόμενου λαού.

3. Το κόμμα αποδέχτηκε ομόφωνα την έκκληση της ΚΔ και ρίχτηκε στη δουλιά για την πραγματοποίησή της. Τ' αποτελέσματα ήρθαν σημαντικά. Αναπτύσσονται γρήγορα, κάτω από την καθοδήγηση, οικονομικοί αγώνες των μαζών, πρώτα απ' όλα των εργατών, που ολοένα πλαταίνουν και βαθαίνουν. Αυξάνουν οι οργανώσεις των εργαζομένων και ο ρεφορμισμός περισφίγγεται και περιορίζεται σταθερά. Ο τροτσκισμός αποπλίζεται ιδεολογικά, καταρρέει οργανωτικά και ασφυκτιά μέσα σ' ένα διαλυτικό εσωτερικό αλληλοφάγωμα. Το κόμμα αναπτύσσεται οργανωτικά και μεγαλώνει την πολιτική του επιρροή. Μέσα από την αδιάκοπη αυτή επαφή με το λαό, που φέρνει στη μελέτη και τη γνώση της νεοελληνικής πραγματικότητας, ξεφυτρώνει οργανικά μια επιταχτική ανάγκη: (έναρξη έντονης γραφής)να καθορίσει το κόμμα τους τελικούς του σκοπούς, να φωτίσει δηλ. τα βασικά νεοελληνικά προβλήματα με το φως του μαρξισμού- λενινισμού(τέλος έντονης γραφής), της επιστημονικής αντικειμενικότητας, για να καθορίσει σωστά τον επαναστατικό δρόμο στο νεοελληνικό ζετύλιγμα, (έναρξη έντονης γραφής)το δρόμο δηλ. που πρέπει να βαδίζει η νέα Ελλάδα για να φτάσει σε μια ολόπλευρη αναγέννηση(τέλος έντονης γραφής). Πρέπει το κόμμα να στεγάσει όλη του τη δουλιά και τη δράση με το πρόγραμμά του που θα προσανατολίσει σωστά τον εργαζόμενο λαό, θα βάλει πάνω σε μια καθαρή και στέρεη, πραγματοποιήσιμη και κατανοητή για τις μάζες, (έναρξη έντονης γραφής)βάση το πρόβλημα της εξουσία και της πάλης γι' αυτή(τέλος έντονης γραφής), θα επιτρέψει στο κόμμα, σπάζοντας τις επιδράσεις του απολίτικου συνδικαλισμού, που ουσιαστικά και έμπραχτα καλλιεργούνταν μέχρι τότε, (έναρξη έντονης γραφής)να εφαρμόσει μια λαϊκή καθημερινή επαναστατική πολιτική, να πάρει τη θέση του στην πολιτική ζωή της χώρας (τέλος έντονης γραφής)και να διεκδικήσει αποτελεσματικά την καθοδήγησή της.

4. Με την άμεση και δραστήρια ενίσχυση της ΚΔ το ΚΚΕ έλυσε το πρόβλημα αυτό. Η 6η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ (Γενάρης 1934) καθόρισε: Η Ελλάδα είναι χώρα αγροτική – βιομηχανική με μέση κεφαλαιοκρατική ανάγκη και με μισοφεουδαρχικά υπολείμματα στην αγροτική οικονομία. Η τέτια οικονομική διάρθρωση της χώρας φέρνει τούτη τη βασική ιδιομορφία: τη σημαντική της πολιτική εξάρτηση από το ξένο κεφάλαιο. Αυτή η εξάρτηση , μαζί με τη διατήρηση των φεουδαρχικών υπολειμμάτων στο χωριό, κρατούν τη χώρα στην οικονομική και στην ολόπλευρή της καθυστέρηση. Η αστική δημοκρατία δεν έθιξε το ξένο κεφάλαιο, αντίθετα μεγάλωσε την εξωτερική εξάρτηση της χώρας. Η αγροτική «μεταρρύθμισή» της αντικατέστησε το γεώμορό της με την πληρωμή για την εξαγορά της γης. Έτσι ουσιαστικά δεν άλλαξε την κατάσταση στο χωριό, δεν έκανε τον αγρότη λεύτερο παραγωγό, με λεύτερη κατοχή της γης και των προϊόντων του. Δεν απάλλαξε τη φτωχομεσαία αγροτική οικονομία από τα

βάρη που την κρατούσαν σε μια κατάσταση κατάπτωσης, ανικανότητας και για μια απλή αναπαραγωγή. Για να σπάσει η νέα Ελλάδα τα δεσμά που κρατάνε δεμένες τις παραγωγικές δυνάμεις και την όλη της ανάπτυξη- δεσμά που της επιβάλλει η αστοτσιφλικάδικη αντίδραση – (έναρξη έντονης γραφής)πρέπει πρώτ' απ' όλα να λύσει αυτά τα δύο αστικοδημοκρατικά καθήκοντα (τέλος έντονης γραφής). Το προλεταριάτο, πρωτοστατώντας στη λύση αυτή και καθοδηγώντας την αγροτιά και τον άλλο εργαζόμενο λαό στην πάλη για την πραγματοποίησή της, που τους ενδιαφέρει ζωτικότερα, καταχτά την εμπιστοσύνη τους και τις εξυψώνει, μέσα από την ίδια τους την πείρα που θα τους δώσει η ανάγκη να συντριφτεί η αστοτσιφλικάδικη αντίδραση ενάντια στη λύση αυτή, ως την πάλη για τη σοσιαλιστική ολοκλήρωση της λαϊκής κοινωνικής απελευθέρωσης, δηλ. ως την απαλλοτρίωση της κεφαλαιοκρατίας και τη σοσιαλιστική οργάνωση της παραγωγής. Κατά συνέπεια, η επερχόμενη επανάσταση στην Ελλάδα, από τα καθήκοντα που πρώτ' απ' όλα έχει να λύσει, θ' αρχίσει σαν αστικοδημοκρατική, με περισσότερο ή λιγότερο γοργό πέρασμα στη σοσιαλιστική επανάσταση. Αυτό πρώτα απ' όλα θα εξαρτηθεί από την ικανότητα της εργατικής τάξης να εξυψώσει ως την κατανόηση της ανάγκης αυτής τη φτωχομεσαία αγροτιά και την άλλη φτωχολογία στις πόλεις.

5. Κινητήριες δυνάμεις στην επερχόμενη επανάσταση είναι η εργατική τάξη επικεφαλής της φτωχομεσαίας αγροτιάς, των εθνικών μειονοτήτων και της άλλης φτωχολογίας. Αυτών τη δικτατορία θα εγκαθιδρύσει η επανάσταση, δηλ. την επαναστατική δημοκρατική δικτατορία των εργατών και των χωρικών με βάση τα σοβιέτ. Η εσωτερική εξέλιξη της επανάστασης και το πέρασμα στη σοσιαλιστική θα φέρει την περισσότερη συγκέντρωση της εξουσίας στα χέρια του προλεταριάτου, στη δικτατορία του προλεταριάτου, με βάση τη σύμφιξη της εργατοαγροτικής συμμαχίας. Η ιστορική σημασία της 6ης Ολομέλειας είναι ότι για πρώτη φορά έδωσε την επιστημονική ανατομία της οικονομικής διάρθρωσης της χώρας και καθόρισε το νεοελληνικό δρόμο της λαϊκής απελευθέρωσης και της σοσιαλιστικής πραγματοποίησης. Βασικά ολοκλήρωσε τον ιδεολογικό εξοπλισμό του ΚΚΕ και του έδωσε μια αναμφισβήτητη υπεροχή απέναντι στην αστοτσιφλικάδικη ιδεολογία και τη δυνατότητα μιας δημιουργικής επαναστατικής λαϊκής πολιτικής δράσης.

16 του Ιούνη 1939

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΧΤΙΚΗ

1. Σε τελευταία ανάλυση, ο χαρακτήρας της επανάστασης εξαρτάται από το συσχετισμό των ταξικών δυνάμεων. Αν η αγροτιά δε ζήσει με την ίδια την πείρα της έτσι είτε αλλιώς τον αστικοδημοκρατικό μετασχηματισμό, δε μπορεί να σηκωθεί ως την κατανόηση της ανάγκης για τη σοσιαλιστική επανάσταση. Το προλεταριάτο, πρωτοστατώντας στη λύση του βασικού ζητήματος της αγροτιάς, του ζητήματος της γης, ενάντια στην

αστοτσιφλικιάδικη αντίδραση, αποσπά την αγροτιά από την πλουτοκρατική επιρροή, πραγματοποιεί μαζί της συμμαχία, και την υψώνει ως την προλεταριακή σοσιαλιστική επανάσταση, που η νίκη της είναι αδύνατη χωρίς αυτήν. Το ΚΚΕ, καθορίζοντας του τελικούς του σκοπούς, μπόρεσε να διατυπώσει σωστά και τη στρατηγική του. Δηλ. να καθορίσει τις στρατηγικές του επιδιώξεις, που η εξασφάλισή τους επιφέρει τον αναγκαίο μετασχηματισμό στις ταξικές δυνάμεις για να πραγματοποιηθούν οι τελικοί σκοποί. Σ τ ρ α τ η γ ι κ ή είναι η εξασφάλιση των βασικών προϋποθέσεων για την τελική νίκη.

2. Οι στρατηγικές επιδιώξεις του ΚΚΕ είναι: α) η κατάκτηση της πλειοψηφίας της εργατικής τάξης, β) η πραγματοποίηση της συμμαχίας με τη φτωχή και μεσαία αγροτιά, γ) η συνένωση, κάτω από τη συμμαχία αυτή, των άλλων στρωμάτων του εργαζόμενου λαού (εθνικές μειονότητες, φτωχολογιά και μικροαστικές μάζες στις πόλεις, στρατευμένος λαός, υπάλληλοι, φτωχοί διανοούμενοι), δηλ. κατάκτηση της πλειοψηφίας του εργαζόμενου λαού, με την έννοια του λαού που δουλεύει και παλαίβει στην παραγωγή. Σχηματικά και βασικά αυτό μπορεί να διατυπωθεί έτσι: κατοχή του άξονα Πειραιά – Αθήνας - Σαλονίκης με τη γύρω αγροτική ενδοχώρα. Αυτό δε σημαίνει βέβαια άγνοια ή υποτίμηση της Καβάλας, της Πελοποννήσου, της Θράκης, της Κρήτης.

3. Η κατάκτηση της πλειοψηφίας του εργαζόμενου λαού από το επαναστατικό κόμμα, που αποτελεί τον κύριο και βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη της πολιτικής επαναστατικής κρίσης στο σύστημα της κυριαρχίας του καθεστώτος της πλουτοκρατίας, θέτει στην ημερήσια διάταξη για άμεση λύση το πρόβλημα της κατάκτησης της εξουσίας. Αυτό προϋποθέτει τον αναγκαίο οργανωτικό – τεχνικό εξοπλισμό και προετοιμασία του ΚΚΕ.

4. Ο καθορισμός των στρατηγικών επιδιώξεων επέτρεψε στο ΚΚΕ να αποσαφηνίσει την ταχτική του, να τη δώσει την απαραίτητη ευρύτητα, ευλυγισία και ευκινησία. Τ α χ τ ι κ ή είναι η αδιάκοπη πάλη του κόμματος και των μαζών που αποβλέπει στο να εξασφαλίσει κάθε φορά το ανώτατο δυνατό όριο επιτυχιών, την προώθηση των θέσεών του, που φέρνουν ολοένα προς την πραγματοποίηση των στρατηγικών επιδιώξεων εν όψει πάντοτε του τελικού σκοπού. Είναι η ζωντανή, ευλύγιστη, επιτελική παρεμβολή του κόμματος στα ζητήματα των μαζών για την οργάνωση της πάλης τους, η δραστήρια συμμετοχή στην οικονομική, πολιτική, κοινωνική και πνευματική ζωή και κίνηση του τόπου, που τείνει πάντα να σηκώνει ως την πάλη και να συνενώσει ολοένα και πιο πλατιά τα εργαζόμενα στρώματα στον αγώνα για τις οικονομικές και πολιτικές επιδιώξεις τους, ανεβάζοντας τα μέσα από την ίδια τους την πείρα ολοένα πιο ψηλά μέχρι την τελική εξασφάλιση των στρατηγικών προϋποθέσεων για την τελική νίκη. Η ταχτική τείνει στην εξασφάλιση των απαραίτητων κρίκων, που επιτρέπει κάθε φορά το πέρασμα από τη μια θέση στην άλλη προς τους στρατηγικούς σκοπούς. Προωθεί είτε αποσύρει από το προσκήνιο της πολιτικής ζωής και δράσης τα διάφορα προβλήματα, σύμφωνα με τις ανάγκες της στιγμής και σε εξάρτηση από το γενικό επαναστατικό συμφέρον. Με καθαρή πάντοτε τη γενική πορεία – γραμμή που δείχνει τους τελικούς σκοπούς, ο ταχτικός χειρισμός από το κόμμα έχει την πιο μεγάλη ελευθερία και δυνατότητα κινήσεων και ελιγμών, που του επιτρέπει ζωντανά να ανταποκρίνεται και να αντιμετωπίζει τα προβλήματα και τις αλλαγές που προβάλλει κάθε φορά η εξέλιξη της κατάστασης.

17 του Ιούνη 1939

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. Η οργανωτική πολιτική του ΚΚΕ υποτάσσεται στις ανάγκες της πολιτικής του γραμμής και δράσης και αποβλέπει κάθε φορά στη σωστή και γρήγορη διοχέτευση της γραμμής αυτής και στις μάζες και στην κινητοποίησή τους για την πραγματοποίησή της. Έτσι η πραγματοποίηση της πολιτικής γραμμής του κόμματος βρίσκεται σε άμεση εξάρτηση από την οργανωτική του πολιτική, όπως και η ορθότητα της πολιτικής γραμμής επιτρέπει τη δυνατότητα σωστής οργανωτικής πολιτικής και ανάπτυξης.

2. Η οργανωτική πολιτική του κόμματος και η σωστή ανάπτυξη και εφαρμογή της στηρίζεται στη σωστή επιλογή και τοποθέτηση των στελεχών, έτσι που το καθένα να βρίσκεται στη θέση που ν' ανταποκρίνεται στις ικανότητές τους και ν' αποδίνει το ανώτατο κάθε φορά δυνατό όριο από αποτελέσματα, δηλ. να εξασφαλίζει κάθε φορά τη σωστή κινητοποίηση, διάταξη και κατανομή των κομματικών και επαναστατικών δυνάμεων, σύμφωνα με τις ανάγκες που κάθε στιγμή προβάλλει η πολιτική γραμμή του κόμματος και η αποτελεσματική πραγματοποίησή της.

3. Η οργανωτική διάρθρωση του κόμματος βασίζεται στην αρχή του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού, δηλ. στη σωστή κάθε φορά και ανάλογα με τις συνθήκες δουλιάς του κόμματος (νομιμότητα, μισοπαραιομία, παραιομία) σχέση μεταξύ συγκεντρωτισμού και δημοκρατίας, πράγμα που εξασφαλίζει την κομματική ενότητα και πειθαρχία, τη σωστή διάταξη της κομματικής ιεραρχίας, τον οργανισμό της εσωκομματικής ζωής και ανάπτυξης και προώθησης των στελεχών, τον έλεγχο της βάσης προς τα πάνω. Ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός αποκλείει την αποκλειστική επιβολή της μιας από τις δύο αρχές που τον συγκροτούν.

4. Η αρχή της οργανωτικής βάσης του κόμματος, που κυριαρχεί, είναι η οργάνωση μέσα στην παραγωγή. Το κόμμα δημιουργεί οργανώσεις παντού όπου δουλεύουν, ζουν, είναι οργανωμένοι και γενικά υπάρχουν εργάτες και εργαζόμενοι, χρησιμοποιεί κάθε φορά τις μορφές οργάνωσης που εξασφαλίζουν την έγκαιρη και σωστή κινητοποίηση των μαζών και πραγματοποίηση της πολιτικής του γραμμής. Πλαισιώνει τις οργανώσεις του με ολόκληρο σύστημα εξωκομματικών οργανώσεων, πρώτ' απ' όλα της εργατιάς (συνδικάτα, επιτροπές εργοστασίων κλπ.), ιδρύει και δουλεύει μέσα σ' όλες τις οργανώσεις των εργατών και εργαζομένων και σ' αυτές που περικλείουν εργάτες και εργαζομένους, Η οργάνωση των εργαζομένων και η επικράτηση της κομματικής γραμμής αποτελεί προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των στρατηγικών του επιδιώξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ ΤΗΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

1. Η διαφώτιση από το ΚΚΕ των τελικών του σκοπών και των στρατηγικών του επιδιώξεων γίνεται σε μια περίοδο που τη χαρακτηρίζουν τα παρακάτω γνωρίσματα: α) μια πρωτόφαντη σε μέγρος και βάθος οικονομική κρίση που φέρνει την οικονομική χρεωκοπία, β) γοργή επαναστατική άνοδο των μαζών, γ) μεγάλη όξυνση της διαπάλης μέσα στο αστοτσιφλικάδικο στρατόπεδο, που συνοδεύεται από σειρά στρατιωτικά κινήματα και αιματηρές συγκρούσεις. Πάνω στη βάση αυτή ωριμάζει γρήγορα μια καινούργια πολιτική κρίση της αστοτσιφλικάδικης Ελλάδας.

2. Για να αντιμετωπίσει την κατάσταση αυτή, που δημιουργεί σοβαρή απειλή ενάντια στην αστοτσιφλικάδικη κυριαρχία, η πιο αντιδραστική μερίδα της πλουτοκρατίας δυναμώνει ολοένα τον εκφασισμό της χώρας και κάτω από την καθοδήγηση του ξένου ιμπεριαλισμού, πρώτ' απ' όλα της Αγγλίας, πραγματοποιεί τη μοναρχική παλινόρθωση (Νοέμβρης 1935) σαν βάση για τη συγκέντρωση των δυνάμεων της αντίδρασης, που τείνει στην εγκαθίδρυση της φασιστικής δικτατορίας. Τα κόμματα της αστικής δημοκρατίας την παραδίνουν αμαχητί και μόνο το ΚΚΕ στέκεται υπερασπιστής της.

3. Την πολιτική γραμμή και δράση στο διάστημα αυτό την πλαισιώνει τούτη η κεντρική προσπάθεια: να συγκεντρωθούν γύρω από μια κοινή πλατφόρμα δράσης όλες οι δυνάμεις, δίχως καμιά εξαίρεση, που δε θέλουν τη φασιστική δικτατορία που ετοιμάζει η αντίδραση με επικεφαλής το Μεταξά – Μανιαδάκη και να κατοχυρώνει η εσωτερική εξέλιξη σύμφωνα με τη θέληση της πλειοψηφίας του λαού.

4. Η προσπάθεια αυτή, που πήρε την πρώτη της ώθηση στο 5ο Συνέδριο (Απρίλης 1934) και απόκτησε την απαραίτητη ευρύτητα με το 6ο Συνέδριο (Δεκέμβρης 1935), ύστερα από το 7ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς, παρουσιάζει τις παρακάτω συγκεκριμένες εκδηλώσεις: α) πραγματοποιεί το ενιαίο εργατικό μέτωπο για τις άμεσες διεκδικήσεις, β) προωθεί αποτελεσματικά τη συνδικαλιστική ενότητα και οι δύο Γενικές Συνομοσπονδίες αποφασίζουν την ολοκλήρωσή της, γ) το Σεπτέμβρη του 1934 σχηματίζει το αντιφασιστικό μέτωπο από τα κόμματα και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων, δ) πραγματοποιεί με το Αγροτικό Κόμμα Ελλάδας συμφωνία λαϊκού μετώπου και ενότητας μαζί του των αντιπλουτοκρατικών δυνάμεων στο χωριό μέσα στο ενιαίο Αγροτικό Κόμμα, που είναι το κόμμα της εργατοαγροτικής συμμαχίας στο χωριό και της πάλης για τις άμεσες διεκδικήσεις των αγροτών και τον αστικοδημοκρατικό μετασχηματισμό, ε) υπογράφει το Φλεβάρη του 1936 το αντιφασιστικό σύμφωνο με το κόμμα των Φιλελευθέρων για την υπεράσπιση των δημοκρατικών ελευθεριών και τα άμεσα λαϊκά αιτήματα.

5. Με βάση αυτή την πολιτική, το ΚΚΕ αναπτύσσει στο διάστημα αυτό τους μαζικούς λαϊκούς αγώνες. Οι εργατικές απεργίες παίρνουν μια εξαιρετική και πρωτόφαντη έκταση, αγκαλιάζουν όλους τους κλάδους και ανυψώνονται αδιάκοπα. Η μαζική πολιτική απεργία γίνεται όργανο καθημερινής πάλης και πραγματοποιείται η γενική απεργία. Η αντιφασιστική δράση ξαπλώνεται σ' όλα τα στρώματα του πληθυσμού και βρίσκει το κατακόρυφό της στο παλλαϊκό επαναστατικό ξεσκήλωμα της Σαλονίκης στις 10 του Μάη, που έβαλε στην ημερήσια διάταξη τη λαϊκή ανατροπή της κυβέρνησης του Μεταξά (που προχωρεί στην εγκαθίδρυση της φασιστικής δικτατορίας) και την πραγματοποίηση του λαϊκού μετώπου στην Ελλάδα. Οι κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα

συγκεντρώνονται ολοένα και πιο γοργά γύρω από δύο πόλους: α) το δρόμο προς το λαϊκό μέτωπο και την κυβέρνησή του, που βαδίζει η Ελλάδα στο πρώτο μισό του 1936 με τη θέληση της πλειοψηφίας του λαού της και β) τον πόλο της αντίδρασης που βαδίζει για τη φασιστική δικτατορία. Η μοναρχική παλινόρθωση δε δικαίωσε τις προβλέψεις της χρηματιστικής ολιγαρχίας και του ξένου κεφαλαίου. Έπρεπε με τη βία της φασιστικής δικτατορίας να σαρωθούν όλες οι λαϊκές πολιτικές κατακτήσεις, να χτυπηθεί το λαϊκό κίνημα και πρώτ' απ' όλα ο βασικός κινητήρας του, το ΚΚΕ, για να διατηρηθεί η πλουτοκρατική εξουσία και κυριαρχία.

6. Το ΚΚΕ ξεσκεπάζει ζωντανά, συγκεκριμένα, καθημερινά τις προετοιμασίες του Μεταξά για τη φασιστική δικτατορία, δείχνει τις καταστροφές που θα φέρει τόσο εσωτερικά, όσο και εξωτερικά, βάζοντας σε άμεσο κίνδυνο την ανεξαρτησία και την ακεραιότητα της χώρας. Σαν απάντηση στα αντιλαϊκά μέτρα της κυβέρνησης Μεταξά για την υποχρεωτική διαιτησία κλπ. Οι δύο Γενικές συνομοσπονδίες αποφάσισαν για τις 5 Αυγούστου του 1936 τη γενική πανελλαδική απεργία. Με το πρόσχημα ότι η απεργία αυτή αποβλέπει στην ανατροπή του κοινωνικού καθεστώτος, ο Μεταξάς το βράδυ της 4ης Αυγούστου εγκαθιδρύει τη φασιστική δικτατορία.

7. Η μοναρχοφασιστική δικτατορία της 4ης Αυγούστου εκφράζει τη θέληση της αστοτσιφικάδικης πλουτοκρατικής ολιγαρχίας, της μοναρχίας και του ξένου κεφαλαίου, με επικεφαλής την Αγγλία, να πνίξουν τη λαϊκή θέληση που απειλούσε την κυριαρχία τους και να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους, επιβάλλοντας στο λαό και τον τόπο την πιο βίαιη και ολοκληρωμένη καταπίεση. Και εκδηλώνει την αδυναμία της πλουτοκρατίας να κυβερνήσει με το μέσο του αστικού κοινοβουλευτισμού, δηλ. την αποξένωση και τη βασική της αντίθεση προς το λαό.

8. Η μοναρχοφασιστική δικτατορία επιβλήθηκε για τον κύριο και βασικό λόγο, ότι τα αστικά κοινοβουλευτικά κόμματα ξεγελώντας τις μάζες, όχι μόνο δεν απόκρουσαν μα και τη βοήθησαν ενεργητικά είτε παθητικά. Τα γεγονότα της 9-10 του Μάη στη Σαλονίκη απόδειξαν ότι το ΚΚΕ δεν είχε την αναγκαία οργανωτικοτεχνική προετοιμασία για να εκπληρώσει μόνο του το έργο αυτό.

9. Η μοναρχοφασιστική δικτατορία, χρησιμοποιώντας συνθήματα του ΚΚΕ και μια εξαιρετική «εργατοαγροτική», «λαϊκή» δημαγωγία, θέλησε να σκεπάσει τους πραγματικούς της σκοπούς. Τα γεγονότα όμως: η χωρίς προηγούμενο εξαθλίωση και αποστράγγιση του λαού, η αιματηρή βία και τρομοκρατία, το οικονομικό αδιέξοδο που δημιούργησε για τη χώρα, που μεγαλώνει ολοένα, η αποσυνθετική εσωτερική της δικτατορίας εξέλιξη και η άμεση απειλή εξωτερικής καταστροφής που δημιούργησε για τη χώρα, δείχνουν κάθε μέρα και πιο καθαρά την ολόπλευρη αποτυχία της.

10. Για να καλύψει την αποτυχία της η μοναρχοφασιστική δικτατορία χρησιμοποιεί κάθε τόσο την αντικομμουνιστική δημαγωγία και τον κομμουνιστικό κίνδυνο, χτυπά το κόμμα με τη βία, τις δολοφονίες, το χαφιεδισμό, την προβοκάτσια και τις δηλώσεις προδοσίας. Μα πολιτικά δε μπόρεσε να θίξει το ΚΚΕ. Γιατί τα γεγονότα κάθε μέρα το δικαιώνουν και βρίσκοντας το ΚΚΕ καινούργια δύναμη και άνδρωση από την πείρα, που του δίνουν τα ίδια του τα λάθη και οι αδυναμίες (σε τελευταία ανάλυση, με τις « δηλώσεις

μετανοίας» δε γίνεται άλλο παρά να καθαρίζεται το κόμμα από το σπέρμα της προδοσίας και συνθηκολόγησης), οδηγεί το λαό δια μέσου της σημερινής του οικονομικής και πολιτικής πάλης και με την οργάνωση του αντιδικτατορικού μετώπου προς την ανατροπή της μοναρχοφασιστικής δικτατορίας, (έναρξη έντονης γραφής) προς την επιβολή της λαϊκής θέλησης, που ανοίγει το δρόμο προς τη δεύτερη λαϊκή δημοκρατία της νέας Ελλάδας (τέλος έντονης γραφής). Από τη φωτιά της πιο δύσκολης δοκιμασίας που αντάμωσε μέχρι σήμερα το ΚΚΕ θα βγει πιο ώριμο πολιτικά και πιο γερό οργανωτικά για να πραγματοποιήσει την αποστολή του.

18 του Ιούνη 1939

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΚΚΕ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ

1. Το ΚΚΕ είναι το τμήμα που έχει την Ελλάδα η Κομμουνιστική Διεθνής – το παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα. Γαλουχήθηκε και φωτίστηκε απ' το πνεύμα και τη φωτιά της προλεταριακής Επανάστασης του Οχτώβρη και προσχώρησε στην ΚΔ το 1920. Σ' όλη του τη ζωή και ανάπτυξη βρήκε από την ΚΔ την πιο άμεση και φωτισμένη βοήθεια και καθοδήγηση. Χειραγωγημένο από την ΚΔ πέρασε τις δυσκολίες και τη μακρόχρονη κρίση του, και έμεινε πάντα πιστό στο πνεύμα της, στο πρόγραμμά της στην πολιτική και οργανωτική γραμμή και δράση, πιστό στη ρούσικη επανάσταση και στη Σοβιετική Ένωση. Θεωρεί τη δράση του σαν ένα κομμάτι, το ελληνικό κομμάτι, της ενιαίας κομμουνιστικής δράσης σ' όλο τον κόσμο και την εργατοαγροτική επανάσταση στην Ελλάδα, σαν τμήμα της παγκόσμιας επανάστασης, σαν την ελληνική συμβολή και συνεισφορά στην παγκόσμια επαναστατική κομμουνιστική δημιουργία. Το ΚΚΕ στάθηκε πάντα πιστό στις επιταγές της διεθνούς προλεταριακής επαναστατικής αλληλεγγύης.

2. Την εποχή μας τη χαρακτηρίζει η σύγκρουση δύο κόσμων, του καπιταλισμού και του σοσιαλισμού, του κόσμου που πέφτει και του κόσμου που ανεβαίνει, που κινεί την ιστορία μπροστά. Και αν το πνεύμα του καπιταλισμού, της πισωδρόμησης, το εκφράζει ο φασισμός, που τόση καταστροφή, υποδούλωση και βαρβαρότητα σπέρνει γύρω του, το πνεύμα της εποχής μας, το καθολικό νόημα της ιστορικής καμπής που περνά η παγκόσμια εξέλιξη, το εκφράζει ο σταλινισμός. Αυτοί οι δύο κόσμοι συγκρούονται.

3. Στρατηγική μεταπολεμική επιδίωξη του παγκόσμιου ιμπεριαλισμού, στην κάθε κεφαλαιοκρατική χώρα, ήταν και παραμένει η εκμηδένιση της Σοβιετικής Ένωσης, η παλινόρθωση του καπιταλισμού στη Ρωσία. Αν βρίσκονται κεφαλαιοκρατικές χώρες, που πραγματοποιούν διαφορετικούς ελιγμούς ταχτικής, αυτό γίνεται πρώτ' απ' όλα κάτω από τη λαϊκή πίεση και δείχνει την επίδραση του σταλινισμού πάνω στα λαϊκά στρώματα των κεφαλαιοκρατικών χωρών, δείχνει ότι ο σταλινισμός εκφράζει κι αυτών τη θέληση και όταν ακόμα δεν έχουν σηκωθεί ως τη συνείδηση της ανάγκης για την επαναστατική μεταβολή στις χώρες τους.

4. Αν ο λενινισμός εκφράζει το πέρασμα από τον ιμπεριαλισμό στην επανάσταση και τη δικτατορία του προλεταριάτου, ο σταλινισμός εκφράζει το πέρασμα στο σοσιαλισμό

κάτω από τη δικτατορία του προλεταριάτου. Ο σταλινισμός θεωρητικά φώτισε το δρόμο του σοσιαλισμού και πραχτικά τον πραγματοποίησε. Αλλά αυτό δεν είναι παρά το ένα σκέλος του.

5. Ο Στάλιν , όπως και ο Λένιν, βλέπει στη Σοβιετική Ένωση ένα κομμάτι, το πιο πρωτοπόρο, της Παγκόσμιας επανάστασης. Και μαζί με το Λένιν, ενάντια στην τυχοδιωκτική θεωρία της «διαρκούς επανάστασης» του τροτσκισμού που τον έφερε στην αγκαλιά του φασισμού, πιστεύει ότι το δημιουργικό παράδειγμα της Σοβιετικής Ένωσης , που δείχνει τι μπορεί να κάνει το προλεταριάτο τόσο σύντομα και σε χώρα που ήταν τόσο καθυστερημένη, αποτελεί την πιο θετική συμβολή της Σοβιετικής Ένωσης στην παγκόσμια επανάσταση, γιατί πείθει τις μάζες των κεφαλαιοκρατικών χωρών με τα γεγονότα της δημιουργίας, της σοσιαλιστικής ανοικοδόμησης, του σοσιαλισμού.

6. Η παγκόσμια επανάσταση ανοικοδομείται από τους εθνικοαπελευθερωτικούς και αγροτικούς πολέμους των αποικιακών και υποδουλωμένων λαών, από τις αστικοδημοκρατικές, εργατοαγροτικές και τις προλεταριακές επαναστάσεις που αποτελούν μια σκάλα που φέρνει όλο προς τα πάνω, με επιστέγασμα την παγκόσμια Σοβιετική Ένωση. Ανάμεσα στα δύο αυτά σκέλη, που κινούν την επανάσταση και την ιστορία μπροστά, υπάρχει η πιο στενή και αδιάσπαστη σχέση και αλληλεξάρτηση. Και ο σταλινισμός εκφράζει αυτήν ακριβώς τη σύνθεση και την ενότητα, γι' αυτό και περικλείνει το καθολικό νόημα της εποχής μας.

7. Τι λοιπόν είναι ο σταλινισμός; Σταλινισμός είναι ο μαρξισμός – λενινισμός της εποχής του σοσιαλισμού. Η νίκη του σοσιαλισμού στο ένα έκτο του κόσμου, στην Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, αποτελεί το βασικό κίνητρο, δημιούργησε το βάθρο για τη νίκη της παγκόσμιας επανάστασης.

8. Η δημιουργία της Σοβιετικής Ένωσης έσπασε την παγκόσμια κεφαλαιοκρατική ενότητα και αποτελεί την κύρια και βασική αιτία για τη γενική κρίση του παγκόσμιου καπιταλισμού. Να γιατί βασική στρατηγική επιδίωξη του παγκόσμιου καπιταλισμού είναι, μέσα απ' όλες τις αντιθέσεις του, που βαθαίνουν πάνω στη βάση της γενικής κρίσης του (αντιθέσεις που τον μπλέκουν και τον εξασθενούν και διασπούν την ενότητα δράσης του) , η εκμηδένιση της Σοβιετικής Ένωσης. Και να γιατί η υπεράσπιση της Σοβιετικής Ένωσης είναι το βασικό καθήκον του παγκόσμιου επαναστατικού κινήματος , που φυσικά την πιο γερή κατοχύρωσή της τη βρίσκει στην ανάπτυξη και πρόοδο της παγκόσμιας επανάστασης. Το ΚΚΕ, δίπλα στην πάλη του για τη ζωή και την απελευθέρωση του εργαζόμενου λαού της Ελλάδας, θεωρεί την υπεράσπιση της ΕΣΣΔ σαν υπόθεση που συνδέεται στενά και άμεσα με τη ζωή, τη λευτεριά, και την ανεξαρτησία του λαού και της χώρας.

9. Αποστολή του παγκόσμιου προλεταριάτου είναι η μεταβολή του κόσμου. Αυτή την αποστολή την εκφράζει η φιλοσοφία του, ο διαλεκτικός υλισμός, που είναι η επιστήμη της μεταβολής του κόσμου. Έτσι, μεγαλύτεροι φιλόσοφοι είναι οι πολιτικοί μετατροπείς του κόσμου, Αυτοί, που με τη γνώση των νόμων που διέπουν τον κόσμο, κατευθύνουν προς τα μπρος την ιστορία. Μόνο το προλεταριάτο μπορούσε να γίνει ο συνειδητός φορέας της γνώσης αυτής και της κίνησης αυτής. Γι' αυτό και μόνο αυτό ανάδειξε τους

φιλόσοφους – πολιτικούς, που καθοδηγούν τη μεταβολή του κόσμου μέσα από την κατάχτησή του. Το οικοδόμημα του παγκόσμιου κομμουνισμού στηρίζεται σε τέσσερα ακλόνητα βάρη: Μαρξ, Ένγκελς, Λένιν, Στάλιν. Είναι οι τέσσερις προβολείς, που εκφράζουν την ίδια θέληση, την ίδια δύναμη, την ίδια αποστολή- θέληση, δύναμη και ιστορική αποστολή του παγκόσμιου προλεταριάτου. Ανοίγουν και φωτίζουν τον ίδιο δρόμο ολοένα και πιο πέρα, με τελικό σκοπό τον παγκόσμιο κομμουνισμό. Το ΚΚΕ στέκει απράνταχτα πιστό στο πνεύμα του παγκόσμιου κομμουνισμού, στο πνεύμα των Μαρξ, Ένγκελς, Λένιν, Στάλιν.

19 του Ιούνη 1939

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Δύο βασικά διδάγματα μάς δίνει η ιστορία του ΚΚΕ, διδάγματα που είναι σήμερα πολύ επίκαιρα.

Α Το νευραλγικό σημείο, που χαρακτηρίζει το κομματικό αχτίφ (στελέχη) από το μεσαίο προς τα πάνω, είναι ο δογματισμός, η προσκόλληση, η αποστέωση γύρω από ορισμένες δογματικές αρχές, που τις αποστηθίζουμε απόξω κι ανακατωτά, που τις θεωρούμε αλήθειες απόλυτες έξω από τόπο και χρόνο και που νομίζουμε, πιστεύουμε πως η γνώση τους μας κάνει ανίκανους να την αναλύσουμε και να τη γνωρίσουμε σωστά, Τη στριμώχνουμε στα «θεωρητικά» μας καλούπια και σχήματα και επειδή η ζωή και η πραγματικότητα δε δέχονται καλούπια και σχήματα και τα αναποδογυρίζουν ολοένα, καταντά να αναποδογυρίζουν κι εμάς.

Έτσι γινόμαστε ανίκανοι για σωστή πολιτική και για σωστή δράση, γι' αυτό δηλ. που είναι απαραίτητο για κάθε κομμουνιστή και πρώτ' απ' όλα για τα στελέχη. Στην παλιά καθοδήγηση υπήρχε ένας «θεωρητικός» αρχηγός, που επειδή είχε σπουδάσει το μαρξισμό έλεγε: «εμείς», εννοώντας τον εαυτό του, « δε μπορούμε να κάνουμε λάθη». Ένα τέτιο πράγμα θα μπορούσε να το πει ένας πραγματικά μεγάλος. Μα αυτοί συνήθως δε λένε τέτιες ανοησίες. Και για το «θεωρητικό» μας τα γεγονότα απόδειξαν ότι δεν αποτελούσε ολόκληρος παρά ένα συμπυκνωμένο λάθος. Οι ιδρυτές του μαρξισμού διακήρυξαν ότι ο «μαρξισμός δεν είναι δόγμα, μα καθοδήγηση για δράση» Η ζωή και το έργο του Λένιν και του Στάλιν είναι μια άρνηση του δογματισμού. Στο 6ο Συνέδριο των μπολσεβίκων (Αύγουστος 1917) ο Στάλιν είπε: « μερικοί νομίζουν ότι ο μαρξισμός είναι δόγμα, εγώ δεν είμαι αυτής της γνώμης». Ο δογματισμός ουσιαστικά αρνείται την κίνηση, την εξέλιξη, τη μεταβολή, αρνείται τη διαλεκτική, δηλ. αφαιρεί από το κομμουνιστικό κόμμα τη δυνατότητα της πραγματοποίησης της αποστολής του, που είναι ακριβώς η πιο βαθιά μεταβολή της κοινωνίας του κόσμου. Σε τελευταία ανάλυση, ο δογματισμός αρνείται τον υλισμό, αφού ύλη χωρίς διαλεκτική ζωή και κίνηση δεν υπάρχει. Μεθοδολογία του έχει τη μηχανικότητα, τις μηχανικές μεταφορές και εξισώσεις, που φέρνουν στην απλοποίηση και την ισοπέδωση των εκδηλώσεων των πραγμάτων στη φύση και στην κοινωνία, στην άρνηση δηλ. της γνώσης των πραγμάτων μέσα από την πολλαπλότητα και αντιφατικότητα των εκδηλώσεων και της εξέλιξής τους, ομαλής και απότομης, μέσα από την ενότητα των αντιθέσεών τους, γνώση που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη μεταβολή, για τη μετατροπή τους.

Η ύλη και πολύ περισσότερο η κοινωνικοπολιτική ζωή, κινείται αντιφατικά, μεταβάλλεται, παρουσιάζει ολοένα καινούργιες εκδηλώσεις, καινούργια γεγονότα, καινούργιες καταστάσεις. Αυτό που χθες ήταν θέση, σήμερα είναι άρνηση και το αντίθετο. Παρουσιάζει δηλ. ακατάπαντα διαλεχτικό οργασμό. Και διαλεχτική είναι η εκδήλωση, η έκφραση της ζωής, της κίνησης, της εξέλιξης, της μεταβολής της ύλης στη φύση και στην κοινωνία. Άρνηση της διαλεχτικής σημαίνει άρνηση της ζωής, της κίνησης, της εξέλιξης. Και ο δογματισμός αυτό ουσιαστικά κάνει: κι αυτό και για έναν κομμουνιστή είναι θανάσιμο αμάρτημα. Ο κομμουνιστής πρέπει και με τα δύο του πόδια νάναι στερεωμένος στη ζωή, στην πραγματικότητα, σαν τα δόντια του δράκοντα που έσπερνε το διάβα του ο μυθικός Κάδμος. Να μη θέλει πουθενά να βρίσκει την επανάληψη, τη βεβαίωση αυτού που από τα πριν έχει στο κεφάλι του, γιατί στη ζωή επανάληψη δεν υπάρχει. Αιώνιο είναι μόνο εκείνο που διαρκώς μεταβάλλεται. Και εκεί όπου, με την πρώτη ματιά, φαίνεται ότι έχουμε πανομοιότυπη επανάληψη, στην πραγματικότητα κρύβεται και κάτι πιο καινούργιο. Και το βασικό είναι να μελετάμε, να γνωρίζουμε το καινούργιο, για να εποπτεύουμε και επιδρούμε έτσι στην παραπέρα πορεία του και μεταβολή του. Το μυαλό του κομμουνιστή δεν πρέπει να είναι αποθήκη από παλιωμένες αξίες, γιατί κάθε αποθήκη τρέφει αράχνες, μούχλα, σκουριά. Πρέπει νάναι δημιουργικό εργαστήριο στερεωμένο στο γρανίτη του διαλεχτικού υλισμού και εξοπλισμένο στη διδασκαλία του μαρξισμού – λενινισμού – σταλινισμού, που δεν είναι δόγμα μα «καθοδήγηση για δράση», θα μελετά τη γύρω του πραγματικότητα, θα ελέγχει κάθε μέρα τη δράση του με το κριτήριο της ζωής και των πραγμάτων, θα γνωρίζει το καινούργιο που μας δίνει ολοένα η ζωή και η πάλη κι έτσι θα μπορεί να την καθοδηγεί σωστά, να κατευθύνει την πορεία της προς το γενικό κανάλι. Με τη «μικρή» αυτή μεταβολή που επιφέρει στον κύκλο του, θα συνεισφέρει στις μεγάλες μεταβολές. Η ποσοτική συσσώρευση μικρών αλλαγών, όπως και η ποιοτική επεξεργασία λίγων μυαλών, φέρνει στο πέραςμα της ποσότητας σε ποιότητα: συσσωρεύονται πολλές δυνάμεις υποκειμενικά ώριμες και πραγματοποιούν τη μεγάλη μεταβολή, την επανάσταση. Εξοστρακισμός λοιπόν του δογματισμού, που τρέφει και τον ομορτισμό και τον εξτρεμισμό – σεχταρισμό, από το θεωρητικό μας οπλοστάσιο και την πρακτική μας δράση και επανεξοπλισμός μας με τη διαλεχτική, που επιτρέπει τη γνώση των πραγμάτων και έτσι τη δυνατότητα ζωντανής και αποτελεσματικής πολιτικής δράσης για τη μεταβολή τους. Αυτή την πανοπλία πρέπει να φορεί κάθε κομμουνιστής.

Β. Το κόμμα, αν εξαιρέσουμε την περίοδο της σχετικής παρανομίας με τη δικτατορία του Παγκάλου, μόνο σήμερα περνά πραγματική δοκιμασία η μακρόχρονη νόμιμη και μισονόμιμη ύπαρξή του συνετέλεσε στο να προωθηθούν στην κομματική ιεραρχία και άνθρωποι που διαθέτανε λίγες είτε πολλές διανοητικές ικανότητες, χωρίς όμως νάχουν μπολσεβίκικη ψυχή. (Σκλάβαινας, Μανωλέας και Σία. Ο Σκλάβαινας είχε λιποταχήσει και στην παγκαλική δικτατορία και είχε διαγραφεί από την κομμουνιστική νεολαία). Τους έλειπε το πνεύμα της θυσίας και αυτοθυσίας. (έναρξη έντονης γραφής) Οποιος δεν ξέρει να πεθαίνει όταν χρειάζεται, δεν ξέρει να ζει και τη ζωή του θ' αποτύχει. Οποιος φοβάται μην πέσει, πρέπει σε όλο του το βίο να σέρνεται χάμου (τέλος έντονης γραφής). Είναι ευτύχημα για το κόμμα ότι πρόδωσαν, όπως πρόδωσαν. Γιατί αφού κρύβανε μέσα τους το σπέρμα της προδοσίας, κάποτε θα πρόδιναν και τότε θάχαμε πολύ πιο μεγάλες ζημιές. Η ανάπτυξη λοιπόν του πνεύματος της θυσίας, της αυτοθυσίας, του ηρωισμού, του Μαλτέζου, του Βαλιανάτου και τόσων άλλων, είναι το δεύτερο δίδαγμα, το ίδιο

σπουδαίο, αν όχι πιο σπουδαίο από το πρώτο. Το μπολσεβίκο τον συγκροτούν: γερό μυαλό, γερή καρδιά. Αυτοί νικούν και όταν πέφτουν.

19 του Ιούνη 1939

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ξανατονίζεται πως η ιστορία αυτή σκοπό έχει να δώσει μόνο το βασικό, το κεντρικό νόημα και γραμμή στο νεοελληνικό ξετύλιγμα γενικά, στην ανάπτυξη του ΚΚΕ ιδιαίτερα. Εδώ δίνεται μόνο ο σκελετός και όποιος διαβάσει την ιστορία αυτή πρέπει τον σκελετό αυτόν όχι μόνο να τον ενσωματώσει, αλλά και να τον δοκιμάσει μέσα στο ουσιαστικό υλικό που διαθέτει.

2. Πολλά σοβαρά ζητήματα, όπως λ.χ. το αγροτικό και το εθνικό, θίχτηκαν μόνο άκρη – άκρη, ενώ θέλουν ολόκληρη μελέτη και διαφώτιση.

3. Άλλα προβλήματα, όπως λ.χ. η ανέλιξη από την αστικοδημοκρατική και εργατοαγροτική επανάσταση στη σοσιαλιστική προλεταριακή, από την επαναστατική δημοκρατική δικτατορία των εργατών και αγροτών στη δικτατορία του προλεταριάτου, βρήκαν μόνο την κατ' αρχήν, τη θεωρητική, τη «δογματική», τοποθέτησή τους. Δε μπορούσε να γίνει αλλιώς. Η ζωή θα καθορίσει τη ζωντανή και συγκεκριμένη πορεία και πραγματοποιήσει τους.

4. Η γλώσσα δεν είναι η δημοτική που πρέπει. Ανάγκες βιασύνης και συντομίας επέδρασαν αυτού και χρειάζεται παραπέρα δούλεμα.

5. Είναι δεκτή κάθε συνεισφορά και κριτική για τη βελτίωση της προσπάθειας αυτής.

20 του Ιούνη 1939

15. Νίκου Ζαχαριάδη : Η πάλη για τη Λευτεριά και τη Δημοκρατία στην Ελλάδα

Η ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Άρθρο στην εφημερίδα «Για σταθερή ειρήνη, για τη λαϊκή δημοκρατία!», όργανο του Γραφείου Πληροφοριών των κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων, Αριθμός φύλλου.27 της 15-12-1948

Ο Νοέμβρης του 1948 σημείωσε την 30η επέτειο από την ίδρυση του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας. Τη στιγμή της μεγάλης καμπής που αποτέλεσε στην ιστορία της

ανθρωπότητας η μεγάλη Σοσιαλιστική Επανάσταση του Οκτώβρη, η εργατική τάξη της χώρας μας ίδρυσε (τον Οκτώβρη – Νοέμβρη 1918) το πολιτικό της κόμμα, το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα της Ελλάδας και τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών της Ελλάδας. Η Γέννηση αυτού του κόμματος υπαγορεύτηκε από τις ιστορικές ανάγκες της εθνικής μας εξέλιξης. Υπήρξε η έκφραση της θέλησης για πάλη και για κοινωνική απελευθέρωση που ενέπνεε τους πρωτοπόρους εργάτες της Ελλάδας. Ως τα τότε η εργατική τάξη της χώρας μας δεν είχε πολιτικό κόμμα. Το Σοσιαλιστικό Εργατικό κόμμα εμπνεόταν, ο δρόμος του φωτιζόταν απ' το παράδειγμα των Μπολσεβίκων της Ρωσίας και απ' την Οκτωβριανή Επανάσταση. Υποστηρίζονταν από την επαναστατική πάλη των πρωτοπόρων εργατών.

Στα 1920 το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα προσχώρησε στην κομμουνιστική Διεθνή. Στα 1924 πήρε το όνομα Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (Ελληνικό Τμήμα της Κομμουνιστικής Διεθνούς). Περισσότερο από 10 χρόνια οι κομμουνιστές της Ελλάδας πάλαιψαν για να βρεθούν σταθερά στο μεγάλο δρόμο του Μαρξισμού – Λενινισμού.

Απ' τα 1918 ως τα 1924 στην καθοδήγηση του ΚΚΕ κυριαρχούσαν στοιχεία δεξιά οπορτουνιστικά που ζητούσαν να κρατήσουν το κόμμα μας και το εργατικό κίνημα στην ουρά της ντόπιας πλουτοκρατίας και των ξένων αφεντικών της. Στην εποχή της «μερικής σταθεροποίησης του καπιταλισμού» το ΚΚΕ πέρασε μια κρίση που μέσα σ' αυτήν οι τροτσικιστές- λικβινταριστές προσπάθησαν να το καταστρέψουν. Στα 1929, χρόνο μιας καινούργιας επαναστατικής ανόδου η τότε καθοδήγηση του κόμματος αποδείχτηκε ανίκανη να καταλάβει την καινούργια κατάσταση και ρίχτηκε σε μια φραξιονιστική πάλη που βάσταξε δύο χρόνια και που απ' αυτήν δεν ήτα ξένος ο ταξικός εχθρός. Ωστόσο πρέπει να υπογραμμίσουμε πως σ' όλη αυτή τη μακρόχρονη κρίση μέσα στο ΚΚΕ, η βάση του κόμματος έμεινε πάντα γερή, επαναστατική, πιστή στις ιδέες της Οκτωβριανής Σοσιαλιστικής Επανάστασης και στην Κομμουνιστική Διεθνή.

Αν και η καθοδήγηση του κόμματος άλλαξε πέντε φορές απ' τα 1918-31 δεν υπήρξε διάσπαση μέσα στο ΚΚΕ που έμενε πάντα ενωμένο. Την 1η του Νοέμβρη 1931 ο «Ρίζοσπάστης», κεντρικό όργανο του ΚΚΕ, δημοσίευε μια έκκληση της Εχτελεστικής Επιτροπής της Κομμουνιστικής Διεθνούς «σ' όλα τα μέλη του ΚΚΕ». Αυτή η έκκληση έβαλε τέρμα στη φραξιονιστική πάλη, έκλεισε μια μακρόχρονη περίοδο εσωτερικής κρίσης μέσα στο κόμμα. Το ΚΚΕ, ζωντανός επαναστατικός σχηματισμός, κατέχοντας μια γερή προλεταριακή βάση, δυνάμωσε, απόχτησε μια δική του πείρα και με τη βοήθεια της Κομμουνιστικής Διεθνούς ξεπέρασε την κρίση.

Από τότε το χαρακτηριστικό του ΚΚΕ είναι η αδιάκοπη και υπομονετική καθημερινή δουλιά του ανάμεσα στις μάζες. Ταυτόχρονα το ίδιο το κόμμα ωρίμασε στο ιδεολογικό και θεωρητικό πεδίο. Το ΚΚΕ θαρραλέα άντεξε στην πρώτη μεγάλη δοκιμασία στα χρόνια της μοναρχοφασιστικής δικτατορίας του Μεταξά. Από τους πρώτους μήνες της χιτλερικής κατοχής μπήκε επικεφαλής της πάλης των μαζών. Πήρε την πρωτοβουλία για την ίδρυση του ΕΑΜ(Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο) και την οργάνωσης το ΕΛΑΣ (Εθνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός), καθοδήγησε τον αγώνα του ελληνικού λαού για την εθνική του απελευθέρωση.

Γιατί λοιπόν παρ' όλα αυτά η Ελλάδα δεν κατάκτησε με το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο την Ανεξαρτησία, την Ελευθερία και τη Δημοκρατία;

Το φθινόπωρο του 1944 ύστερα από τρία χρόνια ένοπλης πάλης που διεξήγαγε ολόκληρος ο λαός στα βουνά και μαζικούς αγώνες στις πόλεις και πρώτ' απ' όλα στην Αθήνα, οι ένοπλες δυνάμεις του εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος του ελληνικού λαού (ΕΛΑΣ) απελευθέρωσαν τη χώρα από τους χιτλερικούς εισβολείς. Η αποφασιστική επίθεση του Σοβιετικού Στρατού στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στα Βαλκάνια καθώς και οι επιχειρήσεις του ΕΛΑΣ στη χώρα μας ανάγκασαν τους γερμανούς να αποσυρθούν εσπευσμένα από την Ελλάδα. Έτσι, όταν ήρθαν στη χώρα μας οι βρετανοί, δεν βρήκαν εκεί γερμανούς και δεν τους πολέμησαν. Αλλά οι βρετανοί, πολύ λίγο απασχολούνταν με τους χιτλερικούς. Είχαν στην Ελλάδα πολλές άλλες φροντίδες. Επεδίωκαν να αφοπλίσουν και να διαλύσουν τον ΕΛΑΣ. Να υποτάξουν το εθνικοεπαναστατικό κίνημα και να ξαναρίξουν την Ελλάδα κάτω από την οικονομική και πολιτική εξάρτηση του ξένου ιμπεριαλισμού, και πρώτ' απ' όλα του αμερικάνικου και αγγλέζικου, που κρατούσαν τα κλειδιά της οικονομικής και πολιτικής ζωής της χώρας. Οι βρετανοί και οι αμερικανοί ιμπεριαλιστές ζητούσαν να μεταβάλουν την Ελλάδα σε οπλοστάσιό τους για την πάλη ενάντια στις λαϊκές δημοκρατίες.

ΤΑ ΛΑΘΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 1944

Η δύναμη του εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος στην Ελλάδα βρισκότανε στο γεγονός πως έβαζε το καθήκον να διώξει τους χιτλερικούς επιδρομείς, να αποκαταστήσει την τιμή και την εθνική ανεξαρτησία της χώρας και ταυτόχρονα έβαζε τα ουσιώδη προβλήματα της λαϊκής δημοκρατίας και πρώτ' απ' όλα το αγροτικό πρόβλημα. Αυτή η φύση του εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος επέτρεψε στο ΕΑΜ να μαζέψει γύρω του τη συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού και να τον ξεσηκώσει στην πάλη για την Λευτεριά και την Ανεξαρτησία. Ωστόσο πρέπει να πούμε πως το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα είχε τις αδυναμίες του, που έγιναν αισθητές απ' το φθινόπωρο του 1944. Όταν οι βρετανοί ξανάρθαν στο ελληνικό έδαφος, διαπιστώθηκαν μέσα στο ΕΑΜ και στο κομμουνιστικό κόμμα, καθοδηγητική δύναμη του ΕΑΜ, δισταγμοί, έλλειψη από σαφείς προοπτικές, αυταπάτες όσον αφορά την πολιτική του αγγλοσαξονικού ιμπεριαλισμού στην Ελλάδα και το ρόλο που αυτός εννοούσε να παίζει εδώ.

Στις αποφασιστικές για την Ελλάδα μέρες, όταν η δημοκρατική λαϊκή επανάσταση που αγκάλιαζε τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού αναπτυσσότανε νικηφόρα, η καθοδήγηση του κόμματος έδειξε πως ζαλίστηκε απ' τις επιτυχίες. Ικανοποιημένη απ' τα αποτελέσματα που σημείωσε, άφησε ν' αδυνατίσει η ταξική επαναστατική επαγρύπνηση και διέπραξε λάθη που οι σοβαρές συνέπειές τους δεν επέτρεψαν να τελειώσει με τη νίκη η λαϊκοδημοκρατική επανάσταση στη χώρα. Έτσι μόνο μπορούν να εξηγηθούν μερικά γεγονότα, όπως η υποταγή του ΕΛΑΣ στο βρετανικό αρχηγείο Μέσης Ανατολής και η παραχώρηση αποφασιστικών θέσεων στην κυβέρνηση Εθνικής Αντίστασης (ΠΕΕΑ) στα φιλοβρετανικά στοιχεία, πράγμα που δεν αντιστοιχούσε καθόλου με τον αληθινό συσχετισμό των δυνάμεων μέσα στο εθνικοαπελευθερωτικό στρατόπεδο.

Χαρακτηριστικές ακόμα απ' αυτή την άποψη, είναι οι αδικαιολόγητες παραχωρήσεις που κάναμε στη συνδιάσκεψη του Λιβάνου, τότε που σχηματίστηκε η εθνική κυβέρνηση με

πρόεδρο τον Παπανδρέου. Η καθοδήγηση του ΚΚΕ διέπραξε λάθος όταν δέχτηκε τη συμφωνία της Γκαζέρτας, που σύμφωνα μ' αυτήν παραχωρήθηκαν εξαιρετικά δικαιώματα στο βρετανό στρατηγό Σκόμπυ, αρχηγό των αποβατικών δυνάμεων στην Ελλάδα.

Η καθοδήγηση του ΚΚΕ δεν είχε σταθερή και καθάρια γραμμή στην εκτίμηση του ρόλου του βρετανικού ιμπεριαλισμού στην Ελλάδα. Το ΕΑΜ και ο ΕΛΑΣ δεν έπρεπε να επιτρέψουν στους βρετανούς να αποβιβάσουν στρατεύματά τους στην Ελλάδα. Γιατί αυτά δεν είχαν καμιά δουλιά στη χώρα μας. Οι γερμανοί επιδρομείς είχαν ήδη διωχτεί απ' την Ελλάδα. Ο μόνος σκοπός των βρετανών ήταν να τσακίσουν το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα.

Από μιας αρχής τα πράγματα έδειξαν πως το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα στην Ελλάδα αργά ή γρήγορα θα απειλούνταν απ' το βρετανικό ιμπεριαλισμό. Το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα έπρεπε να προπαρασκευαστεί δραστήρια και αποφασιστικά για να τον χτυπήσει. Όσο πιο ενεργητικές και πολύπλευρες θα ήταν αυτές οι προετοιμασίες, τόσο πιο πολύ θα εξασφαλιζόνταν η επιτυχία και τόσο πιο πολύ θα δίσταζαν οι βρετανοί να τσακίσουν με τα όπλα το λαϊκό κίνημα, τη στιγμή που ο πόλεμος ενάντια στο Χίτλερ δεν είχε ακόμα τελειώσει.

Αντί όμως να καταπιαστούμε μ' αυτές τις ποικίλες προετοιμασίες, συναινέσαμε να παραχωρήσουμε τις θέσεις μας στους βρετανούς και στους έλληνες πράχτορές τους, τη μοναρχοφασιστική αντίδραση. Συνεπώς, όταν το Δεκέμβρη του 1944 φτάσαμε σε ένοπλη σύγκρουση, βρεθήκαμε σε δυσμενείς συνθήκες από στρατιωτική και πολιτική άποψη.

Αλλά ακόμα και το Δεκέμβρη διεξάγαμε μια αναποφάσιστη πάλη. Εκτός από τον τομέα Αθήνας – Πειραιά, οι βρετανοί δεν ενοχλήθηκαν πολύ στην Ελλάδα. Ακόμα και στον τομέα της Αθήνας, μονάχα ένα μικρό μέρος από τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ πολεμούσε. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως, αν είχαμε συγκεντρώσει τις δυνάμεις μας, θα μπορούσαμε νάχουμε γρήγορη επιτυχία, να απελευθερώσουμε την Αθήνα και τον Πειραιά και να ριζούμε τους βρετανούς στη θάλασσα. Αλλά αυτό δεν έγινε. Η ηρωική πάλη του λαού και του στρατού του ΕΛΑΣ στην Αθήνα και τον Πειραιά τέλειωσε με στρατιωτική ήττα που μας ανάγκασε να κάνουμε υποχώρηση. Αυτό εκφράστηκε στη συμφωνία της Βάρκιζας που υπογράφηκε στις 12 του Φλεβάρη 1945 από το ΕΑΜ και από τους υποταχτικούς των βρετανών: από την κυβέρνηση της Αθήνας. Οι βρετανοί ήταν οι «εγγυητές» της συμφωνίας. Η συμφωνία της Βάρκιζας ήταν η συνέπεια της στρατιωτικής ήττας που πάθαμε ύστερα από την ένοπλη επέμβαση των βρετανών.

Για μας, η συμφωνία της Βάρκιζας αποτελούσε μια υποχώρηση που θα μας επέτρεπε να ανασυντάξουμε τις δυνάμεις μας και να ξαπολύσουμε μια καινούργια επίθεση όταν η πολιτική και η δράση του μοναρχοφασισμού και της βρετανικής κατοχής θα είχαν ξεσκεπαστεί χάρη στη δική μας δραστηριότητα και όταν οι μάζες που δίσταζαν θα είχαν διαπιστώσει, με την ίδια τους την πείρα, πως ο δρόμος του ΑΜ, ο δρόμος της εθνικής ανεξαρτησίας και της λαϊκής δημοκρατίας, είναι ο μόνος σωστός δρόμος για να σωθεί ο λαός από την πείνα και σκλαβιά.

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Το ΕΑΜ επεξεργάστηκε και δημοσίευσε το πρόγραμμά του για την εγκαθίδρυση της λαϊκής δημοκρατίας στην Ελλάδα. Αυτό το πρόγραμμα ζητάει πρώτα απ' όλα να απελευθερωθεί η χώρα από την οικονομική εξάρτηση σε σχέση με το εξωτερικό (απαλλοτρίωση στις ξένες αποικιακές παραχωρήσεις), να πραγματοποιηθεί η αγροτική μεταρρύθμιση, να εθνικοποιηθεί η μεγάλη βιομηχανία και να λυθεί το εθνικό ζήτημα (Μακεδονία) δημοκρατικά. Σύγχρονα, το ΕΑΜ., σήκωσε τη σημαία της πάλης για την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή κυριαρχία, για σταθερή ειρήνη, στα Βαλκάνια, για συνεννόηση και δημοκρατική και αδελφική συνεργασία με τους γειτονικούς βαλκανικούς λαούς.

Το ΕΑΜ συστηματικά αγωνίστηκε για τη συγκέντρωση και την ενότητα των εργαζομένων επιδιώκοντας πριν απ' όλα τη σταθεροποίηση της συμμαχίας των εργατών με τους βιοτέχνες και τους επαγγελματίες στις πόλεις και με τους αγρότες στα χωριά και καθοδηγώντας την πάλη του λαού ενάντια στους εκμεταλλευτές. Πάνω ακριβώς σ' αυτή τη βάση ξάπλωσε και δυνάμωσε το δημοκρατικό μέτωπο/ Αυτό εκφράστηκε ιδιαίτερα με τη δημιουργία της Πανελλαδικής Συνομοσπονδίας των Δημοκρατικών Ενώσεων που έβαλε στο κέντρο της δράσης της την πάλη για τη δημοκρατία και την ανεξαρτησία της χώρας μας. Η Ομοσπονδία είναι μια μαζική οργάνωση. Διευθύνεται από το στρατηγό Αλέξανδρο Οθωναίο, πρώην πρωθυπουργό και πρώην αρχιστράτηγο του ελληνικού στρατού.

Για να συγκεντρώσει και οργανώσει τις δημοκρατικές δυνάμεις στην ύπαιθρο, το κομμουνιστικό κόμμα αποφάσισε να διαλύσει τις κομματικές του οργανώσεις που είχε εκεί. Σε συμφωνία με το αγροτικό κόμμα οι κομμουνιστές των χωριών προσχώρησαν σ' αυτό το κόμμα. Το αγροτικό κόμμα συγκεντρώνει όλα τα προοδευτικά και δημοκρατικά στοιχεία της υπαίθρου. Παλαίβει για συνεπείς λαϊκοδημοκρατικές μεταλλαγές στην ύπαιθρο και ακολουθεί σταθερά μια γραμμή στενής συμμαχίας με την εργατική τάξη, θεωρώντας αυτή τη συμμαχία σαν βάση για τη νίκη της λαϊκής δημοκρατίας στην Ελλάδα.

Σήμερα το αγροτικό κόμμα συγκεντρώνει τις πιο πλατιές μάζες στη χώρα. Αναπτύσσει τη δράση του σε στενή και αδελφική συνεργασία με το κομμουνιστικό κόμμα.

Επιθυμώντας να σταθεροποιήσει την ενιαία οργάνωση της ελληνικής νεολαίας (ΕΠΟΝ), να ενισχύσει τους δεσμούς της με τα πλατιά στρώματα των νέων εργαζομένων, το κομμουνιστικό κόμμα απάλλαξε τους κομμουνιστές – μέλη της ΕΠΟΝ- από κάθε οργανωτική δουλιά στο κόμμα για όλη την περίοδο που θα δουλεύουνε σ' αυτή την οργάνωση. Αυτό το μέτρο είχε ευνοϊκή επίδραση για την ανάπτυξη της ΕΠΟΝ, σαν αληθινά λαϊκής και δημοκρατικής οργάνωσης της ελληνικής νεολαίας.

Στην πολιτική των βρετανών κατακτητών, που ήταν να διατηρεί, με τη βοήθεια των μοναρχοφασιστών, τους αδελφοκτόνους και αιματηρούς αγώνες μέσα στη χώρα μας και να προετοιμάζει έναν πόλεμο στα Βαλκάνια, το ΕΑΜ και όλες οι δημοκρατικές δυνάμεις αντιπαράθεσαν το σύνθημα της συμφιλίωσης του λαού που θα πραγματοποιούνταν στη

βάση της υπεράσπισης των κοινών συμφερόντων των εργαζομένων μαζών και της λαϊκής πάλης ενάντια στην αστοτσιφικάδικη εκμετάλλευση, για τη δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία, ενάντια στον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό και το μοναρχοφασισμό. Τα πιο πλατιά στρώματα του λαού και, κάτω από την πίεσή τους, ακόμα και μερικά στοιχεία του μοναρχικού, αντιδημοκρατικού στρατοπέδου απάντησαν στην έκκληση για τη συμφιλίωση του λαού.

Έτσι, η έκκληση για τη συμφιλίωση του λαού, έφερε και φέρνει πάντα θετικά αποτελέσματα, αν και σε μερικές περιφέρειες, π.χ. στην Κρήτη, κατανοήθηκε, και ως ένα σημείο και πραγματοποιήθηκε, όχι σαν μια έκκληση στην ένωση και στην πάλη για τις μερικές και γενικές διεκδικήσεις του λαού, αλλά σαν μια συνθηκολόγηση μπροστά στην αντίδραση.

Καταγγέλλοντας τις προκλήσεις των μοναρχοφασιστών και των προστατών τους αγγλοαμερικάνων στα Βαλκάνια, το ΕΑΜ οργάνωσε μια πλατιά καμπάνια υπέρ μιας ευρύτατης συμφωνίας και συνεργασίας με όλους τους βαλκανικούς λαούς.

Το κομμουνιστικό κόμμα, καθοδηγητική και κύρια δύναμη του ΕΑΜ πάλησε για τη σταθεροποίηση και την ανάπτυξη των δυνάμεων της δημοκρατίας.

Η εσωτερική αντίδραση και οι αγγλοσάξονες κατάσκοποι χρησιμοποίησαν το ψέμα, τη διαφθορά και τη βία προσπαθώντας να υπονομεύσουν με κάθε θυσία την ενότητα του ΕΑΜ και του δημοκρατικού στρατοπέδου. Μα οι απόπειρες τους χρεωκοπούν. Το ΚΚΕ κατόρθωσε να διατηρήσει αυτή την ενότητα χωρίς να κάνει παραχωρήσεις όσον αφορά το πρόγραμμά του και την αποφασιστική του πάλη ενάντια στην ξένη κατοχή.

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ Η ΤΑΧΤΙΚΗ ΜΑΣ

Αν θελήσουμε να αναλύσουμε τη διάταξη των πολιτικών δυνάμεων στην Ελλάδα πρέπει να σταθούμε στο λεγόμενο «δημοκρατικό», ή καλύτερα, ψευτοδημοκρατικό κέντρο, που η κύριά του δύναμη είναι το Φιλελεύθερο κόμμα, με πρόεδρο το Σοφούλη. Το Σεπτέμβρη του 1947, ο Σοφούλης δέχτηκε να συνεργαστεί με τον Τσαλδάρη για να βοηθήσει τους αμερικάνους να βγουν από τις σοβαρές δυσκολίες όπου είχαν σκοντάψει ύστερα από τις πολιτικές, στρατιωτικές και οικονομικές αποτυχίες του μοναρχοφασισμού. Ενάντια στο δημοκρατικό λαϊκό κίνημα γενικά και, ιδιαίτερα, ενάντια στο Δημοκρατικό Στρατό. Ο Σοφούλης χρησιμοποίησε κυρίως τη λεγόμενη πολιτική της συνδιαλλαγής, ελπίζοντας, με μια ψευτοαμνηστία, να μπορέσει να διαλύσει ή τουλάχιστον να αδυνατίσει σοβαρά το λαϊκοδημοκρατικό κίνημα.

Πολεμώντας ενάντια στην ξένη κατοχή και στο κύριο στήριγμά της στη χώρα, το μοναρχοφασισμό, το λαϊκοδημοκρατικό κίνημα κατάγγειλε σύγχρονα αυτούς τους ψευτοδημοκράτες που ζήτησαν να πετύχουν έναν συμβιβασμό με τους ξένους εισβολείς και που τους βοήθησαν να καταστρέψουν τη δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία της Ελλάδας. Απομονώσαμε αυτό το ψευτοδημοκρατικό κόμμα από τις μικροαστικές μάζες.

Το εθνικό δημοκρατικό κίνημα σταθεροποίησε τις θέσεις του, γιατί ακολούθησε αποφασιστικά μια πολιτική που αποσκοπούσε να εξασφαλίσει την ομαλή δημοκρατική εξέλιξη της χώρας πάνω στη βάση μιας δημοκρατικής συμφιλίωσης του λαού και της πραγματοποίησης μιας σταθερής ειρήνης στα Βαλκάνια, μια πολιτική που συγκέντρωνε της αμέριστη συμπαράσταση του λαού. Το νόημα αυτής της πολιτικής ήταν να ξεσκεπάσει τους ξένους καταχτητές και το μοναρχοφασισμό που εμπόδισε την πραγματοποίηση μιας δημοκρατικής εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής στην Ελλάδα.

Το ΚΚΕ και το ΕΑΜ έβαλαν σε δύσκολη θέση τους μοναρχοφασίστες και τους ξεμασκάρησαν. Π. χ. το φθινόπωρο του 1946 δεχτήκαμε τα συμπεράσματα της έκθεσης που έκανε η βρετανική αντιπροσωπεία, με επικεφαλής τον Κοξ, σαν βάση για να λυθούν τα εσωτερικά πολιτικά προβλήματα στην Ελλάδα. Η αντιπροσωπεία του Κοξ αποτελούνταν από βουλευτές που ανήκαν στα τρία μεγάλα βρετανικά κόμματα. Είχε έρθει στην Ελλάδα με επίσημη πρόσκληση της ελληνικής κυβέρνησης. Η αντιπροσωπεία στα συμπεράσματά της υιοθέτησε, ιδιαίτερα στο πολιτικό πεδίο, τις γνώμες του ΕΑΜ. Έτσι, οι βρετανοί καταχτητές και ο μοναρχοφασισμός ξεσκεπάστηκαν και υποχρεώθηκαν να αποκηρύξουν την αντιπροσωπεία που αυτοί οι ίδιοι είχαν καλέσει στην Ελλάδα με την ελπίδα πως αυτή θα τους έβγαζε από το αδιέξοδο.

Το ίδιο έγινε και με τις προτάσεις των αντιπροσώπων του βρετανικού υπουργείου εργασίας σχετικά με το συνδικαλιστικό πρόβλημα. Μόλις τα αντιφασιστικά συνδικάτα της Ελλάδας δέχτηκαν αυτές τις προτάσεις οι βρετανοί τις απόσυραν.

Συγκεκριμένα παραδείγματα και γεγονότα έδειξαν όλο και πιο πολύ στις λαϊκές μάζες πως οι βρετανοί καταχτητές και οι μοναρχοφασίστες προσανατολίζονται προς την εγκαθίδρυση ενός φασιστικού καθεστώτος στη χώρα, πως καταφεύγουν όλο και πιο πολύ στην ανοιχτή τρομοκρατία και τις δολοφονίες και πως το κάνουν αυτό γιατί η πολιτική τους δεν βρίσκει στήριγμα στο λαό.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΓΛΟΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ ΚΑΤΑΧΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΜΟ

Η αντίδραση μετέβαλε τη συμφωνία της Βάρκιζας σε κουρελόχαρτο. Δεκάδες χιλιάδες λαϊκοί αγωνιστές ρίχτηκαν στη φυλακή, εκατοντάδες δημοκράτες δολοφονήθηκαν.

Ωστόσο η λαϊκή αντίσταση όλο και μεγάλωνε. Μέσα από τους οικονομικούς και πολιτικούς μαζικούς αγώνες για το ψωμί και τις δημοκρατικές ελευθερίες, από την ένοπλη πάλη των απομονωμένων αγωνιστών και των ομάδων που υπεράσπιζαν τη ζωή τους, την τιμή τους, την οικογένειά τους, την περιουσία τους, γεννήθηκε και δυνάμωσε ο Δημοκρατικός Στρατός που σήκωσε ψηλά τη σημαία της πάλης για τη δημοκρατία και την ανεξαρτησία της Ελλάδας. Οι αγγλοαμερικάνοι ιμπεριαλιστές είδαν να αποτυχαίνουν τα σχέδιά τους. Είχαν υπογράψει τη συμφωνία της Βάρκιζας για να χτυπήσουν το λαϊκό δημοκρατικό κίνημα. Ήθελαν ύστερα να μας φοβίσουν με την τρομοκρατία. Αλλά γελάστηκαν στους υπολογισμούς τους, γιατί σκόνταψαν πάνω στην αντίσταση του λαού. Οι αγγλοσάξονες στην Ελλάδα ακολουθούσαν σχέδια αρκετά πονηρά. Με τη συμφωνία της Βάρκιζας λογάριάζαν να υποτάξουν το λαϊκό κίνημα, να συγκροτήσουν έναν

φασιστικό κρατικό μηχανισμό, στηριγμένο πάνω στις ξένες λόγχες της καινούργιας κατοχής, να οργανώσουν ύστερα σύμφωνα με τη θέληση και τις ευλογίες «Ξένων παρατηρητών» τις εκλογές και το δημοψήφισμα και να βγουν έτσι άσπροι σαν το χιόνι απ' την ελληνική υπόθεση που τους είχε δημιουργήσει αρκετούς μελετάδες. Ταυτόχρονα οι βρετανοί λογάριάζαν να πραγματοποιήσουν τα ιμπεριαλιστικά τους σχέδια που αποσκοπούσαν στο να διαταράξουν την ειρήνη στη Βαλκανική χερσόνησο.

Ο ελληνικός λαός έκανε να αποτύχουν αυτά τα ιμπεριαλιστικά σχέδια. Δεν επέτρεψε στους αγγλοαμερικάνους να λύσουν το ελληνικό ζήτημα με τον τρόπο τους, δηλ. με εκλογές βίας και με πλαστογραφία των αποτελεσμάτων των εκλογών, που θα νομιμοποιούσαν την πολιτική τους. Όχι μονάχα τα κόμματα της αριστεράς, αλλά ακόμα και το δημοκρατικό κέντρο μπούκοτάρησαν τις εκλογές της 31 του Μάρτη του 1946, που γι' αυτές ο ίδιος ο πρωθυπουργός Σοφούλης είπε πως είχαν πλαστογραφηθεί.

Ποια ήταν η πολιτική σημασία της αποχής του ΕΑΜ από τις εκλογές; Ξεσκεπάσαν έτσι τη μανούβρα των αγγλοσαξόνων και των μοναρχοφασιστών που ήθελαν να ξεμπερδέψουν με το ελληνικό πρόβλημα με τον «κοινοβουλευτικό δρόμο» και να ρίξουν ύστερα πάνω στο δημοκρατικό λαϊκό στρατόπεδο όλη την ευθύνη της μηδαμινότητας και της αταξίας που παρουσιάζει το σημερινό κοινοβούλιο.

Το δημοψήφισμα έγινε λίγους μήνες μετά τις εκλογές παρ' όλη την κατηγορηματική δήλωση του Μπέβιν που είχε δηλώσει πως δεν θα γινότανε πριν από το 1948. Στην περίοδο της ψηφοφορίας η τρομοκρατία μεγάλωσε, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο. Αλλά ούτε οι απειλές, ούτε η βία μπόρεσαν να τρομοκρατήσουν τον πληθυσμό. Στις πόλεις η πλειοψηφία από τους εκλογείς ψήφισαν ενάντια στη μοναρχία. Οι ξένοι καταχτητές και οι «ξένοι παρατηρητές» ακόμη μια φορά πλαστογράφησαν τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και ο πρώην βασιλιάς Γλυξμπουργκ, τρεις φορές διωγμένος από τη χώρα, ξαναγύρισε και πάλι στην Ελλάδα. Το δημοψήφισμα έγινε τη στιγμή που το αντάρτικο κίνημα, η καινούργια αντίσταση του λαού στα βουνά αναπτυσσότανε γοργά. Μερικές βδομάδες αργότερα, στις 28 του Οχτώβρη 1946 ημέρα της 6ης επετείου από την εισβολή στη χώρα μας του Μουσολίνι, δημιουργήθηκε στα βουνά Γενικό Αρχηγείο του Δημοκρατικού Στρατού της Ελλάδας.

Από τότες η πάλη που διεξάγεται από το Δημοκρατικό Στρατό της Ελλάδας για τη λευτεριά και την ανεξαρτησία της χώρας αποτελεί το κέντρο που γύρω του στρέφεται όλη η πολιτική ζωή της Ελλάδας.

Στις αρχές του 1947, η βρετανική πολιτική στην Ελλάδα πέρασε την πιο δύσκολη κρίση της. Ξέρουμε πως ύστερα από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ο βρετανικός ιμπεριαλισμός βρέθηκε αισθητά αδυνατισμένος. Αναγκάστηκε να παραχωρήσει μια σειρά θέσεις του στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό και σαν συνέπεια από τις αδυναμίες του και τις εσωτερικές του αντιθέσεις, να περάσει κάτω από την οικονομική εξάρτηση αυτού του τελευταίου.

Εξ άλλου η αποφασιστική αντίσταση του ελληνικού λαού ενάντια στους βρετανούς επεμβασίες και στους κομπάρσους τους, έκανε αδύνατη τη διατήρηση της βρετανικής

κυριαρχίας στην Ελλάδα. Η επίθεση που είχε αναλάβει η κυβέρνηση του Τσαλδάρη ενάντια στο Δημοκρατικό Στρατό απέτυχε. Ο πρόεδρος Τρούμαν νόμισε πως είχε έρθει η πιο ευνοϊκή στιγμή για μια ανοιχτή ανάμιξη των Ενωμένων Πολιτειών της Αμερικής στις εσωτερικές υποθέσεις της χώρας μας.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως η αμερικάνικη επέμβαση σήκωσε το σπασμένο ηθικό του μοναρχοφασισμού και υποχρέωσε μερικά μικροαστικά στρώματα του πληθυσμού να ακολουθήσουν μια πολιτική αναμονής. Αλλά η ζωή αναποδογύρισε τις ελπίδες και τα σχέδια των μοναρχοφασιστών. Οι εκστρατείες τους της άνοιξης και του καλοκαιριού του 1947 κατέληξαν σε ήττα. Ο Δημοκρατικός Στρατός εκμηδένισε τις επιτυχίες που είχαν σημειώσει στην αρχή οι μοναρχοφασίστες και βγήκε απ' αυτή την πάλη ακόμα πιο δυνατός. Αυτό προκάλεσε μια καινούργια κρίση στην Αθήνα. Αυτή τη φορά οι αμερικάνοι χρησιμοποίησαν τις εφεδρείες τους από το στρατόπεδο του Σοφούλη. Κι αυτός παρουσιάστηκε με το πρόγραμμά του της λεγόμενης ειρήνευσης ενώ κατέφυγε στη βία. Έχασε και στα δύο ταμπλώ.

Ο Δημοκρατικός Στρατός εξακολουθεί να αναπτύσσει τη δράση του με επιτυχία. Οργανώνει κρατική εξουσία με βάση τα λαϊκά συμβούλια, εφαρμόσει την αγροτική μεταρρύθμιση και πολλές άλλες λαϊκοδημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, βαδίζοντας μπροστά στο δρόμο της επαναστατικής λαϊκής και δημοκρατικής αναδημιουργίας της Ελλάδας. Στις 23 του Δεκέμβρη 1947 σχηματίστηκε στην Ελεύθερη Ελλάδα η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση.

ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΑ 1948

Από τους πρώτους μήνες του 1948, οι αμερικάνοι και οι μοναρχοφασίστες ανέλαβαν επιχειρήσεις που είχαν για αντικειμενικό σκοπό την «τελειωτικής» εξόντωση του Δημοκρατικού Στρατού. Οργάνωσαν επιθετικές επιχειρήσεις στη Μουργκάνα, στην Κεντρική Μακεδονία, στη Ρούμελη και τον Ιούνιο του 1948 συγκέντρωσαν τον κύριο όγκο από τις δυνάμεις τους στη Β. Πίνδο (Σμόλικας – Γράμμος) για να δώσουν ένα «αποφασιστικό» χτύπημα στο Δημοκρατικό Στρατό. Ο αμερικανός στρατηγός Βαν Φλιτ με το επιτελείο του διηύθυνε προσωπικά αυτές τις επιχειρήσεις. Ο συσχετισμός των δυνάμεων ήταν 1 προς 10 σε άνδρες και 1 προς 50 σε υλικό σε όφελος των μοναρχοφασιστών. Εξ άλλου ο Δημοκρατικός Στρατός δεν είχε ούτε αεροπλάνα, ούτε τανκς. Ύστερα από 70 μέρες πάλης οι Ταξιαρχίες του Δημοκρατικού Στρατού έσπασαν τον κλοιό του εχθρού και πέρασαν στο βουνό Βίτσι, όπου επί δύο μήνες απόκρουσαν όλες τις επιθέσεις του εχθρού, τον ανάτρεψαν και τον κινήγησαν, Τέτιο ήταν πραγματικά, το τέλος της αμερικάνικης και μοναρχοφασιστικής εκστρατείας του 1948 ενάντια στο Δημοκρατικό Στρατό.

Ακόμα μια φορά οι εχθροί του λαού δοκίμασαν μια αποτυχία. Αλλά οι συνέπειες για το μοναρχοφασισμό σ' αυτό το χρόνο ήταν πολύ σοβαρές από άλλοτε. Ο μύθος που σύμφωνα μ' αυτόν ο μοναρχοφασισμός με την αμερικάνικη βοήθεια θα κατόρθωνε να συντρίψει το Δημοκρατικό Στρατό και να καταπνίξει τη λαϊκοδημοκρατική πάλη στη χώρα, διαλύθηκε. Αυτός ο μύθος στην αρχή ξεθάρρεψε τις ελπίδες της αντίδρασης. Αλλά η πραγματικότητα διέλυσε τα όνειρά της. Ποτέ πριν η κρίση στις γραμμές της

αντίδρασης δεν ήταν τόσο βαθιά, Η οικονομική βάση των μοναρχοφασιστών κλονίστηκε παρ' όλα τα αμερικάνικα δολάρια. Η Φτώχεια των μαζών χειροτερεύει, απεργίες ξεσπούν στις πόλεις, ωριμάζει ένα καινούργιο μαζικό κίνημα. Οι φαντάροι του μοναρχοφασιστικού στρατού δεν θέλουν να πολεμήσουν και οι στάσεις στις γραμμές του γίνονται όλο και πιο συχνές. Σ' αυτές τις τελευταίες βδομάδες δεκάδες αξιωματικοί τουφεκίστηκαν, Καταδίκασαν δεκάδες αξιωματικούς του πολεμικού ναυτικού και της αεροπορίας. Μια ομάδα από ανώτερους αξιωματικούς της αεροπορίας παραπέμφθηκε στο στρατοδικείο. Το Γενικό Επιτελείο του μοναρχοφασιστικού στρατού τρεις φορές άλλαξε μέσα σ' αυτό το χρόνο.

Ούτε οι αμερικάνικες απειλές, ούτε το ταξίδι του Μάρσαλ στην Αθήνα, δεν στάθηκαν ικανά να σταματήσουν τους καυγάδες που επικρατούν μέσα στο εχθρικό στρατόπεδο. Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός πείθεται από τα πράγματα πως δεν είναι σε θέση να νικήσει το Δημοκρατικό Στρατό με τη βοήθεια των μισθοφόρων μοναρχοφασιστών παλιανθρώπων. Γι' αυτό ζητάει τώρα, καταφεύγοντας στις πλαστογραφίες της ψευτοβαλκανικής επιτροπής και χρησιμοποιώντας των ΟΕΕ, να οργανώσει μια ανοιχτή ένοπλη επέμβαση στις υποθέσεις της Ελλάδας όπου σκέφτεται να φτιάσει, πριν απ' όλα, αεροδρόμια, ναυτικές βάσεις και δρόμους για το στρατηγικό του προγεφύρωμα, να χρησιμοποιήσει τον ελληνικό λαό σαν κρέας για τα κανόνια στον καινούργιο πόλεμο που ετοιμάζεται από τους ιμπεριαλιστές.

Από την πλευρά του, ο Δημοκρατικός Στρατός της Ελλάδας, από τις μάχες του 1948 βγήκε ακόμα πιο δυνατός και με ακόμα πιο μεγάλη εμπιστοσύνη στη νίκη του. Όταν τράβηξε και κράτησε τις κυριότερες δυνάμεις του εχθρού στο Γράμμο και στο Βίτσι, το κύμα του λαϊκοδημοκρατικού κινήματος άπλωσε στις άλλες περιοχές. Τέτιο χαρακτηριστικό παράδειγμα δόθηκε από την Πελοπόννησο, τη νοτιότερη περιφέρεια της χώρας, όπου βρίσκεται σήμερα το πιο εκτεταμένο ελεύθερο έδαφος μ' ένα στρατό δυνατό και μαχητικό. Όσο για το Γράμμο, η σημαία της ελευθερίας κυματίζει ξανά στις κορφές του.

Ποτές η κατάσταση του μοναρχοφασισμού δεν ήταν τόσο δύσκολη. Ποτές ο Δημοκρατικός Στρατός δεν ήταν τόσο δυνατός όσο τώρα. Η πολιτική της αμερικανικής κυριαρχίας θα χρεωκοπήσει. Ο μοναρχοφασισμός απομονώνεται όλο και πιο πολύ. Ο λαός θέλει, όπως το προτείνει ο Δημοκρατικός Στρατός, μια τίμια δημοκρατική συμφωνία. Το σύνθημα: « Το πρόβλημα δε θα λυθεί παρά μόνο με την πένα», δηλαδή με μια συμφωνία, ξαπλώνει όλο και πιο πολύ στις γραμμές των φαντάρων του μοναρχοφασιστικού στρατού. Αυτό το σύνθημα που βγήκε μέσα από τις μάζες κερδίζει όλο και πιο μεγάλα στρώματα του λαού.

Για να κρατήσουν τις θέσεις τους, οι αμερικάνοι καταχτητές και οι μοναρχοφασίστες καταφεύγουν στην πιο άγρια τρομοκρατία. Χιλιάδες λαϊκοί αγωνιστές τουφεκίζονται, δεκάδες χιλιάδες βρίσκονται στις φυλακές, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης ή στην εξορία. Αυτή η ανήκουστη τρομοκρατία προκάλεσε αγανάκτηση σ' ολόκληρο τον κόσμο και η παγκόσμια κοινή γνώμη με τη Σοβιετική Ένωση επικεφαλής, ξεσηκώθηκε ενάντια στις αγριότητες των μοναρχοφασιστών.

Αλλά ούτε η βία, ούτε η τρομοκρατία μπορούν να γονατίσουν τον ελληνικό λαό.

ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΠΑΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ

Το Κομμουνιστικό Κόμμα είναι η κύρια πολιτική δύναμη, οργανωτής του λαϊκοδημοκρατικού κινήματος στην Ελλάδα. Στα χρόνια της χιτλερικής κατοχής το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας σήκωσε πρώτο τη σημαία της πάλης για την ανεξαρτησία και για μια λαϊκή δημοκρατία.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας οργάνωσε το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ και ήταν η καθοδηγητική τους δύναμη. Παντού και πάντα, στις πιο δύσκολες στιγμές, οι κομμουνιστές κράτησαν τις πιο υπεύθυνες θέσεις, ήταν στην πρωτοπορία. Στην πάλη ενάντια στους χιτλερικούς καταχτητές και σήμερα ενάντια στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό, ενάντια στη βρετανική κατοχή και το μοναρχοφασισμό, οι κομμουνιστές δεν έπαψαν να δίνουν τις πιο μεγάλες θυσίες, χάνοντας τους καλύτερους συντρόφους τους, τους πιο αποφασιστικούς πρωταθλητές της πάλης για τη λαϊκή υπόθεση. Απ' το Δεκέμβρη του 1944, αναπτύσσοντας τη δράση του, στις δύσκολες συνθήκες της επίθεσης της αντίδρασης, το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας διόρθωσε τα λάθη της πολιτικής του γραμμής καθώς και τις αδυναμίες και ελλείψεις στη δουλιά του. Κατόρθωσε να διορθώσει τα σφάλματα της περιόδου της πρώτης κατοχής, να χαράξει καθαρά τη γραμμή του, να διατηρήσει την ενότητά του, να συσφίξει ακόμα πιο πολύ τις γραμμές του και να σταθεροποιήσει τους δεσμούς που το ενώνουν με τις μάζες.

Το ΚΚΕ έχει σήμερα για κύριο καθήκον του να συνεχίσει, να αναπτύσσει και να στεριώνει το αντιιμπεριαλιστικό και δημοκρατικό μέτωπο σ' ολόκληρη την Ελλάδα. Πρέπει να αφιερώσει όλες του τις δυνάμεις για να ανεβάσει το ΕΑΜ στο επίπεδο μιας ενιαίας πολιτική οργάνωσης του λαού, σταθεροποιώντας τον πυρήνα του, το μέτωπο εργατών και αγροτών, μέτωπο πολιτικά και οργανωτικά ενιαίο, που εκπροσωπείται από το Κομμουνιστικό Κόμμα και απ' το Αγροτικό Κόμμα. Αυτή η συγκέντρωση των δυνάμεων της λαϊκής δημοκρατίας θα επιστρέψει στο Δημοκρατικό Στρατό να λύσει με επιτυχία τα καθήκοντα που του πέφτουν.

Ο Δημοκρατικός Στρατός έγινε ένας ταχτικός στρατός, δίνει μεγάλες μάχες και υπερασπίζει αποφασιστικά τις ελεύθερες περιοχές. Στην 4η Ολομέλεια που έγινε στις 27 και 28 του Ιούλη στο γράμμα, η ΚΕ του ΚΚΕ ανέλυσε την πείρα της πάλης, έβαλε τέρμα στους οπορτουνιστικούς δισταγμούς και πήρε μια σειρά από μέτρα για να δυναμώσει ακόμα πιο πολύ το Δημοκρατικό Στρατό και να ανεβάσει το επίπεδο της πάλης. Αναμφισβήτητα οι δυσκολίες είναι ακόμα μεγάλες. Οι αμερικάνοι και οι μοναρχοφασίστες, θέλοντας να βάλουν φραγμό ανάμεσα στο λαό και στο Δημοκρατικό Στρατό, συγκέντρωσαν στις πόλεις πάνω από 700 χιλιάδες αγρότες. Στο Δημοκρατικό Στρατό λείπουν όπλα, πολεμοφόδια, τροφή, ρούχα, παπούτσια. Αλλά η δύναμή του βρίσκεται στους δεσμούς που τον ενώνουν με το λαό, ενώ το ηθικό του αγγλοαμερικανικού στρατού που πολεμάει ενάντια στο λαό είναι πολύ πεσμένο. Αν και αυτός ο στρατός είναι ανώτερος σε αριθμό και παίρνει άφθονο οπλισμό, ωστόσο είχε αποτυχίες σ' όλες τις εκστρατείες και το ίδιο θα γίνει και στο μέλλον. Ο Δημοκρατικός

Στρατός, που μέσα σ' αυτόν ο πρωτοπόρος ρόλος ανήκει στους κομμουνιστές, ξεπερνάει ηρωικά όλες τις δυσκολίες και προχωρεί σταθερά προς την πραγματοποίηση της δίκαιας υπόθεσής του. Το κομμουνιστικό κόμμα είναι η πρωτόπορα καθοδηγητική δύναμη της χώρας, το μυαλό, η τιμή και η συνείδηση της καινούργιας Ελλάδας.

Σήμερα, η εσωτερική και διεθνή κατάσταση διαφέρει αισθητά από το Δεκέμβρη του 1944. Την εποχή εκείνη ο βρετανικός ιμπεριαλισμός εκμεταλλευόμενος τα λάθη μας και τη σχετική μας απομόνωση, μας ανάγκασε να υποχωρήσουμε προσωρινά. Από τότε, η οικονομική και πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα δεν έπαυσε να χειροτερεύει. Τούτη την ώρα, το καθεστώς της αγγλοαμερικάνικης κατοχής και της μοναρχοφασιστικής τρομοκρατίας έχει εγκαθιδρυθεί στη χώρα μας. Η Ελλάδα περνάει μια βαθιά επαναστατική κρίση.

Η λαϊκοδημοκρατική επανάσταση στην Ελλάδα περνάει μια νέα φάση που άρχισε τη μέρα που η λαϊκή αντίσταση πήρε τη μορφή μιας ένοπλης πάλης και που ο Δημοκρατικός Στρατός της Ελλάδας έγινε το πρωτόπορο μαχητικό τμήμα αυτής της αντίστασης.

Αν και στη Δύση μερικοί είχαν πει πως η πάλη του λαού μας ήταν «χωρίς προοπτικές», ο ελληνικός λαός διαπίστωσε με την ίδια του την πείρα τις επιτυχίες του της ένοπλης πάλης και πιστεύει ακλόνητα στη νίκη του. Φωτισμένος από το παράδειγμα της νικηφόρας ανοικοδόμησης στις λαϊκές δημοκρατίες, ξαναπήρε τα όπλα. Πιστεύει πως αυτός ο δρόμος είναι ο μόνος που μπορεί να του επιτρέψει να σώσει την πατρίδα του από τον ζυγό των αμερικάνων ιμπεριαλιστών. Το σύνθημα «ΟΛΟΙ ΣΤ' ΑΡΜΑΤΑ! ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ!» αντηχεί σ' ολόκληρη τη χώρα. Τα μοναρχοφασιστικά και ιμπεριαλιστικά σχέδια θα χρεωκοπήσουν ολοκληρωτικά. Η Ελλάδα δεν θα γίνει ποτέ ένα φασιστικό καταφύγιο ούτε μια βάση για την ιμπεριαλιστική επέκταση. Ο ελληνικός λαός δε θα σηκώσει ποτέ το χέρι του ενάντια στις λαϊκές δημοκρατίες. Η πάλη, το αίμα που χύνεται σήμερα στο ελληνικό χώμα για τη δημοκρατία, την ανεξαρτησία και την ειρήνη, είναι εγγύηση γι' αυτό.

Με την υποστήριξη του διεθνούς δημοκρατικού κινήματος ο λαός μας, παρ' όλες τις δυσκολίες, τραβάει μπροστά προς το σκοπό του, προς τη νίκη της λαϊκής δημοκρατίας στην Ελλάδα, προς την ειρήνη και την αδελφική συνεργασία ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς.

Πάρθηκε από τη μπροσούρα «Ν. Ζαχαριάδη: Η πάλη για τη λευτεριά και τη δημοκρατία στην Ελλάδα», όπου αναδημοσιεύτηκε μεταφρασμένο απ' την εφημερίδα « Για σταθερή ειρήνη, για τη λαϊκή δημοκρατία!»

15-12-48

16. Χαιρετιστήριο λόγος του Γεν. Γραμματέα της ΚΕ του ΚΚΕ Νίκου Ζαχαριάδη Στο 19ο Συνέδριο του ΚΚΣΕ

Αγαπητοί σύντροφοι! Με εντολή της Κεντρικής Επιτροπής του κόμματός μας, η αντιπροσωπεία του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας από μέρους όλου του κόμματός, καθώς και από μέρους του δημοκρατικού και ειρηνόφιλου λαού της Ελλάδας χαιρετίζει θερμά το XIX Συνέδριο του δοξασμένου κόμματος των Λένιν-Στάλιν. Χαιρετίζει το μεγάλο ρούσικο λαό και του άλλους λαούς της Σοβιετικής Ένωσης, τον αγαπημένο μας φίλο και υπερασπιστή σύντροφο Στάλιν (θυελλώδικα χειροκροτήματα), που πάντα, σ' όλες τις μπόρες και τις δοκιμασίες στέκονταν με το μέρος του λαού της Ελλάδας και συμπαθούσε τον αγώνα του. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Στον καιρό ακόμα του τούρκικου ζυγού οι μανάδες της Ελλάδας, νανούριζαν τα παιδιά τους, διηγώντας τους για το θρυλικό ήρωα Μόσκοβα, για το «ξανθό γένος», δηλαδή, για το ρούσικο λαό που θα φέρει τη λευτεριά. Η παράδοση αυτή πάντα θέρμαινε και θερμαίνει την ψυχή των απλών ανθρώπων της χώρας μας. Ο λαός μας ονόμαζε κι ονομάζει τη Ρωσία «αγία Ρωσία».

Η νίκη της Ρωσίας στο ρωσοτουρκικό πόλεμο το 1828-1829 έδωσε στην Ελλάδα την ανεξαρτησία.

Ο μεγάλος Λένιν στα 1917 διαμαρτυρήθηκε για τον αποκλεισμό πείνας, που εφάρμοσαν ενάντια στη μικρή Ελλάδα για να την αναγκάσουν να πολεμήσει στο πλευρό των ιμπεριαλιστών της Αντάντ.

Το Μάη του 1945 ο σύντροφος Στάλιν έστειλε στο ΕΑΜ τηλεγράφημα, όπου εξέφραζε τη συμπάθεια του στον ελληνικό λαό που πριν λίγους μήνες είχε υποστεί την ένοπλη επίθεση του αγγλικού ιμπεριαλισμού.

Απ* τα 1945 και δω η Σοβιετική Ένωση ανακινούσε διαρκώς το ελληνικό ζήτημα στον ΟΕΕ και υπεράσπιζε τα δικαιώματα του λαού μας, τη λευτεριά και την ανεξαρτησία της χώρας μας.

Ο λαός μας πίστευε και πιστεύει ατράνταχτα στο μεγάλο του φίλο, «το ξανθό γένος». Αν προηγούμενα η πίστη αυτή ήταν αυθόρμητη, απ' τα 1917 έγινε πια συνειδητή.

Με το όνομα του συντρόφου Στάλιν στα χείλη πέθαναν οι αντάρτες και οι κομμουνιστές της Ελλάδας στις μάχες ενάντια στους χιτλερικούς κατακτητές, στα μπουντρούμια της Γκεστάπο και της ασφάλειας.

Στο σύντροφο Στάλιν απευθύνονται οι μανάδες της Ελλάδας παρακαλώντας τον να σώσει τα παιδιά τους, που τα καταδίκασαν σε θάνατο ή σε μακρόχρονη φυλάκιση. Στη χώρα μας αυτό πήρε τη μορφή πλατιού λαϊκού κινήματος.

Ο λαϊκός μας ήρωας Μπελογιάννης υπεράσπισε ατρόμητα στο μοναρχοφασιστικό στρατοδικείο τη Σοβιετική Ένωση και την ειρηνόφιλη πολιτική της. Τελευταία ο γνωστός στη χώρα μας δημοκρατικός παράγοντας Πασαλί-δης, που ποτέ του δεν ήταν κομμουνιστής, απαντώντας στις αχαλίνωτες αντισοβιετικές συκοφαντίες των μοναρχοφασιστών, δήλωσε απ' το βήμα της βουλής της Αθήνας: Οι Τάταροι, ο

Ναπολέον, ο Χίτλερ θέλαν να καταστρέψουν το Κρεμλίνο. Μα όλοι αυτοί έσπασαν τα μούτρα τους. Αν τολμήσετε κι εσείς να επιτεθείτε ενάντια στο Κρεμλίνο θα σας βρει η ίδια τύχη. (θνελλώ-δικα, παρατεταμένα χειροκροτήματα). Και το Κρεμλίνο υψώνονταν και υψώνεται ακατανίκητο, σαν τον ήλιο φωτίζοντας όλο τον κόσμο. (Χειρο-κροτήματα). Μ' αυτά τα λόγια ο Πασαλίδης εκφράζε την πίστη του λαού.

Ο λαός μας ξέρει τη Σοβιετική Ένωση, τους λαούς της και το σύντροφο Στάλιν μόνο σαν φίλους και τους αγαπάει. Το αίσθημα αυτό ο λαός μας το φυλάει μέσα στην καρδιά του, σαν κι εκείνη την κοπέλα μας που τη βασάνισαν άγρια γιατί της βρήκαν μια φωτογραφία του συντρόφου Στάλιν. Όταν οι δήμιοι ξέσχισαν τη φωτογραφία μπροστά στη μισοπεθαμένη κοπέλα, εκείνη βρήκε μέσα της τη δύναμη να φωνάξει: «Απ' την καρδιά μας δε θα μπορέσετε να τον βγάλετε.» (θυελλώδικα, παρατεταμένα χειροκροτήματα που περνούν σε επευφημίες. Όλοι σηκώνονται όρθιοι. Ζητωκραυγές: «Ζήτω ο μεγάλος Στάλιν!»)

Ο λαός μας, όπως και όλοι οι άλλοι λαοί του κόσμου, ξέρει ότι η μεγάλη σοβιετική καρδιά, η καρδιά του συντρόφου Στάλιν πάλλεται απ' τα βάσανα, τον πόνο, τα μαρτύρια και τους πόθους του. Γι' αυτό ποτέ δε χάνει την ελπίδα του για λευτεριά, δε χάνει το θάρρος του και την απόφασή του να παλέψει.

Ο ελληνικός λαός, που αγαπάει μ' όλη του την καρδιά τη Σοβιετική Ένωση, μισεί με άλλη τόση δύναμη τους αμερικάνους και άγγλους ιμπεριαλιστές που τους γνώρισε μόνο σαν κατακτητές, άρπαγες, ληστές και δήμιους. Και όχι μόνο τους μισεί, αλλά και παλεύει ενάντια τους. Στην περίοδο 1945-1949 οι αμερικάνοι και οι άγγλοι ξόδεψαν πέντε δισεκατομμύρια δολάρια στη μικρή Ελλάδα μόνο και μόνο για να της επιβάλουν την «ελευθερία» της εκμετάλλευσης και της καταλήστευσης. Απ' το παράδειγμα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλβανίας ο λαός μας ξέρει τι θα πει βοήθεια της Σοβιετικής Ένωσης και τη συγκρίνει με την αμερικάνικη «βοήθεια» στην Ελλάδα που έφερε τη χώρα μας στην καταστροφή. Πριν η Αλβανία θεωρούνταν μια απ' τις πιο καθυστερημένες χώρες της Ευρώπης. Με τη νίκη της λαϊκής δημοκρατίας και με την ολόπλευρη και ανιδιοτελή βοήθεια της Σοβιετικής Ένωσης τράβηξε μακριά μπροστά. Τώρα η Αλβανία άφησε μακριά πίσω της την αστοτσιφλικάδικη αμερικανοκρα-τούμενη Ελλάδα.

Σύντροφοι! Μέσα σε εννιά χρόνια ο λαός μας, απαντώντας στην πρόσκληση και κάτω από την καθοδήγηση του ΚΚΕ, πολέμησε τέσσερις φορές με το όπλο στο χέρι για τα δικαιώματα του και για τη λευτεριά του. Απόκρουσε τον Μουσολίνι, πολέμησε τρία χρόνια ενάντια στον Χίτλερ, αντιστάθηκε στην αγγλική επέμβαση στα 1944 και ύστερα, τριάμισι χρόνια, απ' τα 1946 ως το 1949, ο λαός μας πάλεψε για την ανεξαρτησία του και τη ζωή του και μόνο το πισώπλατο χτύπημα της προδοτικής κλίκας του Τίτο μας ανάγκασε να υποχωρήσουμε.

Σήμερα η Ελλάδα έχει γίνει ένα απέραντο πολεμικό στρατόπεδο, μια απέραντη φυλακή. Σκαρώθηκε κιόλας βασικά η συμμαχία των μοναρχοφασιστών, της κλίκας του Τίτο και της Άγκυρας. Οι τιτικοί κατάσκοποι Μόσα Πιάντε και Μπουκμάνοβιτς-Τέμπο, που στα 1949 συκοφαντούσαν το ΚΚΕ για να κρύψουν τη δική τους προδοσία, κάνουν τώρα ταξίδια στην Αθήνα και ερωτικές εξομολογήσεις στους μοναρχοφασίστες. Οι αμερικάνοι

ιμπεριαλιστές νομίζουν ότι θα καταφέρουν να αναγκάσουν τον ελληνικό λαό να πολεμήσει ενάντια στη Σοβιετική Ένωση, την Αλβανία και τη Βουλγαρία. Όμως θα αποτύχουν όπως αποτύχε ο Χίτλερ, που δεν κατάφερε να στείλει ούτε έναν έλληνα ενάντια στη Σοβιετική Ένωση, ενώ 120.000 μαχητές του ΕΛΑΣ πάλευαν ενάντια του στην Ελλάδα. (Χειροκροτήματα). Στην έκθεση του ο σύντροφος Μαλένκοφ δήλωσε πως «πρέπει να υπο-θέσουμε ότι στις χώρες που τις καταδικάζουν να είναι πειθήνια πiónια των αμερικάνων δικτατόρων θα βρεθούν αληθινά ειρηνόφιλες δημοκρατικές δυνάμεις που θα εφαρμόσουν τη δική τους ανεξάρτητη ειρηνική πολιτική και θα βρουν τον τρόπο να βγουν απ' το αδιέξοδο όπου τους στρίμωξαν οι αμερικάνοι δικτάτορες». Μπορείτε να είσαστε σίγουροι, σύντροφοι, ότι ο ελληνικός λαός θα ακολουθήσει αυτόν το δρόμο. (Χειροκροτήματα).

Το συμπέρασμα αυτό μπορούμε να το βγάλουμε ξεκινώντας απ' το γεγονός ότι ο λαός της Ελλάδας δε σταματάει ούτε στιγμή τον αγώνα του. Εδώ βρίσκεται η κυριότερη αιτία της πολιτικής κρίσης που περνάει η αμερι-κανοκρατία στην Ελλάδα. Στα τρία τελευταία χρόνια στη χώρα μας έγιναν τρεις φορές βουλευτικές εκλογές και όμως οι αμερικάνοι δεν μπορούν να σχηματίσουν σταθερή κυβέρνηση στην Ελλάδα. Ο λαός της Ελλάδας συσπειρώνει τις δυνάμεις του, παλεύει ενάντια στους λακέδες του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, για λευτεριά, δημοκρατία και ειρήνη, για μια πραγματικά δημοκρατική κυβέρνηση. Οι κομμουνιστές της Ελλάδας διδάσκονται απ' τα λάθη τους και απ' τα διδάγματα του δρόμου που πέρασαν, διατηρώντας στενή σύνδεση με το λαό στέκουν επικεφαλής του. Ο εχθρός καταβάλλει λυσσασμένες προσπάθειες στην πάλη του ενάντια στο κόμμα μας, προσπαθεί να το υπονομεύσει τόσο απ' τα έξω όσο και απ' τα μέσα, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό τους λιποτάχτες, τους προδότες, τους συνθηκολόγους και τους οπορτουνιστές. Τα γεγονότα δείχνουν ότι οι προσπάθειες αυτές του εχθρού δεν πετυχαίνουν. Η εμπιστοσύνη του λαού στο ΚΚΕ όχι μόνο δε λιγοστεύει, αλλά αντίθετα μεγαλώνει.

Το καθήκον μας είναι να αφομοιώσουμε δημιουργικά τή θεωρία του μαρξισμού-λενινισμού, τη διδασκαλία των Μαρξ-Ένγκελς-Λένιν-Στάλιν και να οδηγήσουμε το λαό στη νίκη στην πάλη του για το ψωμί,]τη δημοκρατία, την ανεξαρτησία και την ειρήνη. Ξέρουμε ότι μπροστά μας στέκουν ακόμα μεγάλα εμπόδια και δυσκολίες. Όμως μαθαίνουμε από σας, τους μπολσεβίκους, να παλεύουμε ενάντια στις δυσκολίες και να τις ξεπερνάμε.

Η πάλη του λαού μας είναι κομμάτι της πάλης που κάνουν οι λαοί του κόσμου με επικεφαλής τη Σοβιετική Ένωση για τη δημοκρατία, την ανεξαρτησία και το σοσιαλισμό. Εδώ βρίσκεται η εγγύηση και για τη δική μας νίκη.

Σύντροφοι! Τις μέρες αυτές, στο συνέδριο σας, εμείς οι κομμουνιστές του εξωτερικού, πήραμε άλλο ένα θαυμάσιο δώρο και μια βοήθεια εξαιρετικά μεγάλης για μας σπουδαιότητας. Ο σύντροφος Στάλιν στο νέο του έργο «Τα οικονομικά προβλήματα του σοσιαλισμού στην ΕΣΣΔ» επεξεργάστηκε συγκεκριμένα και ολόπλευρα τους δρόμους του βαθμιαίου περάσματος απ' το σοσιαλισμό στον κομμουνισμό. Και το 19^ο Συνέδριο του κόμματος σας έδειξε ότι στη Σοβιετική Ένωση το πέρασμα αυτό ωρίμασε ιστορικά, υλικά, ότι το ζήτημα αυτό μπήκε στην ώρα του. Το 19^ο Συνέδριο του κόμματος δείχνει

ανάγλυφα ότι η Σοβιετική Ένωση προχωρεί στο δρόμο που υποδείχνει ο σύντροφος Στάλιν.

Στο νέο του έργο ο σύντροφος Στάλιν ανακάλυψε και ανάλυσε τους νόμους ανάπτυξης της οικονομίας στην ΕΣΣΔ, τους νόμους του βαθμιαίου περάσματος απ' το σοσιαλισμό στον κομμουνισμό. Ανάλυσε αυτούς τους νόμους μέσα στην ίδια την υλική, την αντικειμενική σοβιετική πραγματικότητα. Έτσι ο σύντροφος Στάλιν απόδειξε και για άλλη μια φορά θεμελίωσε τη σωστότητα της μαρξιστικής-λενινιστικής θέσης, ότι οι οικονομικοί νόμοι, όπως και οι νόμοι εξέλιξης της φύσης, δεν εξαρτώνται απ' τη θέληση του ανθρώπου, δεν μπορούν να δημιουργηθούν αυθαίρετα, ότι οι νόμοι αυτοί δημιουργούνται και εξελίσσονται μέσα στην ίδια τη ζωή και την κίνηση της φύσης και της κοινωνίας, ανεξάρτητα απ' τη θέληση του ανθρώπου.

Έτσι ο σύντροφος Στάλιν μας διδάσκει ακόμα μια φορά εμάς, τους κομμουνιστές του εξωτερικού, πώς πρέπει να κάνουμε την επιστημονική ανάλυση και την επιστημονική πρόβλεψη στην πολιτική. Η επιστημονική ανάλυση και η επιστημονική πρόβλεψη στηρίζονται στη γνώση των αντικειμενικών νόμων κίνησης και εξέλιξης στη φύση και την κοινωνία. Ο σύντροφος Στάλιν μας διδάσκει ακόμα ότι αυτοί οι νόμοι που υπάρχουν αντικειμενικά μπορούν να ανακαλυφθούν μέσα στις υλικές συνθήκες της αντικειμενικής πραγματικότητας, ότι αυτοί οι νόμοι μπορούν να γίνουν γνωστοί και να χρησιμοποιηθούν απ' τον άνθρωπο, την κοινωνία και το πρωτοπόρο της κόμμα για να προχωρήσουν μπροστά προς την πρόοδο, και στη συγκεκριμένη περίπτωση προς τον κομμουνισμό.

Ο σύντροφος Στάλιν ήταν ο πρώτος που είδε και ο πρώτος που συνέλαβε αυτά τα αντικειμενικά προτσές, τα επεξεργάστηκε επιστημονικά-θεωρητικά και τα έβαλε μπροστά στο κόμμα με τη μορφή των προγραμματικών και συγκεκριμένων πολιτικών καθηκόντων της πάλης και δράσης του κόμματος με σκοπό την πραγματοποίησή τους. Εδώ εκδηλώνεται όλη η δύναμη της σταλινικής μεγαλοφυΐας.

Το νέο έργο του συντρόφου Στάλιν, καθώς και η πορεία των εργασιών του συνεδρίου σας είναι άλλο ένα εξαιρετικά ζωντανό παράδειγμα ενότητας της θεωρίας και της πράξης. Αυτή η ενότητα της θεωρίας και της πράξης είναι ένα απ' τα βασικά πλεονεκτήματα των μπολσεβίκων απέναντι στους εχθρούς τους και την ιδεολογία τους, ένας απ' τους βασικούς όρους της σταλινικής επιτυχίας στην πορεία σας προς τα μπρος.

Αυτές τις μέρες εμείς παρακολουθούμε εδώ στο ανώτερο κομματικό σχολείο, ανώτερα μαθήματα. Υποχρέωση μας είναι να βγάλουμε όλα τα απαραίτητα συμπεράσματα για την ιδεολογική, την πολιτική και την πραγματική δουλειά μας στην πάλη ενάντια στους εκμεταλλευτές και τους εμπρηστές του νέου πολέμου. Σύντροφοι! Οι μάνες μας, οι απλές γυναίκες της χώρας μας που για τα παιδιά τους τόσο θερμά φροντίζει ο σύντροφος Στάλιν, λένε: «Ας κόβει ο θεός χρόνια απ' τη ζωή μας κι ας χαρίζει στιγμές στον Στάλιν. Είμαστε τόσο πολλές που θα ζει αιώνια», (θυελλώδικα χειροκροτήματα που για πολλή ώρα δε σταματούν). Ο λαός μας ενώνει αυτές τις ευχές του στις ευχές των λαών όλου του κόσμου. Να ζει και να υγιαίνει πολλά, πολλά χρόνια ο μεγάλος μας Στάλιν για το καλό των λαών όλου του κόσμου! (θυελλώδικα, παρατεταμένα χειροκροτήματα που περνούν σε επευφημίες. Όλοι σηκώνονται όρθιοι).

(ΠΡΑΒΝΤΑ 12/10/52)

«Νέος Κόσμος» αριθ. 11/1952, σελ. 10-12.

17. ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΥΣΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Βιέννη

Κύριε ανακριτά,

Επειδή δεν είμαι ικανοποιημένος από τον τρόπο που γίνεται η ανάκριση με τη μεταφράστρια κάνω τη δήλωσή μου αυτή που τη θεωρώ και μόνη έγκυρη.

Πρώτα απ'όλα διαμαρτύρομαι για τη μεταφορά μου στη Γερμανία, τη θεωρώ παράνομη και ζητώ την άμεση επιστροφή μου στην πατρίδα μου.

Στα ζητήματα που μου θέσατε για πρόσωπα και οργανωτικά ζητήματα του ΚΚΕ δεν έχω να απαντήσω τίποτε.

Σχετικά με την πολιτική γραμμή του ΚΚΕ έχω να πω τα παρακάτω:

Βασικό και κύριο στοιχείο στην πολιτική γραμμή του ΚΚΕ είναι η απόλυτη και ασυμφιλίωτη αντίθεση και πάλη του ενάντια στη φασιστική (εθνικοσοσιαλιστική) θεωρία, πολιτική και πράξη. Το ΚΚΕ τάχθηκε, πάλεψε και παλεύει ενάντια στην εθνικοσοσιαλιστική βία και κατάχτηση της Ελλάδας και για την αποκατάσταση της εθνικής ανεξαρτησίας και ακεραιότητας. Το ΚΚΕ πάλεψε πάντα ενάντια σε κάθε προσπάθεια υποδούλωσης είτε εξάρτησης της χώρας από το ξένο κεφάλαιο σε οποιαδήποτε ξένη δύναμη και αν ανήκει. Το ΚΚΕ δεν αναγνωρίζει καμιά εδαφική μεταβολή που η γερμανική κατάχτηση πραγματοποίησε στην Ελλάδα, δε θα αναγνωρίσει καμιά μελλοντική μεταβολή και θα παλέψει με όλα τα μέσα για την ματαίωσή της, για την απελευθέρωση της χώρας απ' την ξένη κατάχτηση και για την ακεραιότητά της.

Το ΚΚΕ θεωρεί βασικό στοιχείο της πολιτικής του την υπεράσπιση της Σοβιετικής Ένωσης από κάθε ξενική απειλή, που προβάλλει τελευταία άμεσα.

Παρακαλώ όπως στη μετάφραση της δήλωσης αυτής παρευρεθώ και γω.

Βιέννη, φυλακές Γκεστάπο 18-6-41

Ν. Ζαχαριάδης

Γραμματέας της ΚΕ του ΚΚΕ και μέλος της ΕΕ της ΚΔ

οι δύο τελευταίες ερωτήσεις του ανακριτή:

Ερώτηση: Ωστε εξακολουθείτε να' στε κομμουνιστής;

Απάντηση: Ούτε συζήτηση.

Ερώτηση: Αν σας αφήσουμε λεύτερο , θα συνεχίσετε την πάλη ενάντια στον εθνικοσοσιαλισμό;

Απάντηση: Αυτό είναι αυτονόητο.

Πρωτοδημοσιεύτηκε στο «Ριζοσπάστη» 31 του Μάη 1945. Πάρθηκε από το Βοήθημα για την Ιστορία του ΚΚΕ

Πληροφορίες που δημοσιεύτηκαν σε αθηναϊκές εφημερίδες μας πληροφορούν ότι στο Λονδίνο ο Μακαριότατος θα συζητήσει με τους υπεύθυνους αγγλικούς κύκλους και το ζήτημα του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Είναι ολοφάνερο ότι ξαναγίνεται προσπάθεια στο Οικουμενικό Πατριαρχείο της Πόλης να μεταβληθεί πάλι όχι μόνο σε στίβο προσωπικών αντιζηλιών και επιδιώξεων που έχουν συναμεταξύ τους διάφοροι χρεοκοπημένοι ιεράρχες, μα και σε όργανο μεγαλοδυναμικών εξωορθοδοξιακών βλέψεων.

Στο σημείο αυτό ο ελληνικός Λαός πρέπει να προσέξει εξαιρετικά. Χωρίς να υπάρχει κίνδυνος να πέσει σε ανακρίβειες, μπορεί κανείς να ισχυριστεί εδώ ότι η λαοφθόρα διαμάχη ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς χρονικά συμπίπτει με την εποχή που το Οικουμενικό Πατριαρχείο αρχίζει να κομματιάζεται και να γίνεται όργανο ξένων, ανθελληνικών, αντιβαλκανικών και αντιορθοδοξιακών συμφερόντων.

Ο μεγαλοτυχοδιωκτικός εθνικισμός μέσα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο δεν έβλαψε και αυτός λίγο το έργο για μια δημοκρατική συνεργασία και συμβίωση στα Βαλκάνια και με τους φατριασμούς της φαναριώτικης παπαδοκρατίας τράφηκε πολλές φορές και ενισχύθηκε το τοπικιστικό διασπαστικό πνεύμα μέσα στους κόλπους της ορθοδοξίας, που τόσο έβλαψε τη λαϊκή και εθνική εξέλιξη και πρόοδο όλων των βαλκανικών λαών.

Το ξάπλωμα και η επικράτηση της Ορθοδοξίας στις χώρες και τους λαούς της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης καθώς και στη Μικρασία και τη Μέση Ανατολή ανταποκρίνεται ιστορικά στην αντίδραση που προκαλούσαν οι τάσεις για πνευματική, πολιτική και οικονομική επέκταση και επιβολή του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους και του καθολικισμού - παπισμού. Μα η επικράτηση αυτή δεν οφείλεται μονάχα σε αρνητικά αίτια. Έχει και θετικά βάρη, γιατί χωρίς να παραγνωρίζουμε τις εθνικές και τοπικές ιδιομορφίες, η Ορθοδοξία ιδεολογικά - πνευματικά ανταποκρίνεται σε μια νοοτροπία λαϊκή, σ' ένα εσωτερικό ψυχικό δεσμό, που ο Ευρωπαίος κοσμοπολίτης ονομάζει "ανατολικό πνεύμα" και ο ξεπεσμένος και έκφυλος Λεβαντίνος περιφρονεί μα που συγκεντρώνει και εκφράζει εσωτερική λαϊκή ενότητα και εκδηλώνει ανώτερα ιδεώδη και χαρίσματα, άσχετα αν στα χρόνια εκείνα της μεσαιωνικής

κατάστασης και του ασιατικού δεσποτισμού του Βυζαντίου κάνουν την εμφάνιση τους με μορφή θρησκευτικο-εκκλησιαστική.

Εδώ θα πρέπει επίσης να τονίσουμε ότι η Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία και η Χριστιανική θρησκεία γενικότερα, όπως την εκφράζει η Εκκλησία αυτή, παίζαν όχι μόνο στη Ρωσία μα και στα Βαλκάνια έναν προοδευτικό ρόλο τόσο σαν παράγοντας που διευκόλυνε και επιτάχυνε την εθνική διαμόρφωση, συσπείρωση και ανάπτυξη, παρέχοντάς της ενιαία ιδεολογικά πλαίσια, όσο σαν στοιχείο που στα χρόνια του εξανδραποδισμού και της σκλαβιάς κάτω από την οθωμανική τυραννία συνέτεινε σημαντικά και ουσιαστικά στον εθνικοαπελευθερωτικό τότε αγώνα, παρά και ενάντια στην αντίδραση και προδοσία που έκαναν σημαντικοί και σημαίνοντες παράγοντες και κορυφές της Ορθοδοξίας ιδιαίτερα στο Φανάρι. Είναι αναρίθμητα τα παραδείγματα που δείχνουν ότι Ταγοί και απλοί στρατευόμενοι της εκκλησιαστικής ιεραρχίας πάλεψαν και με το ντουφέκι στο χέρι στο πλευρό του Λαού και ότι μοναστήρια και μοναστήρια είχαν μεταβληθεί σε μπαρουταποθήκες και λαϊκά φρούρια.

* * *

Στα χρόνια της χιτλεροφασιστικής υποδούλωσης στην Ελλάδα, παρά την ουσιαστική αντίδραση της κεφαλής της Αυτοκέφαλης Εκκλησίας, που συνέχιζε την προδοτική και αντιλαϊκή στάση της κατά την περίοδο της τεταρτοαυγουστιανής δικτατορίας, ένα μεγάλο μέρος του Κλήρου τάχθηκε στο πλευρό του Λαού και πολέμησε μαζί του. Σήμερα η μοναρχοφασιστική αντίδραση προσπαθεί κάτω από ξένες εμπνεύσεις να σπάσει και την ηρωική αυτή δημιουργία του Κλήρου στον καιρό της Εθνικής Αντίστασης. Και να κάνει το Οικουμενικό Πατριαρχείο μαζί με την Αυτοκέφαλη Ελληνική Εκκλησία ξανά όργανο ξένων επιρροών στα Βαλκάνια, όργανο διάσπασης ανάμεσα στους λαούς της Ορθοδοξίας. Και αυτό το σκοπό όπως φαίνεται εξυπηρετεί το ταξίδι του Μακαριώτατου στο Λονδίνο, όπου θα πάει να μηχανορραφήσει. Το όλο ζήτημα καταντά πολύ πιο ύποπτο γιατί είναι ανακατεμένος και ο πολύς τεταρτο-αυγουστιανός Χρύσανθος.

Εμείς οι έλληνες πρέπει νάμαστε στο σημείο αυτό πολύ ευαίσθητοι, προσεκτικοί και άγρυπνοι. Η αντιδραστική μοναρχοφασιστική δεξιά και οι συνεργάτες της θέλουν σήμερα να καπηλευθούν και αυτό το αγνό και ακμαίο θρησκευτικό αίσθημα του Λαού μας. Να εμπορευθούν την Ορθοδοξία και να την ξανακάνουν όργανο διχασμού και διχόνοιας στα Βαλκάνια, στην Ευρωπαϊκή Ανατολή και στη Μέση Ανατολή.

Αυτού βρίσκεται σήμερα ένας σοβαρός κίνδυνος. Τεταρτοαυγουστιανοί, δοσίλογοι και συνθηκολόγοι καθοδηγητές στην Ελληνική Εκκλησία είναι μια απειλή εθνική και προς τα μέσα και προς τα έξω. Η Ελληνική Ορθοδοξία και γενικότερα η Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία, πρέπει να αποβλέψουν στο μοναδικό προορισμό τους που μπορεί να τους δώσει και μια ατράνταχτη ιστορική δικαίωση: Να γίνουν συνδετικοί κρίκοι ανάμεσα στους λαούς της Ορθοδοξίας, απόστολοι της πνευματικής, πολιτικής και οικονομικής συνεννόησης και συνεργασίας. Σ' αυτόν τον ρόλο και την αποστολή, πρωτοπόρο και πρωτεργάτη θέλει ο Λαός της Ελλάδας την Ορθόδοξη Εκκλησία του. Το πρώτο βήμα θα

γίνει με την αποκατάσταση συνεργασίας και ενότητας στους κόλπους της Ορθόδοξης Ανατολικής Εκκλησίας.

Σε μια τέτοια κίνηση, που από πολλούς τώρα μήνες συνεχίζεται και καρποφορεί, δεν παίρνει επιδειχτικά μέρος η Ελληνική Αυτοκέφαλη Εκκλησία, που στις αντιορθοδοξιακές πλεκτάνες της προσπαθεί να μπλέξει και το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Πόλης.

Είναι μια καθαρή ξενοκίνητη διασπαστική κίνηση που αν παρουσιάζει μερικές επιτυχίες, είναι γιατί επικρατεί στην Εκκλησία της Ελλάδας ένα τεταρτοαυγουστιανό εσωτερικό καθεστώς που πνίγει τη φωνή του λαϊκού κλήρου και κρατά στην αρχή προδότες, δοσίλογους, συμβιβαστές, που εξυπηρετούν μόνο ξένους σκοπούς και συμφέροντα.

Είναι απαραίτητο, λοιπόν, ένα εσωτερικό σάρωμα, θαρραλέο και εξυγιαντικό μέσα στις γραμμές της Ελληνικής Εκκλησίας. Για να ξαναβρεί την ισορροπία της. Και να γίνει όπως τη θέλει ο Λαός, παράγοντας συμφιλίωσης, αδελφότητας, ειρήνης και συνεργασίας ανάμεσα στους Λαούς της Ορθοδοξίας

N. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ _____

_____ *Το κείμενο αναδημοσιεύεται από την Κομμουνιστική Επιθεώρηση (τεύχος Ιουλίου -Αυγούστου 1984). Είχε πρωτοδημοσιευτεί στην πρώτη σελίδα του Ριζοσπάστη στις 9.9.1945 με τίτλο "Ο ρ θ ο δ ο ξ ί α".

18.ΤΟ ΣΤΙΛΕΤΟ ΤΟΥ ΤΙΤΟ ΧΤΥΠΑ ΠΙΣΩΠΛΑΤΑ ΤΗ ΛΑΪΚΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

¶ρθρο στην εφημερίδα "Για σταθερή ειρήνη, για τη λαϊκή δημοκρατία!", όργανο του Γραφείου Πληροφοριών των κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων, 1-8-1949 Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Δημοκρατικός Στρατός», τεύχος 8, Αύγουστος 1949

Το λαϊκοεπαναστατικό κίνημα στη χώρα μας αντιμετώπιζε και στο παρελθόν, όταν το Δεκέμβρη του 1944 είχαμε την ένοπλη αγγλική επέμβαση, αντιμετώπιζει και σήμερα σοβαρές δυσκολίες στον τραχύ δρόμο προς τη νίκη. Ο κάθε κάτοικος στη χώρα αυτή ξέρει, ότι αν έλειπε η ανοιχτή και ολόπλευρη υποστήριξη, που οι άγγλοι και οι αμερικάνοι ιμπεριαλιστές δίνουν στους έλληνες αντιδραστικούς, ο μοναρχοφασισμός στην Ελλάδα δε θα μπορούσε ούτε λίγους μήνες να κρατηθεί. Οι κύριες δυσκολίες μας ξεκινάν απ' το γεγονός ότι ο αγγλοαμερικανικός ιμπεριαλισμός επιμένει να κρατήσει στην

Ελλάδα, τόσο γιατί του παρέχει μια εξαιρετικής σπουδαιότητας στρατηγική θέση στην Ανατολική Μεσόγειο, όσο και γιατί τη χώρα μας την οργανώνει και θέλει να τη διατηρήσει για να τη χρησιμοποιήσει σαν στρατιωτικοπολεμικό προγεφύρωμα ενάντια στις χώρες της λαϊκής δημοκρατίας και τη Σοβιετική Ένωση. Είναι γνωστές από παλιά οι ερωτοτροπίες και οι προθέσεις του Τσόρτσιλ προς αυτή την κατεύθυνση.

Όταν όμως πέρσι ο μοναρχοφασισμός είχε στο Γράμμα-Βίτσι τη στρατιωτική αποτυχία του και είδε να καταρρέουν οι στρατηγικές επιδιώξεις του για το 1948, κλονίστηκε και η θέση του ξένου ιμπεριαλισμού στην Ελλάδα. Το λαϊκοεπαναστατικό κίνημα και ο ΔΣΕ προωθούσαν και στερέωναν τη θέση τους στην Πελοπόννησο, Ρούμελη και Θεσσαλία και στα νησιά Σάμο, Εύβοια. Μα και σε μια σειρά άλλα νησιά, όπως η Μυτιλήνη, Ικαρία, Κεφαλονιά, Κρήτη ο μοναρχοφασισμός αποδεικνυότανε ανίκανος, παρά την τεράστια υπεροχή του, να πνίξει και να εξοντώσει το κίνημα μας.

Η αντίδραση στη χώρα μας περνούσε δύσκολες στιγμές. Οι εκθέσεις της ανώτατης μοναρχοφασιστικής στρατιωτικής ηγεσίας, στο πρόσωπο τέτοιων στρατηγών όπως οι Παπάγος, Βεντήρης, Τσακαλώτος, ομολογούσαν ανοιχτά ότι το ηθικό του στρατού των παρουσίαζε κάμψη. Τουφεκίστηκαν εκατοντάδες φαντάροι και αξιωματικοί. Ο Παύλος μίλησε για ηθική κρίση στο στρατό. Τα οικονομικά χάγια της κλίκας της Αθήνας δεν ήταν καλύτερα. Και η πολιτική κρίση υποσκάπτει ολοένα και πιο βαθιά τα θεμέλια του μοναρχοφασισμού. Ξένοι και ντόπιοι πολιτικοί παράγοντες, που κάθε άλλο παρά φίλοι μας μπορούσαν να θεωρηθούν, μόνο σε μια ειρηνική λύση και συνεννόηση άρχισαν να βλέπουν μια κάποια διέξοδο για την αντίδραση. Τα πράγματα για τους αμερικάνους δεν πήγαιναν και τόσο καλά και στην Αμερική ακούστηκαν φωνές ότι τζάμπα ξοδεύουν τα δολάρια τους στην Ελλάδα.

Τη στιγμή ακριβώς που η κρίση του μοναρχοφασισμού έτεινε προς την οξυΰτητα αυτή, παρουσιάστηκε η προδοσία του Τίτο. Και το γεγονός αυτό ήρθε να προσθέσει μια καινούργια σοβαρή δυσκολία στο Λαϊκοδημοκρατικό μας κίνημα, γιατί από τη μια μεριά διασπούσε την ενότητα της λαϊκοδημοκρατικής αλληλεγγύης προς τον αγώνα μας, ενώ από την άλλη δεκαπλασίαζε την απόφαση των αγγλοαμερικάνων ιμπεριαλιστών να διατηρήσουν με κάθε θυσία την Ελλάδα γιατί έτσι μόνο θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν την προδοσία της κλίκας του Τίτο και να ευρύνουν το προγεφύρωμα τους στα Βαλκάνια, ενώ ταυτόχρονα αναπτέρωνε το ξεπεσμένο ηθικό του μοναρχοφασισμού και του 'δινε καινούργιο κουράγιο. Η προδοσία του Τίτο ευκόλυne τους Αμερικάνους στο να κρατήσουν την Ελλάδα και το κράτημα της Ελλάδας έκανε δυνατή την ολοκληρωτική αξιοποίηση της προδοσίας του Τίτο. Αυτές είναι οι συνέπειες της τιτικής προδοσίας. Το κίνημα μας δεχότανε μια μαχαιριά πίσωπλατα.

Οι Τίτο και Τζιας μπορούν να ξεφωνίζουν τώρα όσο θέλουν ότι οι αντάρτες στην Ελλάδα άρχισαν να χάνουν το ηθικό τους και την πίστη τους προς τη νίκη. Γεγονός όμως παραμένει ότι κανένας άλλος δε χάρηκε τόσο από την προδοσία τους όσο οι έλληνες μοναρχοφασίστες και οι ιμπεριαλιστές δεσπότες τους. Και γεγονός ακόμα παραμένει, που επιβεβαιώνεται από την προδοσία αυτή, ότι το Λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στη χώρα μας δε γνώρισε, ακόμα απ' τον καιρό της πρώτης κατοχής, τόσο ύπουλο και βδελυρό εχθρό, όσο η συμμορία του Τίτο. Αξίζει να σταθούμε στο ζήτημα αυτό.

Ο μεγαλοσερβικός σοβινισμός της κλίκας του Τίτο εκδηλώθηκε απέναντι στο κίνημα αντίστασης στην Ελλάδα απ' τα 1943 κιόλας και παρουσιάζοταν με την παρακάτω θέση: Το ΚΚΕ ακολουθεί εσφαλμένη πολιτική, προδίνει τον αγώνα. Προδότης είναι και ο Ζαχαριάδης. Ο Λαός της Μακεδονίας του Αιγαίου μπορεί να βρει την απελευθέρωση του μόνο στα πλαίσια της Γιουγκοσλαβίας. Πρωταρχικό καθήκον για όλους του μακεδόνες πατριώτες μπαίνει η πάλη ενάντια στο ΚΚΕ και το ΕΑΜ και η συνεργασία με το ΚΚ Γιουγκοσλαβίας. Αυτή ήταν η θέση της κλίκας του Τίτο απ' τα 1943 και δω. Αυτή τη γραμμή εφάρμοζε από τότε κιόλας, στη Μακεδονία του Αιγαίου, το πρωτοπαλίκαρο του Τίτο, ο Τέμπο (Μπουκμανοβιτς), αυτή τη γραμμή εφάρμοζε από τότε ο κύριος πράκτορας τους Γκότσε. Την ίδια γραμμή ακολουθά τώρα και η συμμορία των Γκότσε-Κεραμιτζιέφ. Χιλιάδες πράκτορες έστειλε στα χρόνια αυτά η κλίκα του Τίτο μέσα στο ΚΚΕ και στο ΕΑΜ. Υπονόμευση του ΚΚΕ, διάσπαση του λαϊκοαπελευθερωτικού αγώνα μας - αυτή τη δουλειά κάνουν οι πράκτορες αυτοί. Και πρέπει να το πούμε ανοιχτά, ότι η ελληνική αντίδραση και ο αγγλοαμερικάνικος ιμπεριαλισμός δεν μπορούσαν να βρουν καλύτερο σύμμαχο στον αγώνα τους που έκαναν και κάνουν ενάντια στο λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στην Ελλάδα.

Η κλίκα του Τίτο εξαπατούσε το λαό της Μακεδονίας του Αιγαίου όταν του έλεγε ότι τη λευτεριά του θα την έβρισκε μόνο στην ένωση του με την Γιουγκοσλαβία, ξεκόβοντας και πολεμώντας το ΚΚΕ, που χε προδώσει, όπως έλεγε η κλίκα αυτή. Ο μαρξισμός-λενινισμός λέει ότι το εθνικό ζήτημα στην κάθε χώρα και γενικά, είναι στην εποχή του ιμπεριαλισμού μια εφεδρεία του προλεταριακού-επαναστατικού κινήματος και ότι μόνο σε συμμαχία μ' αυτό μπορεί να λυθεί έτσι όπως συμφέρει στο λαό. Η κεφαλαιοκρατική αντίδραση καταβάλλει παντού κάθε προσπάθεια να ματαιώσει τη συμμαχία αυτή.

Ο λαός της Μακεδονίας του Αιγαίου είχε γνωρίσει πάντα στο ΚΚΕ τον πιο πιστό σύμμαχο και υπερασπιστή. Μόνο η νίκη της Λαϊκής Δημοκρατίας στην Ελλάδα θα έλυνε και το εθνικό ζήτημα για το λαό της Μακεδονίας του Αιγαίου. Η κλίκα του Τίτο, επιδιώκοντας το σοβινιστικό μεγαλοσερβικό σκοπό της, να προσαρτήσει τη Μακεδονία του Αιγαίου μαζί με τη Θεσσαλονίκη, οργάνωσε την υπόσκαψη του ΚΚΕ και του ΕΑΜ, και τη διάσπαση του Λαϊκοδημοκρατικού κινήματος στην Ελλάδα, στρέφοντας τους μακεδόνες ενάντια στους έλληνες εργαζόμενους. Έτσι η κλίκα του Τίτο χτυπούσε το μόνο κίνημα, που η επικράτηση του και μόνο θα εξασφάλιζε την εθνική αποκατάσταση των μακεδόνων του Αιγαίου. Σαν αντιστάθμισμα, τους πρότεινε την ένωση τους με την τιτική Γιουγκοσλαβία, ένωση που μπορούσε να γίνει μια και ο Τίτο χτυπούσε και υπονόμευε το λαϊκοαπελευθερωτικό κίνημα στην Ελλάδα, ή με τη συγκατάθεση των ιμπεριαλιστικών αφεντικών στην Ελλάδα, και τέτοιες διαπραγματεύσεις γίνονται και τώρα, ή με τυχοδιωκτικό πόλεμο ενάντια στο μοναρχοφασισμό και τους πατρόνες του, πράγμα που ο Τίτο δε μπορούσε ούτε να το σκεφθεί, γιατί τα πυρά του τα έστρεφε πάντοτε στο ΚΚΕ και το ΕΑΜ.

Αξίζει τον κόπο να αναφέρουμε εδώ μια σχετική, πολύ χαρακτηριστική "λεπτομέρεια". Όταν τον Οκτώβρη του 1944 οι άγγλοι αποβιβάστηκαν στην Ελλάδα ο μπαζιμπουζούκος του Τίτο, Τέμπο (Μπουκμάνοβιτς), που πρωτοστατούσε στις συκοφαντίες κατά του ΚΚΕ δήλωσε σε κομμουνιστές της Μακεδονίας του Αιγαίου ότι από τον Τίτο ζήτησε δυο μεραρχίες για να καταλάβει τη Θεσσαλονίκη. Τότε δεν είχε γίνει ακόμα ο Δεκέμβρης και

οι εγγλέζοι δεν ήταν ακόμα διόλου σίγουροι ότι θα κρατήσουν την Ελλάδα. Και τώρα είναι ολοφάνερο ότι οι άγγλοι ιμπεριαλιστές θα προτιμούσαν τότε τη Θεσσαλονίκη να την πάρει ο Τίτο, παρά να μείνει στο ΚΚΕ και τον ΕΛΑΣ.

Τότε, τον Οχτώβρη του 1944, οι άγγλοι έκαναν ρίψεις όπλων στο αεροδρόμιο της Χρουπίστας από όπου τα μετέφεραν στο Βαψώρι και τα παράδιναν στους πράχτορες του Τίτο και του Τέμπο, Γκότσε και Πέιο, για να τα χρησιμοποιήσουν κατά του ΕΛΑΣ. Οι Γκότσε και Πέιος είχαν σχηματίσει στο διάστημα της χιτλεροφασιστικής κατοχής ομάδες μακεδόνων που συνεργαζόταν με τον Τέμπο. Σήμερα για μας είναι αποδεδειγμένο ότι ο άγγλος Εβανς, που ήταν αντιπρόσωπος της αγγλικής στρατιωτικής αποστολής στην Μακεδονία, επέμεινε ξεχωριστά στο να δημιουργηθούν οι ομάδες αυτές, που οι ηγέτες τους Γκότσε- Πέιος- Κερμαιτζιέφ παίζανε διασπαστικό, ενάντια στο λαϊκοεπαναστατικό κίνημα στην Ελλάδα, ρόλο, όχι μόνο στα 1943-44 μα και στα 1945-46, κάτω από την καθοδήγηση του άγγλου προξένου στην Φλώρινα (!) Χιλς.

Ο Χιλς είναι που στα 1945-46 οργάνωσε στη Μακεδονία του Αιγαίου αυτονομιστικό κίνημα για να τους στρέψει ενάντια στο ΕΑΜ. Εδώ οι επιδιώξεις του συνέπιπταν με τις επιδιώξεις του Τίτο-Τέμπο.

Το Δεκέμβρη του 1944, ο Τίτο που ονειρευότανε να αρπάξει τη Θεσσαλονίκη από μια Λαϊκοδημοκρατική Ελλάδα, δεν έκανε απολύτως τίποτα, παρά τα παχιά του λόγια, για να μας βοηθήσει ενάντια στους άγγλους. Το μόνο που έκανε ήταν να μεγαλώσει ακόμα πιο πολύ τη συκοφαντία του για προδοσία του ΚΚΕ κατά πρώτο λόγω μέσα στο λαό της Μακεδονίας του Αιγαίου. Το αποτέλεσμα ήταν να εξασθενεί και να διασπά ο Τίτο το κίνημα μας και να δημιουργεί ένα ρεύμα προσφυγιάς μακεδόνων στη Γιουγκοσλαβία. Έτσι από τη μια μεριά άδειαζε σιγά-σιγά η Μακεδονία του Αιγαίου από τους μακεδόνες, πράγμα που τόσα χρόνια επεδίωκε ο μοναρχοφασισμός για να αλλοιώσει την εθνολογική σύνθεση στη Μακεδονία του Αιγαίου, ενώ απ' την άλλη, οι Τίτο και Κολισέφκσι στρατολογούσαν και εκπαίδευαν, μέσα από τους πρόσφυγες αυτούς, πράχτορες, που κατοπινά τους έστελναν στην Ελλάδα ενάντια στο ΚΚΕ, το ΕΑΜ και το λαϊκοεπαναστατικό μας κίνημα.

Έτσι τα χειροπιαστά και αναμφισβήτητα γεγονότα δείχνουν ότι τουλάχιστο από το 1943 και δω το ΚΚΕ και το επαναστατικό κίνημα στην Ελλάδα βρισκότανε και βρίσκεται ανάμεσα σε δυο πυρά. Από τη μια μεριά οι ξένοι ιμπεριαλιστές με τους μοναρχοφασίστες και από την άλλη μεριά η κλίκα του Τίτο με εκτελεστικά όργανα της τη συμμορία Γκότσε- Κεραμιτζιέφ, που διέθετε και διαθέτει και σήμερα ακόμα εκατοντάδες πράκτορες της ΟΖΝΑ και του ΙΙ Γραφείου του Γιουγκοσλαβικού Γενικού Επιτελείου στη Μακεδονία του Αιγαίου.

Ο Γκότσε στα 1944 ύστερα από διαταγή από τα Σκόπια, πήρε το σύνταγμα του και έφυγε στη Γιουγκοσλαβία προδίνοντας τον ΕΛΑΣ. Τώρα στα Σκόπια και οι Γκότσε-Κεραμιτζιέφ έχουν την έδρα τους και από κει οργανώνουν τις λιποταξίες από το ΔΣΕ. Στο ραδιοφωνικό σταθμό στα Σκόπια ομιλητής είναι λιποτάχτης του ΔΣΕ. Η ΚΕ του ΚΚΕ αποφάνθηκε επανειλημμένα προς την ΚΕ του ΚΚ Γιουγκοσλαβίας, της κατήγγειλε

με συγκεκριμένα και αδιάψευστα στοιχεία και γεγονότα τις αντεπαναστατικές αυτές πράξεις των πρακτόρων της και ζήτησε να σταματήσουν.

Η ΚΕ του ΚΚ Γιουγκοσλαβίας ποτέ δεν πήρε κανένα μέτρο για να σταματήσει η κατάσταση αυτή.

Σήμερα πια έχει αποδειχθεί ότι ο Χρήστος Βλάχος που δολοφόνησε το 1947 στη Θεσσαλονίκη το Γιάννη Ζέβγο, μέλος του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ, ήταν πράκτορας της ΟΖΝΑ, που εκπαιδεύτηκε στα Σκόπια. Η ΟΖΝΑ τον έστειλε στη Θεσσαλονίκη όπου έγινε όργανο του πράκτορα της Ιντελλιτζενς Σέρβις στρατηγού Ζέρβα και δολοφόνησε το Ζέβγο. Πέντε μοναρχοφασίστες αιχμάλωτοι αξιωματικοί και ανάμεσα τους και δήμιοι του λαού, με τη βοήθεια πρακτόρων της ΟΖΝΑ έφυγαν από το στρατόπεδο αιχμαλώτων και κατέφυγαν στη Γιουγκοσλαβία.

Η ΚΕ του ΚΚ Γιουγκοσλαβίας δήλωσε άγνοια για το ζήτημα αυτό, ενώ εμείς της καταγγείλαμε πότε έγινε και από ποιο σημείο πέρασαν τα σύνορα και ενώ Γιουγκοσλάβοι αξιωματικοί και στρατιώτες φρουροί στα σύνορα μας ομολόγησαν ότι οι μοναρχοφασίστες πέρασαν στη Γιουγκοσλαβία, παρ' ότι είχαν διαταγή από το Βελιγράδι να δηλώσουν άγνοια.

Δεκάδες πράκτορες της ΟΖΝΑ και του ΙΙ Γραφείου του Γιουγκοσλαβικού Γενικού Επιτελείου πιάσαμε μέχρι σήμερα. Το Δεκέμβρη του 1948 πιάσαμε στην Πρέσπας δυο πράκτορες της ΟΖΝΑ, τους Γούναρη Μένο και Μάλιο Μήτσο.

Οι πράκτορες αυτοί έδωσαν πλήρη στοιχεία, τα ονόματα των αξιωματικών της ΟΖΝΑ που τους έστειλαν και τη συγκεκριμένη αποστολή που τους έδωσαν. Το στρατοδικείο του ΔΣΕ τους καταδίκασε σε θάνατο.

Εμείς ρωτήσαμε το Βελιγράδι αν θέλει να τους επιστρέψουμε τους δυο κατάσκοπους του γιατί αλλιώς θα τους τουφεκίζαμε. Το Βελιγράδι αρνήθηκε όμως τους κατασκόπους του, παραδίνοντας τους έτσι στο εκτελεστικό απόσπασμα. Και οι δυο ήταν μακεδόνες, γι αυτό και η ζωή τους δεν ενδιέφερε και τόσο τους μεγαλοσέρβους σωβινιστές.

Το ΚΚΕ διαθέτει σωρεία από παρόμοιες αδιάψευστες αποδείξεις για τον προδοτικό και διασπαστικό ρόλο της κλίκας του Τίτο ενάντια στο επαναστατικό κίνημα στην Ελλάδα. Όλα αυτά αποδειχνουν πάντα το ίδιο πράγμα. Η εθνικιστική συμμορία της προδοτικής Γιουγκοσλαβικής ηγεσίας στάθηκε πάντα ο πιο θανατερός εχθρός για το ΚΚΕ και ο πιο πιστός σύμμαχος του μοναρχοφασισμού και του αγγλοαμερικανικού ιμπεριαλισμού, ενάντια στο λαϊκό επαναστατικό κίνημα στην Ελλάδα.

Τα τελευταία γεγονότα αποδειχνουν για μια ακόμα φορά περίτρανα ότι η κλίκα του Τίτο βοηθούσε και βοηθά πάντα, τώρα όλο και πιο ανοιχτά τη ντόπια και διεθνή αντίδραση ενάντια στο λαό της Ελλάδας. Το ανακοινωθέν του ΓΑ του ΔΣΕ της 6ης Ιούλη του 1949 αποκάλυψε ότι τα μοναρχοφασιστικά στρατεύματα στις 5 Ιούλη 1949 χρησιμοποίησαν το Γιουγκοσλαβικό έδαφος για να υπερφαλαγγίσουν τους αντάρτες στο Καϊμακτσαλάν. Την ίδια μέρα το πρακτορείο "Ελεύθερη Ελλάδα" στηριζόμενο σε επίσημα μοναρχοφασιστικά

στοιχεία, δηλαδή στην αναφορά του διοικητή του 516 μοναρχοφασιστικού τάγματος, αντισυνταγματάρχη Πετρόπουλου, προς το διοικητή του Γ' Σώματος Στρατού, αντιστράτηγο Γρηγορόπουλο, αποκάλυπτε ότι στις 4 του Ιούλη 1949, δηλαδή μια μέρα πριν χρησιμοποιηθεί το γιουγκοσλαβικό έδαφος από τους μοναρχοφασίστες, στην περιοχή Ποποβόλοσι, στο Καϊμακτσαλάν, έγινε συνάντηση γιουγκοσλάβων και μοναρχοφασιστών αξιωματικών που είχαν επικεφαλής τους τον αντισυνταγματάρχη Πετρόπουλο, αυτόν που έκανε την αναφορά. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν και αμερικάνοι και άγγλοι αξιωματικοί.

Το πρακτορείο "Τανγιουγκ" δεν διέψευσε το γεγονός ότι έγινε τέτοια συνάντηση. Εκπρόσωπος του Υπουργείου των μΕξωτερικών της Αγγλίας που ρωτήθηκε για τη συνάντηση αυτή δεν την αρνήθηκε. Ούτε ο Τίτο στο λόγο του, στην πόλη της Ιστρίας στις 11-7-49 αρνήθηκε τη συνάντηση αυτή. Θέλησε μόνο να διαψεύσει, όπως και το "Τανγιουγκ", ότι έγινε συμφωνία για χρησιμοποίηση του γιουγκοσλαβικού εδάφους από τους μοναρχοφασίστες. Κατηγόρησε το ραδιοσταθμό της "Ελεύθερης Ελλάδας", ότι είπε τέτοιο πράγμα, ενώ γεγονός είναι ότι το πρακτορείο "Ελεύθερη Ελλάδα" ανέφερε ξεχωριστά πρώτα το γεγονός της συνάντησης στις 4-7-49 και το γεγονός της χρησιμοποίησης του γιουγκοσλαβικού εδάφους από τους μοναρχοφασίστες στις 5-7-49.

Έτσι είχαν τα πράγματα όταν στις 21 Ιούλη 1949 στην Αθήνα η Βαλκανική Επιτροπή του ΟΕΕ, εξέδωσε ένα ανακοινωθέν που αποκλειστικό σκοπό έχει να καλύψει τη συνεργασία της κλίμακας του Τίτο με το μοναρχοφασισμό που αποκάλυψαν το ΓΑ του ΔΣΕ και το πρακτορείο "Ελεύθερη Ελλάδα" στις 6 του Ιούλη 1949.

Το ανακοινωθέν αυτό της ΒΕ του ΟΕΕ είναι πραγματικά πολύ εύγλωττο, γιατί : πρώτο, για πρώτη φορά στην ιστορία της ομολογεί ότι οι μοναρχοφασίστες στο Καϊμακτσαλάν παραβίασαν πολλές φορές το γιουγκοσλαβικό έδαφος. Όχι όμως με στρατό, μα μόνο με πυροβολικό και αεροπορία.

Αυτό γίνεται για να καλυφθεί το γεγονός ότι στις 5-7-1949 ο μοναρχοφασιστικός στρατός χρησιμοποίησε το γιουγκοσλαβικό έδαφος για να υπερφαλαγγίσει τα τμήματα μας στο Καϊμακτσαλάν.

Δεύτερο, το ανακοινωθέν της ΒΕ του ΟΕΕ αναγνωρίζει ότι έγινε συνάντηση στο Καϊματσαλάν με γιουγκοσλάβους αξιωματικούς. Μα κάνει πάλι τις εξής πλαστογραφίες. Μετατοπίζει τη συνάντηση στις 7-7-49 και ισχυρίζεται ότι έγινε με παρατηρητές του κλιμακίου Θεσσαλονίκης της ΒΕ του ΟΕΕ.

Χαρακτηριστικό είναι ότι η ΒΕ χρειάστηκε πάνω από δυο βδομάδες για να μιλήσει, ενώ, όταν πρόκειται για τις συκοφαντίες της, τις ξαπολά αμέσως, την ίδια μέρα, όπως έγινε με το ανακοινωθέν της 22-7-49, που ισχυρίζεται ότι την ίδια μέρα αεροπλάνο της βλήθηκε από τους αντάρτες της με αντιαεροπορικό από αλβανικό έδαφος.

Οι γιουγκοσλάβοι αξιωματικοί έκαναν προκαταβολικά τη δήλωση που επανέλαβε ο Τίτο στην Πλα στις 11-7-49 ότι θα κλείσει τα ελληνογιουγκοσλαβικά σύνορα. Αυτό ξεσκεπάζει την υποκρισία του προβοκάτορα. Τα αποκαλυπτήρια τα κάνει η ίδια η ΒΕ

που βγάνει στα φορά ότι οι Γιουγκοσλάβοι αξιωματικοί στις 7-7 είχαν κιάλας δηλώσει ότι τα σύνορα κλείστηκαν, ενώ ο Τίτο στις 11-7 δήλωνε στην Πόλα ότι αποφάσισε να αρχίσει να κλείνει προοδευτικά τα σύνορα πουταν κιάλας κλεισμένα! Για τη δήλωση αυτή του Τίτο οι "Ταϊμς" του Λονδίνου σε κύριο άρθρο τους της 14-7-49 έγραψαν : "Τίποτε δεν θα προσέφερε μεγαλύτερη βοήθεια στον ελληνικό στρατό από το κλείσιμο των ελληνογιουγκοσλαβικών συνόρων από τον Τίτο".

Και σε αυτό οι "Ταϊμς" έχουν απόλυτα δίκιο. Γιατί σήμερα ενόψει της Γενικής Συνέλευσης του ΟΕΕ και μπροστά στην αδυναμία τους να πετύχουν ένα στρατιωτικό αποφασιστικό αποτέλεσμα, ο μοναρχοφασισμός και οι αμερικανοάγγλοι ιμπεριαλιστές συγκεντρώνουν την προσοχή τους και στο διπλωματικό πεδίο, όπου στρέφουν τα πυρά τους ενάντια στη Βουλγαρία και την Αλβανία, με το ίδιο πάντα παραμύθι, ότι ο ΔΣΕ υπάρχει μόνο γιατί ενισχύεται από τις χώρες αυτές και ότι μπορεί να σταματήσει μόνο όταν κλείσουν τα σύνορα από ξένες στρατιωτικές δυνάμεις.

Έτσι οι ιμπεριαλιστές επιδιώκουν να καταφέρουν με έναν σμπάρο δυο τρυγόνια. Να φέρουν στρατό για να πετύχουν ενάντια στο ΔΣΕ αυτό όπου απότυχε ο μοναρχοφασισμός και να συγκεντρώσουν στρατιωτικές δυνάμεις στην Ελλάδα για τις ευρύτερες τυχοδιωκτικές επιδιώξεις τους. Προς την κατεύθυνση αυτή η παγκόσμια αντίδραση ξεσηκώνει μια πρωτοφανή σε ένταση και φωνασκίες καμπάνια γύρω από το ελληνικό.

Κινητοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα και όλες οι δυνάμεις σε όλες τις μικρές και μεγάλες κεφαλαιοκρατικές χώρες. Αυτήν ακριβώς τη στιγμή έρχεται η δήλωση του Τίτο για το κλείσιμο των ελληνογιουγκοσλαβικών συνόρων να δώσει υπόσταση στον κύριο ιμπεριαλιστικό ισχυρισμό ότι το κύριο πρόβλημα στο ελληνικό ζήτημα είναι η βοήθεια απέξω προς το ΔΣΕ και κατά συνέπεια το κλείσιμο των συνόρων.

Η δήλωση του Τίτο δίνει έτσι ένα αναπάντεχο επιχείρημα στους ιμπεριαλιστές, τους επιτρέπει να δυναμώσουν τη συκοφαντική εκστρατεία και την πίεση τους ενάντια στην Αλβανία και τη Βουλγαρία και να παρασύρουν πιο εύκολα τις καθυστερημένες μάζες στις χώρες τους προς την κατεύθυνση μιας ένοπλης ανάμιξης στην Ελλάδα.

Να γιατί έχουν δίκιο οι "Ταϊμς" όταν διαπιστώνουν ότι η δήλωση του Τίτο για το κλείσιμο των ελληνογιουγκοσλαβικών συνόρων "προσφέρει τη μεγαλύτερη βοήθεια στον ελληνικό στρατό".

Και να μια απόδειξη γι αυτό. Στις 15-7-49, δηλαδή την άλλη μέρα από τη δημοσίευση του άρθρου των Ταϊμς, η 42η μοναρχοφασιστική ταξιαρχία εξέδωσε την 141.600 εμπιστευτική διαταγή της όπου ανάμεσα στ' άλλα έλεγε: "ανηγγέλθη ότι ο Τίτο Γιουγκοσλαβίας διέταξε κλείσιμο συνόρων προς Ελλάδα. Δήλωσης αυτή αποτελεί ανεπανόρθωτο πλήγμα δια κομμουνιστικό μέτωπο. Τίτο αντελήφθη ότι εις κομμουνιστικό συγκρότημα κινδυνεύει αυτή η ύπαρξης εθνικού σέρβικου κομμουνιστικού κράτους. Ετάχθη ως εκ τούτου αντιμετώπος προς την κλίκα αυτήν. Πρώτη και σημαντική εκδήλωσις τούτου είναι αναγγελθέν κλείσιμο συνόρων. Γεγονός να εξαρθεί εις άπαντας αξιωματικούς και οπλίτες".

Τα σχόλια περιττεύουν.

Και πριν κλείσουμε το κεφάλαιο αυτό πρέπει να πούμε δυο λόγια και για την τελευταία εκδήλωση της παρέας του Τίτο.

Ύστερα από τις αποκαλύψεις που γίνονται μπροστά στην προοδευτική ανθρωπότητα και το γιουγκοσλαβικό λαό για την προδοσία της κλίκας του Τίτο απέναντι στο Λαϊκοαπελευθερωτικό αγώνα του ελληνικού λαού, η προδοτική γιουγκοσλαβική ηγεσία βρέθηκε υποχρεωμένη να κινητοποιήσει και άλλο μέγαφωνο της για να προσπαθήσει να θολώσει τα νερα.

Έτσι, ύστερα από τον Τίτο και τον Τζίλας στο προσκήνιο εμφανίστηκε και ο Καρντελ με τις δηλώσεις του στο "Τανγιουγκ" στις 23 του Ιουλίου 1949, γύρω από το ελληνικό. Το τροπάρι αρχίζει με τον ίδιο χαβά: συμπαθούμε τον αγώνα του λαού της Ελλάδας και τον βοηθήσαμε.

Όμως, λέει ο Καρντελ, οι έλληνες αντάρτες είναι αγνώμονες και προσχωρήσαν και αυτοί στις ραδιουργίες κατά της νέας Γιουγκοσλαβίας. Ο Καρντελ τα διαψεύδει όλα και τις συνεννοήσεις με τον Τσαλδάρη και τις συνομιλίες στο Καϊμακτσαλάν και τη χρησιμοποίηση του γιουγκοσλαβικού εδάφους από τους μοναρχοφασίστες.

Το έξυπνο πουλί από τη μύτη πιάνεται, λέει μια ελληνική παροιμία. Αυτό έπαθε και ο Καρντελ, που δεν είχε την υπομονή να διαβάσει πρώτα το ανακοινωθέν της Βαλκανικής Επιτροπής που αναφέρουμε πιο πάνω και που αφήνει τώρα τον Καρντελ και την παρέα του στα κρύα του λουτρού. Ο Καρντελ, ενώ πήγαινε να τον καλύψει, την έπαθε σαν τον ίδιο τον Τίτο που δεν φρόντισε και αυτός να ρωτήσει τα αφεντικά του και έτσι έκανε τη δήλωση του για το ότι θα κλείσει προοδευτικά τα σύνορα, μέρες ολόκληρες ύστερα από την επίσημη βεβαίωση των αξιωματικών του προς τους μοναρχοφασίστες αξιωματικούς και τη ΒΕ του ΟΕΕ ότι τα σύνορα είναι κιόλας κλειστά. Έτσι η ΒΕ που πήγαινε να ξελασπώσει τον Τίτο τον βοήθησε όπως το σκοινί τον κρεμασμένο.

Ύστερα από όλες τις ντοκουμενταρισμένες αποκαλύψεις που παραθέσαμε πιο πάνω και που δεν αποτελούν παρά το πολλοστημόριο από αυτά που μπορεί κανείς να πει για τα εγκλήματα της κλίκας του Τίτο ενάντια στο λαό της Ελλάδας, καταλαβαίνει κανείς τι αξία μπορεί να χουν τα γανγίσματα του Καρντελ ότι η ηγεσία του ΚΚΕ θυσιάζει, πάλι τώρα, τον ελληνικό δημοκρατικό αγώνα.

Συνεχίζεται όπως βλέπουμε η παλιά τιτική ταχτική, ότι το ΚΚΕ είναι προδοτικό, ταχτική που χρόνια κάλυπτε τη συνεργασία του Τίτο και Σια με τους μοναρχοφασίστες και τους αμερικανοάγγλους ιμπεριαλιστές, μα που τώρα ξεσκεπάστηκε οριστικά.

Καταλήγει ο Καρντελ με τις ιησουΐτικες βεβαιώσεις ότι η νέα Γιουγκοσλαβία συμπαθεί πάντα το κίνημα του λαού της Ελλάδας, ότι όπως δε μπορεί με το στανιό να του επιβάλλει τη βοήθεια της και ότι σ' όλα τα φταίνε οι συκοφαντίες του Τίτο από το Ινφορμπιρο.

Εμείς για τις συμπάθειες του γιουγκοσλαβικού λαού δεν αμφιβάλαμε ποτέ. Όσο για το ποιος φταίει μας το 'παν οι "Ταϊμς" του Λονδίνου, όταν βεβαιώνουν ότι με τις δηλώσεις του στην Πόλα ο στρατάρχης Τίτο έδωσε προκαταβολικά τις προφορικές εγγυήσεις που χρειάζονταν οι αμερικανοί για να του δώσουν τα δολάρια που χρειάζεται. Ήχασαν μόνο να προσθέσουν οι "Ταϊμς" ότι, πριν από την Πόλα, στο Καϊμακτσαλάν όπως αποκάλυψε η ΒΕ του ΟΕΕ, ο Τίτο είχε κιόλας δώσει τις υλικές αποδείξεις της προδοσίας. Έτσι η παρέμβαση του Καρντελ, χωρίς να προσθέσει τίποτα το ουσιαστικό, κατέρριψε μόνον το ρεκόρ στην τιτική υποουλόγητα και υποκρισία.

Οι κατάπτυστοι προδότες Τίτο-Τζίλας και Σια, για να καλύψουν την προδοσία τους, ξεφωνίζουν τώρα ότι οι έλληνες αντάρτες χάνουν πια το ηθικό τους και την πίστη τους προς τη νίκη. Γεγονός είναι ότι οι προδότες από την πλευρά τους και με τους πράκτορες της ΟΖΝΑ και του ΙΙ Γραφείου κάνουν όλα όσα περνούν για να υποσκάψουν το ηθικό μας και τη νίκη μας. Μα γεγονός επίσης είναι ότι με αυτά που λένε και κάνουν επαναλαμβάνουν μόνο τα λόγια και τα έργα των ιμπεριαλιστών αφεντικών τους που είναι αφεντικά και για τους μοναρχοφασίστες. Χαρακτηριστικά το ΒΒC στην εκπομπή του στα ελληνικά της 22-7-49 ώρα 20.30. επαναλαμβάνει το τροπάρι που αναμασά η αντίδραση σ' όλον τον κόσμο: το ηθικό των ανταρτών καταπίπτει.

Ο Τίτο ξεσκεπάστηκε οριστικά σαν προβοκάτορας και πράκτορας του παγκόσμιου ιμπεριαλισμού. Μέσα στη Γιουγκοσλαβία εξοντώνει τους κομμουνιστές, γδέρνει τους εργάτες και τους αγρότες και στηρίζεται στους κουλάκους, τους τσέσνικι, στους ουστασι. Γι αυτό ο Βασιλιάς Πέτρος δήλωσε στις 22-7, όπως μετάδωσε η Ρώμη: Οι μοναρχικοί στη Γιουγκοσλαβία θα απόσχουν από κάθε επαναστατικοί ενέργεια κατά του καθεστώτος.

Ο παγκόσμιος ιμπεριαλισμός τον χρησιμοποιεί σήμερα σαν κύριο όργανο του στην πάλη ενάντια στον ΔΣΕ και στα λαϊκοδημοκρατικά καθεστώτα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Και τον έχει σύμμαχο στην τερατώδη συκοφαντική εκστρατεία ενάντια στο λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στη χώρα μας.

Σκοπός της καμπάνιας αυτής είναι να παραπλανήσουν όσους ευκολόπιστους βρουν, να πετύχουν ένοπλη ανάμιξη στην Ελλάδα, και να ματαιώσουν έτσι την ειρήνευση στη χώρα μας που το πραγματοποιήσιμο της, τόσο χειροπιαστά και τόσο πειστικά το 'δειξαν οι προτάσεις της Σοβιετικής κυβέρνησης για την ειρήνευση στην Ελλάδα, προτάσεις που τόσο συγκίνησαν την παγκόσμια κοινή γνώμη,

Η προδοσία του Τίτο και η μακρόχρονη υπονομευτική δουλειά του ενάντια στο λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στην Ελλάδα μας δημιούργησαν σοβαρές δυσκολίες. Μας μπήχουν το μαχαίρι στην πλάτη.

Ο Τίτο μισεί θανάσιμα το λαϊκοαπελευθερωτικό μας κίνημα και το πολεμά λυσσασμένα. Γιατί ξέρει ότι αν νικήσουμε εμείς η προδοσία του θα κινδυνεύσει σοβαρά. Όμως τόσο αυτός και οι μοναρχοφασίστες σύμμαχοι του, όσο και τα κοινά αφεντικά τους γελιούνται αν νομίζουν ότι θα μπορέσουν να μας γονατίσουν. Σ' όλη την Ελλάδα, στη Ρούμελη, Θεσσαλία και Πελοπόννησο, στην Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και στα νησιά ο ΔΣΕ

παλεύει ενάντια σε τεράστια υπεροχή του εχθρού και με μεγάλες δυσκολίες, μα εξακολουθεί αδάμαστος στον αγώνα του. Στις πόλεις φουντώνει και ξεσπά ένα πλατύ μαζικό απεργιακό κίνημα που αγκαλιάζει πολλές δεκάδες χιλιάδες εργάτες και υπάλληλους. Εκατοντάδες χιλιάδες αγρότες αφανίζονται στις πόλεις όπου τους εξόρισε ο μοναρχοφασισμός. Η αντίδραση στην Ελλάδα περνά μια αγιάτρευτη οικονομική, πολιτική και ηθική κρίση. Και στις μεγάλες μάχες που πλησιάζουν στο Γράμμο και στο Βίτσι, ο ΔΣΕ θα αντιμετωπίσει αποφασιστικά και το μοναρχοφασισμό.

Εμείς πολεμάμε γιατί θέλουμε την ησυχία, την ειρήνη, την ενότητα του λαού, τη δημοκρατία και την ανεξαρτησία για την Ελλάδα.

Η αντίδραση θέλει τον πόλεμο. Θέλει να μας συντρίψει μ' όλα τα μέσα. Και η κλίκα του Τίτο της είναι, στην προσπάθεια της αυτή, ένα ύπουλο και σκοτεινό όργανο.

Με τη συμπαράσταση και την αλληλεγγύη όλης της προοδευτικής ανθρωπότητας και του γιουγκοσλαβικού λαού, ο λαός της Ελλάδας θα νικήσει και στον πόλεμο και στην ειρήνη και θα καταχτήσει τη λαϊκή δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία.

23-7-49

19. ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο φασισμός του Μουσολίνι χτύπησε την Ελλάδα πισώπλατα, δολοφονικά και ζετσίπωτα με σκοπό να την υποδουλώσει και εξανδραποδίσει. Σήμερα όλοι οι έλληνες παλεύουμε για τη λευτεριά, την τιμή, την εθνική μας ανεξαρτησία. Η πάλη θα είναι πολύ δύσκολη και πολύ σκληρή. Μα ένα έθνος που θέλει να ζήσει πρέπει να παλαίβει, αψηφώντας τους κινδύνους και τις θυσίες. Ο λαός της Ελλάδας διεξάγει σήμερα έναν πόλεμο εθνικοαπελευθερωτικό, ενάντια στο φασισμό του Μουσολίνι. Δίπλα στο κύριο μέτωπο και Ο ΚΑΘΕ ΒΡΑΧΟΣ, Η ΚΑΘΕ ΡΕΜΑΤΙΑ, ΤΟ ΚΑΘΕ ΧΩΡΙΟ, ΚΑΛΥΒΑ ΜΕ ΚΑΛΥΒΑ, Η ΚΑΘΕ ΠΟΛΗ, ΣΠΙΤΙ ΜΕ ΣΠΙΤΙ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΦΡΟΥΡΙΟ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ.

Κάθε πράκτορας του φασισμού πρέπει να εξοντωθεί αλύπητα. Στον πόλεμο αυτό που τον διευθύνει η κυβέρνηση Μεταξά, όλοι μας πρέπει να δώσουμε όλες μας τις δυνάμεις, δίχως επιφύλαξη. Έπαθλο για τον εργαζόμενο λαό και επιστέγασμα για το σημερινό του αγώνα, πρέπει να είναι και θα είναι, μια καινούργια Ελλάδα της δουλιάς, της λευτεριάς, λυτρωμένη από κάθε ξενική ιμπεριαλιστική εξάρτηση, μ' ένα πραγματικά παλλαϊκό πολιτισμό.

Όλοι στον αγώνα, ο καθένας στη θέση του και η νίκη θά νική της Ελλάδας και του λαού της. Οι εργαζόμενοι όλου του κόσμου στέκουν στο πλευρό μας.

Αθήνα 31 του Οκτώβρη 1940

Νίκος Ζαχαριάδης

Γραμματέας της ΚΕ του ΚΚΕ

Σχετικά με το ιστορικό των γραμμάτων του σ. Ζαχαριάδη, δημοσιεύτηκε στο «Ρίζοσπάστη» της 28 του Οκτώβρη 1945 (σελ.3, στήλες 6-8) με τον τίτλο «Από τα μπουντρούμια της Ασφάλειας» το παρακάτω σημείωμα:

Το γράμμα του συντρόφου Ζαχαριάδη για τον ελληνοϊταλικό πόλεμο έχει και την προϊστορία του. Στις αρχές του 1940 ο Μανιαδάκης μετέφερε το σ. Ζαχαριάδη από την Κέρκυρα στη Γενική Ασφάλεια της Αθήνας, τόσο γιατί νόμιζε ότι έτσι θα κλόνιζε πιο εύκολα τους φυλακισμένους στην απομόνωση της Κέρκυρας όσο και για να τον έχει και να παρακολουθεί τις κινήσεις του από πιο κοντά. Το Σεπτέμβρη του 1940 ο Μανιαδάκης έδωσε δήθεν εν αγνοία του, τη δυνατότητα στο σ. Ζαχαριάδη να επικοινωνήσει με την «Προσωρινή Διοίκηση» του ΚΚΕ. Στη διοίκηση αυτή βρισκόταν και ο Γιάννης Μιχαηλίδης, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ από παλιά που είχε φύγει από την Κέρκυρα με δήλωση. Τη δήλωση αυτή την έκανε με εντολή του σ. Ζαχαριάδη, Παρτσαλίδη και του Νεφελούδη για να βγει και να ξεσκεπάσει το χαφιέ Δαμιανό Μάθεση που λυμαινόταν το Κόμμα. Μα και ο Γιάννης Μιχαηλίδης πρόδωσε την αποστολή που του 'χε ανατεθεί και έγινε κι αυτός όργανο του Μανιαδάκη. Αυτόν λοιπόν θέλησε να χρησιμοποιήσει τώρα ο Μανιαδάκης για να «ψωνίσει» το σ. Ζαχαριάδη, που τον κρατούσε σε απομόνωση στα κρατητήρια της Γενικής Ασφάλειας. Ο Μανιαδάκης έδωσε έτσι τη δυνατότητα στο Μιχαηλίδη με δήθεν συμπαθούντες αστυφύλακες να συνδεθεί με το σ. Ζαχαριάδη. Ο σ. Ζαχαριάδης από την πρώτη στιγμή ζήτησε τα έντυπα της «Προσωρινής Διοίκησης», είδε ότι διαστρεβλώνεται κατάφωρα φιλομεταξικά η κομματική γραμμή και αποφάσισε, ξέροντας ότι η όλη δουλιά βρίσκεται στα χέρια του Μανιαδάκη, να χρησιμοποιήσει τη μόνη δυνατότητα που υπήρχε για να δοθεί στο ΚΚΕ σωστή γραμμή. Ο σ. Ζαχαριάδης, παρά την επιμονή της «Προσωρινής Διοίκησης», δε σύστησε ποτέ στο κόμμα να αναγνωρίσει την «Προσωρινή Διοίκηση» σαν τη νόμιμη καθοδήγηση του ΚΚΕ. Αρνήθηκε κατηγορηματικά να βοηθήσει οργανωτικά την «Προσωρινή Διοίκηση» συνδέοντάς την με πρόσωπα κλπ που ακόμα δεν είχαν πιαστεί και που αυτός γνώριζε. Παρά την επιμονή της «Προσωρινής Διοίκησης», ο σ. Ζαχαριάδης αρνήθηκε να τη συνδέσει με το Γληνό, που τότε ήταν έξω και απόφευγε την «Προσωρινή Διοίκηση».

Ο σ. Ζαχαριάδης έστειλε από την αρχή στην «Προσωρινή Διοίκηση» ένα σχέδιο οργανωτικής απόφασης και πρότεινε στην «Προσωρινή Διοίκηση» να τη δημοσιεύσει σαν δική της απόφαση. Στο σχέδιο εκείνο λεγόταν ότι επειδή ο χαφιεδισμός στο κόμμα είχε συμπαραλάβει την παλιά κομματική καθοδήγηση και από την πλευρά αυτή είχε δημιουργηθεί μια ανώμαλη κατάσταση στο ΚΚΕ, μέχρις ότου εγκατασταθεί μια νόμιμη καθοδήγηση στο κόμμα θα έπρεπε η κάθε τοπική κομματική οργάνωση να αποχτήσει

οργανωτική αυτοτέλεια και ανεξαρτησία, να μην υπάγεται οργανωτικά σε καμιά κεντρική καθοδήγηση, εφαρμόζοντας την πολιτική γραμμή που αυτή έδινε, μόνον εφόσον θα τη θεωρούσε σωστή.

Η «Προσωρινή Διοίκηση» δε δημοσίευσε το σχέδιο αυτό. Όταν ο σ. Ζαχαριάδης επέμεινε, προφασίστηκε ότι το έχασε, ότι δεν το πήρε. Ο σ. Ζαχαριάδης έστειλε αντίγραφο, μα πάλι η «Προσωρινή Διοίκηση» έκανε τα ίδια. Ήταν ολοφάνερο τι παιχνίδι παιζόταν. Στο μεταξύ ο Μανιαδάκης έπαιζε και άλλο κόλπο. Έπιασε μια μέρα 5-6 από τους μεγαλοδηλωσίεις (Κλάρα, Σιτοκωνσταντίνου, Φλωκίδη κλπ) και μαζί τους και το Μιχαηλίδη, που τον έβαλε στο κελί δίπλα στο σ. Ζαχαριάδη. Ο Μιχαηλίδης επικοινωνήσε με το μορς με το σ. Ζαχαριάδη. Όταν ο Μιχαηλίδης δεν απάντησε σε ορισμένα συγκεκριμένα ερωτήματα του σ. Ζαχαριάδη αυτός του είπε ανοιχτά ότι «λέρωσε τη φωλιά του» και πουλήθηκε στο Μανιαδάκη και σταμάτησε τη συνομιλία.

Όταν ο Μανιαδάκης κατάλαβε ότι τόσο με τη δημοσίευση του «ανοιχτού γράμματος» της 31-1040 όσο και με τη «μηχανή» της επικοινωνίας, η δικτατορία ζημίωνε και το ΚΚΕ κέρδιζε, σταμάτησε τη «μηχανή» και μετέφερε το σ. Ζαχαριάδη σε ειδικό κρατητήριο στο τμήμα αλλοδαπών (Ανωτάτη Εμπορική σχολή) σε ολοκληρωτική απομόνωση από όπου τον παρέδωσαν στη γκεστάπο στις 20-5-41 που τον έστειλε την ίδια μέρα αεροπορικώς στη Γερμανία.

Όταν ο σ. Ζαχαριάδης στις αρχές του Νοέμβρη 1940 πείσθηκε οριστικά ότι ο Γιάννης Μιχαηλίδης είχε προδώσει την αποστολή που του είχαν αναθέσει οι σύντροφοι της Κέρκυρας και ότι η χαφιεδική «Προσωρινή Διοίκηση» πλαστογραφούσε τη γραμμή του (του σ. Ζαχαριάδη), ακόμα ότι η χρησιμοποίηση και αυτού του «Ρίζοσπάστη» της χαφιεδικής διοίκησης για σωστή πολιτική διαφώτιση γινότανε πολύ δύσκολη ή και αδύνατη, τότε αποφάσισε να καταγγείλει ανοιχτά το χαφιεδισμό του Μιχαηλίδη και Σίας. Έδωσε λοιπόν στο γράμμα αυτό (σ.σ. Το 3ο γράμμα), γραμμένο σε πανί, στο φοιτητή Λιανόπουλο, που τον κρατούσαν στη Γενική Ασφάλεια για να το μεταβιβάσει στους κομμουνιστές φοιτητές που θα το τύπωναν και θα το κυκλοφορούσαν. Τα πράγματα έδειξαν αργότερα ότι και ο Λιανόπουλος ήταν χαφιές. 📧

20. Το 2ο Ανοιχτό Γράμμα

Ολόκληρος ο λαός της Ελλάδας ξεσηκώθηκε σαν ένας άνθρωπος και χάλασε τα σχέδια του φασισμού. Με το αίμα του ο λαός εξασφάλισε τη λευτεριά και την ανεξαρτησία του. Έξω απ' αυτά η Ελλάδα δεν έχει καμιά θέση στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο ανάμεσα σε Αγγλία και Ιταλία – Γερμανία. Αφού ο λαός μας υπερασπίσει αποτελεσματικά την ανεξαρτησία και την εθνική λευτεριά του, σήμερα ένα μονάχα πράγμα θέλει : Ε ι ρ ή ν η και ο υ δ ε τ ε ρ ό τ η τ α με τούτους τους όρους : 1) Να ξανάρθουν τα πράγματα όπως ήταν στις 28 του Οκτώβρη 1940 δίχως καμιά εδαφική – οικονομική – πολιτική ζημιά σε βάρος της Ελλάδας. 2) Οι πολεμικές δυνάμεις της Αγγλίας να φύγουν όλες απ' τα χώματα και τα νερά της Ελλάδας. Με βάση τους δύο αυτούς όρους να ζητήσουμε αμέσως από την κυβέρνηση της ΕΣΣΔ να μεσολαβήσει για να γίνει ελληνοϊταλική ειρήνη. Αυτό

είναι σήμερα το μοναδικό εθνικολαϊκό συμφέρο. Και η πράξη έχει αποδείξει ότι μόνον η ΕΣΣΔ σήμερα έσωσε την ειρήνη και ουδετερότητα της Γιουγκοσλαβίας – Βουλγαρίας – Τουρκίας.

26 του Νοέμβρη 1940

Ν. Ζαχαριάδης

ΥΓ Είμαστε υποχρεωμένοι να ζητήσουμε ειρήνη έντιμη και δίχως κυρώσεις και για να ξεκαθαρίσουμε άλλη μια φορά τόσο τον εθνικό – αμυντικό απελευθερωτικό χαρακτήρα του πολέμου που κάνουμε, όσο και ότι είμαστε ξένοι προς τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο που κάνουν οι πλουτοκρατικές μεγάλες δυνάμεις. Αν σήμερα δε δουλέψουμε για μια έντιμη ειρήνη ο πόλεμος θα χάσει για μας τον εθνικό – αμυντικό χαρακτήρα του, θα γίνει καταχτητικός και τότε θα έχει αντίθετο το λαό.

Σχετικά με το 2ο ανοιχτό γράμμα του σ. Ν. Ζαχαριάδη που η Γενική Ασφάλεια έδωσε προς δημοσίευση στον αθηναϊκό τύπο και δημοσιεύτηκε από τις αστικές εφημερίδες στις 9 του Μάρτη 1947, γράφτηκε στο «Ριζοσπάστη» της 11 του Μάρτη 1947 με τα αρχικά Ν.Ζ.(=Νίκος Ζαχαριάδης) το παρακάτω σημείωμα:

Αγαπητέ «Ρίζο»,

Η Γενική Ασφάλεια αποφάσισε, επιτέλους(!), να δημοσιεύσει από το αρχείο της το δεύτερο γράμμα μου. Και, φυσικά, από «Κακή συνήθεια» που της κατάντησε δεύτερη φύση, δε μπορεί κι εδώ, όπως και στο πρώτο γράμμα μου, ν' αποφύγει τις πλαστογραφήσεις και παραποιήσεις. Όπως είναι κιόλας γνωστό, στο πρώτο γράμμα μου είχε κολλήσει, πλαστογραφώντας το, την επικεφαλίδα: «Προς τον κ. Μανιαδάκη κλπ» πράγμα που εγώ δεν είχα γράψει. Κάτι σχετικό γίνεται και με το δεύτερο γράμμα. Το γράμμα αυτό δεν το έστειλα εγώ στο Μεταξά. Το απηύθυνα τότε στην «Προσωρινή Διοίκηση» του ΚΚΕ για να το στείλει αυτή. Φυσικά η «Προσωρινή Διοίκηση» δεν το 'στειλε γιατί «δε συμφωνούσε» με τη γραμμή που έβαζα. Και δε συμφωνούσε γιατί ήταν κατασκευάσμα και όργανο του Μανιαδάκη. Μάλιστα τότε οι Μανιαδάκης – Παξινός – Χαραλαμπίδης έβαλαν το «θεωρητικό» της Προσωρινής Διοίκησης Τυρίμο και μου έγραψε μια μακρόσυρτη απάντηση για να δικαιολογήσει και θεμελιώσει «θεωρητικά» την άρνηση αυτή της «Προσωρινής Διοίκησης». Εννοείται πως ο Τυρίμος δε μου παρουσιάστηκε με το όνομά του μα αυτός ήταν ο δράστης της απάντησης εκείνης. Η απάντηση εκείνη ξεσκεπάζε ολότελα το χαφιεδικό ρόλο της «Προσωρινής Διοίκησης». Και ένας λόγος που το δεύτερο γράμμα τότε στείλα στην «Προσωρινή Διοίκηση» ήταν ακριβώς αυτός. Ήθελα να τους αναγκάσω να πάρουν ανοιχτή θέση για να ξεσκεπαστούν. Αυτό το δεύτερο έγινε. Η δικτατορία τότε, δεν τόλμησε να δημοσιεύσει το «προδοτικό» εκείνο γράμμα και να με στείλει παράλληλα στο στρατοδικείο, αφού με κρατούσε στα χέρια της και μια και επρόκειτο για πράξη «εσχάτης προδοσίας». Και δεν τάκανε όλα αυτά η δικτατορία τότε γιατί καταλάβαινε ότι η γραμμή που έβαζε το δεύτερο γράμμα ήταν μια εθνική – πατριωτική γραμμή, που κάλυπτε πέρα για πέρα τα εθνικά συμφέροντα και ανταποκρινόταν στη θέληση του λαού.

Οι τεταρταυγουστιανοί απ' τη Γενική Ασφάλεια, με εντολή της κυβέρνησης, δημοσιεύουν τώρα, ύστερα από εξήμισυ χρόνια, το γράμμα εκείνο, νομίζοντας πως έτσι θα ενισχύσουν κάπως τη σάπια προσφυγή τους στον ΟΕΕ. Θέλουν να δείξουν κυρίως στους αγγλοσάξονες αφέντες τους ότι ήσαν πάντα λακέδες τους και ότι το ΚΚΕ και τότε πάλαιβε ενάντια στον αγγλέζικο ιμπεριαλισμό και για την εθνική ανεξαρτησία όπως αγωνίζεται και σήμερα. Φυσικά, όπως τότε έτσι και τώρα, αυτό ήταν και είναι για το ΚΚΕ η πιο εθνική – πατριωτική αποστολή και η πιο μεγάλη τιμή. Δείχνει ακόμα αυτό την αδιάσπαστη συνέπεια και συνέχεια που έχει η αντιιμπεριαλιστική και λαϊκή πολιτική του κόμματός μας.

Όταν η «Προσωρινή Διοίκηση» αρνήθηκε να δημοσιεύσει το δεύτερο γράμμα, αναγκάστηκα να αποτανθώ τότε με δικό μου μέσο που προσπάθησα να βρω μέσα απ' τα μπουντρούμια της Γενικής Ασφάλειας, μόνος μου και απευθείας, προς το κόμμα και προς το λαό. Και έδωσα άλλο γράμμα – το τρίτο αυτό – στο Λιανόπουλο. Έκει έβαζα τη γραμμή του δεύτερου γράμματος και ξεσκέπαζα τη χαφιεδική «Προσωρινή Διοίκηση». Όμως και ο Λιανόπουλος, που πήρε το τρίτο αυτό γράμμα, αποδείχτηκε προδότης του αγώνα μας. Έτσι ούτε αυτό έφτασε έγκαιρα στον προορισμό του. Τώρα η Γενική Ασφάλεια, δημοσιεύοντας το δεύτερο γράμμα μου προσφέρει, άθελά της βέβαια, υπηρεσίες στο ΚΚΕ που τόσο μισεί. Μια απ' αυτές είναι και το ότι ομολογεί έτσι ανοιχτά πως η «Προσωρινή Διοίκηση» ήταν κατασκευασμά της. Αυτό θα βοηθήσει ορισμένους να ξεκαθαρίσουν κάποιες συγχύσεις που ακόμα τους μπέρδευαν.

Η δημοσίευση του δεύτερου γράμματος πρέπει ακόμα να δώσει αφορμή σε μερικούς που πήραν μέρος «καλή τη πίστει», όπως λεν, στην κίνηση της «Προσωρινής Διοίκησης» να διασαφηνίσουν τη θέση τους και το ρόλο τους τόσο γενικά όσο και ειδικότερα γύρω απ' τα ο δεύτερο γράμμα. Ασφαλώς η Γενική Ασφάλεια και τα όργανά της, που, όπως στον καιρό του Μανιαδάκη, διευθύνουν και τώρα προσωπικά την αντικομμουνιστική δουλιά της, αποβλέπουν ακόμα στο να δόσουν «όπλα» και στους διάφορους συνεργάτες τους «αντιπολιτευόμενους του ΚΚΕ» και τροτσκιστές ενάντια στο κόμμα μας. Συμφωνάμε απόλυτα με την πρόθεση της αυτή και θα την παρακαλούσαμε να συνεχίσει και να δημοσιεύει και τ' άλλα «ντοκουμέντα» μας που κρατά στα χέρια της και που τα πήρε χάρη στην «Προσωρινή Διοίκηση», το Λιανόπουλο είτε άλλους πράχτορές της,

Αθήνα, 9 του Μάρτη 1947

N.Z.

21. Το 3ο ανοιχτό γράμμα

Γράμμα στην Κομμουνιστική Φοιτητική Οργάνωση (ΚΚΕ και ΟΚΝΕ)

Αγαπητοί σύντροφοι,

Έχω για σας μια παράκληση: Να τυπώστε, μοιράστε, τοιχοκολλήστε στην Αθήνα – Πειραιά- Θεσσαλονίκη, αν είναι μπορετό σ' όλη τη χώρα και στο μέτωπο, το παρακάτω γράμμα μου. Κρατάτε ψηλά τη σημαία του ΚΚΕ και συνεχίστε με πιο μεγάλη ορμή την πολιτική και οργανωτική σας δουλιά. Ζήτω το ΚΚΕ και η Κομμουνιστική Διεθνής.

Αθήνα, 15 Γενάρη 1941

Ν.Ζαχαριάδης ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΚΕ(ΕΚΤΑ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΚΝΕ (ΕΤΚΑΝ)

Το γράμμα αυτό το γράφω, γιατί παρουσιάστηκε μια βασική ριζική διαφωνία μου με την «Προσωρινή Διοίκηση» που παρουσιάζεται σαν εκπρόσωπος του ΚΚΕ από το Σεπτέμβρη του 1940. Είχα δεχτεί την πολιτική μόνο συνεργασία με την «Προσωρινή Διοίκηση» (παρά τους σοβαρούς δισταγμούς μου) γιατί είχα εμπιστευτεί σ' ένα παλιό σύντροφο να καθαρίσει το ΚΚΕ από τη χαφιέδικη σφηκοφωλιά του Μάθηση- Παπαγιάννη.

Από την πρώτη στιγμή είχα παρατηρήσει σοβαρά λάθη στην πολιτική γραμμή της «Προσωρινής Διοίκησης», που αυτή παρά τις υποδείξεις μου αρνήθηκε να τα διορθώσει όπως δε δέχτηκε και άλλες υποδείξεις μου. Η βασική όμως διαφωνίας μας, που θ' αναφέρω πιο κάτω, με αναγκάζει να μιλήσω ανοιχτά. Το γράμμα μου που δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες στις 2 του Νοέμβρη 1940 αποβλέπει στα παρακάτω:

- 1) Να δώσει έγκυρη ενιαία κατεύθυνση στους κομμουνιστές όλης της χώρας.
- 2) Να κινητοποιήσει το λαό στην αντιφασιστική εξόρμηση για την εθνική ανεξαρτησία και λευτεριά.
- 3) Να αποκαταστήσει στο εσωτερικό τις λαϊκές ελευθερίες, μια λαϊκή αντιπλουτοκρατική πολιτική.
- 4) Να κάμει τον πόλεμο εθνικό αντιφασιστικό, αντιιμπεριαλιστικό με βασικό και μοναδικό σκοπό την εξασφάλιση της εθνικής μας ανεξαρτησία, της ειρήνης και της ουδετερότητάς μας, έξω από το γενικό ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Αυτό θα μπορούσαμε να το επιτύχουμε μόνο μ' έναν ολόπλευρο προσανατολισμό στην ΕΣΣΔ και με μια πραγματική βαλκανική συνεργασία. Ο Μεταξάς από την πρώτη στιγμή έκαμε το αντίθετο, έκαμε το αντίθετο, έκαμε πόλεμο φασιστικό, καταχτητικό πόλεμο. Ενώ, αφού διώξαμε τους ιταλούς από την Ελλάδα βασική προσπάθειά μας έπρεπε να είναι να κάνουμε μια ξεχωριστή, έντιμη και δίχως παραχωρήσεις ελληνοϊταλική ειρήνη, πράγμα που μπορούσε να γίνει με τη μεσολάβηση της ΕΣΣΔ, η μοναρχοφασιστική δικτατορία συνέχισε τον πόλεμο για λογαριασμό όχι του λαού της Ελλάδας μα της πλουτοκρατίας και του αγγλικού ιμπεριαλισμού. Μετά το διώξιμο δε των ιταλών από την Ελλάδα, το αίμα των φαντάρων μας χύνεται άδικα, σήμερα δε ο εγγλέζικος ιμπεριαλισμός εισπράττει σε αίμα των παιδιών της Ελλάδας, τους τόκους των κεφαλαίων που διέθεσε στα 1935-6 για την παλινόρθωση του Γεωργίου και την εγκαθίδρυση της μοναρχοφασιστικής δικτατορίας του Μεταξά. Αφού δε ο Μεταξάς αρνιέται να αποκαταστήσει τις ελευθερίες

του λαού, να εξασφαλίσει την ειρήνη της Ελλάδας και κάνει πόλεμο καταχτητικό ιμπεριαλιστικό, που όλα του τα βάρη τα πληρώνει ο λαός, παραμένει (ο Μεταξάς) κύριος εχθρός του λαού και της χώρας. Η ανατροπή του είναι το πιο άμεσο και ζωτικό συμφέρο του λαού μας. Λαός και στρατός πρέπει να πάρουνε στα χέρια τους τη διαχείριση της χώρας και του πολέμου με σκοπό ειρήνη, εθνική ανεξαρτησία, εσωτερικό αντιφασιστικό, αντιπλουτοκρατικό λαϊκό καθεστώς, ολόπλευρη προσέγγιση προς την ΕΣΣΔ και βαλκανική συνεργασία με βάση τηνηρεινική λύση των εσθβαλκανικών διαφορών. Όλες τις απόψεις αυτές τις ανέπτυξα σ' ένα ανοιχτό γράμμα κι ένα σχέδιο απόφασης που στις 22-11-40 έστειλα στην «Προσωρινή Διοίκηση». Αυτή αρνήθηκε να δεχτεί και να δημοσιεύσει αναπτύσσοντας μια καθαρά σοσιαλπατριωτική επιχειρηματολογία που έχει αυτή τη βάση: Ο πόλεμος της Ελλάδας εναντίον της Ιταλίας είναι παρόμοιος με τον πόλεμο της ΕΣΣΔ- Φινλανδίας και ότι ο Μεταξάς είναι ο πρωτεργάτης στον παγκόσμιο αντιφασιστικό αγώνα. Η «Προσωρινή Διοίκηση» θέλει να υποδουλώσει ολοκληρωτικά το ΚΚΕ στη μοναρχοφασιστική δικτατορία αντί να οργανώσει την ανατροπή της. Έτσι, η «Προσωρινή διοίκηση» και το ανοιχτό γράμμα μου της 2-11-1940 (που ακέραια την ευθύνη του την έχω εγώ μπροστά στο ΚΚΕ και την ΚΔ) το καταντά ένα καθαρό σοσιαλπατριωτικό ντοκουμέντο και πάει να λερώσει την τιμή του ΚΚΕ. Αυτή είναι η διαφωνία μου και η στάση της «Προσωρινής διοίκησης». Έτσι πίσω από τη στάση αυτή καθαρίζει ολότελα και τούτο: ότι η «Προσωρινή διοίκηση» είναι δημιούργημα και όργανο του Μανιαδάκη και ότι ο Γιάννης Μιχαηλίδης, Ψηλός, Κατσανέβης, Κάμος πρόδωσε την εντολή που είχε να καθαρίσει το ΚΚΕ από τη σπείρα του Μάθηση, πουλήθηκε στη μοναρχοφασιστική δικτατορία. Ύστερα από όλα αυτά η στάση όλων των μελών, στελεχών και οργανώσεων του ΚΚΕ και της ΟΚΝΕ μέσα στη χώρα και το μέτωπο πρέπει να είναι αυτή: Ο λαός της Ελλάδας υπερασπίζει στον πόλεμο αυτό μόνο την εθνική του ανεξαρτησία. Είναι ξένος ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο Αγγλίας- Γερμανίας και Σία. Θέλει χωριστή, έντιμη, άμεση ειρήνη με τη μεσολάβηση της ΕΣΣΔ. Αναγνωρίζει την αρχή της αυτοδιάθεσης μέχρις αποχωρισμού για όλους. Θέλει την ελευθερία του, τη δουλιά του, την επικράτηση της θέλησής του που του το πνίγει ο Μεταξάς. Εξωτερική συμμαχία με την ΕΣΣΔ και αληθινή βαλκανική συνεννόηση. Οι λαοί και φαντάροι της Ελλάδας και Ιταλίας δεν είναι εχθροί μα αδέρφια και η συναδέλφωσή τους στο μέτωπο θα σταματήσει τον πόλεμο που κάνουν οι κεφαλαιοκράτες εκμεταλλευτές τους. Για να γίνουν όλα αυτά, λαός και στρατός πρέπει να ανατρέψουν τη μοναρχοφασιστική δικτατορία του Μεταξά που είναι ο κύριος και βασικός εχθρός τους και να εγκαθιδρύσουν τη λαϊκή αντιφασιστική κυβέρνηση. Για να μπορεί ένας λαός να κρατεί την εθνική λευτεριά, πρέπει να είναι και εσωτερικά λεύτερος. Λαός εσωτερικά σκλάβος δε θα 'ναι άξιος να κρατήσει και την εθνική του ανεξαρτησία και κάθε νίκη του εσωτερικού του τυράννου θα δυναμώνει τη σκλαβιά του.

Αυτός είναι σήμερα ο δρόμος του ΚΚΕ. Κάθε μέλος – στέλεχος της οργάνωσης αυτή τη γραμμή πρέπει να μπάσει στις μάζες και οργανώνοντάς τες γύρω απ' αυτή να την επιβάλει νικηφόρα. Ακόμα μην ξεχνάτε ούτε στιγμή τους φυλακισμένους και εξόριστούς μας. Στην Κέρκυρα κάθε στιγμή η ζωή των καλύτερων παιδιών μας, είναι σε άμεσο κίνδυνο από το μαχαίρι του Μεταξά και τις μπόμπες του Μουσολίνι. Εγώ είμαι γερός και καλά. Όλη μου η σκέψη και η καρδιά μου είναι στο κόμμα, όπως και η ζωή μου είναι δοσμένη σ' αυτό.

Ζήτω το ΚΚΕ! Ζήτω η ΚΔ !

Αθήνα, κρατητήρια Γενικής Ασφάλειας

15-1-1941

Γειά –χαρά

N. Ζαχαριάδης

22.ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρχισε στο Συμβούλιο της ΟΕΕ η συζήτηση πάνω στο ελληνικό ζήτημα. Η κατάσταση στην Ελλάδα, δηλαδή η επικράτηση του νεοφασισμού, που επιβλήθηκε χάρη στην ένοπλη ενίσχυση που πήρε απ' τις αγγλικές δυνάμεις κατοχής, συγκέντρωσε γύρω απ' το ελληνικό πρόβλημα το ευρωπαϊκό και το παγκόσμιο ενδιαφέρον γιατί κάνει την Ελλάδα εστία για διεθνείς διαταραχές και άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για τη βαλκανική και ευρωπαϊκή ειρήνη. Για μας η συζήτηση στο Συμβούλιο Ασφαλείας της ΟΕΕ και μπροστά στην παγκόσμια κοινή γνώμη παρουσιάζει ενδιαφέρον πρώτ' απ' όλα απ' την πλευρά των εσωτερικών μας εξελίξεων και της ντόπιας κατάστασης.

Είναι φανερό πως τόσο η εγγλέζικη πολιτική όσο και το Μαύρο Μέτωπο και η κυβέρνηση του Παλαιοδημοκρατικού Κέντρου έχουν χάσει τα νερά τους. Και αυτό γιατί η πολιτική και η δράση τους στην Ελλάδα δεν μπορεί ν' αντέξει σε κανένα δημοκρατικό έλεγχο, σε καμμία δημοκρατική κριτική. Είναι πολιτική αυθαίρετης και φιλοφασιστικής επέμβασης στα εσωτερικά μας από την πλευρά της Αγγλίας. Και απ' την πλευρά του Μαύρου Μετώπου και της κυβέρνησης πολιτική νεοφασιστικής εσωτερικής εξέλιξης. Η αγγλική πολιτική απότυχε απόλυτα γιατί στηρίχτηκε στις ντόπιες φασιστικές αντιλαϊκές δυνάμεις. Η πολιτική που εφάρμοσαν, όλες δίχως καμμία εξαίρεση οι μεταδεκεμβριανές κυβερνήσεις- ανδρείκελα, χρεωκόπησε πέρα για πέρα γιατί στάθηκε δουλική και

υποταχτική στον ξένο αφέντη, στηρίχτηκε μόνο στην ένοπλη βοήθειά του και στράφηκε ολομέτωπη ενάντια στο λαό. Η αναμφισβήτητη απόδειξη για την κλασική και γενική αυτή αποτυχία είναι η εικόνα που μας δίνει σήμερα η χώρα μας: εικόνα από μια ολόπλευρη εσωτερική αναρχία και χάος και από ένα βαθύ οικονομικό ξεχαρβάλωμα. Ύστερα από δεκαπεντάμηνη εγγλέζικη κατοχή και μαυρομετωπική και αντιλαϊκή διακυβέρνηση η Ελλάδα- μοναδική εξαίρεση στον πανευρωπαϊκό οργανισμό από δημοκρατική τάξη και ειρηνική ανοικοδόμηση- παραδέρνει σε μια άγρια κρίση που την έφερε μέχρι την αγωνία και την απελπισιά.

Η εξήγηση για την αποτυχία αυτή βρίσκεται στο γεγονός ότι η Αγγλία φοβάται θανάσιμα τη δημοκρατική τάξη, ζωή και εξέλιξη στη χώρα μας. Γιατί μια τέτοια τάξη, ζωή και εξέλιξη θα σήμαινε κυριαρχική επιβολή της θέλησης του λαού και κατά συνέπεια αποκατάσταση για την εθνική μας ανεξαρτησία και λευτεριά, πράμα που, όπως φαίνεται, δε συμβιβάζεται με τις αποικιακές βλέψεις της Αγγλίας στην Ελλάδα και τις ιμπεριαλιστικές επιδιώξεις της στα Βαλκάνια και την Ευρώπη.

Η Αγγλία στην Ελλάδα φοβάται το λαό και τη Δημοκρατία όπως ο διάολος το λιβάνι. Γι' αυτό τους πολέμησε ένοπλα και γι' αυτό, για να τους αντιμετωπίσει και τους αλυσοδένει, υποστηρίζει όλη τη ντόπια δοσίλογη, τρομοκρατική, νεοφασιστική, πλουτοκρατική αντίδραση. Και απ' αυτούς πηγάζει η μεταδεκεμβριανή νεοελληνική κακοδαιμονία που κάνει την Ελλάδα παράγοντα ανωμαλίας και διαταραχής, κίνδυνο για την ειρήνη και τη Δημοκρατία. Έτσι έφτασε το ελληνικό ζήτημα για συζήτηση μπροστά στην Οργάνωση των Ενωμένων Εθνών.

Πώς βλέπουμε εμείς τα πράγματα:

Οι δεκαπέντε μήνες που πέρασαν απ' το διώξιμο του χιτλεροφασίστα κατακτητή και την ένοπλη αγγλική επέμβαση στα εσωτερικά μας πείθουν και τον τελευταίο Έλληνα ότι δε μπορεί ν' αποκατασταθεί η τάξη, να εξοντωθεί η δολοφονική χίτικη τρομοκρατία, να εφαρμοσθεί μια νοικοκυρεμένη οικονομική ζωή, ν' αρχίσουμε μια σχεδιασμένη ανοικοδόμηση και ανασυγκρότηση και να πάμε για λεύτερες εκλογές αν δεν φύγουν οι Αγγλοι απ' τον τόπο μας. Αυτά δείχνει η ζωή, η πράξη, τα γεγονότα. Και τα γεγονότα είναι σκληροτράχηλα πράγματα που δε μπορεί να τα χαλάσει και να τ' ανατρέψει ο όποιος να 'ναι ρητορικός ακροβατισμός και ελιγμός του κ. Μπέβιν για του κ. Νόελ Μπάικερ, είτε η οποιαδήποτε πολιτική λαθροχειρία των ύστερα απ' το Δεκέμβρη του 1944 πραχτόρων και υποταχτικών τους στην Ελλάδα.

Και τα γεγονότα αυτά βροντοφωνούν ότι αν οι Εγγλέζοι θέλαν μέσα σε 24 ώρες θα υπήρχε τάξη, ομαλότητα και ησυχία στον τόπο μας. Μα δεν το θέλουν γιατί τάξη, ομαλότητα, ησυχία, δημοκρατία και ανοικοδόμηση είναι εχθροί τους και τότε μόνο θα υπάρξουν στην Ελλάδα, όταν φύγουν αυτοί απ' εδώ.

Αν οι Εγγλέζοι θέλαν, η δολοφονική χίτικη τρομοκρατία θα έσβηνε μέσα σε ένα εικοσιτετράωρο. Δε θέλουν όμως. Αντίθετα εξοπλίζουν με αγγλικά όπλα και αυτόματα- τις τελευταίες μάλιστα βδομάδες εντατικά και πανελλαδικά- τη μαυρομετωπική

δολοφονική τρομοκρατία, γιατί πάνω σ' αυτήν υπολογίζουν και χρησιμοποιούν για να πνίγουν -όπως φαντάζονται- τη δημοκρατική θέληση του λαού μας.

Τα οικονομικά στον τόπο μας θα'ταν εξυγιασμένα και σταθεροποιημένα αν έλειπε η αποικιακή κακομεταχείρισή τους απ' το εγγλέζικο κεφάλαιο, που με την τελευταία οικονομική συμφωνία ολοκληρώνει την οικονομική υποδούλωση της χώρας. Μας δανείζουν και μας αλυσοδένουν οι 'γγλοι με τα λεφτά μας που μας κατακρατούν και εμπορεύονται για λογαριασμό τους και σε βάρος μας.

Θα υπήρχε ακόμα στην Ελλάδα πολιτική- κυβερνητική ομαλότητα αν οι 'γγλοι σταματούσαν τις εξεπτελιστικές για τα εθνικά κυριαρχικά δικαιώματά μας επεμβάσεις τους στα εσωτερικά μας και αν αντί να διορίζουν τις κυβερνήσεις- κουκλοθέατρα, που τους δουλεύουν υπάκουα και αντιελληνικά, άφηναν το λαό λεύτερα, δημοκρατικά και κυρίαρχα να βγάξει αυτός τους κυβερνήτες του, όπως αυτός θέλει, σύμφωνα και με τις διακηρύξεις της Χάρτας του Ατλαντικού και του συμμαχικού αγώνα, που γι' αυτόν και οι Έλληνες πολέμησαν, υπόφεραν και θυσιάστηκαν όχι λιγότερο απ' τον κάθε άλλο λαό.

Μα οι Εγγλέζοι δε θέλουν λεύτερη μα δουλική κυβέρνηση στην Ελλάδα για να κάνει δίχως αντιρρήσεις όσα αυτοί προστάζουν και όσα συμφέρουν σ' αυτούς. Μια τελευταία και η πιο ταπεινωτική και ατιμωτική απόδειξη είναι η θέση που παίρνει η κυβέρνηση και όλος ο μαυρομετωπίτικος πολιτικός κόσμος στο ζήτημα της παραμονής των 'γγλων στην Ελλάδα, δηλαδή στο ζήτημα της εθνικής μας ανεξαρτησίας. Τον ερχομό και την παραμονή των 'γγλων στην Ελλάδα όχι μόνο δεν τον θέλησε μα και τον πολέμησε, και με τα όπλα ακόμα, ο λαός γιατί του καταρρακώνει την εθνική τιμή, ζωή και ανεξαρτησία.

Στη συμφωνία της Γκαζέρτας δεν υπάρχει όρος που να καθορίζει και δέχεται την αγγλική κατοχή στη χώρα μας. Όποιος υποστηρίζει το αντίθετο, πλαστογραφεί κατά διαταγή των 'γγλων την πραγματικότητα και ξεπουλά την Ελλάδα. Αν ο πουλημένος χαφιές Παπαντρέας υπόγραψε μια τέτοια συμφωνία, θα πρέπει να δικαστεί και να λιντσαριστεί σαν προδότης. Το Σύνταγμα απαγορεύει «να διαμένη στρατός ξένος εις το κράτος άνευ νόμου». Και τέτοιος νόμος δεν υπάρχει. Όπως δεν υπάρχει νόμος για την παραμονή και δουλειά που κάνουν στην Ελλάδα οι ποικιλόμορφες αγγλικές αποστολές. Καμιά διάψευση που αναγκάστηκε να κάνει ο κ. Μανέττας και κανένας ακριβοπληρωμένος σαλτιμπαγκισμός της «Εστίας» δεν αλλάζει το γεγονός ότι τέτοιος νόμος δεν υπάρχει. Την παραμονή των 'γγλων στην Ελλάδα δε μπορεί να την αποφασίσει και καμιά μονόπλευρη κυβέρνηση και πολύ περισσότερο διορισμένη απ' τους 'γγλους, όπως είναι όλες οι μεταδεκεμβριανές κυβερνήσεις στην Ελλάδα. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να πάρει μόνο μια αντιπροσωπευτική κυβέρνηση, μα οι 'γγλοι εμπόδισαν και εμποδίζουν να σχηματισθεί μια τέτοια κυβέρνηση στην Ελλάδα, παραβιάζοντας έτσι τις συμμαχικές αποφάσεις που παρθήκαν στην Τεχεράνη και Γιάλτα. Γιατί ξέρουν ότι μια τέτοια κυβέρνηση δε θα' ταν όργανό τους. Την τελευταία τους προσπάθεια για να δικαιολογήσουν την παραμονή τους στην Ελλάδα οι 'γγλοι πήγαν να τη στηρίξουν, ύστερα απ' το σκάνδαλο που ξέσπασε στην ΟΕΕ και που το μεγάλωσε ακόμα πιο πολύ η παραίτηση του υπουργού των Εξωτερικών κ. Σοφιανόπουλου, στην επιτροπή για τα εξωτερικά ζητήματα. Μα και η επιτροπή αυτή, όπως έχει συσταθεί μονόπλευρα είναι παράνομη και υπακούει δουλικά στα κελεύσματα των Αγγλων.

Η επιτροπή αυτή είναι παράνομη γιατί αποκλείστηκε απ' αυτήν αυθαίρετα ο στρατηγός κ. Οθωναίος, που χρημάτισε πρωθυπουργός της χώρας. Μα την αυθαιρεσία και παρανομία της την αυτοξεσκεπάζει η ίδια η επιτροπή μέσα στη διακοίνωση που 'στειλε στο Συμβούλιο Ασφάλειας της ΕΕ απ' αφορμή τη σοβιετική αίτηση. Η διακοίνωση αυτή αρχίζει με τούτο το ψέμμα: «Με αίσθημα ειλικρινούς λύπης, η επιτροπή των εξωτερικών υποθέσεων, εις την οποία εγκύρωσ εκπροσωπούνται ΟΛΑ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥΔΕ ΚΥΒΕΡΝΗΣΑΝΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ». Αυτό είναι ψέμμα. Γιατί παρακάτω η ίδια η διακοίνωση λέει ότι «κατά την απελευθέρωσιν βρετανικά στρατεύματα αποβιβάσθησαν και πάλιν εις την Ελλάδα όχι αυτοβούλως αλλά κατά παράκλησιν της ελληνικής κυβερνήσεως και κατόπιν συμφωνίας συναφθείσης εν Ιταλία και υπογραφείσης παρ' αντιπροσώπων όλων ανεξαιρέτως των πολιτικών μερίδων περιλαμβανομένης της Ακρας Αριστεράς»

Ύσχετα από το ότι εδώ βρισκόμαστε μπροστά σε καινούργια ΚΑΤΑΦΩΡΗ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ, ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΚΚΕ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΥΠΟΓΡΑΨΕ ΤΕΤΟΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ, γεγονός παραμένει ότι η επιτροπή για τα εξωτερικά εννοεί τη συμφωνία της Γκαζέρτας, που δεν υπογράψαν τα κόμματα μα οι υπουργοί της «Εθνικής Κυβέρνησης». Στην κυβέρνηση εκείνη έπαιρνε μέρος και το ΕΑΜ και πιο άμεσα και το ΚΚΕ. Κατά συνέπεια και το ΚΚΕ, όπως και το ΕΑΜ είναι απ' τα κόμματα που κυβέρνησαν την Ελλάδα και όμως αποκλείονται απ' την επιτροπή για τα εξωτερικά ζητήματα, που και γι' αυτόν ακόμα τον πρόσθετο λόγο είναι ΠΑΡΑΝΟΜΗ και δε μπορεί να εκπροσωπεί τον ελληνικό λαό και την Ελλάδα. Ο τέτοιος όμως πλαστογραφικός οργανισμός που γίνεται κατά ξένη-αγγλική- επιταγή, δείχνει το εξευτελιστικό κατόντημα που μας έριξαν οι απεμπολητές και προδότες των εθνικών μας συμφερόντων.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι οι ξενόδουλοι εκμεταλλευτές του λαού δε σταματάν μπροστά σε τίποτα, απ' την πλαστογραφία ως τη δολοφονία, για να κάνουν τη δουλειά τους. Και ότι είναι ουτοπία και αυταπάτη να περιμένουμε απ' αυτούς και τους πατρώνες τους να πάμε με την καλή τους θέληση για ομαλή δημοκρατική πορεία σε λεύτερες αδιάβλητες εκλογές. Όπως οι διαβεβαιώσεις του κ. Μπέβιν και Σίας, όπως οι όρκοι των κυβερνήσεων του Μαύρου Μετώπου, έτσι και η ισοπολιτεία κλπ, του Παλαιοδημοκρατικού Κέντρου είναι απάτη και φενάκη. Με τα κινήματα, τα ρόπαλα, τις δολοφονίες- πλαστογραφίες και εκβιασμούς ετοιμάζουν την εκλογική κωμωδία. Γελιένται αν νομίζουν ότι μπορούν να μας παρασύρουν σ' αυτές. ΜΟΝΟ ΣΕ ΤΙΜΙΕΣ. ΛΕΥΤΕΡΕΣ, ΑΔΙΑΒΛΗΤΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΘΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΜΕΡΟΣ. Αλλιώς θα τις κάνουν μόνοι. Έτσι όμως δε θ' αλλάξει ούτε κατά ένα γιώτα το χαντάκωμα και ο κατήγορος. Ούτε πρόκειται να βοηθήσει εδώ ο κομπογιαννιτισμός της καινούργιας οικονομικής εξυγίανσης και σταθεροποίησης που θα εξατμιστεί απ' της συνέπειες της οικονομικής αντιλαϊκής αγυρτείας τους.

Και θα χρειαστεί για μια ακόμα φορά ο λαός ο ίδιος να πάρει στα γέρα του μπράτσα και έχοντας τη συναντίληψη και την ηθική κατανόηση της δημοκρατικής ανθρωπότητας, το δύσκολο μα ζωτικό έργο ν' αποκαταστήσει την εθνική λευτεριά και ανεξαρτησία και το δικαίωμα σε μια ήσυχη, νοικοκυρεμένη, ομαλή, δημοκρατική και ειρηνική ζωή, ανάπτυξη και πρόοδο.

Η παλλαϊκή ενότητα και πάλη για την Ανεξαρτησία και τη Δημοκρατία ενάντια στους πωλημένους προδότες και τα αφεντικά τους θα σώσει για μια ακόμα φορά την Ελλάδα .

N.ZACHARIAΔΗΣ

(Δημοσιεύτηκε στο Ριζοσπάστη, Σάββατο 2/2/1946)

23. Η πλαστογραφία της 4ης Αυγούστου

Το γράμμα του σ. Ζαχαριάδη δημοσιεύτηκε στις αθηναϊκές εφημερίδες στις 2 Νοέμβρη 1940 και σε φωτοτυπία με μια πλαστογραφία που έκανε τότε ο Μανιαδάκης. Ο σ. Ζαχαριάδης την ίδια μέρα που έστελνε το ανοιχτό γράμμα προς τον ελληνικό λαό, έγραψε και ένα άλλο για τον υφυπουργό Δημόσιας Ασφάλειας Ι. Μανιαδάκη. Με το δεύτερο αυτό γράμμα ο σ. Ζαχαριάδης καθιστούσε υπεύθυνο το Μανιαδάκη για την τύχη των φυλακισμένων στην απομόνωση της Κέρκυρας που κινδύνευαν από τους βομβαρδισμούς της φασιστικής αεροπορίας εναντίον της Κέρκυρας. Οι βομβαρδισμοί είχαν αρχίσει από την πρώτη μέρα του πολέμου. Ο σ. Ζαχαριάδης ζητούσε να σταματήσει η απομόνωση για νάχουν τη δυνατότητα οι φυλακισμένοι να προστατεύονται καλύτερα στις ώρες του συναγερμού.

Η πλαστογράφιση βρίσκεται σε τούτο δω: Ο Μανιαδάκης πήρε την επικεφαλίδα αυτού του δεύτερου γράμματος που απευθύνονταν προς τον «Υφυπουργό της Δημόσιας Ασφάλειας Κον Μανιαδάκη» και την έβαλε σαν επικεφαλίδα στο «Ανοιχτό Γράμμα» θέλοντας έτσι να δείξει ότι και αυτό σ' αυτόν το έστελνε ο σ. Ζαχαριάδης.

«Ριζοσπάστης» 28.10.1945

24.Οι 4 προτάσεις του σ. Ζαχαριάδη

Μαζί με το «ανοιχτό γράμμα» ο σ. Ζαχαριάδης έστειλε στο Μεταξά σημείωμα, που περιελάμβανε προτάσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος, σε μια βάση για κοινή, λαϊκή-πατριωτική-εθνική πάλη κατά της φασιστικής επιδρομής. Ο Μεταξάς φυσικά δεν απάντησε, γιατί δεν έκανε λαϊκό-εθνικό πόλεμο, μα πλουτοκρατικό-δυναστικό-ξενοκίνητο. Οι τέσσερις προτάσεις-όροι είναι οι εξής:

- 1) Το ΚΚΕ αναλαμβάνει τη γραμμή του «ανοιχτού γράμματος» να την κρατήσει ως το τέλος του πολέμου.
- 2) η Κυβέρνηση δίνει γενική αμνηστία.
- 3) Ξαναβγαίνει ο «Ρίζοσπάστης».
- 4) Όποιος, μέλος του ΚΚΕ, διαφωνήσει με τη γραμμή του «ανοιχτού γράμματος», θα διαγραφεί από το ΚΚΕ.

«Ρίζοσπάστης» 28.10.1945